

รายงานการกำหนดขอบเขต (Scoping Report)



โครงการติดตามและประเมินผลเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
ภายใต้โครงการขับเคลื่อนการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์



สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1-1
1.1 หลักการและเหตุผล	1-1
1.2 โครงการติดตามและประเมินผลเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (การจัดทำ SEA ในพื้นที่นำร่อง)	1-3
1.3 การจัดทำรายงานการกำหนดขอบเขต (Scoping Report).....	1-10
1.4 ผลผลิตที่สำคัญ (Outputs).....	1-21
1.5 ผลลัพธ์ ความสำเร็จของโครงการฯ (Outcomes)	1-21
บทที่ 2 การทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง	2-1
2.1 การทบทวนแผนที่เกี่ยวข้อง	2-1
2.2 บทสรุปความเชื่อมโยงแผนทั้งหมด	2-12
บทที่ 3 ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง	3-1
3.1 ข้อมูลพื้นที่ศึกษาโครงการ.....	3-1
3.2 ขอบเขตข้อมูลเชิงพื้นที่และเชิงเวลาในการศึกษา SEA	3-94
บทที่ 4 การวิเคราะห์ประเด็นยุทธศาสตร์	4-1
4.1 ปัญหา สาเหตุ และแรงขับเคลื่อนของการพัฒนา	4-1
4.2 การกำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์	4-28
4.3 การวิเคราะห์ประเด็นยุทธศาสตร์.....	4-39
4.4 สรุปประเด็นยุทธศาสตร์เบื้องต้น	4-53
4.5 ประเด็นยุทธศาสตร์กับนโยบาย แผน โครงการ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง.....	4-58
บทที่ 5 การประเมินข้อมูลฐาน	5-1
5.1 การเพิ่มมูลค่าเกษตรแปรรูปเพื่อดึงดูดการลงทุน.....	5-1
5.2 การจัดการขยะอย่างถูกสุขลักษณะเพียงพอ.....	5-3
5.3 การพัฒนาระบบการศึกษาและเสริมสร้างทักษะฝีมือแรงงานรองรับการพัฒนาเขตพัฒนา เศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว.....	5-6
บทที่ 6 การกำหนดทางเลือกการพัฒนาเบื้องต้น	1
6.1 แนวทางการกำหนดทางเลือกการพัฒนาเบื้องต้น.....	1
6.2 วิธีการเพื่อให้ SEZ ดำเนินการไปในทิศทางที่กำหนด	9

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 7 การจัดทำแผนการมีส่วนร่วมและการสื่อสาร.....	7-1
7.1 การกำหนดและวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder Analysis)	7-2
7.2 การจัดทำแผนการมีส่วนร่วมและการสื่อสาร (Participation and Communication Plan)	7-7
7.3 การดำเนินการมีส่วนร่วม และการสื่อสาร	7-14
7.4 การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์	7-18
7.5 สรุปผลการศึกษา	7-20
7.6 ข้อเสนอแนะการดำเนินกระบวนการ SEA ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว.....	7-21

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.2-1	รายชื่อตำบลและอำเภอ ของขอบเขตพื้นที่ศึกษาของโครงการ..... 1-8
ตารางที่ 2.1-1	เป้าหมายและตัวชี้วัดของการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน 10 แห่ง 2-4
ตารางที่ 2.1-2	แผนพัฒนาภาคตะวันออก (พ.ศ. 2560 – 2565) ฉบับทบทวน..... 2-6
ตารางที่ 2.1-3	แผนยุทธศาสตร์การค้ากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง (พ.ศ. 2560 – 2564) (ฉะเชิงเทรา นครนายก ปราจีนบุรี สมุทรปราการ และสระแก้ว)..... 2-7
ตารางที่ 2.1-4	แผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว (พ.ศ. 2561 – 2564)..... 2-8
ตารางที่ 2.1-5	ความเชื่อมโยงระหว่างแผนพัฒนาระดับชาติกับแผนระดับกลุ่มและจังหวัดสระแก้ว 2-9
ตารางที่ 3.1-1	เขตการปกครอง ลักษณะการปกครอง และ ขนาดพื้นที่..... 3-2
ตารางที่ 3.1-2	ปริมาณน้ำฝนรายเดือน ณ สถานีตรวจวัดอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2558..... 3-4
ตารางที่ 3.1-3	สถานีสำรวจปริมาณน้ำท่ารายปีในพื้นที่ศึกษา..... 3-6
ตารางที่ 3.1-4	ความต้องการน้ำด้านต่าง ๆ และการคาดการณ์ในอนาคต จังหวัดสระแก้ว 3-6
ตารางที่ 3.1-5	สถิติข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้ของจังหวัดสระแก้ว ระหว่าง พ.ศ. 2557 - 2562..... 3-7
ตารางที่ 3.1-6	พื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากรายตำบลในพื้นที่ศึกษา 3-9
ตารางที่ 3.1-7	พื้นที่การเกิดภัยแล้งซ้ำซากรายตำบลในพื้นที่ศึกษา..... 3-10
ตารางที่ 3.1-8	สภาพการใช้ที่ดิน จังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2563 3-11
ตารางที่ 3.1-9	กรรมสิทธิ์ที่ดินในจังหวัดสระแก้วเพื่อเป็นเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม..... 3-12
ตารางที่ 3.1-10	สถานีรถไฟในจังหวัดสระแก้ว 3-18
ตารางที่ 3.1-11	กำหนดการเดินทางรถไฟไป - กลับ อรัญประเทศ..... 3-18
ตารางที่ 3.1-12	ประเภทโรงไฟฟ้าและกำลังการผลิต ในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว 3-19
ตารางที่ 3.1-13	โรงไฟฟ้าพลังงานทางเลือกประเภทต่าง ๆ ที่จ่ายไฟเข้าระบบแล้ว (ณ เดือนเมษายน พ.ศ. 2563)... 3-20
ตารางที่ 3.1-14	จำนวนโรงพยาบาลในจังหวัดสระแก้ว แยกตามอำเภอ พ.ศ. 2562 3-22
ตารางที่ 3.1-15	จำนวนบุคลากรสาขาขาดแคลน จำแนกรายหน่วยบริการสุขภาพ พ.ศ.2563..... 3-23
ตารางที่ 3.1-16	บุคลากรด้านสาธารณสุขในจังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2563 3-24
ตารางที่ 3.1-17	การขาดแคลนบุคคลกรทางการแพทย์ของโรงพยาบาล พ.ศ. 2563..... 3-24
ตารางที่ 3.1-18	ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสระแก้วแบบปริมาณลูกโซ่ ระหว่าง พ.ศ. 2554 – 2562 3-26
ตารางที่ 3.1-19	การใช้ประโยชน์ที่ดินสาขาการเกษตรจังหวัดสระแก้ว ระหว่าง พ.ศ. 2556 – 2563 3-28
ตารางที่ 3.1-20	จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร จังหวัดสระแก้วเทียบกับทั้งประเทศ พ.ศ. 2557 - 2562 3-33

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 3.1-21 จำนวน กำลังการผลิต และเงินลงทุนของโรงงานแปรรูปสินค้าเกษตร	3-35
ตารางที่ 3.1-22 โรงงานจำแนกรายหมวดอุตสาหกรรม.....	3-36
ตารางที่ 3.1-23 สิทธิประโยชน์สำหรับกิจการในพื้นที่ SEZ.....	3-48
ตารางที่ 3.1-24 ประเภทกลุ่มกิจการเป้าหมายที่ให้การส่งเสริมในพื้นที่ SEZ 10 จังหวัด	3-49
ตารางที่ 3.1-25 ประเภทกลุ่มกิจการเป้าหมายที่ประกาศเพิ่มเติมในพื้นที่*	3-49
ตารางที่ 3.1-26 เงินลงทุนและโครงการที่ได้รับการอนุมัติในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ระหว่าง พ.ศ. 2559 - 2564	3-52
ตารางที่ 3.1-27 ธุรกิจจัดตั้งใหม่ ระหว่าง พ.ศ. 2559 - กันยายน พ.ศ. 2564.....	3-53
ตารางที่ 3.1-28 เงินลงทุนและโครงการที่ได้รับการอนุมัติและในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ระหว่าง พ.ศ. 2562 - 2564	3-55
ตารางที่ 3.1-29 โครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน ระหว่าง พ.ศ. 2559 - 2564.....	3-56
ตารางที่ 3.1-30 จำนวนวิสาหกิจชุมชนที่มีการจดทะเบียนในพื้นที่ศึกษา	3-58
ตารางที่ 3.1-31 มูลค่าการค้าด้านศุลกากรอรัญประเทศ	3-60
ตารางที่ 3.1-32 มูลค่าสินค้านำเข้าและส่งออก ณ ด้านศุลกากรอรัญประเทศ จำแนกตามประเภท สินค้า (ข้อมูล ณ วันที่ 7 ตุลาคม 2563).....	3-61
ตารางที่ 3.1-33 โครงสร้างประชากรจังหวัดสระแก้ว แยกตามอายุ พ.ศ. 2555 – 2562.....	3-64
ตารางที่ 3.1-34 จำนวนประชากรแฝงจังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2557 – 2562.....	3-66
ตารางที่ 3.1-35 จำนวนและร้อยละของประชากร จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามสถานภาพแรงงาน พ.ศ. 2557 – 2563	3-68
ตารางที่ 3.1-36 ผู้มีงานทำ จำแนกตามอุตสาหกรรม ระหว่างพ.ศ. 2557 - 2565	3-70
ตารางที่ 3.1-37 จำนวนและร้อยละของประชากร จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามสถานภาพแรงงาน พ.ศ. 2557 – 2563	3-72
ตารางที่ 3.1-38 ผู้มีงานทำ จำแนกตามอาชีพ ระหว่างพ.ศ. 2557 - 2565	3-73
ตารางที่ 3.1-39 สถานการณ์แรงงานต่างด้าวในจังหวัดสระแก้ว ระหว่าง พ.ศ. 2557 - 2563.....	3-79
ตารางที่ 3.1-40 มูลค่าการรักษายาบาลของแรงงานต่างด้าวจังหวัดสระแก้ว แยกตามประกันสุขภาพ พ.ศ. 2557 – 2562	3-81
ตารางที่ 3.1-41 รายได้ ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน และหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนทั้งสิ้น ของประชากรจังหวัดสระแก้ว จำแนกตามสถานะทาง เศรษฐสังคมของครัวเรือน พ.ศ. 2562.....	3-83

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 3.1-42	จำนวนคดีที่เกิดขึ้นในจังหวัดสระแก้ว แยกตามประเภทความผิด พ.ศ. 2557 - 2561 ...3-86
ตารางที่ 3.1-43	ปริมาณขยะมูลฝอยที่เข้าสู่สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยในพื้นที่ศึกษา พ.ศ. 2563.....3-87
ตารางที่ 3.1-44	กลุ่มการจัดการขยะมูลฝอย.....3-88
ตารางที่ 3.1-45	อันดับปริมาณของเสียที่ไม่เป็นอันตราย พ.ศ. 2561 – 2562 ในจังหวัดสระแก้ว3-89
ตารางที่ 3.1-46	ประเภทของเสียที่ไม่เป็นอันตราย พ.ศ. 2561 – 2562 จังหวัดสระแก้ว3-89
ตารางที่ 3.1-47	องค์ประกอบของขยะในตลาดโรงเกลือที่ส่งกำจัด3-90
ตารางที่ 3.1-48	คุณภาพน้ำในพื้นที่ศึกษา พ.ศ. 25613-91
ตารางที่ 3.2-1	ขอบเขตข้อมูลเชิงพื้นที่และเชิงเวลาในการศึกษา SEA3-95
ตารางที่ 4.1-1	ประโยชน์ (ความคาดหวัง) ปัญหา (ข้อจำกัด อุปสรรค ข้อห่วงกังวล) ของการพัฒนา เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วจากกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย 4-2
ตารางที่ 4.1-2	สาเหตุของปัญหา อุปสรรค ข้อห่วงกังวลจากกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย..... 4-4
ตารางที่ 4.1-3	การวิเคราะห์แรงขับเคลื่อนของการพัฒนา 4-5
ตารางที่ 4.1-4	การลงทุนของโครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน 4-9
ตารางที่ 4.1-5	โรงงานอุตสาหกรรมอยู่ในและนอกเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว..... 4-10
ตารางที่ 4.1-6	จำนวนธุรกิจแบ่งตามขนาดในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว (กันยายน 2564)..... 4-11
ตารางที่ 4.1-7	กลุ่มกิจการเป้าหมายในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งจะได้รับสิทธิประโยชน์ระดับสูง ตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 4/ 2557 และประเภทกลุ่มอุตสาหกรรม ที่ห้ามเข้ามาตั้งในพื้นที่โครงการ 4-12
ตารางที่ 4.1-8	อัตราค่าเช่าการจัดให้เช่าที่ราชพัสดุ 4-13
ตารางที่ 4.1-9	สิทธิประโยชน์การพัฒนาอุตสาหกรรมในเขตเศรษฐกิจพิเศษ 4-14
ตารางที่ 4.1-10	การเปรียบเทียบกลุ่มอุตสาหกรรมในจังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2563 และมูลค่าสินค้าส่ง ออก พ.ศ. 2562..... 4-17
ตารางที่ 4.2-1	ประเด็น ปัญหา และสาเหตุ ในพื้นที่ศึกษา..... 4-29
ตารางที่ 4.2-2	การวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค (SWOT Analysis) 4-33
ตารางที่ 4.2-3	การวิเคราะห์ อุปสรรค โอกาส จุดอ่อน จุดแข็ง (TOWS Analysis) 4-36
ตารางที่ 4.3-1	ประเด็นยุทธศาสตร์เบื้องต้น (จากการประชุมเชิงปฏิบัติการ ในวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563)..... 4-40

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.3-2 การวิเคราะห์กรอบการบริหารจัดการและความเชื่อมโยงกับนโยบาย แผน กฎหมาย ที่เกี่ยวข้อง	4-44
ตารางที่ 4.3-3 การตรวจสอบประเด็นยุทธศาสตร์ การเพิ่มมูลค่าเกษตรแปรรูปเพื่อดึงดูดการลงทุนด้วย GF/ SRF-ESI-SI	4-46
ตารางที่ 4.3-4 การตรวจสอบประเด็นยุทธศาสตร์ การจัดการขยะอย่างถูกสุขลักษณะเพียงพอด้วย GF/ SRF-ESI-SI	4-47
ตารางที่ 4.3-5 การตรวจสอบประเด็นยุทธศาสตร์ การพัฒนาระบบการศึกษาและเสริมสร้างทักษะแรงงาน รองรับการพัฒนา เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ด้วย GF/SRF-ESI-SI	4-48
ตารางที่ 4.3-6 สภาพการทำงานของแรงงานจังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2557 - 2563.....	4-51
ตารางที่ 4.3-7 แรงงานนอกและในภาคการเกษตรจังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2557 - 2563.....	4-52
ตารางที่ 4.4-1 แนวโน้มผลตอบแทนสุทธิของพืชเศรษฐกิจ จังหวัดสระแก้ว ในช่วงระหว่าง พ.ศ. 2560 - 2563	4-55
ตารางที่ 4.4-2 ประเภทกิจการที่ได้รับการส่งเสริมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ.....	4-55
ตารางที่ 5.1-1 ข้อมูลสถิติสะสมงบประมาณลงทุนรับการส่งเสริม BOI เฉพาะเกษตรแปรรูปในเขต พัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ในช่วงระหว่างวันที่ 25 พฤษภาคม 2559 ถึง พ.ศ. 2563	5-3
ตารางที่ 5.3-1 สถานภาพและประเภทแรงงานในจังหวัดสระแก้ว.....	5-7
ตารางที่ 5.3-2 การเปลี่ยนแปลงของสถานภาพแรงงาน (ร้อยละ) พ.ศ. 2557 ถึง พ.ศ. 2563	5-10
ตารางที่ 5.3-3 การพัฒนาศักยภาพแรงงานโดยสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงาน.....	5-11
ตารางที่ 5.3-4 สรุปรัตถุประสงค์เพื่อความยั่งยืน ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ ..	5-12
ตารางที่ 6.2-1 ประเด็นการพัฒนาค่าที่ 2 แผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว (พ.ศ. 2566 - 2570).....	11
ตารางที่ 6.2-2 ประเด็นการพัฒนาค่าที่ 4 แผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว (พ.ศ. 2566 - 2570).....	12
ตารางที่ 7.1-1 การจัดลำดับความสำคัญของผู้มีส่วนได้เสีย	7-3
ตารางที่ 7.1-2 การจัดลำดับความสำคัญของผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่ศึกษาโครงการติดตามและประเมินผล เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน.....	7-6
ตารางที่ 7.2-1 กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียในการศึกษาและดำเนินการด้านการมีส่วนร่วมของโครงการฯ	7-9
ตารางที่ 7.2-2 แผนการมีส่วนร่วมและการสื่อสารในขั้นตอนที่สำคัญ.....	7-13

สารบัญญรูปภาพ

	หน้า
รูปที่ 1.2-1	อัตราการเติบโตของจำนวนประชากรในจังหวัดที่มีเขตเศรษฐกิจพิเศษ ระหว่าง พ.ศ. 2555 - 2562.... 1-5
รูปที่ 1.2-2	อัตราการเติบโตของ GPP ในจังหวัดที่มีเขตเศรษฐกิจพิเศษ ระหว่าง พ.ศ. 2555 - 2561 1-6
รูปที่ 1.2-3	ขอบเขตพื้นที่ศึกษาของโครงการฯ 1-8
รูปที่ 1.2-4	กรอบการดำเนินงานของโครงการฯ 1-9
รูปที่ 1.3-1	ขั้นตอนการกำหนดขอบเขต (Scoping)..... 1-10
รูปที่ 1.3-2	ขั้นตอนการวิเคราะห์ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลลัพธ์ (Output) ในขั้นตอนการกำหนดขอบเขต..... 1-14
รูปที่ 2.2-1	ความเชื่อมโยงนโยบายการพัฒนา SEZ สระแก้ว กับแผนระดับชาติ ระดับภาค และระดับ จังหวัด ด้านเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2560 - 2580..... 2-15
รูปที่ 2.2-2	ความเชื่อมโยงนโยบายการพัฒนา SEZ สระแก้วกับแผนระดับชาติ ระดับภาค และระดับ จังหวัด ด้านสังคมในช่วง พ.ศ. 2560 - 2580..... 2-16
รูปที่ 2.2-3	ความเชื่อมโยงนโยบายการพัฒนา SEZ สระแก้วกับแผนระดับชาติ ระดับภาค และระดับ จังหวัด ด้านสิ่งแวดล้อมในช่วง พ.ศ. 2560 - 2580..... 2-17
รูปที่ 3.1-1	ลักษณะภูมิประเทศของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ในแนวทิศ ตะวันออกเฉียงเหนือ – ทิศตะวันตกเฉียงใต้..... 3-2
รูปที่ 3.1-2	ลักษณะภูมิประเทศของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว 3-3
รูปที่ 3.1-3	แผนภูมิแสดงปริมาณน้ำฝนรายเดือนเฉลี่ย ณ สถานีตรวจวัดอำเภออรัญประเทศ จังหวัด สระแก้ว พ.ศ. 2558..... 3-4
รูปที่ 3.1-4	ลุ่มน้ำและลำน้ำในพื้นที่ศึกษา 3-5
รูปที่ 3.1-5	พื้นที่ป่าไม้ของจังหวัดสระแก้ว 3-8
รูปที่ 3.1-6	แผนที่สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2563..... 3-11
รูปที่ 3.1-7	แผนที่พื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2563 3-12
รูปที่ 3.1-8	แผนที่ผังเมืองรวมจังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2558 3-14
รูปที่ 3.1-9	ด่านศุลกากรและจุดผ่านแดนที่เกี่ยวข้อง..... 3-15
รูปที่ 3.1-10	เส้นทางคมนาคมในจังหวัดสระแก้ว 3-17
รูปที่ 3.1-11	จำนวนผู้โดยสารรถไฟในจังหวัดสระแก้ว สถานีต้นทาง และสถานีปลายทาง..... 3-19
รูปที่ 3.1-12	สถิติผู้ใช้ไฟฟ้า และปริมาณการใช้ไฟฟ้า จำแนกตามประเภทผู้ใช้ในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว... 3-20
รูปที่ 3.1-13	ปริมาณการผลิตและการใช้น้ำประปา จังหวัดสระแก้ว ระหว่าง พ.ศ. 2549 – 2558 3-21
รูปที่ 3.1-14	สัดส่วนสาขาผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสระแก้ว ระหว่าง พ.ศ. 2554 – 2562 3-26

สารบัญญรูปภาพ (ต่อ)

	หน้า
รูปที่ 3.1-15 แนวโน้มเศรษฐกิจจังหวัดสระแก้ว ระหว่าง พ.ศ. 2554 – 2562	3-27
รูปที่ 3.1-16 จำนวนโรงงานในจังหวัดสระแก้ว จำแนกตามรายอำเภอ	3-34
รูปที่ 3.1-17 โรงงานอุตสาหกรรมประเภทอื่น ๆ ในจังหวัดสระแก้ว จำแนกตามภาคการผลิต	3-36
รูปที่ 3.1-18 แผนที่แสดงตำแหน่งโรงงานอุตสาหกรรมของพื้นที่ศึกษาจำแนกตามขนาดกำลังแรงม้า	3-37
รูปที่ 3.1-19 แผนที่แสดงสถานที่ตั้งสถานที่ท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา จำแนกตามประเภท.....	3-41
รูปที่ 3.1-20 สถานที่ท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา	3-41
รูปที่ 3.1-21 การเปลี่ยนแปลงของจำนวนผู้ประกอบการ หมวดที่พักแรม จำแนกตามขนาดธุรกิจรายปี.....	3-42
รูปที่ 3.1-22 การเปลี่ยนแปลงของการจ้างงาน หมวดที่พักแรม จำแนกตามขนาดธุรกิจรายปี	3-42
รูปที่ 3.1-23 จำนวนโรงแรมในจังหวัดสระแก้ว จำแนกตามระดับ	3-43
รูปที่ 3.1-24 การเปลี่ยนแปลงของผู้ประกอบการ หมวดกิจการ ธุรกิจการเดินทาง ธุรกิจจัดนำเที่ยว บริการสำรองและกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง จำแนกตามขนาดธุรกิจรายปี	3-43
รูปที่ 3.1-25 การเปลี่ยนแปลงของผู้ประกอบการ หมวดบริการด้านอาหารและเครื่องดื่ม จำแนกตามขนาด ธุรกิจรายปี.....	3-44
รูปที่ 3.1-26 การเปลี่ยนแปลงของการจ้างงาน หมวดบริการด้านอาหารและเครื่องดื่ม จำแนกตามขนาด ธุรกิจรายปี.....	3-44
รูปที่ 3.1-27 ผู้มาเยี่ยมเยือนในจังหวัดสระแก้ว แยกตามประเภท.....	3-45
รูปที่ 3.1-28 รายได้จากการท่องเที่ยวในจังหวัดสระแก้ว แยกตามสัญชาติ.....	3-45
รูปที่ 3.1-29 นิคมอุตสาหกรรม และเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในประเทศไทย	3-46
รูปที่ 3.1-30 สิทธิประโยชน์ขั้นพื้นฐาน จำแนกตามประเภทกิจการ	3-47
รูปที่ 3.1-31 มูลค่าการลงทุนที่ได้รับการส่งเสริมจาก BOI และได้รับการส่งเสริมแล้ว	3-51
รูปที่ 3.1-32 เงินลงทุนและโครงการที่ได้รับการอนุมัติในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วระหว่าง พ.ศ. 2559 - 2564	3-52
รูปที่ 3.1-33 ทุนจดทะเบียนธุรกิจจัดตั้งใหม่ ระหว่าง พ.ศ. 2559 - กันยายน พ.ศ. 2564.....	3-53
รูปที่ 3.1-34 เงินลงทุนในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ระหว่าง พ.ศ. 2559 - 2564	3-54
รูปที่ 3.1-35 นิติบุคคลคงอยู่ และทุนจดทะเบียน ระหว่าง พ.ศ. 2562 - 2563.....	3-55
รูปที่ 3.1-36 นิติบุคคลคงอยู่ และทุนจดทะเบียน ระหว่าง พ.ศ. 2563 - 2564.....	3-55
รูปที่ 3.1-37 จำนวนผู้ประกอบการในจังหวัดสระแก้วตามนิยามใหม่ จำแนกตามภาคธุรกิจ	3-57
รูปที่ 3.1-38 จำนวนการจ้างงานในจังหวัดสระแก้วตามนิยามใหม่ จำแนกตามภาคธุรกิจ	3-57

สารบัญญรูปภาพ (ต่อ)

	หน้า
รูปที่ 3.1-39 สัดส่วนมูลค่าการค้าในปี 2563 ของแต่ละจุดผ่านแดนถาวร และจุดผ่อนปรนทางการค้า ในจังหวัดสระแก้ว.....	3-59
รูปที่ 3.1-40 มูลค่าการค้าชายแดนจังหวัดสระแก้ว ระหว่างปีงบประมาณ 2554 – 2563.....	3-59
รูปที่ 3.1-41 อัตราการเพิ่มของประชากร จังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2555 – 2562.....	3-62
รูปที่ 3.1-42 จำนวนประชากรในพื้นที่ศึกษา พ.ศ. 2555 – 2562.....	3-63
รูปที่ 3.1-43 จำนวนประชากรจังหวัดสระแก้ว แยกตามโครงสร้างประชากร พ.ศ. 2555 - 2562.....	3-65
รูปที่ 3.1-44 อัตราการเพิ่มของประชากรแฝง จังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2558 - 2562.....	3-66
รูปที่ 3.1-45 การเปลี่ยนแปลงแรงงานภาคเกษตร ระหว่าง พ.ศ. 2557 - 2563.....	3-71
รูปที่ 3.1-46 การเปลี่ยนแปลงแรงงานนอกภาคเกษตร ระหว่าง พ.ศ. 2557 - 2563.....	3-71
รูปที่ 3.1-47 ร้อยละการประกอบอาชีพตามประเภทอุตสาหกรรม และสถานภาพการทำงาน.....	3-74
รูปที่ 3.1-48 ร้อยละการประกอบอาชีพของประชาชนในพื้นที่ศึกษา พ.ศ. 2562 เปลี่ยนเป็นสัดส่วน ประชากรในและนอกภาคเกษตรย้อนหลังจนถึงปัจจุบัน.....	3-74
รูปที่ 3.1-49 จำนวนและร้อยละของผู้มีงานทำในจังหวัดสระแก้ว จำแนกตามระดับการศึกษาที่สำเร็จ พ.ศ. 2554 – 2562.....	3-75
รูปที่ 3.1-50 สถิติกองทุนประกันสังคม จังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2557 – 2561.....	3-76
รูปที่ 3.1-51 จำนวนแรงงานต่างด้าวในจังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2557 – 2562.....	3-77
รูปที่ 3.1-52 จำนวนแรงงานต่างด้าวในพื้นที่ศึกษา พ.ศ. 2562.....	3-78
รูปที่ 3.1-53 สถานการณ์แรงงานจังหวัดสระแก้วระหว่าง พ.ศ. 2557 - 2563.....	3-80
รูปที่ 3.1-54 สัดส่วนคนจนเมื่อวัดด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค ของจังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2543 – 2562.....	3-84
รูปที่ 3.1-55 สัดส่วนคนจนในพื้นที่ศึกษา จำแนกตามในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล.....	3-85
รูปที่ 3.1-56 ค่าฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 10 ไมครอน และ 2.5 ไมครอน ณ สถานีตรวจวัด อรัญประเทศ ในช่วง พ.ศ. 2562 - 2563.....	3-93
รูปที่ 3.1-57 ตำแหน่งจุดความร้อนรายปี จังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2563.....	3-94
รูปที่ 4.1-1 ผังเมืองรวมจังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2558.....	4-16
รูปที่ 4.3-1 การตรวจสอบประเด็นยุทธศาสตร์ด้วยข้อมูล ESI GF/ SRF SIของจังหวัดสระแก้ว.....	4-43
รูปที่ 5.3-1 แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงกำลังแรงงานของจังหวัดสระแก้วระหว่าง พ.ศ. 2557 - 2563.....	5-10
รูปที่ 7.1-1 กระบวนการมีส่วนร่วมและการสื่อสารของโครงการฯ.....	7-1
รูปที่ 7.2-1 ระดับความสำคัญของผู้มีส่วนได้เสียต่อการจัดทำแผนการมีส่วนร่วมและการสื่อสาร ของโครงการ.....	7-8
รูปที่ 7.4-1 ภาพตัวอย่างการประชาสัมพันธ์ข่าวสารการจัดกิจกรรมของโครงการฯ.....	7-19

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

- ภาคผนวกที่ 1 กระบวนการมีส่วนร่วม
- ภาคผนวกที่ 2 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
- ภาคผนวกที่ 3 แผนกลุ่มจังหวัด ด้านการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
- ภาคผนวกที่ 4 ข้อมูลพื้นฐาน
- ภาคผนวกที่ 5 การประเมินทางเลือก
- ภาคผนวกที่ 6 ประกาศต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ภาคผนวกที่ 7 ความก้าวหน้าการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว
- ภาคผนวกที่ 8 ผลการดำเนินการมีส่วนร่วมที่ผ่านมาของโครงการ

บทที่ 1

บทนำ

การพัฒนาใด ๆ จะต้องตั้งบนพื้นฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืน ดังที่ Report of the World Commission on Environment and Development (WCED) or Brundtland (1983): Our Common Future ได้ให้คำนิยามและความหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนไว้ว่า “การพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นรูปแบบของการพัฒนาที่ตอบสนองต่อความต้องการของคนในรุ่นปัจจุบัน โดยไม่ทำให้คนรุ่นต่อไปในอนาคตต้องประนีประนอมยอมลดทอนความสามารถในการที่จะตอบสนองความต้องการของตนเอง” กล่าวคือ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อผลประโยชน์ของคนรุ่นใหม่ จะต้องไม่ใช่ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลือง แต่ควรจะเป็นการใช้ทรัพยากรในเชิงอนุรักษ์และพัฒนาให้เต็มศักยภาพอยู่ตลอดเวลา ในขณะที่ การประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessment: SEA) เป็น “กระบวนการที่เป็นระบบเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจในการกำหนดนโยบาย แผน หรือแผนงาน โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม และการบูรณาการด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล ซึ่งต้องนำผลไปใช้ในการวางแผนเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน” (สศช., 2563) จึงกล่าวได้ว่า SEA เป็นกลไกสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาเชิงพื้นที่ (เช่น แผนพัฒนาพื้นที่เฉพาะหรือพื้นที่พิเศษ แผนพัฒนานิคมอุตสาหกรรม เขตประกอบการอุตสาหกรรม เป็นต้น) รวมทั้งการติดตามและประเมินผลเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยในบทนี้ได้กล่าวถึง หลักการและเหตุผลของ SEA, ที่มาและความสำคัญ วัตถุประสงค์ ขอบเขตพื้นที่ศึกษา และกรอบการดำเนินงานของโครงการติดตามและประเมินผลเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ขั้นตอนการจัดทำรายงานการกำหนดขอบเขต รวมถึงผลผลิตและผลลัพธ์ที่สำคัญของโครงการฯ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 หลักการและเหตุผล

1.1.1 ความเป็นมาของการขับเคลื่อน SEA ในประเทศไทย

การพัฒนาและผลักดันให้เกิดระบบ SEA ได้ถูกกำหนดไว้ตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) กำหนดให้มีการปรับปรุงกระบวนการ SEA รวมทั้ง ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2565) ที่กำหนดให้ผลักดันการนำแนวทาง SEA มีผลบังคับใช้ทางกฎหมายเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ อย่างไรก็ตามการนำ SEA ไปดำเนินการยังไม่ได้รับการผลักดันอย่างเป็นระบบและมีแนวทางที่ชัดเจนเพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม นายกรัฐมนตรีในฐานะประธานคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจึงได้กำหนดให้มีการขับเคลื่อนกระบวนการ SEA ให้เป็นที่ยอมรับและนำมาใช้เป็นกรอบในการวางแผนพัฒนาประเทศอย่างเป็นรูปธรรม โดยได้ลงนามในคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับ

ยุทธศาสตร์ ภายใต้คณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กพย.) เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2560 โดยมี นายปิณฑิพงศ์ พึ่งบุญ ณ อยุธยา เป็นประธานอนุกรรมการ และมีสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) เป็นฝ่ายเลขานุการร่วมเพื่อจัดทำ (ร่าง) ข้อเสนอการจัดทำประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ และ (ร่าง) แนวทางการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (SEA Guideline) โดยนายกรัฐมนตรีได้มอบหมายให้ สศช. เป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อน SEA โดย กพย. ได้มีมติเห็นชอบในหลักการของ (ร่าง) ข้อเสนอการจัดทำ SEA และ (ร่าง) แนวทาง SEA เมื่อวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2561 เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างความเข้าใจให้กับหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน SEA ได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดทำรายงาน SEA เพื่อกำกับการจัดทำแผนฯ หรือพัฒนาพื้นที่ที่ตนรับผิดชอบ ให้มุ่งสู่การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืนต่อไปได้ และเห็นชอบให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการระดับชาติ โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ภายใต้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ พ.ศ. เพื่อขับเคลื่อนงาน SEA ในระยะต่อไป รวมทั้งกำหนดประเภทของแผนที่ควรทำ SEA ในเบื้องต้น ได้แก่ 1) แผนด้านคมนาคม 2) แผนพัฒนาพลังงาน และแผนสำรวจและพัฒนาปิโตรเลียม 3) แผนการบริหารจัดการแร่ 4) แผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 5) ผังเมือง 6) แผนพัฒนาชายฝั่งทะเล 7) แผนพื้นที่พัฒนาพิเศษ และ 8) แผนพัฒนานิคมอุตสาหกรรม เขตประกอบการอุตสาหกรรม นอกจากนี้ ยังได้มีการกำหนดให้มีการผลักดันการขับเคลื่อน SEA ของประเทศไทย ให้มีผลเป็นรูปธรรม ในแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580) และในนโยบายรัฐบาลปัจจุบัน ข้อ 10.7 ที่ให้ความสำคัญกับการจัดทำระบบ SEA เพื่อเป็นเครื่องมือเชิงนโยบายในการเพิ่มขีดความสามารถในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาร่วมกันของภาคส่วนต่าง ๆ และบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ทั้งระดับประเทศ ราชสาขา และเชิงพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนอีกด้วย

1.1.2 แนวคิดและหลักการของ SEA

กระบวนการ SEA เป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการบูรณาการประเด็นเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของแผน แผนงาน เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ขอบเขตและระดับการใช้ SEA จึงสนับสนุนการวางแผนในระดับนโยบาย แผน และแผนงาน ของการพัฒนามิใช่ในระดับโครงการ เพื่อให้การวางแผนในระดับการใช้ SEA นั้น เป็นกรอบระดับยุทธศาสตร์ของการพัฒนาในระดับสูงกว่า กว้างกว่า และมีความเชื่อมโยงกับการพิจารณาตัดสินใจการดำเนินงานในระยะยาว และเป็นกรอบงานที่รอบด้าน บูรณาการมากกว่าการพัฒนาในระดับโครงการ ซึ่งเจาะจงเฉพาะกว่า แคบกว่า และระยะสั้นกว่า ด้วยขอบเขตและระดับการใช้ของ SEA ดังกล่าว ทำให้หน่วยงานเจ้าของแผน แผนงานจะเป็นผู้ใช้กระบวนการ SEA โดยตรงและเป็นลำดับแรก เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจในการจัดทำแผน แผนงาน และนำไปสู่การพัฒนาระดับโครงการที่สอดคล้องกับแผน แผนงาน เป็นลำดับ จากภาพกว้างเป็นภาพเล็กลงที่ชัดเจนมากขึ้นตามลำดับขั้นของการพัฒนา

1.1.3 ประโยชน์ที่ได้รับจาก SEA โดยอ้างอิงจากแนวทางการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ พ.ศ. 2563

SEA เป็นเครื่องมือประกอบกระบวนการวางแผน แผนงาน ทำให้เกิดการบูรณาการด้าน เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุล รวมถึงการมองการพัฒนาในอนาคต โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาทางเลือกและการมีส่วนร่วมอย่างเหมาะสมและโปร่งใส ซึ่งนำไปสู่การลดความขัดแย้ง ก่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกันของผู้มีส่วนได้เสียกับการพัฒนาในพื้นที่ ทำให้การวางแผน แผนงาน มีความรวดเร็ว รวมทั้งเกิดการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และการใช้งบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งประโยชน์ของ SEA ที่จะมีผลลัพธ์ตามมาที่เป็นรูปธรรม ได้แก่

SEA มีประโยชน์และช่วยบูรณาการการวางแผนพัฒนา โดยบูรณาการครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน การพัฒนา ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งจะช่วยเหลือถึง ผลเสียหายต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม จากแผน แผนงานที่ไม่ยั่งยืน และที่อาจก่อให้เกิดความสูญเสีย หรือเสื่อมสภาพของสังคมหรือสิ่งแวดล้อมที่ไม่สามารถกลับคืนได้ หรืออาจทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ อย่างสิ้นเปลือง ซึ่งจะช่วยให้ประหยัดงบประมาณในการพัฒนาประเทศ อีกทั้ง **ช่วยให้การวางแผน มีความเชื่อมโยงและพิจารณาไปถึงอนาคตข้างหน้า (Looking Forward)** มีผลให้แผน แผนงานที่มีอยู่เดิม และจัดทำในอนาคตไปสู่วิสัยทัศน์การพัฒนาที่ยั่งยืนในระยะยาวร่วมกัน ซึ่งสามารถสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตได้ และยังช่วยให้การบริหารจัดการด้านการพัฒนา ประเทศดีขึ้นไม่หยุดชะงัก เกิดการวางแผนในเชิงยุทธศาสตร์มากขึ้น สามารถหาแนวทางแก้ไขก่อนเกิดความขัดแย้งซึ่งอาจส่งผลให้เกิด ความล่าช้าในการตัดสินใจได้ รวมทั้งช่วยประสานประโยชน์ระหว่างภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา เนื่องจาก SEA จะช่วยเปิดโอกาสให้สาธารณชนมีส่วนร่วมในแผน แผนงานอย่างเหมาะสมและโปร่งใส สามารถ สนับสนุนผู้มีส่วนได้เสียในการดำเนินงานตามแผนที่เหมาะสม อีกทั้งยังช่วยเหลือถึงการสิ้นเปลืองงบประมาณ เนื่องจากค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากความขัดแย้ง การต่อต้าน และความล่าช้าของแผน แผนงาน

1.2 โครงการติดตามและประเมินผลเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (การจัดทำ SEA ในพื้นที่นำร่อง)

1.2.1 ที่มาและความสำคัญของโครงการฯ

จากที่นายกรัฐมนตรีได้มีข้อสั่งการให้ สศช. เป็นเจ้าภาพหลักในการพัฒนา SEA ให้เป็นที่ ยอมรับและถูกนำมาใช้เป็นกรอบในการวางแผนพัฒนาประเทศ ตั้งแต่ พ.ศ. 2561 นั้น ใน พ.ศ. 2562 สศช. ให้ความสำคัญกับการเร่งสร้างความรู้ความเข้าใจด้าน SEA ให้กับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ภายใต้ โครงการขับเคลื่อนการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ งบประมาณปี 2562 โดยผ่านการจัดฝึกอบรม ทางวิชาการด้าน SEA ให้กับผู้ทำการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั่วประเทศ และการประชุมสัมมนา เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ รวมทั้งการปรับปรุงและพัฒนาข้อเสนอการจัดทำโครงการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับ

ยุทธศาสตร์และแนวทางการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (SEA Guideline) ของประเทศให้มีความเหมาะสม นอกจากนั้นยังร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการผลักดัน SEA มาใช้กับการวางแผนพัฒนาเชิงสาขาและเชิงพื้นที่ จำนวน 7 โครงการ ได้แก่ โครงการศึกษา SEA สำหรับพื้นที่จัดตั้งโรงไฟฟ้าถ่านหินในภาคใต้ของกระทรวงพลังงาน โครงการ SEA ในพื้นที่ลุ่มน้ำ 5 ลุ่มน้ำ คือ พื้นที่ลุ่มน้ำชี พื้นที่ลุ่มน้ำมูล พื้นที่ลุ่มน้ำปราจีนบุรี - บางปะกง พื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออก และพื้นที่ลุ่มน้ำสะแกกรัง ที่ดำเนินการโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และโครงการ SEA ด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน ของ สผ.

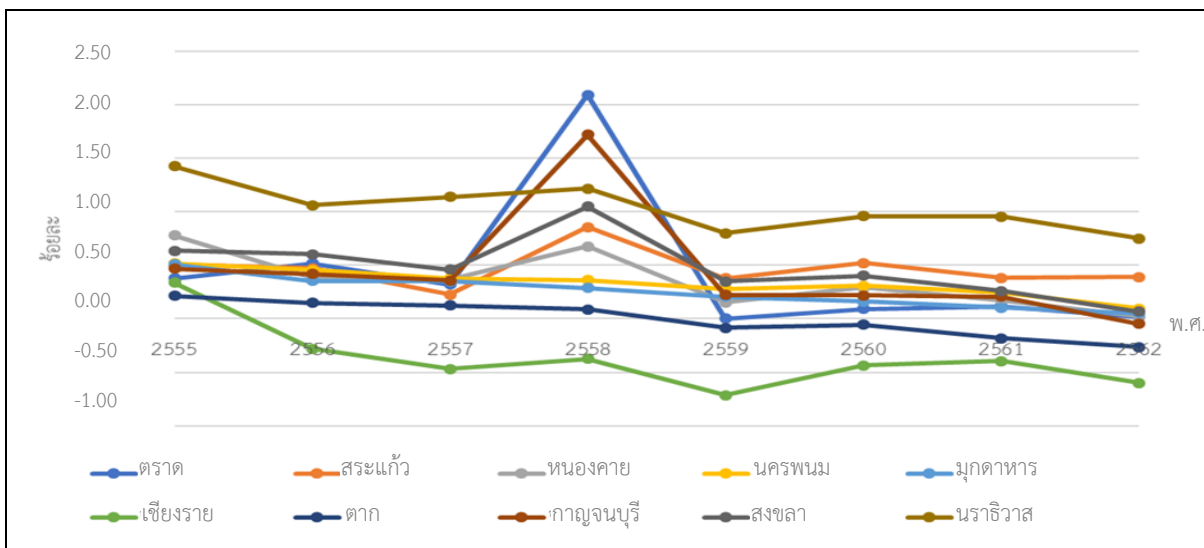
อย่างไรก็ตาม การขับเคลื่อน SEA ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพยังจำเป็นต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ในโครงการขับเคลื่อนการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์งบประมาณปี 2563 สศช. ให้มีความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการจัดทำแผน และแผนงานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งพัฒนาผู้เชี่ยวชาญด้าน SEA ให้มีความรู้ความเข้าใจ SEA ที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ การพัฒนาองค์ความรู้และระบบข้อมูลที่จำเป็นเพื่อการจัดทำ SEA การติดตามประเมินผลการจัดทำ SEA ของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อประมวลผลและนำเสนอต่อคณะกรรมการ SEA และคณะรัฐมนตรีในการพัฒนาระบบ SEA ของประเทศ รวมทั้งการยก (ร่าง) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ พ.ศ. และปรับปรุงแนวทาง SEA ของประเทศให้มีความเหมาะสม โดยมีการจัดทำ SEA ในพื้นที่นำร่อง ร่วมกับหน่วยงานเจ้าของแผน แผนงาน เพื่อทดลองนำแนวทาง SEA ไปดำเนินการประยุกต์ใช้ในการศึกษาการจัดทำ SEA ในการพัฒนาเชิงพื้นที่ ซึ่งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zone: SEZ)¹ นั้นจัดเป็นพื้นที่พิเศษดังระบุไว้ในแผนพื้นที่พัฒนาพิเศษ ซึ่งเป็นหนึ่งในประเภทของแผนที่ถูกกำหนดไว้ว่าควรทำ SEA ในเบื้องต้น ด้วยเหตุนี้ โครงการขับเคลื่อนการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ งบประมาณปี 2563 จึงได้เลือกที่จะจัดทำ SEA ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งเป็นการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่ส่งผลกระทบต่อทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม อันเป็นสามเสาหลักของการพัฒนาที่ยั่งยืน

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ได้รับการเลือกให้เป็นพื้นที่นำร่องในการจัดทำ SEA เชิงพื้นที่ เนื่องจากเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วเป็น 1 ใน 10 พื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยระยะที่ 1 ประกอบด้วย 5 จังหวัด ได้แก่ ตาก สระแก้ว ตราด สงขลา และมุกดาหาร (ประกาศคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) ที่ 1/ 2558 ลงวันที่ 19 มกราคม พ.ศ. 2558) และในระยะที่ 2 เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ประกอบด้วย 5 จังหวัด ได้แก่ หนองคาย กาญจนบุรี เชียงราย นครพนม และนราธิวาส (ประกาศ กนพ. ที่ 2/ 2558 ลงวันที่ 24 เมษายน พ.ศ. 2558) อย่างไรก็ตามทิศทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจ

¹ เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zone: SEZ) ในรายงานฉบับนี้ครอบคลุมเฉพาะเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนสระแก้ว หรือ SEZ สระแก้ว

พิเศษของแต่ละพื้นที่นั้นมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับนโยบายของผู้บริหารในพื้นที่ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษทั้ง 10 พื้นที่ในระยะเริ่มต้นเป็นแผนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษที่จัดตั้งขึ้น ส่วนแผนพัฒนาด้านอื่น ๆ อาจยังไม่เริ่มดำเนินการ ด้วยเหตุนี้การประยุกต์ใช้ SEA ผสมผสานในกระบวนการพัฒนาแผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งเป็นแผนยุทธศาสตร์หรือแผนพัฒนาจังหวัดในพื้นที่นาร่อง จะช่วยสนับสนุนให้เกิดรูปแบบการพัฒนาที่ยั่งยืนของแผนพัฒนาจังหวัดครอบคลุมมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ที่กำหนดบทบาทและจุดยืนในการพัฒนา (Positioning) คือ การพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร การค้าชายแดน ค้าปลีก ค้าส่ง โลจิสติกส์ และคลังสินค้า โดยสรุปคือเป็น “ศูนย์อุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตรและการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ” (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2016: 13)

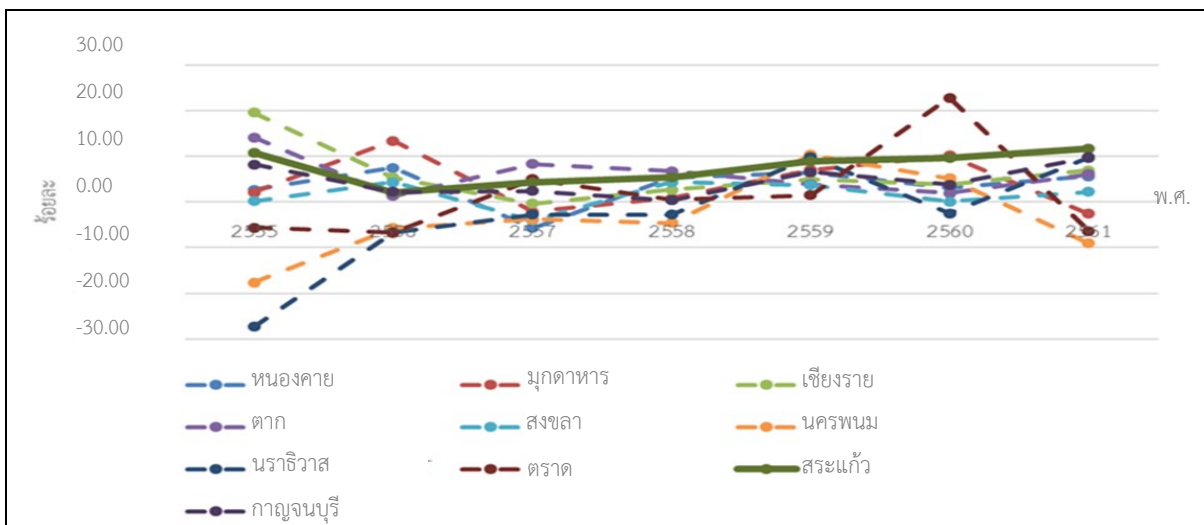
นอกจากนี้ จังหวัดสระแก้วมีประเด็นการพัฒนาที่น่าสนใจ เนื่องจากอัตราการเติบโตของจำนวนประชากรเติบโตอย่างต่อเนื่อง และเป็นอันดับ 2 ดังแสดงในรูปที่ 1.2-1 โดยมีค่าเฉลี่ยอัตราการเติบโตระหว่าง พ.ศ. 2555 - 2562 เท่ากับร้อยละ 0.47 ซึ่งภายหลัง พ.ศ. 2558 ที่มีการประกาศเป็นพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จะเห็นว่าอัตราการเติบโตของประชากรสูงขึ้นในทุกพื้นที่ ยกเว้นจังหวัดตาก และเป็นที่น่าสังเกตสำหรับในช่วงก่อน พ.ศ. 2557 อัตราการเติบโตของจังหวัดสระแก้วอยู่ในระดับปานกลางเมื่อเทียบกับพื้นที่อื่นจากผลดังกล่าว จังหวัดสระแก้วอาจได้รับผลกระทบเชิงสังคมและสิ่งแวดล้อมจากนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งหากไม่มีการจัดการที่ดีอาจเกิดผลเชิงลบในพื้นที่ได้ เช่น ความไม่เพียงพอของทรัพยากรทางการแพทย์ ความเหลื่อมล้ำระหว่างคนที่อาศัยเดิมและคนที่ย้ายเข้ามาทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ปัญหาการจัดการขยะ เป็นต้น



ที่มา: ปรับปรุงจากกรมการปกครอง, 2563

รูปที่ 1.2-1 อัตราการเติบโตของจำนวนประชากรในจังหวัดที่มีเขตเศรษฐกิจพิเศษ ระหว่าง พ.ศ. 2555 - 2562

ส่วนอัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัดแบบปริมาณลูกโซ่ (Gross Regional and Provincial Product Chain Volume Measures: GPP CVMs) พบว่า จังหวัดสระแก้วมีอัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Product: GPP) อย่างต่อเนื่อง ภายหลังจาก พ.ศ. 2557 และมีอัตราการเติบโตสูงสุดใน พ.ศ. 2561 เมื่อเทียบกับพื้นที่อื่น ซึ่งมีอัตราการเติบโต เท่ากับร้อยละ 11.65 จากข้อมูลดังกล่าว แสดงว่าจังหวัดสระแก้วเป็นหนึ่งในพื้นที่ที่มีศักยภาพด้านเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รายได้จากการค้าขายระหว่างชายแดนไทยกับราชอาณาจักรกัมพูชา ซึ่งใน พ.ศ. 2561 มีมูลค่าประมาณ 72,672 ล้านบาท รายละเอียดดังรูปที่ 1.2-2



ที่มา: ปรับปรุงจาก สศช., 2562

รูปที่ 1.2-2 อัตราการเติบโตของ GPP ในจังหวัดที่มีเขตเศรษฐกิจพิเศษ ระหว่าง พ.ศ. 2555 - 2561

ประเด็นที่น่าสนใจอีกประเด็นหนึ่งกล่าวคือ พื้นที่ตั้งของจังหวัดสระแก้วอยู่ติดกับ “โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก” (Eastern Economic Corridor: EEC) จึงมีผลกระทบทั้งในด้านบวกและด้านลบ ในมุมมองผลกระทบด้านบวกคือ การเพิ่มโอกาสทางการลงทุนที่เป็นผลพลอยได้จาก EEC เช่น อุตสาหกรรมทางด้านโลจิสติกส์ เชื่อมต่อทางถนน และรถไฟกับจังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยอง เป็นต้น เพื่อขนส่งสินค้า วัตถุดิบต่าง ๆ ไปยังราชอาณาจักรกัมพูชา และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม รวมทั้ง อุตสาหกรรมพื้นฐานอื่น ๆ ซึ่งสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมของ EEC อย่างไรก็ดี ในอีกมุมมองด้านลบอาจเกิดความขัดแย้งระหว่างด้านเศรษฐกิจ ซึ่งอุตสาหกรรมอื่น ๆ อาจตัดสินใจลงทุนในพื้นที่ EEC แทนการลงทุนในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในจังหวัดสระแก้ว ทั้งนี้ การจัดทำ SEA นำร่องในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว สามารถนำไปสู่การประเมินผลกระทบอันเนื่องมาจากสถานที่ตั้งติดกับ EEC ของจังหวัดสระแก้ว พร้อมทั้งนำเสนอมาตรการลดผลกระทบดังกล่าว

อีกทั้ง จังหวัดสระแก้วมีความหลากหลายในประเด็นที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ อาทิ การเชื่อมต่อทั้งตลาดในประเทศ (กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) และต่างประเทศ (ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม)

ตลาดแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้าน ความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว ทั้งในรูปแบบธรรมชาติ (อุทยานแห่งชาติ) และรูปแบบวัฒนธรรม (ปราสาท) และปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งด้านการจัดการขยะ และน้ำเสีย

การดำเนินแผนพัฒนา SEZ สระแก้วแสดงให้เห็นว่า SEA เป็นเครื่องมือในการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการพัฒนาพื้นที่ที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับการพัฒนาอุตสาหกรรม การค้า การขนส่งผ่านแดน ตลอดจนปัญหาที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ปัญหาด้านการสาธารณสุข โภค สาธารณูปการ เช่น ด้านการคมนาคม การสาธารณสุข ทรัพยากรน้ำที่มีจำกัด ปัญหาด้านการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ อันเป็นต้นทุนด้านการพัฒนา และมลพิษสิ่งแวดล้อมที่มีปัจจุบันและที่จะเกิดจากการพัฒนา เป็นต้น ซึ่งจังหวัดสระแก้วกำลังพัฒนาทั้งด้านการลงทุนและการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ครอบคลุมหลากหลายภาคส่วน และคาดว่าจะมีการพัฒนาอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นจากการเป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ดังนั้น การจัดทำ SEA ที่พิจารณาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม จึงนำไปสู่การวางแผนระดับต่าง ๆ ในการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจังหวัดสระแก้วที่มีความยั่งยืนได้

1.2.2 วัตถุประสงค์ของโครงการฯ

- เพื่อจัดทำรายงานการกำหนดขอบเขต สำหรับการจัดทำ SEA ในระยะที่ 1 เพื่อให้ได้มาซึ่ง วิสัยทัศน์/ กลยุทธ์ ประเด็นยุทธศาสตร์ วัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนและตัวชี้วัด การประเมินข้อมูลฐานทางเลือกการพัฒนาเบื้องต้น แผนการมีส่วนร่วมและการสื่อสาร และนำไปสู่การจัดทำรายงานการกำหนดขอบเขต เพื่อนำไปใช้ต่อยอดในการจัดทำ SEA ในระยะที่ 2 ต่อไป

- เพื่อประยุกต์ใช้แนวทางการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (ฉบับเดือนมกราคม พ.ศ. 2563) ของ สศช. สำหรับการพัฒนาเชิงพื้นที่

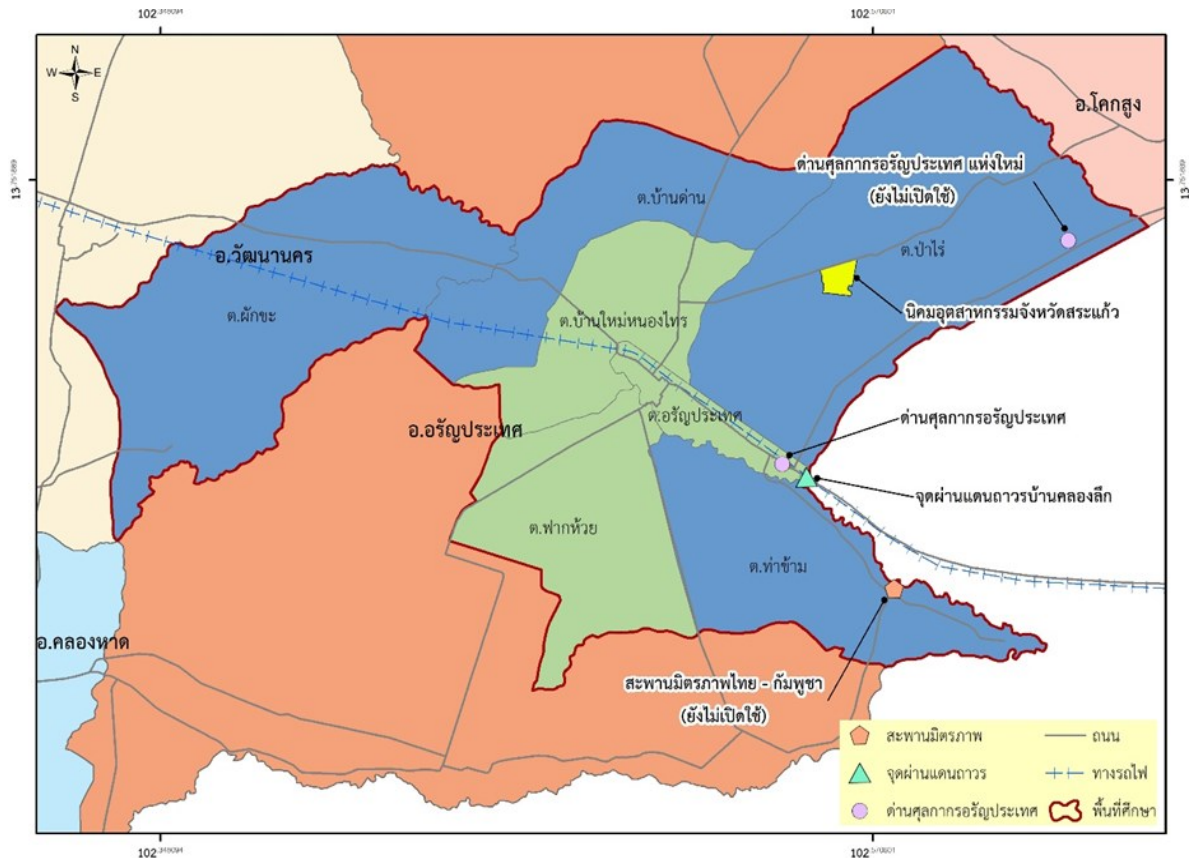
1.2.3 ขอบเขตพื้นที่ศึกษา

พื้นที่ศึกษาครอบคลุม 7 ตำบล ของจังหวัดสระแก้ว โดยแบ่งเป็น 4 ตำบลในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ประกอบด้วย ตำบลผักขะ ป่าไร่ บ้านด่าน และท่าข้าม และ 3 ตำบลโดยรอบพื้นที่ SEZ สระแก้ว ประกอบด้วย ตำบลพากห้วย อรัญประเทศ และบ้านใหม่หนองไทร รายละเอียดดัง ตารางที่ 1.2-1 และรูปที่ 1.2-3

ตารางที่ 1.2-1 รายชื่อตำบลและอำเภอ ของขอบเขตพื้นที่ศึกษาของโครงการ

อำเภอ	ตำบล
1) วัฒนานคร	1) ผักขะ*
2) อรัญประเทศ	2) ป่าไร่*
	3) บ้านด่าน*
	4) ท่าข้าม*
	5) ฟากห้วย
	6) อรัญประเทศ
	7) บ้านใหม่หนองไทร

หมายเหตุ: *ตำบลที่อยู่ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว



ที่มา: วิเคราะห์โดย ArcGIS ข้อมูลจากกรมการปกครอง, 2556

รูปที่ 1.2-3 ขอบเขตพื้นที่ศึกษาของโครงการฯ

1.2.4 กรอบการดำเนินงานของโครงการฯ

โครงการฯ ได้นำแนวทาง SEA มาประยุกต์ใช้ในการจัดทำแผนการพัฒนาเชิงพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วซึ่งเป็นแผนยุทธศาสตร์ หรือนัยหนึ่งคือแผนพัฒนาของจังหวัดสระแก้ว โดยการจัดทำ SEA ในพื้นที่นำร่องเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วนี้ แบ่งออกเป็น 2 ระยะ โดยในระยะที่ 1 ช่วงระหว่างเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2563 – สิงหาคม พ.ศ. 2564 เป็นการจัดทำรายงานการกำหนดขอบเขต เพื่อนำไปใช้ต่อยอดในการพัฒนาและประเมินทางเลือก และกำหนดมาตรการเพื่อความยั่งยืน ของกระบวนการ SEA ในโครงการต่อเนื่อง ในระยะที่ 2 (เดือนกันยายน พ.ศ. 2564 – มีนาคม พ.ศ. 2565) พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว และพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอื่น ๆ เพื่อนำไปสู่ความยั่งยืนในระยะต่อไป โดยขั้นตอนการกำหนดขอบเขต (Scoping) นี้ เป็นขั้นตอนสำคัญต่อจากกรกลั่นกรองในกระบวนการ SEA แสดงดังรูปที่ 1.2-4 ซึ่งประกอบด้วย



หมายเหตุ: การมีส่วนร่วม คือ ขั้นตอนที่บุคคล หน่วยงานเข้ามามีส่วนในกระบวนการตัดสินใจ โดยการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ รวมไปถึง ข้อห่วงกังวลจากผู้มีส่วนได้เสีย โดยรูปแบบการมีส่วนร่วมสามารถปรับเปลี่ยนได้แล้วแต่ความเหมาะสม
ที่มา: ปรับปรุงจาก สศช., 2563

รูปที่ 1.2-4 กรอบการดำเนินงานของโครงการฯ

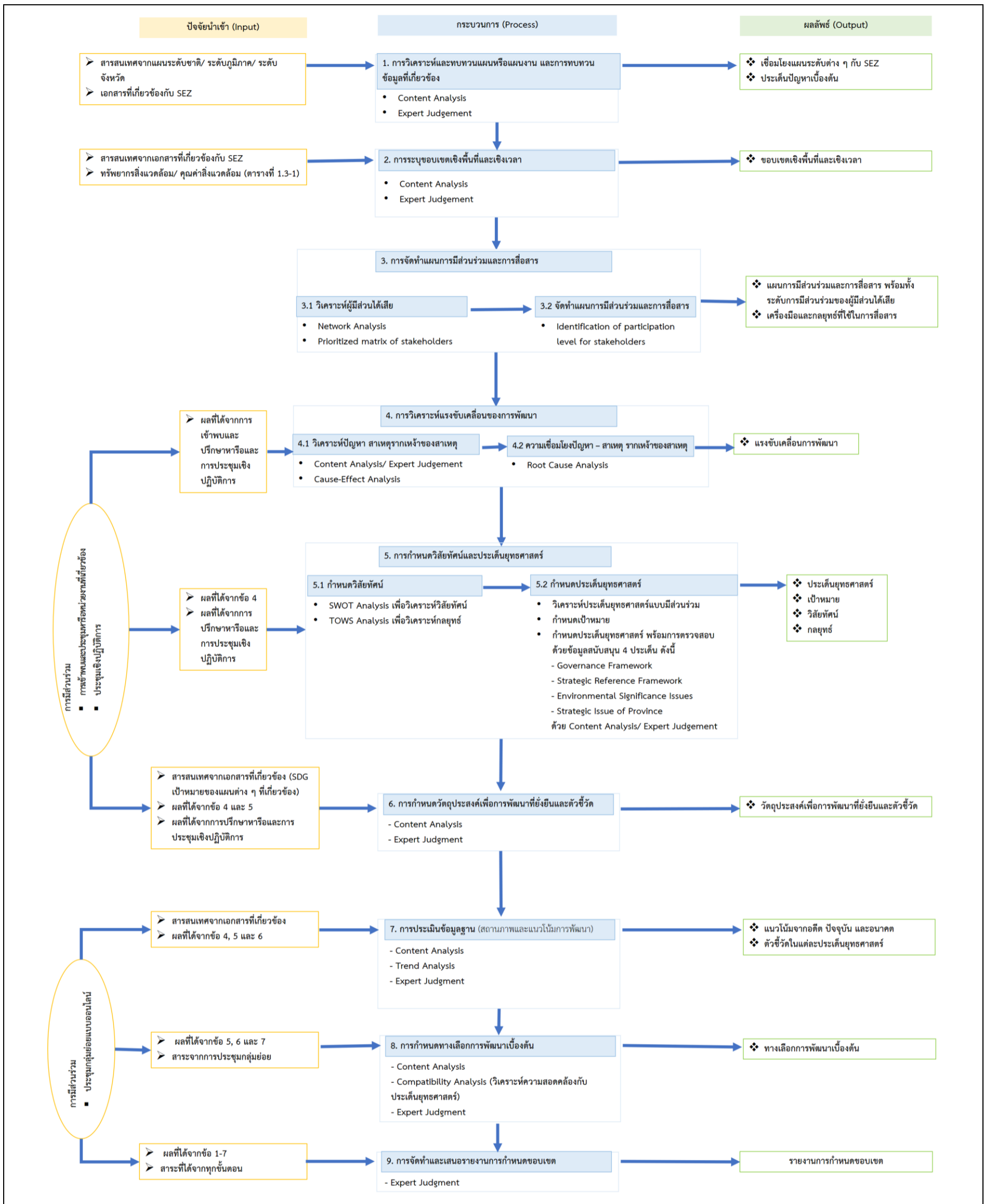
1.3 การจัดทำรายงานการกำหนดขอบเขต (Scoping Report)

การกำหนดขอบเขตเป็นขั้นตอนที่สำคัญของ SEA โดยวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบขอบเขตในเชิงพื้นที่และประเด็นสำคัญของแผน แผนงาน ที่เชื่อมโยงกับสิ่งแวดล้อมที่จะนำมาพิจารณารวมถึงระดับความละเอียดและระยะเวลาที่ครอบคลุมในการประเมิน โดยมีขั้นตอนย่อย ได้แก่ 1) การวิเคราะห์และทบทวนแผนหรือแผนงาน และการทบทวนข้อมูลที่เกี่ยวข้อง 2) การระบุขอบเขตเชิงพื้นที่และเชิงเวลา 3) การวิเคราะห์แรงขับเคลื่อนของการพัฒนา 4) การกำหนดวิสัยทัศน์และประเด็นยุทธศาสตร์ 5) การกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนและตัวชี้วัด 6) การประเมินข้อมูลฐาน 7) การกำหนดทางเลือกการพัฒนาเบื้องต้น 8) การจัดทำแผนการมีส่วนร่วมและการสื่อสาร และ 9) การจัดทำและเสนอรายงานการกำหนดขอบเขต (สศช., 2563) แสดงดังรูปที่ 1.3-1 ซึ่งโครงการฯ นี้ได้ปรับลำดับขั้นตอนการจัดทำแผนการมีส่วนร่วมและการสื่อสาร มาไว้ในขั้นตอนที่ 3 เพื่อทำการวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้เสีย และจัดทำแผนการมีส่วนร่วมและการสื่อสารเพื่อนำไปใช้ในขั้นตอนต่าง ๆ ที่เหลือต่อไป โดยขั้นตอนการวิเคราะห์ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลลัพธ์ (Output) ในขั้นตอนการกำหนดขอบเขตนั้น แสดงดังรูปที่ 1.3-2 โดยอธิบายดังต่อไปนี้



ที่มา: ปรับปรุงจาก สศช., 2563

รูปที่ 1.3-1 ขั้นตอนการกำหนดขอบเขต (Scoping)



ที่มา: บริษัท ยูไนเต็ด แอนนาลิสต์ แอนด์ เอ็นจิเนียริง คอนซัลแตนท์ จำกัด, 2564

รูปที่ 1.3-2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลลัพธ์ (Output) ในขั้นตอนการกำหนดขอบเขต

1.3.1 การวิเคราะห์และทบทวนแผน แผนงาน และการทบทวนข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

1) การทบทวนเอกสารทฤษฎีภูมิของแผนและแผนงาน

การทบทวนเอกสารโดยรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลทฤษฎีภูมิและสารสนเทศของแผนและแผนงาน จากแหล่งข้อมูลของหน่วยราชการและองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำความเข้าใจ ลักษณะองค์ประกอบ และเนื้อหาสำคัญของแผน แผนงานระดับต่าง ๆ ทุกระดับที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่นโยบาย แผน และแผนงาน ที่เกี่ยวข้องในระดับที่สูงกว่า หรือแผนในระดับเดียวกันที่ต้องพิจารณาควบคู่ไปด้วย เช่น ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (9) ประเด็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ (พ.ศ. 2561 – 2580) แผนย่อยการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (พ.ศ. 2561 – 2565) แผนแม่บทอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง แผนพัฒนาจังหวัด และแผนงานโครงการ เป็นต้น โดยประเมินความสอดคล้อง ความเชื่อมโยงของแต่ละแผน แผนงานในแต่ละระดับ พร้อมกับทบทวนวิเคราะห์ช่องว่างเพื่อใช้ในการพิจารณาแนวทางและวิสัยทัศน์ของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

2) การทบทวนสภาพปัจจุบันของพื้นที่ศึกษา

การทบทวนสภาพปัจจุบันด้านทรัพยากรสิ่งแวดล้อมและคุณค่าสิ่งแวดล้อม (โดยตัวชี้วัดจะแสดงดังตารางที่ 3.1-2 ขอบเขตเชิงพื้นที่และเวลา) ของพื้นที่ศึกษา 7 ตำบล ใน 2 อำเภอ (อ้างถึงตารางที่ 1.2-1) และจังหวัดสระแก้ว จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนทบทวนประเด็นปัญหาต่าง ๆ และสาเหตุทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในช่วงเวลาที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน

3) การติดตามและประเมินผลโครงการการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

โดยการทบทวนรายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

1.3.2 การระบุขอบเขตเชิงพื้นที่และเชิงเวลา

ขอบเขตเชิงพื้นที่เป็นการพิจารณาว่าการศึกษาดำเนินการในพื้นที่ใด มีขนาดหรือขอบเขตพื้นที่เท่าไร ครอบคลุมพื้นที่ที่มีลักษณะสำคัญอะไรบ้าง เช่น ขอบเขตการปกครองพื้นที่ศึกษา ขอบเขตของทรัพยากรระบบนิเวศต่าง ๆ ในพื้นที่ที่สำคัญ (เช่น ป่าไม้ อุทยาน ลุ่มน้ำ แหล่งน้ำ เป็นต้น) ลักษณะสภาพภูมิประเทศ รวมทั้งพิจารณาไปยังพื้นที่ใกล้เคียงที่เกี่ยวข้องและอาจได้รับผลการเปลี่ยนแปลงจากการดำเนินงาน เขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว โดยพื้นที่ศึกษาครอบคลุม 7 ตำบล ของจังหวัดสระแก้ว โดยแบ่งเป็น 4 ตำบลในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ประกอบด้วย ตำบลฝักชะ ป่าไร่ บ้านด่าน และท่าข้าม และ 3 ตำบลโดยรอบพื้นที่ SEZ สระแก้ว ประกอบด้วย ตำบลพากห้วย อรัญประเทศ และบ้านใหม่หนองไทร

ขอบเขตเชิงเวลาเป็นการพิจารณาว่า การศึกษาควรจะต้องมีข้อมูลและประเด็นที่สำคัญของการพัฒนาในแต่ละด้านที่ต้องศึกษาย้อนหลังเป็นระยะเวลาเท่าไร และคาดการณ์ไปในอนาคตเป็นระยะเวลาเท่าไร เพื่อให้มีข้อมูลที่มีอนุกรมเวลาที่เหมาะสมในขั้นตอนของการประเมินข้อมูลฐาน โดยพิจารณากำหนดขอบเขตเชิงเวลาให้สอดคล้องกับกรอบระยะเวลาของแผนพัฒนา อนุกรมเวลาที่เหมาะสมสำหรับข้อมูลที่ควรพิจารณาควรสอดคล้องไปกับแผนพัฒนาดังกล่าว ซึ่งการศึกษานี้เป็นการศึกษาย้อนหลังและคาดการณ์ในอนาคตในระยะเวลา 1 – 10 ปี

ทั้งนี้ การระบุขอบเขตเชิงพื้นที่และเชิงเวลาซึ่งส่วนใหญ่เป็นข้อมูลในช่วงเวลาที่ผ่านมาถึงปัจจุบันแสดงดังตารางที่ 3.2-1 เพื่อให้มั่นใจได้ว่าขอบเขตเชิงพื้นที่และขอบเขตเชิงเวลาที่ได้พิจารณากำหนดขึ้นมีความเหมาะสม รวมถึงเพื่อให้สามารถกำหนดแรงขับเคลื่อนของการพัฒนาได้ถูกต้องตรงตามประเด็นที่มีอยู่ในพื้นที่

1.3.3 การจัดทำแผนการมีส่วนร่วมและการสื่อสาร

การจัดทำแผนการมีส่วนร่วมและการสื่อสารเป็นการกำหนดแนวทางการมีส่วนร่วมที่เชื่อมโยงกับกระบวนการแต่ละขั้นตอนของการกำหนดขอบเขตในการจัดทำ SEA ทั้งนี้ จำเป็นจะต้องมีการวิเคราะห์และระบุกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย พร้อมจัดลำดับความสำคัญให้ได้ก่อน โดยอาจพิจารณาจากประเด็นคำถาม 2 ด้าน ได้แก่ ความสนใจและอิทธิพล ทั้งนี้ ในการระบุเทคนิควิธีการมีส่วนร่วมจะต้องวิเคราะห์ให้สอดคล้องกับกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียในแต่ละกลุ่มด้วย ซึ่งรายละเอียดของแผนการมีส่วนร่วมและการสื่อสารนั้นจะแสดงในบทที่ 7

สำหรับในส่วนนี้เพื่อให้การจัดทำการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์มีกระบวนการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง จึงกำหนดให้มีการจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมในส่วนของการกำหนดวิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ วัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ทางเลือกการพัฒนาเบื้องต้น

1.3.4 การวิเคราะห์แรงขับเคลื่อนของการพัฒนา (Driving Force)

ในขั้นตอนนี้ เป็นการวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ และสาเหตุต้นตอหรือรากเหง้าของปัญหา และความเชื่อมโยงของปัญหา สาเหตุ และรากเหง้าของปัญหา กับผลที่จะเกิดขึ้นทั้งผลดีและผลเสียจากการดำเนินการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว จากข้อมูลและสารสนเทศที่รวบรวมจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และจากข้อคิดเห็นที่ได้มาจากการปรึกษาหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับข้อคิดเห็นจากการประชุมเชิงปฏิบัติการของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ภาคการศึกษา และองค์กรเอกชน ซึ่งจะนำไปสู่การวิเคราะห์แรงขับเคลื่อนของการพัฒนา และจะช่วยให้สามารถค้นหาช่องว่างหรือโอกาสในการพัฒนาในอนาคต ที่จะนำไปสู่การกำหนดวิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ วัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ตัวชี้วัด และการกำหนดทางเลือกการพัฒนาเบื้องต้นต่อไป

สำหรับการมีส่วนร่วมในขั้นตอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ร่วมกันบ่งชี้จุดเด่นหรือจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ข้อจำกัดหรือข้อห่วงกังวล (ปัญหา สาเหตุ รากเหง้าของปัญหา) และทิศทางรวมถึงประเด็น ยุทธศาสตร์ การพัฒนาของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว และการระบุผู้มีส่วนได้เสียและจัดลำดับ ความสำคัญ 2) นำผลที่ได้รับจากการมีส่วนร่วมมาวิเคราะห์แรงขับเคลื่อนการพัฒนาของเขตพัฒนาเศรษฐกิจ พิเศษสระแก้ว

ทั้งนี้ การประชุมเชิงปฏิบัติการมีเนื้อหาหลักคือ สารสำคัญของโครงการติดตามและ ประเมินผลเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมถึงแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว ทั้งใน ทางบวกและทางลบของแผนพัฒนา

1.3.5 การกำหนดวิสัยทัศน์และประเด็นยุทธศาสตร์

1) การกำหนดวิสัยทัศน์

เมื่อวิเคราะห์หาแรงขับเคลื่อนในการพัฒนา และพบช่องว่างหรือโอกาสในการพัฒนาแล้ว จึงนำมาสู่การกำหนดวิสัยทัศน์ ซึ่งได้จากการวิเคราะห์ SWOT ได้แก่ จุดแข็ง (Strength) จุดอ่อน (Weakness) โอกาส (Opportunity) อุปสรรค (Threat) ของพื้นที่ ที่ได้จากการวิเคราะห์จากข้อมูลวิชาการที่รวบรวม จากเอกสารต่าง ๆ และการรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและการประชุมกลุ่มย่อย

2) การกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์

การกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ เป็นการวิเคราะห์หาประเด็นการพัฒนาที่มีความสำคัญ ในประเด็นต่าง ๆ ที่พิจารณาจากปัญหาและโอกาสของการพัฒนาที่ได้วิเคราะห์ไว้จากการทบทวนข้อมูล ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงประเด็นต่าง ๆ ที่ได้รับจากกิจกรรมรับฟังความคิดเห็น มาวิเคราะห์หาประเด็นการพัฒนา ที่มีความสำคัญในประเด็นต่าง ๆ ภายใต้วิสัยทัศน์ที่ได้พิจารณาแล้ว โดยประเด็นยุทธศาสตร์ที่จะพิจารณาให้มี ลักษณะครอบคลุม ดังต่อไปนี้

- มีจุดเน้น (Focus) และมีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์
- คำนึงถึงเป้าหมายระยะยาว
- ประเด็นยุทธศาสตร์จะต้องครอบคลุมปัญหาหรือโอกาสที่หลากหลาย
- พิจารณาให้ครอบคลุมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

ประเด็นยุทธศาสตร์สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา อาจครอบคลุมในประเด็นต่าง ๆ อาทิ การขยายตัวด้านการคมนาคมขนส่ง ศักยภาพและความพร้อมของเมือง มลพิษที่เกิดจากการพัฒนา การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อย่างไรก็ตาม การกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่ครบถ้วนและ ตรงประเด็น จะช่วยให้สามารถกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ตัวชี้วัด และสามารถกำหนด ทางเลือกการพัฒนาเบื้องต้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ของการพัฒนาที่กำหนดไว้

ในขั้นตอนนี้การมีส่วนร่วมดำเนินการเช่นเดียวกับการวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ แรงขับเคลื่อนของการพัฒนา คือ การปรึกษาหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 22 หน่วยงาน ร่วมกับข้อคิดเห็นจากการประชุมเชิงปฏิบัติการของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ภาคการศึกษา และองค์กรเอกชน โดยวัตถุประสงค์ คือ การนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์แรงขับเคลื่อนของการพัฒนา จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค นำไปสู่การกำหนดวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ ประเด็นยุทธศาสตร์ วัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และตัวชี้วัด ตลอดจนจัดทำการประเมินข้อมูลฐาน

อนึ่งประเด็นยุทธศาสตร์ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้างต้นจะต้องมีการทดสอบ (Verify) ด้วยข้อมูลสนับสนุน ดังนี้ 1) กรอบการบริหารจัดการ (Governance Framework: GF) หมายถึง บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่มีศักยภาพในการพัฒนา 2) นโยบาย แผน กฎหมาย (Strategic Reference Framework: SRF) โดยวิเคราะห์ประเด็นที่มีศักยภาพในการพัฒนา เป็นประเด็นยุทธศาสตร์ที่เชื่อมโยงกับนโยบาย แผน กฎหมายที่เกี่ยวข้อง 3) ประเด็นสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน (Environmental and Sustainable Issues: ESI) ซึ่งจะอิงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นหลัก และ 4) ประเด็นยุทธศาสตร์ของหน่วยงานที่เป็นเจ้าของแผนพัฒนา (Strategic Issue: SI) ในที่นี้คือจังหวัดสระแก้วที่เกี่ยวข้อง โดยรายละเอียดจะแสดงอยู่ในบทที่ 4

1.3.6 การกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนและตัวชี้วัด

1) การกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

การกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นการกำหนดกรอบเป้าหมายของการพัฒนาในระยะยาวให้ชัดเจนและบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยพิจารณาจากประเด็นยุทธศาสตร์ นโยบาย แผน และแผนงานในระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่ได้มีการทบทวนไว้แล้ว ให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกันด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้วัตถุประสงค์ที่กำหนดขึ้น สามารถตอบโจทย์การพัฒนาที่ยั่งยืนได้ ที่ปรึกษาได้นำเอาเป้าประสงค์ (Target) ของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ซึ่งถือเป็นเป้าหมายระดับประเทศและระดับนานาชาติมาพิจารณาประกอบในการกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน การวิเคราะห์ในช่วงนี้เป็นการวิเคราะห์จากเอกสาร และการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ (Expert Judgement)

2) การกำหนดตัวชี้วัด

การกำหนดตัวชี้วัด (Indicator) เพื่อใช้บ่งชี้ถึงสภาพ สภาวะ และการเปลี่ยนแปลงของประเด็นยุทธศาสตร์ ภายใต้วัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งการกำหนดตัวชี้วัดถือเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมาก เนื่องจากจะถูกนำไปใช้ในหลายขั้นตอนถัดไป โดยเฉพาะการประเมินข้อมูลฐาน โดยพิจารณาตามลักษณะ ดังต่อไปนี้

- มีความสอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์และวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
- มีตัวชี้วัดครอบคลุมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม
- ความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และความพร้อมของข้อมูล
- สามารถติดตามตรวจสอบได้อย่างต่อเนื่อง และระยะยาว

ในการกำหนดตัวชี้วัด ควรพิจารณาให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ ไม่ซับซ้อนทางสถิติ เรียบง่าย สามารถสื่อสารไปยังผู้มีส่วนได้เสียได้ โดยเฉพาะผู้ที่มีอำนาจตัดสินใจ เพื่อให้สามารถเข้าใจ ในความหมายและวัตถุประสงค์ของการกำหนดตัวชี้วัดแต่ละตัวได้ ตัวชี้วัดอาจเป็นได้ทั้งเชิงปริมาณหรือ เชิงคุณภาพ และเป็นตัวชี้วัดโดยตรง (Direct Indicator) หรือในกรณีที่ไม่สามารถกำหนดตัวชี้วัดโดยตรงได้ หรือไม่มีความพร้อมของข้อมูลที่เก็บรวบรวมไว้ จะพิจารณากำหนดเป็นตัวชี้วัดโดยอ้อม (Indirect Indicator) หรือ ตัวแทนตัวชี้วัด (Proxy Indicator) เช่น แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในพื้นที่เขตเศรษฐกิจ เป็นต้น เพื่อเป็นตัวแทนในการบ่งชี้ประเด็นต่าง ๆ

ผลที่ได้รับจากกระบวนการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย ประเด็นยุทธศาสตร์ วัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และตัวชี้วัด จะถูกนำไปประกอบการจัดทำแผนพัฒนา จังหวัดในด้านการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษโดยนำไปผนวกในการจัดทำแผนในขั้นตอนการกำหนดวิสัยทัศน์ ของแผนการพัฒนา ที่เป็นการพิจารณากำหนดวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ รวมไปถึงการกำหนดพันธกิจหรือ ค่านิยมของแผน ผลจากกระบวนการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์จะช่วยส่งเสริมให้การกำหนด วิสัยทัศน์ของแผนนั้นมีความครบถ้วนสมบูรณ์ ครอบคลุมประเด็นสำคัญ และมีเป้าหมายเพื่อการพัฒนา ที่ยั่งยืนได้

ในการดำเนินการขั้นตอนนี้เป็นการทำงานวิชาการโดยใช้วิธีการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ เป็นหลัก และการวิเคราะห์สาระจากเอกสาร (Content Analysis)

1.3.7 การประเมินข้อมูลฐาน (Baseline Assessment)

เมื่อสามารถกำหนดตัวชี้วัดของประเด็นยุทธศาสตร์ได้แล้ว จะดำเนินการประเมินข้อมูลฐาน ซึ่งเป็นการประเมินสถานภาพและแนวโน้มการพัฒนาของประเด็นยุทธศาสตร์และตัวชี้วัด ตั้งแต่อดีตจนถึง ปัจจุบันที่เริ่มกระบวนการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ โดยคำนึงถึงความเพียงพอของฐานข้อมูลที่ได้ มีการเก็บรวบรวมไว้ด้วย ซึ่งหากไม่สามารถสืบค้นหรือรวบรวมข้อมูลได้ จะระบุประเด็นที่ยังขาดข้อมูลหรือ ข้อมูลมีปัญหาและข้อจำกัดของข้อมูลที่มีอยู่ พร้อมทั้งหาแนวทางจัดหาข้อมูลเพิ่มเติม ทั้งนี้ใช้วิธีการวิเคราะห์ สาระจากเอกสาร และประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญเป็นหลัก ตลอดจนสอบถามข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยตรง เช่น สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เป็นต้น ซึ่งข้อมูลฐานที่ใช้เชิงพื้นที่และเชิงเวลาได้แสดงไว้ในบทที่ 3 (ตารางที่ 3.2-1)

1.3.8 การกำหนดทางเลือกการพัฒนาเบื้องต้น

ในขั้นตอนการกำหนดทางเลือกการพัฒนาเบื้องต้น จะระบุความเป็นไปได้ในแนวทางการพัฒนาเบื้องต้นของแผนการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อนำไปใช้เป็นกรอบในการระดมความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียในกระบวนการมีส่วนร่วม และสามารถนำไปใช้ประกอบการพัฒนาทางเลือกต่อไปได้

เนื่องจากในช่วงเวลาการศึกษามีสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ระบาดภายในประเทศอย่างต่อเนื่อง การมีส่วนร่วมในขั้นตอนนี้จึงได้ใช้รูปแบบการประชุมกลุ่มย่อยแบบออนไลน์ (Online Focus Group) ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Video Conference) โดยได้แบ่งการประชุมออกเป็น 7 กลุ่มย่อย แยกตามประเด็นยุทธศาสตร์และข้อเสนอแนะของโครงการฯ เพื่อร่วมกันให้ความเห็นในแต่ละด้านได้อย่างชัดเจน ตรงประเด็น ประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1: เกษตรแปรรูป (หน่วยงานราชการ)

กลุ่มที่ 2: เกษตรแปรรูป (ภาคประชาชน)

กลุ่มที่ 3: การจัดการขยะและกฎหมายผังเมือง

กลุ่มที่ 4: การพัฒนาการท่องเที่ยว

กลุ่มที่ 5: การพัฒนาทักษะแรงงาน

กลุ่มที่ 6: สิทธิประโยชน์การลงทุน

กลุ่มที่ 7: ตัวแทนกลุ่มที่ 1 - 6 (สรุปผลภาพรวมหลังจากรับฟังความคิดเห็น)

ทั้งนี้เนื้อหาการประชุม คือ ผลการดำเนินงานของโครงการในช่วงที่ผ่านมา สรุปผลการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ การกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนและตัวชี้วัด ผลการประเมินข้อมูลฐานทางเลือกการพัฒนาเบื้องต้นและตัวชี้วัด และผลที่ได้จากการประชุมกลุ่มย่อย คือ ข้อคิดเห็นในทางเลือกเบื้องต้นที่พัฒนาขึ้น ซึ่งจะได้นำไปใช้ในการพัฒนาและประเมินทางเลือก พร้อมทั้งการกำหนดมาตรการเพื่อความยั่งยืนในระยะต่อไป

1.3.9 การจัดทำและเสนอรายงานการกำหนดขอบเขต

เป็นการสรุปผลการดำเนินงานภายใต้ขั้นตอนการกำหนดขอบเขตทั้งหมด เพื่อจัดทำเป็นร่างรายงานการกำหนดขอบเขต (Draft Scoping Report) และนำไปรับฟังความคิดเห็นร่วมกับผู้มีส่วนได้เสียจากนั้น ที่ปรึกษาได้นำข้อมูลและความคิดเห็นที่ได้รับจากการรับฟังความคิดเห็นมาปรับปรุง ร่างรายงานการกำหนดขอบเขต และนำไปรับฟังความคิดเห็นอีกครั้ง เพื่อนำความคิดเห็นที่ได้รับมาปรับปรุงและกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ วัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ตัวชี้วัด และทางเลือกการพัฒนาเบื้องต้น

ของแผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ และจัดทำรายงานการกำหนดขอบเขต (Scoping Report) ฉบับสมบูรณ์ ทั้งนี้ที่ปรึกษาได้พิจารณาคัดเลือกเทคนิคและวิธีการวิเคราะห์และประเมินผลให้เหมาะสมกับขั้นตอนแต่ละขั้นตอนและกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อให้การประเมินสามารถสะท้อนภาพการพัฒนาในทางเลือกต่าง ๆ ได้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ ซึ่งจะนำผลที่ได้ในขั้นตอนการกำหนดขอบเขตไปสู่การจัดทำ SEA ระยะต่อไป

1.4 ผลผลิตที่สำคัญ (Outputs)

รายงานการกำหนดขอบเขต ที่ระบุแรงขับเคลื่อนของการพัฒนา วิสัยทัศน์และประเด็นยุทธศาสตร์ วัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนและตัวชี้วัด การประเมินข้อมูลฐาน ทางเลือกการพัฒนาเบื้องต้น และแผนการมีส่วนร่วมและการสื่อสาร

1.5 ผลลัพธ์ ความสำเร็จของโครงการฯ (Outcomes)

- กระบวนการวางแผนพัฒนา ได้มีการรวบรวมความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียร่วมกันอย่างรอบด้าน ผ่านกระบวนการ SEA ทำให้เกิดการยอมรับ และสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน
- ผลของการกำหนดขอบเขตจะได้นำไปใช้พัฒนาต่อยอดในการพัฒนาและประเมินทางเลือก การกำหนดมาตรการเพื่อความยั่งยืน และผนวกเข้ากับแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้วในระยะต่อไป
- ผู้มีส่วนได้เสียทั้งภาครัฐ เอกชน ที่ปรึกษา สถาบันการศึกษา และประชาชน ได้เรียนรู้กระบวนการ จัดทำ SEA และการจัดทำแผนผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมที่เหมาะสม

บทที่ 2

การทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความเชื่อมโยงของแผนที่เกี่ยวข้องกับโครงการฯ ประกอบด้วย 1) ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) 2) แผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (9) ประเด็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ (พ.ศ. 2561 – 2568) แผนย่อยที่ 3 การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน 3) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2565) ในยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ แนวทางการพัฒนาที่ 3 ประเด็นที่ 2 พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษชายแดน และ 4) แผนกลุ่มจังหวัด ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินการ SEA ที่ประยุกต์ใช้กับพื้นที่นำร่องเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เป็นไปตามทิศทางของแผนตั้งแต่ระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด จนถึงระดับประเทศ ดังอธิบายต่อไปนี้

2.1 การทบทวนแผนที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ในยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ประเด็นยุทธศาสตร์หลักที่ 4 โครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก

ตามวิสัยทัศน์ “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มีเป้าหมายในยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เน้นประเด็นยุทธศาสตร์หลักที่ 4 โครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก ในส่วนของการสร้างและพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ให้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจและกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค ยกย่องรายได้ และคุณภาพชีวิตของประชาชน และแก้ปัญหาความมั่นคงบริเวณชายแดน โดยมีประเด็นสำคัญ ดังนี้

- การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกให้มีความพร้อมทางโครงสร้างพื้นฐานที่จะทำให้ไทยเป็นศูนย์กลางทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ รวมทั้งเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมและนวัตกรรม พัฒนาเมืองและส่งเสริมการท่องเที่ยว

- การพัฒนาเขตเศรษฐกิจตะวันตก เพื่อเชื่อมต่อการพัฒนาภาคตะวันออก และภาคอื่น ๆ ตลอดจนเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ทั้งทางด้านการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว โดยคำนึงถึงจุดเด่นของแต่ละพื้นที่และการเสริมซึ่งกันและกันกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้าน พร้อมทั้งการจัดผังเมือง ระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ การอำนวยความสะดวกทางการค้าการลงทุน ทั้งในด้านข้อมูล แรงงาน และกฎระเบียบต่าง ๆ รวมทั้งมีมาตรการสนับสนุนให้เกิดการลงทุนในอุตสาหกรรมและบริการ เป้าหมายที่มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม และมีมูลค่าเพิ่มสูง โดยตระหนักถึงความยั่งยืน

2.1.2 แผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (9) ประเด็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ (พ.ศ. 2561 – 2568) แผนย่อยที่ 3 การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

แผนการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน มีวัตถุประสงค์สำคัญให้เกิดการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค โดยใช้โอกาสจากศักยภาพของพื้นที่และการมีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน และเสริมสร้างความมั่นคงในพื้นที่บริเวณชายแดน รวมทั้งเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนใน 10 จังหวัด ได้แก่ ตาก เชียงราย หนองคาย นครพนม มุกดาหาร สระแก้ว ตราด สงขลา นราธิวาส และกาญจนบุรี

1) แนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย 10 แนวทาง ได้แก่

1.1) ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการลงทุน เพื่อดึงดูดการลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยให้สิทธิประโยชน์ทั้งทางด้านภาษีและมีใช้ภาษีเพื่อจูงใจให้เกิดการลงทุน เพิ่มประสิทธิภาพของศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ โดยเฉพาะการให้มีอำนาจในการอนุมัติ อนุญาตแบบเบ็ดเสร็จในพื้นที่ และพัฒนาด่านเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการอำนวยความสะดวกในการผ่านแดน

1.2) ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนตามศักยภาพ โดยพัฒนาต่อยอดจากฐานทรัพยากรและกิจกรรมทางเศรษฐกิจในพื้นที่ที่มีอยู่เดิม รวมทั้งยกระดับความสามารถในการแข่งขันของพื้นที่ให้เอื้อต่อการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว และเป็นพื้นที่หลักในการขับเคลื่อน การสร้างความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมใน ส่วนภูมิภาค ตลอดจนพัฒนาพื้นที่บริเวณชายแดนให้มีความพร้อมสำหรับรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมที่เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งจะช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ ยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันของประเทศในภาพรวม

1.3) ใช้ประโยชน์และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม อาทิ โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคม พลังงาน ระบบน้ำประปา ที่อยู่อาศัย โรงพยาบาล และสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ และมีกลไกที่สามารถรองรับภัยพิบัติทางธรรมชาติ การเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคติดต่อในพื้นที่และเมือง รวมทั้งรองรับการพัฒนาพื้นที่และเมืองนำอยู่

1.4) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการพื้นที่พิเศษ โดยศึกษากฎหมายและกฎระเบียบที่มีอยู่เพื่อปรับปรุงและจัดทำข้อเสนอกฎหมายและกฎระเบียบ และจัดทำระบบฐานข้อมูล เพื่อให้เอื้อต่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ การพัฒนาธุรกิจรูปแบบใหม่ และการส่งเสริมการลงทุนร่วมระหว่างรัฐและเอกชน รวมทั้งส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการลงทุนในอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย และนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ ตลอดจนการจัดตั้งกลไกการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

1.5) ส่งเสริมเศรษฐกิจและการสร้างงานที่สอดคล้องกับศักยภาพ โอกาส และความต้องการ
ของประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้เป็นฐานเศรษฐกิจใหม่ของพื้นที่

1.6) พัฒนาระบบบริหารจัดการแรงงานที่มีประสิทธิภาพ มีระบบส่งเสริมสุขภาพ
เฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรค ที่เชื่อมโยงกับระบบการจ้างแรงงานต่างด้าว การประกันสุขภาพและ
การเข้าเมือง โดยการจัดระบบบัตรผ่านแดนหรือบัตรประจำตัวของแรงงานต่างด้าวแบบอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้ง
กำหนดมาตรการและระบบสื่อสารเพื่อดูแลความมั่นคงชายแดนและความปลอดภัยในพื้นที่

1.7) พัฒนาเมืองในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนให้เป็นเมืองน่าอยู่
ที่สามารถรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการลงทุนทั้งจากในและต่างประเทศ ซึ่งจะสนับสนุนการขับเคลื่อน
พื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนให้เป็นฐานเศรษฐกิจใหม่ของประเทศ โดยเน้นการจัดทำแผนพัฒนา
เมืองตามแนวคิดด้านแผนผังภูมิวิเทศ และการพัฒนาเมืองรูปแบบต่าง ๆ อาทิ การเติบโตของเมืองแบบกระชับ
เมืองที่ปรับตัวได้ตามการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เป็นเมืองที่ประชาชน
มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภคและสาธารณูปการขั้นพื้นฐานที่สามารถส่งเสริม
การขับเคลื่อนเศรษฐกิจในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนได้ โดยในช่วงปีที่ 1 – 5 เน้นการพัฒนา
พื้นที่เมืองสงขลา ช่วงปีที่ 6 – 10 เน้นการพัฒนาพื้นที่เมืองตาก สระแก้ว เชียงราย กาญจนบุรี หนองคาย และ
มุกดาหาร และช่วงปีที่ 16 – 20 เน้นการพัฒนาพื้นที่เมืองนครพนม นราธิวาส และตราด

1.8) พัฒนาระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมและการรักษาพื้นที่สีเขียวที่มีประสิทธิภาพ
เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาควบคู่กับการรักษาสภาพแวดล้อม และพื้นที่สีเขียวในเมือง

1.9) เสริมสร้างความสามารถของวิสาหกิจชุมชน และภาคเอกชนในพื้นที่ เพื่อผลักดัน
ให้เกิดการเพิ่มขึ้นของขีดความสามารถในการผลิต

1.10) สนับสนุนให้ประชาชน และภาคีการพัฒนามีส่วนร่วมในการพัฒนา เพื่อยกระดับ
คุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่

2) เป้าหมายและตัวชี้วัด

เป้าหมายและตัวชี้วัด สำหรับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ในแผนแม่บทภายใต้
ยุทธศาสตร์ชาติ (9) ประเด็น เขตเศรษฐกิจพิเศษ (พ.ศ. 2561 – 2580) แสดงในตารางที่ 2.1-1 ซึ่งกำหนด
ในภาพรวมเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จะเห็นได้ว่าตัวชี้วัดที่วัดได้ในระยะเริ่มต้นของการเปิดเขตเศรษฐกิจ
พิเศษ คือ การลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพิ่มขึ้น ซึ่งสามารถรวบรวมข้อมูลได้จากรายงาน
ความก้าวหน้าของสำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สศช. รวมทั้งตัวชี้วัดอื่น ๆ เช่น การจัดระบบ
แรงงานต่างด้าวแบบไป – กลับ อย่างถูกกฎหมาย เร่งรัดพัฒนาฝีมือแรงงานไทย เป็นต้น ส่วนผลิตภัณฑ์
มวลรวมของเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน และเมืองในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนที่ได้รับการพัฒนา
ให้เป็นเมืองน่าอยู่มากขึ้น คงจะใช้เวลาในการประเมินต่อไป

ตารางที่ 2.1-1 เป้าหมายและตัวชี้วัดของการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน 10 แห่ง

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย (พ.ศ.)			
		2561 - 2565	2566 - 2570	2571 - 2575	2576 - 2580
การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (ร้อยละต่อปี)	อย่างน้อย ร้อยละ 3.0	อย่างน้อย ร้อยละ 3.0	อย่างน้อย ร้อยละ 3.0	อย่างน้อย ร้อยละ 3.0
การลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพิ่มขึ้น	มูลค่าการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (ล้านบาท)	10,000 ล้านบาท	10,000 ล้านบาท	10,000 ล้านบาท	10,000 ล้านบาท
เมืองในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองนำอยู่มากขึ้น	จำนวนเมืองในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองนำอยู่ (จำนวนเมือง)	1 เมือง (สงขลา)	6 เมือง (ตาก สระแก้ว เชียงราย* กาญจนบุรี* หนองคาย* มุกดาหาร*)	-	3 เมือง (นครพนม นราธิวาส และ ตราด)

หมายเหตุ: * เป็นเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและเมืองขนาดกลางในแผนแม่บทฯ ประเด็นพื้นที่และเมืองนำอยู่อัจฉริยะ

ที่มา: ปรับปรุงจาก สศช., 2562

2.1.3 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2565) ในยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ แนวทางการพัฒนาที่ 3 ประเด็นที่ 2 พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษชายแดน

เน้นการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจใหม่บริเวณชายแดนเป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านให้เจริญเติบโตอย่างยั่งยืนและเกิดผลที่เป็นรูปธรรม ในพื้นที่เป้าหมายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน 10 พื้นที่ ได้แก่ ตาก สระแก้ว สงขลา หนองคาย นครพนม มุกดาหาร ตราด กาญจนบุรี เชียงราย และนราธิวาส

1) แนวทางการพัฒนา

แนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย 5 แนวทาง ได้แก่

1.1) ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกการลงทุนในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน โดยให้สิทธิประโยชน์ทั้งด้านภาษีและมีใช้ภาษีในระดับเหมาะสมเพื่อจูงใจให้เกิดการลงทุนจากนักลงทุนไทยและต่างประเทศ เพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการของศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ โดยเฉพาะการให้มีอำนาจในการอนุมัติอนุญาตแบบเบ็ดเสร็จในพื้นที่ กำหนดการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อรองรับกิจกรรมเป้าหมายและกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสนับสนุนการลงทุน และพัฒนาด่านเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของ

การอำนวยความสะดวกในการผ่านแดน รวมทั้งพัฒนาเมืองชายแดนให้สามารถรองรับการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและการขยายตัวของเมือง

1.2) สนับสนุนและยกระดับการพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ โดยพัฒนากิจกรรมด้านการผลิต การค้า โลจิสติกส์ การบริการ และการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความได้เปรียบของแต่ละพื้นที่ทั้งในด้านที่ตั้ง ทรัพยากร อัตลักษณ์ วัฒนธรรม และโอกาสจากประเทศเพื่อนบ้าน ควบคู่กับการพัฒนาฝีมือแรงงาน และการใช้เทคโนโลยีระดับสูงร่วมกับการวิจัยและพัฒนาเพื่อต่อยอด และยกระดับมาตรฐานการผลิตและการบริการ

1.3) ส่งเสริมให้ภาคประชาชนและภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม และได้รับประโยชน์จากการพัฒนา โดยเน้นการเสริมสร้างขีดความสามารถของวิสาหกิจชุมชน และผู้ประกอบการในพื้นที่ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์และชุมชนให้สามารถใช้ประโยชน์จากการพัฒนา ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม ภาคเอกชน และภาครัฐ ทั้งส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นในกระบวนการพัฒนา รวมทั้งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านสังคมเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและรองรับการเติบโตของพื้นที่

1.4) บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษชายแดน ภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วม โดยให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การแก้ปัญหาขยะมูลฝอยโดย “ลดการใช้ (Reduce) ใช้ซ้ำ (Reuse) และแปรรูป นำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle)” รวมทั้งการจัดตั้งศูนย์จัดการขยะมูลฝอยร่วมกันระหว่างชุมชน และการจัดการน้ำเสีย ตลอดจนการกำหนดมาตรการควบคุมผลกระทบจากการดำเนินกิจกรรมในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษชายแดนที่อาจมีต่อพื้นที่รอบนอก

1.5) บริหารจัดการด้านสาธารณสุข แรงงาน และความมั่นคง โดยพัฒนาระบบสาธารณสุขชายแดน เพื่อให้ประชากรมีสุขภาพดีถ้วนหน้า มีระบบรักษาโรค ระบบส่งต่อ ระบบส่งเสริมสุขภาพ ฝ้าระวังป้องกัน ควบคุมโรค ที่มีประสิทธิภาพ เชื่อมโยงระบบจ้างงานแรงงานต่างด้าว การประกันสุขภาพ การเข้าเมือง เป็นภารกิจร่วมภายใต้ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านแรงงาน จัดระบบบัตรผ่านแดนหรือบัตรประจำตัวของแรงงานต่างด้าวในแบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยให้มีรูปและลายพิมพ์นิ้วมือเพื่อสะดวกต่อการเชื่อมโยงและตรวจสอบข้อมูลบุคคลในระบบในส่วนกลาง จัดมาตรการและระบบสื่อสารเพื่อดูแลความมั่นคง และรักษาความปลอดภัยของพื้นที่

2) ตัวชี้วัด เป้าหมายที่ 4 เพิ่มมูลค่าการลงทุนในพื้นที่เศรษฐกิจใหม่บริเวณชายแดน

2.1) มูลค่าการลงทุนในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 20

2.2) สถานประกอบการที่จดทะเบียนในพื้นที่เศรษฐกิจใหม่เพิ่มขึ้น

2.1.4 แผนกลุ่มจังหวัด ด้านการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

1) แผนพัฒนาภาคตะวันออก (พ.ศ. 2560 – 2565) ฉบับทบทวน

ภาคตะวันออกมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ เนื่องจากเป็นพื้นที่ฐานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมหลัก และเป็นที่ตั้งของท่าเรือน้ำลึกและท่าอากาศยานนานาชาติ เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลก นอกจากนี้ ยังเป็นพื้นที่ในแนวระเบียงเศรษฐกิจตอนใต้ของอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (Southern Economic Corridor และ Southern Coastal Economic Corridor) ที่เชื่อมโยงสหภาพพม่า – ไทย – ราชอาณาจักรกัมพูชา – สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ซึ่งเป็นเส้นทางลัดโลจิสติกส์ (Land Bridge) เชื่อมโยงภูมิภาคอาเซียนกับโลกตะวันตกและโลกตะวันออก นอกจากนี้ภาคตะวันออกยังเป็นแหล่งผลิตอาหารสำคัญของประเทศ ได้แก่ สุก รัง ไข่ ข้าว และผลไม้ รวมถึงเป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับนานาชาติ เนื่องจากมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ดังนั้น การพัฒนาภาคตะวันออกระยะต่อไป จะต้องพัฒนาต่อยอดฐานเศรษฐกิจที่มีอยู่ของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) โดยใช้นวัตกรรมเทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์และการค้าบริการ ควบคู่ไปกับการใช้ศักยภาพความอุดมสมบูรณ์ของดินและน้ำและความพร้อมของสถาบันการศึกษาวิจัย ยกกระดับสินค้าการเกษตรและบริการให้มีมูลค่าสูง เพื่อให้ภาคตะวันออกเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้หลุดพ้นกับดัก “ประเทศรายได้ปานกลาง” (ตารางที่ 2.1-2) รายละเอียดของแผนพัฒนาภาคตะวันออกฯ ภาคผนวกที่ 3

ตารางที่ 2.1-2 แผนพัฒนาภาคตะวันออก (พ.ศ. 2560 – 2565) ฉบับทบทวน

ประเด็น	รายละเอียด
เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์	มุ่งพัฒนาเป็นฐานเศรษฐกิจชั้นนำของอาเซียน โดยรักษาฐานเศรษฐกิจเดิมที่มีอยู่ให้เติบโตอย่างยั่งยืน และสร้างฐานเศรษฐกิจใหม่ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและสนับสนุนให้ประเทศเติบโตอย่างมีเสถียรภาพ โดยเน้นการพัฒนาพื้นที่ที่มีศักยภาพสูง ได้แก่ พื้นที่ฐานการผลิตและบริการ เมืองศูนย์กลางความเจริญในภูมิภาค และพื้นที่เศรษฐกิจชายแดน
วัตถุประสงค์	<ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อกระจายความเจริญและโอกาสทางเศรษฐกิจไปสู่ภูมิภาคอย่างทั่วถึงมากขึ้น 2) เพื่อพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ให้สนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนาในพื้นที่อย่างยั่งยืน 3) เพื่อพัฒนาเมืองศูนย์กลางของจังหวัดเป็นเมืองน่าอยู่สำหรับคนทุกกลุ่มในสังคม โดยมีความปลอดภัย การจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองมีมาตรฐาน บริการสาธารณสุขมีคุณภาพ และมีระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองอย่างทั่วถึง 4) เพื่อฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสร้างความสมดุลของระบบนิเวศ
เป้าหมาย	<ol style="list-style-type: none"> 1) อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคตะวันออกขยายตัวเพิ่มขึ้น 2) สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) ในการกระจายรายได้ของภาคตะวันออกลดลง

ตารางที่ 2.1-2 แผนพัฒนาภาคตะวันออก (พ.ศ. 2560 – 2565) ฉบับทบทวน (ต่อ)

ประเด็น	รายละเอียด
ยุทธศาสตร์	1) พัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษที่มีความทันสมัยที่สุดในภูมิภาคอาเซียน 2) พัฒนาภาคตะวันออกให้เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล 3) ปรับปรุงมาตรฐานสินค้าและธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยว 4) พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนให้เป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านให้เจริญเติบโตอย่างยั่งยืน 5) แก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและจัดระบบการบริหารจัดการมลพิษให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

ที่มา: สศช., 2563

**2) แผนยุทธศาสตร์การค้ากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง (พ.ศ. 2560 – 2564)
(ฉะเชิงเทรา นครนายก ปราจีนบุรี สมุทรปราการ และสระแก้ว)**

แผนยุทธศาสตร์การค้ากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง พ.ศ. 2560 – 2564 (ฉะเชิงเทรา นครนายก ปราจีนบุรี สมุทรปราการ และสระแก้ว) (กระทรวงพาณิชย์, 2560) สรุปในตารางที่ 2.1-3 โดยรายละเอียดของแผนยุทธศาสตร์การค้ากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลางฯ ดังภาคผนวกที่ 3

**ตารางที่ 2.1-3 แผนยุทธศาสตร์การค้ากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง (พ.ศ. 2560 – 2564)
(ฉะเชิงเทรา นครนายก ปราจีนบุรี สมุทรปราการ และสระแก้ว)**

ประเด็น	รายละเอียด
วิสัยทัศน์	เศรษฐกิจการค้ากลุ่มจังหวัดก้าวหน้าด้วยนวัตกรรม และเชื่อมโยงการค้าที่ถึงถิ่นสู่ตลาดโลก
เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์	– เศรษฐกิจการค้าของกลุ่มจังหวัดมีความเจริญเติบโตในอัตราสูงและยั่งยืน – ผู้ผลิต ผู้ค้าและผู้บริโภคในกลุ่มจังหวัดได้รับประโยชน์จากการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจการค้าของท้องถิ่นอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง – ผู้ผลิต ผู้ค้าและผู้บริโภคสามารถเข้าถึงตลาดที่ได้มาตรฐานและสินค้าที่มีคุณภาพและราคาที่เหมาะสม – องค์กรและบุคลากรของกระทรวงพาณิชย์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในส่วนภูมิภาคมีศักยภาพสูง
ยุทธศาสตร์	1) การเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้าของกลุ่มจังหวัด (Competitiveness) 2) การสร้างโอกาสและความเป็นธรรมทางการค้าในกลุ่มจังหวัด (Commercial Opportunity) 3) การส่งเสริมการค้าสู่ตลาดอาเซียน ตลาดโลก และตลาดดิจิทัล (Connectivity) 4) การเพิ่มสมรรถนะในการบริหารจัดการและขับเคลื่อนการค้ากลุ่มจังหวัด (Capability)

ที่มา: สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, 2560

3) แผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว (พ.ศ. 2561 – 2564)

แผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว (พ.ศ. 2561 – 2564) สรุปลงในตารางที่ 2.1-4 รายละเอียดแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้วฯ (สำนักงานจังหวัดสระแก้ว, 2559) รายละเอียดดังภาคผนวกที่ 3

ตารางที่ 2.1-4 แผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว (พ.ศ. 2561 – 2564)

ประเด็น	รายละเอียด
วิสัยทัศน์	เมืองชายแดนแห่งความสุข ถิ่นเกษตรปลอดภัย แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและอารยธรรมโบราณ เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วมั่นคง
เป้าประสงค์	<ol style="list-style-type: none"> 1) เป็นเมืองแห่งความสุข ประชาชนเป็นคนดี มีสุขภาพดี รายได้ดี และสิ่งแวดล้อมดี 2) ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ยึดดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3) ประชาชนได้รับการบริการที่ดี และมีความพึงพอใจในการบริการ 4) เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยที่ได้มาตรฐานสากล 5) เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยที่มีคุณภาพเป็นที่ต้องการของตลาด ทั้งในประเทศและต่างประเทศ 6) เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีความหลากหลายทางชีวภาพ 7) เป็นแหล่งการเรียนรู้เชิงประวัติศาสตร์ที่เชื่อมโยงอารยธรรมโบราณและการอนุรักษ์ศิลป วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น 8) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสะอาด สะอาด และปลอดภัย รวมทั้งเพิ่มทางเลือกในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ 9) สร้างบรรยากาศการค้า การลงทุน และการประกอบกิจการ ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว 10) พัฒนาโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรม เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วให้เป็นอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ 11) สร้างความมั่นคง ปลอดภัย จากภัยคุกคามให้กับประชาชนในพื้นที่ชายแดนและเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว 12) มีความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศเพื่อนบ้าน 13) คนและชุมชนมีจิตสำนึกในด้านความมั่นคง 14) มีระบบฐานข้อมูลด้านความมั่นคง
ยุทธศาสตร์/ กลยุทธ์	<ol style="list-style-type: none"> 1) เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมของประชาชนให้สามารถปรับตัว ประกอบอาชีพและมีสภาพแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดี 2) ปรับปรุงปัจจัยและกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยให้ได้คุณภาพมาตรฐานสากล 3) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ให้มีความปลอดภัย และปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกเสริมสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและเชื่อมโยงอารยธรรมโบราณ 4) เพิ่มประสิทธิภาพระบบโครงสร้างพื้นฐาน การส่งเสริมการค้า การลงทุน พัฒนาเศรษฐกิจ การบริหารจัดการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการลงทุน การจราจร และการขนส่งสินค้า - ส่งเสริมและสร้างบรรยากาศในการค้า การลงทุน - อำนวยความสะดวกด้านการค้าชายแดน - พัฒนาระบบการให้บริการสุขภาพและการศึกษา

ตารางที่ 2.1-4 แผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว (พ.ศ. 2561 – 2564) (ต่อ)

ประเด็น	รายละเอียด
	<ul style="list-style-type: none"> - เตรียมการรองรับกับการเปลี่ยนแปลงในการดำรงชีวิต - พัฒนาระบบฐานข้อมูล - จัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service: OSS) - เตรียมการรองรับการตั้งนิคมอุตสาหกรรมใน SEZ ให้เป็นอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ <p>5) เสริมสร้างความมั่นคงเพื่อการพัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดน</p>
ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนครัวเรือนยากจนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ. กำหนด ลดลงร้อยละ 50 ต่อปี - เกษตรกรที่ได้รับการรับรอง GAP เป็นร้อยละ 60 - รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นร้อยละ 2 ต่อปี - มูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ต่อปี

ที่มา: สำนักงานจังหวัดสระแก้ว, 2559

2.1.5 ความเชื่อมโยงระหว่างแผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (9) ประเด็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ (พ.ศ. 2561 – 2568) กับแผนพัฒนาภาคตะวันออก (พ.ศ. 2560 – 2565) และแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว (พ.ศ. 2561 – 2564)

ความเชื่อมโยงระหว่างแผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (9) ประเด็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ (พ.ศ. 2561 – 2568) กับแผนพัฒนาภาคตะวันออก (พ.ศ. 2560 – 2565) และแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว (พ.ศ. 2561 – 2564) สามารถสรุปดังตารางที่ 2.1-5

ตารางที่ 2.1-5 ความเชื่อมโยงระหว่างแผนพัฒนาระดับชาติกับแผนระดับกลุ่มและจังหวัดสระแก้ว

แผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (9) ประเด็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ (พ.ศ. 2561 - 2580)	ความสอดคล้อง	
	แผนพัฒนาภาคตะวันออก (พ.ศ. 2560 - 2565) ฉบับทบทวน	แผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว (พ.ศ. 2561 - 2564)
แนวทางที่ 1: ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการลงทุนเพื่อดึงดูดการลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ	<p>ยุทธศาสตร์ที่ 4: พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนให้เป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านให้เจริญเติบโตอย่างยั่งยืน</p> <p>แนวทางการพัฒนาที่ 1: พัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ให้เป็นประตูและศูนย์กลางทางการค้า การท่องเที่ยว และการลงทุนเชื่อมโยงกับราชอาณาจักรกัมพูชาและสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม</p>	<p>ยุทธศาสตร์ที่ 4: เพิ่มประสิทธิภาพระบบโครงสร้างพื้นฐาน การส่งเสริมการค้าการลงทุน พัฒนาเศรษฐกิจ การบริหารจัดการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว</p> <p>กลยุทธ์ที่ 2: ส่งเสริมและสร้างบรรยากาศในการค้า การลงทุน และชักจูงให้ผู้ประกอบการ นักลงทุน มาดำเนินกิจการใน SEZ</p> <p>กลยุทธ์ที่ 3: อำนวยความสะดวกด้านการค้าชายแดน พิธีการศุลกากร การตรวจคนเข้าเมือง การสร้างคลังสินค้า และการอนุญาตให้ใช้แรงงานต่างด้าว</p>

ตารางที่ 2.1-5 ความเชื่อมโยงระหว่างแผนพัฒนาระดับชาติกับแผนระดับกลุ่มและจังหวัดสระแก้ว (ต่อ)

แผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ ชาติ (9) ประเด็นเขตเศรษฐกิจ พิเศษ (พ.ศ. 2561 – 2580)	ความสอดคล้อง	
	แผนพัฒนาภาคตะวันออก (พ.ศ. 2560 – 2565)	แผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว (พ.ศ. 2561 – 2564)
<p>แนวทางที่ 2: ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนตามศักยภาพ ยกระดับความสามารถในการแข่งขันให้เอื้อต่อการค้าการลงทุน และการท่องเที่ยว พัฒนาพื้นที่ให้มีความพร้อมรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และสังคมที่เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน</p>	<p>ยุทธศาสตร์ที่ 3: ปรับปรุงมาตรฐานสินค้าและธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยว</p> <p>แนวทางการพัฒนาที่ 3: พัฒนาและอนุรักษ์การท่องเที่ยวในจังหวัดปราจีนบุรีและสระแก้ว ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวอารยธรรมขอม</p>	<p>ยุทธศาสตร์ที่ 3: พื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว ให้มีความปลอดภัย และปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก เสริมสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและเชื่อมโยงอารยธรรมโบราณ</p> <p>กลยุทธ์ที่ 1: พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการด้านการท่องเที่ยวให้เพียงพอ</p> <p>กลยุทธ์ที่ 3: พัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว ด้วยการฟื้นฟูและจัดระเบียบให้คงสภาพการเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามและหลากหลายโดยเฉพาะด้านวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์</p> <p>กลยุทธ์ที่ 5: ประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว</p> <p>กลยุทธ์ที่ 7: พัฒนากิจกรรมและรูปแบบการท่องเที่ยวให้หลากหลาย เพื่อเพิ่มทางเลือกในการท่องเที่ยวโดยเฉพาะการแพทย์แผนไทย และการเชื่อมโยงกับอารยธรรมโบราณ</p>
<p>แนวทางที่ 3: ใช้ประโยชน์และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม</p>		<p>ยุทธศาสตร์ที่ 4: เพิ่มประสิทธิภาพระบบโครงสร้างพื้นฐาน การส่งเสริมการค้าการลงทุน พัฒนาเศรษฐกิจ การบริหารจัดการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว</p> <p>กลยุทธ์ที่ 1: พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการลงทุน การจราจร และการขนส่งสินค้าในการเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ทั้งการก่อสร้างและขยายช่องทางถนนและระบบรางเชื่อมโยงกับจังหวัดใกล้เคียง และประเทศเพื่อนบ้าน</p>
<p>แนวทางที่ 4: เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการพื้นที่พิเศษ</p>		<p>ยุทธศาสตร์ที่ 4: เพิ่มประสิทธิภาพระบบโครงสร้างพื้นฐาน การส่งเสริมการค้าการลงทุน พัฒนาเศรษฐกิจ การบริหารจัดการ</p>

ตารางที่ 2.1-5 ความเชื่อมโยงระหว่างแผนพัฒนาระดับชาติกับแผนระดับกลุ่มและจังหวัดสระแก้ว (ต่อ)

แผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ ชาติ (9) ประเด็นเขตเศรษฐกิจ พิเศษ (พ.ศ. 2561 – 2580)	ความสอดคล้อง	
	แผนพัฒนาภาคตะวันออก (พ.ศ. 2560 – 2565)	แผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว (พ.ศ. 2561 – 2564)
		ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับการพัฒนา เขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว <u>กลยุทธ์ที่ 6:</u> พัฒนาระบบฐานข้อมูลด้าน โครงสร้างพื้นฐาน ผังเมือง การค้า การลงทุน แรงงาน สาธารณสุข และสิ่งแวดล้อมในเขต เศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว รวมทั้งการจัดตั้ง ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ
แนวทางที่ 5: ส่งเสริมเศรษฐกิจ และการสร้างงานที่สอดคล้อง กับศักยภาพ โอกาส และ ความต้องการของประชาชนใน พื้นที่		ยุทธศาสตร์ที่ 1: เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ และสภาพแวดล้อมของประชาชนให้สามารถ ปรับตัว ประกอบอาชีพและมีสภาพแวดล้อม และคุณภาพชีวิตที่ดี <u>กลยุทธ์ที่ 4:</u> ส่งเสริมอาชีพ รายได้ การมีงานทำ และมีสวัสดิการ <u>กลยุทธ์ที่ 7:</u> ยกระดับมาตรฐานการศึกษาทั้งใน และนอกระบบ
แนวทางที่ 6: พัฒนาระบบ บริหารจัดการแรงงานที่มี ประสิทธิภาพ มีระบบส่งเสริม สุขภาพ ฝ้าระวังป้องกันและ ควบคุมโรค		ยุทธศาสตร์ที่ 4: เพิ่มประสิทธิภาพระบบ โครงสร้างพื้นฐาน การส่งเสริมการค้า การลงทุน พัฒนาเศรษฐกิจ การบริหารจัดการ ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับการพัฒนา เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว <u>กลยุทธ์ที่ 4:</u> พัฒนาระบบการให้บริการสุขภาพ และการศึกษา ผลิตและพัฒนาฝีมือแรงงานของ บุคลากรให้ตรงตามตลาดแรงงาน
แนวทางที่ 7: พัฒนาเมืองใน พื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ชายแดนให้เป็นเมืองน่าอยู่ ที่สามารถรองรับกิจกรรมทาง เศรษฐกิจและการลงทุนทั้งจาก ในและต่างประเทศ		ยุทธศาสตร์ที่ 4: เพิ่มประสิทธิภาพระบบ โครงสร้างพื้นฐาน การส่งเสริมการค้า การลงทุน พัฒนาเศรษฐกิจ การบริหารจัดการ ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับการพัฒนา เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว <u>กลยุทธ์ที่ 5:</u> เตรียมการรองรับกับการเปลี่ยนแปลง ในการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพการอยู่ อาศัย การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่จะเกิดในเขต พัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

ตารางที่ 2.1-5 ความเชื่อมโยงระหว่างแผนพัฒนาระดับชาติกับแผนระดับกลุ่มและจังหวัดสระแก้ว (ต่อ)

แผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (9) ประเด็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ (พ.ศ. 2561 – 2580)	ความสอดคล้อง	
	แผนพัฒนาภาคตะวันออก (พ.ศ. 2560 – 2565)	แผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว (พ.ศ. 2561 – 2564)
แนวทางที่ 8: พัฒนาระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมและการรักษาพื้นที่สีเขียวที่มีประสิทธิภาพ	ยุทธศาสตร์ที่ 5: แก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและจัดระบบการบริหารจัดการมลพิษให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น <u>แนวทางการพัฒนาที่ 5:</u> ปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพของระบบบำบัดน้ำเสียชุมชน <u>แนวทางการพัฒนาที่ 6:</u> พัฒนาและปรับปรุงกระบวนการรวบรวม ขนย้าย และการกำจัดขยะ	ยุทธศาสตร์ที่ 4: เพิ่มประสิทธิภาพระบบโครงสร้างพื้นฐาน การส่งเสริมการค้า การลงทุน พัฒนาเศรษฐกิจ การบริหารจัดการด้านสังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว <u>กลยุทธ์ที่ 7:</u> เตรียมการรองรับการตั้งนิคมอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วให้เป็นอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ
แนวทางที่ 9: เสริมสร้างความสามารถของวิสาหกิจชุมชน และภาคเอกชนในพื้นที่		ยุทธศาสตร์ที่ 2: ปรับปรุงปัจจัยและกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยให้ได้คุณภาพมาตรฐานสากล <u>กลยุทธ์ที่ 2:</u> ส่งเสริมอุตสาหกรรมการแปรรูปและบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่า
แนวทางที่ 10: สนับสนุนให้ประชาชนและภาคีการพัฒนามีส่วนร่วมในการพัฒนา		

ที่มา: ที่ปรึกษา, 2564

2.2 บทสรุปความเชื่อมโยงแผนทั้งหมด

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ได้มีการริเริ่มอย่างเป็นรูปธรรมจาก ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ในยุทธศาสตร์ที่ 2: ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ประเด็นยุทธศาสตร์หลักที่ 4: โครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก ซึ่งมีการพัฒนาเป้าหมายความสำเร็จในการดำเนินเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ผ่านแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (9) ประเด็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ (พ.ศ. 2561 – 2580) ได้แก่ ตัวชี้วัดอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน มูลค่าการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน และจำนวนเมืองในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองนำอยู่ โดยจังหวัดสระแก้ว ได้มีการกำหนดให้เป็นเมืองนำอยู่ภายใน พ.ศ. 2566 - 2575 หลังจากนั้น ได้ทำการวิเคราะห์นโยบายการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วเพื่อเชื่อมโยงในแต่ละมิติกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 แผนพัฒนาภาคตะวันออก และแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว ตามลำดับ ดังรูปที่ 2.2-1 รูปที่ 2.2-2 และรูปที่ 2.2-3 อธิบายดังต่อไปนี้

2.2.1 ด้านเศรษฐกิจ

ทิศทางการเจริญเติบโตของเขตเศรษฐกิจพิเศษที่กำหนดในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (9) ประเด็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยแนวทางที่ 2: ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ชายแดนตามศักยภาพ ยกระดับความสามารถในการแข่งขันให้เอื้อต่อการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว พัฒนาพื้นที่ที่มีความพร้อมรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมที่เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน แนวทางที่ 3: ใช้ประโยชน์และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม แนวทางที่ 4: เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการพื้นที่พิเศษ แนวทางที่ 5: ส่งเสริมเศรษฐกิจและการสร้างงานที่สอดคล้องกับศักยภาพ โอกาส และความต้องการของประชาชนในพื้นที่ แนวทางที่ 9: เสริมสร้างความสามารถของวิสาหกิจชุมชน และภาคเอกชน ในพื้นที่ส่วนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ครอบคลุมยุทธศาสตร์ 7, 9 และ 10 ได้แก่ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ การพัฒนาภาค เมืองและพื้นที่เศรษฐกิจ และความร่วมมือ ระหว่างประเทศกับการพัฒนา ตามลำดับ สำหรับแผนพัฒนาภาคตะวันออก กำหนดยุทธศาสตร์ที่ 4: พัฒนา พื้นที่เศรษฐกิจชายแดนให้เป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านให้เจริญเติบโตอย่างยั่งยืน และแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว นอกจากการพัฒนากระบวนโครงสร้างพื้นฐานแล้วนั้น ยังมีความชัดเจนถึงจุดเด่น ของจังหวัด คือ การปรับปรุงปัจจัยและกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานสากล เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดเป็นพื้นที่เกษตรกรรม จึงควรพิจารณาการส่งเสริมการเติบโตของอุตสาหกรรม เกษตรแบบด้วยเทคโนโลยีชีวภาพเพื่อเพิ่มมูลค่า ภายใต้กระบวนการ SEA

2.2.2 ด้านสังคม

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (9) ประเด็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ ครอบคลุมแนวทางที่ 5: ส่งเสริมเศรษฐกิจและการสร้างงานที่สอดคล้องกับศักยภาพ โอกาส และความต้องการของประชาชนในพื้นที่ แนวทางที่ 6: พัฒนาระบบบริหารจัดการแรงงานที่มีประสิทธิภาพ มีระบบส่งเสริมสุขภาพ ใฝ่ระวังป้องกันและ ควบคุมโรค แนวทางที่ 10: สนับสนุนให้ประชาชนและภาคีการพัฒนามีส่วนร่วมในการพัฒนา ส่วนแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ยุทธศาสตร์ที่ 1: การพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ สำหรับแผนพัฒนา จังหวัดสระแก้ว ยุทธศาสตร์ที่ 1: เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมของประชาชนให้สามารถ ปรับตัว ประกอบอาชีพและมีสภาพแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดี โดยมีกลยุทธ์ที่ 4: ส่งเสริมอาชีพ รายได้ การมีงานทำและมีสวัสดิการ และกลยุทธ์ที่ 7: ยกระดับมาตรฐานการศึกษา ทั้งในและนอกระบบ ทั้งนี้จังหวัด สระแก้วได้มีการพัฒนาระบบบริหารจัดการแรงงาน หรือ One Stop Service (OSS) เพื่ออำนวยความสะดวก ให้แรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในพื้นที่ ดังนั้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านแรงงานจึงเป็นประเด็นที่ควร พิจารณาเนื่องด้วยมีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน นอกจากนี้เป็นที่น่าสังเกตว่า แผนในระดับภูมิภาคและจังหวัดสระแก้ว ให้ความสำคัญในด้านการท่องเที่ยว โดยฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว ให้มีความปลอดภัย และปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกเสริมสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเป็นแหล่ง ท่องเที่ยวเชิงนิเวศและเชื่อมโยงอารยธรรมโบราณ ประเด็นด้านการท่องเที่ยว ควรนำมาพิจารณาในประเด็น

ความเชื่อมโยงกับการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว พร้อมกับหารือกับผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่ ถึงความเป็นไปได้ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวถ้าเหมาะสม ในกระบวนการ SEA

2.2.3 ด้านสิ่งแวดล้อม

การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (9) ประเด็นเขตเศรษฐกิจพิเศษนั้น แสดงในแนวทางที่ 7: พัฒนาเมืองในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนให้เป็นเมืองนำอยู่ที่สามารถรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการลงทุนทั้งจากในและต่างประเทศ ทั้งนี้เมืองสระแก้วกำหนดให้เป็นเมืองนำอยู่ในช่วง พ.ศ. 2566 - 2570 ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีรายงานความก้าวหน้าการเป็นเมืองนำอยู่ มีแต่การจัดทำผังเมืองซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับเมืองนำอยู่ นอกจากนี้ยังมีแนวทางที่ 8: พัฒนาระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมและการรักษาพื้นที่สีเขียวที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเพิ่มประสิทธิภาพระบบโครงสร้างพื้นฐาน การส่งเสริมการค้า การลงทุน พัฒนาเศรษฐกิจ การบริหารจัดการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว และเตรียมการรองรับการตั้งนิคมอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วให้เป็นอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ อย่างไรก็ตาม แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12: ได้กล่าวชัดเจนถึงความสำคัญในการรักษาทรัพยากรป่าไม้ ระบบนิเวศแหล่งน้ำ การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย และการลดก๊าซเรือนกระจก รวมถึงเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และภัยพิบัติต่าง ๆ ทั้งนี้ ทั้งนี้โดยกระบวนการ SEA สามารถประเมินปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ และพัฒนามาตรการป้องกันต่อไปได้

โดยสรุป กระบวนการ SEA ควรนำมาประยุกต์เพื่อพัฒนาแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้วให้เกิดการเติบโตอย่างสมดุลระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อสอดรับแผนระดับประเทศ และภูมิภาค และจังหวัด ทั้งนี้หลังจากที่ได้มีการพัฒนาประเด็นยุทธศาสตร์ผ่านการมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้เสียแล้ว จะต้องบูรณาการแผนจากบนลงล่าง ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นยุทธศาสตร์นั้น ๆ เช่น แผนยุทธศาสตร์ EEC แผนแม่บทพัฒนาแรงงานไทย ยุทธศาสตร์การจัดการมลพิษ 20 ปี และแผนจัดการมลพิษ (พ.ศ. 2560 – 2564) เป็นต้น เพื่อเชื่อมโยงเป้าหมายของประเทศสู่ประเด็นยุทธศาสตร์ในพื้นที่ศึกษาต่อไป

พ.ศ.	2560	2565	2580
เศรษฐกิจ	แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (9) ประเด็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ (พ.ศ. 2561 - 2580)	แนวทางที่ 1: ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการลงทุน เพื่อดึงดูดการลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ	
		แนวทางที่ 2: ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนตามศักยภาพ	
		แนวทางที่ 3: ใช้ประโยชน์และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม	
		แนวทางที่ 4: เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการพื้นที่พิเศษ	
		แนวทางที่ 5: ส่งเสริมเศรษฐกิจและการสร้างงานที่สอดคล้องกับศักยภาพ โอกาส และความต้องการของประชาชนในพื้นที่	
		แนวทางที่ 9: เสริมสร้างความสามารถของวิสาหกิจชุมชน และภาคเอกชนในพื้นที่	
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	(พ.ศ. 2560 - 2564)	ยุทธศาสตร์ที่ 7: การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์	
		ยุทธศาสตร์ที่ 9: การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ	
		ยุทธศาสตร์ที่ 10: ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา	
แผนพัฒนาภาคตะวันออก	(พ.ศ. 2560 - 2565)	ยุทธศาสตร์ที่ 4: พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนให้เป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านให้เจริญเติบโตอย่างยั่งยืน	
		ยุทธศาสตร์ที่ 3: ปรับปรุงมาตรฐานสินค้าและธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยว	
แผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว	(พ.ศ. 2561 - 2564)	ยุทธศาสตร์ที่ 4: เพิ่มประสิทธิภาพระบบโครงสร้างพื้นฐาน การส่งเสริมการค้า การลงทุน พัฒนาเศรษฐกิจ การบริหารจัดการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับการพัฒนา SEZ	โอกาส: แผนพัฒนาจังหวัดสระแก้วสำหรับ SEZ ที่เชื่อมโยงกับแผนระดับบนในระยะต่อไปด้วยกระบวนการ SEA สร้างความสมดุลระหว่างการเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม
		ยุทธศาสตร์ที่ 2: ปรับปรุงปัจจัยและกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยให้ได้คุณภาพมาตรฐานสากล	

ที่มา: วิเคราะห์โดยที่ปรึกษาถึงความสอดคล้องตามแผนระดับต่าง ๆ ในแต่ละมิติ ประกอบด้วยแผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (9) ประเด็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ (พ.ศ. 2561 - 2580) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2564) แผนพัฒนาภาคตะวันออก (พ.ศ. 2560 - 2565) และแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว (พ.ศ. 2561 - 2564), 2564

รูปที่ 2.2-1 ความเชื่อมโยงนโยบายการพัฒนา SEZ สระแก้ว กับแผนระดับชาติ ระดับภาค และระดับจังหวัด ด้านเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2560 - 2580

พ.ศ.	2560	2565	2580
<p>สิ่งคม</p> <p>แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (9) ประเด็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ (พ.ศ. 2561 – 2580)</p>	<p>แนวทางที่ 3: ใช้ประโยชน์และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม</p> <p>แนวทางที่ 4: เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการพื้นที่พิเศษ</p> <p>แนวทางที่ 5: ส่งเสริมเศรษฐกิจและการสร้างงานที่สอดคล้องกับศักยภาพ โอกาส และความต้องการของประชาชนในพื้นที่</p> <p>แนวทางที่ 6: พัฒนาระบบบริหารจัดการแรงงานที่มีประสิทธิภาพ</p> <p>แนวทางที่ 7: พัฒนาเมืองในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนให้เป็นเมืองนำอยู่</p> <p>แนวทางที่ 10: สนับสนุนให้ประชาชนและภาคีการพัฒนามีส่วนร่วมในการพัฒนา</p>		
<p>แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2564)</p>	<p>ยุทธศาสตร์ที่ 1: การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์</p> <p>ยุทธศาสตร์ที่ 5: การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่งและยั่งยืน</p>		
<p>แผนพัฒนาภาคตะวันออก (พ.ศ. 2560 – 2565)</p>	<p>ยุทธศาสตร์ที่ 3: ปรับปรุงมาตรฐานสินค้าและธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยว</p>		
<p>แผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว (พ.ศ. 2561 – 2564)</p>	<p>ยุทธศาสตร์ที่ 4: เพิ่มประสิทธิภาพระบบโครงสร้างพื้นฐาน การส่งเสริมการค้า การลงทุน พัฒนาเศรษฐกิจ การบริหารจัดการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับการพัฒนา SEZ</p> <p>ยุทธศาสตร์ที่ 3: พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ให้ความสำคัญปลอดภัย และปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกเสริมสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและเชื่อมโยงอารยธรรมโบราณ</p> <p>ยุทธศาสตร์ที่ 1: เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมของประชาชนให้สามารถปรับตัว ประกอบอาชีพ และมีสภาพแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดี</p>		<p>โอกาส: แผนพัฒนาจังหวัดสระแก้วสำหรับ SEZ ที่เชื่อมโยงกับแผนระดับบนในระยะต่อไปด้วยกระบวนการ SEA สร้างความสมดุลระหว่างการเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม</p>

ที่มา: วิเคราะห์ที่โดยที่ปรึกษาถึงความสอดคล้องตามแผนระดับต่าง ๆ ในแต่ละมิติ ประกอบด้วยแผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (9) ประเด็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ (พ.ศ. 2561 - 2580) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2564) แผนพัฒนาภาคตะวันออก (พ.ศ. 2560 - 2565) และแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว (พ.ศ. 2561 - 2564), 2564

รูปที่ 2.2-2 ความเชื่อมโยงนโยบายการพัฒนา SEZ สระแก้วกับแผนระดับชาติ ระดับภาค และระดับจังหวัด ด้านสังคมในช่วง พ.ศ. 2560 - 2580

พ.ศ.	2560	2565	2580
สิ่งแวดลอม			
แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (9) ประเด็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ (พ.ศ. 2561 – 2580)	<p>แนวทางที่ 4: เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการพื้นที่พิเศษ</p> <p>แนวทางที่ 7: พัฒนาเมืองในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนให้เป็นเมืองนำอยู่</p> <p>แนวทางที่ 8: พัฒนาระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมและการรักษาพื้นที่สีเขียวที่มีประสิทธิภาพ</p>		
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2564)	<p>ยุทธศาสตร์ที่ 4: การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน</p>		
แผนพัฒนาภาคตะวันออก (พ.ศ. 2560 – 2565)	<p>ยุทธศาสตร์ที่ 5: แก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและจัดระบบการบริหารจัดการมลพิษให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น</p>		
แผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว (พ.ศ. 2561 – 2564)	<p>ยุทธศาสตร์ที่ 4: เพิ่มประสิทธิภาพระบบโครงสร้างพื้นฐาน การส่งเสริมการค้า การลงทุน พัฒนาเศรษฐกิจ การบริหารจัดการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับการพัฒนา SEZ</p>		
	<p>โอกาส: แผนพัฒนาจังหวัดสระแก้วสำหรับ SEZ ที่เชื่อมโยงกับแผนระดับบน ในระยะต่อไปด้วยกระบวนการ SEA สร้างความสมดุลระหว่างการเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม</p>		

ที่มา: วิเคราะห์โดยที่ปรึกษาถึงความสอดคล้องตามแผนระดับต่าง ๆ ในแต่ละมิติ ประกอบด้วยแผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (9) ประเด็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ (พ.ศ. 2561 - 2580) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2564) แผนพัฒนาภาคตะวันออก (พ.ศ. 2560 - 2565) และแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว (พ.ศ. 2561 - 2564), 2564

รูปที่ 2.2-3 ความเชื่อมโยงนโยบายการพัฒนา SEZ สระแก้วกับแผนระดับชาติ ระดับภาค และระดับจังหวัด ด้านสิ่งแวดล้อมในช่วง พ.ศ. 2560 - 2580

บทที่ 3

ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง

บทนี้ได้ทำการข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับโครงการติดตามและประเมินผลเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยการรวบรวมจากฐานข้อมูล สถิติข้อมูล รายงานการศึกษา และเอกสารจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ครอบคลุมระดับจังหวัดของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ประกอบด้วยข้อมูลสภาพทั่วไป เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยแบ่งระดับข้อมูล แหล่งข้อมูล และหลักการคัดเลือกข้อมูลรายละเอียดดังนี้

3.1 ข้อมูลพื้นที่ศึกษาโครงการ

3.1.1 สภาพทั่วไปของพื้นที่ศึกษาโครงการ

1) ขอบเขตการปกครอง

พื้นที่ศึกษาครอบคลุม 7 ตำบล ของจังหวัดสระแก้ว โดยแบ่งเป็น 4 ตำบล ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนตำบลผักขะ มีพื้นที่ประมาณ 81.94 ตารางกิโลเมตร หรือ 51,215.30 ไร่ เทศบาลตำบลป่าไร่ มีขนาดพื้นที่ใหญ่ที่สุดประมาณ 99.49 ตารางกิโลเมตร หรือ 62,183.70 ไร่ เทศบาลตำบลบ้านด่าน มีพื้นที่ประมาณ 42.68 ตารางกิโลเมตร หรือ 26,674.26 ไร่ และองค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม มีพื้นที่ประมาณ 46.44 ตารางกิโลเมตร หรือ 29,023.07 ไร่ และ 3 ตำบลโดยรอบพื้นที่ SEZ ประกอบด้วย เทศบาลตำบลพาก hany มีพื้นที่ประมาณ 31.40 ตารางกิโลเมตร หรือ 19,628.00 ไร่ เทศบาลเมืองอรัญประเทศ มีพื้นที่ประมาณ 5.00 ตารางกิโลเมตร หรือ 3,125.00 ไร่ และเทศบาลตำบลบ้านใหม่หนองไทร มีพื้นที่ประมาณ 19.00 ตารางกิโลเมตร หรือ 19,230.00 ไร่ (กรมการปกครอง, 2561) รายละเอียดดังตารางที่ 3.1-1

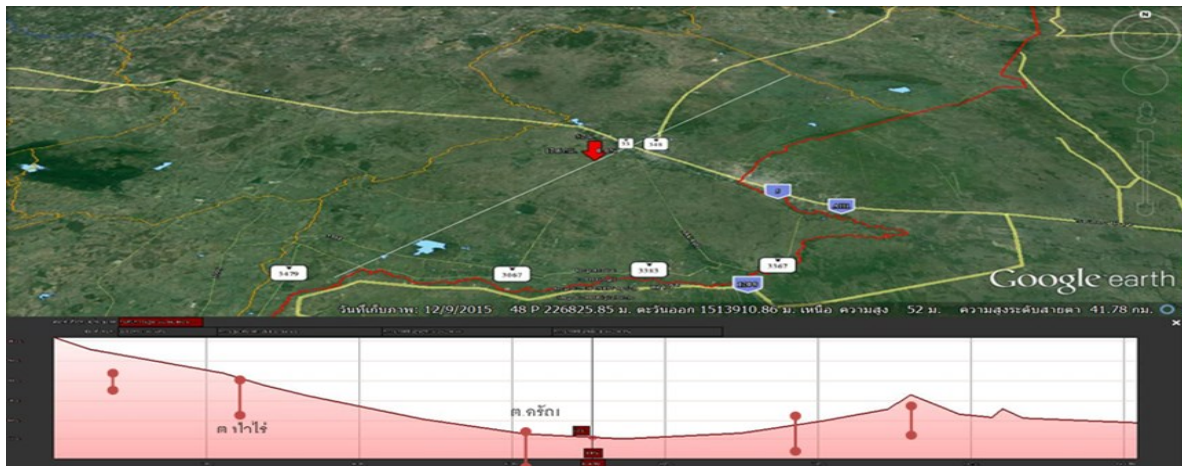
ตารางที่ 3.1-1 เขตการปกครอง ลักษณะการปกครอง และ ขนาดพื้นที่

อำเภอ	ตำบล	ลักษณะการปกครอง	พื้นที่ (ตารางกิโลเมตร)	พื้นที่ (ไร่)
วัฒนานคร	ผักขะ	องค์การบริหารส่วนตำบล	81.94	51,215.30
อรัญประเทศ	ป่าไร่	เทศบาลตำบล	99.49	62,183.70
	บ้านด่าน	เทศบาลตำบล	42.68	26,674.26
	ท่าข้าม	องค์การบริหารส่วนตำบล	46.44	29,023.07
	พากห้วย	เทศบาลตำบล	31.40	19,628.00
	อรัญประเทศ	เทศบาลเมือง	5.00	3,125.00
	บ้านใหม่หนองไทร	เทศบาลตำบล	19.00	19,230.00
รวมพื้นที่			651.90	211,079.33

ที่มา: ปรับปรุงจากกรมการปกครอง, 2561

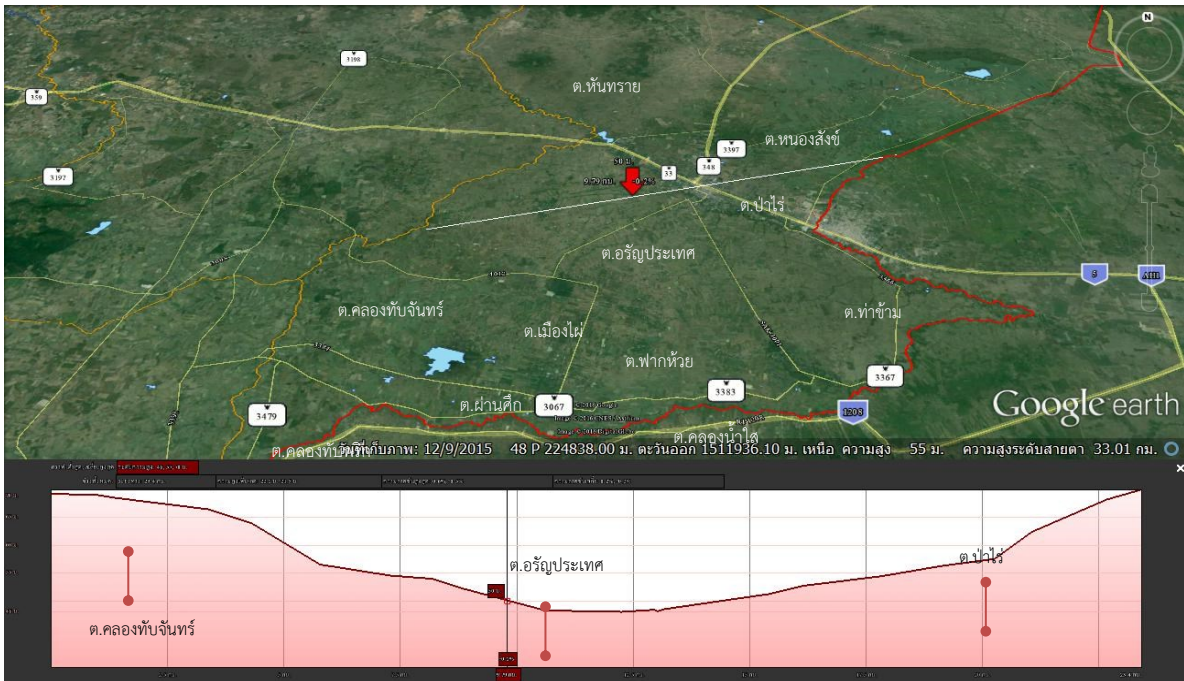
2) ลักษณะภูมิประเทศ

พื้นที่ตำบลอรัญประเทศมีลักษณะเป็นพื้นที่แอ่งกระทะจึงทำให้เกิดน้ำท่วมฉับพลันเมื่อฝนตกหนัก เนื่องจากการระบายน้ำไม่ทัน โดยเฉพาะในฤดูฝน ลักษณะพื้นที่โดยรวมเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว บริเวณตอนกลางเป็นพื้นที่ราบลุ่มน้ำท่วม โดยพื้นที่ที่มีลักษณะลาดเอียงจากแนวทิศตะวันออกเฉียงเหนือ – ทิศตะวันตกเฉียงใต้ และลาดเอียงจากในแนวทิศตะวันออกเฉียง – ทิศตะวันตก (กรมโยธาธิการและผังเมือง, 2561) รายละเอียดดังรูปที่ 3.1-1 และรูปที่ 3.1-2



ที่มา: กรมโยธาธิการและผังเมือง, 2561

**รูปที่ 3.1-1 ลักษณะภูมิประเทศของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว
ในแนวทิศตะวันออกเฉียงเหนือ – ทิศตะวันตกเฉียงใต้**



ที่มา: กรมโยธาธิการและผังเมือง, 2561

รูปที่ 3.1-2 ลักษณะภูมิประเทศของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

3) ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศจังหวัดสระแก้วสามารถแบ่งออกเป็น 3 ฤดูกาล (กรมอุตุนิยมวิทยา, 2558) ดังนี้

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ โดยเป็นมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดเข้ามาปกคลุม โดยความกดอากาศสูงจากประเทศจีนแผ่เข้ามาปกคลุมประเทศไทย แต่อย่างไรก็ตาม จังหวัดสระแก้วตั้งห่างไกลจากศูนย์กลางของความกดอากาศสูง ทำให้อากาศไม่หนาวเย็นมากนัก

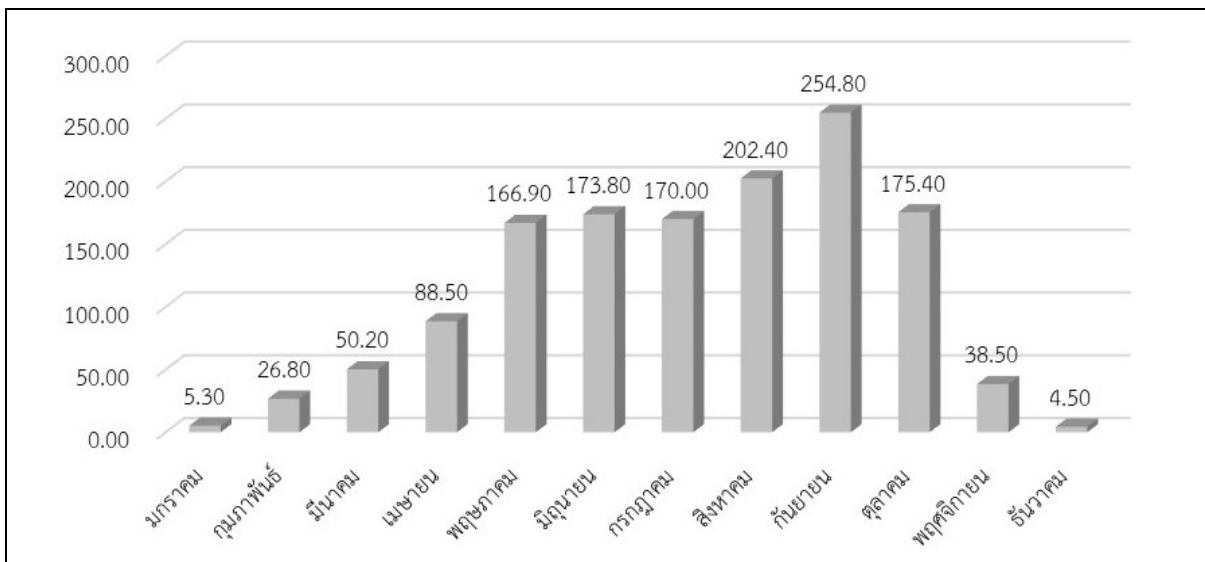
ฤดูร้อน เริ่มประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ซึ่งมีลมใต้และลมตะวันออกเฉียงใต้พัดปกคลุม อุณหภูมิสูง ทำให้อากาศร้อนอบอ้าว โดยเฉพาะเดือนเมษายนเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนที่สุดในรอบปี

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นระยะมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดเข้าสู่ประเทศไทย อากาศจะเริ่มชุ่มชื้นขึ้นและมีฝนตกชุกตั้งแต่เดือนพฤษภาคมเป็นต้นไป โดยมีฝนตกหนักในช่วงสิงหาคมถึงกันยายน โดยในเดือนกันยายน พ.ศ. 2558 มีปริมาณน้ำฝนมากที่สุด (254.80 มิลลิเมตร) และเดือนมกราคมและธันวาคม มีปริมาณน้ำฝนน้อยที่สุด 5.30 มิลลิเมตร และ 4.50 มิลลิเมตร ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 3.1-2 และรูปที่ 3.1-3

ตารางที่ 3.1-2 ปริมาณน้ำฝนรายเดือน ณ สถานีตรวจวัดอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2558

เดือน	ปริมาณน้ำฝนทั้งเดือน (มิลลิเมตร)		อุณหภูมิเฉลี่ย (องศาเซลเซียส)		
	ปริมาณน้ำฝน	จำนวนวันฝนตก	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย
มกราคม	5.30	1	33.30	21.91	27.61
กุมภาพันธ์	26.80	1	35.67	24.32	30.01
มีนาคม	50.20	3	36.99	25.21	31.10
เมษายน	88.50	11	36.80	25.75	30.80
พฤษภาคม	166.90	13	36.76	26.46	31.61
มิถุนายน	173.80	21	34.16	25.35	29.76
กรกฎาคม	170.00	17	32.83	24.96	28.90
สิงหาคม	202.40	21	33.03	25.03	29.03
กันยายน	254.80	24	30.70	24.76	27.73
ตุลาคม	175.40	14	26.09	19.41	22.75
พฤศจิกายน	38.50	13	32.04	23.50	27.77
ธันวาคม	4.50	-	29.18	18.22	23.65
รวม	1,357.10	139	-	-	-
เฉลี่ย	113.09	11.58	33.13	23.74	28.39

ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา, 2558 (ก)



ที่มา: ปรับปรุงจากกรมอุตุนิยมวิทยา, 2558 (ก)

รูปที่ 3.1-3 แผนภูมิแสดงปริมาณน้ำฝนรายเดือนเฉลี่ย ณ สถานีตรวจวัดอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2558

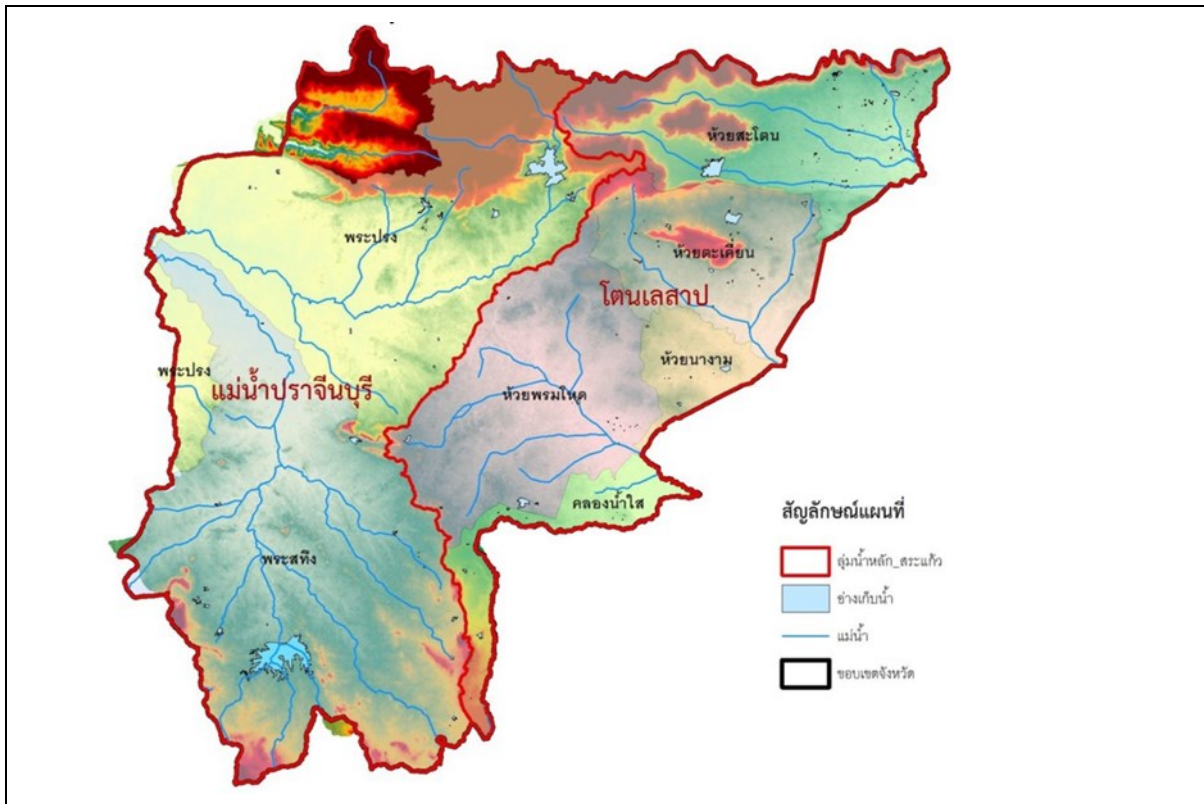
4) ลักษณะอุทกวิทยาและชลศาสตร์

4.1) กลุ่มน้ำและลำน้ำ

ในพื้นที่ศึกษามีกลุ่มน้ำที่สำคัญ ได้แก่ กลุ่มน้ำสาขาห้วยพรหมโหด กลุ่มน้ำสาขา
โตนเลสาบตอนล่าง ซึ่งทั้งสองกลุ่มน้ำเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มน้ำโตนเลสาบ โดยมีแหล่งน้ำผิวดินที่สำคัญ (โครงการ
ชลประทานสระแก้ว, 2561) รายละเอียดดังรูปที่ 3.1-4

1) **ห้วยพรหมโหด** มีต้นกำเนิดจากเขาห้วยชัน บริเวณบ้านโนนหมากเค็ง ไหลผ่าน
อำเภอวัฒนานคร และเขตอำเภออรัญประเทศ มีลำน้ำสาขา 18 สาขา ได้แก่ ห้วยพรหมโหดน้อย คลองขุด
ห้วยประพาน ห้วยน้ำเย็น ห้วยกุดตาโป้ ห้วยพุด ห้วยพะโย ห้วยยาง คลองบ้านร้าง ห้วยผักชะ ห้วยไผ่
คลองห้วยกระแต ห้วยพันเก่า ห้วยหาด ห้วยผึ้ง ห้วยซง ห้วยขุนปูน และห้วยสะพานเรือ ไหลเข้าสู่
ราชอาณาจักรกัมพูชา บริเวณบ้านท่าข้ามหลักเขตแดนที่ 49 ที่บ้านหนองเอี่ยน อำเภออรัญประเทศ ความยาว
40 กิโลเมตร มีปริมาณน้ำท่าตามธรรมชาติรายปีเฉลี่ยประมาณ 415.48 ล้านลูกบาศก์เมตร

2) **คลองน้ำใส** เป็นลำคลองที่อยู่ระหว่างประเทศไทย กับราชอาณาจักรกัมพูชา
ไหลไปรวมกับคลองลึกและคลองพรหมโหด ก่อนไหลเข้าสู่ราชอาณาจักรกัมพูชา มีปริมาณน้ำท่าตามธรรมชาติ
รายปี เฉลี่ยประมาณ 143.00 ล้านลูกบาศก์เมตร



ที่มา: โครงการชลประทานสระแก้ว, 2561

รูปที่ 3.1-4 กลุ่มน้ำและลำน้ำในพื้นที่ศึกษา

4.2) ปริมาณน้ำท่า

ข้อมูลจากศูนย์อุทกวิทยาชลประทานภาคตะวันออก กรมชลประทานจังหวัดสระแก้ว ซึ่งมีการสำรวจปริมาณน้ำท่ารายปี จำนวน 7 สถานี (ตารางที่ 3.1-3) เป็นค่าเฉลี่ยปริมาณน้ำท่ารายปี ซึ่งสถานีคลองพระสทิง บ้านท่าพระยา อำเภอเมือง ค่าเฉลี่ยปริมาณน้ำท่ารายปีสูงสุด 899.52 ล้านลูกบาศก์เมตร สถานีคลองพระเพลิงใหญ่ บ้านภูเงิน อำเภอเขาฉกรรจ์ค่าเฉลี่ยปริมาณน้ำท่ารายปีต่ำสุด 113.88 ล้านลูกบาศก์เมตร (กรมชลประทาน, 2564)

ตารางที่ 3.1-3 สถานีสำรวจปริมาณน้ำท่ารายปีในพื้นที่ศึกษา

สถานีสำรวจปริมาณน้ำท่ารายปี	ค่าเฉลี่ยปริมาณน้ำท่า (ล้านลูกบาศก์เมตร)
1) คลองพระปรัง บ้านแก่งไทร อำเภอเมือง	162.30
2) คลองพระเพลิงใหญ่ บ้านภูเงิน อำเภอเขาฉกรรจ์	113.88
3) คลองพระสทิง บ้านท่าพระยา อำเภอเมือง	899.52
4) คลองพระสทิงตอนบน บ้านทุ่งกบินทร์ อำเภอวังสมบูรณ์	197.32
5) คลองพระสทิง บ้านด่านชัยพัฒนา อำเภอเขาฉกรรจ์	493.21
6) คลองพระปรัง บ้านแก่ง อำเภอเมือง	463.92
7) คลองพระสทิง บ้านเขาฉกรรจ์ อำเภอเขาฉกรรจ์	875.55

ที่มา: กรมชลประทาน, 2564

4.3) ความต้องการใช้น้ำ

ข้อมูลจากรายงานแผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำ จังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2562 พบว่าจังหวัดสระแก้วมีปริมาณน้ำต้นทุนใน พ.ศ. 2561 อยู่ที่ 343.39 ล้านลูกบาศก์เมตร มีความต้องการการใช้น้ำ 1,063.39 ล้านลูกบาศก์เมตร โดยความต้องการการใช้น้ำมากที่สุดแยกตามกิจกรรม คือ การเกษตร 894.60 ล้านลูกบาศก์เมตร (กรมชลประทาน, 2562) โดยพบว่า ความต้องการใช้น้ำจังหวัดสระแก้ว มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ดังแสดงในตารางที่ 3.1-4

ตารางที่ 3.1-4 ความต้องการน้ำด้านต่าง ๆ และการคาดการณ์ในอนาคต จังหวัดสระแก้ว

ที่	กิจกรรม	ความต้องการใช้น้ำ (ล้านลูกบาศก์เมตร/ ปี)			
		ปัจจุบัน (พ.ศ. 2561)	5 ปี (พ.ศ. 2565)	10 ปี (พ.ศ. 2570)	20 ปี (พ.ศ. 2580)
1)	น้ำต้นทุน (ล้านลูกบาศก์เมตร)				
	- อ่างเก็บน้ำ	284.22	286.31	334.61	353.81
	- ไม่ใช่อ่างเก็บน้ำ	59.17	93.65	93.65	93.65
	รวมต้นทุน	343.39	379.96	428.26	447.46

ตารางที่ 3.1-4 ความต้องการน้ำด้านต่าง ๆ และการคาดการณ์ในอนาคต จังหวัดสระแก้ว (ต่อ)

ที่	กิจกรรม	ความต้องการใช้น้ำ (ล้านลูกบาศก์เมตร/ ปี)			
		ปัจจุบัน (พ.ศ. 2561)	5 ปี (พ.ศ. 2565)	10 ปี (พ.ศ. 2570)	20 ปี (พ.ศ. 2580)
2)	ความต้องการน้ำ (ล้านลูกบาศก์เมตร/ ปี)				
2.1)	อุปโภค - บริโภค	30.77	31.41	32.06	33.42
2.2)	รักษานิเวศ	101.22	108.88	108.88	108.88
2.3)	การเกษตร				
	- ในเขตชลประทาน	109.81	111.90	149.77	149.77
	- นอกเขตชลประทาน	784.79	784.79	784.79	784.79
	รวม	894.60	896.69	934.56	934.56
2.4)	อุตสาหกรรม	36.81	42.37	48.77	56.14
	รวมความต้องการใช้น้ำ	1,063.39	1,079.35	1,124.27	1,133.00
	รวมความต้องการใช้น้ำในเขตชลประทาน + อุปโภค/ บริโภค + รักษานิเวศ + อุตสาหกรรม + ท้องเที่ยว	278.60	294.56	339.48	348.21

ที่มา: กรมชลประทาน, 2562

5) ทรัพยากรป่าไม้

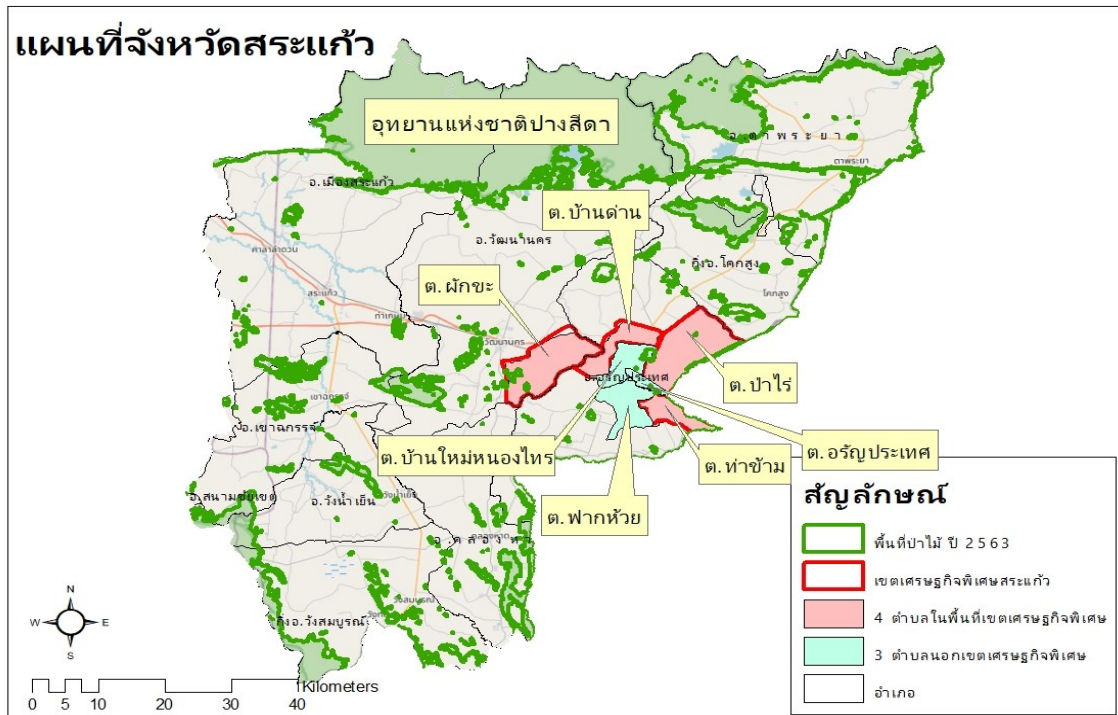
5.1) สภาพทั่วไป

ป่าไม้ ในพ.ศ. 2561 - 2562 จังหวัดสระแก้ว มีพื้นที่ป่าไม้ 940,966.30 ไร่ คิดเป็นพื้นที่ป่าไม้ ร้อยละ 22.03 ของพื้นที่จังหวัด โดยพบพื้นที่ป่าไม้ได้ทุกอำเภอ จากสถิติข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้ของจังหวัดสระแก้ว พบว่า พื้นที่จังหวัดสระแก้วมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยช่วงระหว่าง พ.ศ 2557 - 2562 มีพื้นที่ป่าไม้เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.43 ของพื้นที่จังหวัดสระแก้ว (กรมป่าไม้, 2562) รายละเอียดดังตารางที่ 3.1-5 และรูปที่ 3.1-5 อย่างไรก็ตาม พื้นที่ป่าไม้ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติปางสีดา และมีพื้นที่ส่วนน้อยตั้งอยู่ในขอบเขตพื้นที่ศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ดังนั้น เรื่องการจัดการพื้นที่ป่าไม้จึงไม่นำมาพิจารณาในรายงานการกำหนดขอบเขตนี้

ตารางที่ 3.1-5 สถิติข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้ของจังหวัดสระแก้ว ระหว่าง พ.ศ. 2557 - 2562

รายละเอียด	พ.ศ.				
	2557 - 2558	2558 - 2559	2559 - 2560	2560 - 2561	2561 - 2562
พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	922,046.10	923,796.63	937,088.77	939,172.34	940,966.30
ร้อยละพื้นที่ป่าไม้	21.60	21.64	21.95	22.00	22.03

ที่มา: กรมป่าไม้, 2562



ที่มา: กรมป่าไม้, 2563

รูปที่ 3.1-5 พื้นที่ป่าไม้ของจังหวัดสระแก้ว

5.2) ป่าสงวนแห่งชาติ

ในพื้นที่ศึกษา มีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ 1 แห่ง คือ ป่าเขาฉกรรจ์ฝั่งเหนือ มีเนื้อที่ประมาณ 43,762.61 ไร่ อยู่ในพื้นที่อำเภอรัฐประเศ อำเภอวัฒนานคร (สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 1 (ปราจีนบุรี), 2559 (ก))

5.3) อุทยานแห่งชาติปางสีดา

อุทยานแห่งชาติปางสีดาอยู่ทางตอนเหนือของอำเภอรัฐประเศ มีพื้นที่ครอบคลุมท้องที่อำเภอตาพระยา อำเภอวัฒนานคร อำเภอเมืองจังหวัดสระแก้ว และอำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี มีสภาพป่าอุดมสมบูรณ์ ประกอบด้วยทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญและมีค่า มีสภาพธรรมชาติและเอกลักษณ์ทางธรรมชาติที่สวยงามหลายแห่ง เช่น น้ำตกปางสีดา น้ำตกผาดะเคียน น้ำตกแควมะค่า จุดชมวิวยอดหินตามลำน้ำที่มีลักษณะแปลก ๆ มีเนื้อที่ประมาณ 527,500 ไร่ หรือ 844 ตารางกิโลเมตร เป็นต้น (สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 1 (ปราจีนบุรี), 2559 (ข))

5.4) พืชพรรณธรรมชาติ

ในพื้นที่ศึกษา มีความหลากหลาย จากสภาพที่ตั้ง ลักษณะภูมิประเทศและลักษณะภูมิอากาศ (ข้อมูลของโครงการวางผังและจัดทำผังเมืองรวมพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว, 2561) โดยมีสภาพพืชพรรณสามารถแบ่งตามประเภทได้ดังนี้

ป่าดิบชื้น อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติปางสีดา ซึ่งอยู่ทางตอนเหนือของอำเภอ
อรัญประเทศ จัดเป็นป่าไม้ไม่ผลัดใบ พืชพรรณที่พบ คือ ยางกล่อง ยางขน ยางเสี้ยน กระบาก ยางปาย เคี่ยม
คะนอง ทะโล้ จำปีป่า พะอง ก่อไม้ ก่อเดือย ฯลฯ ไม้พุ่มชนิดต่าง ๆ ส้มกุ้ง ข้าวสารหลวง ชะโอน คานหามเสื่อ
บริเวณพื้นที่ริมน้ำหรือลำธารจะพบ ลำพูป่า กระทุ่ม มหาสะดำ กูดพรวัว ละอองไฟฟ้า พืชอิงอาศัยที่พบ
โดยทั่วไป ได้แก่ กระปอกเล็ก ชายผ้าสีดา กูดอ้อมเอื้องกุหลาบพวง และเอื้องปากเปิด

ป่าดิบแล้ง อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติปางสีดา ซึ่งอยู่ทางตอนเหนือของอำเภออรัญ
ประเทศ พืชพรรณที่พบ ได้แก่ ยางนา ยางแดง สะเดापัก ตะเคียนทอง มะค่าโมง ตาเสือ หมากนางลิง
ลาน ฯลฯ พืชชั้นล่าง เช่น พืชในสกุลชิงช้า กระเจียว และกล้วยป่า เป็นต้น

ป่าเบญจพรรณ ในเขตอุทยานแห่งชาติปางสีดา พืชพรรณที่พบ ได้แก่ มะค่าโมง
ซ้อ ประดู่ ตะแบกใหญ่ ตีนนก สมอพิเภก กว้าว ฯลฯ พืชชั้นล่าง ได้แก่ ไม้ป่า และหญ้าต่าง ๆ

6) พื้นที่เสี่ยงภัยพิบัติ

6.1) อุทกภัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียมทางอากาศ ความสูงของพื้นที่ ชนิดดิน
และระยะห่างจากพื้นที่ถึงแหล่งน้ำ (กรมพัฒนาที่ดิน, 2561) พบว่า พื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากในพื้นที่ศึกษา 7 ตำบล
มีพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากเป็นครั้งคราว โดยประสบน้ำท่วมขังไม่เกิน 3 ครั้ง ในรอบ 10 ปี โดยมีพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก
ทั้งหมด 40,099 ไร่ รายละเอียดดังตารางที่ 3.1-6

ตารางที่ 3.1-6 พื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากรายตำบลในพื้นที่ศึกษา

อำเภอ	ตำบล	เนื้อที่ (ไร่)				รวม
		ขนาดพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากจำแนกตาม				
		พื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก เป็นประจำโดยประสบ น้ำท่วมขัง 8 - 10 ครั้ง ในรอบ 10 ปี	พื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก บ่อยครั้งโดยประสบ น้ำท่วมขัง 4 - 7 ครั้ง ในรอบ 10 ปี	พื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก เป็นครั้งคราวโดย ประสบน้ำท่วมขังไม่เกิน 3 ครั้ง ในรอบ 10 ปี		
วัฒนานคร	ผักขะ	0	0	15,420	15,420	
อรัญประเทศ	ป่าไร่	0	0	679	679	
	บ้านด่าน	0	0	6,517	6,517	
	ท่าข้าม	0	0	7,493	7,493	
	พากหัวย	0	0	6,106	6,106	
	อรัญประเทศ	0	0	0	0	
	บ้านใหม่หนองไทร	0	0	3,884	3,884	
ผลรวมพื้นที่ศึกษา 7 ตำบล		0	0	40,099	40,099	

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, 2561

6.2) ภัยแล้ง

จากข้อมูลของกรมพัฒนาที่ดิน พบว่า พื้นที่ศึกษามีพื้นที่เกิดภัยแล้งซ้ำซาก 4 - 5 ครั้ง ในรอบ 10 ปี รวม 16,111 ไร่ และพื้นที่เกิดภัยแล้งซ้ำซาก 3 ครั้ง ในรอบ 10 ปี จำนวน 138,844 ไร่ โดยรวมมีพื้นที่เสี่ยงภัยแล้งซ้ำซาก จำนวน 154,955 ไร่ (กรมพัฒนาที่ดิน, 2563) (ตารางที่ 3.1-7)

ตารางที่ 3.1-7 พื้นที่การเกิดภัยแล้งซ้ำซากรายตำบลในพื้นที่ศึกษา

อำเภอ	ตำบล	เนื้อที่ (ไร่)			
		ระดับความรุนแรงต่อการเกิดภัยแล้งซ้ำซาก			รวม
		ตั้งแต่ 6 ครั้ง ขึ้นไปในรอบ 10 ปี	4 - 5 ครั้ง ในรอบ 10 ปี	ไม่เกิน 3 ครั้ง ในรอบ 10 ปี	
วัฒนานคร	ผักขะ	-	2,032	38,270	40,302
อรัญประเทศ	ป่าไร่	-	6,871	27,113	33,984
	บ้านด่าน	-	5,031	16,802	21,833
	ท่าข้าม	-	1,939	21,140	23,079
	พากห้วย	-	175	22,779	22,954
	อรัญประเทศ	-	0	1,252	1,252
	บ้านใหม่หนองไทร	-	63	11,488	11,551
ผลรวม พื้นที่ศึกษา 7 ตำบล		-	16,111	138,844	154,955

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, 2563

พื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากในพื้นที่ศึกษา 6 ตำบล ในอำเภออรัญประเทศ และ 1 ตำบล ในอำเภอวัฒนานคร มีพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากเป็นครั้งคราว โดยประสบน้ำท่วมขังไม่เกิน 3 ครั้ง ในรอบ 10 ปี ส่วนตารางที่ 3.1-7 พบว่า พื้นที่การเกิดภัยแล้งซ้ำซากรายตำบล ในพื้นที่ศึกษา 6 ตำบล ในอำเภออรัญประเทศ และ 1 ตำบลในอำเภอวัฒนานครและพื้นที่ที่เกิดมาก ไม่เกิน 3 ครั้ง ในรอบ 10 ปี เช่นเดียวกับพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก

7) ที่ดิน

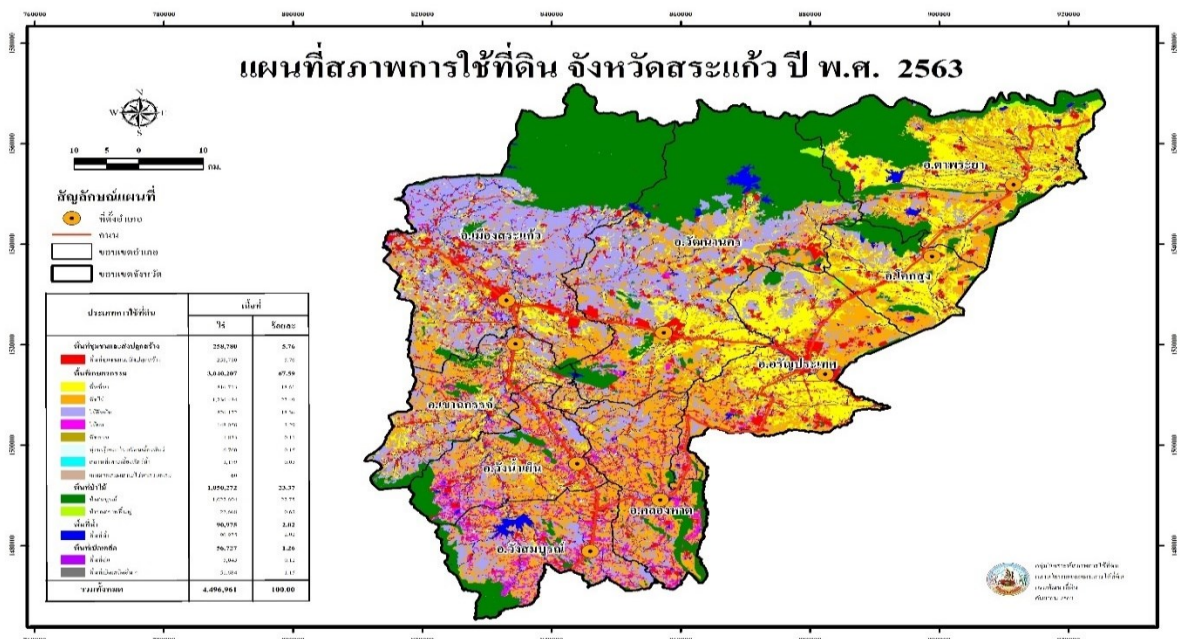
7.1) การใช้ที่ดิน

พื้นที่เกษตรกรรมครอบคลุมพื้นที่จังหวัดสระแก้วมากที่สุด 3,040,207 ไร่ ร้อยละ 67.59 รองลงมาพื้นที่ป่าไม้ 1,050,272 ไร่ ร้อยละ 23.37 พื้นที่ชุมชนสิ่งปลูกสร้าง 258,780 ไร่ ร้อยละ 5.76 พื้นที่น้ำ 90,975 ไร่ ร้อยละ 2.02 และพื้นที่เบ็ดเตล็ด 56,724 ไร่ ร้อยละ 1.26 (กรมพัฒนาที่ดิน, 2563) (ตารางที่ 3.1-8 และรูปที่ 3.1-6)

ตารางที่ 3.1-8 สภาพการใช้ที่ดิน จังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2563

ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
1. พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	258,780	5.76
2. พื้นที่เกษตรกรรม	3,040,207	67.59
2.1 พื้นที่นา	816,713	18.16
2.2 พืชไร่	1,236,434	27.49
2.3 ไม้ยืนต้น	826,172	18.36
2.4 ไม้ผล	148,056	3.29
2.5 พืชสวน	4,833	0.11
2.6 ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	6,760	0.15
2.7 สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	1,179	0.03
2.8 เกษตรผสมผสาน/ ไร่นาสวนผสม	60	-
3. พื้นที่ป่าไม้	1,050,272	23.37
4. พื้นที่น้ำ	90,975	2.02
5. พื้นที่เบ็ดเตล็ด	56,727	1.26
รวม	4,405,986	100

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, 2563



ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, 2563

รูปที่ 3.1-6 แผนที่สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2563

7.2) กรรมสิทธิ์ที่ดิน

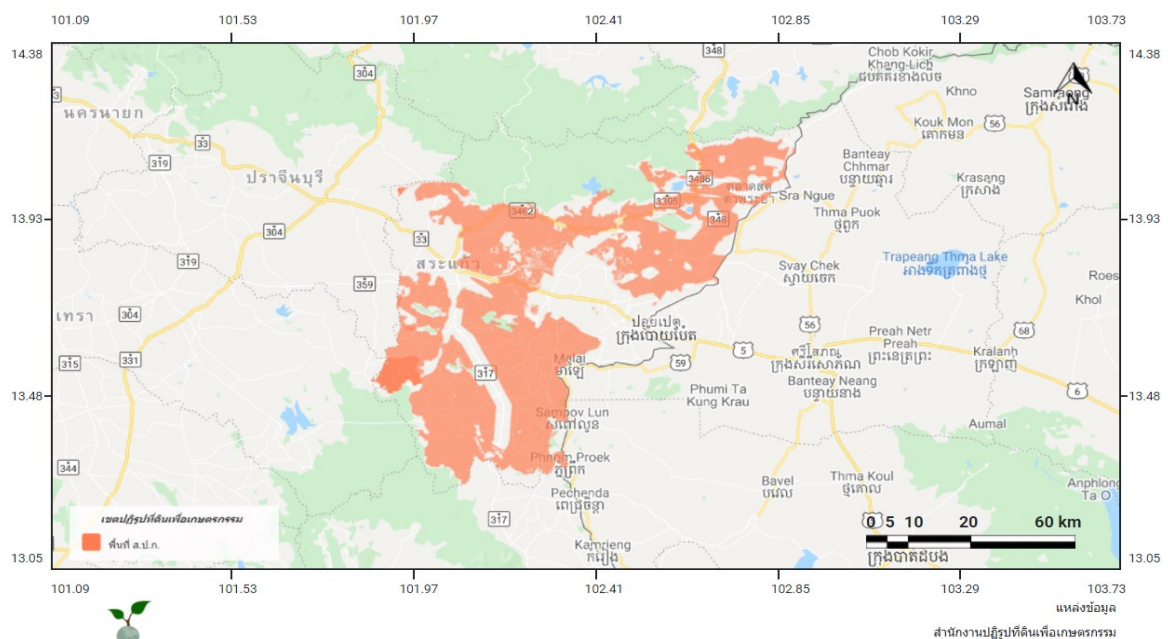
กรรมสิทธิ์ที่ดินในจังหวัดสระแก้วเพื่อเป็นเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) มีจำนวน 2,154,996 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 47.92 ของพื้นที่จังหวัด (สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม, 2559) รายละเอียดดังตารางที่ 3.1-9 และรูปที่ 3.1-7

ตารางที่ 3.1-9 กรรมสิทธิ์ที่ดินในจังหวัดสระแก้วเพื่อเป็นเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ขอบเขต	เนื้อที่* (ไร่)
อำเภอวัฒนานคร	364,327
อำเภอตาพระยา	290,125
อำเภอเมืองสระแก้ว	289,196
อำเภอคลองหาด	277,274
อำเภอวังสมบูรณ์	223,507
อำเภอเขาฉกรรจ์	217,895
อำเภอวังน้ำเย็น	168,165
อำเภอโคกสูง	166,787
อำเภออรัญประเทศ	157,720
จังหวัดสระแก้ว	2,154,996

หมายเหตุ: *ค่าตัวเลขได้มาจากการคำนวณด้วยระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์

ที่มา: สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม, 2559



ที่มา: สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม, 2563

รูปที่ 3.1-7 แผนที่พื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2563

7.3) พื้นที่ราชพัสดุ

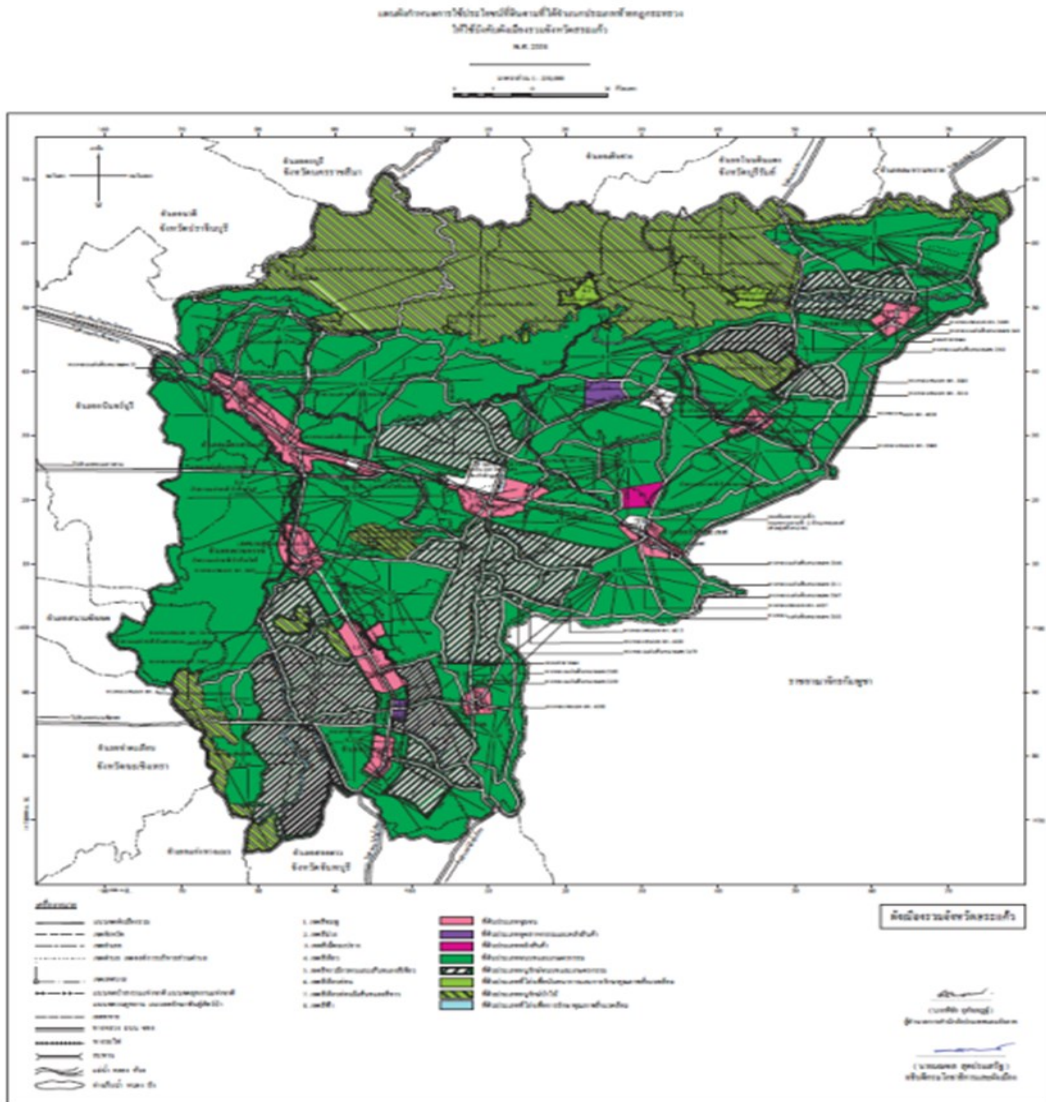
พื้นที่ราชพัสดุที่นำมาจัดสรรเพื่อใช้ประโยชน์ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ในจังหวัดสระแก้ว จำนวน 2 พื้นที่ ในตำบลป่าไร่ อำเภออรัญประเทศ รวม 1,186 – 3 - 23 ไร่ ประกอบด้วย ที่ดินราชพัสดุแปลงที่เพิกถอนจากป่าสงวนแห่งชาติและป่าไม้ถาวรเนื้อที่ 525 – 3 - 00 ไร่ และที่ดินการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยดำเนินการเช่าพื้นที่ราชพัสดุ (ที่ดินสาธารณประโยชน์) 660 – 2 - 23 ไร่ (สศช., 2559)

8) ด้านผังเมือง

ผังเมืองรวมจังหวัดสระแก้วได้มีประกาศบังคับใช้ เมื่อพ.ศ. 2558 เพื่อจัดระบบการใช้ประโยชน์ที่ดิน โครงข่ายคมนาคมขนส่งและบริการสาธารณะให้มีประสิทธิภาพ สามารถรองรับและสอดคล้องกับการขยายตัวของชุมชนในอนาคต โดยในพื้นที่เขตพื้นที่ศึกษา มีการกำหนดพื้นที่คลังสินค้า (สีม่วงเม็ดมะปราง) บริเวณพื้นที่ตำบลป่าไร่ (รูปที่ 3.1-8)

ในปี 2561 กรมโยธาธิการและผังเมืองได้จัดทำขอบเขตผังเมืองรวมพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว มีพื้นที่ประมาณ 355.76 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ 7 ตำบล คือพื้นที่ 4 ตำบล ตามประกาศคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) 2557 คือ ตำบลบ้านด่าน ตำบลป่าไร่ และตำบลท่าข้าม อำเภออรัญประเทศ และตำบลผักขะ อำเภอวัฒนานคร และพื้นที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาอีก 3 ตำบล คือตำบลบ้านใหม่หนองไทร ตำบลปากห้วย และตำบลอรัญประเทศ อำเภออรัญประเทศ ซึ่งทั้ง 7 ตำบล จะครอบคลุมพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 7 แห่งเต็มเขต คือเทศบาลตำบลบ้านด่าน เทศบาลตำบลป่าไร่ องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม เทศบาลเมืองอรัญประเทศ เทศบาลตำบลบ้านใหม่หนองไทร และเทศบาลตำบลปากห้วย อำเภออรัญประเทศ และองค์การบริหารส่วนตำบลผักขะ อำเภอวัฒนานคร โดยได้รวบรวมโครงการพัฒนาต่าง ๆ ในพื้นที่

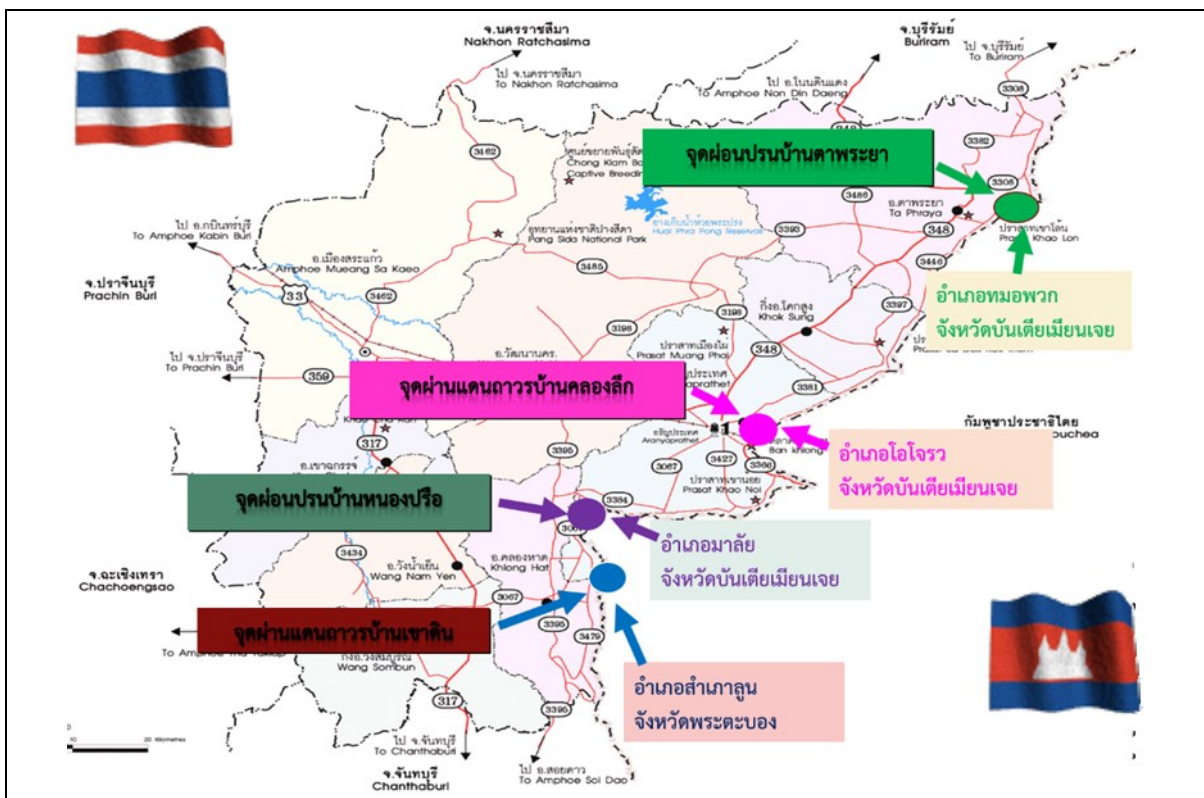
อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ปัจจุบัน ณ วันที่ 26 มกราคม 2564 ผังเมืองรวมพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดสระแก้ว ยังไม่ได้ประกาศใช้ เนื่องจากติดในข้อกฎหมาย พ.ร.บ. ผังเมือง พ.ศ. 2562 ที่ต้องมีการดำเนินการกระบวนการปิดประกาศใหม่ โดยสงวนสิทธิ์คำร้อง 90 วัน มาขึ้นหลักฐานก่อนประกาศ 15 วัน ซึ่งต้องรอคณะกรรมการผังเมืองแห่งชาติอนุมัติก่อน



รูปที่ 3.1-8 แผนที่ผังเมืองรวมจังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2558

9) ด้านศุลกากรและจุดผ่านแดน

จังหวัดสระแก้วมีจุดผ่านแดนถาวร 2 แห่ง คือ ด้านพรมแดนบ้านคลองลึก ด้านพรมแดนบ้านเขาดิน และจุดผ่อนปรนทางการค้า 2 แห่ง คือ จุดผ่อนปรนบ้านหนองปรือและจุดผ่อนปรนบ้านตาพระยา ซึ่งอยู่ภายในการควบคุมดูแลของด่านศุลกากรอรัญประเทศ (ด่านศุลกากรอรัญประเทศ, 2563) รายละเอียดดังรูปที่ 3.1-9



ที่มา: ด้านศุลกากรอรัญประเทศ, 2563

รูปที่ 3.1-9 ด้านศุลกากรและจุดผ่านแดนที่เกี่ยวข้อง

9.1) ด้านศุลกากรอรัญประเทศ

ด้านศุลกากรอรัญประเทศเป็นด้านศุลกากรเขตแดนทางบก ตั้งอยู่ที่ บ้านคลองลึก ตำบลอรัญประเทศ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว อยู่ตรงข้ามกับบ้านปอยเปต อำเภอโงะจรว จังหวัดบันเตียเมียนเจย ราชอาณาจักรกัมพูชา พื้นที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติพิธีการศุลกากรและปราบปราม 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสระแก้ว จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดนครนายก และจังหวัดสระบุรี รวมพื้นที่ดูแลทั้งหมด 17,656.284 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 11,034,992 ไร่ โดยมีพรมแดนติดต่อกับราชอาณาจักรกัมพูชา รวมระยะทาง 165 กิโลเมตร (ด้านศุลกากรอรัญประเทศ, 2563)

9.2) จุดผ่านแดนถาวร

จุดผ่านแดนถาวรบ้านคลองลึก ตั้งอยู่ที่ ตำบลอรัญประเทศ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ห่างจากด้านศุลกากรอรัญประเทศ ประมาณ 1 กิโลเมตร ติดกับบ้านปอยเปต อำเภอโงะจรว จังหวัดบันเตียเมียนเจย ราชอาณาจักรกัมพูชา ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของด้านศุลกากรปอยเปตของราชอาณาจักรกัมพูชา (ด้านศุลกากรอรัญประเทศ, 2563)

จุดผ่านแดนถาวรบ้านเขาหิน ตั้งอยู่ที่ ตำบลเขาหิน อำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว ห่างจากด้านศุลกากรอรัญประเทศ ประมาณ 58 กิโลเมตร ติดกับบ้านกิโล 13 อำเภอสำเภาลูน

จังหวัดพระตะบอง ราชอาณาจักรกัมพูชา ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของด่านศุลกากรพนมไต
ของราชอาณาจักรกัมพูชา (ด่านศุลกากรอรัญประเทศ, 2563)

9.3) จุดผ่อนปรนเพื่อการค้า

จุดผ่อนปรนทางการค้าบ้านหนองปรือ ตั้งอยู่ที่ ตำบลหนองปรือ อำเภอ
อรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ห่างจากด่านศุลกากรอรัญประเทศ ประมาณ 36 กิโลเมตร ติดกับบ้านมาลัย
อำเภอมาลัย จังหวัดบันเตียเมียนเจย ราชอาณาจักรกัมพูชา ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของด่านศุลกากร
พนมมาลัย ของราชอาณาจักรกัมพูชา (ด่านศุลกากรอรัญประเทศ, 2563)

จุดผ่อนปรนการค้าบ้านตาพระยา ตั้งอยู่ที่ ตำบลตาพระยา อำเภอตาพระยา
จังหวัดสระแก้ว ห่างจากด่านศุลกากรอรัญประเทศ ประมาณ 57 กิโลเมตร ติดกับบ้านบึงตากวน อำเภอ
ทมอพวก จังหวัดบันเตียเมียนเจย ราชอาณาจักรกัมพูชา ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของด่านศุลกากรบึงตากวน
ของราชอาณาจักรกัมพูชา (ด่านศุลกากรอรัญประเทศ, 2563)

10) การคมนาคมขนส่ง

10.1) ถนน

จังหวัดสระแก้วมีเส้นทางคมนาคมทางบกที่สำคัญ (สำนักงานคณะกรรมการ
ส่งเสริมการลงทุน, 2559) คือ

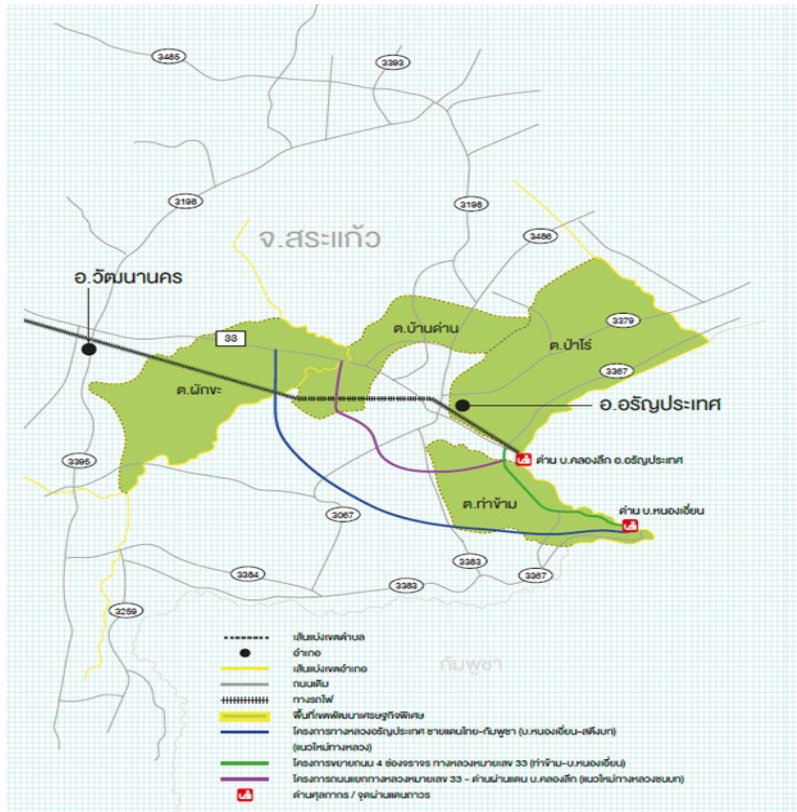
ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 33 (ถนนสุวรรณศร) ผ่านอำเภอเมืองสระแก้ว อำเภอ
วัฒนานครและอำเภออรัญประเทศ เชื่อมต่อระหว่างจังหวัดในภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย
สายทางเริ่มต้นในจังหวัดสุพรรณบุรี และสิ้นสุดที่ชายแดนราชอาณาจักรกัมพูชา อำเภออรัญประเทศ จังหวัด
สระแก้ว มีระยะทางตลอดทั้งสายรวมประมาณ 300 กิโลเมตร โดยทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 33 เฉพาะช่วง
หินกองถึงอรัญประเทศได้รับการกำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของโครงข่ายทางหลวงเอเชียสาย 1 โดยถนนตลอด
สายมีขนาดระหว่าง 2 - 6 ช่องจราจร

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 317 (ถนนสายสระแก้ว - จันทบุรี) เป็นเส้นทางเริ่ม
จากอำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี ผ่านถนนสระแก้ว-เขาหินซ้อน ไปสิ้นสุดที่ถนนสุวรรณศร ในจังหวัด
สระแก้ว ซึ่งเป็นเส้นทางเชื่อมโยงระหว่างภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนใต้

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 348 (อรัญประเทศ - บุรีรัมย์) ผ่านอำเภอ
อรัญประเทศและอำเภอตาพระยา เป็นเส้นทางเชื่อมโยงระหว่างภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ตอนใต้

นอกจากนี้ ยังสามารถเชื่อมโยงไปยังประเทศเพื่อนบ้าน โดยเส้นทางคมนาคม
การเชื่อมโยงทางถนน จากด่านบ้านคลองลึก อำเภออรัญประเทศ สระแก้ว เชื่อมโยงกับเส้นทางหมายเลข 6

ของราชอาณาจักรกัมพูชา เข้าสู่ปอยเปต - เสียมเรียบ และเชื่อมโยงเส้นทางหมายเลข 71 เข้าสู่กรุงพนมเปญ ก่อนที่จะเชื่อมโยงการคมนาคมไปยังสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม จากเส้นทางหลวงหมายเลข 1 เข้าสู่เมือง บาวเวท (ชายแดนสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม) - โฮจิมินห์ซิตี้ - วังเตา สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2559) (รูปที่ 3.1-10)



ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2559

รูปที่ 3.1-10 เส้นทางคมนาคมในจังหวัดสระแก้ว

10.2) รถไฟ

จังหวัดสระแก้วเป็นส่วนหนึ่งของเส้นทางรถไฟสายตะวันออกของการรถไฟแห่งประเทศไทย ที่เชื่อมต่อไปยังบ้านปอยเปต อำเภอมะนัง ราชอาณาจักรกัมพูชา โดยมีรายชื่อสถานี รายละเอียดดังตารางที่ 3.1-10 โดยขบวนรถดังกล่าวนั้นมีเพียงการขนส่งผู้โดยสารและไม่มีการขนส่งสินค้า โดยมีเที่ยวโดยสารไป - กลับ กรุงเทพ - อรัญประเทศวันละ 2 เที่ยว รายละเอียดดังตารางที่ 3.1-11

ตารางที่ 3.1-10 สถานีรถไฟในจังหวัดสระแก้ว

ชื่อสถานี	ระยะทางจากสถานีหัวลำโพง กรุงเทพฯ (กิโลเมตร)
พระปรัง	183.76
บ้านแก้ง	190.06
ศาลาลำดวน	195.87
สระแก้ว	205.25
ศูนย์ราชการจังหวัดสระแก้ว	212.94
ท่าเกษม	216.28
ห้วยโจด	223.40
วัฒนานคร	233.86
บ้านโป่งคอม	240.32
ห้วยเตี๋ย	245.03
อรัญประเทศ	254.50
ด่านพรมแดนบ้านคลองลึก	260.23
เขตแดนไทย - ราชอาณาจักรกัมพูชา	260.44

ที่มา: การรถไฟแห่งประเทศไทย, 2563 (ก)

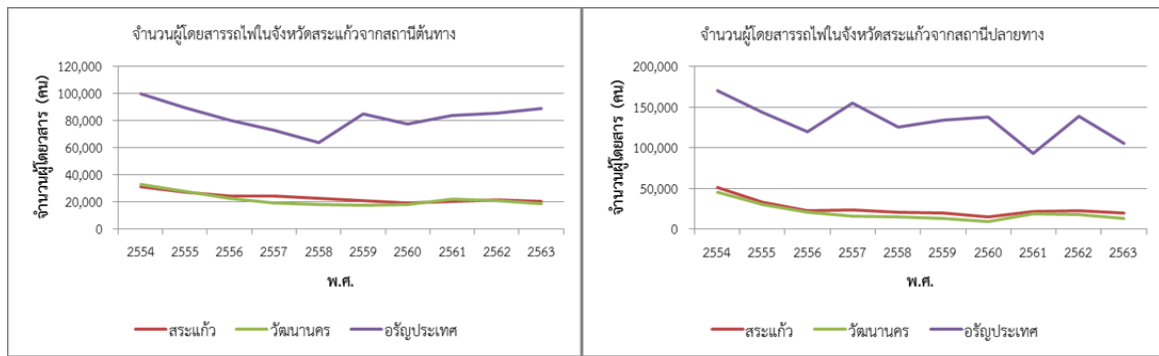
ตารางที่ 3.1-11 กำหนดการเดินทางรถไฟไป - กลับ อรัญประเทศ

รอบเดินรถไฟ	เลขขบวน	ประเภท	เวลาออก	เวลาถึง
กรุงเทพฯ - อรัญประเทศ	275*	รถธรรมดา	05:55	11:35
	279	รถธรรมดา	13:05	17:35
อรัญประเทศ - กรุงเทพฯ	280	รถธรรมดา	06:00	12:05
	276*	รถธรรมดา	13:40	19:55

หมายเหตุ: *งดเดินรถตั้งแต่ 26 มกราคม – 28 กุมภาพันธ์เป็นต้นไป

ที่มา: การรถไฟแห่งประเทศไทย, 2563 (ข)

จำนวนผู้โดยสารรถไฟนั้นมีจำนวนลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยมีผู้ใช้บริการที่สถานีอรัญประเทศมากที่สุด ทั้งจากสถานีต้นทางและสถานีปลายทาง โดยจำนวนผู้โดยสารสถานีต้นทาง (อรัญประเทศ) อยู่ที่ 99,937 คนใน พ.ศ. 2555 และลดลงเป็น 89,021 คนใน พ.ศ. 2563 ซึ่งสอดคล้องกับจำนวนผู้โดยสารปลายทาง (อรัญประเทศ) ที่ลดลงจาก 170,416 เหลือ 105,234 คน ใน พ.ศ. 2563 คิดเป็นร้อยละ 11 และร้อยละ 38 ตามลำดับ (การรถไฟแห่งประเทศไทย, 2564) โดยอัตราการลดลงของผู้โดยสารจากสถานีปลายทางอรัญประเทศอาจจะได้รับผลกระทบการเส้นทางคมนาคมทางบกที่สะดวกสบายมากขึ้น ทำให้เดินทางด้วยรถยนต์กันมากขึ้น และเดินทางได้ตลอดเวลา ส่วนรถไฟต้องเดินทางเป็นเวลาคงเป็นข้อจำกัดทำให้การเดินทางด้วยรถไฟลดลง (รูปที่ 3.1-11)



ที่มา: ปรับปรุงจากการรถไฟแห่งประเทศไทย, 2564

รูปที่ 3.1-11 จำนวนผู้โดยสารรถไฟในจังหวัดสระแก้ว สถานีต้นทาง และสถานีปลายทาง

11) สาธารณูปโภค

11.1) ไฟฟ้า

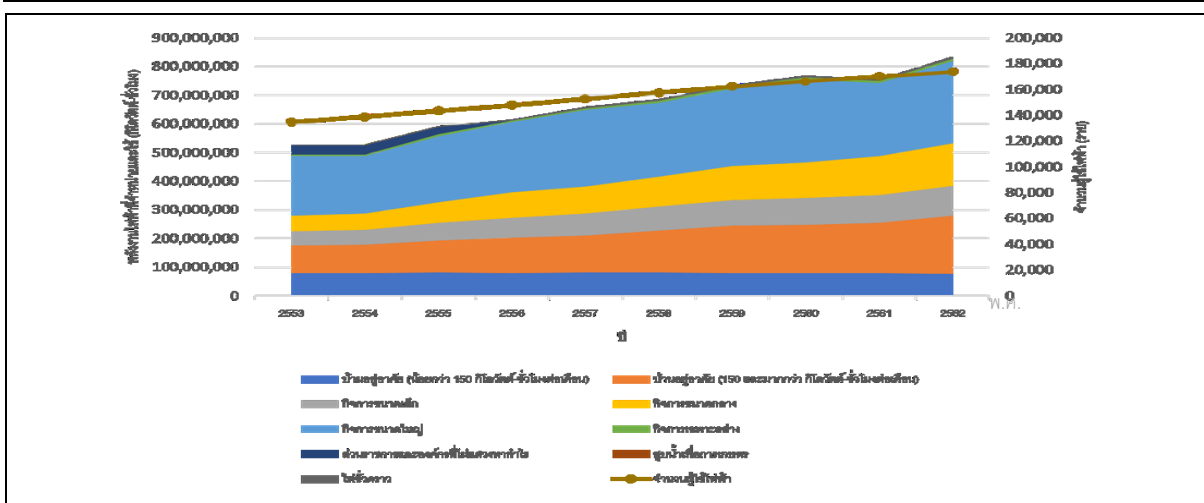
ข้อมูลพลังงานจังหวัดสระแก้ว ณ สิ้น พ.ศ. 2562 พบว่า ในจังหวัดสระแก้วยังมีจำนวนครัวเรือนที่ยังไม่มีไฟฟ้าใช้ 132 ครัวเรือน คิดเป็น ร้อยละ 0.06 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด (กระทรวงพลังงาน, 2561) โรงไฟฟ้าภายในจังหวัดสระแก้วมีจำนวนทั้งสิ้น 8 แห่ง โดยแยกเป็นโรงไฟฟ้าของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย 2 แห่ง (ใช้พลังน้ำ และพลังงานแสงอาทิตย์) โรงไฟฟ้าก๊าซชีวภาพ จำนวน 2 แห่ง โรงไฟฟ้าถ่านหิน จำนวน 1 แห่ง และโรงไฟฟ้าชีวมวล จำนวน 3 แห่ง กำลังการผลิตรวม 70.14 เมกะวัตต์ (ตารางที่ 3.1-12) โดยในปี 2562 มีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าทั้งหมด 173,885 ราย เพิ่มขึ้นจากปี 2561 ร้อยละ 2.27 และมีพลังงานไฟฟ้าที่จำหน่ายและใช้ 833,870,330 กิโลวัตต์-ชั่วโมง เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าร้อยละ 10.43 สำหรับสถิติจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า และปริมาณการใช้ไฟฟ้าในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว (กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2559) ดังแสดงในรูปที่ 3.1-12

ตารางที่ 3.1-12 ประเภทโรงไฟฟ้าและกำลังการผลิต ในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว

ประเภทโรงไฟฟ้า	ลำดับ	สัดส่วนระหว่างบุคคลหรือนิติบุคคล	อำเภอ	กำลังการผลิต (MW*)
พลังน้ำขนาดเล็ก	1	เขื่อนคลองชองกล้า	วัฒนานคร	0.0200
พลังงานแสงอาทิตย์	2	พลังแสงอาทิตย์-คลองชองกล้า	เมืองสระแก้ว	0.0195
ก๊าซชีวภาพ	3	บริษัท สระแก้วเจริญ จำกัด	เมืองสระแก้ว	3.0000
	4	บริษัท อีเอส เพาเวอร์ จำกัด	วัฒนานคร	3.0000
ถ่านหิน	5	บริษัท เอลิท คราฟท์ เปเปอร์ จำกัด	เมืองสระแก้ว	9.5000
ชีวมวล	6	บริษัท แก้วลำตวน เพาเวอร์ซัพพลาย จำกัด	เมืองสระแก้ว	9.6000
	7	บริษัท น้ำตาลและอ้อยตะวันออก จำกัด	วัฒนานคร	22.0000
	8	บริษัท อีเอส พลังงาน จำกัด	วัฒนานคร	23.0000
รวม				70.1400

หมายเหตุ: * หมายถึง เมกะวัตต์

ที่มา: กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2559



ที่มา: ปรับปรุงจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2563

รูปที่ 3.1-12 สถิติผู้ใช้ไฟฟ้า และปริมาณการใช้ไฟฟ้า จำแนกตามประเภทผู้ใช้ในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว

พ.ศ. 2563 มีโรงไฟฟ้าพลังงานทางเลือกในจังหวัดสระแก้วที่จ่ายไฟเข้าระบบแล้วจำนวน 61 โรง กระจายตัวอยู่ตามอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดสระแก้ว (ตารางที่ 3.1-13) โดยมีกำลังการผลิตติดตั้งรวม และกำลังการผลิตที่ขายรวม เท่ากับ 382.59 และ 318.81 เมกะวัตต์ ตามลำดับ (คณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน กพฟ. กพน. กพภ. และ พพ., 2563) จะเห็นได้ว่า โรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์มีจำนวนมากที่สุด แต่ขายตามกำลังการผลิต เช่นเดียวกับโรงไฟฟ้าพลังงานขยะ โรงไฟฟ้าพลังงานก๊าซชีวภาพ ส่วนพลังงานทางเลือกที่ยังขายเป็นบางส่วน คือ โรงไฟฟ้าชีวมวล โดยยังมีเหลือขายไฟฟ้าตามธุรกิจที่ดำเนินการกันอยู่ปกติ โดยสรุปจังหวัดสระแก้วซึ่งรวมถึง SEZ สระแก้ว มีทั้งพลังงานแบบปกติที่ใช้กันอยู่ และพลังงานทางเลือกสำหรับการพัฒนาใด ๆ ทั้งอุตสาหกรรม และอื่น ๆ ด้วย

ตารางที่ 3.1-13 โรงไฟฟ้าพลังงานทางเลือกประเภทต่าง ๆ ที่จ่ายไฟเข้าระบบแล้ว (ณ เดือนเมษายน พ.ศ. 2563)

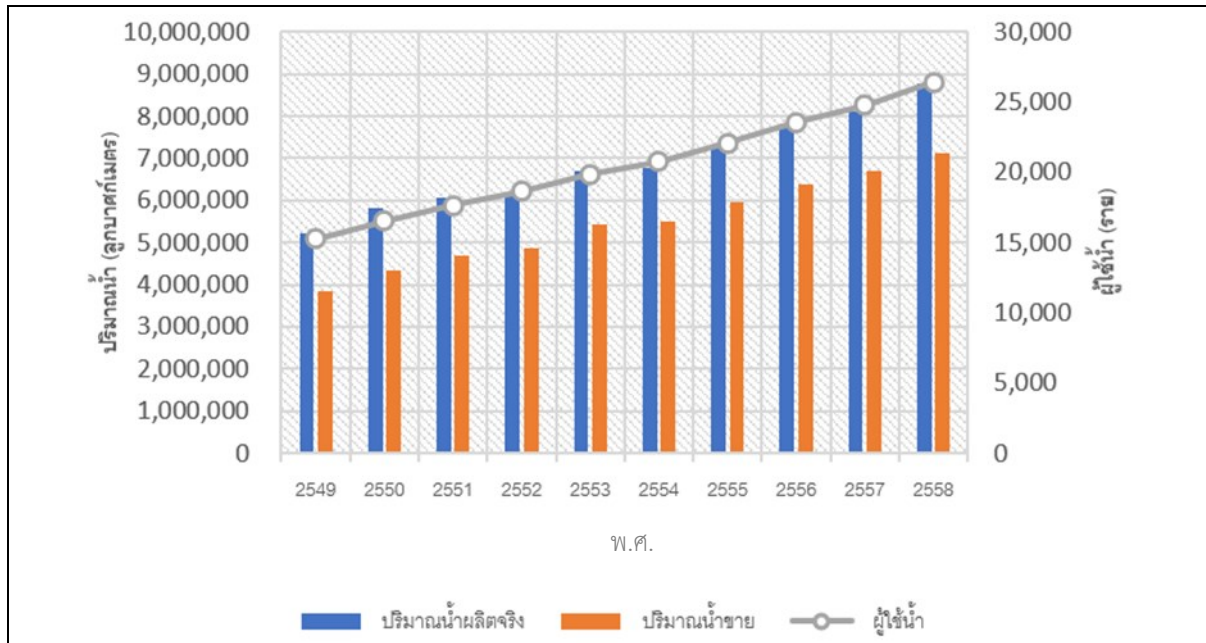
อำเภอ	โรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์			โรงไฟฟ้าพลังงานขยะ			โรงไฟฟ้าพลังงานชีวมวล			โรงไฟฟ้าพลังงานก๊าซชีวภาพ		
	จำนวน (โรง)	ติดตั้ง ¹ (MW)	ขาย ² (MW)	จำนวน (โรง)	ติดตั้ง (MW)	ขาย (MW)	จำนวน (โรง)	ติดตั้ง (MW)	ขาย (MW)	จำนวน (โรง)	ติดตั้ง (MW)	ขาย (MW)
เมืองสระแก้ว	20	109.00	109.00	1	9.00	9.00	2	17.90	16.00	1	3.00	3.00
ตาพระยา	-	-	-	-	-	-	1	40.00	2.12	-	-	-
วังน้ำเย็น	4	21.60	21.60	-	-	-	-	-	-	-	-	-
วังสมบูรณ์	2	12.00	12.00	-	-	-	-	-	-	-	-	-
วัฒนานคร	2	5.02	5.02	-	-	-	4	124.50	51.00	1	3.00	3.00
อรัญประเทศ	23	130.07	130.07	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	51	277.69	277.69	1	9.00	9.00	7	89.90	26.12	2	6.00	6.00

หมายเหตุ: ¹กำลังการผลิตติดตั้ง (MW); ²กำลังการผลิตที่ขาย (MW)

ที่มา: คณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน กพฟ. กพน. กพภ. และ พพ., 2563

11.2) น้ำประปา

จังหวัดสระแก้วอยู่ในเขตความรับผิดชอบการจ่ายน้ำของการประปาส่วนภูมิภาค 3 สาขา ได้แก่ กปภ. สาขาสระแก้ว สาขาวัฒนานคร และสาขาอรัญประเทศ ในพ.ศ. 2558 มีปริมาณน้ำผลิตจริง 8,796,289.53 ลูกบาศก์เมตร ปริมาณน้ำเพื่อจำหน่าย 7,115,017.28 ลูกบาศก์เมตร และมีจำนวนผู้ใช้ทั้งหมด 26,432 ราย (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2563) ดังรูปที่ 3.1-13



ที่มา: ปรับปรุงจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2563)

รูปที่ 3.1-13 ปริมาณการผลิตและการใช้น้ำประปา จังหวัดสระแก้ว ระหว่าง พ.ศ. 2549 – 2558

12) สาธารณูปการ

12.1) สถานพยาบาล

(1) จำนวนสถานบริการสาธารณสุข และความสามารถในการรองรับผู้ป่วย

ข้อมูล ณ พ.ศ. 2562 จังหวัดสระแก้วมีโรงพยาบาลในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 9 แห่ง เป็นโรงพยาบาลขนาดทั่วไปประจำจังหวัด 1 แห่ง โรงพยาบาลขนาดทั่วไปขนาดเล็ก 1 แห่ง โรงพยาบาลชุมชน 7 แห่ง โรงพยาบาลจิตเวชสระแก้วราชนครินทร์ 1 แห่ง โรงพยาบาลค่ายสุรสิงหนาท 1 แห่ง ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อนำโดยแมลงที่ 6.0 1 แห่ง หน่วยควบคุมโรคติดต่อ นำโดยแมลงที่ 5 ศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาล 2 แห่ง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบล 107 แห่ง สถานีอนามัยที่ถ่ายโอนไปองค์การบริหารส่วนตำบล 3 แห่ง และโรงพยาบาลแพทย์แผนไทย 2 แห่ง ซึ่งมียอดเตียงสำหรับรองรับผู้ป่วยค้างคืน รวมทั้งสิ้น 858 เตียง โดยโรงพยาบาลที่มีจำนวนเตียงมากที่สุดคือโรงพยาบาลประจำจังหวัด จำนวน 400 เตียง รองลงมาคือ โรงพยาบาลทั่วไปขนาดเล็ก อำเภอรัญประเทศ

จำนวน 156 เตียง โรงพยาบาลชุมชน อำเภอวังน้ำเย็น และอำเภอวัฒนานคร จำนวน 88 เตียง และ 77 เตียง ตามลำดับ (สาธารณสุขจังหวัดสระแก้ว, 2562) ดังแสดงในตารางที่ 3.1-14

ตารางที่ 3.1-14 จำนวนโรงพยาบาลในจังหวัดสระแก้ว แยกตามอำเภอ พ.ศ. 2562

อำเภอ	โรงพยาบาล	เตียงจริง	โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.)				รวม
			เล็ก	กลาง	ใหญ่	สต.	
เมืองสระแก้ว	รพท. S	400	4	15	2	0	21
อรัญประเทศ	รพช. M1 รพ.สังกัด กระทรวงกลาโหม 60 เตียง	156	6	9	1	0	16
วังน้ำเย็น	รพช. F2 รพ.แพทย์แผนไทย	88	0	3	2	2	7
วัฒนานคร	รพช. F2 รพ.จิตเวชสระแก้ว (90 เตียง) รพ.แพทย์แผนไทย	77	11	10	0	0	21
ตาพระยา	รพช. F2	38	8	7	0	0	15
คลองหาด	รพช. F2	34	5	4	0	0	9
เขาฉกรรจ์	รพช. F2	51	1	3	2	1	7
โคกสูง	รพช. F3	10	5	4	0	0	9
วังสมบูรณ์	รพช. F3	10	0	5	1	0	6
รวม		864	40	59	8	3	110

ที่มา: สาธารณสุขจังหวัดสระแก้ว, 2562

เมื่อพิจารณาเฉพาะพื้นที่ศึกษา จะพบว่า มีโรงพยาบาลในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 2 แห่ง คือ โรงพยาบาลอรัญประเทศ (รพช. M1) และ โรงพยาบาลค่ายสุรสิงหนาท (รพ.สังกัดกระทรวง กลาโหม) มีความสามารถในการรองรับผู้ป่วยสำหรับค้างคืน 156 เตียง นอกจากนี้ยังพบว่ามีโรงพยาบาลที่ไม่ได้อยู่ในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขอีก 1 แห่ง คือ โรงพยาบาลเกษมราษฎร์ อินเตอร์เนชั่นแนล อรัญประเทศ มีความสามารถในการรองรับผู้ป่วยสำหรับค้างคืน 115 เตียง (สาธารณสุขจังหวัดสระแก้ว, 2562)

(2) จำนวนบุคลากรทางการแพทย์ต่อคนไข้

จังหวัดสระแก้วมีบุคลากรด้านสาธารณสุข ซึ่งกระจายตามโรงพยาบาลในอำเภอต่างๆ ส่วนสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ (สสอ.) จะมีเฉพาะพยาบาลวิชาชีพอยู่ทุกอำเภอเช่นกัน โดยบุคลากรสายงานแพทย์ ทันตแพทย์ เภสัชกร และพยาบาลวิชาชีพ ซึ่งแสดงโดยจำนวนที่ควรจะมี (คือกรอบอัตรากำลังใหม่ตามหนังสือสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ที่ สธ 0201.032/ ว1707 ลงวันที่ 14 มิถุนายน 2560 หรือ กรอบอัตราขั้นสูง) จำนวนที่มีจริง และจำนวนที่ขาดแสดงในตารางที่ 3.1-15

ตารางที่ 3.1-15 จำนวนบุคลากรสาขาขาดแคลน จำแนกรายหน่วยบริการสุขภาพ พ.ศ.2563

อำเภอ	แพทย์			ทันตแพทย์			เภสัชกร			พยาบาล		
	ควรมี	มีจริง	- / +	ควรมี	มีจริง	- / +	ควรมี	มีจริง	- / +	ควรมี	มีจริง	- / +
รพ.สระแก้ว	93	68	-25	16	15	-1	33	28	-5	513	405	-108
สสอ.เมือง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	55	19	-36
รวม	93	68	-25	16	15	-1	33	28	-5	568	424	-144
รพ.อรัญญา	46	37	-9	9	7	-2	20	14	-6	182	146	-36
สสอ.อรัญญา	-	-	-	-	-	-	-	-	-	43	21	-22
รวม	46	37	-9	9	7	-2	20	14	-6	225	163	-58
รพ.คลองหาด	9	5	-4	5	3	-2	5	4	-1	40	32	-8
สสอ.คลองหาด	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22	8	-14
รวม	9	5	-4	5	3	-2	5	4	-1	62	40	-22
รพ.ตาพระยา	11	4	-7	6	4	-2	5	4	-1	50	39	-11
สสอ.ตาพระยา	-	-	-	-	-	-	-	-	-	37	12	-25
รวม	11	4	-7	6	4	-2	5	4	-1	87	51	-36
รพ.วังน้ำเย็น	18	6	-12	9	5	-4	11	7	-4	90	67	-23
สสอ.วังน้ำเย็น	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17	6	-11
รวม	18	6	-12	9	5	-4	11	7	-4	107	73	-34
รพ.วัฒนานคร	19	6	-13	11	7	-4	8	6	-2	76	62	-14
สสอ.วัฒนานคร	-	-	-	-	-	-	-	-	-	49	20	-29
รวม	19	6	-13	11	7	-4	8	6	-2	125	82	-43
รพ.เขาฉกรรจ์	13	6	-7	4	4	0	7	5	-2	59	41	-18
สสอ.เขาฉกรรจ์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19	9	-10
รวม	13	6	-7	4	4	0	7	5	-2	78	50	-28
รพ.โคกสูง	4	5	1	4	3	-1	2	2	0	30	24	-6
สสอ.โคกสูง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22	7	-15
รวม	4	5	1	4	3	-1	2	2	0	52	31	-21
รพ.วังสมบูรณ์	3	4	-1	3	3	0	3	3	0	30	27	-3
สสอ.วังสมบูรณ์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19	6	-13
รวม	3	4	-1	3	3	0	3	3	0	49	33	-16
รวมจังหวัด	216	141	-75	67	51	-16	94	75	-19	1,353	951	-402

หมายเหตุ: จำนวนควรมี คือ กรอบอัตรากำลังใหม่ตามหนังสือสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ที่ สธ 0201.032/ว 1707 ลงวันที่ 14 มิถุนายน 2560

ที่มา: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระแก้ว, 2563

จากข้อมูลในตารางที่ 3.1-15 ประเมินได้ว่าบุคลากรด้านสาธารณสุขได้แก่ บุคลากรสายงานแพทย์ ทันตแพทย์ เภสัชกร และ พยาบาลวิชาชีพ ในจังหวัดสระแก้วขาดแคลนทุกสายงาน โดยเมื่อเทียบเป็นสัดส่วนกับจำนวนที่ควรมี (กรอบอัตรากำลังขั้นสูง) ดังแสดงในตารางที่ 3.1-16 พบว่า สายงานแพทย์ขาดแคลนมากที่สุดกล่าวคือร้อยละ 34.7 รองลงมาคือพยาบาลวิชาชีพร้อยละ 29.7 ส่วนทันตแพทย์และเภสัชกรใกล้เคียงกันคือร้อยละ 23.9 และร้อยละ 20.2 ตามลำดับ ส่วน รพ. และสสอ.

ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วคือ รพ.อรัญประเทศ/สสอ.อรัญประเทศ และรพ.วัฒนานคร/สสอ.วัฒนานคร ดังแสดงในตารางที่ 3.1-17 แสดงถึงการขาดแคลนบุคลากรทางการแพทย์ของ รพ.วัฒนานคร/สสอ.วัฒนานคร มากกว่ารพ.อรัญประเทศ/ สสอ.อรัญประเทศ โดยเฉพาะสายแพทย์ และพยาบาลวิชาชีพ ของรพ.วัฒนานคร/ สสอ.วัฒนานครขาดแคลนร้อยละ 68.4 และร้อยละ 34.4 เปรียบเทียบกับ รพ.อรัญประเทศ/ สสอ.อรัญประเทศขาดแคลนร้อยละ 19.6 และ ร้อยละ 27.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 3.1-16 บุคลากรด้านสาธารณสุขในจังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2563

สายงาน	บุคลากรที่ควรมี	บุคลากรที่ปฏิบัติงานจริง		บุคลากรที่ขาด	
	จำนวน (คน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
แพทย์	216	141	65.3	75	34.7
ทันตแพทย์	67	51	76.1	16	23.9
เภสัชกร	94	75	79.8	19	20.2
พยาบาลวิชาชีพ	1,353	951	70.3	402	29.7

ที่มา: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระแก้ว, 2563

ตารางที่ 3.1-17 การขาดแคลนบุคลากรทางการแพทย์ของโรงพยาบาล พ.ศ. 2563

สายงาน	บุคลากรที่ควรมี	บุคลากรที่ปฏิบัติงานจริง		บุคลากรที่ขาด	
	จำนวน (คน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รพ.อรัญประเทศ/สสอ.อรัญประเทศ					
แพทย์	46	37	80.4	9	19.6
ทันตแพทย์	9	7	77.8	2	22.2
เภสัชกร	20	14	70.0	6	30.0
พยาบาลวิชาชีพ	225	163	72.4	62	27.6
รพ.อรัญประเทศ/สสอ.อรัญประเทศ					
แพทย์	46	37	80.4	9	19.6
ทันตแพทย์	9	7	77.8	2	22.2
เภสัชกร	20	14	70.0	6	30.0
พยาบาลวิชาชีพ	225	163	72.4	62	27.6

ที่มา: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระแก้ว, 2563

ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรเนื่องจากบุคลากรส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาออกเขตจังหวัดสระแก้ว โดยเฉพาะตำแหน่งนายแพทย์เมื่อخذใช้ทุนครบกำหนดก็จะลาออกและไปเรียนต่อเฉพาะทาง โดยรับทุนต้น สังกัดในจังหวัดอื่น ๆ ทำให้เกิดความขาดแคลนบุคลากรโดยเฉพาะสายงานแพทย์จึงได้ดำเนินการแก้ไขปัญหา การขาดแคลนบุคลากร โดยจัดสรรแพทย์หมุนเวียนช่วยเหลือกันระหว่างโรงพยาบาลในจังหวัด และวางแผนขอรับบุคลากรสายแพทย์และพยาบาลเพิ่มขึ้น

อย่างไรก็ตามในอนาคตจะมีทั้งแรงงานคืนถิ่น แรงงานจากพื้นที่อื่น แรงงานต่างด้าวเพิ่มขึ้น ผลกระทบจะเพิ่มขึ้นทั้งปัญหาการขาดแคลนแพทย์โดยเฉพาะแพทย์เฉพาะทาง และการจัดซื้ออุปกรณ์ทางการแพทย์ อีกทั้งกำลังคนสาขาที่ต้องการในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ประกอบด้วย อายูรศาสตร์ ตจวิทยา และเวชศาสตร์ฉุกเฉิน เนื่องจากไม่มีแพทย์ในสาขานี้เลย (รายงานทรัพยากรสาธารณสุขประจำปี 2562, 2563)

13) สถานศึกษา

13.1) จำนวนนักเรียนและครู ในสถาบันการศึกษา

ในปีการศึกษา 2562 จังหวัดสระแก้วมีจำนวนโรงเรียนรวมทั้งสิ้น จำนวน 315 โรงเรียน แบ่งเป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 277 แห่ง โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน 12 แห่ง โรงเรียนสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น 18 แห่ง และโรงเรียนสังกัดตำรวจตระเวนชายแดน 8 แห่ง ซึ่งมีจำนวนนักเรียนรวม 87,615 คน แบ่งเป็นก่อนประถมศึกษา จำนวน 15,291 คน ระดับชั้นประถมศึกษา จำนวน 43,129 คน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 19,953 คน และระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 9,242 คน ซึ่งในจำนวนนักเรียนทั้งหมดพบว่า มีนักเรียนที่ออกกลางคันจำนวน 257 คน โดยส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น รองลงมาเป็นระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับชั้นประถมศึกษา โดยมีจำนวน 121 คน 77 คน และ 59 คน ตามลำดับ (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระแก้ว, 2559; กระทรวงสาธารณสุข, 2563)

3.1.2 ด้านเศรษฐกิจ

1) สภาพเศรษฐกิจโดยรวม

เศรษฐกิจจังหวัดสระแก้วมีขนาดเล็ก โดยมีผลิตภัณฑ์มวลรวมอยู่ในลำดับที่ 56 ของประเทศ กล่าวคือ ในปี 2562 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสระแก้ว (Gross Provincial Products: GPP) มีมูลค่า 29,591 ล้านบาท และผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัว เท่ากับ 76,199 บาท ซึ่งเศรษฐกิจจังหวัดสระแก้วขึ้นอยู่กับภาคบริการเป็นหลัก รองลงมาคือภาคเกษตร และภาคอุตสาหกรรม โดยมีผลิตภัณฑ์มวลรวมรายสาขาของภาคบริการ ภาคเกษตร และภาคอุตสาหกรรม เท่ากับ 16,117 ล้านบาท 7,046 ล้านบาท และ 6,394 ล้านบาท ตามลำดับ (สศช., 2564 (ก))

1.1) สาขาที่มีผลผลิตมากที่สุด

สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง สาขาการผลิตอุตสาหกรรม และสาขาการขนส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ เป็นสาขาที่มีมูลค่าการผลิตสูงสุด 3 อันดับแรก ในปี 2561 ได้แก่ 1) สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง มีมูลค่าการผลิต 8,068 ล้านบาท 2) สาขาการผลิตอุตสาหกรรม มีมูลค่าการผลิต 4,925 ล้านบาท และ 3) สาขาการขนส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ มีมูลค่าการผลิต 4,428 ล้านบาท (สศช., 2563 (ก)) รายละเอียดดังตารางที่ 3.1-18 และสัดส่วน

มูลค่าผลิตภัณฑ์แต่ละสาขาดังแสดงในรูปที่ 3.1-14 โดยจะเห็นได้ว่าสาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง เป็นจุดแข็งส่งเสริมผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดสระแก้ว ซึ่งแสดงถึงความเป็นไปได้ในการพัฒนาศักยภาพในสาขาดังกล่าวต่อไป

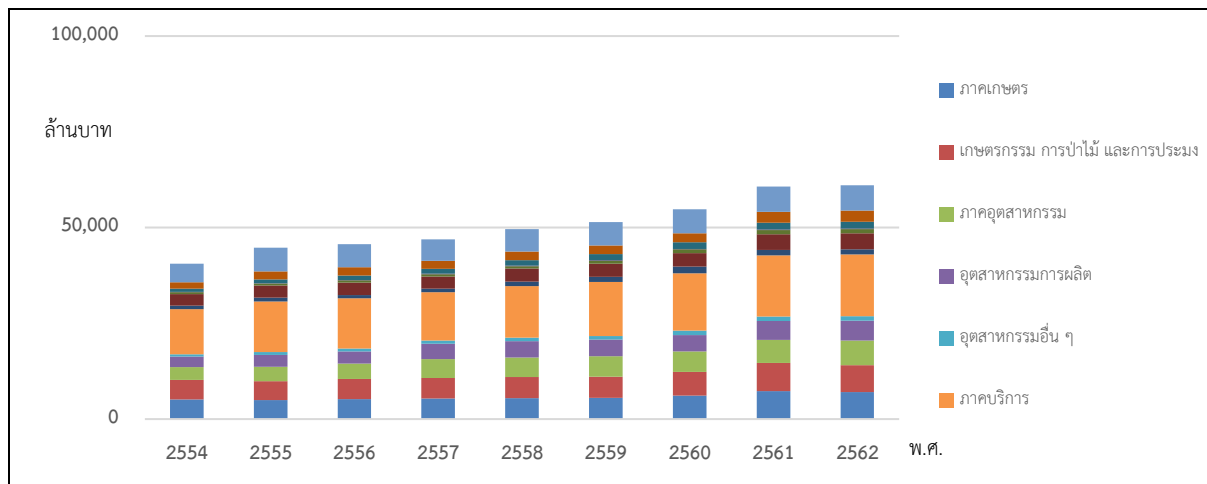
ตารางที่ 3.1-18 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสระแก้วแบบปริมาณลูกโซ่ ระหว่าง พ.ศ. 2554 – 2562

สาขา	ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสระแก้วแบบปริมาณลูกโซ่ (ล้านบาท)								
	2554 ^r	2555 ^r	2556 ^r	2557 ^r	2558 ^r	2559 ^r	2560 ^r	2561 ^r	2562 ^p
ภาคเกษตร	5,110	4,965	5,260	5,377	5,472	5,527	6,150	7,322	7,046
เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	5,110	4,965	5,260	5,377	5,472	5,527	6,150	7,322	7,046
ภาคอุตสาหกรรม	3,359	3,768	3,939	4,872	5,166	5,345	5,384	6,056	6,394
อุตสาหกรรมการผลิต	2,727	3,034	3,218	4,024	4,270	4,377	4,244	4,947	5,196
อุตสาหกรรมอื่น ๆ	642	760	726	835	868	945	1,209	1,102	1,200
ภาคบริการ	11,784	13,209	13,116	12,632	13,490	14,054	14,937	16,006	16,117
การก่อสร้าง	899	1,036	863	915	1,168	1,387	1,734	1,384	1,349
การขายส่ง การขายปลีก และการซ่อมแซมยานยนต์	3,020	3,157	3,299	3,190	3,377	3,438	3,542	4,159	4,198
การขนส่ง และสถานที่เก็บสินค้า	461	491	554	618	653	725	952	1,059	1,062
ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	99	105	109	116	129	141	144	154	161
การเงินและการประกันภัย	846	970	1,121	1,274	1,457	1,610	1,702	1,776	1,767
กิจกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์	1,637	2,093	2,219	2,115	2,245	2,242	2,367	2,831	2,924
กิจกรรมการบริการอื่น ๆ	4878	6161	5949	5567	5842	6098	6243	6623	6597
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (ล้านบาท)	20415	21,949	22,408	22,954	24,148	24,908	26,512	29,515	29,591
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อคน (บาท/ปี)	54474	59,409	59,729	61,365	63,732	67,192	70,430	76,583	76,199
ประชากร (1,000 คน)	564	573	582	590	599	608	621	630	639

หมายเหตุ: r หมายถึง revised หรือการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง

p หมายถึง preliminary หรือค่ารายปีที่ได้จากการประมวลผลข้อมูลเบื้องต้น

ที่มา: สศช., 2564 (ก)

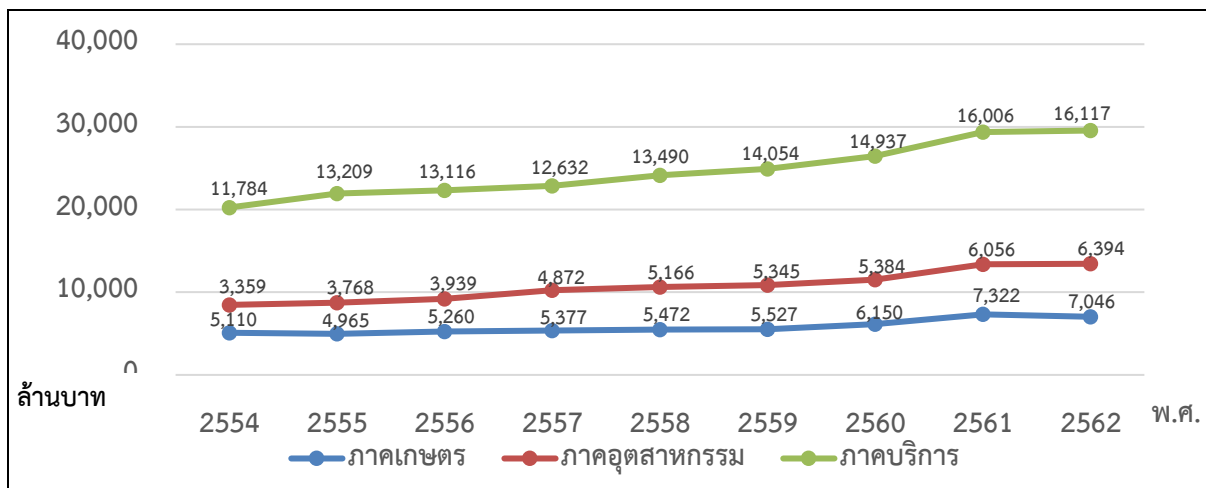


ที่มา: คำนวณจากตารางที่ 3.1-18

รูปที่ 3.1-14 สัดส่วนสาขาผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสระแก้ว ระหว่าง พ.ศ. 2554 – 2562

1.2) แนวโน้มการเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดสระแก้ว

การเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดสระแก้วมีแนวโน้มอย่างต่อเนื่องในทุกสาขา การผลิตรวมดังรูปที่ 3.1-15 โดยหากพิจารณาเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดสระแก้วในแต่ละสาขาการผลิตที่สำคัญ พ.ศ. 2554 กับ พ.ศ. 2561 พบว่า สาขาการผลิตที่สำคัญที่มีมูลค่าการผลิตสูงสุด 3 อันดับแรก 1) สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง มีอัตราเติบโตร้อยละ 57.88 โดย พ.ศ. 2554 และ พ.ศ. 2561 มีมูลค่าการผลิต 5,110 ล้านบาท และ 8,068 ล้านบาท ตามลำดับ 2) สาขาอุตสาหกรรม การผลิต มีอัตราเติบโตร้อยละ 80.60 โดย พ.ศ. 2554 และ พ.ศ. 2561 มีมูลค่าการผลิต 2,727 ล้านบาท และ 4,925 ล้านบาท ตามลำดับ และ 3) สาขาการขนส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ มีอัตราเติบโต ร้อยละ 46.62 โดย พ.ศ. 2554 และ พ.ศ. 2561 มีมูลค่าการผลิต 3,020 ล้านบาท และ 4,428 ล้านบาท ตามลำดับ (สศช., 2563 (ข)) ทั้งนี้ ผลแนวโน้มการเติบโตของสาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง สนับสนุนให้เห็นถึงจุดแข็งของจังหวัดสระแก้ว



ที่มา: สศช., 2563 (ข)

รูปที่ 3.1-15 แนวโน้มเศรษฐกิจจังหวัดสระแก้ว ระหว่าง พ.ศ. 2554 – 2562

2) ภาคเกษตร

2.1) พื้นที่ถือครองทำการเกษตร

ในปี 2563 พื้นที่ถือครองทำการเกษตรของพื้นที่จังหวัดสระแก้ว ร้อยละ 67.59 (ดังระบุในตาราง) กล่าวคือ พื้นที่ของจังหวัดสระแก้วมีขนาด 4,497,147.5 ไร่ โดยเป็นพื้นที่ถือครองทำการเกษตรทั้งหมด 1,868,713 ไร่ (3,040,207 ไร่ ดังระบุในตารางที่ 3.1-19) และหากพิจารณาจำแนกในรายอำเภอ พบว่า อำเภอวัฒนานคร อำเภออรัญประเทศ และอำเภอตาพระยา มีจำนวนพื้นที่ถือครองทำการเกษตรมากที่สุด ประมาณ 308,895 ไร่ 275,945 ไร่ และ 244,320 ไร่ ตามลำดับ (กรมพัฒนาที่ดิน, 2563)

ตารางที่ 3.1-19 การใช้ประโยชน์ที่ดินสาขาการเกษตรจังหวัดสระแก้ว ระหว่าง พ.ศ. 2556 – 2563

ประเภท/ปี	พ.ศ. 2556		พ.ศ. 2559		พ.ศ. 2561		พ.ศ. 2563	
	ไร่	ร้อยละ	ไร่	ร้อยละ	ไร่	ร้อยละ	ไร่	ร้อยละ
พื้นที่นา	1,121,229	24.93	887,526	19.74	887,526	19.74	816,713	18.16
นาข้าว	1,120,655	24.92	884,912	19.68	884,912	19.68	810,057	18.01
พื้นที่นาอื่น ๆ	574	0	2,614	0	2,614	0	6,656	0
พืชไร่	1,416,590	31.5	1,241,907	27.62	1,241,907	27.62	1,236,434	27.49
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	137,987	3.07	54,544	1.21	54,544	1.21	36,280	0.81
อ้อย	468,246	10.41	535,081	11.9	535,081	11.90	620,063	13.79
มันสำปะหลัง	776,081	17.26	629,083	13.99	629,083	13.99	567,245	12.61
พืชไร่อื่น ๆ	34,276	0.76	23,199	0.52	23,199	0.52	12,846	0.28
ไม้ยืนต้น	530,428	11.81	782,356	17.39	782,356	17.39	826,172	18.36
ยางพารา	81,311	1.81	185,737	4.13	185,737	4.13	189,296	4.21
ปาล์มน้ำมัน	10,182	0.23	65,037	1.45	65,037	1.45	66,568	1.48
ยูคาลิปตัส	423,845	9.43	522,005	11.61	522,005	11.61	556,909	12.38
ไม้ยืนต้นอื่น ๆ	15,090	0.34	9,577	0.20	9,577	0.20	13,399	0.29
ไม้ผล	61,423	1.37	116,653	2.58	116,653	2.58	148,056	3.29
มะม่วง	23,537	0.52	34,257	0.76	34,257	0.76	35,579	0.79
ลำไย	2,998	0.07	34,195	0.76	34,195	0.76	35,764	0.8
ไม้ผลอื่น ๆ	34,888	0.78	48,201	1.06	48,201	1.06	76,713	1.70
พืชสวน	506	0.01	2,706	0.05	2,706	0.05	4,833	0.11
แคนตาลูป		-	54	0.001	54	0.001	56	0.001
พืชสวนอื่น ๆ	506	0.01	2,652	0.05	2,652	0.05	4,777	0.11
ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	14,455	0.33	9,303	0.21	9,303	0.21	6,760	0.15
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	1,070	0.02	1,043	0.02	1,043	0.02	1,179	0.03
เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	-	-	18	0.0004	18	0.0004	60	0.0013
พื้นที่ทำการเกษตรรวม	3,145,701	69.97	3,041,516	67.61	3,041,516	67.61	3,040,207	67.59

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, 2563

2.2) พืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญของจังหวัดสระแก้ว

พืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญของจังหวัดสระแก้ว โดยพิจารณาตามขนาดพื้นที่เพาะปลูกของปีการผลิต พ.ศ. 2562 แล้ว พบว่า จังหวัดสระแก้วมีพืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญ 6 อันดับแรก ประกอบด้วย ข้าวนาปี อ้อยโรงงาน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง ยางพารา และปาล์มน้ำมัน ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดพืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญของจังหวัดสระแก้ว ระหว่างปีการผลิต 2560 - 2562 (สารสนเทศเศรษฐกิจการเกษตรรายสินค้า พ.ศ. 2560 - 2562, สถิติการเกษตรของประเทศไทย พ.ศ. 2560 - 2562 และสถานการณ์และแนวโน้มสินค้าเกษตรที่สำคัญ พ.ศ. 2560-2562, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2563) โดยแสดงเป็นรายได้ของพืชเศรษฐกิจหลักของจังหวัดสระแก้ว ดังนี้

(1) ข้าวนาปี

- เนื้อที่เพาะปลูกและเนื้อที่เก็บเกี่ยว พบว่า เนื้อที่เพาะปลูกลดลง ร้อยละ 3.57 จาก 717,968 ไร่ ในปีการเพาะปลูก 2560 เป็น 692,300 ไร่ ในปีการเพาะปลูก 2562 ในขณะเดียวกัน เนื้อที่เก็บเกี่ยวลดลง ร้อยละ 0.45 จาก 656,876 ไร่ ในปีการเพาะปลูก 2560 เป็น 653,867 ไร่ ในปีการเพาะปลูก 2562
- ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ พบว่า ผลผลิตเพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.48 จาก 211,182 ตัน ในปีการเพาะปลูก 2560 เป็น 214,323 ตัน ในปีการเพาะปลูก 2562 ในขณะเดียวกันผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น ร้อยละ 4.98 จาก 321 กิโลกรัมต่อไร่ ในปีการเพาะปลูก 2560 เป็น 337 กิโลกรัมต่อไร่ ในปีการเพาะปลูก 2562
- ผลตอบแทนสุทธิที่เกษตรกรได้รับต่ำมากและในบางปีเกษตรกรขาดทุนจากการผลิต โดยราคาที่เกษตรกรขายได้ ปีการผลิต 2560/ 2561 อยู่ที่ตันละ 7,935 บาท ในปีการผลิต 2561/ 2562 อยู่ที่ตันละ 7,920 บาท และปีการผลิต 2562/ 2563 อยู่ที่ตันละ 7,820 บาท ตามลำดับ ในขณะที่ต้นทุนการผลิต ในปีการผลิต 2560/ 2561 อยู่ที่ตันละ 7,922 บาท ในปีการผลิต 2561/ 2562 อยู่ที่ตันละ 7,834 บาท และในปีการผลิต 2562/ 2563 อยู่ที่ตันละ 7,881 บาท ตามลำดับ ทำให้ผลตอบแทนสุทธิข้าวนาปี ในปีการผลิต 2560/ 2561 อยู่ที่ตันละ 13 บาท ในปีการผลิต 2561/ 2562 อยู่ที่ตันละ 86 บาท และปีการผลิต 2562/ 2563 ขาดทุนอยู่ที่ตันละ 61 บาท ตามลำดับ

(2) อ้อยโรงงาน

- เนื้อที่เก็บเกี่ยว พบว่า เนื้อที่เก็บเกี่ยวเพิ่มขึ้น ร้อยละ 4.22 จาก 419,600 ไร่ ในปีการเพาะปลูก 2561 เป็น 437,320 ไร่ ในปีการเพาะปลูก 2563
- ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ พบว่า ผลผลิตลดลง ร้อยละ 6.94 จาก 4,699,523 ตัน ในปีการเพาะปลูก 2561 เป็น 4,373,200 ตัน ในปีการเพาะปลูก 2563 ในขณะเดียวกันผลผลิตต่อไร่ลดลง ร้อยละ 10.71 จาก 11,200 กิโลกรัมต่อไร่ ในปีการเพาะปลูก 2561 เป็น 10,000 กิโลกรัมต่อไร่ ในปีการเพาะปลูก 2563
- ผลตอบแทนสุทธิที่เกษตรกรได้รับต่ำมากและในบางปีเกษตรกรขาดทุนจากการผลิต ราคาอ้อยโรงงานส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับราคาน้ำตาลของตลาดโลก แม้ว่าประเทศไทยจะผลิตน้ำตาลเพื่อใช้ในประเทศเป็นหลัก นอกจากนี้ ปริมาณผลผลิตที่แปรผันส่วนหนึ่งยังมาจากการเปลี่ยนชนิดพืชเพาะปลูกระหว่างข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง และอ้อยโรงงาน โดย ราคาที่เกษตรกรขายได้ ในปีการผลิต 2559/ 2560 อยู่ที่ตันละ 942 บาท ในปีการผลิต 2560/ 2561 อยู่ที่ตันละ 763 บาท และในปีการผลิต 2561/ 2562 อยู่ที่ตันละ 597 บาท ตามลำดับ ในขณะที่ต้นทุนการผลิต ปีการผลิต 2559/ 2560 อยู่ที่ตันละ 930 บาท ในปีการผลิต 2560/ 2561 อยู่ที่ตันละ 977 บาท และในปีการผลิต 2561/ 2562 อยู่ที่ตันละ 962 บาท ตามลำดับ

ทำให้ผลตอบแทนสุทธิอ้อยโรงงาน ในปีการผลิต 2559/ 2560 อยู่ที่ตันละ 12 บาท ในปีการผลิต 2560/ 2561
ขาดทุนอยู่ที่ตันละ 214 บาท และในปีการผลิต 2561/ 2562 ขาดทุนอยู่ที่ตันละ 365 บาท ตามลำดับ

(3) ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

- เนื้อที่เพาะปลูกและเนื้อที่เก็บเกี่ยว พบว่า เนื้อที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้น ร้อยละ 9.68 จาก 105,401 ไร่ ในปีการเพาะปลูก 2560 เป็น 115,613 ไร่ ในปีการเพาะปลูก 2562 ในขณะเดียวกัน เนื้อที่เก็บเกี่ยวเพิ่มขึ้น ร้อยละ 2.57 จาก 105,049 ไร่ ในปีการเพาะปลูก 2560 เป็น 107,751 ไร่ ในปีการเพาะปลูก 2562

- ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ พบว่า ผลผลิตลดลง ร้อยละ 1.52 จาก 82,299 ตัน ในปีการเพาะปลูก 2560 เป็น 81,045 ตัน ในปีการเพาะปลูก 2562 ในขณะเดียวกันผลผลิตต่อไร่ลดลง ร้อยละ 3.95 จาก 783 กิโลกรัมต่อไร่ ในปีการเพาะปลูก 2560 เป็น 752 กิโลกรัมต่อไร่ ในปีการเพาะปลูก 2562

- ผลตอบแทนสุทธิที่เกษตรกรได้รับค่อนข้างมีความผันผวนในแต่ละปี การผลิต ขึ้นอยู่กับปริมาณผลผลิตและปริมาณความต้องการข้าวโพดในท้องตลาด ซึ่งปริมาณผลผลิตที่แปรผัน ส่วนหนึ่งมาจากการเปลี่ยนชนิดพืชเพาะปลูกระหว่างข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง และอ้อยโรงงาน โดย ราคาที่เกษตรกรขายได้ ในปีการผลิต 2560/ 2561 อยู่ที่ตันละ 6,250 บาท ในปีการผลิต 2561/ 2562 อยู่ที่ตันละ 8,430 บาท และในปีการผลิต 2562/ 2563 อยู่ที่ตันละ 7,600 บาท ตามลำดับ ในขณะที่ต้นทุนการผลิต ในปีการผลิต 2560/ 2561 อยู่ที่ตันละ 6,120 บาท ในปีการผลิต 2561/ 2562 อยู่ที่ตันละ 6,040 บาท และในปีการผลิต 2562/ 2563 อยู่ที่ตันละ 6,680 บาท ตามลำดับ ทำให้ผลตอบแทนสุทธิข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ความชื้นร้อยละ 14.5 ในปีการผลิต 2560/ 2561 อยู่ที่ตันละ 130 บาท ในปีการผลิต 2561/ 2562 อยู่ที่ตันละ 2,390 บาท และในปีการผลิต 2562/ 2563 ขาดทุนอยู่ที่ตันละ 920 บาท ตามลำดับ

(4) มันสำปะหลัง

- เนื้อที่เพาะปลูกและเนื้อที่เก็บเกี่ยว พบว่า เนื้อที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้น ร้อยละ 2.96 จาก 356,997 ไร่ ในปีการเพาะปลูก 2560 เป็น 367,568 ไร่ ในปีการเพาะปลูก 2562 ในขณะเดียวกัน เนื้อที่เก็บเกี่ยวเพิ่มขึ้น ร้อยละ 3.13 จาก 340,547 ไร่ ในปีการเพาะปลูก 2560 เป็น 351,221 ไร่ ในปีการเพาะปลูก 2562

- ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ พบว่า ผลผลิตเพิ่มขึ้น ร้อยละ 3.61 จาก 1,187,362 ตัน ในปีการเพาะปลูก 2560 เป็น 1,230,327 ตัน ในปีการเพาะปลูก 2562 ในขณะเดียวกันผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.45 จาก 3,487 กิโลกรัมต่อไร่ ในปีการเพาะปลูก 2560 เป็น 3,503 กิโลกรัมต่อไร่ ในปีการเพาะปลูก 2562

- ต้นทุนการผลิตมันสำปะหลังในแต่ละฤดูกาลค่อนข้างคงที่ แต่ผลตอบแทนสุทธิที่เกษตรกรได้รับค่อนข้างมีความผันผวน และในบางปีเกษตรกรขาดทุนจากการผลิต เนื่องจากปริมาณผลผลิตและปริมาณความต้องการมันสำปะหลังในท้องตลาดมีความผันผวน ซึ่งส่วนหนึ่งมาจากการเปลี่ยนชนิด

พืชเพาะปลูกระหว่างมันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และอ้อยโรงงาน โดยราคาที่เกษตรกรขายได้ ในปีการผลิต 2560/ 2561 อยู่ที่ตันละ 1,430 บาท ในปีการผลิต 2561/ 2562 อยู่ที่ตันละ 2,110 บาท และในปีการผลิต 2562/ 2563 อยู่ที่ตันละ 2,170 บาท ตามลำดับ ในขณะที่ต้นทุนการผลิต ในปีการผลิต 2560/ 2561 อยู่ที่ตันละ 1,895 บาท ในปีการผลิต 2561/ 2562 อยู่ที่ตันละ 1,876 บาท และปีการผลิต 2562/ 2563 อยู่ที่ตันละ 1,850 บาท ตามลำดับ ทำให้ผลตอบแทนสุทธิมันสำปะหลัง ในปีการผลิต 2560/ 2561 ขาดทุน อยู่ที่ตันละ 465 บาท ในปีการผลิต 2561/ 2562 อยู่ที่ตันละ 234 บาท และในปีการผลิต 2562/ 2563 อยู่ที่ตันละ 320 บาท ตามลำดับ

(5) ยางพารา

- เนื้อที่ยืนต้นและเนื้อที่กรีดยางได้ พบว่า เนื้อที่ยืนต้นลดลง ร้อยละ 0.93 จาก 65,334 ไร่ ในปีการเพาะปลูก 2560 เป็น 64,724 ไร่ ในปีการเพาะปลูก 2562 ในขณะเดียวกันเนื้อที่กรีดยางได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 101.26 จาก 32,159 ไร่ ในปีการเพาะปลูก 2560 เป็น 64,724 ไร่ ในปีการเพาะปลูก 2562
- ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ พบว่า ผลผลิตเพิ่มขึ้น ร้อยละ 59.99 จาก 5,807 ตัน ในปีการเพาะปลูก 2560 เป็น 9,291 ตัน ในปีการเพาะปลูก 2562 ในขณะเดียวกันผลผลิตต่อไร่ลดลง ร้อยละ 7.73 จาก 181 กิโลกรัมต่อไร่ ในปีการเพาะปลูก 2560 เป็น 167 กิโลกรัมต่อไร่ ในปีการเพาะปลูก 2562
- ผลตอบแทนสุทธิสำหรับยางแผ่นดิบชั้น 3 ที่เกษตรกรได้รับขาดทุนอย่างมาก เนื่องจากราคายางพารามีความผันผวนและมีทิศทางราคาที่ลดลง สถานการณ์ราคายางพาราในตลาดโลก รวมถึงพื้นที่เนื้อที่กรีดยางพาราเพิ่มขึ้นเท่าตัว โดยราคาที่เกษตรกรขายได้ ในปีการผลิต 2560 อยู่ที่ตันละ 55,810 บาท ในปีการผลิต 2561 อยู่ที่ตันละ 40,960 บาท และในปีการผลิต 2562 อยู่ที่ตันละ 40,960 บาท ตามลำดับ ในขณะที่ต้นทุนการผลิต ในปีการผลิต 2560 อยู่ที่ตันละ 57,970 บาท ในปีการผลิต 2561 อยู่ที่ตันละ 55,870 บาท และในปีการผลิต 2562 อยู่ที่ตันละ 56,090 บาท ตามลำดับ ทำให้ผลตอบแทนสุทธิยางแผ่นดิบชั้น 3 ในปีการผลิต 2560 ขาดทุนอยู่ที่ตันละ 2,160 บาท ในปีการผลิต 2561 ขาดทุนอยู่ที่ตันละ 14,910 บาท และในปีการผลิต 2562 ขาดทุนอยู่ที่ตันละ 15,130 บาท ตามลำดับ

(6) ปาล์มน้ำมัน

- เนื้อที่ยืนต้นและเนื้อที่ให้ผล พบว่า เนื้อที่ยืนต้นเพิ่มขึ้น ร้อยละ 4.15 จาก 39,856 ไร่ ในปีการเพาะปลูก 2560 เป็น 41,512 ไร่ ในปีการเพาะปลูก 2562 ในขณะเดียวกันเนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้น ร้อยละ 4.49 จาก 37,990 ไร่ ในปีการเพาะปลูก 2560 เป็น 39,696 ไร่ ในปีการเพาะปลูก 2562
- ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ พบว่า ผลผลิตเพิ่มขึ้น ร้อยละ 27.27 จาก 68,421 ตัน ในปีการเพาะปลูก 2560 เป็น 85,029 ตัน ในปีการเพาะปลูก 2562 ในขณะเดียวกันผลผลิตต่อไร่ลดลง ร้อยละ 18.93 จาก 1,801 กิโลกรัมต่อไร่ ในปีการเพาะปลูก 2560 เป็น 2,142 กิโลกรัมต่อไร่ ในปีการเพาะปลูก 2562

- ปาล์มน้ำมันทั้งทะลายน้ำหนักมากกว่า 15 กิโลกรัม ผลตอบแทนสุทธิที่เกษตรกรได้รับค่อนข้างผันผวนและในบางปีการผลิตเกษตรกรขาดทุน ถึงแม้ว่าต้นทุนการผลิตในแต่ละปีจะค่อนข้างคงที่ แต่ราคาปาล์มน้ำมันมีความผันผวนค่อนข้างมาก ซึ่งราคาปาล์มน้ำมันขึ้นอยู่กับราคาน้ำมันและราคาน้ำมันปาล์มในตลาดโลก รวมถึงความต้องการใช้น้ำมันปาล์มภายในประเทศ โดยราคาเกษตรกรขายได้ ในปีการผลิต 2560 อยู่ที่ตันละ 4,100 บาท ในปีการผลิต 2561 อยู่ที่ตันละ 3,110 บาท และปีการผลิต 2562 อยู่ที่ตันละ 2,600 บาท ตามลำดับ ในขณะที่ต้นทุนการผลิต ปีการผลิต 2560 อยู่ที่ตันละ 3,000 บาท ในปีการผลิต 2561 อยู่ที่ตันละ 3,020 บาท และปีการผลิต 2562 อยู่ที่ตันละ 3,000 บาท ตามลำดับ ทำให้ผลตอบแทนสุทธิปาล์มน้ำมันทั้งทะลายน้ำหนักมากกว่า 15 กิโลกรัม ในปีการผลิต 2560 อยู่ที่ตันละ 1,100 บาท ในปีการผลิต 2561 อยู่ที่ตันละ 90 บาท และในปีการผลิต 2562 ขาดทุนอยู่ที่อยู่ที่ตันละ 400 บาท ตามลำดับ

2.3) สัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญ

สัตว์เศรษฐกิจหลักที่สำคัญของจังหวัดสระแก้ว คือ โค กระบือ และสุกร โดยในปี 2561 เกษตรกรจังหวัดสระแก้ว มีการเลี้ยง โค กระบือ และสุกร จำนวน 72,782 ตัว 11,979 ตัว และ 22,271 ตัว ตามลำดับ

(1) โคเนื้อ (โคขุนลูกผสมพันธุ์บราห์มัน)

ผลตอบแทนสุทธิจากการเลี้ยงโคเนื้อค่อนข้างดี เนื่องจากมีความต้องการของตลาดอย่างต่อเนื่อง โดยราคาเกษตรกรขายได้ ในปีการผลิต 2560 อยู่ที่กิโลกรัมละ 98.85 บาท ในปีการผลิต 2561 อยู่ที่กิโลกรัมละ 95.64 บาท และในปีการผลิต 2562 อยู่ที่กิโลกรัมละ 95.56 บาท ตามลำดับ ในขณะที่ต้นทุนการผลิต ในปีการผลิต 2560 อยู่ที่กิโลกรัมละ 87.51 บาท ในปีการผลิต 2561 อยู่ที่กิโลกรัมละ 89.19 บาท และในปีการผลิต 2562 อยู่ที่กิโลกรัมละ 87.99 บาท ตามลำดับ ทำให้ผลตอบแทนสุทธิโคขุนลูกผสมพันธุ์บราห์มัน ในปีการผลิต 2560 อยู่ที่กิโลกรัมละ 11.34 บาท ในปีการผลิต 2561 อยู่ที่กิโลกรัมละ 6.45 บาท และในปีการผลิต 2562 อยู่ที่กิโลกรัมละ 7.57 บาท ตามลำดับ

(2) สุกร (สุกรน้ำหนัก 100 กิโลกรัมขึ้นไป)

ผลตอบแทนสุทธิจากการเลี้ยงสุกรขาดทุนในหลายปี เนื่องจากต้นทุนการผลิตที่สูง โดยราคาเกษตรกรขายได้ ในปีการผลิต 2560 อยู่ที่กิโลกรัมละ 59.01 บาท ในปีการผลิต 2561 อยู่ที่กิโลกรัมละ 55.68 บาท และในปีการผลิต 2562 อยู่ที่กิโลกรัมละ 66.52 บาท ตามลำดับ ในขณะที่ต้นทุนการผลิต ปีการผลิต 2560 อยู่ที่กิโลกรัมละ 60.94 บาท ในปีการผลิต 2561 อยู่ที่กิโลกรัมละ 61.24 บาท และในปีการผลิต 2562 อยู่ที่กิโลกรัมละ 66.66 บาท ตามลำดับ ทำให้ผลตอบแทนสุทธิสุกรน้ำหนัก 100 กิโลกรัมขึ้นไป ในปีการผลิต 2560 ขาดทุนอยู่ที่กิโลกรัมละ 1.93 บาท ในปีการผลิต 2561 ขาดทุนอยู่ที่กิโลกรัมละ 5.56 บาท และในปีการผลิต 2562 ขาดทุนอยู่ที่กิโลกรัมละ 0.14 บาท ตามลำดับ

(3) การจับสัตว์น้ำ

สัตว์น้ำเศรษฐกิจหลักที่สำคัญของจังหวัดสระแก้ว คือ ปลาตะเพียน ปลาสร้อยขาว และปลาดุก โดยในปี 2561 ปริมาณปลาตะเพียน ปลาสร้อยขาว และปลาดุก ที่จับได้มีปริมาณ 519.17 ตัน 116.03 ตัน และ 57.73 ตัน ตามลำดับ

2.4) จำนวนเกษตรกร/ ขนาดครัวเรือน

ประชาชนที่อยู่ในจังหวัดสระแก้ว ร้อยละ 46.63 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยในพ.ศ. 2562 จังหวัดสระแก้วมีประชากรจำนวน 566,303 คน ซึ่งอยู่ในอันดับที่ 43 ของประเทศ และในปีเดียวกัน ข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกรของจังหวัดสระแก้ว มี 68,633 ครัวเรือน (ตารางที่ 3.1-20) ซึ่งสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรกำหนดให้ในปีการเพาะปลูก 2561/2562 ขนาดครัวเรือน เท่ากับ 3.78 คนต่อครัวเรือน ทำให้เกษตรกรในจังหวัดสระแก้วมี 259,432 คน ดังนั้น ประชาชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมในจังหวัดสระแก้วอยู่ที่ร้อยละ 46.63 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2564)

ตารางที่ 3.1-20 จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร จังหวัดสระแก้วเทียบกับทั้งประเทศ
พ.ศ. 2557 - 2562

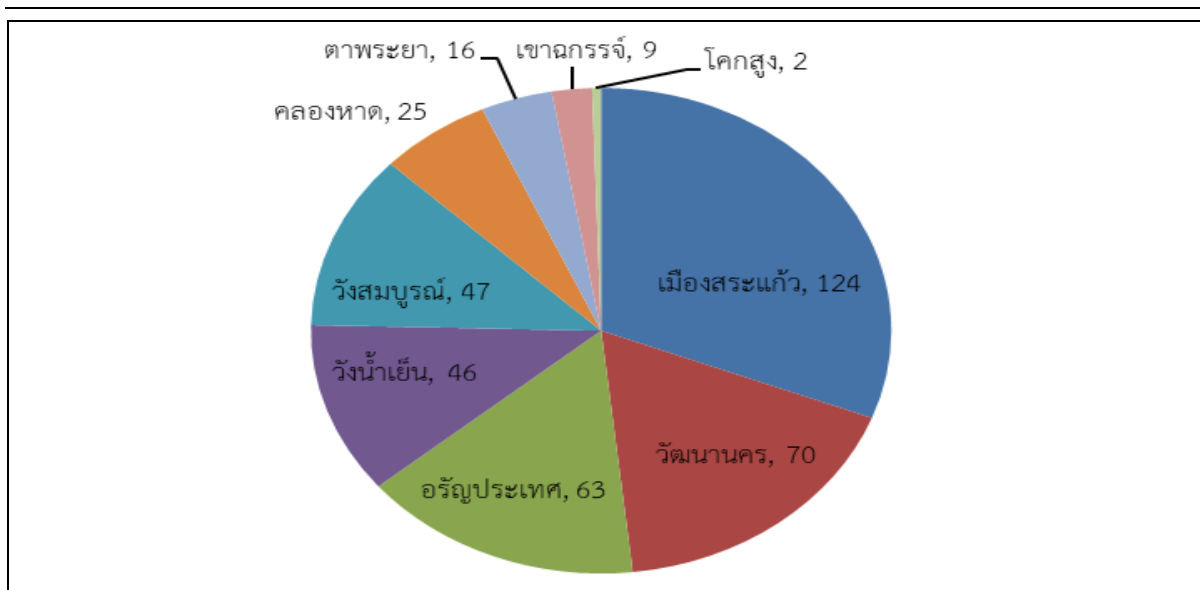
จังหวัด	2557	2558	2559	2560	2561	2562
ทั่วราชอาณาจักร	6,047,824	6,516,347	6,813,995	7,010,191	7,271,759	7,554,562
สระแก้ว	47,071	53,701	57,835	60,348	62,984	68,633

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2564

3) ภาคอุตสาหกรรม

3.1) จำนวน กำลังการผลิต และงบลงทุนของโรงงานอุตสาหกรรม

จำนวนโรงงานที่ขึ้นทะเบียนกับกรมโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดสระแก้ว ทั้งหมด 402 แห่ง (กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2564) หากพิจารณาจำนวนโรงงานจำแนกตามรายอำเภอ พบว่า อำเภอเมืองสระแก้วมีจำนวนโรงงานมากที่สุด เท่ากับ 124 แห่ง รองลงมาคือ อำเภอวัฒนานคร จำนวน 70 แห่ง รายละเอียดดังรูปที่ 3.1-16 ส่วนสถิติข้อมูลโรงงานอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว (4 ตำบล 2 อำเภอ) มีจำนวน 16 โรงงาน คิดเป็นร้อยละ 3.98 ของจำนวนโรงงานทั้งหมดในจังหวัดสระแก้ว ส่วนใหญ่เป็นโรงงานที่ใช้แรงงานเป็นหลัก โดยจะเป็นโรงงานที่เกี่ยวข้องวัตถุดิบทางการเกษตรและผลิตชิ้นส่วนยานยนต์



ที่มา: กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2564

รูปที่ 3.1-16 จำนวนโรงงานในจังหวัดสระแก้ว จำแนกตามรายอำเภอ

สัดส่วนภาคอุตสาหกรรมเมื่อเทียบกับภาคเกษตรและภาคบริการแล้ว พบว่ามีขนาดค่อนข้างเล็ก อย่างไรก็ตาม ภาคอุตสาหกรรมมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างมาก และการขยายตัวส่วนใหญ่จะอยู่ในอุตสาหกรรมสาขาการผลิต ส่วนสาขาอุตสาหกรรมอื่น เช่น การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน ไฟฟ้า ก๊าซ และระบบปรับอากาศ รวมการประปาและการจัดการของเสีย เป็นต้น จะมีขนาดเล็ก โดยใน พ.ศ. 2559 อุตสาหกรรมมีการขยายตัวจาก พ.ศ. 2558 ถึงร้อยละ 10.33 (กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2564)

3.2) อุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร

อุตสาหกรรมการเกษตรเป็นอุตสาหกรรมหลักของจังหวัดสระแก้ว ใน พ.ศ. 2563 จังหวัดมีอุตสาหกรรมประเภทผลิตภัณฑ์จากพืชหรือการแปรรูปการเกษตร จำนวนทั้งสิ้น 114 โรงงาน คิดเป็นร้อยละ 28 ของจำนวนโรงงานทั้งหมด (กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2564) โดยสินค้าเกษตรรวมถึง ข้าวนาปี มันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ทั้งนี้ สามารถแบ่งเป็นอุตสาหกรรมการเกษตรแต่ละประเภทได้ดังตารางที่ 3.1-21

ตารางที่ 3.1-21 จำนวน กำลังการผลิต และเงินลงทุนของโรงงานแปรรูปสินค้าเกษตร

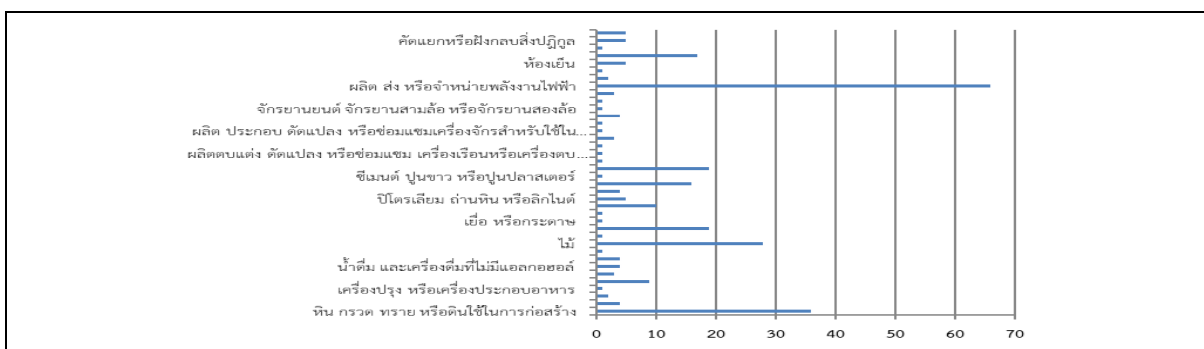
ประเภท	ชนิดโรงงาน	จำนวน (โรงงาน)	กำลังเครื่องจักร (แรงม้า)	เงินทุน (บาท)
2	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับผลิตผลเกษตรกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง	33	8,334	578,410,000
7	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับน้ำมัน จากพืช หรือ สัตว์ หรือไขมันจากสัตว์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง	2	10,390	2,601,802,000
9	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับ เมล็ดพืช หรือ หัวพืชอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง	71	48,665	647,496,327
11	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับ น้ำตาล ซึ่งทำจากอ้อย บีช หญ้าหวาน หรือพืชอื่นที่ให้ความหวานอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง	2	780,676	6,168,610,000
15	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับ อาหารสัตว์ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง	6	1,693	78,971,000
รวม		114	849,758	10,075,289,327

ที่มา: พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 (อ้างโดย กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2564)

จากตารางที่ 3.1-21 จะเห็นว่า นักลงทุนส่วนใหญ่เลือกที่จะลงทุนในการประกอบกิจการเกี่ยวกับ เมล็ดพืช หรือหัวพืชอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง (71 โรงงาน) เนื่องด้วยจังหวัดสระแก้วเป็นแหล่งวัตถุดิบจำพวกมันสำปะหลังและข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ในขณะที่โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับน้ำตาล ซึ่งทำจากอ้อย บีช หญ้าหวาน หรือพืชอื่นที่ให้ความหวานอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง มีจำนวนน้อย (2 โรงงาน) แต่กลับมีเงินลงทุนสูงสุด (กว่า 6 พันล้านบาท) เนื่องด้วยเป็นโรงงานที่ใช้กำลังการผลิตที่ค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับโรงงานอุตสาหกรรมเกษตรประเภทอื่น ๆ

3.3) อุตสาหกรรมอื่น ๆ

อุตสาหกรรมอื่น ๆ นอกเหนือจากอุตสาหกรรมเกษตรแล้ว มีจำนวนทั้งสิ้น 288 โรงงาน โดยมีกำลังการผลิตรวม 1,681,856 แรงม้า และงบลงทุนรวม 35,851,805,777 บาท ส่วนประเภทอุตสาหกรรมอื่น ๆ ที่มีจำนวนโรงงานมากที่สุด คือ โรงงานผลิต ส่ง หรือจำหน่ายพลังงานไฟฟ้า (66 แห่ง) รองลงมา คือ โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับหิน กรวด ทราย หรือดินสำหรับใช้ในการก่อสร้าง (36 แห่ง) และ โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับไม้ (28 แห่ง) ตามลำดับ (กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2564) (รูปที่ 3.1-17)



ที่มา: พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 (อ้างโดย กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2564)

รูปที่ 3.1-17 โรงงานอุตสาหกรรมประเภทอื่น ๆ ในจังหวัดสระแก้ว จำแนกตามภาคการผลิต

3.4) การกระจายตัวของโรงงานอุตสาหกรรม

ภาพรวมของจังหวัดสระแก้ว ณ วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2563 มีโรงงานทั้งหมด 504 โรงงาน จำนวนเงินทุนรวม 47,298.502 ล้านบาท ซึ่งเป็นโรงงานที่อยู่ในนิคมอุตสาหกรรม 3 โรงงาน และ โรงงานจำพวก 3 (นอกนิคมอุตสาหกรรม) 499 โรงงาน โดยไม่มีโรงงานจำพวก 1 และ 2 (ตารางที่ 3.1-22)

ตารางที่ 3.1-22 โรงงานจำแนกรายหมวดอุตสาหกรรม

ลำดับที่	กลุ่มอุตสาหกรรม	จำนวน (โรงงาน)
1	การผลิตอื่น ๆ	156
2	ผลิตภัณฑ์จากพืช	115
3	อุตสาหกรรมอาหาร	37
4	แปรรูปไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้	32
5	ผลิตภัณฑ์โลหะ	31
6	ผลิตยานพาหนะและอุปกรณ์รวมทั้งการซ่อมยานพาหนะและอุปกรณ์	26
7	เครื่องเรือนหรือเครื่องตกแต่งในอาคารจากไม้ แก้ว ยาง หรือโลหะอื่น ๆ	24
8	ผลิตภัณฑ์พลาสติก	23
9	เคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมีภัณฑ์	14
10	อุตสาหกรรมเครื่องตี	11
11	ผลิตภัณฑ์จากปิโตรเลียม	7
12	อุตสาหกรรมเครื่องแต่งกายยกเว้นรองเท้า	6
13	ผลิตภัณฑ์โลหะ	5
14	ผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์	5
15	ยางและผลิตภัณฑ์ยาง	4
16	ผลิตภัณฑ์โลหะขั้นมูลฐาน	3
17	ผลิตกระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ	2
18	ผลิตเครื่องจักรและเครื่องกล	2
19	ผลิตหนังสือพิมพ์และผลิตภัณฑ์จากหนังสือพิมพ์	1
รวม		504

ที่มา: กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2564

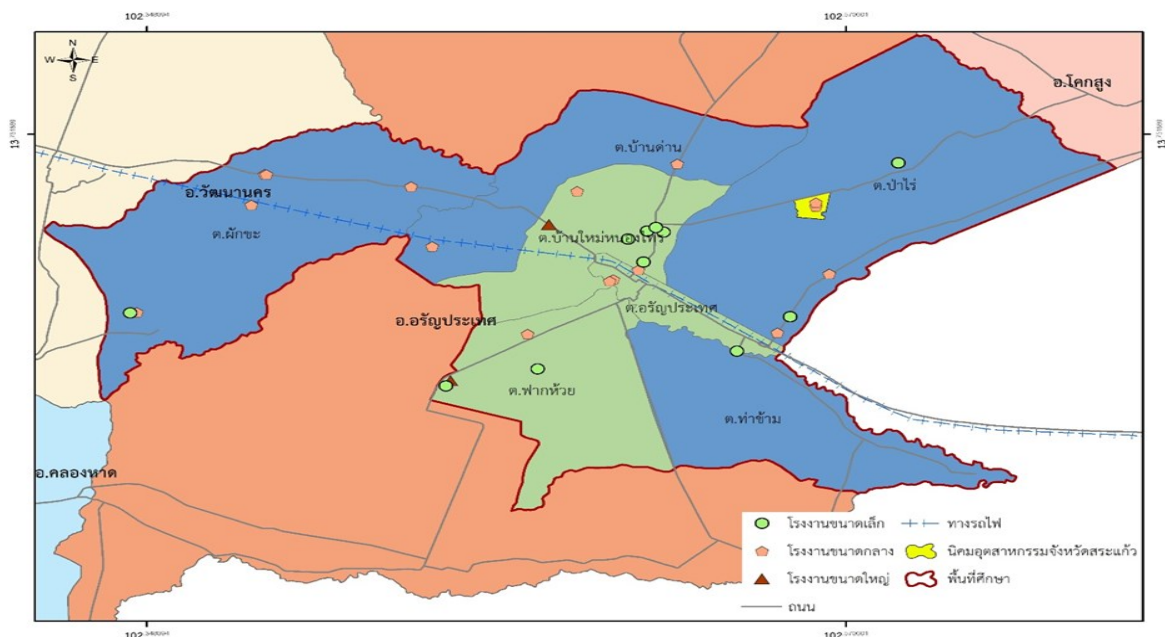
3.5) มลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรม

น้ำเสีย ปริมาณน้ำเสียปัจจุบันซึ่งเป็นปริมาณน้ำเสียสูงสุด รวมทั้งสิ้น 780 ลูกบาศก์เมตร/ วัน โดยเป็นปริมาณน้ำทิ้งที่ระบายออก รวมทั้งสิ้น 510 ลูกบาศก์เมตร/ วัน (กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2564)

ขยะอุตสาหกรรม ประกอบด้วย วัสดุที่ไม่ใช้แล้วจากโรงงานฯ ประเภทไม่อันตรายและประเภทอันตรายจำนวน 25,309.04 ตัน/ ปี และ 2,689.37 ตัน/ ปี ตามลำดับ นอกจากนี้ ยังมีวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว ที่มีการขออนุญาต นำออกนอกโรงงานปี 2563 ประกอบด้วย ประเภทไม่อันตรายและประเภทอันตรายจำนวน 534,020.70 ตัน และ 1,485.20 ตัน ตามลำดับ (กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2564)

3.6) โรงงานที่อยู่ใน SEZ พื้นที่ศึกษา

โรงงานอุตสาหกรรมในเขตพื้นที่ศึกษา 7 ตำบลมีจำนวนทั้งสิ้น 30 แห่ง กำลังการผลิตรวม 20,194.33 แรงม้า เงินลงทุนจดทะเบียนรวม 3,540 ล้านบาท จำแนกเป็นโรงงานขนาดเล็กตั้งแต่ 50 - 100 แรงม้า จำนวน 11 โรง โรงงานขนาดกลาง (101 - 999 แรงม้า) จำนวน 17 โรง และ โรงงานขนาดใหญ่ (1,000 แรงม้าขึ้นไป) จำนวน 2 โรง (กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2564) โดยประเภทอุตสาหกรรมมีความหลากหลาย ตั้งแต่โรงสีข้าว ผลิตภัณฑ์อูบโภาคบริโภค ผลิตภัณฑ์ขึ้นส่วน บริการตรวจสอบสภาพรถยนต์ ไปถึงการผลิตพลังงานทดแทนรูปที่ 3.1-18



ที่มา: ปรับปรุงจากกรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2564

รูปที่ 3.1-18 แผนที่แสดงตำแหน่งโรงงานอุตสาหกรรมของพื้นที่ศึกษาจำแนกตามขนาดกำลังแรงม้า

3.7) โรงงานในนิคมอุตสาหกรรมสระแก้ว

ปัจจุบันเปิดดำเนินการแล้ว 2 บริษัท และก่อสร้างเรียบร้อยแล้ว 1 บริษัท อยู่ในขั้นตอนการขออนุญาตเพื่อเปิดดำเนินการ (สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสระแก้ว, 2563) ดังนี้

บริษัท แซต ไอ เอ็ม อินเตอร์เนชั่นแนล ประกอบกิจการนำเข้า – ส่งออก เสื้อผ้ามือสอง
บริษัท ยูแอล อินเตอร์เนชั่นแนล อิมพอร์ต เอ็กซ์พอร์ต จำกัด ประกอบกิจการนำเข้า - ส่งออกเสื้อผ้ามือสอง

บริษัท พีรพัฒน์ เทคโนโลยี จำกัด ประกอบกิจการน้ำยาทำความสะอาด (ดำเนินการก่อสร้างแล้ว แต่อยู่ในขั้นตอนการขออนุญาตเพื่อเปิดดำเนินการ)

นอกจากนี้จะมีโรงไฟฟ้า RDF ในนิคมอุตสาหกรรมอีกหนึ่งโรง เมื่อผ่านการอนุมัติรายงานประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้น การปรับแก้รายละเอียดโครงการ

3.8) สินค้าแปรรูป

หากพิจารณาอุตสาหกรรมแปรรูปที่สำคัญและมีศักยภาพของจังหวัดสระแก้ว จะพบว่า อุตสาหกรรมโรงงานน้ำตาล และ อุตสาหกรรมโรงงานมันสำปะหลัง มันเส้น แป้งมันสำปะหลัง ซึ่งสามารถพิจารณาโครงสร้างทางการตลาดโดยละเอียดได้ (สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสระแก้ว, 2563) ดังนี้

(1) โครงสร้างอุตสาหกรรมโรงงานน้ำตาล

การเข้าออกจากตลาด พบว่า การเข้าออกจากตลาดของอุตสาหกรรมโรงงานน้ำตาลมีความยากลำบาก เนื่องจากต้องใช้เงินทุนสูงในการก่อสร้างโรงงาน และต้องมีลูกไร่ที่จะป้อนวัตถุดิบ อ้อยโรงงานเข้าสู่โรงงาน ทำให้จังหวัดสระแก้ว มีโรงงานน้ำตาลเพียง 2 แห่ง คือ โรงงานน้ำตาลและอ้อย ตะวันออก และโรงงานน้ำตาลและอ้อยตะวันออก (วังสมบูรณ์)

การกระจุกตัวของตลาด พบว่า อุตสาหกรรมโรงงานน้ำตาลสระแก้วค่อนข้างผูกขาด โดยบริษัท น้ำตาลและอ้อยตะวันออก จำกัด (มหาชน)

จำนวนผู้ประกอบการ มีเพียงบริษัทเดียว คือ บริษัท น้ำตาลและอ้อย ตะวันออก จำกัด (มหาชน) ในการบริหารกิจการโดยกำลังการผลิต สำหรับการหีบอ้อยเป็น 32,000 ตันอ้อย ต่อวัน ซึ่งผลผลิตในพื้นที่ไม่เพียงพอ จะต้องนำอ้อยโรงงานจากจังหวัดข้างเคียงมารวมหีบที่โรงงานน้ำตาลด้วย

ลักษณะสินค้า พบว่ามีลักษณะเหมือนกันทุกประการ กล่าวคือ อ้อยโรงงาน ในภาคตะวันออกมีระดับความหวานที่ใกล้เคียงกัน แต่มีอุปสรรคในการขนส่งอ้อยเนื่องจากอ้อยโรงงาน มีน้ำหนักมาก การขนส่งข้ามเขตพื้นที่หรือขนส่งระยะไกลจะมีต้นทุนการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้น

ข้อมูลข่าวสาร สำหรับเกษตรกรแล้ว ข้อมูลข่าวสารค่อนข้างสมบูรณ์ คือเกษตรกรสามารถสืบราคารับซื้ออ้อยจากโรงงานน้ำตาลในต่างพื้นที่ได้ แต่มีอุปสรรคในเรื่องการขนส่ง ทั้งในส่วนของต้นทุนและผู้รับจากขนส่ง

(2) โครงสร้างอุตสาหกรรมโรงงานมันสำปะหลัง มันเส้น แป้งมันสำปะหลัง

การเข้าออกจากตลาด อุตสาหกรรมมันสำปะหลัง มันเส้น แป้งมันสำปะหลังสามารถเข้าออกจากตลาดได้ค่อนข้างสะดวก เนื่องจากต้นทุนในการลงทุนโรงงานมันสำปะหลัง มันเส้น แป้งมันสำปะหลัง ไม่สูงมากนัก โดยเฉพาะลานเทในจังหวัดสระแก้วที่มีจำนวนมาก ซึ่งผู้ประกอบการลานเทเป็นผู้รวบรวมผลผลิตที่สำคัญ ในการป้อนผลผลิตให้โรงงานมันสำปะหลัง มันเส้น แป้งมันสำปะหลัง

การกระจุกตัวของตลาด พบว่า มีลักษณะกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาดสมบูรณ์ โดยมีการกระจุกตัวของตลาดที่น้อย และโรงงานอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตมันสำปะหลังมีมากถึง 87 โรงงาน มีจำนวนเงินที่ลงทุนอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับมันสำปะหลังถึง 1,798 ล้านบาท

จำนวนผู้ประกอบการ มีจำนวนมากราย โดยแต่ละรายรับซื้อผลผลิตในราคาที่ไม่แตกต่างกันมาก อย่างไรก็ตามผู้ประกอบการแต่ละรายจะต้องมีเงินทุนหมุนเวียนในการซื้อมันสำปะหลังจากเกษตรกรจำนวนมาก โดยในช่วงฤดูการผลิต ผู้ประกอบการโรงงานมันสำปะหลังอาจจะต้องมีเงินทุนหมุนเวียนมากถึง 5 - 10 ล้านบาท

ลักษณะสินค้า พบว่า เหมือนกันทุกประการ โดยผู้ประกอบการโรงงาน หรือผู้ประกอบการลานเท จะซื้อมันสำปะหลังตามเปอร์เซ็นต์แป้ง หรือซื้อแบบประมาณการเปอร์เซ็นต์แป้ง นอกจากนี้ จังหวัดสระแก้วเป็นจังหวัดที่มีการปลูกมันสำปะหลังมากเป็นอันดับที่ 3 ของประเทศ

ข้อมูลข่าวสาร ค่อนข้างสมบูรณ์ เนื่องจากผู้ประกอบการโรงงาน หรือผู้ประกอบการลานเท มีจำนวนมาก

3.9) อุตสาหกรรมสีเขียว

กระทรวงอุตสาหกรรมจัดทำข้อกำหนดอุตสาหกรรม เพื่อส่งเสริมและผลักดันให้ผลประกอบการอุตสาหกรรมได้มีการพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเพื่อเข้าสู่การเป็นอุตสาหกรรมสีเขียว (Green Industry) ไว้ 5 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 ความมุ่งมั่นสีเขียว (Green Commitment) คือ การแสดงความมุ่งมั่นในรูปแบบของนโยบาย เป้าหมายและแผนงานที่จะลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และมีการสื่อสารภายในองค์กรให้ทราบโดยทั่วกัน

ระดับที่ 2 ปฏิบัติการสีเขียว (Green Activity) คือ การดำเนินกิจกรรมตามนโยบาย เป้าหมายและแผนงานที่กำหนดเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นรูปธรรมและสำเร็จตามความมุ่งมั่นที่ตั้งไว้

ระดับที่ 3 ระบบสีเขียว (Green System) คือ การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ มีการติดตาม ประเมินผลและทบทวนเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่องหรือการได้รับรางวัลด้านสิ่งแวดล้อมอันเป็นที่ยอมรับ หรือได้รับการรับรองมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ

ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) คือ การที่ทุกคนในองค์กร มีจิตสำนึกร่วมกันในการสงวนและรักษาไว้ซึ่งสิ่งแวดล้อมที่ดีและให้ความร่วมมือร่วมใจในทุกด้านของการประกอบกิจการให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและดำเนินการต่าง ๆ จนกลายเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมองค์กร

ระดับที่ 5 เครือข่ายสีเขียว (Green Network) คือ การขยายขอบเขตของการเป็นอุตสาหกรรมสีเขียวจากภายในองค์กรเองออกสู่ภายนอก ตลอดโซ่อุปทาน (Supply Chain) โดยสนับสนุนให้คู่ค้าและพันธมิตรเป็นอุตสาหกรรมสีเขียวด้วย

อ้างอิงฐานข้อมูลอุตสาหกรรมสีเขียวของกรมโรงงานอุตสาหกรรม(กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2564) ในจังหวัดสระแก้ว พบว่า มีโรงงานที่ได้รับรองเกณฑ์อุตสาหกรรมสีเขียว ที่ยังไม่หมดอายุ จำนวน 2 งาน ได้แก่ 1) บริษัท อีเอส เพาเวอร์ จำกัด ระดับ 3 อยู่ที่ตำบลห้วยโจด อำเภอวัฒนานคร และ 2) บริษัท น้ำตาลและอ้อยตะวันออก จำกัด (มหาชน) ระดับ 3 อยู่ที่ตำบลห้วยโจด อำเภอวัฒนานคร ซึ่งไม่ได้ตั้งอยู่ในพื้นที่ศึกษา

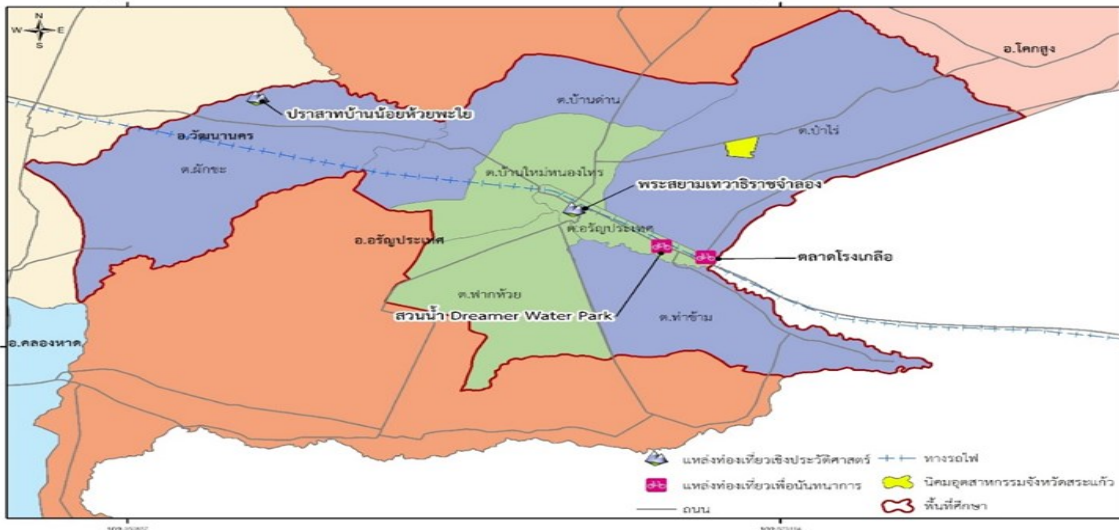
4) ภาคบริการ

สาขาการผลิตภาคบริการ 4 สาขาแรกที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจจังหวัดสระแก้ว คือ 1) สาขาการขนส่ง การขายปลีก และการซ่อมแซมยานยนต์ 2) สาขากิจกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ 3) สาขาการเงินและการประกันภัย และ 4) สาขาการก่อสร้าง โดยผลิตภัณฑ์มวลรวมในแต่ละสาขา ในปี 2561 พบว่า 1) สาขาการขนส่ง การขายปลีก และการซ่อมแซมยานยนต์ จำนวน 4,428 ล้านบาท 2) สาขากิจกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ จำนวน 2,835 ล้านบาท 3) สาขาการเงินและการประกันภัย จำนวน 1,765 ล้านบาท และ 4) สาขาการก่อสร้าง จำนวน 1,395 ล้านบาท

4.1) การท่องเที่ยว

(1) ประเภทและจำนวนแหล่งท่องเที่ยว

ปัจจุบันจังหวัดสระแก้วมีแหล่งท่องเที่ยวทั้งหมด 32 แห่ง โดยแบ่งเป็น แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 14 แห่ง แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ 10 แห่ง แหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ 6 แห่ง และแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวิทยาการ 1 แห่ง (รูปที่ 3.1-19)



ที่มา: ปรับปรุงจากสำนักงานสถิติจังหวัดสระแก้ว, 2563

รูปที่ 3.1-19 แผนที่แสดงสถานที่ตั้งสถานที่ท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา จำแนกตามประเภท

แหล่งท่องเที่ยวที่ตั้งอยู่ในขอบเขตพื้นที่การศึกษานั้นมี จำนวน 4 แห่ง คือ ปราสาทบ้านน้อยห้วยพะโย พระสยามเทวาธิราชจำลอง สวนน้ำดิเรมเมอร์ปาร์ค และตลาดโรงเกลือ ดังที่แสดงในรูปที่ 3.1-20 โดยแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์มากที่สุดในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษคือตลาดโรงเกลือ ซึ่งเป็นตลาดการค้าชายแดนภาคตะวันออกที่มีขนาดใหญ่ที่สุด เป็นสถานที่ค้าส่ง - ปลีกสินค้ามือสองที่มีชื่อเสียง มีร้านค้ามากกว่า 3,000 ร้าน ที่ประกอบด้วย 5 ตลาดย่อย คือ ตลาดโรงเกลือเก่า ตลาดโรงเกลือใหม่ ตลาดเดชไทย ตลาดเบญจวรรณ และ ตลาดโกลเด้นเกต พลาซ่า ซึ่งร้อยละ 95 เป็นผู้ประกอบการชาวกัมพูชา (สำนักงานจังหวัดสระแก้ว, 2564)

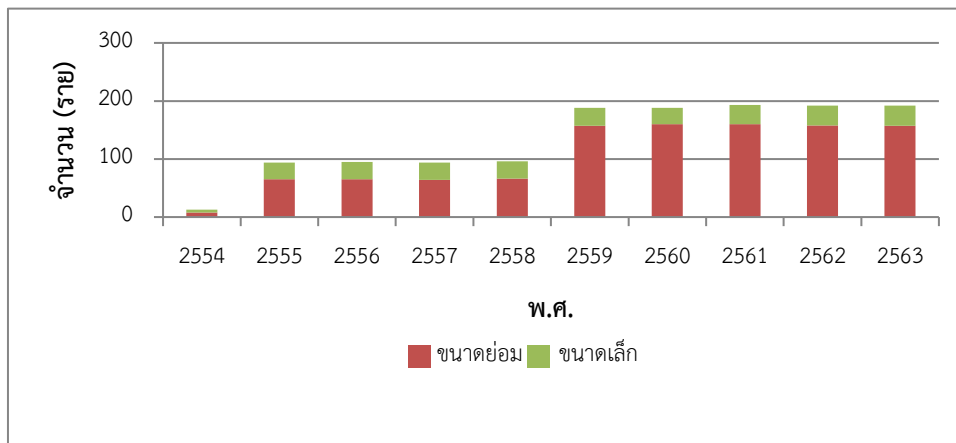


ที่มา: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2564; สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสระแก้ว, 2564

รูปที่ 3.1-20 สถานที่ท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา

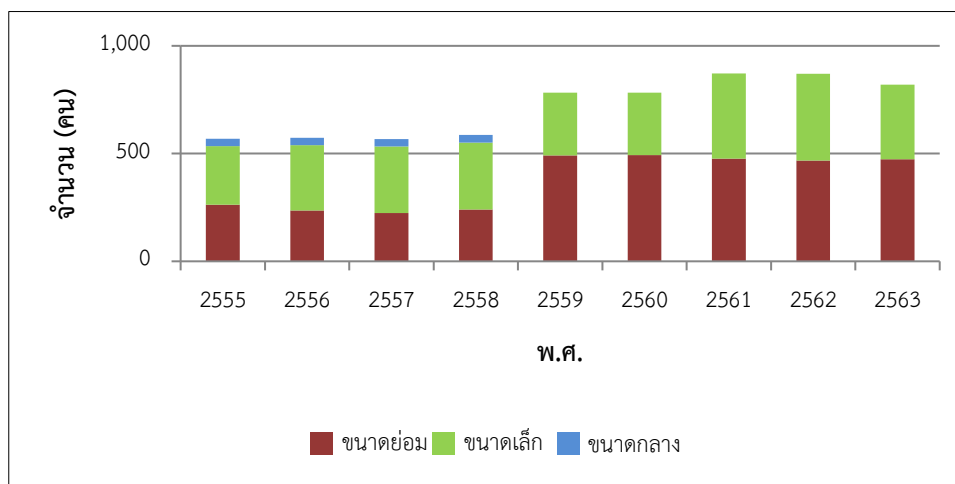
(2) จำนวนผู้ประกอบการ

ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในจังหวัดสระแก้ว แบ่งเป็น 3 ประเภทหลักคือ หมวดที่พักแรม ธุรกิจการเดินทางฯ และหมวดบริการด้านอาหารและเครื่องดื่ม รวมทั้งสิ้น 2,356 ราย และจ้างงานทั้งสิ้น 5,732 คน ผู้ประกอบการ SME ที่อยู่ในหมวดที่พักแรมใน พ.ศ. 2563 มีจำนวนทั้งสิ้น 192 ราย แบ่งเป็น ขนาดเล็ก 33 ราย และขนาดย่อม 157 ราย โดยเพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2555 มากกว่า 2 เท่า (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2564) ดังรูปที่ 3.1-21 ซึ่งสอดคล้องกับการจ้างงานที่เพิ่มขึ้น ดังแสดงในรูปที่ 3.1-22



ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2564

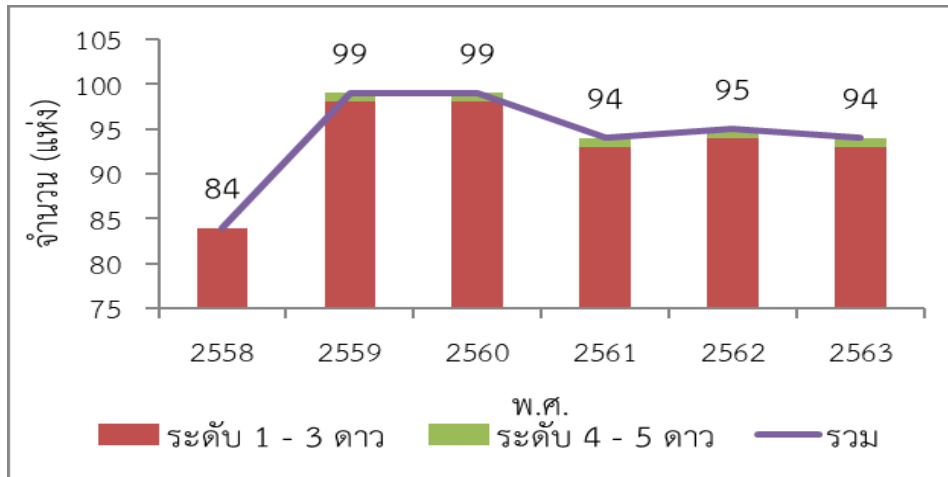
รูปที่ 3.1-21 การเปลี่ยนแปลงของจำนวนผู้ประกอบการ หมวดที่พักแรม จำแนกตามขนาดธุรกิจรายปี



ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2564

รูปที่ 3.1-22 การเปลี่ยนแปลงของการจ้างงาน หมวดที่พักแรม จำแนกตามขนาดธุรกิจรายปี

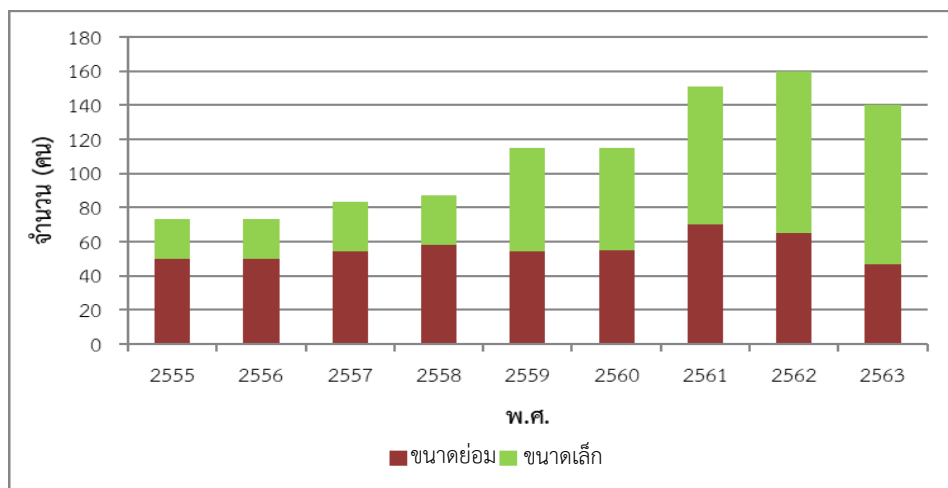
โรงแรมในจังหวัดสระแก้วพ.ศ. 2563 มีจำนวนทั้งสิ้น 94 แห่ง แบ่งเป็น
โรงแรมระดับ 1 - 3 ดาว 93 แห่ง เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2558 9 แห่ง คิดเป็น ร้อยละ 11 โดยโรงแรมระดับ 4 - 5 ดาว
มีเพียง 1 แห่ง จำนวนโรงแรมในสระแก้วมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่ไม่มากนัก ดังรูปที่ 3.1-23 ซึ่งสอดคล้องกับ
พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในจังหวัดสระแก้ว ซึ่งส่วนใหญ่จะไม่มีการค้างคืน



ที่มา: สำนักงานสถิติจังหวัดสระแก้ว, 2564

รูปที่ 3.1-23 จำนวนโรงแรมในจังหวัดสระแก้ว จำแนกตามระดับ

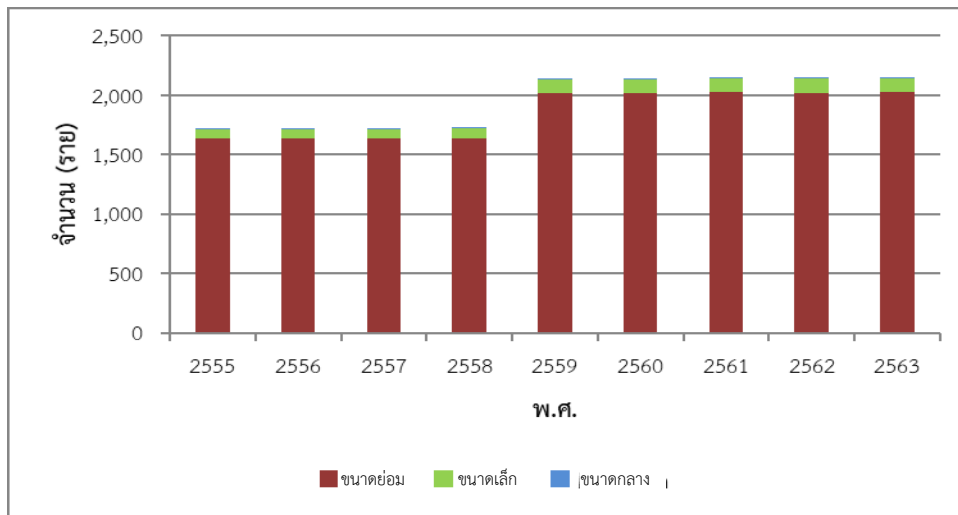
ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในจังหวัดสระแก้วมีจำนวนค่อนข้างน้อย โดยใน
พ.ศ. 2563 มีเพียง 23 ราย แบ่งเป็นขนาดเล็ก 13 ราย และขนาดย่อม 10 ราย เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2555 ที่มี
จำนวนทั้งสิ้น 10 ราย แบ่งเป็นขนาดเล็ก 1 รายและขนาดย่อม 9 ราย จ้างคนรวมทั้งสิ้น 140 คน โดยทำงาน
ในกิจการขนาดเล็ก 93 คน และขนาดย่อม 47 คน ซึ่งเพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2555 ที่จ้างคนทั้งสิ้น 73 คน (สำนักงาน
ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2564) ดังแสดงในรูปที่ 3.1-24



ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2564

รูปที่ 3.1-24 การเปลี่ยนแปลงของผู้ประกอบการ ทมวดกิจการ ธุรกิจการเดินทาง ธุรกิจจัดนำเที่ยว บริการสำรองและกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง จำแนกตามขนาดธุรกิจรายปี

ผู้ประกอบการบริการด้านอาหารและเครื่องดื่มเป็นประเภทที่มีจำนวนมากที่สุด โดยในพ.ศ. 2563 มีทั้งสิ้น 2,141 ราย แบ่งเป็น ขนาดกลาง 1 ราย ขนาดเล็ก 117 ราย และ ขนาดย่อม 2,023 ราย เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.38 และร้อยละ มีการจ้างคนทั้งสิ้น 4,772 คน โดยอยู่ในกิจการขนาดกลาง 31 คน ขนาดเล็ก 1,043 คน และ ขนาดย่อม 3,698 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 138 ร้อยละ 58.27 และร้อยละ 23.73 ตามลำดับ (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2564) ดังแสดงในรูปที่ 3.1-25 และรูปที่ 3.1-26



ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2564

**รูปที่ 3.1-25 การเปลี่ยนแปลงของผู้ประกอบการ หมวดบริการด้านอาหารและเครื่องดื่ม
จำแนกตามขนาดธุรกิจรายปี**

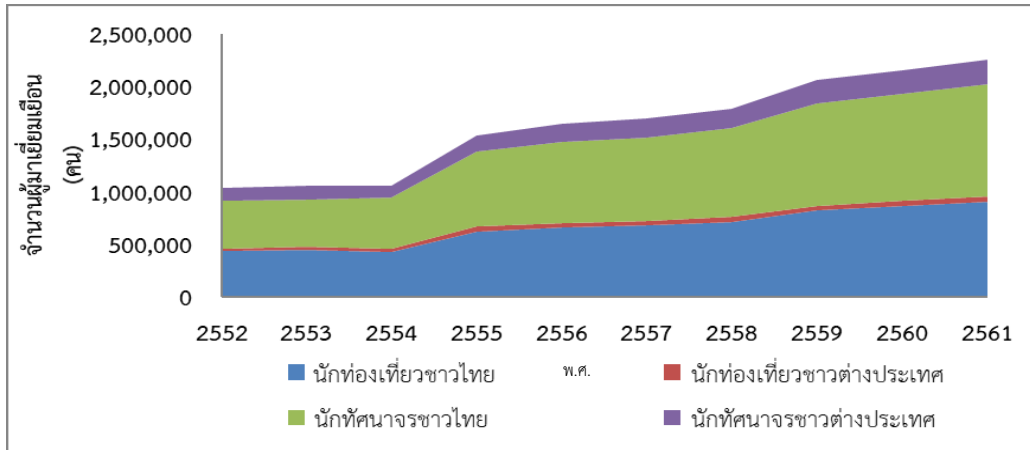


ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2564 (สืบค้นเมื่อวันที่ 22 มกราคม 2564)

**รูปที่ 3.1-26 การเปลี่ยนแปลงของการจ้างงาน หมวดบริการด้านอาหารและเครื่องดื่ม
จำแนกตามขนาดธุรกิจรายปี**

(3) จำนวนผู้มาเยี่ยมชม (นักท่องเที่ยว/ ทศนาจร)

นิยาม “ผู้เยี่ยมชม (Visitors)” รวมไปถึง “นักท่องเที่ยว (ผู้เยี่ยมชมแบบค้างคืน หรือ (Over - Night Visitors)” และ “นักท่องเที่ยว (ผู้มาเยือนและจากสถานที่นั้นไปภายในวันเดียวกัน หรือ (Same - Day Visitors)” (สำนักงานปลัดการท่องเที่ยวและกีฬา, 2564) ผู้มาเยี่ยมชมในจังหวัดสระแก้วนั้นประกอบด้วยนักท่องเที่ยวชาวไทย และนักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นหลัก (รูปที่ 3.1-27)

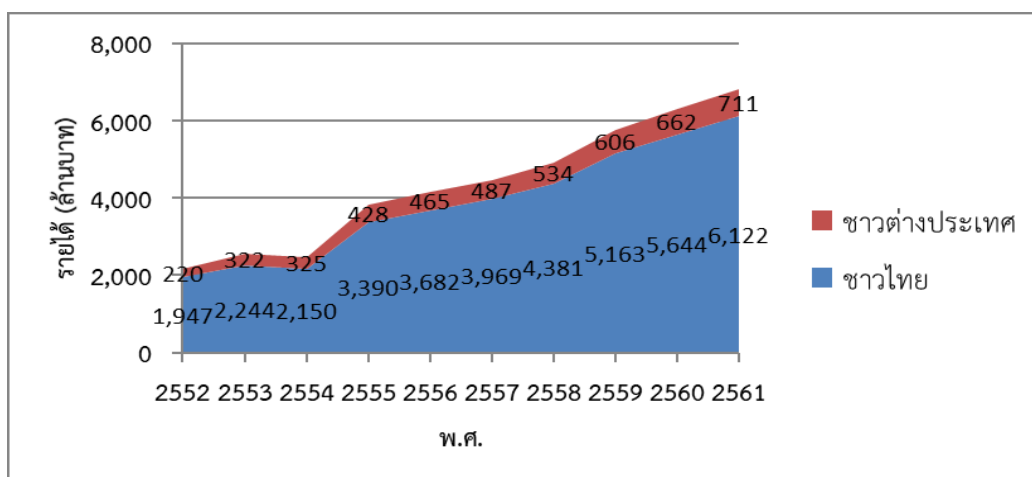


ที่มา: สำนักงานสถิติจังหวัดสระแก้ว, 2563

รูปที่ 3.1-27 ผู้มาเยี่ยมชมในจังหวัดสระแก้ว แยกตามประเภท

4.2) รายได้จากท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นนักท่องเที่ยวกลุ่มหลักที่สร้างรายได้ให้กับจังหวัด โดยใน พ.ศ. 2561 จังหวัดสระแก้วได้รายได้จากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ เป็นจำนวนทั้งสิ้น 6,833 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า 2560 ร้อยละ 8.36 (รูปที่ 3.1-28) เห็นได้ว่าจำนวนรายได้จากการท่องเที่ยวของชาวต่างชาติยังมีอยู่ค่อนข้างน้อย บ่งบอกถึงการเป็นจุดหมายของนักท่องเที่ยวกลุ่มไปสู่อื่น



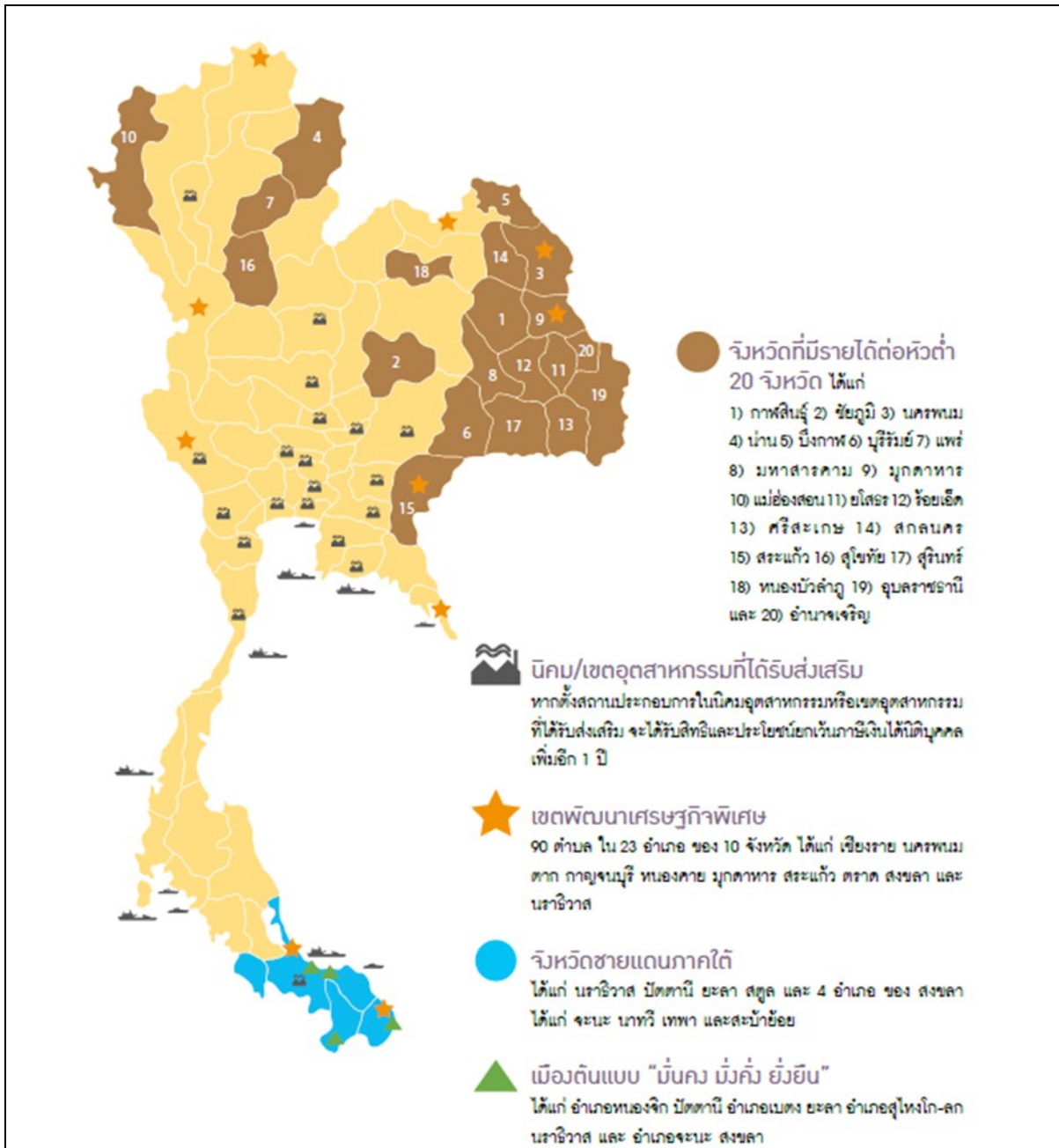
ที่มา: สำนักงานสถิติจังหวัดสระแก้ว, 2563

รูปที่ 3.1-28 รายได้จากการท่องเที่ยวในจังหวัดสระแก้ว แยกตามสัญชาติ

5) สิทธิประโยชน์ด้านการลงทุน

5.1) ประเภทของสิทธิประโยชน์

จังหวัดสระแก้วนั้นตั้งอยู่ในภาคตะวันออก ซึ่งมีนิคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ ล้อมรอบพื้นที่ และตั้งอยู่ใกล้กับพื้นที่ EEC ดังรูปที่ 3.1-29 ทำให้เกิดการเปรียบเทียบสิทธิประโยชน์กับพื้นที่อื่น ๆ



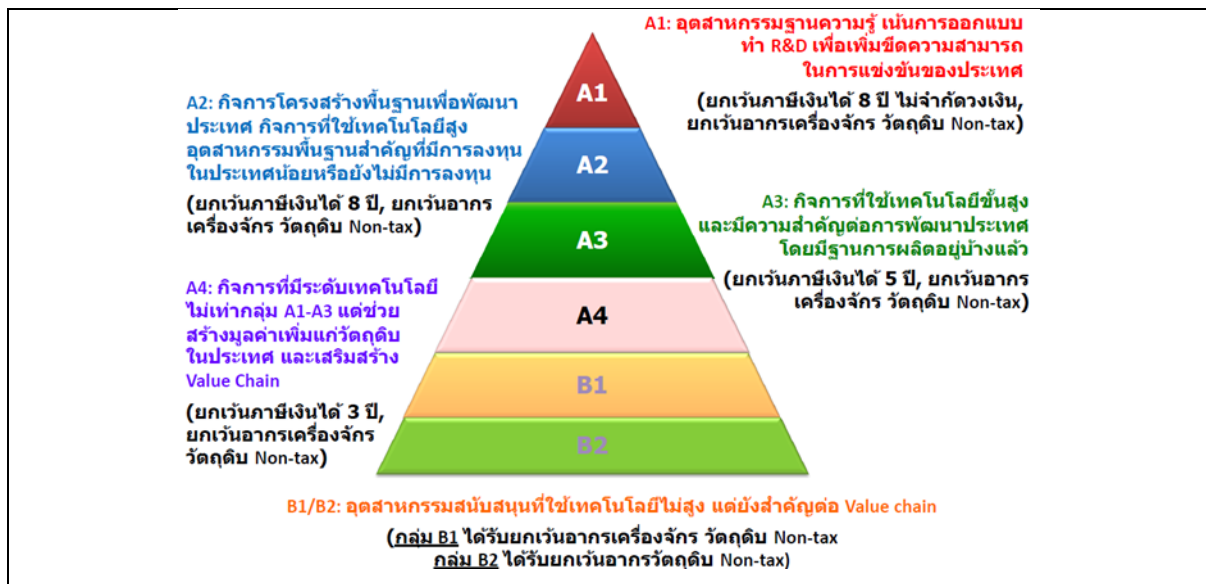
ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2653

รูปที่ 3.1-29 นิคมอุตสาหกรรม และเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในประเทศไทย

สิทธิประโยชน์ด้านการลงทุนที่สามารถขอรับจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน มีหลัก ๆ 3 ประเภทด้วยกัน 1) สิทธิประโยชน์พื้นฐาน 2) สิทธิประโยชน์ตามนโยบายส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และ 3) มาตรการส่งเสริมการลงทุนอื่น ๆ

(1) สิทธิประโยชน์พื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนให้การส่งเสริมการลงทุน โดยสามารถขอรับการส่งเสริมได้ทุกพื้นที่ โดยขึ้นอยู่กับประเภทกิจการ โดยกิจการเป้าหมายที่สามารถขอรับการส่งเสริมฯ แบ่งออกเป็น 6 ประเภทหลัก โดยมีสิทธิประโยชน์ลดหย่อนไปตามลำดับ ดังที่แสดงในรูปที่ 3.1-30



ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2559

รูปที่ 3.1-30 สิทธิประโยชน์ขั้นพื้นฐาน จำแนกตามประเภทกิจการ

(2) สิทธิประโยชน์ตามนโยบายส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน และรองรับการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงกำหนดนโยบายส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (SEZ) โดยมีประกาศที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดประเภทกิจการเป้าหมายในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ประกอบด้วย

- ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (กท.) ที่ 2/ 2557 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2557
- ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (กท.) ที่ 1 ถึง 5/ 2558 ลงวันที่ 23 เมษายน 2558
- ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (กท.) ที่ 12 ถึง 21/ 2558 ลงวันที่ 15 ธันวาคม 2558

- ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (กกท.) ที่ 1 ถึง 4/ 2559 ลงวันที่ 10 มกราคม 2559

- ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (กกท.) ที่ 7/ 261 เรื่องขยายเวลา นโยบายส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ลงวันที่ 03 สิงหาคม 2561

รวมถึงได้มีการขยายขอบเขตของกิจการประเภท 2.17 และ 6.15 อีกด้วย โดยจะได้รับสิทธิประโยชน์ดังตารางที่ 3.1-23

ตารางที่ 3.1-23 สิทธิประโยชน์สำหรับกิจการในพื้นที่ SEZ

กรณีกิจการเป้าหมาย (13 กลุ่มอุตสาหกรรม)	กรณีกิจการตามประกาศที่ 7/ 2564
- ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสูงสุด 8 ปี - ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 50 เพิ่มอีก 5 ปี	ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มเติมจากหลักเกณฑ์ปกติ 3 ปี แต่รวมแล้วไม่เกิน 8 ปี หากเป็นกิจการในกลุ่ม A1 หรือ A2 ซึ่งได้ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปีอยู่แล้ว ให้ได้รับการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 50 เพิ่มอีก 5 ปี นับจากวันสิ้นสุดระยะเวลาการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล
<ul style="list-style-type: none"> - หักค่าขนส่ง ไฟฟ้า ประปา 2 เท่าเป็นระยะเวลา 10 ปี - หักค่าติดตั้งหรือก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกได้ร้อยละ 25 ของเงินลงทุน นอกเหนือจากการหักค่าเสื่อมราคาตามปกติ - ยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร - ยกเว้นอากรขาเข้าวัตถุดิบที่ใช้ผลิตเพื่อส่งออก 5 ปี - อนุญาตให้ใช้แรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือ - สิทธิประโยชน์อื่น ๆ ที่ไม่ใช่ภาษีอากร เช่น การถือครองกรรมสิทธิ์ที่ดิน การนำช่างฝีมือต่างด้าวมาทำงาน เป็นต้น 	

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2563

โดยแต่ละพื้นที่มีกิจการเป้าหมายที่แตกต่างกันออกไปตามศักยภาพและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ รายละเอียดตามที่กล่าวถึงในบทที่ 2 โดยจัดกลุ่มประเภทกิจการได้เป็น 13 กลุ่มอุตสาหกรรม 66 ประเภทกิจการและกำหนดกิจการเป้าหมายที่ให้ส่งเสริมเฉพาะพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอีก 6 ประเภท ตามที่แสดงในตารางที่ 3.1-24 และตารางที่ 3.1-25

ตารางที่ 3.1-24 ประเภทกลุ่มกิจการเป้าหมายที่ให้การส่งเสริมในพื้นที่ SEZ 10 จังหวัด

13 กลุ่มอุตสาหกรรม (66 ประเภทกิจการ)		ตาก	สระแก้ว	ตราด	มุกดาหาร	สงขลา	เชียงราย	หนองคาย	นครพนม	กาญจนบุรี	นราธิวาส
1.	กลุ่มอุตสาหกรรมการเกษตร ประมง และ กิจการที่เกี่ยวข้อง	√	√	√	√	√	√	√	√	√	ใช้สิทธิ ประโยชน์
2.	กลุ่มอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์เซรามิกส์	√	-	-	-	-	-	-	√	√	ภายใต้
3.	กลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ เครื่องนุ่งห่ม และ เครื่องหนัง	√	√	-	-	√	√	√	√	√	มาตรการ ส่งเสริมการ
4.	กลุ่มอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องเรือน	√	√	-	-	√	√	-	√	√	ลงทุนในจังหวัด
5.	กลุ่มอุตสาหกรรมอัญมณี และเครื่องประดับ	√	√	-	-	-	√	-	√	√	ชายแดนภาคใต้
6.	กลุ่มอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องมือแพทย์	√	√	-	-	-	√	-	√	√	โดยผ่อนปรน
7.	กลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์ เครื่องจักร และชิ้นส่วน	√	√	-	-	-	-	-	√	√	เงื่อนไข
8.	กลุ่มอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและ อิเล็กทรอนิกส์	√	√	-	√	-	-	-	√	√	ประเภทกิจการ ตามนโยบาย
9.	กลุ่มอุตสาหกรรมการผลิตพลาสติก	√	√	-	-	-	√	-	√	√	เขตพัฒนา
10.	กลุ่มอุตสาหกรรมการผลิตยา	√	√	-	-	-	√	-	√	√	เศรษฐกิจพิเศษ
11.	กลุ่มอุตสาหกรรมโลจิสติกส์	√	√	√	√	√	√	√	√	√	
12.	กลุ่มนิคมหรือเขตอุตสาหกรรม	√	√	√	√	√	√	√	√	√	
13.	กลุ่มอุตสาหกรรมสนับสนุนการท่องเที่ยว	√	√	√	√	√	√	√	√	√	

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2563

ตารางที่ 3.1-25 ประเภทกลุ่มกิจการเป้าหมายที่ประกาศเพิ่มเติมในพื้นที่*

ประเภทกิจการ		ตาก	สระแก้ว	ตราด	มุกดาหาร	สงขลา	เชียงราย	หนองคาย	นครพนม	กาญจนบุรี	นราธิวาส
1.	กิจการผลิตอาหารสัตว์หรือ ส่วนผสมอาหารสัตว์	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
2.	กิจการผลิตวัสดุก่อสร้างและ กิจการผลิตผลิตภัณฑ์คอนกรีตอัด แรงสำหรับงานสาธารณูปโภค	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
3.	กิจการผลิตสิ่งปรุงแต่งสำหรับ ประติณร่างกาย เช่น สบู่ ยาสระ ผม ยาสีฟัน เครื่องสำอาง	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
4.	กิจการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก สำหรับสินค้าอุปโภค เช่น บรรจุ ภัณฑ์พลาสติก	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√

ตารางที่ 3.1-25 ประเภทกลุ่มกิจการเป้าหมายที่ประกาศเพิ่มเติมในพื้นที่* (ต่อ)

ประเภทกิจการ	ตาก	สระแก้ว	ตราด	มุกดาหาร	สงขลา	เชียงใหม่	หนองคาย	นครพนม	กาญจนบุรี	นราธิวาส
5. กิจการผลิตสิ่งของจากเยื่อหรือกระดาษ เช่น กล่องกระดาษ	√	√	-	√	√	√	√	√	√	√
6. กิจการพัฒนาอาคารสำหรับโรงงานอุตสาหกรรมและ/หรือคลังสินค้า	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√

หมายเหตุ: *ไม่ให้ได้รับสิทธิประโยชน์ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล ร้อยละ 50 เป็นระยะเวลา 5 ปี เพิ่มเติม

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2563

(3) มาตรการส่งเสริมการลงทุนอื่น ๆ

ทางคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนยังได้มีการส่งเสริมตามมาตรการอื่น ๆ ตามเงื่อนไขอีกด้วย ซึ่งเงื่อนไขและสิทธิประโยชน์แตกต่างกันออกไป โดยขอกกล่าวถึงเฉพาะมาตรการเชิงพื้นที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับจังหวัดสระแก้วดังนี้

- **สิทธิและประโยชน์เพิ่มเติมเพื่อการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค** ซึ่งสระแก้วนั้นเป็น 1 ใน 20 จังหวัดที่มีรายได้ต่อหัวต่ำ จึงเข้าเกณฑ์เงื่อนไขที่จะสามารถขอรับการลงทุนได้ โดยมีสิทธิประโยชน์เพิ่มเติมดังนี้

- **กลุ่มกิจการประเภท A1 และ A2** ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล 50% เพิ่มเติม 5 ปี

- **กลุ่มอื่น ๆ (ยกเว้น B2)** ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มเติม 3 ปี

- หักค่าขนส่ง ค่าไฟฟ้าและค่าประปา 2 เท่า 10 ปี

- หักค่าติดตั้งหรือก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก 25% ของเงินลงทุน

- **สิทธิและประโยชน์เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรม** หากจัดตั้งกิจการประเภทการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมในเขตนิคมอุตสาหกรรมสระแก้ว จะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มเติมอีก 1 ปี

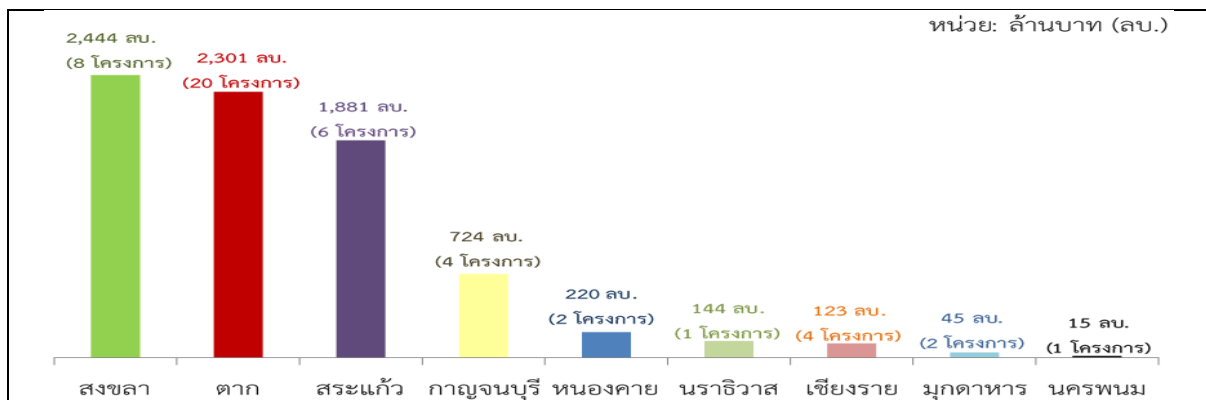
(4) มูลค่าการลงทุน

(4.1) การลงทุนที่ได้รับการส่งเสริมจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ มีลงทุนแล้ว 48 โครงการ เป็นมูลค่า 7,895.40 ล้านบาท จากโครงการที่ขอรับจำนวนทั้งสิ้น 90 โครงการ เป็นวงเงินรวม 21,149.24 ล้านบาท โดยจำแนกออกเป็นประเภทต่าง ๆ ตาม โดยมีการลงทุนของต่างชาติทั้งหมด 9 ชาตที่สนใจขอรับการส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษทั้งสิ้น 27 โครงการ วงเงินรวม 3,192.05 ล้านบาท ประกอบด้วย ญี่ปุ่น ไทย - ญี่ปุ่น (ร่วมลงทุน)

มาเลเซีย ใต้หวัน ออสเตรเลีย สาธารณรัฐเกาหลีใต้ สาธารณรัฐอินเดีย สาธารณรัฐประชาชนจีน และ ไทย - สาธารณรัฐประชาชนจีน (ร่วมลงทุน) เนเธอร์แลนด์ และสาธารณรัฐสิงคโปร์

การลงทุนของสระแก้วนั้นอยู่ที่ลำดับที่ 3 จาก 10 จังหวัดในเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยมีจำนวนโครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนทั้งหมด 6 โครงการ (ลำดับ 1 – 6 ใน ตารางที่ 3.1-26 เป็นวงเงิน 1,881 ล้านบาท ดังแสดงในรูปที่ 3.1-31 และได้รับการอนุมัติเพิ่มเติมอีก 2 โครงการลำดับ 7 - 8. ในตารางที่ 3.1-26)

สำหรับการลงทุนของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) นั้น อยู่ที่ 775 ล้านบาท โดยเป็นค่าก่อสร้างนิคมอุตสาหกรรมสระแก้วทั้งหมด (สศข., 2564 (ข))



ที่มา: สศข., 2564 (ข)

รูปที่ 3.1-31 มูลค่าการลงทุนที่ได้รับการส่งเสริมจาก BOI และได้รับการส่งเสริมแล้ว

รายการประเภทของกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน และดำเนินการลงทุนแล้วมีความหลากหลายแตกต่างกันไปตามแต่ละพื้นที่ดังนี้

- ตาก: เครื่องนุ่งห่ม เครื่องหนัง บรรจุภัณฑ์พลาสติก วัสดุก่อสร้าง ยานยนต์ เครื่องจักร และชิ้นส่วน เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์
- สงขลา: น้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น Ceramic Dipping Former ถังมือยางธรรมชาติ น้ำยางข้น แล็บพลาสติก ถังมือยางสำหรับตรวจโรค
- สระแก้ว: บรรจุภัณฑ์พลาสติก อาหารสัตว์ ชิ้นส่วนโลหะ เลเยอร์เค้ก ขนมเวเฟอร์
- มุกดาหาร: ผลิตภัณฑ์พลาสติก อาหารหมักสำเร็จรูป
- กาญจนบุรี: อาหารสัตว์ เครื่องสำอาง ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร
- หนองคาย: ยางแท่ง พลังงานไฟฟ้าจากแสงอาทิตย์ที่ติดตั้งบนหลังคา
- เชียงราย: ยางเครป โรงพยาบาล น้ำมันนวด
- นครพนม: ไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ที่ติดตั้งบนหลังคา
- นครราชสีมา: พลังงานไฟฟ้า

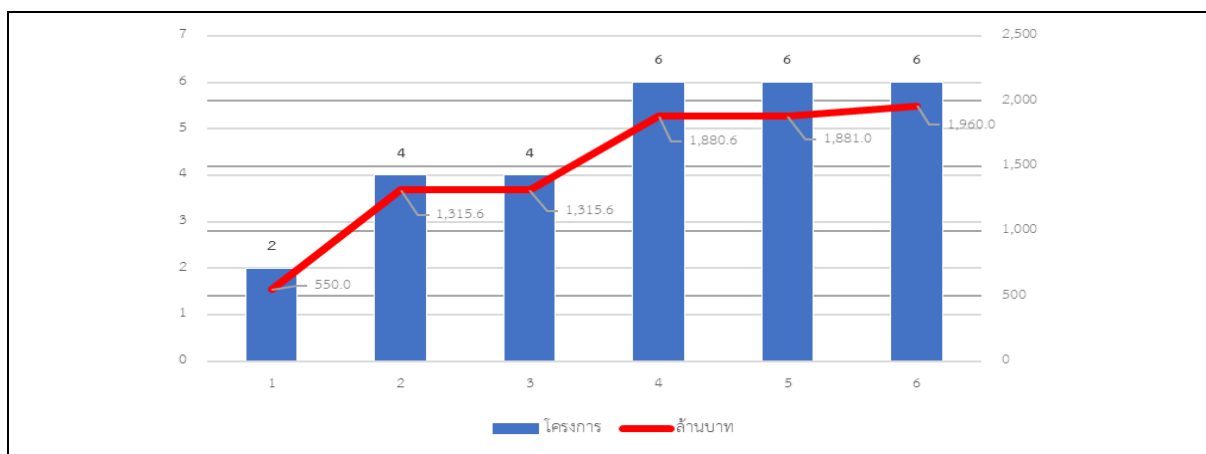
จากรายงานความก้าวหน้าการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (สศช., 2564) รายละเอียดดังตารางที่ 3.1-26 และรูปที่ 3.1-32 จะเห็นได้ว่า โครงการและเงินลงทุนที่ได้รับ การอนุมัติในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วโดยการส่งเสริมการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการ ส่งเสริมการลงทุน (สกท.) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ พ.ศ. 2559 – 2564 โดยพบว่าในปี 2559 มีการอนุมัติโครงการเพื่อส่งเสริมฯ 2 โครงการ เงินลงทุน 550 ล้านบาท และในปี 2564 ได้มีการอนุมัติ โครงการเพื่อส่งเสริมฯ แล้ว 6 โครงการ เงินลงทุน 1,960 ล้านบาท (จากโครงการที่ขอรับการส่งเสริมฯ 9 โครงการ วงเงินลงทุน 7,792 ล้านบาท) เมื่อคิดเป็นสัดส่วนของเงินลงทุนแต่ละปีเทียบกับเงินลงทุนในปี 2559 จะเห็นได้ว่าเงินลงทุนในระหว่าง พ.ศ. 2560 - 2564 คิดเป็นสัดส่วนเงินลงทุนเทียบกับเงินลงทุนในปี 2559 เท่ากับ 2.4 เท่า 2.4 เท่า 3.4 เท่า 3.4 เท่า และ 3.6 เท่า ตามลำดับ โดยสัดส่วนเงินลงทุนเทียบกับเงิน ลงทุนปี 2559 เท่ากับ 3.04 เท่า/ ปี (พ.ศ. 2560 – 2564)

ตารางที่ 3.1-26 เงินลงทุนและโครงการที่ได้รับการอนุมัติในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ระหว่าง พ.ศ. 2559 - 2564

พ.ศ.	จำนวนโครงการที่ได้รับการอนุมัติ สะสม (โครงการ)*	เงินลงทุน (ล้านบาท)	สัดส่วนความก้าวหน้า (เท่า) เทียบกับ เงินลงทุน พ.ศ. 2559
2559	2	550.0	-
2560	4	1,315.6	2.4
2561	4	1,315.6	2.4
2562	6	1,880.6	3.4
2563	6	1,881.0	3.4
2564	6	1,960.0	3.6

หมายเหตุ: * การส่งเสริมการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (สกท.)

ที่มา: สศช., 2564 (ค)



ที่มา: สศช., 2564 (ค)

รูปที่ 3.1-32 เงินลงทุนและโครงการที่ได้รับการอนุมัติในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ระหว่าง พ.ศ. 2559 - 2564

(4.2) จำนวนธุรกิจและมูลค่าทุนจดทะเบียน

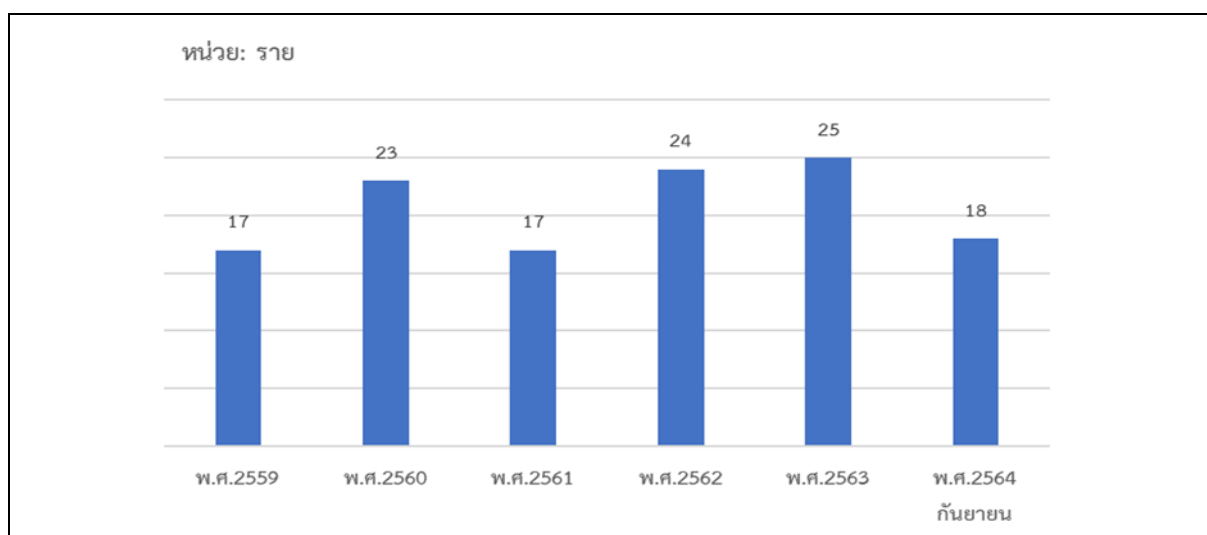
จำนวนธุรกิจและมูลค่าทุนจดทะเบียน ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว (รายงานโดยกรมพัฒนาธุรกิจการค้า พ.ศ. 2563 และ พ.ศ. 2564) แสดงดังต่อไปนี้

(4.2.1) ธุรกิจจัดตั้งใหม่และทุนจดทะเบียน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นระหว่าง พ.ศ. 2559 – 2564 โดยจำนวนธุรกิจจัดตั้งใหม่ 17-25 ราย (ตารางที่ 3.1-27 และรูปที่ 3.1-33 ซึ่งจำนวนสูงสุดใน พ.ศ. 2562 และ พ.ศ. 2563 คือ 24 ราย และ 25 รายจะเห็นได้ว่า จำนวนสูงขึ้นใน พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นปีที่นิคมอุตสาหกรรมสระแก้วเปิดดำเนินการ ส่วนมูลค่าทุนจดทะเบียนแนวโน้มเพิ่มขึ้นในระหว่าง พ.ศ. 2559 – กันยายน พ.ศ. 2564 ดังรูปที่ 3.1-34 พบว่าใน พ.ศ. 2559 มีมูลค่าทุนจดทะเบียน จำนวน 25.25 ล้านบาท จนถึง พ.ศ. 2562 มีมูลค่าทุนจดทะเบียน จำนวน 117.70 ล้านบาท และลดลง 53.96 ล้านบาท (พ.ศ. 2563) และ 28.25 ล้านบาท (กันยายน พ.ศ. 2564) โดยพบว่าการลงทุนเพิ่มขึ้นสูงขึ้นใน พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นปีที่นิคมอุตสาหกรรมสระแก้วเปิดดำเนินการ (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า รายงาน ณ กันยายน 2564)

ตารางที่ 3.1-27 ธุรกิจจัดตั้งใหม่ ระหว่าง พ.ศ. 2559 - กันยายน พ.ศ. 2564

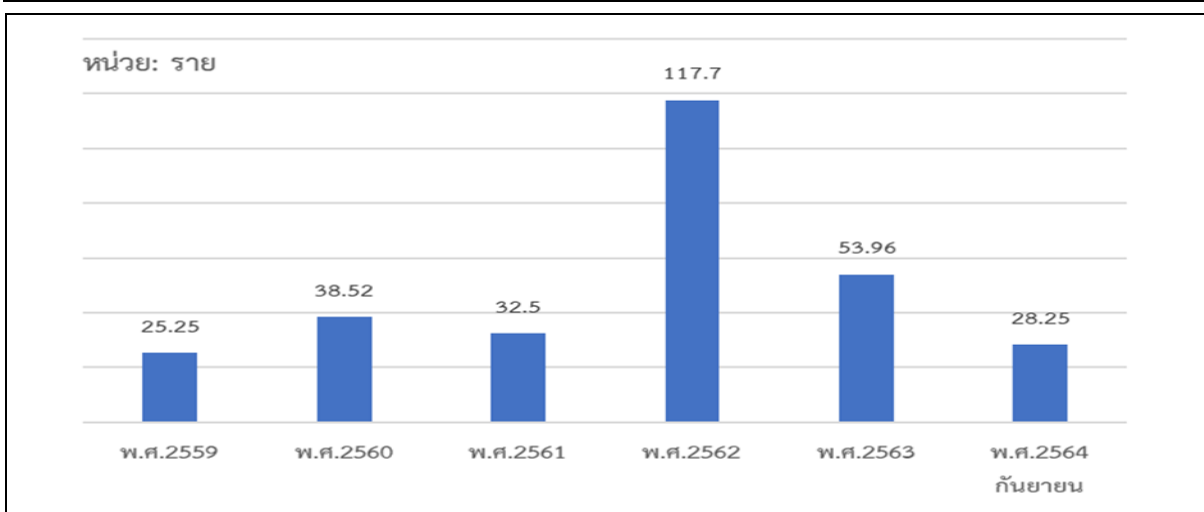
ธุรกิจจัดตั้งใหม่ รายละเอียด	พ.ศ.					
	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	ก.ย. 2564
จำนวนนิติบุคคล (ราย)	17	23	17	24	25	18
ทุนจดทะเบียน (ลบ.)	25.25	38.52	32.50	117.70	53.96	28.25

ที่มา: กรมพัฒนาธุรกิจการค้า 2563; 2564



ที่มา: กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2564

รูปที่ 3.1-33 ทุนจดทะเบียนธุรกิจจัดตั้งใหม่ ระหว่าง พ.ศ. 2559 - กันยายน พ.ศ. 2564



ที่มา: กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2564

รูปที่ 3.1-34 เงินลงทุนในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ระหว่าง พ.ศ. 2559 - 2564

(4.2.2) นิติบุคคลคงอยู่และทุนจดทะเบียน ข้อมูล พ.ศ. 2562 -

2564 พบว่า

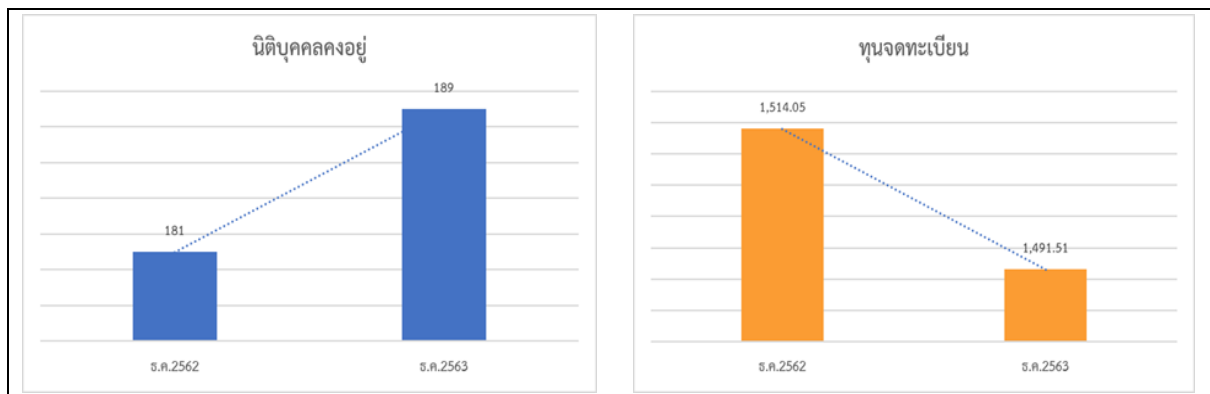
- เปรียบเทียบ ณ.ธันวาคม พ.ศ. 2562 - ณ.ธันวาคม พ.ศ. 2563 ตารางที่ 3.1-28 และรูปที่ 3.1-35 จำนวนนิติบุคคลคงอยู่ 118 ราย เพิ่มเป็น 189 ราย เพิ่มขึ้น 8 โรงงานหรือร้อยละ 4.42 แต่ทุนจดทะเบียนนิติบุคคลคงอยู่นั้น พบว่า มูลค่า ณ ธันวาคม พ.ศ. 2562 1,514.05 ล้านบาท สูงกว่า พ.ศ. 2563 (ณ ธันวาคม) มูลค่าทุนจดทะเบียน 1491.51 ล้านบาท (ณ ธันวาคม พ.ศ. 2563) ซึ่งมูลค่าลดลง 22.54 ล้านบาทหรือร้อยละ 1.49

- เปรียบเทียบ ณ.กันยายน พ.ศ. 2563 และ ณ กันยายน พ.ศ. 2564 ดังตารางที่ 3.1-28 และรูปที่ 3.1-36 นิติบุคคลคงอยู่ ณ กันยายน พ.ศ. 2563 จำนวน 194 ราย เพิ่มเป็น 202 ราย ณ กันยายน พ.ศ. 2564 เพิ่มขึ้น 8 โรงงานหรือร้อยละ 4.12 มูลค่าลงทุน 1,486.01 ล้านบาท ลดลงเหลือ 1,482.90 ล้านบาท เท่ากับลดลง 3.11 ล้านบาทหรือร้อยละ 0.92 จึงสรุปได้ว่า ทุนจดทะเบียนนิติบุคคลเพิ่มขึ้นสูงในปี 2562 เนื่องจากเป็นปีที่นิคมอุตสาหกรรมเปิดดำเนินการ (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, รายงาน ณ กันยายน 2564) อย่างไรก็ตามจากตารางการลงทุนของโครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2560 - 2564 เริ่มจาก 1,315.6 ล้านบาท (พ.ศ. 2560) - 1960 ล้านบาท (พ.ศ. 2564) แสดงว่ามีการลงทุนเพิ่มขึ้น แต่ข้อมูลยังไม่ได้บันทึกในข้อมูลของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าเนื่องจากบางโครงการตั้งตัวอย่างโครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนในที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนยังไม่ยื่นขอแจ้งจัดประกอบกิจการโรงงาน และบางโครงการยังไม่พบข้อมูลในฐานข้อมูลของสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสระแก้วเป็นต้น ดังตัวอย่างเงินลงทุนของ 6 โครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2562 ดังตารางที่ 3.1-29

**ตารางที่ 3.1-28 เงินลงทุนและโครงการที่ได้รับการอนุมัติและในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วระหว่าง
พ.ศ. 2562 - 2564**

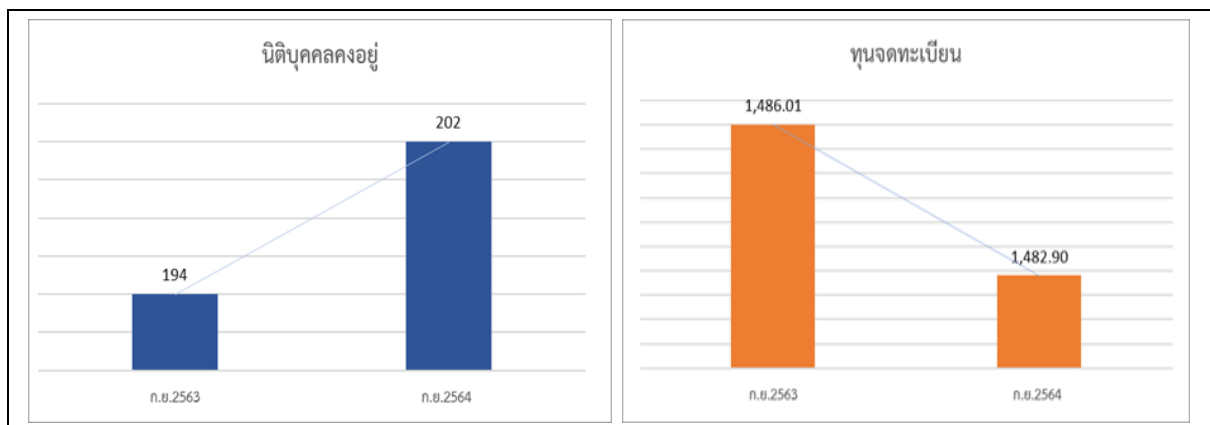
การลงทุน	พ.ศ.		การเปลี่ยนแปลง ธ.ค.62 - ธ.ค.63	การเปลี่ยนแปลง ร้อยละ	พ.ศ.		การเปลี่ยนแปลง ก.ย.63 - ก.ย.64	การเปลี่ยนแปลง ร้อยละ
	2562 ธ.ค.62	2563 ธ.ค.63			2563 ก.ย.63	2564 ก.ย.64		
นิติบุคคลคงอยู่	181	189	+8	+4.42	194	202	+8	+4.12
ทุนจดทะเบียน	1,514.05	1,491.51	-22.54	-1.49	1,486.01	1,482.90	-3.11	-0.21

ที่มา: กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2564



ที่มา: กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2564

รูปที่ 3.1-35 นิติบุคคลคงอยู่ และทุนจดทะเบียน ระหว่าง พ.ศ. 2562 - 2563



ที่มา: กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2564

รูปที่ 3.1-36 นิติบุคคลคงอยู่ และทุนจดทะเบียน ระหว่าง พ.ศ. 2563 - 2564

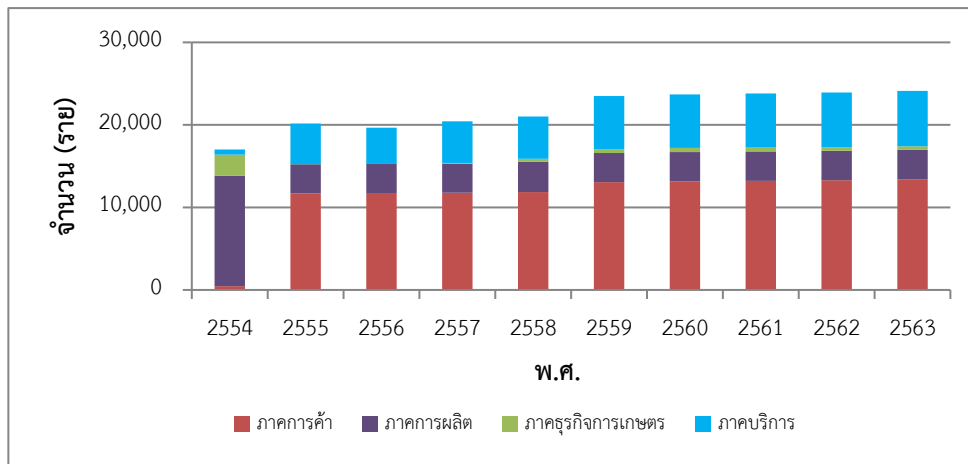
ตารางที่ 3.1-29 โครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน ระหว่าง พ.ศ. 2559 - 2564

บริษัท	ที่ตั้ง	เงินลงทุน (ล้านบาท)	สถานะ
บริษัท ซีโกลแลตเค้ก จำกัด ผลิตภัณฑ์ ผลิตอาหารสัตว์	ต.ผักขะ อ.วัฒนานคร จ.สระแก้ว 27160	35	ยังไม่ยื่นขอแจ้งจัดประกอบ กิจการโรงงาน
บริษัท พลาสติกและหีบห่อไทย จำกัด (มหาชน) ผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์พลาสติก เช่น ฝาพลาสติก ถ้วยพลาสติก ขวดพลาสติก	ต.บ้านด่าน อ.อรัญประเทศ จ.สระแก้ว 27120	728.8	ยังไม่พบข้อมูลในฐานข้อมูล ของ สนง.อุตสาหกรรมจังหวัด สระแก้ว
บริษัท ชูบุชี จำกัด (ประเทศไทย) ผลิตภัณฑ์ ผลิตและจำหน่ายชิ้นส่วนเครื่องใช้ไฟฟ้าและ ชิ้นส่วน ยานยนต์ประเภทนวนกั้นความร้อน เก็บเสียง	ต.บ้านด่าน อ.อรัญประเทศ จ.สระแก้ว 27120	515	เริ่มดำเนินการผลิตตั้งแต่ปี 2561
บริษัท เอ็กซ์ตรีม วิชชั่น เอ็นจิเนียริ่ง จำกัด ผลิตภัณฑ์ ผลิตชิ้นส่วนโลหะสำหรับ เครื่องใช้ไฟฟ้า	ต.ผักขะ อ.วัฒนานคร จ.สระแก้ว 27160	38.6	ยังไม่พบข้อมูลในฐานข้อมูล ของ สนง.อุตสาหกรรมจังหวัด สระแก้ว
บริษัท ยูโรเปียนฟู้ด จำกัด (มหาชน) ผลิตภัณฑ์ ขนมาจากธัญพืช เช่น เวเฟอร์	ต.ผักขะ อ.วัฒนานคร จ.สระแก้ว 27160	137	อยู่ระหว่างการก่อสร้างอาคาร โรงงานและติดตั้งเครื่องจักร
บริษัท ยูโรเปียนฟู้ด จำกัด (มหาชน) ผลิตภัณฑ์ เค้ก	ต.ผักขะ อ.วัฒนานคร จ.สระแก้ว 27160	428	อยู่ระหว่างการก่อสร้างอาคาร โรงงานและติดตั้งเครื่องจักร

ที่มา: ร่างแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว พ.ศ.2566 - 2570

6) วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME)

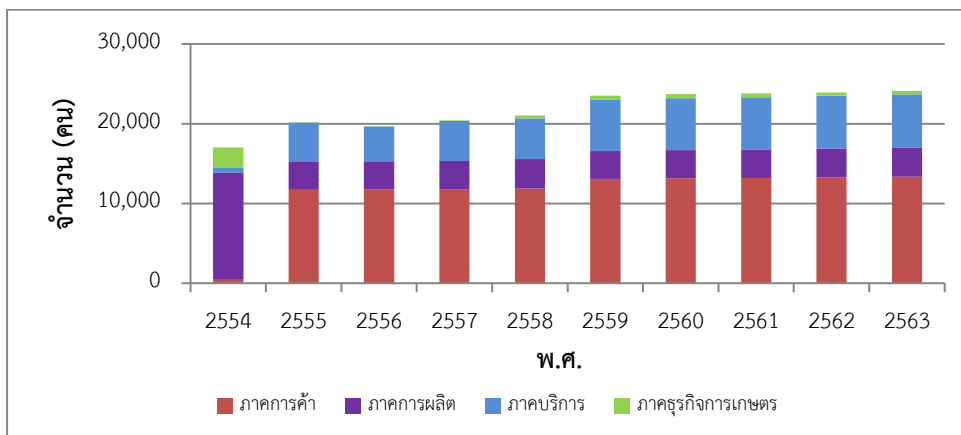
ผู้ประกอบการในจังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2563 มีจำนวนทั้งสิ้น 24,108 ราย แบ่งเป็นภาค
การค้า 13,374 ราย ภาคการผลิต 3,595 ราย ภาคธุรกิจการเกษตร 441 ราย และ ภาคบริการ 6,698 ราย
เพิ่มขึ้นจากพ.ศ. 2554 7,097 ราย คิดเป็นร้อยละ 41.77 โดยโครงสร้างผู้ประกอบการนั้นมีการเปลี่ยนแปลง
จาก พ.ศ. 2554 อย่างสิ้นเชิง จากภาคการผลิตและภาคธุรกิจการเกษตร เป็นภาคการค้าและการบริการ โดยมี
แนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตามที่แสดงในรูปที่ 3.1-37 โดยเฉพาะในช่วงปี 2559 ซึ่งมีการประกาศเป็นเขต
พัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว



ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2564

รูปที่ 3.1-37 จำนวนผู้ประกอบการในจังหวัดสระแก้วตามนิยามใหม่ จำแนกตามภาคธุรกิจ

จำนวนการจ้างงานรวมของ SME ในปี 2563 มีจำนวนทั้งสิ้น 56,633 คน เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2554 ร้อยละ 41.72 แบ่งเป็นภาคการค้า 29,433 คน ภาคการผลิต 8,163 คน ภาคธุรกิจการเกษตร 403 คน และ ภาคบริการ 166,871 คน ซึ่งจำนวนการจ้างงานนั้นสอดคล้องกับการขยายตัวของธุรกิจ SMEs ในภาคการค้าและการบริการ ตามที่แสดงในรูปที่ 3.1-38



ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2564

รูปที่ 3.1-38 จำนวนการจ้างงานในจังหวัดสระแก้วตามนิยามใหม่ จำแนกตามภาคธุรกิจ

วิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสระแก้วมีจำนวนทั้งสิ้น 552 ราย โดยตั้งอยู่ในพื้นที่ศึกษา 11 ราย ซึ่งส่วนใหญ่จะประกอบกิจการเกษตรและทำการแปรรูปสินค้าการเกษตร โดยมีการจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนด้านท่องเที่ยว 1 ราย อยู่ในตำบลปากห้วย อำเภออรัญประเทศ (ตารางที่ 3.1-30)

ตารางที่ 3.1-30 จำนวนวิสาหกิจชุมชนที่มีการจดทะเบียนในพื้นที่ศึกษา

อำเภอ	ตำบล	จำนวนวิสาหกิจชุมชนที่มีการจดทะเบียน (แห่ง)
วัฒนานคร	ผักขะ	1
อรัญประเทศ	ป่าไร่	3
	บ้านด่าน	1
	ท่าข้าม	0
	พากห้วย	6
	อรัญประเทศ	0
	บ้านใหม่หนองไทร	0
รวม		11

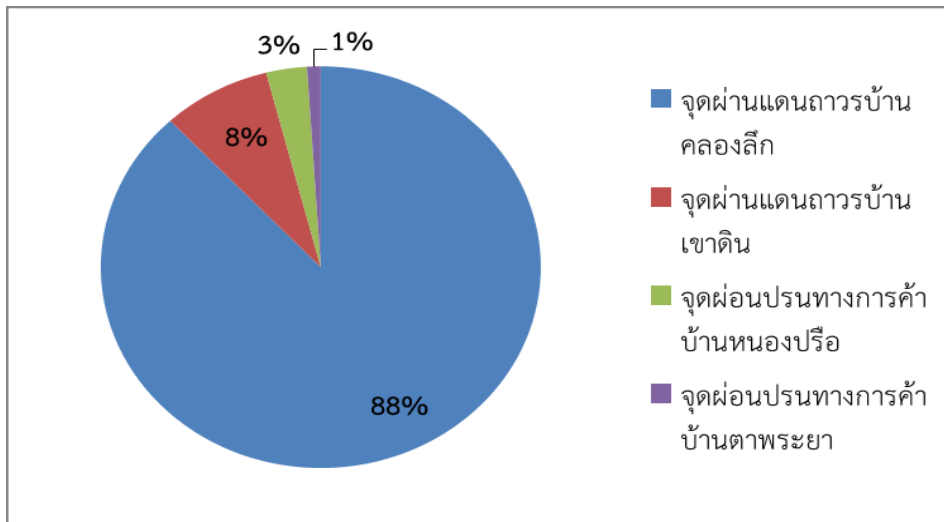
ที่มา: ระบบสารสนเทศวิสาหกิจชุมชน, กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร, 2564

ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ One Tambon One Product (OTOP) ในจังหวัดสระแก้ว ณ เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2563 นั้นมีจำนวนทั้งสิ้น 47 ราย ประกอบด้วยอาหารและเครื่องดื่ม ผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร ของใช้และงานหัตถกรรม (สำนักส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชน, 2559)

7) การค้าชายแดน

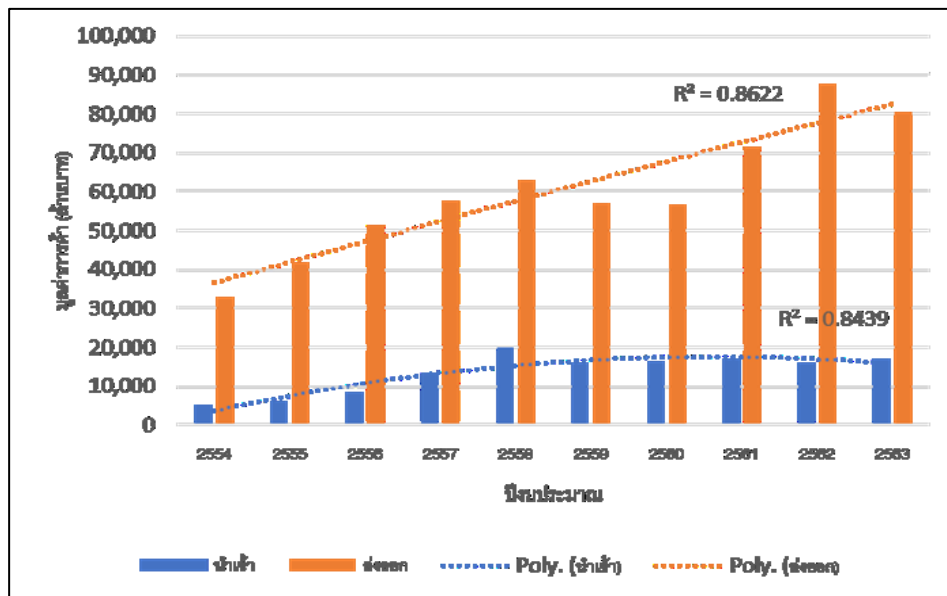
7.1) มูลค่าและประเภทของการค้าชายแดน - ผ่านแดน

จากข้อมูลสถิติมูลค่าการค้าชายแดนด้านศุลกากรอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ระหว่างปีงบประมาณ 2554 - 2563 พบว่า จังหวัดสระแก้วได้ดุลการค้ามาโดยตลอด และมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปีงบประมาณ 2563 มูลค่าการค้าชายแดนไทย - ราชอาณาจักรกัมพูชา มีมูลค่า 97,279.87 ล้านบาท ลดลงจากปีงบประมาณ 2562 ร้อยละ 6.08 ซึ่งเป็นการส่งออก 80,423.83 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 8.14 และการนำเข้า 16,856.05 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.16 ซึ่งไทยเป็นฝ่ายเสียดุลการค้า มูลค่า 63,567.78 ล้านบาท รายละเอียดสถิติมูลค่าการค้าชายแดนไทย - ราชอาณาจักรกัมพูชา ดังแสดงใน **ตารางที่ 3-32** สัดส่วนมูลค่าการค้าในปี 2563 ของแต่ละจุดผ่านแดนถาวร และจุดผ่อนปรนทางการค้า (ด้านศุลกากรอรัญประเทศ, 2563) ดังแสดงในรูปที่ 3.1-39 รูปที่ 3.1-40 และตารางที่ 3.1-31



ที่มา: คำนวณโดย สศช. โดย MS Excel, อ้างอิงข้อมูลจาก ด้านศุลกากรรัฐประเทศ, 2563

รูปที่ 3.1-39 สัดส่วนมูลค่าการค้าในปี 2563 ของแต่ละจุดผ่านแดนถาวร และจุดผ่อนปรนทางการค้าในจังหวัดสระแก้ว



ที่มา: คำนวณจากตารางที่ 3.1-31

รูปที่ 3.1-40 มูลค่าการค้าชายแดนจังหวัดสระแก้ว ระหว่างปีงบประมาณ 2554 – 2563

ตารางที่ 3.1-31 มูลค่าการค้าด้านศุลกากรอรัญประเทศ

ปีงบประมาณ	การส่งออก		การนำเข้า		มูลค่าการค้ารวม		ดุลการค้า	%YOY ²
	ใบขนฯ ¹ (ฉบับ)	มูลค่าสินค้า (ล้านบาท)	ใบขนฯ 1 (ฉบับ)	มูลค่าสินค้า (ล้านบาท)	ใบขนฯ 1 (ฉบับ)	มูลค่าสินค้า (ล้านบาท)		
2554	26,291	32,728.56	6,720	5,089.45	33,011	37,818.01	27,639.10	23.02
2555	33,685	41,614.40	7,418	6,100.60	41,103	47,715.00	35,513.80	26.17
2556	36,320	51,127.08	6,203	8,303.74	42,523	59,430.82	42,823.34	24.55
2557	33,818	57,613.12	5,997	13,279.98	39,815	70,893.10	44,333.14	19.29
2558	32,498	62,873.85	9,977	20,117.93	42,475	82,991.78	42,755.92	17.07
2559	34,400	57,062.43	11,720	16,024.38	46,120	73,086.82	41,038.05	- 11.93
2560	37,443	56,601.85	12,999	16,227.44	50,442	72,829.29	40,374.40	- 0.35
2561	46,743	71,468.26	12,104	16,792.93	58,847	88,261.19	54,675.33	21.19
2562	51,184	87,548.30	10,950	16,029.68	62,134	103,577.97	71,518.62	17.35
2563	46,565	80,423.83	12,255	16,856.05	58,820	97,279.87	63,567.78	- 6.08

หมายเหตุ: ¹ใบขนฯ คือใบขนส่งสินค้าที่ใช้ประกอบพิธีการนำเข้าส่งออกของด้านศุลกากร

²%YOY คือ อัตราการขยายตัวของดุลการค้าจากปีก่อนหน้า

ที่มา: กระทรวงพาณิชย์, 2564

7.2) การนำเข้า

มูลค่าสินค้านำเข้า ณ ด่านศุลกากรอรัญประเทศ ในปีงบประมาณ 2563 จำนวน 3 อันดับแรก คือ **มันสำปะหลัง (ส่วนอื่น ๆ ที่นอกจากหัว) ส่วนประกอบมอเตอร์ทำด้วยอลูมิเนียม และเศษอลูมิเนียม** ซึ่งมีมูลค่าการนำเข้า 3,300 ล้านบาท 1,970 ล้านบาท และ 674 ล้านบาท ตามลำดับ

7.3) การส่งออก

มูลค่าสินค้าส่งออก ณ ด่านศุลกากรอรัญประเทศ ในปีงบประมาณ 2563 จำนวน 3 อันดับแรก คือ **รถยนต์ เครื่องดื่มชนิดไม่อัดลม และเครื่องยนตรถจักรยานยนต์** ซึ่งมีมูลค่าการส่งออก 9,175 ล้านบาท 5,300 ล้านบาท และ 3,489 ล้านบาท ตามลำดับ ดังตารางที่ 3.1-32

ตารางที่ 3.1-32 มูลค่าสินค้านำเข้าและส่งออก ณ ด่านศุลกากรอรัญประเทศ จำแนกตามประเภทสินค้า (ข้อมูล ณ วันที่ 7 ตุลาคม 2563)

สินค้านำเข้า	มูลค่า (ล้านบาท)		สินค้าส่งออก	มูลค่า (ล้านบาท)	
	ปีงบฯ 2562	ปีงบฯ 2563		ปีงบฯ 2562	ปีงบฯ 2563
มันสำปะหลัง (อื่น ๆ)	2,548	3,300	รถยนต์	10,356	9,175
ส่วนประกอบมอเตอร์ทำด้วยอลูมิเนียม	1,402	1,970	เครื่องดื่มชนิดไม่อัดลม	5,453	5,300
เศษอลูมิเนียม	902	674	เครื่องยนตรถจักรยานยนต์	4,012	3,489
แผ่นวงจรพิมพ์	820	563	อะไหล่รถจักรยานยนต์	3,955	3,736
เศษทองแดง	629	797	รถแทรกเตอร์	3,123	2,844
มอเตอร์กระแสตรงขนาดเล็ก	562	461	สุกรมี่ชีวิต	2,185	3,626
มันสำปะหลัง (หัว)	531	-	พลังงานไฟฟ้า	1,728	2,066
ชิ้นส่วนประกอบฮาร์ดดิสก์จากโลหะ	467	432	ปูนซีเมนต์	1,514	1,510
สายไฟพร้อมขั้วต่อ	443	395	รถจักรยานยนต์	1,419	-
อาหารสำหรับสุนัข	386	-	ผ้าถักนิตแบบย้อมสี	1,341	-
เมล็ดข้าวโพด	-	711	เครื่องนวดเกี่ยวข้าว	-	1,753
เลนส์แว่นตา	-	454	รถชุดแบบตีนตะขาบ	-	1,096
อื่น ๆ	7,340	7,092	อื่น ๆ	52,461	45,828
รวม	16,030	16,849	รวม	87,547	80,423

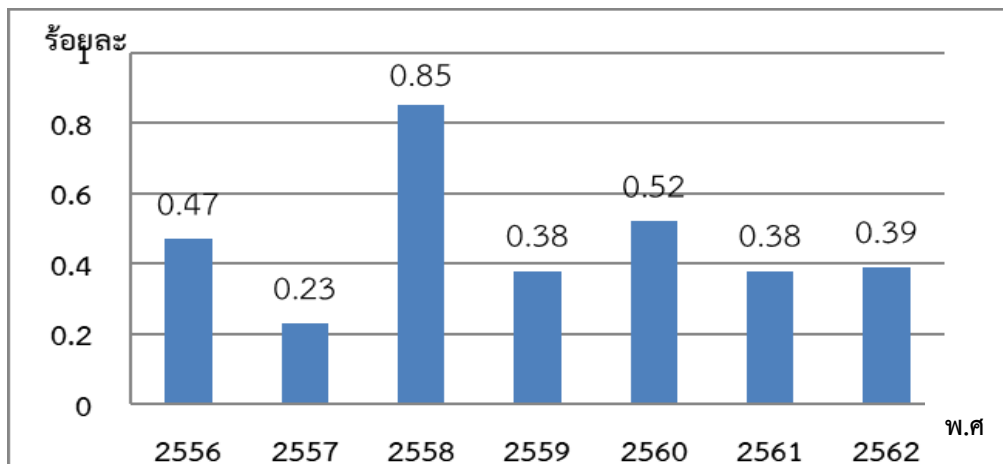
ที่มา: ด่านศุลกากรอรัญประเทศ, 2563

3.1.3 ด้านสังคม

1) ประชากร

1.1) จำนวนและอัตราการเพิ่มของประชากร

ข้อมูลจากกรมการปกครอง ในพ.ศ. 2562 จังหวัดสระแก้ว มีประชากรทั้งสิ้น 566,303 คน เป็นเพศชาย 283,497 คน คิดเป็นร้อยละ 50 ของประชากรทั้งหมด เพศหญิง 282,806 คน คิดเป็นร้อยละ 50 ของประชากรทั้งหมด มีความหนาแน่นของประชากรโดยเฉลี่ย เท่ากับ 76 คนต่อตารางกิโลเมตร แบ่งเป็นผู้ที่มีสัญชาติไทย และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน จำนวน 554,339 คน ผู้ที่ไม่ได้สัญชาติไทย และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน จำนวน 3,015 คน และอื่น ๆ อีก 8,949 คน มีอัตราการเพิ่มของประชากรร้อยละ 0.39 เมื่อพิจารณาสถิติประชากรตั้งแต่ พ.ศ. 2555 - 2562 พบว่าจำนวนประชากรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นและลดลง อย่างมีนัยยะสำคัญ กล่าวคือ จะเพิ่มขึ้นและลดลงสลับกันไปในแต่ละปี โดยแต่ละปีมีอัตราเพิ่มของประชากร ร้อยละ 0.47 0.23 0.85 0.39 0.52 0.38 และ 0.39 ตามลำดับ ดังแสดงในรูปที่ 3.1-41

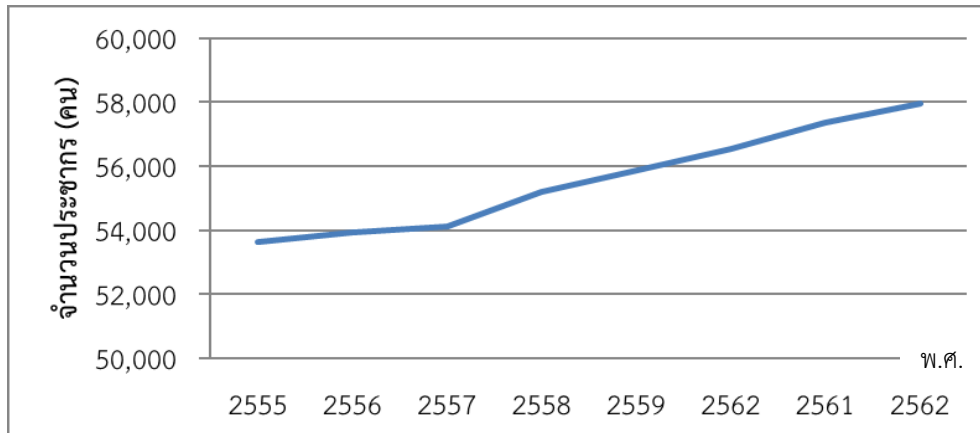


ที่มา: กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2562

รูปที่ 3.1-41 อัตราการเพิ่มของประชากร จังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2555 – 2562

เมื่อพิจารณาเฉพาะพื้นที่ศึกษา พบว่า จำนวนประชากรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ข้อมูลจากกรมการปกครอง ใน พ.ศ. 2562 พื้นที่ศึกษา 7 ตำบล ของ 2 อำเภอ คือ ตำบลผักขะ อำเภอวัฒนานคร ตำบลป่าไร่ ตำบลบ้านด่าน ตำบลท่าข้าม ตำบลปากห้วย ตำบลรัฐประเทศ และตำบลบ้านใหม่หนองไทร ของอำเภอรัฐประเทศ มีจำนวนประชากร รวมทั้งสิ้น 57,951 คน เป็นเพศชาย 29,406 คน คิดเป็นร้อยละ 50.74 ของประชากรทั้งหมดเพศหญิง 28,545 คน คิดเป็นร้อยละ 49.26 ของประชากรทั้งหมด มีจำนวนเพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2561 จำนวน 585 คน คิดเป็นอัตราเพิ่มของประชากร ร้อยละ 1.02 โดยจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น คือประชากรเพศหญิง ขณะที่ประชากรเพศชายมีจำนวนลดลงจาก พ.ศ. 2561 เมื่อพิจารณาสถิติประชากรประชากร เฉพาะพื้นที่ศึกษา 7 ตำบล ตั้งแต่ พ.ศ. 2555 – 2562 พบว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เฉลี่ยปีละ 539 คน ซึ่งจะสังเกตได้ว่าประชากรทั้งจังหวัดสระแก้ว มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ลดลง ไม่คงที่ แต่ในพื้นที่พื้นที่ศึกษา ประชากรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งนั่นอาจหมายความว่าความรวมถึง การเพิ่มขึ้นของกำลังแรงงาน หรือแสดงถึงการเติบโตทางเศรษฐกิจของพื้นที่ดังกล่าว ดังแสดงในรูปที่ 3.1-42



ที่มา: กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2562

รูปที่ 3.1-42 จำนวนประชากรในพื้นที่ศึกษา พ.ศ. 2555 – 2562

1.2) โครงสร้างประชากร¹

โครงสร้างประชากรจังหวัดสระแก้ว วัยแรงงานมีการเปลี่ยนแปลงไม่มากนัก ขณะที่วัยเด็กมีแนวโน้มลดลง และผู้สูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ใน พ.ศ. 2562 จังหวัดสระแก้ว มีจำนวนเพศชายและเพศหญิงใกล้เคียงกัน โดยมีประชากรเพศชายจำนวน 277,166 คน และมีเพศหญิงจำนวน 277,173 คน ซึ่งประชากรส่วนใหญ่อยู่ในวัยแรงงาน ช่วงอายุตั้งแต่ 15 – 59 ปี มีจำนวน 369,088 คน รองลงมา คือ วัยเด็ก² ช่วงอายุ 0 - 14 ปี จำนวน 102,859 คน และวัยสูงอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 82,392 คน และ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับ พ.ศ. 2561 พบว่าประชากรวัยแรงงาน และวัยเด็ก มีจำนวนลดลง โดย พ.ศ. 2561 มีวัยแรงงาน จำนวน 369,402 คน ลดลง 314 คน และวัยเด็ก มีจำนวน 104,456 คน ลดลง 1,597 คน ขณะเดียวกันวัยสูงอายุ มีจำนวน 78,536 คน เพิ่มขึ้น 3,856 คน และพิจารณาโครงสร้างประชากรย้อนหลัง 8 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2555 – 2562 จะพบว่า วัยผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เฉลี่ยปีละ 2,928 คน แต่วัยเด็กมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องเช่นเดียวกัน ซึ่งอาจแสดงให้เห็นว่าจังหวัดสระแก้ว กำลังแรงงานมีแนวโน้มลดลง และกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ดังแสดงในตารางที่ 3.1-33 และรูปที่ 3.1-43

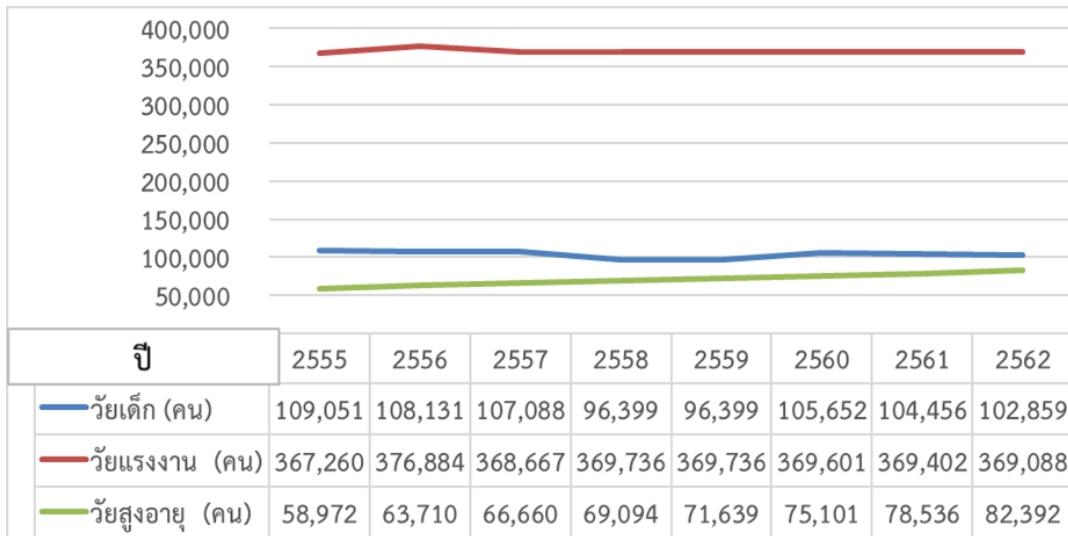
¹ การแบ่งช่วงวัย ใช้เกณฑ์การแบ่ง ของกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งแบ่งเป็น 5 ช่วงวัย คือ กลุ่มสตรี และเด็กปฐมวัย (อายุ 0 - 5 ปี) กลุ่มเด็กวัยเรียน (อายุ 5 - 14 ปี) กลุ่มเด็กวัยรุ่น (อายุ 15 - 21 ปี) กลุ่มวัยทำงาน (อายุ 15 - 59 ปี) และกลุ่มวัยผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป)

² วัยเด็ก คือ กลุ่มสตรี และเด็กปฐมวัย (อายุ 0 - 5 ปี) และกลุ่มเด็กวัยเรียน (อายุ 5 - 14 ปี)

ตารางที่ 3.1-33 โครงสร้างประชากรจังหวัดสระแก้ว แยกตามอายุ พ.ศ. 2555 – 2562

ช่วงอายุ (ปี)	2555		2556		2557		2558		2559		2560		2561		2562	
	จำนวน (คน)	รวม (คน)	จำนวน (คน)	รวม (คน)	จำนวน (คน)	รวม (คน)	จำนวน (คน)	รวม (คน)	จำนวน (คน)	รวม (คน)	จำนวน (คน)	รวม (คน)	จำนวน (คน)	รวม (คน)	จำนวน (คน)	รวม (คน)
0 - 4	36,159	110,325	35,742	109,051	35,128	108,131	34,250	107,088	33,230	96,399	32,140	105,652	31,107	104,456	30,269	102,859
5 - 9	36,759		36,893		36,784		36,467		26,504		36,728		36,361		35,677	
10 - 14	37,407		36,416		36,219		36,371		36,665		36,784		36,988		36,913	
15-19	42,560	368,204	42,254	367,260	41,401	376,884	40,187	368,667	38,581	369,736	36,954	369,601	36,114	369,402	35,963	369,088
20 - 24	41,764		41,797		41,930		41,672		41,854		41,954		41,957		41,643	
25 - 29	42,074		41,417		40,755		40,723		40,953		41,175		41,199		41,142	
30 - 34	44,812		44,342		43,723		43,023		42,024		41,018		40,316		39,744	
35 - 39	45,932		45,220		44,782		44,401		44,097		43,802		43,320		42,663	
40 - 44	45,956		45,187		54,638		45,338		45,137		45,034		44,532		44,040	
45 - 49	42,881		43,653		43,709		44,122		44,946		44,957		44,467		44,924	
50 - 54	34,995		36,307		37,442		38,760		39,877		41,377		42,481		42,710	
55 - 59	27,230		27,083		28,504		30,441		32,267		33,330		35,016		36,259	
60 - 64	19,951		58,972		21,597		63,710		22,391		66,660		22,793		69,094	
65 - 69	13,236	14,372		15,579	16,768	17,870		19,131	19,930	20,741						
70 - 74	11,065	11,064		11,140	11,292	11,566		12,087	12,751	13,837						
75 - 79	7,477	8,227		8,644	8,850	9,123		9,179	9,213	9,264						
80 ปีขึ้นไป	7,243	8,450		8,906	9,391	9,718		10,303	11,009	11,580						

ที่มา: กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2562



ที่มา: กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2562

รูปที่ 3.1-43 จำนวนประชากรจังหวัดสระแก้ว แยกตามโครงสร้างประชากร พ.ศ. 2555 - 2562

1.3) ประชากรแฝง (Proxy)

ประชากรแฝงจังหวัดสระแก้วมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และโดยส่วนใหญ่อยู่ในภาคเกษตรและการผลิต ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ ใน พ.ศ. 2562 จังหวัดสระแก้วมีประชากรแฝง ทั้งประชากรแฝงกลางคืน³ และประชากรแฝงกลางวัน⁴ รวมทั้งสิ้น 40,074 คน เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2561 ร้อยละ 28.15 แบ่งเป็นประชากรแฝงกลางคืน จำนวน 30,639 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 76.46 ของประชากรแฝงทั้งหมด ส่วนใหญ่อยู่ในภาคเกษตรกรรม รองลงมาคือ การผลิต และที่พักและบริการ ตามลำดับ ขณะที่ประชากรแฝงกลางวัน มีจำนวน 9,435 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 23.54 ซึ่งทั้งหมดเป็นประชากรแฝงที่เข้ามาทำงาน โดยส่วนใหญ่อยู่ในภาคการผลิต รองลงมาคือ การขายส่ง การซ่อมยานยนต์ และเกษตรกรรม ตามลำดับ ดัง **ตารางที่ 3.1-34** เมื่อพิจารณาประชากรแฝง ตั้งแต่ พ.ศ. 2555 – 2562 พบว่ามีอัตราเพิ่มขึ้น/ ลดลง ในระหว่าง พ.ศ. 2559 – 2560 ร้อยละ - 19.27 และ - 36.16 ซึ่งในพ.ศ. 2560 พบว่ามีจำนวนประชากรแฝงน้อยที่สุด และมีอัตราเพิ่มของประชากรแฝง เพิ่มขึ้นในระหว่าง พ.ศ. 2561 – 2562 คือมีอัตราเพิ่มร้อยละ - 9.96 และ 28.15 ตามลำดับ และมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นในปี 2563 ดังปรากฏตาม **รูปที่ 3.1-44**

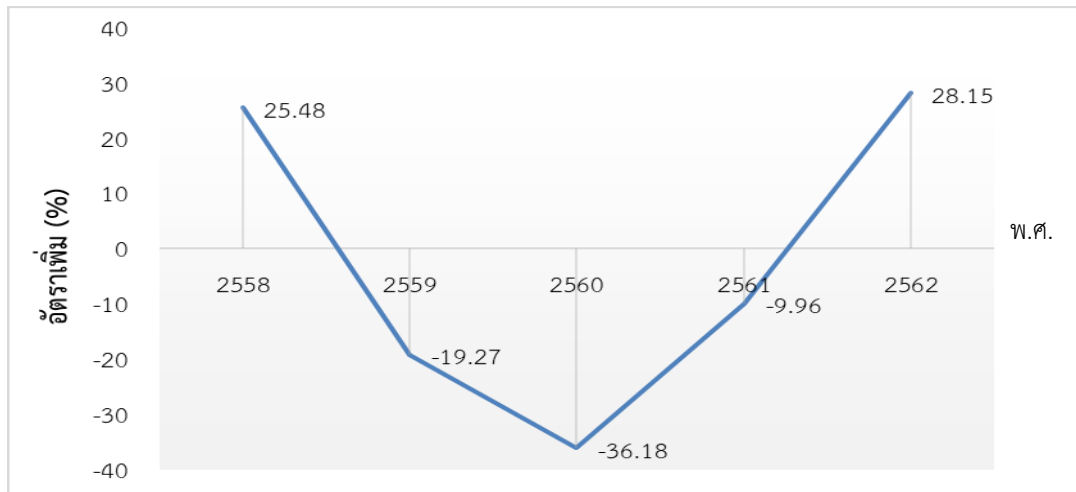
³ ประชากรแฝงกลางคืน คือ ผู้ที่อาศัยอยู่ประจำในจังหวัดนั้น ๆ โดยไม่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่อาศัยอยู่ประจำ ซึ่งอาจจะมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านจังหวัดอื่น ในต่างประเทศ หรือไม่มีชื่อที่ใดเลย (สำนักงานสถิติแห่งชาติ)

⁴ ประชากรแฝงกลางวัน แยกเป็น 1) ประชากรแฝงกลางวันที่เข้ามาทำงาน คือผู้ที่มาทำงานที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่เข้ามาทำงานในจังหวัดที่ตนเองไม่ได้อยู่อาศัย 2) ประชากรแฝงกลางวันที่เข้ามาเรียนหนังสือ คือผู้ที่มาเรียนที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่เข้ามาเรียนหนังสือในจังหวัดที่ตนเองไม่ได้อาศัยอยู่ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ)

ตารางที่ 3.1-34 จำนวนประชากรแฝงจังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2557 – 2562

รายการ	ประชากรแฝง (คน)					
	2557	2558	2559	2560	2561	2562
ประชากรแฝงกลางคืน	33,907	43,917	34,277	25,795	20,840	30,639
รวม	33,907	43,917	34,277	25,795	20,840	30,639
ประชากรแฝงกลางวัน						
- เข้ามาทำงาน	3,032	6,544	8,512	5,865	7,269	9,435
- เข้าเรียนหนังสือ	1,380	962	327	-	685	0
รวม	4,413	7,506	8,839	5,865	7,954	9,435
รวมทั้งสิ้น	38,319	51,423	43,116	31,661	28,794	40,074

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2562



ที่มา: ปรับปรุงสำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2562

รูปที่ 3.1-44 อัตราการเพิ่มของประชากรแฝง จังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2558 - 2562

2) แรงงาน

2.1) โครงสร้างกำลังแรงงาน

สถานภาพแรงงาน ในช่วง พ.ศ. 2557-2563 แสดงในตารางที่ 3.1-35 วิเคราะห์แรงงานดังนี้

1) จำนวนประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไปอยู่ในช่วง 461,116 คน (พ.ศ. 2558) 506,748 คน (พ.ศ. 2563) และเป็นผู้อยู่ในกำลังแรงงานรวมเทียบเป็นสัดส่วนของผู้ที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไปเท่ากับ ร้อยละ 63.1 (พ.ศ. 2561 และ พ.ศ. 2562) ร้อยละ 100 (พ.ศ. 2560) และเป็นผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงานปัจจุบัน

เท่ากับ ร้อยละ 62.7 (พ.ศ. 2561) - 67.5 (พ.ศ. 2557) ของผู้ที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป จึงสรุปในขั้นต้นผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงานปัจจุบันเป็นผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงานรวมเกือบทั้งหมด

2) ผู้มีงานทำมีสัดส่วนเป็นร้อยละ 61.2 (พ.ศ. 2561) - 66.7 (พ.ศ. 2557) ของจำนวนประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป และผู้มีงานทำเป็นร้อยละ 97.6 - 99.7 ของ ผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงานปัจจุบัน แสดงว่าผู้อยู่ในกำลังแรงงานปัจจุบันเป็นผู้มีงานทำเกือบทั้งหมด มีผู้ว่างงานเพียงร้อยละ 0.3 - 2.4 ของผู้อยู่ในกำลังแรงงานปัจจุบัน

3) ผู้ที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงานร้อยละ 31.6 (พ.ศ. 2557) - ร้อยละ 37.1 (พ.ศ. 2560) มีงานทำแบบอื่น ๆ คือ ทำงานบ้าน เรียนหนังสือ และอื่น ๆ (ป่วย พิจารณ์ไม่สามารถทำงานได้ ไม่สมัครใจทำงาน ยังเด็กเกินไปหรือชราภาพ เป็นต้น

ตารางที่ 3.1-35 จำนวนและร้อยละของประชากร จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามสถานภาพแรงงาน พ.ศ. 2557 – 2563

สถานภาพแรงงาน	2557		2558		2559		2560		2561		2562		2563	
	รวม	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
ผู้มีอายุ 15 ปี ขึ้นไป	470,005	100.0	461,116	100.0	470,005	100.0	481,907	100.0	490,266	100.0	498,545	100.0	506,748	100.0
1) ผู้อยู่ในกำลัง แรงงานรวม	309,301	68.4	316,403	68.6	314,643	66.9	481,907	100.0	309,363	63.1	331,546	63.1	341,530	67.4
1.1) กำลังแรงงาน ปัจจุบัน	305,139	67.5	306,659	66.5	301,691	64.2	303,179	62.9	307,399	62.7	328,314	65.9	340,632	67.2
1.1.1) ผู้มีงานทำ	301,575	66.7	303,112	65.7	296,648	63.1	302,926	62.9	300,064	61.2	322,858	64.8	333,071	65.7
1.1.2)ว่างงาน	3,564	0.79	3,547	0.77	5,043	1.1	253	0.05	7,335	1.5	5,456	1.1	7,562	1.5
1.2) ที่รอฤดูกาล	4,162	0.92	9,744	2.1	12,953	2.8	2,240	0.46	1,964	0.4	3,232	0.6	898	0.2
2) ไม่อยู่ในกำลัง แรงงาน	142,957	31.6	144,713	31.4	155,362	33.1	178,728	37.1	180,903	36.9	166,999	33.5	165,218	32.6
2.1) ทำงานบ้าน	41,156	9.1	48,823	10.6	53,309	11.3	62,135	12.9	73,023	14.9	59,999	12.0	54,447	10.7
2.2) เรียนหนังสือ	31,282	6.9	28,262	6.1	27,104	5.8	27,554	5.7	27,875	5.7	25,350	5.1	28,128	5.6
2.3) อื่น ๆ	70,520	15.6	67,629	14.7	74,948	15.9	88,039	18.3	80,005	16.3	81,650	16.4	82,643	16.3

ที่มา: สำนักงานแรงงานจังหวัดสระแก้ว, พ.ศ. 2557-2563

2.2) อาชีพและการจ้างงาน

ข้อมูลแรงงานจังหวัดสระแก้ว ในช่วงพ.ศ. 2557 - 2563 วิเคราะห์ดังนี้

(1) แรงงานในภาคเกษตรและนอกภาคเกษตร

ผู้มีงานทำ เป็นแรงงานนอกภาคเกษตรมากกว่าในภาคเกษตร (เกษตรกรรม การลาสัตว์ และการป่าไม้) โดยแรงงานนอกภาคเกษตรร้อยละ 54.9 (พ.ศ. 2557) ร้อยละ 64.9 (พ.ศ. 2559) ของผู้มีงานทำ และแรงงานภาคเกษตรร้อยละ 35.1 (พ.ศ. 2560) ร้อยละ 45.1 (พ.ศ. 2557) แสดงดัง **ตารางที่ 3.1-46** และแรงงานตามประเภทงานแบ่งดังนี้

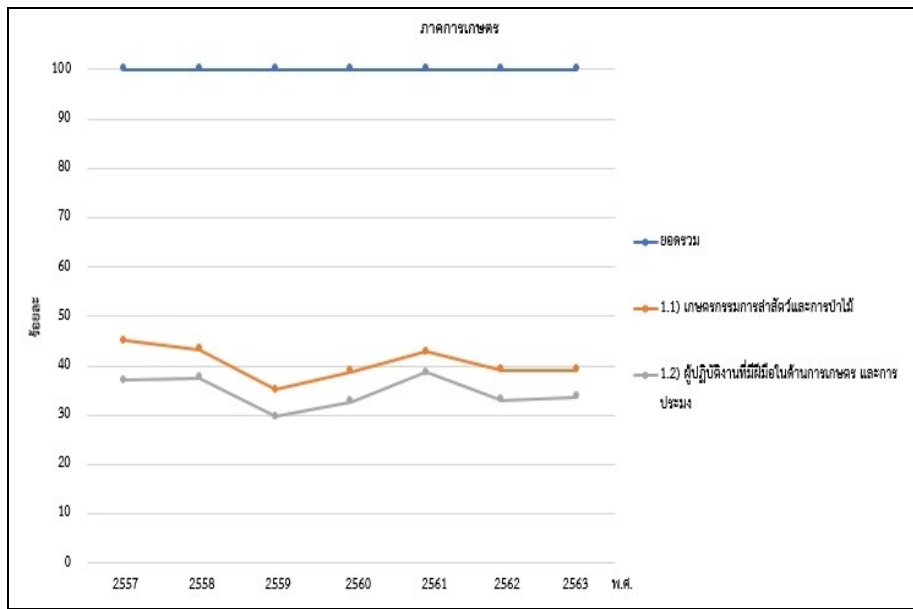
(1.1) แรงงานภาคเกษตร มีเพียงประเภทเดียวคือผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือ ในด้านการเกษตร และการประมง ร้อยละ 29.6 ของผู้มีงานทำ (พ.ศ. 2559) ร้อยละ 38.7 ของผู้มีงานทำ (พ.ศ. 2561) แรงงานภาคเกษตร มีสัดส่วนร้อยละของผู้มีงานทำในช่วงพ.ศ. 2557 - 2563 มีการเปลี่ยนแปลง เพิ่มขึ้นและลดลง ดังรูปที่ 3.1-45 และตารางที่ 3.1-36 แสดงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงน้อยมาก โดยการคำนวณ ค่าเฉลี่ยของแรงงานภาคเกษตรอาชีพผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือในด้านการเกษตรและการประมง และแรงงานนอกภาคเกษตร และประเมินผลที่เกิดขึ้นจากค่าเพิ่มขึ้นและลดลงจากค่าเฉลี่ย พบว่าแรงงานภาคเกษตร เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.9 ถือว่าน้อยมาก ส่วนอาชีพผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือในด้านการเกษตรและการประมง ไม่เปลี่ยนแปลง

(1.2) แรงงานนอกภาคเกษตร กระจายไปหลายประเภท โดยมี 3 ลำดับแรก คือการขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลฯ (ร้อยละ 14.6 - 19.6 ของผู้มีงานทำ) การผลิตฯ (ร้อยละ 10.1 - 13.1 ของผู้มีงานทำ) การก่อสร้าง (ร้อยละ 4.5 - 8.5 ของผู้มีงานทำ) จาก**รูปที่ 3.1-46** และ**ตารางที่ 3.1-37** แรงงานนอกภาคเกษตรไม่เปลี่ยนแปลงในช่วง พ.ศ. 2557 - 2563

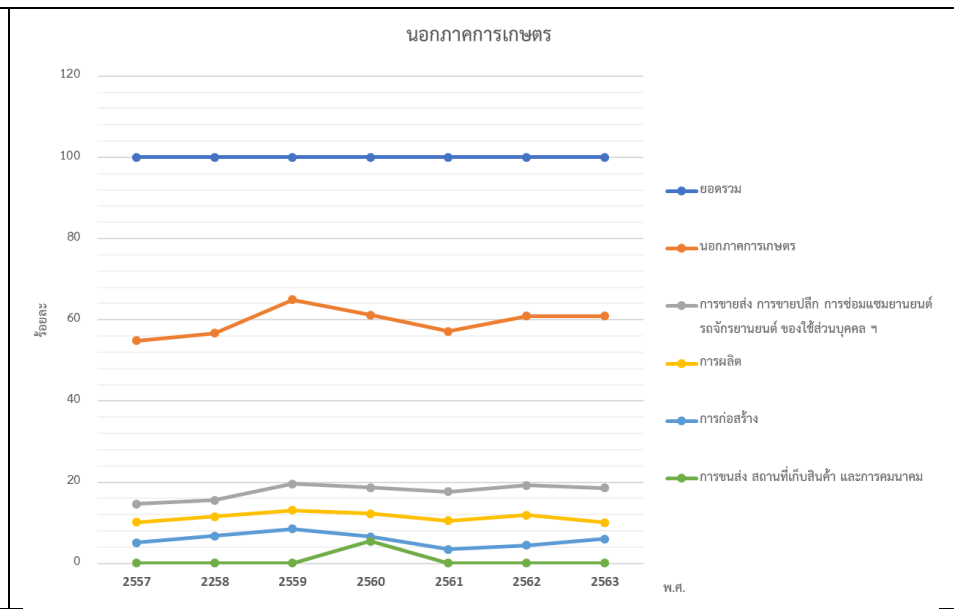
ตารางที่ 3.1-36 ผู้มีงานทำ จำแนกตามอุตสาหกรรม ระหว่างพ.ศ. 2557 - 2565

ประเภท	2557		2558		2559		2560		2561		2562		2563	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ยอดรวม	301,575	100	303,112	100	296,648	100	300,686	100.00	300,064	100.00	322,858	100.00	333,017	100.00
1) ภาคการเกษตร														
1.1) เกษตรกรรมการลาสัตว์ และการป่าไม้	136,081	45.12	131,388	43.35	104,142	35.11	116,611	38.78	128,544	42.8	126,213	39.1	130,109	39.1
1.2) ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือในด้าน การเกษตร และการประมง	111,811	37.08	113,940	37.59	87,811	29.60	98,193	32.66	116,213	38.7	106,690	33.0	112,349	33.7
2) นอกภาคการเกษตร	165,494	54.9	171,724	56.7	192,506	64.9	184,075	61.2	171,520	57.2	196,645	60.9	202,908	60.9
2.1) การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล ฯ	44,120	14.63	47,250	15.59	58,115	19.59	56,085	18.65	53,008	17.7	61,970	19.2	62,069	18.6
2.2) การผลิต	30,787	10.21	35,085	11.57	38,775	13.07	37,007	12.31	31,434	10.5	38,545	11.9	33,695	10.1
2.3) การก่อสร้าง	15,474	5.13	20,630	6.81	25,208	8.50	19,757	6.57	10,471	3.5	14,513	4.5	20,057	6.0
2.4) การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	381	0.13	266	0.09	339	0.11	16,466	5.48	165	0.1	259	0.1	185	0.1
2.4) การบริหารราชการ และการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกัน สังคม ภาคบังคับ	17,439	5.78	15,043	4.96	15,469	5.21	15,987	5.32	19,320	6.4	18,072	5.6	15,418	4.6
2.5) ข้อมูลข่าวสาร และการสื่อสาร	16,179	5.36	16,844	5.56	20,318	6.85	3,929	1.31	21,823	7.3	23,280	7.2	23,580	7.1
2.6) การศึกษา	11,464	3.80	12,286	4.05	10,576	3.57	13,351	4.44	10,994	3.7	9,545	3.0	13,153	4.0
2.7) โรงแรม และภัตตาคาร	7,243	2.40	5,639	1.86	5,827	1.96	513	0.17	2,640	0.9	5,151	1.6	9,157	2.7

ที่มา: สำนักงานแรงงานจังหวัดสระแก้ว, พ.ศ. 2557 - 2563



รูปที่ 3.1-45 การเปลี่ยนแปลงแรงงานภาคเกษตร
ระหว่าง พ.ศ. 2557 - 2563



รูปที่ 3.1-46 การเปลี่ยนแปลงแรงงานนอกภาคเกษตร
ระหว่าง พ.ศ. 2557 - 2563

**ตารางที่ 3.1-37 จำนวนและร้อยละของประชากร จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามสถานภาพแรงงาน พ.ศ.
2557 – 2563**

สถานภาพและประเภท แรงงาน	พ.ศ.							ค่าเฉลี่ย	ผลที่ได้จาก ค่าเพิ่มหรือ ลดจากค่า เฉลี่ย
	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563		
ยอดรวมผู้มีงานทำ	301,575	303,112	296,648	300,686	300,064	322,858	333,017		
ภาคการเกษตร เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	45.12	43.35	35.11	38.78	42.80	39.10	39.10	40.48	0.91
ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือ ในด้านการเกษตร และ การประมง	37.08	37.59	29.60	32.66	38.70	33.00	33.7	34.63	0.0
นอกภาคการเกษตร	54.88	56.65	64.89	61.22	57.20	60.90	60.90	59.52	0.0

(2) ผู้มีงานทำจำแนกตามอาชีพ ดังตารางที่ 3.1-38 แรงงานในภาคเกษตร (ร้อยละ 35.1 - 45.1 ของผู้มีงานทำ) โดยมีอาชีพเป็นผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือในด้านการเกษตร และการประมง (ร้อยละ 29.6 - 38.7 ของผู้มีงานทำ) ส่วนแรงงานนอกภาคเกษตรถึงแม้จะมีมากกว่าแรงงานในภาคเกษตร แต่กระจายอยู่ในประเภทงานที่หลากหลาย ซึ่งพบว่าการประกอบอาชีพที่มีสัดส่วนของผู้มีงานทำ 3 ลำดับแรก คือ พนักงานบริการและพนักงานในร้านค้า และตลาด (ร้อยละ 16.8 - 21.5 ของผู้มีงานทำ) อาชีพขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ในด้านการขายและการให้บริการ (ร้อยละ 10.5 - 16.1 ของผู้มีงานทำ) ผู้ปฏิบัติงานด้านความสามารถทางฝีมือและธุรกิจอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (ร้อยละ 9.8 - 13.0 ของผู้มีงานทำ)

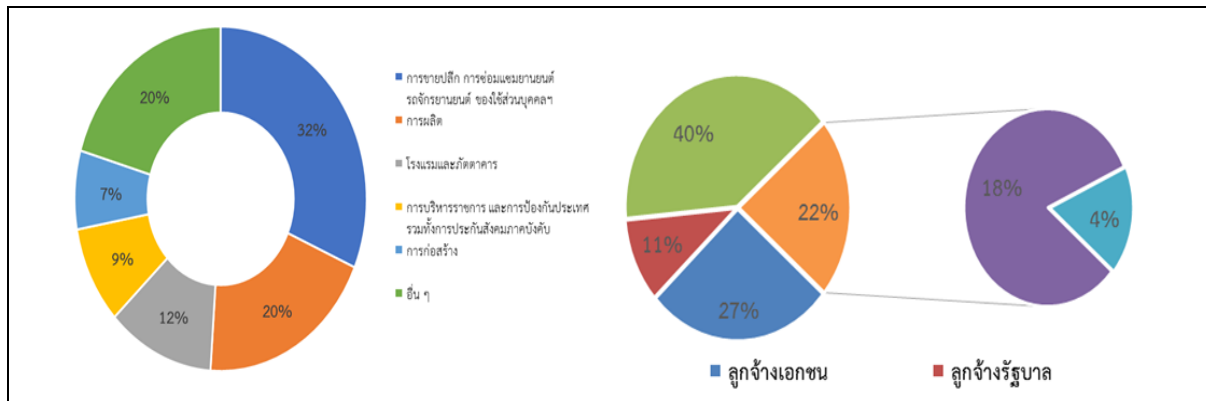
ตารางที่ 3.1-38 ผู้มีงานทำ จำแนกตามอาชีพ ระหว่างพ.ศ. 2557 - 2565

อาชีพ	2557		2558		2559		2560		2561		2562		2563	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ยอดรวม	301,575	100	303,112	100	296,648	100	300,686	100	300,064	100	322,858	100	333,071	100
1) ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือในด้าน การเกษตร และการประมง	111,811	37.08	113,940	37.59	87,811	29.60	98,193	32.66	116,213	38.7	106,690	33.0	112,349	33.7
2) พนักงานบริการและพนักงานใน ร้านค้า และตลาด	55,023	18.25	50,758	16.75	61,715	20.80	58,125	19.33	64,541	21.5	65,370	20.3	62,939	18.9
3) อาชีพขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ในด้านการ ขายและการให้บริการ	46,761	15.51	47,617	15.71	48,124	16.22	48,400	16.10	31,628	10.5	46,259	14.3	48,069	14.4
4) ผู้ปฏิบัติงานด้านความสามารถทาง ฝีมือและธุรกิจอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	29,459	9.77	31,519	10.40	37,718	12.71	38,755	12.89	32,931	11.0	41,836	13.0	36,706	11.0
5) ปฏิบัติการโรงงานและเครื่องจักร และผู้ปฏิบัติงานด้านการ ประกอบ	22,940	7.61	25,106	8.28	23,818	8.03	16,110	5.36	9,947	3.3	19,619	6.1	22,752	6.8
6) ผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่าง ๆ	12,371	4.10	14,736	4.86	13,470	4.54	12,769	4.25	20,041	6.7	14,537	4.5	15,455	4.7
7) เสมียน	7,337	2.43	6,388	2.11	10,415	3.51	13,942	4.64	12,190	4.1	12,368	3.8	13,176	4.0
8) ประกอบวิชาชีพด้านเทคนิคสาขา ต่าง ๆ และอาชีพที่ เกี่ยวข้อง	8,369	2.78	7,345	2.42	6,383	2.15	7,122	2.37	6,596	2.2	7,778	2.4	10,913	3.3
9) ผู้บัญญัติกฎหมาย ข้าราชการระดับ อาวุโส และผู้จัดการ	7,505	2.49	5,705	1.88	7,194	2.43	7,270	2.42	5,977	2.0	8,401	2.6	10,712	3.2
10) คนงานซึ่งมิได้จำแนกไว้ใน หมวดอื่น	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ที่มา: สำนักงานแรงงานจังหวัดสระแก้ว, พ.ศ. 2557 - 2563

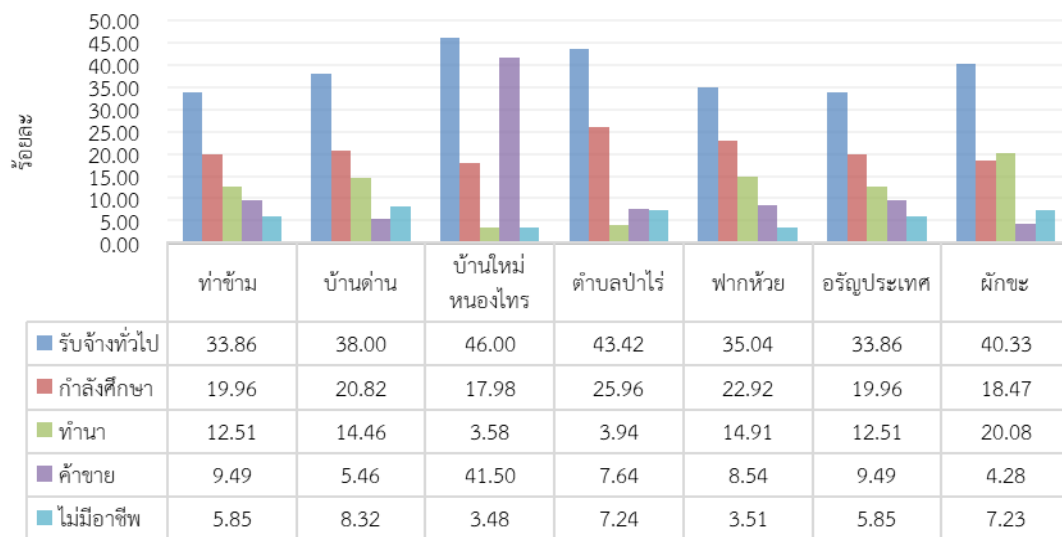
(2.1) แรงงานงานในพื้นที่ศึกษา

เมื่อพิจารณาอาชีพของผู้มีงานทำเฉพาะพื้นที่ศึกษา พบว่า ประชาชนโดยส่วนใหญ่อยู่นอกภาคเกษตรกรรม และประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ซึ่ง 5 อาชีพที่ประชาชนในพื้นที่ศึกษาประกอบอาชีพมากที่สุดคือ รับจ้างทั่วไป กำลังศึกษา ทำนา ค้าขาย และไม่มีอาชีพ ดังแสดงในรูปที่ 3.1-47 และรูปที่ 3.1-48



ที่มา: สำนักงานแรงงานจังหวัดสระแก้ว, 2562

รูปที่ 3.1-47 ร้อยละการประกอบอาชีพตามประเภทอุตสาหกรรม และสถานภาพการทำงาน

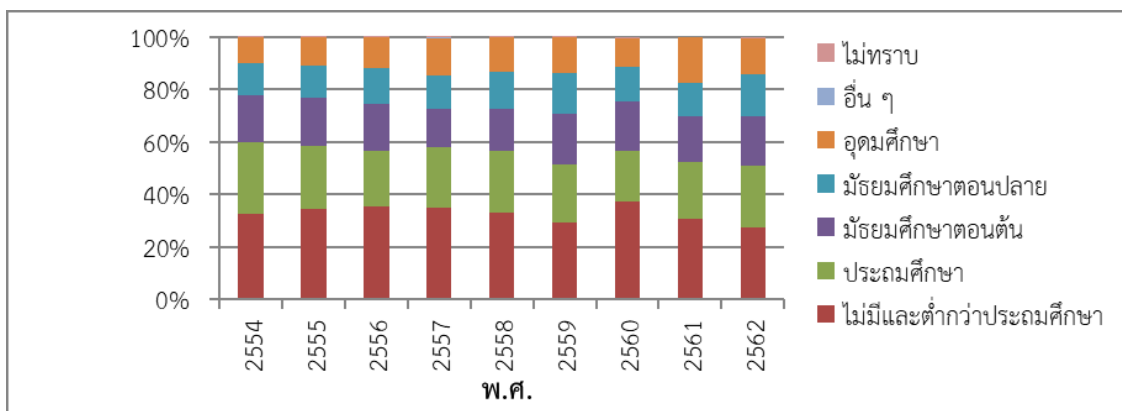


ที่มา: สำนักงานแรงงานจังหวัดสระแก้ว, 2562

รูปที่ 3.1-48 ร้อยละการประกอบอาชีพของประชาชนในพื้นที่ศึกษา พ.ศ. 2562 เปลี่ยนเป็นสัดส่วนประชากรในและนอกภาคเกษตรย้อนหลังจนถึงปัจจุบัน

(2.2) ระดับการศึกษาของแรงงาน

ระดับการศึกษาที่สำเร็จของผู้มีงานทำ จังหวัดสระแก้ว โดยส่วนใหญ่ จบการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษาและไม่มีการศึกษา ซึ่งเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย จากข้อมูลการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติใน พ.ศ. 2562 พบว่า จังหวัดสระแก้วมีผู้มีงานทำ จำนวน 322,858 คน โดยส่วนใหญ่ จบการศึกษาในระดับชั้นที่ต่ำกว่าประถมศึกษา หรือ ไม่มีการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 27.5 รองลงมา คือ ระดับชั้นประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 23.5 และ 18.4 ตามลำดับ และผู้มีงานทำที่จบ การศึกษาโดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย และเมื่อพิจารณาระดับการศึกษาตั้งแต่ พ.ศ. 2554 – 2562 พบว่าแรงงานส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาที่สำเร็จต่ำกว่าประถมศึกษาและไม่มีการศึกษา และระดับประถมศึกษา ดังรูปที่ 3.1-49



ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2562

รูปที่ 3.1-49 จำนวนและร้อยละของผู้มีงานทำในจังหวัดสระแก้ว จำแนกตามระดับการศึกษา ที่สำเร็จ พ.ศ. 2554 – 2562

(2.3) ประกันสังคม

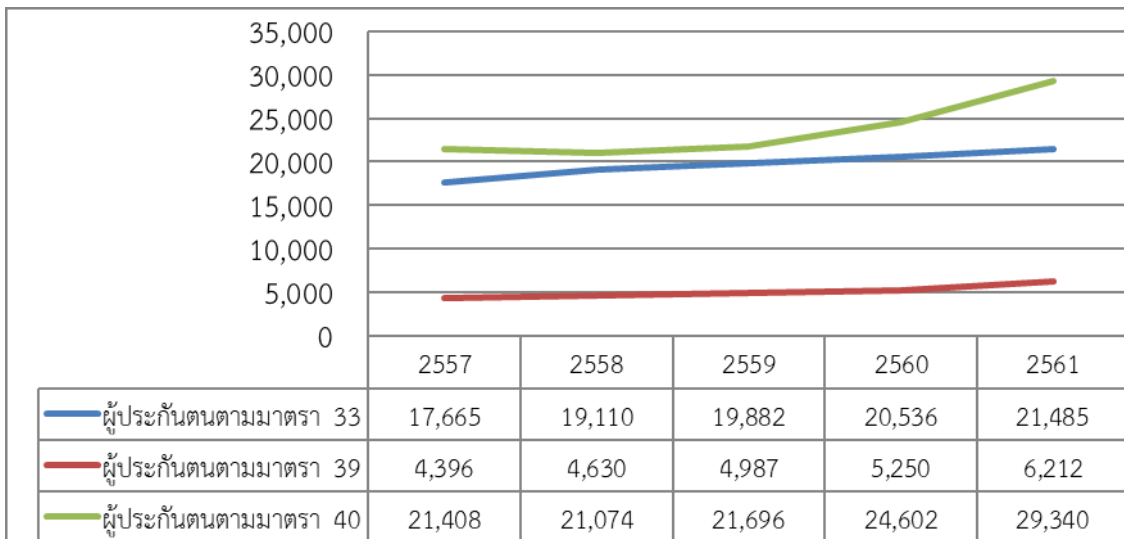
กองทุนประกันสังคมจังหวัดสระแก้ว มีผู้ประกันตนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากจำนวนประชากรที่มีอายุ 15 ปี ขึ้นไป 490,266 คน ทั้งที่มีงานทำและว่างงานพบว่าใน พ.ศ. 2561 มีสวัสดิการ ในการคุ้มครองผู้ใช้แรงงาน เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและมีหลักประกันชีวิตที่มั่นคงเมื่อยามแก่ชรา ทั้งในรูปแบบของผู้ประกันตนตามมาตรา 33⁵ ผู้ประกันตนตามมาตรา 39⁶ และผู้ประกันตนตามมาตรา 40⁷

⁵ ผู้ประกันตนตามมาตรา 33 หมายถึง ผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนประกันสังคม และหรือจ่ายเงินสหทบอันก่อให้เกิดสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทน ตามพระราชบัญญัติประกันสังคม

⁶ ผู้ประกันตนตามมาตรา 39 หมายถึง ผู้ที่เคยเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา 33 และต่อมาความเป็นผู้ประกันตนได้สิ้นสุดลงตาม มาตรา 38(2) คือสิ้นสภาพการเป็นลูกจ้างและได้แจ้งความประสงค์เป็นผู้ประกันตนต่อ

⁷ ผู้ประกันตนตามมาตรา 40 หมายถึง ผู้ที่มีใช้ผู้ประกันตนตามมาตรา 33 และมาตรา 39 และประสงค์จะสมัครเข้าเป็นผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533

รวมทั้งสิ้น 57,037 คน ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปแบบของผู้ประกันตนตามมาตรา 40 จำนวน 29,340 คน รองลงมาเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา 33 จำนวน 21,485 คน และผู้ประกันตนตามมาตรา 39 จำนวน 6,212 ตามลำดับ และมีสถานประกอบกิจการที่ขึ้นทะเบียนประกันสังคม (มาตรา 33 และ 39) จำนวน 1,461 แห่ง รวมทั้งมีสถานพยาบาลในสังกัดสำนักงานประกันสังคม ซึ่งเป็นสถานพยาบาลของรัฐบาลทั้งสิ้น จำนวน 1 แห่ง โดยในปี 2561 ผู้ประกันตนเพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2560 จำนวน 6,649 คน และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่าง พ.ศ. 2557 – 2561 พบว่ามีผู้ประกันตนในกองทุนประกันสังคมเพิ่มขึ้น และมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ เฉลี่ยปีละ 2,714 คน ซึ่งการใช้บริการของผู้ประกันตนตามมาตรา 33 และมาตรา 39 โดยส่วนใหญ่จะใช้บริการในกรณีเจ็บป่วย รองลงมาคือ สงเคราะห์บุตร ชราภาพ และคลอดบุตร ตามลำดับ ดังรูปที่ 3.1-50 ซึ่งการเพิ่มขึ้นของผู้ประกันตนในกองทุนประกันสังคม แสดงถึงจำนวนแรงงานที่ได้รับการคุ้มครองจากการจ้างงานมากขึ้น มีสวัสดิการที่เป็นธรรมเพียงพอต่อการดำรงชีวิต รวมทั้งได้รับการคุ้มครองแรงงานให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีมากยิ่งขึ้น



ที่มา: สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน, 2562

รูปที่ 3.1-50 สถิติกองทุนประกันสังคม จังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2557 – 2561

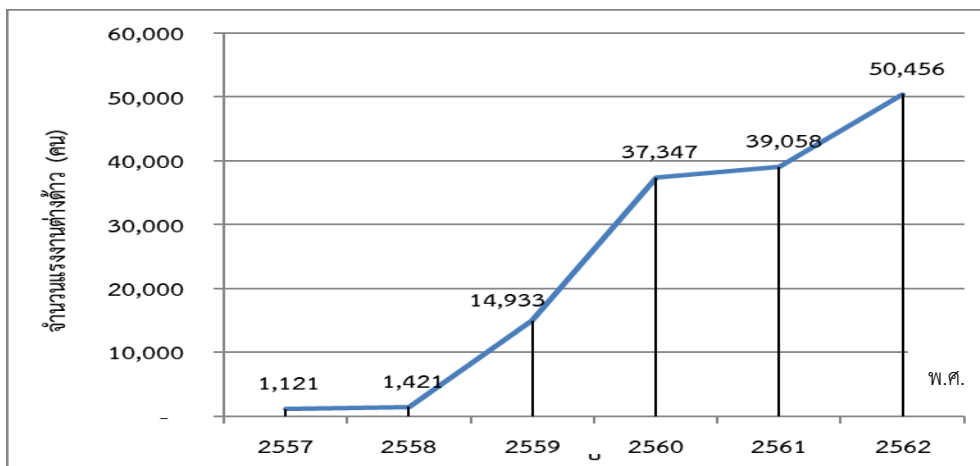
(2.4) อัตราการว่างงาน

จำนวนผู้ว่างงานจังหวัดสระแก้วมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นบ้าง แต่สัดส่วนผู้ว่างงานน้อยมากอยู่ในช่วงร้อยละ 0.05 - 1.5 ของประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป (พ.ศ. 2557 – 2563) หรือร้อยละ 1.17 - 2.22 ของผู้อยู่ในกำลังแรงงานปัจจุบัน

(2.5) แรงงานต่างด้าว

1) จำนวนแรงงานต่างด้าวที่ทำงานในจังหวัดสระแก้วและพื้นที่ศึกษา

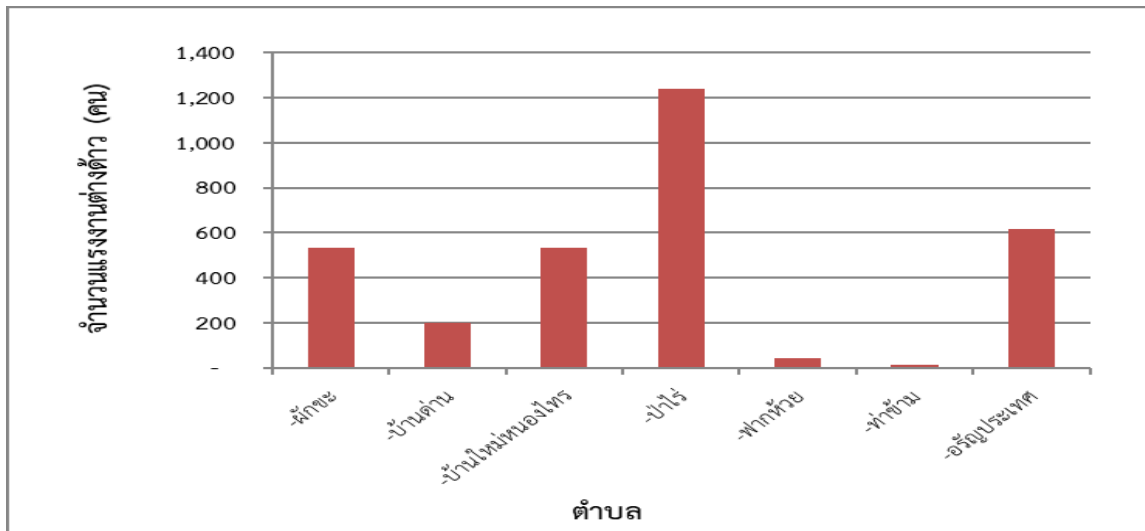
แรงงานต่างด้าวในจังหวัดสระแก้ว จากสถิติการเดินทางเข้า - ออก ประเทศไทย ผ่านด่านตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดสระแก้ว ใน พ.ศ. 2562 พบว่ามีจำนวน 2,261,030 คน โดยส่วนใหญ่เป็นสัญชาติกัมพูชา ลาว และรัสเซีย ตามลำดับ (สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดสระแก้ว, 2562) และเมื่อพิจารณาเฉพาะผู้ที่เดินทางเข้ามาเพื่อทำงาน พบว่ามีจำนวน 50,456 คน โดยส่วนใหญ่เป็นสัญชาติกัมพูชา เมียนมา และลาว ตามลำดับ แรงงานต่างด้าวดังกล่าว โดยส่วนใหญ่เข้ามาทำงานในกิจการเกษตรและปศุสัตว์ กิจการก่อสร้าง และกิจการต่อเนื่องการเกษตร โดยมีจำนวน 39,895 3,727 และ 2,862 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตั้งแต่ พ.ศ. 2557 - 2562 พบว่าจำนวนแรงงานต่างด้าวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยใน พ.ศ. 2562 มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 50,456 คน เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2561 จำนวน 11,398 คน โดยส่วนใหญ่เข้ามาทำงานในลักษณะไป - กลับ หรือตามฤดูกาล โดยใช้บัตรผ่านแดน (Border Pass) ดังรูปที่ 3.1-50



ที่มา: สำนักงานจัดหางานจังหวัดสระแก้ว, 2562

รูปที่ 3.1-51 จำนวนแรงงานต่างด้าวในจังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2557 - 2562

เมื่อพิจารณาเฉพาะพื้นที่ศึกษา พบว่าในปี 2562 มีจำนวนแรงงานต่างด้าวรวมทั้งสิ้น 3,183 คน โดยส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในพื้นที่ตำบลป่าไร่ อรัญประเทศ บ้านใหม่หนองไทร และผักขะตามลำดับ ซึ่งมีจำนวน 1,240 618 และ 535 คน ตามลำดับ ดังรูปที่ 3.1-52



ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2562

รูปที่ 3.1-52 จำนวนแรงงานต่างด้าวในพื้นที่ศึกษา พ.ศ. 2562

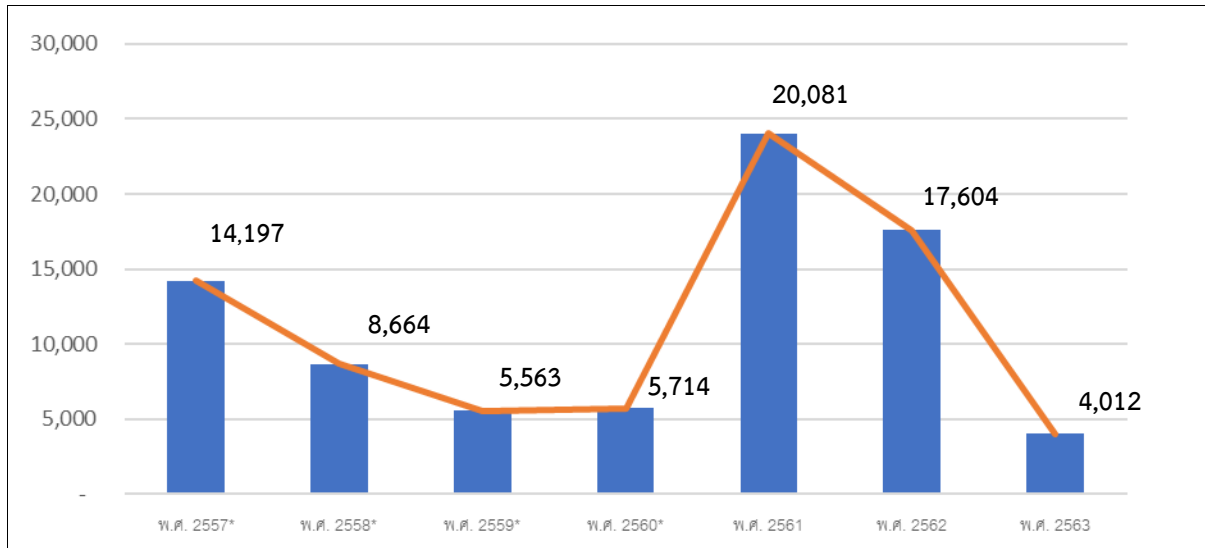
2) แรงงานต่างด้าวที่เข้ามายังจังหวัดสระแก้วแบบถูกต้อง

แรงงานต่างด้าวที่เข้ามายังจังหวัดสระแก้วแบบถูกต้องแบ่งได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้ 1) แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมาย 2) แรงงานต่างด้าว ตามมติ ครม. กัมพูชา ลาว เมียนมา และ 3) สัญชาติอื่น โดยสถานการณ์แรงงานต่างด้าวในจังหวัดสระแก้วระหว่าง พ.ศ. 2557 – 2563 ดังแสดงในตารางที่ 3.1-39 และรูปที่ 3.1-53

ตารางที่ 3.1-39 สถานการณ์แรงงานต่างด้าวในจังหวัดสระแก้ว ระหว่าง พ.ศ. 2557 - 2563

ประเภท	พ.ศ.						
	2557*	2558*	2559*	2560*	2561	2562	2563
1) แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมาย	116	130	125	350	636	244	192
- ประเภทมาตรา 9 (อนุญาตให้เข้ามาอยู่ชั่วคราว)	105	121	120	295	-	-	168
- ประเภทมาตรา 12 (ยกเว้นมติ ครม.)-	11	9	5	9	-	-	-
- ส่งเสริมการลงทุน (พ.ร.ก.การบริหารจัดการทำงานของคนต่างด้าวปี 2560 หมวด 4 มาตรา 59)	-	-	-	46	40	1	-
- อนุญาตให้เข้ามาอยู่ชั่วคราว (พ.ร.ก. การบริหารจัดการของทำงานคนต่างด้าวปี 2560 หมวด 4 มาตรา 59)	-	-	-	-	588	225	-
- พ.ร.ก. การบริหารจัดการทำงานของคนต่างด้าว ปี 2560 หมวด 4 มาตรา 63/1	-	-	-	-	8	18	24
2) แรงงานต่างด้าว ตามมติ ครม.	14,081	8,534	5,438	5,364	18,802	17,129	3,603
- กัมพูชา	13,730	8,311	5,167	5,074	18,401	16,413	2,861
-- กลุ่มนำเข้า (MOU)	-	-	-	-	569	797	1,868
-- กลุ่มพิสูจน์สัญชาติ	-	-	-	-	2,576	2,596	-
-- กลุ่มที่ใช้บัตรผ่านแดน (Border Pass)	-	-	-	-	15,657	13,020	993
- ลาว	209	136	76	87	198	257	240
-- กลุ่มนำเข้า (MOU)	-	-	-	-	142	197	240
-- กลุ่มพิสูจน์สัญชาติ	-	-	-	-	56	60	-
-- กลุ่มที่ใช้บัตรผ่านแดน (Border Pass)	-	-	-	-	-	-	-
- พม่า	142	87	195	203	203	459	502
-- กลุ่มนำเข้า (MOU)	-	-	-	-	38	198	502
-- กลุ่มพิสูจน์สัญชาติ	-	-	-	-	165	261	-
-- กลุ่มที่ใช้บัตรผ่านแดน (Border Pass)	-	-	-	-	-	-	-
3) สัญชาติอื่น	-	-	-	-	643	231	217
-- กลุ่มคนต่างด้าวทั่วไป	-	-	-	-	595	212	193
-- กลุ่มต่างด้าวเข้ามาตาม BOI	-	-	-	-	40	1	-
-- กลุ่มบุคคลพื้นที่สูง	-	-	-	-	8	18	24
รวม	14,197	8,664	5,563	5,714	20,081	17,604	4,012

หมายเหตุ: * แรงงานต่างด้าวตามมติคณะรัฐมนตรี (คสช.) ที่มา: รายงานสถานการณ์แรงงานจังหวัดสระแก้ว (พ.ศ. 2557 - 2563), สำนักงานแรงงานจังหวัดสระแก้ว, 2564



ที่มา: สำนักงานแรงงานจังหวัดสระแก้ว, 2564

รูปที่ 3.1-53 สถานการณ์แรงงานจังหวัดสระแก้วระหว่าง พ.ศ. 2557 - 2563

โดยภาพรวมสถานการณ์แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาที่จังหวัดสระแก้วมากที่สุดในปี พ.ศ. 2561 จำนวน 20,081 คน และลดลงในปี พ.ศ. 2562 จำนวน 17,604 คน และลดลงอย่างมากเหลือเพียง 4,012 คน ในปี พ.ศ. 2563 โดยส่วนใหญ่จะเป็นประเภทกลุ่มที่ใช้บัตรผ่านแดน (Border Pass) เมื่อเปรียบเทียบกับแรงงานต่างด้าวตามมติ ครม. ประมาณร้อยละ 82.8 ($15,657/18,802 \times 100$) ในปี พ.ศ. 2561 และร้อยละ 76.01 ($13,020/17,129 \times 100$) ในปี พ.ศ. 2562 ทั้งนี้แรงงานต่างด้าว เป็นชาวกัมพูชาเป็นส่วนใหญ่ กล่าวคือเมื่อเปรียบเทียบกับแรงงานต่างด้าวตามมติ ครม. ประมาณร้อยละ 97.87 ($18,401/18,802 \times 100$) ในปี พ.ศ. 2561 และร้อยละ 95.82 ($16,413/17,129 \times 100$) ในปี พ.ศ. 2562 เนื่องจากจังหวัดสระแก้วมีชายแดนติดต่อกับราชอาณาจักรกัมพูชา

ดังนั้นถ้าเปรียบเทียบแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาที่จังหวัดสระแก้วแบบถูกต้องกับแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานทั้งหมดในปี พ.ศ. 2561 เท่ากับร้อยละ 51.4 ($20,081/39,059 \times 100$) และ ในปี พ.ศ. 2562 เท่ากับร้อยละ 34.9 ($17,604/50,456 \times 100$) หรือน้อยหนึ่งแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาที่จังหวัดสระแก้วแบบไม่ถูกต้องในปี พ.ศ. 2561 และ ในปี พ.ศ. 2562 เท่ากับร้อยละ 48.6 และร้อยละ 65.1 ตามลำดับ

3) ประกันสุขภาพ

แรงงานต่างด้าวในจังหวัดสระแก้ว โดยส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่เข้ามาโดยไม่มีเอกสารอนุญาต ไม่มีการตรวจสุขภาพก่อนทำงานและไม่มีการซื้อประกันสุขภาพ แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาโดย MOU บัตรผ่านแดน (Border Pass) หรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางอื่นตามที่กฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองที่ประเทศต้นทางออกให้ กฎหมายกำหนดให้มีการตรวจสุขภาพและต้องซื้อประกันสุขภาพตามระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตให้ทำงาน โดยให้เข้ารับบริการตามโรงพยาบาลที่กำหนดไว้ โดยในปี พ.ศ. 2562 แรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ คือ เมียนมา ลาว กัมพูชา ที่เข้ามาทำงานโดยใช้ MOU บัตรผ่านแดน (Border Pass)

มีการขึ้นทะเบียนและซื้อประกันสุขภาพ จำนวนทั้งสิ้น 21,031 คน กระจายการใช้สิทธิใน 8 โรงพยาบาล ได้แก่ รพ.สระแก้ว รพ.อรัญประเทศ รพ.ตาพระยา รพ.วัฒนานคร รพ.วังน้ำเย็น รพ.คลองหาด รพ.เขาฉกรรจ์ โดยโรงพยาบาลที่มีจำนวนผู้ระบุสิทธิมากที่สุด 3 ลำดับแรกคือ รพ.วัฒนานคร จำนวน 6,745 คน รองลงมาคือ รพ.อรัญประเทศ จำนวน 3,601 คน และรพ.วังน้ำเย็น จำนวน 3,391 คน ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลของแรงงานต่างด้าว ปีงบประมาณ 2562 พบว่า มีค่าใช้จ่ายรวมทั้งสิ้น 31,644,178 บาท แต่เป็นค่าใช้จ่ายที่มีหลักประกันสุขภาพเพียง 9,890,725 บาท คิดเป็นร้อยละ 31.25 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด ส่วนค่าใช้จ่ายที่เหลือกว่า 21,753,452 บาท เป็นค่าใช้จ่ายของแรงงานที่ไม่มีหลักประกันสุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 68.74 ซึ่งจากข้อมูลข้างต้น อาจกล่าวได้ว่าปัจจุบันแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในจังหวัดสระแก้วโดยส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่เข้ามาโดยไม่มีเอกสารอนุญาต ไม่มีการตรวจสุขภาพก่อนทำงานและไม่มีการซื้อประกันสุขภาพ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการใช้บริการสาธารณสุข และความเพียงพอด้านสาธารณสุข ในจังหวัดสระแก้ว ดังแสดงในตารางที่ 3.1-40

ตารางที่ 3.1-40 มูลค่าการรักษาพยาบาลของแรงงานต่างด้าวจังหวัดสระแก้ว แยกตามประกันสุขภาพ
พ.ศ. 2557 – 2562

ปีงบประมาณ	ค่ารักษาพยาบาล (บาท)		ไม่ลงทะเบียนไม่มีหลักประกันสุขภาพ (บาท)	
	มีหลักประกันสุขภาพ	ไม่มีหลักประกันสุขภาพ	(สามารถเรียกเก็บได้)	(ไม่สามารถเรียกเก็บได้)
2557	2,098,602	20,927,476	16,563,070	3,610,830
2558	6,851,229	20,590,601	16,032,085	4,333,996
2559	4,725,039	41,855,576	39,260,072	2,595,503
2560	7,588,223	20,784,980	17,273,248	3,736,036
2561	11,571,569	31,634,449	27,514,123	4,011,597
2562	9,890,725	21,939,983	19,193,541	2,559,911
รวม	42,725,387	157,733,065	135,836,139	20,847,873

ที่มา: สาธารณสุขจังหวัดสระแก้ว, 2563

3) ความยากจน

3.1) รายได้

ใน พ.ศ. 2562 ประชากรจังหวัดสระแก้วมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ประมาณ 20,685 บาท โดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ ปลูกพืช/ เลี้ยงสัตว์/ เพาะเลี้ยง ซึ่งเป็นการเช่าที่ดิน/ ทำฟรี เมื่อแบ่งรายได้ตามสถานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน พบว่าสามารถแบ่งได้ 4 กลุ่มหลัก ๆ คือ ผู้ถือครองทำการเกษตร/ เพาะเลี้ยง, ผู้ประกอบของตนเองที่ไม่ใช่การเกษตร, ลูกจ้าง และผู้ไม่ได้ปฏิบัติงานเชิงเศรษฐกิจ โดยรายได้ต่อเดือนของกลุ่มผู้ถือครองทำการเกษตร/ เพาะเลี้ยง อาชีพที่มีรายได้สูงสุด คือ ปลูกพืช/ เลี้ยงสัตว์/ เพาะเลี้ยง ที่ส่วนใหญ่เป็นการเช่าที่ดิน/ ทำฟรี มีรายได้ต่อเดือน ประมาณ 40,712 บาท ผู้ประกอบของตนเองที่ไม่ใช่การเกษตร มีรายได้ต่อเดือน ประมาณ 31,051 บาท กลุ่ม ลูกจ้าง อาชีพที่มีรายได้สูงสุด คือ ผู้จัดการ นักวิชาการ และผู้ปฏิบัติงานวิชาชีพ มีรายได้ต่อเดือนประมาณ 34,931 บาท ขณะที่ลูกจ้างอื่น ๆ อาทิ คนงานเกษตร คนงานด้านการขนส่ง พนักงานขายบริการ มีรายได้ต่อเดือนประมาณ 11,000 – 24,000 บาท และสุดท้ายกลุ่มผู้ไม่ได้ปฏิบัติงานเชิงเศรษฐกิจ มีรายได้ต่อเดือนประมาณ 10,304 บาท ดังแสดงในตารางที่ 3.1-41

ตารางที่ 3.1-41 รายได้ ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน และหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนทั้งสิ้น ของประชากรจังหวัดสระแก้ว จำแนกตามสถานะทางเศรษฐกิจสังคมของครัวเรือน พ.ศ. 2562

สถานะทางเศรษฐกิจสังคม	รายได้ทั้งสิ้นต่อเดือน	ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นต่อเดือน	หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนทั้งสิ้น	ร้อยละของค่าใช้จ่ายต่อรายได้
รวมทั้งสิ้น	20,685	15,828	188,177	76.52
ผู้ถือครองทำการเกษตร/ เพาะเลี้ยง	-	-	-	-
ส่วนใหญ่เป็นเจ้าของที่ดิน	19,474	12,838	88,171	65.92
ส่วนใหญ่เช่าที่ดิน/ ทำฟรี	40,712	20,308	1,188,166	49.88
ประมง, ป่าไม้, ลำสัตว์, หาดของป่า บริการทางการเกษตร	8,871	9,193	32,375	103.63
ผู้ประกอบการธุรกิจของตนเองที่ไม่ใช่การเกษตร	31,015	21,480	363,220	69.26
ลูกจ้าง	-	-	-	-
ผู้จัดการ นักวิชาการ และผู้ปฏิบัติงานวิชาชีพ	34,931	24,017	486,760	68.75
คนงานเกษตร ป่าไม้ และประมง	11,611	10,110	5,865	87.08
คนงานด้านการขนส่ง และงานพื้นฐาน	14,582	9,865	16,190	67.65
เสมียน พนักงานขาย และให้บริการ	24,783	18,421	171,199	74.33
ผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิต ก่อสร้าง และเหมืองแร่	18,820	16,492	91,464	87.63
ผู้ไม่ได้ปฏิบัติงานเชิงเศรษฐกิจ	10,304	11,142	60,324	108.13

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2562

3.2) ใช้จ่าย

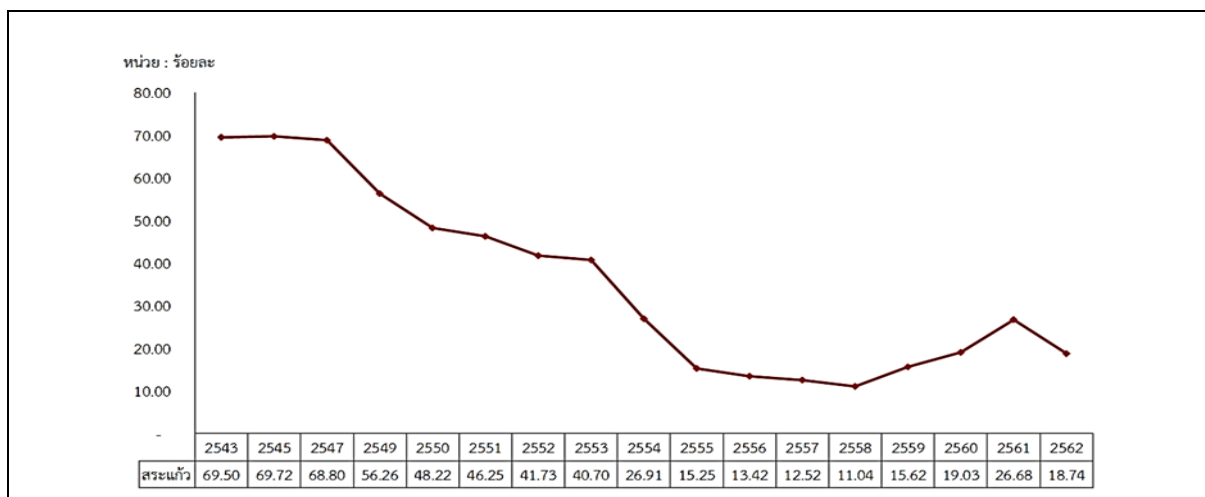
ในปี 2562 ประชาชนจังหวัดสระแก้ว มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนของครัวเรือน รวมทั้งสิ้น ประมาณ 17,544 บาท ซึ่งโดยส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค ประมาณ 15,548 บาทต่อเดือน รองลงมาคือ ค่าใช้จ่ายการเดินทาง และการสื่อสาร ประมาณ 4,348 บาท ที่อยู่อาศัย เครื่องแต่งบ้านและเครื่องใช้ต่าง ๆ ประมาณ 3,388 บาท และ ค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค ประมาณ 1,996 บาท ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายตามขนาดของครัวเรือน พบว่า ขนาดครัวเรือน 1 - 2 คน มีค่าใช้จ่ายต่อเดือน ประมาณ 14,073 บาท ขนาดครัวเรือน 3 - 4 คน มีค่าใช้จ่ายต่อเดือน ประมาณ 17,604 บาท ขณะที่ ขนาดครัวเรือน 5 - 7 คน มีค่าใช้จ่ายต่อเดือน ประมาณ 25,086 บาท

4) หนี้สินครัวเรือน

ในปี 2562 ประชาชนส่วนใหญ่ในจังหวัดสระแก้ว มีหนี้สินต่อครัวเรือนจำนวนมากและมีความสามารถในการใช้จ่ายเพื่อการอุปโภค บริโภคต่ำกว่าเส้นความยากจน โดยมีหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนทั้งสิ้น ประมาณ 188,177 บาท และมีค่าใช้จ่ายต่อรายได้เฉลี่ยร้อยละ 76.52

4.1) ความยากจน

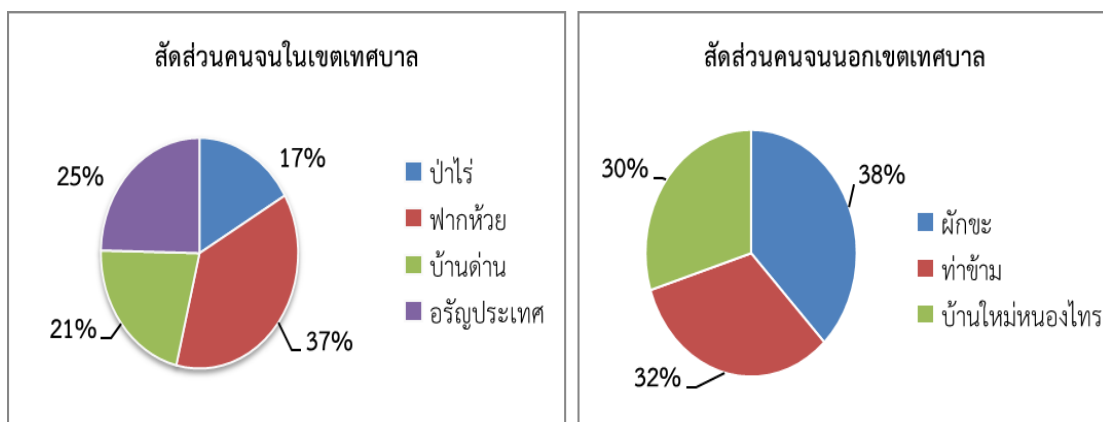
สัดส่วนคนจนมีแนวโน้มลดลง แต่ยังคงมีสัดส่วนคนจนมากที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อพิจารณาสัดส่วนคนจนที่มีความสามารถในการใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคเฉลี่ยต่อคนต่อเดือนต่ำกว่าเส้นความยากจน มีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ โดยในปี 2562 มีสัดส่วนคนจน ร้อยละ 18.74 ลดลงจากปี 2561 ร้อยละ 26.68 แต่เมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนคนจนของจังหวัดสระแก้ว กับจังหวัดอื่น ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จะพบว่าจังหวัดสระแก้วมีสัดส่วนคนจนมากที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังรูปที่ 3.1-54



ที่มา: สศช., 2563 (ค)

รูปที่ 3.1-54 สัดส่วนคนจนเมื่อวัดจากรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค ของจังหวัดสระแก้ว
พ.ศ. 2543 – 2562

เมื่อพิจารณาสัดส่วนคนจนเฉพาะพื้นที่ศึกษา พบว่าในปี 2560 พื้นที่ในเขตเทศบาล ประกอบด้วยตำบลปากห้วย ตำบลอรัญประเทศ ตำบลบ้านด่าน ตำบลป่าไร่ ของอำเภออรัญประเทศ โดยมีสัดส่วนคนจน ร้อยละ 9.8 6.5 5.7 และ 4.4 ตามลำดับ ซึ่งตำบลปากห้วย และตำบลอรัญประเทศ มีสัดส่วนความยากจนต่ำกว่าสัดส่วนคนจนของจังหวัดสระแก้ว โดยจังหวัดสระแก้วในเขตเทศบาลมีสัดส่วนคนจน ร้อยละ 5.9 ขณะที่สัดส่วนคนจนในพื้นที่นอกเขตเทศบาล ประกอบด้วยตำบลผักขะ อำเภอวัฒนานคร ตำบลท่าข้าม และตำบลบ้านใหม่หนองไทร อำเภออรัญประเทศ มีสัดส่วนคนจนร้อยละ 9 7.7 และ 7.1 ตามลำดับ ซึ่งตำบลผักขะเป็นตำบลเดียวที่มีสัดส่วนคนจนต่ำกว่าสัดส่วนคนจนของจังหวัดสระแก้ว โดยจังหวัดสระแก้วนอกเขตเทศบาลมีสัดส่วนคนจน ร้อยละ 8.3 ซึ่งเมื่อพิจารณาในภาพรวมของพื้นที่ศึกษาจะพบว่ามี 3 ตำบล จาก 7 ตำบล ประสบปัญหาความยากจน และมีสัดส่วนคนจนมากกว่าค่าเฉลี่ยของสัดส่วนคนจนของจังหวัดสระแก้ว ดังรูปที่ 3.1-55



ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2560

รูปที่ 3.1-55 สัดส่วนคนจนในพื้นที่ศึกษา จำแนกตามในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล

4.2) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

จังหวัดสระแก้ว การจับกุมคดีฐานความผิดพิเศษและคดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น โดยในปี 2561 มีคดีเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ จำนวน 161 คดี และมีการจับกุม 152 คดี คดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน จำนวน 401 คดี และมีการจับกุม 294 คดี และคดีความผิดพิเศษ จำนวน 473 คดี มีการจับกุม 249 คดี และคดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย จำนวน 5,243 คดี ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับย้อนหลัง ตั้งแต่ พ.ศ. 2558 - 2561 พบว่า คดีเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ และคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ขณะที่คดีฐานความผิดพิเศษและคดีที่รัฐเป็นผู้เสียหายมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นความผิดที่เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ พ.ร.บ. เด็ก ลิขสิทธิ์ ลิขสิทธิ์ พ.ร.บ. การค้า ป่าไม้ ยาเสพติด พ.ร.บ. คนเข้าเมือง และอื่น ๆ รายละเอียดดังตารางที่ 3.1-42

ตารางที่ 3.1-42 จำนวนคดีที่เกิดขึ้นในจังหวัดสระแก้ว แยกตามประเภทความผิด พ.ศ. 2557 - 2561

ประเภทความผิด	2557		2558		2559		2560		2561	
	รับแจ้ง (ราย)	จับได้ (ราย)	รับแจ้ง (ราย)	จับได้ (ราย)	รับแจ้ง (ราย)	จับได้ (ราย)	รับแจ้ง (ราย)	จับได้ (ราย)	รับแจ้ง (ราย)	จับได้ (ราย)
คดีอุกฉกรรจ์และ สะเทือนขวัญ	16	166	286	269	260	221	255	211	161	152
คดีประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกาย และเพศ	185	166	552	419	524	334	475	310	401	294
คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน	345	212	302	419	590	187	512	286	473	349
คดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย	4,910*	6,359**	4,403*	5,916**	4,020*	4,988**	5,270*	6,182**	5,243*	5,704**

หมายเหตุ: *จับได้ (ราย)

** ผู้ต้องหา (คน)

ที่มา: สถานีตำรวจภูธรจังหวัดสระแก้ว, จัดทำโดยสำนักงานสถิติจังหวัดสระแก้ว, 2561

3.1.4 ด้านสิ่งแวดล้อม

1) ขยะและการจัดการ

1.1) ขยะชุมชน

(1) ปริมาณขยะชุมชน

ข้อมูลจากสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสระแก้ว พบว่า ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในปี 2563 ของจังหวัดสระแก้ว เท่ากับ 540.48 ตัน/วัน และจากการสำรวจของสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 7 สระบุรี ร่วมกับสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสระแก้ว พบว่าในพื้นที่ศึกษามีปริมาณขยะมูลฝอยที่เข้าสู่สถานกำจัดขยะมูลฝอยเทศบาลตำบลวัฒนานคร (การจัดการกลุ่มการจัดการขยะแบบรวมศูนย์) 42 ตัน/วัน และเทศบาลเมืองอรัญประเทศ (การจัดการขยะแบบแห้งเดียว) 52 ตัน/วัน รวมขยะมูลฝอย 94 ตัน/วัน โดยมีขยะรีไซเคิลที่มีการคัดแยกที่เทศบาลเมืองอรัญประเทศ 2.5 ตัน/วัน และขยะที่กำจัดในระบบแบบฝังกลบ (ตามที่ออกแบบไว้) 91.5 ตัน/วัน (**ตารางที่ 3.1-43**) แต่การดำเนินการส่วนใหญ่จะเป็นการเทกองกลางแจ้ง ดังกล่าวต่อไป

(2) การกำจัดขยะมูลฝอย

จังหวัดสระแก้วมีสถานกำจัดขยะมูลฝอย 14 แห่ง กำจัดขยะถูกต้อง 1 แห่ง กำจัดขยะไม่ถูกต้อง 13 แห่ง และไม่มีสถานีขนถ่าย (Transfer Station) (กรมควบคุมมลพิษ, 2562) โดยระบบการกำจัดขยะแบบถูกต้อง 1 แห่งนั้นคือศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยแบบครบวงจร เทศบาลเมืองวังน้ำเย็น คือระบบฝังกลบแบบถูกหลักสุขาภิบาล อยู่ที่ตำบลวังน้ำเย็น ตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว สำหรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วมีสถานจัดการขยะเพียง 2 แห่ง ซึ่งเป็นใน 13 แห่ง เป็นสถานกำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งแห่งหนึ่งได้มีการปรับปรุงเป็นการจัดการขยะแบบรวมศูนย์ คือ กลุ่มวัฒนานคร ครอบคลุม 35 องค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีเทศบาลตำบลวัฒนานครเป็นเจ้าภาพหลัก การจัดการขยะครอบคลุมพื้นที่

ตำบลบ้านด่าน ตำบลป่าไร่ ตำบลท่าข้าม ซึ่งสถานกำจัดขยะมูลฝอยตั้งอยู่ หมู่ที่ 7 ตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว พื้นที่ 295 ไร่ และปัจจุบันอยู่ระหว่างแผนการจัดสร้างโรงไฟฟ้า โดยใช้ขยะเชื้อเพลิง (RDF) ยกเว้น ตำบลผักขะ อำเภอวัฒนานคร ไม่มีการเก็บขน โดยเป็นการจัดการขยะภายในครัวเรือน และนำไปใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ส่วนอีก 1 แห่งคือสถานกำจัดขยะมูลฝอยของ เทศบาลเมืองอรัญญประเทศตั้งอยู่ที่ กม. 5 บ้านคลองลึก ตำบลอรัญประเทศ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว พื้นที่ 10 ไร่ และการกำจัดยังไม่ถูกต้องคือใช้วิธีเทกองกลางแจ้ง (ตารางที่ 3.1-44)

“ขยะเชื้อเพลิง หรือ Refuse Derived Fuel ที่นิยมเรียกว่า RDF หมายถึงขยะมูลฝอย ที่ผ่านกระบวนการจัดการต่าง ๆ เช่น การคัดแยกวัสดุที่เผาไหม้ได้ออกมา การฉีกหรือตัดขยะมูลฝอย ออกเป็นชิ้นเล็ก ๆ เพื่อเป็นการปรับปรุงและแปลงสภาพขยะให้เป็นเชื้อเพลิงแข็งที่มีคุณสมบัติในด้านค่าความร้อน (Heating Value) ความชื้นขนาด และความหนาแน่นที่เหมาะสมในการใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับผลิตกระแสไฟฟ้าหรือสำหรับการผลิตพลังงานความร้อน ข้อดีของการนำขยะมาผ่านกระบวนการเพื่อผลิตเป็นเชื้อเพลิงขยะนี้ นอกจากจะทำให้มีองค์ประกอบทางเคมีและทางกายภาพที่ค่อนข้างสม่ำเสมอแล้ว ค่าความร้อนของเชื้อเพลิงยังมีค่าที่ค่อนข้างสูงเมื่อเปรียบเทียบกับขยะมูลฝอยที่เก็บรวบรวมมาในตอนแรก และเมื่อนำขยะมาแปลงสภาพให้อยู่ในรูปของเชื้อเพลิงแข็งจะช่วยให้ง่ายต่อการจัดเก็บ การขนส่ง และการจัดการต่าง ๆ” (กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงพลังงานและมูลนิธิพลังงานเพื่อสิ่งแวดล้อม, 2551)

ตารางที่ 3.1-43 ปริมาณขยะมูลฝอยที่เข้าสู่สถานีกำจัดขยะมูลฝอยในพื้นที่ศึกษา พ.ศ. 2563

ที่	ชื่อสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย	อำเภอ	ปริมาณขยะมูลฝอยที่เข้าสู่สถานีกำจัดขยะมูลฝอย(ตัน/ วัน)	ปริมาณขยะรีไซเคิลที่มีการคัดแยก (ตัน/ วัน)	ปริมาณขยะที่กำจัดในระบบสถานีกำจัดขยะมูลฝอย (ตัน/ วัน)	วันที่สำรวจ
1	เทศบาลตำบลวัฒนานคร	วัฒนานคร	42	0	42.0	2 ก.ค. 63
2	เทศบาลเมืองอรัญประเทศ	อรัญประเทศ	52	2.5	49.5	30 ม.ค. 63
รวม			94	2.5	91.5	-

ที่มา: สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 7 สระบุรี ร่วมกับ ทสจ. สระแก้ว, 2564

ตารางที่ 3.1-44 กลุ่มการจัดการขยะมูลฝอย

ลำดับ	Cluster	เจ้าภาพหลัก	จำนวน องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น (อปท.) เข้าร่วม	รายละเอียด
1	กลุ่มพัฒนานคร	เทศบาล ตำบลวัฒนานคร นคร	35 แห่ง - อำเภอวัฒนานคร 12 อปท. - อำเภอเขาฉกรรจ์ 2 อปท. - อำเภออรัญประเทศ 12 อปท. - อำเภอดาพระยา 5 อปท. - อำเภอโคกสูง 4 อปท.	เดิม ใช้ กำจัดโดยวิธีการเทกองกลางแจ้ง ตั้งอยู่ หมู่ที่ 7 ตำบลวัฒนานคร อำเภอ วัฒนานคร จ.สระแก้ว เนื้อที่ 10 ไร่ ปรับปรุง - ระบบฝังกลบแบบถูกหลักสุขาภิบาล ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ 7 ตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว เนื้อที่ 295 ไร่ - มีแผนการก่อสร้างโรงไฟฟ้าโดยใช้ขยะมูล ฝอยชุมชนเป็นเชื้อเพลิง
2	เทศบาลเมือง อรัญประเทศ	เทศบาลเมือง อรัญประเทศ	ดำเนินการเพียงแห่งเดียว	- ตั้งอยู่ที่ กม.5 บ้านคลองลึก ตำบลอรัญ ประเทศ อำเภออรัญประเทศ จังหวัด สระแก้ว พื้นที่ 10 ไร่ - กำจัดโดยวิธีการเทกองกลางแจ้ง

ที่มา: ทสจ. สระแก้ว, 2561

(3) อัตราส่วนปริมาณขยะที่ผลิตต่อปริมาณขยะที่กำจัดได้อย่างถูกต้อง

จากที่กล่าวข้างต้นจังหวัดสระแก้วมีปริมาณขยะมูลฝอย ที่เกิดขึ้นในปี 2563 ในอัตรา 540.48 ตัน/ วัน แต่ปริมาณขยะมูลฝอย ที่กำจัดถูกต้อง 19 ตัน/ วัน คิดเป็นร้อยละ 3.52 โดยมีระบบ การกำจัดขยะแบบถูกต้อง 1 แห่ง คือ ระบบฝังกลบแบบถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary Landfill) ที่เทศบาลเมือง วังน้ำเย็น ตำบลวังน้ำเย็น

1.2) ขยะอุตสาหกรรม

จากข้อมูลของกรมโรงงานอุตสาหกรรม ณ วันที่ 1 มกราคม 2561 ถึง 31 ธันวาคม 2562 ปริมาณขยะอุตสาหกรรมที่ไม่เป็นอันตรายประมาณ 87,696 ตัน โดยของเสียมากที่สุด คือ กากตะกอน หม้อกรอง รองลงมาคือ ถ้ำหนัก และเศษพลาสติก ตามลำดับ (ตารางที่ 3.1-45) โดยของเสียที่ไม่เป็น อันตรายมาจากอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร จำนวน 47,815,561 กิโลกรัม (ตารางที่ 3.1-46) โดยจังหวัด สระแก้ว มีจำนวนโรงงานที่กำเนิดของเสีย 21 โรงงาน และมีโรงงานรับกำจัด 24 โรงงาน

ตารางที่ 3.1-45 อันดับปริมาณของเสียที่ไม่เป็นอันตราย พ.ศ. 2561 – 2562 ในจังหวัดสระแก้ว

อันดับ	ประเภทของเสีย	ปริมาณของเสีย (กิโลกรัม)
1	กากตะกอนหม้อกรอง	42,472,580
2	เถ้าหนัก (Bottom Ash)	10,648,871
3	เศษพลาสติก	8,218,060
4	เถ้าลอย (Fly Ash)	7,444,350
5	ซีเมนต์เทาหม้อน้ำ	5,294,000
6	เถ้าหนัก (Bottom Ash)	3,342,360
7	กากตะกอนจากระบบน้ำบำบัด	2,977,770
8	เถ้าลอย (Fly Ash)	2,798,420
9	กากครีมีสต์จากการหมัก	2,225,230
10	เศษพลาสติกจากการแยก	811,120

ที่มา: กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2564

ตารางที่ 3.1-46 ประเภทของเสียที่ไม่เป็นอันตราย พ.ศ. 2561 – 2562 จังหวัดสระแก้ว

อันดับ	ประเภทของเสีย	ปริมาณของเสีย (กิโลกรัม)
1	อุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร	47,815,561
2	อุตสาหกรรมเกษตรเทคโนโลยีชีวภาพ	257,535
3	อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์	83,130

ที่มา: กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2564

1.3) ขยะจากการนำเข้าสินค้ามือสอง

จากข้อมูลงานวิจัยโดย มหาวิทยาลัยมหิดล ได้ทำการสุ่มตรวจปริมาณขยะจากถังขยะ 200 ลิตร ในตลาดโรงเกลือ พบว่า ขยะส่วนมากเป็นเศษอาหารและขยะอินทรีย์ รองลงมาคือขยะพวกเศษผ้า เสื้อผ้า และขยะพลาสติก (ถุงพลาสติก เทป พลาสติกรัดของ ถุงกระสอบพลาสติก) ตามลำดับ (ตารางที่ 3.1-47)

ตารางที่ 3.1-47 องค์ประกอบของขยะในตลาดโรงเกลือที่ส่งกำจัด

ประเภท	ร้อยละองค์ประกอบจำแนกตามแหล่งกำเนิด (ตลาด)				
	ตลาด อบจ. สระแก้ว	ตลาด โกลเด้นเกต	ตลาด เบญจวรรณ	ตลาด รัตนธรรม	ตลาด เดชไทย
เศษอาหารและขยะอินทรีย์อื่น ๆ	53.8	52.7	49.1	44.4	42
กระดาษ	0	0	0.1	1.1	2
พลาสติก (ถุงพลาสติก เทป พลาสติก รัดของ ถุงกระสอบพลาสติก)	9.4	14.4	15.9	14.8	32
ขวดพลาสติก	0	1.6	0	0	0
โฟม	4.4	2	6.3	4.3	4
อะลูมิเนียม	0	0.1	0.7	0	0
เศษผ้า เสื้อผ้า	5.3	0.8	21.6	33.8	4
รองเท้า	0	0.2	0	0	18
กระเป่า	14.9	13.3	0	0	0
เศษตุ๊กตา	6.9	10	0	0	0
รวม	94.7	95.1	93.7	98.4	102
ความหนาแน่น (กก./ ลบ.ม.)	182.3	178	165	130	125

ที่มา: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2562

2) น้ำเสีย

สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค 7 (สระบุรี) มีแผนติดตามตรวจวัดคุณภาพน้ำ จำนวน 4 ครั้ง/ ปี ทั้งนี้ได้ตรวจวัดคุณภาพน้ำ จำนวน 4 จุดในคลองพรมโหดซึ่งเป็น แหล่งน้ำผิวดิน 1 แห่ง ในเขตเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว พบว่า ค่าดัชนีคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน (WQI) ของคลองพรมโหด อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม โดยมีค่าออกซิเจนละลายน้ำ (DO) และค่าความสกปรกในรูปบีโอดี (BOD) ไม่เป็นไปตามมาตรฐานผิวดินประเภทที่ 3 ซึ่งส่งผลกระทบต่อการนำน้ำมาใช้อุปโภค - บริโภค และเกษตรกรรม ประกอบกับบางพื้นที่มีปริมาณน้ำน้อย และไม่มีน้ำในคลองพรมโหด บริเวณตำบลฝักชะ อำเภอพัฒนานคร

นอกจากนี้จากข้อมูลโครงการศึกษาผลกระทบด้านขยะและน้ำเสียบริเวณพื้นที่เขตชายแดนบ้านคลองลึก อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2562 พบว่า จุดตรวจวัด 4 แห่งคือ สถานีผลิตน้ำประปาบ้านด่าน หน้าฝายน้ำล้นห้วยพรมโหด ก่อนไหลผ่านลานเทกองขยะหน้าเทศบาลเมืองอรัญประเทศ และคลองป่าพิมาน (ตรงข้ามด่านศุลกากรใหม่) มีคุณภาพน้ำประเภทที่ 4 และ อีก 4 จุดตรวจวัดคือ กลางลานเทกองขยะเทศบาลเมืองอรัญประเทศใกล้ลานเทกองขยะ สะพานด่านตรวจวังชะโด ก่อนไหลผ่านสะพานข้ามทางหลวงชนบทสาย สก. 2089 และ จุดสกัดต้นยาง วัดประตู่ชัย อรัญเขต (ป่าไม้) มีคุณภาพน้ำประเภทที่ 5 โดยปัญหาคุณภาพน้ำที่พบคือ NH₃-N (แอมโมเนียไนโตรเจน) TCB (Total Coliform

Bacteria) และ FCB (Fecal Coliform Bacteria) (ตารางที่ 3.1-48) แสดงถึงผลกระทบจากแหล่งน้ำเสียชุมชนและจากน้ำชะกองขยะ

ตารางที่ 3.1-48 คุณภาพน้ำในพื้นที่ศึกษา พ.ศ. 2561

จุดตรวจวัดคุณภาพน้ำ	แนวโน้มคุณภาพน้ำโดยรวม ¹					ประเภทคุณภาพน้ำ ²	ปัญหาคุณภาพน้ำ ³
	ดีมาก	ดี	พอใช้	เลื่อมโทรม	เลื่อมโทรมมาก		
สถานีผลิตน้ำประปาบ้านด่าน		/				4	-
หน้าฝายน้ำล้นห้วยพรหมโหด			/			4	TCB
ก่อนไหลผ่านลานเทกองขยะหน้าเทศบาลเมืองอรัญประเทศ		/				4	-
กลางลานเทกองขยะเทศบาลเมืองอรัญประเทศใกล้ลานเทกองขยะ				/		5	NH ₃ -N, TCB, FCB
สะพานด่านตรวจวังชะโด				/		5	NH ₃ -N
ก่อนไหลผ่านสะพานข้ามทางหลวงชนบทสาย สก.2089				/		5	NH ₃ -N, TCB, FCB
จุดสกัดต้นยาง วัดประตูดุ้ย อรัญเขต (ป่าไม้)				/		5	NH ₃ -N, TCB
คลองป่าพิมาน (ตรงข้ามด้านศาลากลางใหม่)			/			4	-

หมายเหตุ: ¹ แบ่งตามดัชนีคุณภาพน้ำทั่วไป (Water quality index : WQI) ของกรมควบคุมมลพิษ

² แบ่งตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน ตีพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 111 ตอนที่ 16 ง ลงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2537

³ แบ่งตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการในทางวิชาการสำหรับการป้องกันด้านสาธารณสุขและการป้องกันในเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ พ.ศ. 2551 ตีพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 125 ตอนที่พิเศษ 85 ง ลงวันที่ 21 พฤษภาคม 2552

ที่มา: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2562

ข้อมูลจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล พ.ศ. 2564 พื้นที่ศึกษา มีบ่อน้ำบาดาลจำนวน 16 บ่อ มีจำนวน 8 บ่อ ที่มีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้บริโภค ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการในทางวิชาการสำหรับการป้องกันด้านสาธารณสุขและการป้องกันในเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ พ.ศ. 2551 ตีพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 125 ตอนที่พิเศษ 85 ง ลงวันที่ 21 พฤษภาคม 2552

3) อากาศ

3.1) มลพิษอากาศ

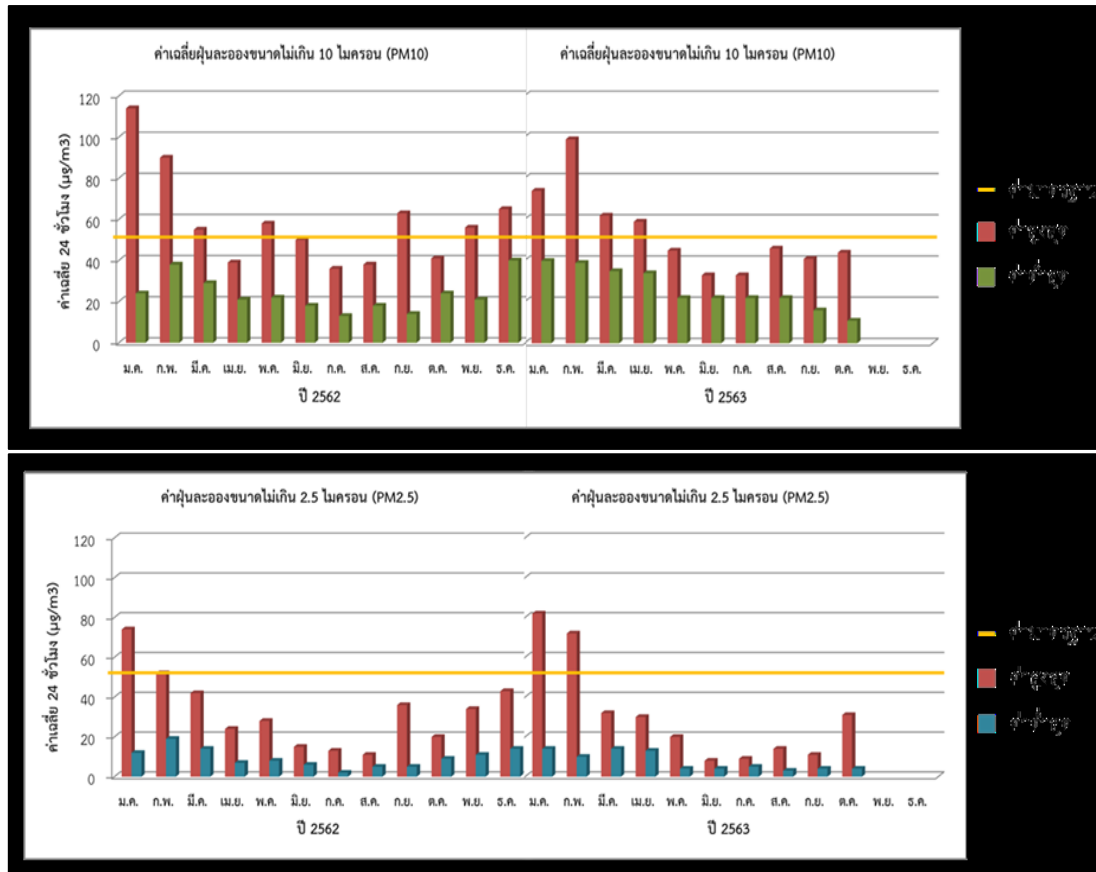
สาเหตุหนึ่งของมลพิษอากาศเกิดจากการการลักลอบเผาขยะมือสองที่ตกค้างจากการบริหารจัดการขยะที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ การเผาพืชผลทางการเกษตรในพื้นที่โล่ง โดยเฉพาะในช่วงฤดูการ

เก็บเกี่ยวอ้อยโรงงาน เนื่องจากการเผาอ้อยโรงงานก่อนการเก็บเกี่ยว จะทำให้เกษตรกรตัดอ้อยโรงงานได้ง่ายกว่าอ้อยสด เพราะเกษตรกรไม่ต้องเสียเวลาในการลอกกาบใบ ทำให้เกษตรกรสามารถตัดอ้อยโรงงานได้เร็วกว่าอ้อยสด 2 เท่า นอกจากนี้การเผาอ้อยโรงงานก่อนการเก็บเกี่ยวจะทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น เพราะไม่จำเป็นต้องใช้รถตัดอ้อย จึงใช้เฉพาะแรงงาน ซึ่งและการใช้รถตัดอ้อยจะมีค่าใช้จ่ายสูงกว่าการใช้แรงงาน ผู้ประกอบการจึงมีแนวโน้มจะใช้แรงงานตัดอ้อยโรงงานมากกว่า นอกจากนี้การเผาตอซังข้าวหลังการเก็บเกี่ยวเป็นที่นิยมของเกษตรกร เนื่องจากเป็นวิธีที่ง่ายต่อการจัดการเศษชีวมวล ซึ่งปัญหามลพิษทางอากาศ ส่วนหนึ่งมาจากประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งปัญหาที่พบคือการเผาพืชผลทางการเกษตรในพื้นที่ใกล้เคียงกัน นอกจากนี้ทิศทางลมตะวันออกที่แผ่มาจากสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามและราชอาณาจักรกัมพูชา จะพัดพาฝุ่นละอองขนาดเล็กที่เกิดจากการเผาในที่โล่งเข้ามาในพื้นที่ประเทศไทยด้วย นอกจากนี้ยังมีมลพิษจากท่อไอเสียของรถบรรทุกที่มีการจราจรหนาแน่นบริเวณด่านศุลกากรอรัญประเทศ ที่รบกวนการข้ามแดนไปยังฝั่งประเทศเพื่อนบ้าน ทำให้คุณภาพอากาศในบางช่วงเกินค่ามาตรฐานตามที่รัฐกำหนด โดยเฉพาะในช่วงเดือนธันวาคม – มีนาคม ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มผู้สูงอายุในพื้นที่ (กรมอุตุนิยมวิทยา, 2564)

3.2) ฝุ่นละออง

คุณภาพอากาศจังหวัดสระแก้วเกินค่ามาตรฐานดัชนีคุณภาพอากาศ (AQI)

ในช่วงเดือน ธันวาคม – มีนาคม ของทุกปี โดยมีสาเหตุมาจากการเผาในที่โล่ง 3 กิจกรรม ได้แก่ 1) การเผาเศษวัชพืช 2) การเผาป่า และ 3) การเผาขยะมูลฝอย โดยใน พ.ศ. 2563 มีค่าฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 10 ไมครอน เกินค่ามาตรฐานจำนวน 7 เดือน คือ มกราคม กุมภาพันธ์ มีนาคม พฤษภาคม กันยายน พฤศจิกายน และธันวาคม มีค่าฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน 2 เดือน คือ มกราคม กุมภาพันธ์ และ ใน พ.ศ. 2563 มีค่าฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 10 ไมครอน เกินค่ามาตรฐานจำนวน 4 เดือน คือ มกราคม กุมภาพันธ์ มีนาคม เมษายน มีค่าฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน 2 เดือน คือ มกราคม กุมภาพันธ์ (กรมอุตุนิยมวิทยา, 2564) (รูปที่ 3.1-56)

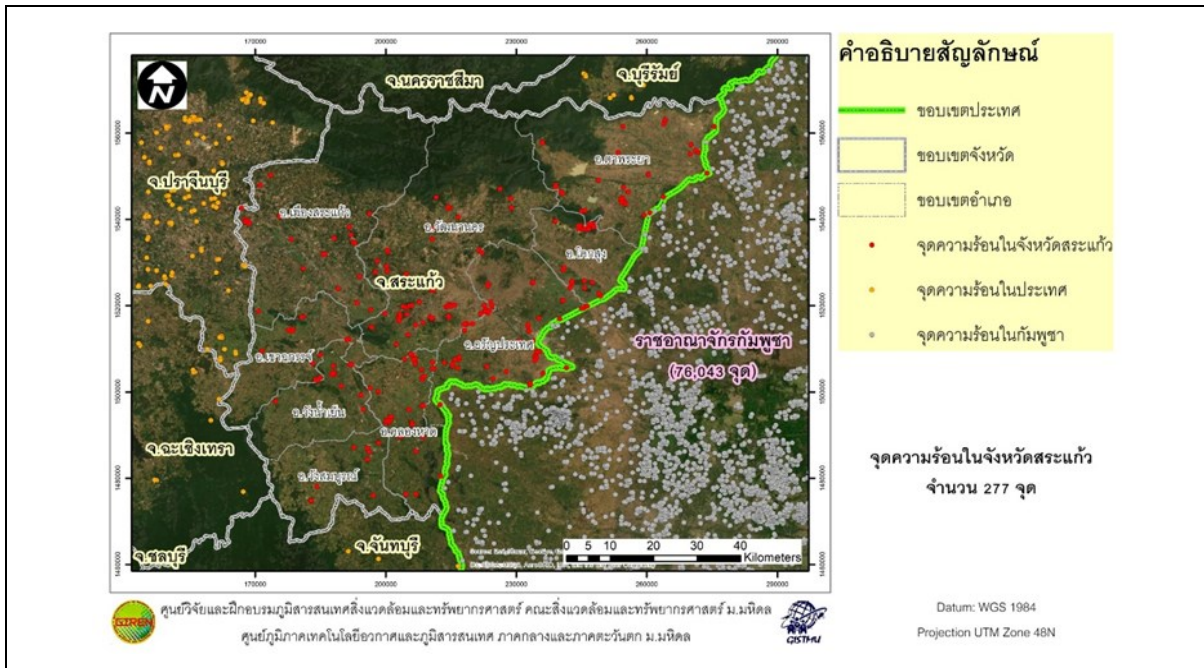


ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา, 2564

รูปที่ 3.1-56 ค่าฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 10 ไมครอน และ 2.5 ไมครอน ณ สถานีตรวจวัด
อรัญประเทศ ในช่วง พ.ศ. 2562 - 2563

3.3) ควันจากการเผาขยะ

จากภาพถ่ายดาวเทียม พบว่ามีจุดความร้อนมีการกระจายตัวหนาแน่นมากที่สุดในราชอาณาจักรกัมพูชา ส่วนในพื้นที่จังหวัดสระแก้วมีจุดความร้อนประปราย ซึ่งส่วนใหญ่กระจายตัวอยู่ในพื้นที่เกษตรกรรม (มหาวิทยาลัยมหิตล, 2564) (รูปที่ 3.1-57) ซึ่งคาดว่ามาจากการเผาวัสดุหรือพืชผลเหลือทิ้งและการเผาต้นอ้อยก่อนการเก็บเกี่ยว ในพื้นที่เกษตร ส่วนขยะสินค้ามือสองนอกจากจะมีการทิ้งกองในพื้นที่เกษตรซึ่งอาจมีการลักลอบเผาทิ้งเช่นกันจึงมีควันจากการเผาขยะทั้งพื้นที่เกษตรกรรมกับการเผาขยะสินค้ามือสอง นอกจากนี้ยังมีมาจากการเผาขยะที่เทกองกลางแจ้งในสถานที่ฝังกลบขยะ (ข้อคิดเห็นจากที่ประชุมกลุ่มย่อย)



ที่มา: มหาวิทยาลัยมหิดล, 2564

รูปที่ 3.1-57 ตำแหน่งจุดความร้อนรายปี จังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2563

3.2 ขอบเขตข้อมูลเชิงพื้นที่และเชิงเวลาในการศึกษา SEA

ขอบเขตข้อมูลเชิงพื้นที่และเชิงเวลาในการศึกษา SEA โดยรวมข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับโครงการติดตามและประเมินผลเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในพื้นที่ครอบคลุมระดับจังหวัด ตำบล พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว โดยแบ่งระดับข้อมูล ประเภทข้อมูลแหล่งข้อมูล และหลักการคัดเลือกข้อมูลรายละเอียดดังตารางที่ 3.2-1

ตารางที่ 3.2-1 ขอบเขตข้อมูลเชิงพื้นที่และเชิงเวลาในการศึกษา SEA

ข้อมูล	ระดับข้อมูล			ข้อมูลเชิงพื้นที่		ข้อมูลเชิงเวลา				เหตุผล	แหล่งข้อมูล
	จังหวัด	SEZ*	ตำบล**	แคบ***	กว้าง****	1-2 ปี	1-5 ปี	1-10 ปี	มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป		
1. สภาพทั่วไป											
1.1 ขอบเขตการปกครอง	✓	✓	✓	✓	✓				✓	- เฉพาะพื้นที่ SEZ และเป็นขอบเขตถาวรหรืออาจเปลี่ยนแปลงเล็กน้อย - ข้อมูลเชิงพื้นที่ที่มีทั้งแบบกว้างและแคบ - ข้อมูลเชิงเวลาจริง มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	- กรมการปกครอง
1.2 ลักษณะภูมิประเทศ	✓	✓	✓		✓				✓	- จังหวัดและตำบลในพื้นที่ SEZ และเป็นโครงสร้างถาวร - ข้อมูลเชิงพื้นที่ที่มีทั้งแบบกว้างและแคบ - ข้อมูลเชิง เวลา มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	- สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดสระแก้ว
1.3 ลักษณะภูมิอากาศ											
- ฤดูหนาว	✓	✓	✓	✓	✓				✓	- ภูมิอากาศแพร่กระจายครอบคลุมพื้นที่ทั้งจังหวัดรวมทั้งตำบลและพื้นที่ SEZ และเป็นลักษณะการกระจาย - ข้อมูลเชิงพื้นที่ที่มีทั้งแบบกว้างและแคบ - ข้อมูลรวบรวมและวิเคราะห์มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	- เว็บไซต์กรมอุตุนิยมวิทยา
- ฤดูร้อน	✓	✓	✓	✓	✓				✓		- เว็บไซต์กรมอุตุนิยมวิทยา
- ฤดูฝน	✓	✓	✓	✓	✓				✓		- เว็บไซต์กรมอุตุนิยมวิทยา
1.4 ลักษณะอุทกวิทยาและศาสตร์											
- ลุ่มน้ำและลำน้ำ	✓	✓	✓	✓	✓				✓	- ลุ่มน้ำและลำน้ำครอบคลุมพื้นที่ทั้งจังหวัด รวมทั้งตำบลและพื้นที่ SEZ เนื่องจากอัตราการไหลของน้ำเปลี่ยนแปลงด้วยหลายสาเหตุ - ข้อมูลเชิงพื้นที่ที่มีทั้งแบบกว้างและแคบ - ข้อมูลที่รวบรวมและวิเคราะห์ มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	- โครงการชลประทานสระแก้ว
- ปริมาณน้ำท่า	✓	✓	✓	✓	✓				✓	- ปริมาณน้ำท่าครอบคลุมพื้นที่ทั้งจังหวัด รวมทั้งตำบลและพื้นที่ SEZ เนื่องจากอัตราการไหลของน้ำเปลี่ยนแปลงด้วยหลายสาเหตุ - ข้อมูลเชิงพื้นที่ที่มีทั้งแบบกว้างและแคบ - ข้อมูลที่รวบรวมและวิเคราะห์มากกว่า 10 ปีขึ้นไปสำหรับปริมาณน้ำท่า	- เว็บไซต์ศูนย์อุทกวิทยาชลประทานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- ความต้องการน้ำใช้	✓	✓	✓	✓	✓			✓		- ความต้องการใช้น้ำครอบคลุมพื้นที่ทั้งจังหวัด รวมทั้งตำบลและพื้นที่ - ข้อมูลเชิงพื้นที่ที่มีทั้งแบบกว้างและแคบ - ข้อมูลที่รวบรวมและวิเคราะห์ 1 - 10 ปีขึ้นไป	- เว็บไซต์สำนักบริหารโครงการ กรมชลประทาน
1.5 ทรัพยากรป่าไม้											
- สภาพทั่วไป	✓	✓	✓	✓	✓				✓	- สภาพทั่วไปของทรัพยากรป่าไม้ ในภาพรวมของจังหวัด รวมทั้งตำบลและพื้นที่ SEZ - ข้อมูลเชิงพื้นที่ที่มีทั้งแบบกว้างและแคบ - ข้อมูลที่รวบรวมและวิเคราะห์มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	- สำนักจัดการที่ดินป่าไม้ กรมป่าไม้
- ป่าสงวนแห่งชาติ	✓	✓	✓	✓	✓				✓	- ป่าสงวนแห่งชาติในภาพรวมของจังหวัด และบ่งชี้รายตำบลครอบคลุมพื้นที่ SEZ - ข้อมูลเชิงพื้นที่ที่มีทั้งแบบกว้างและแคบ - ข้อมูลที่รวบรวมและวิเคราะห์มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	- สำนักจัดการที่ดินป่าไม้ กรมป่าไม้
- อุทยานแห่งชาติ	✓	✓	✓	✓	✓				✓	- อุทยานแห่งชาติ และพิชพรรณธรรมชาติ ในภาพรวมของจังหวัดเพื่อทราบทรัพยากรของจังหวัดที่เกี่ยวข้องรวมทั้งของพื้นที่ SEZ ด้วย ในด้านผลกระทบที่เกิดขึ้นเมื่อมีการพัฒนา SEZ	- สำนักจัดการที่ดินป่าไม้ กรมป่าไม้
- พืชพรรณธรรมชาติ	✓	✓	✓	✓	✓				✓	- ข้อมูลเชิงพื้นที่ที่มีทั้งแบบกว้างและแคบ - การเติบโตของต้นไม้และการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าไม้ใช้เวลานานข้อมูลที่น่าวิเคราะห์ใช้ค่าที่รวบรวม การเติบโตของต้นไม้และการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าไม้ใช้เวลานาน - ข้อมูลที่รวบรวมและวิเคราะห์มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	- สำนักจัดการที่ดินป่าไม้ กรมป่าไม้

ตารางที่ 3.2-1 ขอบเขตข้อมูลเชิงพื้นที่และเชิงเวลาในการศึกษา SEA (ต่อ)

ข้อมูล	ระดับข้อมูล			ข้อมูลเชิงพื้นที่		ข้อมูลเชิงเวลา				เหตุผล	แหล่งข้อมูล
	จังหวัด	SEZ*	ตำบล**	แคบ***	กว้าง****	1-2 ปี	1-5 ปี	1-10 ปี	มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป		
1.6 พื้นที่เสี่ยงภัยพิบัติ											
- อุทกภัย	✓	✓	✓	✓					✓	- ปัญหาเสี่ยงภัยพิบัติในภาพรวมทั้งจังหวัด และควรบ่งชี้เฉพาะตำบล/ อำเภอในพื้นที่ SEZ	- เว็บไซต์กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน
- ภัยแล้ง	✓	✓	✓	✓	✓				✓	- ข้อมูลเชิงพื้นที่ที่มีทั้งแบบกว้างและแคบ - ข้อมูลที่ใช้ ควรดูทั้งระยะกลาง และระยะยาวขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่ มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	- เว็บไซต์กรมพัฒนาที่ดิน
1.7 ดิน*****	✓	✓	✓	✓	✓				✓	- ครอบคลุมทั้งพื้นที่จังหวัดรวมทั้งตำบลและSEZ ครอบคลุมพระเป็นลักษณะทั่วไป - ข้อมูลเชิงพื้นที่ที่มีทั้งแบบกว้างและแคบ - การเปลี่ยนแปลงของดินใช้เวลานาน - ข้อมูลที่รวบรวมและวิเคราะห์มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	- เว็บไซต์กองสำรวจที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน
1.8 ที่ดิน											
- การใช้ประโยชน์ที่ดิน	✓	✓	✓	✓	✓				✓	- การใช้ประโยชน์ที่ดินแสดงเป็นภาพรวมของพื้นที่จังหวัดซึ่งมีลักษณะเป็นผืนใหญ่ครอบคลุมพื้นที่ตำบลและ SEZ และพื้นที่ใกล้เคียงด้วย จึงเป็นข้อมูลเชิงพื้นที่ที่มีทั้งแบบกว้างและแคบ - การเปลี่ยนแปลงของที่ดินใช้เวลานาน - ข้อมูลที่รวบรวมและวิเคราะห์มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	- เว็บไซต์กรมพัฒนาที่ดิน
- กรรมสิทธิ์ที่ดิน	✓	✓	✓		✓				✓	- กรรมสิทธิ์ที่ดินควรแสดงในภาพรวมของพื้นที่จังหวัดซึ่งมีลักษณะเป็นผืนใหญ่ครอบคลุมพื้นที่ SEZ และใกล้เคียงด้วยจึงเป็นข้อมูลเชิงพื้นที่ที่มีทั้งแบบกว้างและแคบ - การเปลี่ยนแปลงกรรมสิทธิ์ที่ดิน ข้อมูลที่รวบรวมและวิเคราะห์มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	- สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
- พื้นที่ราชพัสดุ	✓	✓	✓	✓	✓				✓	- พื้นที่ราชพัสดุ ครอบคลุมทั้งจังหวัดในภาพรวม และแสดงเฉพาะตำบลในพื้นที่ SEZ จึงเป็นข้อมูลเชิงพื้นที่ที่มีทั้งแบบกว้างและแคบ - มีการเปลี่ยนแปลงของที่ดินใช้เวลานาน ข้อมูลที่รวบรวมและวิเคราะห์มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	- รายงานเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนของสำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
1.9 ด้านผังเมือง	✓	✓	✓	✓	✓			✓		- ผังเมืองแสดงเป็นภาพรวมของพื้นที่จังหวัดซึ่งมีลักษณะเป็นการใช้ที่ดินครอบคลุมพื้นที่ตำบลและ พื้นที่ SEZ และใกล้เคียงข้อมูลเชิงพื้นที่แบบแคบ - ผังเมืองมีการทบทวนทุก 5 ปี จึงใช้ข้อมูลเชิงเวลา 1 - 10 ปี	- กรมโยธาธิการและผังเมือง
1.10 ด้านศุลกากรและจุดผ่านแดน											
- ด้านศุลกากร		✓		✓			✓			- แสดงเฉพาะพื้นที่ที่เกี่ยวข้องโดยตรงของ SEZ การเปลี่ยนแปลงด้านศุลกากรและจุดผ่านแดนข้อมูลเชิงพื้นที่แบบแคบ ใช้เวลานานมากกว่า 5 ปี	- ด้านศุลกากรอรัญประเทศ
- จุดผ่านแดนถาวร		✓		✓			✓			- ข้อมูลที่รวบรวมและวิเคราะห์ที่ใช้ข้อมูลเชิงเวลา 1 - 5 ปี	- ด้านศุลกากรอรัญประเทศ
- จุดผ่อนปรนเพื่อการค้า		✓		✓			✓				- ด้านศุลกากรอรัญประเทศ
1.11 การคมนาคมขนส่ง											
- ถนน	✓	✓	✓	✓	✓				✓	- ถนน และรถไฟ ควรแสดงเป็นภาพรวมของจังหวัดเพื่อแสดงความเชื่อมโยงการคมนาคมขนส่งของพื้นที่ SEZ และพื้นที่อื่น ๆ ของจังหวัดใกล้เคียงและในจังหวัด รวมทั้งพื้นที่ชายแดนประเทศเพื่อนบ้าน ด้านรถไฟเชิงพื้นที่แบบกว้าง ส่วนถนนเชิงพื้นที่แบบแคบ	- เว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
- รถไฟ	✓				✓				✓	- ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ ใช้ข้อมูลเชิงเวลา 10 ปีขึ้นไป	- เว็บไซต์การรถไฟแห่งประเทศไทย
1.12 สาธารณูปโภค											
- ไฟฟ้า	✓	✓	✓	✓	✓		✓			- เป็นภาพรวมของจังหวัดและเฉพาะพื้นที่ SEZ เนื่องจากเป็นลักษณะโครงข่ายการให้บริการที่สามารถให้บริการกันได้กรณีที่มีปัญหาเกิดขึ้นในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งจึงเป็นข้อมูลเชิงพื้นที่ที่มีทั้งแบบกว้างและแคบ - ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ ใช้ข้อมูลเชิงเวลา 1 - 5 ปี	- เว็บไซต์กระทรวงพลังงาน - เว็บไซต์กรมโรงงานอุตสาหกรรม - เว็บไซต์สำนักงานสถิติแห่งชาติ - เว็บไซต์คณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน กฟผ. กฟน. กฟภ. และ พพ.

ตารางที่ 3.2-1 ขอบเขตข้อมูลเชิงพื้นที่และเชิงเวลาในการศึกษา SEA (ต่อ)

ข้อมูล	ระดับข้อมูล			ข้อมูลเชิงพื้นที่		ข้อมูลเชิงเวลา				เหตุผล	แหล่งข้อมูล
	จังหวัด	SEZ*	ตำบล**	แคบ***	กว้าง****	1-2 ปี	1-5 ปี	1-10 ปี	มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป		
- น้ำประปา	✓	✓	✓	✓	✓		✓			- เป็นภาพรวมของจังหวัดและเฉพาะพื้นที่ SEZ เนื่องจากเป็นลักษณะโครงข่ายการให้บริการที่สามารถให้บริการกันได้ในกรณีที่มีปัญหาเกิดขึ้นในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งจึงเป็นข้อมูลเชิงพื้นที่ที่มีทั้งแบบกว้างและแคบ - ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ ใช้ข้อมูลเชิงเวลา 1 - 5 ปี	- เว็บไซต์การประปาส่วนภูมิภาค - เว็บไซต์กรมทรัพยากรน้ำ
1.13 สาธารณูปการ											
- สถานพยาบาล	✓	✓	✓	✓	✓		✓			- เป็นภาพรวมของจังหวัดและเฉพาะพื้นที่ SEZ เนื่องจากเป็นระบบเครือข่ายการให้บริการที่สามารถให้บริการเชื่อมโยงกันได้ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ จึงเป็นข้อมูลเชิงพื้นที่ที่มีทั้งแบบกว้างและแคบ - ใช้ข้อมูลเชิงเวลา 1 - 5 ปี	- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระแก้ว - รายงานทรัพยากรสาธารณสุข ประจำปี 2562 – 2563 - ร่างแผนยุทธศาสตร์ด้านสาธารณสุขเพื่อรับรองเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. 2560-2564
- สถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓		✓			- เป็นภาพรวมของจังหวัดและเฉพาะพื้นที่ตำบลและ SEZ เนื่องจากเป็นระบบเครือข่ายการให้บริการที่สามารถให้บริการเชื่อมโยงกันได้จึงมีทั้งเชิงพื้นที่ทั้งแบบกว้างและแคบ - ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ ใช้ข้อมูลเชิงเวลา 1 - 5 ปี	- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระแก้ว - ร่างแผนยุทธศาสตร์ด้านสาธารณสุขเพื่อรับรองเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. 2560-2564
1.14 ศิลปวัฒนธรรม*****	✓	✓	✓	✓	✓				✓	- เป็นภาพรวมของจังหวัดซึ่งครอบคลุมพื้นที่ตำบลและ SEZ ด้วยจึงมีทั้งเชิงพื้นที่ทั้งแบบกว้างและแคบไม่ค่อยมีการเปลี่ยนแปลง - ใช้ข้อมูลเชิงเวลา มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	- เว็บไซต์สำนักงานการศึกษาจังหวัดสระแก้ว - เว็บไซต์กระทรวงศึกษาธิการ
1.15 ศาสนาและศาสนสถาน*****	✓	✓	✓	✓	✓				✓	- เป็นภาพรวมของจังหวัดซึ่งครอบคลุมพื้นที่ ตำบลและ SEZ ด้วยจึงมีทั้งเชิงพื้นที่ทั้งแบบกว้างและแคบไม่ค่อยมีการเปลี่ยนแปลง - ใช้ข้อมูลเชิงเวลา มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	- สำนักงานศิลปวัฒนธรรมจังหวัดสระแก้ว - เว็บไซต์กระทรวงศึกษาธิการ
2. ด้านเศรษฐกิจ											
2.1 สภาพเศรษฐกิจโดยรวม	✓								✓	- ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดในภาพรวมใช้ข้อมูลเชิงเวลา 1-10 ปี	
- สาขาที่มีผลผลิตมากที่สุด	✓	✓	✓	✓	✓				✓	- ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดในภาพรวมและภาพเฉพาะอำเภอ/ ตำบลของพื้นที่ SEZ จึงมีทั้งเชิงพื้นที่ทั้งแบบกว้างและแคบ มีการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจตลอดเวลา	- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- แนวโน้มการเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดสระแก้ว	✓	✓	✓	✓	✓				✓	- ใช้ข้อมูลเชิงเวลา 1 - 10 ปี	- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
2.2 ภาคเกษตร											
- พื้นที่ถือครองทำเกษตร	✓	✓	✓	✓	✓				✓	- เป็นภาพรวมของพื้นที่เกษตรในจังหวัด เนื่องจากจะแสดงถึงศักยภาพในการเป็นแหล่งวัตถุดิบของการพัฒนาอุตสาหกรรมด้านการแปรรูปเกษตร หรือต่อยอดจากพืชผลทางการเกษตรได้ และข้อมูลเฉพาะพื้นที่จะช่วยให้พิจารณาถึงศักยภาพของพื้นที่แบบพัฒนาเฉพาะด้านได้ จึงมีทั้งเชิงพื้นที่ทั้งแบบกว้างและแคบ	- เว็บไซต์กรมพัฒนาที่ดิน - สำนักงานสถิติแห่งชาติ
- พืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญของจังหวัดสระแก้ว	✓	✓		✓	✓				✓	- มีการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจตลอดเวลา - ใช้ข้อมูลเชิงเวลา 1 - 10 ปี	- สารสนเทศเศรษฐกิจการเกษตรรายสินค้า ปี 2560-2562, สถิติการเกษตรของประเทศไทย ปี 2560-2562 และสถานการณ์และแนวโน้มสินค้าเกษตรที่สำคัญปี 2560-2562 ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
- สัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญ	✓		✓	✓	✓				✓		- สำนักงานสถิติแห่งชาติ
- จำนวนเกษตรกร/ ขนาดครัวเรือน	✓		✓	✓	✓				✓		- สำนักงานสถิติแห่งชาติ
2.3 ภาคอุตสาหกรรม											
- จำนวน กำลังการผลิต และงบลงทุนของโรงงานอุตสาหกรรม	✓	✓	✓	✓	✓		✓			- อุตสาหกรรมมีทั้งในนิคมอุตสาหกรรมของ SEZ และนอกนิคมอุตสาหกรรมที่อยู่ในและนอกพื้นที่ SEZ ได้ จึงจำเป็นต้องมีข้อมูลทั้งภาพรวมของจังหวัดและพื้นที่เฉพาะ SEZ จึงมีทั้งเชิงพื้นที่ทั้งแบบกว้างและแคบ - มีการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจตลอดเวลา - ใช้ข้อมูลเชิงเวลา 1 - 5 ปีเป็นส่วนใหญ่	- เว็บไซต์กรมโรงงานอุตสาหกรรม

ตารางที่ 3.2-1 ขอบเขตข้อมูลเชิงพื้นที่และเชิงเวลาในการศึกษา SEA (ต่อ)

ข้อมูล	ระดับข้อมูล			ข้อมูลเชิงพื้นที่		ข้อมูลเชิงเวลา				เหตุผล	แหล่งข้อมูล
	จังหวัด	SEZ*	ตำบล**	แคบ***	กว้าง****	1-2 ปี	1-5 ปี	1-10 ปี	มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป		
- อุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร	✓	✓	✓	✓	✓		✓			- อุตสาหกรรมมีทั้งในนิคมอุตสาหกรรมของ SEZ และนอกนิคมอุตสาหกรรมที่อยู่ในและนอกพื้นที่ SEZ ได้ จึงจำเป็นต้องมีข้อมูลทั้งภาพรวมของจังหวัดและพื้นที่เฉพาะ SEZ จึงมีทั้งเชิงพื้นที่ทั้งแบบกว้างและแคบ - มีการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจตลอดเวลา - ใช้ข้อมูลเชิงเวลา 1 - 5 ปีเป็นส่วนใหญ่	- เว็บไซต์กรมโรงงานอุตสาหกรรม
- อุตสาหกรรมอื่น ๆ	✓			✓	✓		✓				- เว็บไซต์กรมโรงงานอุตสาหกรรม
- การกระจายตัวของโรงงานอุตสาหกรรม	✓	✓	✓	✓	✓		✓				- เว็บไซต์กรมโรงงานอุตสาหกรรม
- มลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรม	✓	✓	✓	✓	✓		✓				- เว็บไซต์กรมโรงงานอุตสาหกรรม
- โรงงานที่อยู่ใน SEZ พื้นที่ศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓		✓				- เว็บไซต์กรมโรงงานอุตสาหกรรม
- โรงงานในนิคมอุตสาหกรรมสระแก้ว		✓		✓			✓				- สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสระแก้ว
- สินค้าแปรรูป	✓	✓	✓	✓	✓		✓				- สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสระแก้ว
- อุตสาหกรรมสีเขียว	✓	✓	✓	✓	✓		✓				- เว็บไซต์กรมโรงงานอุตสาหกรรม
2.4 ภาคบริการ											
- การท่องเที่ยว	✓	✓	✓	✓	✓			✓		- แหล่งท่องเที่ยวครอบคลุมทั้งพื้นที่จังหวัด และในพื้นที่ SEZ ซึ่งมีน้อยแห่ง หากจะส่งเสริมการท่องเที่ยวต้องเชื่อมโยงทั่วจังหวัดรวมทั้งพื้นที่ SEZ ด้วย จึงมีทั้งเชิงพื้นที่ทั้งแบบกว้างและแคบ - การเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจจากภาคบริการตลอดเวลา - ใช้ข้อมูลเชิงเวลา 1 - 10 ปี	- สำนักงานสถิติจังหวัดสระแก้ว
- สิทธิประโยชน์ด้านการลงทุน	✓	✓			✓			✓			- สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสระแก้ว
											- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
											- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
											- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
											- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
2.5 วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME)	✓				✓			✓		- ข้อมูล จำนวนและประเภทวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม วิสาหกิจชุมชน ควรเป็นภาพรวมของจังหวัดเพื่อสร้างเครือข่ายในการเป็น Supply Chain ได้ จึงมีทั้งเชิงพื้นที่ทั้งแบบกว้างและแคบ - มีการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจตลอดเวลา - ใช้ข้อมูลเชิงเวลา 1 - 10 ปี	- เว็บไซต์สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
											- เว็บไซต์กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร
2.6 การค้าชายแดน											
- มูลค่าและประเภทของการค้าชายแดน-ผ่านแดน	✓	✓	✓	✓	✓			✓		- เป็นภาพรวมของจังหวัดเพราะสินค้าไม่ใช่เฉพาะของ SEZ แต่เป็นของจังหวัดสระแก้วและจังหวัดใกล้เคียง ทั้งภาคตะวันออกและภูมิภาคอื่น เช่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่งไปยังประเทศเพื่อนบ้าน - มีการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจตลอดเวลา จึงมีเชิงพื้นที่ทั้งแบบกว้างและแคบ - ใช้ข้อมูลเชิงเวลา 1 - 10 ปี	- ด่านศุลกากรอรัญประเทศ
- การนำเข้า	✓	✓		✓				✓			- เว็บไซต์กองความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์
- การส่งออก	✓	✓		✓				✓			- ด่านศุลกากรอรัญประเทศ
											- ด่านศุลกากรอรัญประเทศ
3. ด้านสังคม											
3.1 ประชากร											
- จำนวนและอัตราการเพิ่มของประชากร	✓	✓	✓		✓			✓		- จำนวนประชากรเป็นภาพรวมทั้งจังหวัด และจำนวนประชากรของตำบลในพื้นที่ SEZ ทำให้ทราบแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงได้ในภาพรวมและในภาพเฉพาะพื้นที่ได้เมื่อมีการพัฒนาจึงมีเชิงพื้นที่ที่มีทั้งแบบกว้างและแคบ - มีการเปลี่ยนแปลงด้านประชากรตลอดเวลา - ใช้ข้อมูลเชิงเวลา 1 - 10 ปี	- กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
- โครงสร้างประชากร	✓	✓	✓		✓			✓			- กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
- ประชากรแฝง	✓	✓	✓		✓			✓			- สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ตารางที่ 3.2-1 ขอบเขตข้อมูลเชิงพื้นที่และเชิงเวลาในการศึกษา SEA (ต่อ)

ข้อมูล	ระดับข้อมูล			ข้อมูลเชิงพื้นที่		ข้อมูลเชิงเวลา				เหตุผล	แหล่งข้อมูล
	จังหวัด	SEZ*	ตำบล**	แคบ***	กว้าง****	1-2 ปี	1-5 ปี	1-10 ปี	มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป		
3.2 แรงงาน											
- โครงสร้างกำลังแรงงาน	✓	✓	✓	✓	✓			✓		- จำนวนแรงงานรวมทั้งแรงงานต่างด้าวเป็นภาพรวมทั้งจังหวัด และข้อมูลเฉพาะตำบลในพื้นที่ SEZ แต่ข้อมูล ภาพรวมจังหวัดทำให้ทราบแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงได้เมื่อมีการพัฒนา	- สำนักงานแรงงานจังหวัดสระแก้ว
- อาชีพและการจ้างงาน	✓	✓	✓	✓	✓					- SEZ จึงมีเชิงพื้นที่แบบกว้างและแคบ ยกเว้นบางประเด็นเช่นประกันสังคม อัตราการว่างงาน	- สำนักงานแรงงานจังหวัดสระแก้ว
- ระดับการศึกษาของแรงงาน	✓	✓	✓	✓	✓			✓		- ที่ข้อมูลเชิงพื้นที่เป็นแบบกว้าง	- สำนักงานสถิติแห่งชาติ
- ประกันสังคม	✓				✓			✓		- มีการเปลี่ยนแปลงด้านแรงงานตลอดเวลา	- สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน
- อัตราการว่างงาน	✓				✓			✓		- ใช้ข้อมูลเชิงเวลา 1 - 10 ปี	- สำนักงานสถิติแห่งชาติ
- แรงงานต่างด้าว	✓	✓	✓	✓	✓			✓			- สำนักงานจัดหางานจังหวัดสระแก้ว - รายงานสถานการณ์จังหวัดสระแก้วปี 2557-2563 ของสำนักงานแรงงานจังหวัดสระแก้ว - สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระแก้ว
3.3 ความยากจน											
- รายได้	✓	✓	✓	✓	✓			✓		- ข้อมูลมีทั้งของจังหวัดและตำบลในพื้นที่ SEZ จะสามารถทำให้ทราบการเปลี่ยนแปลงได้ทั้งภาพรวมและภาพเฉพาะพื้นที่เมื่อมีการพัฒนา SEZ จึงมีข้อมูลเชิงพื้นที่ที่มีทั้งแบบกว้างและแคบ	- สำนักงานสถิติแห่งชาติ
- รายจ่าย	✓	✓	✓	✓	✓			✓		- มีการเปลี่ยนแปลงด้านความยากจนตลอดเวลา	- สำนักงานสถิติแห่งชาติ
										- ใช้ข้อมูลเชิงเวลา 1 - 10 ปีขึ้นไป	
3.4 หนี้สินครัวเรือน								✓			
- ความยากจน	✓	✓	✓					✓		- ข้อมูลมีทั้งของจังหวัดและตำบลในพื้นที่ SEZ จะสามารถทำให้ทราบการเปลี่ยนแปลงได้ทั้งภาพรวมและภาพเฉพาะพื้นที่เมื่อมีการพัฒนา SEZ	- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ - สำนักงานสถิติแห่งชาติ
										- มีการเปลี่ยนแปลงความยากจน	
										- ใช้ข้อมูลเชิงเวลา 1 - 10 ปี	
- ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	✓			✓				✓		- ข้อมูลภาพรวมของทั้งของจังหวัด จึงมีเชิงพื้นที่แบบกว้าง เมื่อมีการพัฒนา SEZ	- สำนักงานสถิติแห่งชาติ
										- มีการเปลี่ยนแปลงความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	
										- ข้อมูลเชิงเวลา 1 - 10 ปี	
4. ด้านสิ่งแวดล้อม											
4.1 ขยะและการจัดการ											
- ขยะชุมชน	✓	✓	✓	✓				✓		- ภาพรวมของจังหวัดและภาพเฉพาะพื้นที่ของตำบล อำเภอของพื้นที่ SEZ จึงเป็นข้อมูลเชิงพื้นที่ที่มีทั้งแบบกว้างและแคบ	- สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 7 (สระบุรี) - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสระแก้ว
- ขยะอุตสาหกรรม	✓			✓				✓		- การจัดการขยะสามารถดำเนินการในลักษณะรวมกลุ่มได้ ข้อมูลควรรวบรวม 1 - 5 ปี	- เว็บไซต์กรมโรงงานอุตสาหกรรม
- ขยะจากการนำเข้าสินค้ามือสอง			✓	✓				✓			- กองทุนสนับสนุนการวิจัย
4.2 น้ำเสีย		✓		✓				✓		- ภาพรวมของจังหวัดและภาพเฉพาะพื้นที่ของตำบล/ อำเภอของพื้นที่ SEZ จึงเป็นข้อมูลเชิงพื้นที่ที่มีทั้งแบบกว้างและแคบ	- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
										- การจัดการน้ำเสียสามารถดำเนินการในลักษณะรวมกลุ่มได้ข้อมูลควรรวบรวม 1 - 5 ปี	

ตารางที่ 3.2-1 ขอบเขตข้อมูลเชิงพื้นที่และเชิงเวลาในการศึกษา SEA (ต่อ)

ข้อมูล	ระดับข้อมูล			ข้อมูลเชิงพื้นที่		ข้อมูลเชิงเวลา				เหตุผล	แหล่งข้อมูล
	จังหวัด	SEZ*	ตำบล**	แคบ***	กว้าง****	1-2 ปี	1-5 ปี	1-10 ปี	มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป		
4.3 อากาศ											
- มลพิษอากาศ	✓	✓	✓	✓	✓	✓				- ภาพรวมของจังหวัดและภาพเฉพาะพื้นที่ของตำบล/ อำเภอของพื้นที่ SEZ เพราะจะได้ทราบแหล่งกำเนิดมลพิษอากาศ และการแพร่กระจายของมลสาร	- เว็บไซต์กองจัดการคุณภาพอากาศ กรมอุตุนิยมวิทยา
- ผู้ปล่อย	✓	✓	✓	✓	✓	✓				- เป็นข้อมูลเชิงพื้นที่ที่มีทั้งแบบกว้างและแคบ	- เว็บไซต์กองจัดการคุณภาพอากาศ กรมอุตุนิยมวิทยา
- ครึ่งจากการเผาขยะ	✓	✓	✓	✓	✓	✓				- ข้อมูลรวบรวม 1 - 2 ปี	- มหาวิทยาลัยมหิดล
4.3 ความสามารถในการรองรับปริมาณการจราจร*****	✓	✓	✓	✓	✓			✓		- ต้องทราบภาพรวมของจังหวัดและในพื้นที่ SEZ เพราะเป็นโครงข่ายถนนซึ่งการคมนาคมขนส่งต้องรองรับการพัฒนา SEZ ได้จึงเป็นข้อมูลเชิงพื้นที่ที่มีทั้งแบบกว้างและแคบ	- กรมทางหลวง

ที่มา: ที่ปรึกษา, 2564

หมายเหตุ: * พื้นที่ศึกษาโครงการ SEZ โดยครอบคลุมพื้นที่ 7 ตำบล ประกอบด้วย 4 ตำบลในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว และ 3 ตำบลโดยรอบพื้นที่ SEZ

** หมายถึง ตำบลที่นอกเหนือจากพื้นที่ศึกษา

***หมายถึง ข้อมูลที่มีความเฉพาะเจาะจงในพื้นที่

**** หมายถึง ข้อมูลที่ไม่สามารถเฉพาะเจาะจงในพื้นที่ได้

***** ข้อมูลถูกระบุในภาคผนวก ทั้งนี้ ข้อมูลบางส่วนที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการวิเคราะห์ SEA ในบทต่อไป ที่ปรึกษา ได้เพิ่มเติมไว้ในภาคผนวก เพื่อเป็นข้อมูลให้แก่อ่าน

บทที่ 4

การวิเคราะห์ประเด็นยุทธศาสตร์

การกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์เป็นหัวข้อสำคัญหนึ่งในการกำหนดขอบเขตของการจัดทำ SEA เพื่อวิเคราะห์หาประเด็นการพัฒนาที่สำคัญต่าง ๆ ทั้งจากปัญหา และโอกาสของการพัฒนา โดยลักษณะสำคัญคือ มีจุดเน้น (Focus) และมีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ โดยคำนึงถึงเป้าหมายระยะยาว โดยแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ควรครอบคลุมปัญหาที่หลากหลาย และควรครอบคลุมให้ครบทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้การกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์มีการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียร่วมกันวิเคราะห์ และแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ทั้งปัญหา สาเหตุ แนวทางการแก้ไข แนวทางการพัฒนา ซึ่งการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ช่วยให้สามารถกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ตัวชี้วัด และสามารถพัฒนาทางเลือกได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ของการพัฒนาที่กำหนดไว้ โดยในบทนี้จะเสนอเป็นลำดับขั้นตอนในการกำหนดเป้าหมายและประเด็นยุทธศาสตร์ดังต่อไปนี้

4.1 ปัญหา สาเหตุ และแรงขับเคลื่อนของการพัฒนา

การวิเคราะห์ประเด็นปัญหาและสาเหตุที่นำไปสู่ประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา เช่น การใช้ที่ดิน การเกษตร อุตสาหกรรม การลงทุนภาคอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว การคมนาคมขนส่ง ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ศักยภาพและความพร้อมของเมือง เป็นต้น ส่วนใหญ่ใช้การศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งภาพรวมของจังหวัดและภาพเฉพาะของพื้นที่ดังกล่าวในบทที่ 3 และวิเคราะห์สภาพปัญหาพร้อมสาเหตุของพื้นที่ (ซึ่งนำเสนอในบทที่ 3) มาประมวลกับความคิดเห็นที่รวบรวมจากการปรึกษาหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 22 หน่วยงานในจังหวัดสระแก้วในช่วงวันที่ 7 - 9 ตุลาคม พ.ศ. 2563 และการประชุมกลุ่มรับฟังความคิดเห็นจากการประชุมเชิงปฏิบัติการเมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ.2563 ที่จังหวัดสระแก้ว โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน องค์กรเอกชน ด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม องค์กรพัฒนาเอกชน สถาบันการศึกษา และนักวิชาการอิสระ จำนวน 82 ราย (กล่าวรายละเอียดในบทที่ 7) นำมาวิเคราะห์ประเด็นปัญหาและสาเหตุ และแรงขับเคลื่อนในการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ซึ่งจะช่วยให้สามารถค้นหาช่องว่างหรือโอกาสในการพัฒนาในอนาคตอันจะนำไปสู่การกำหนดเป้าหมาย ประเด็นยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด และการพัฒนาทางเลือกเบื้องต้นต่อไป

ในส่วนนี้นำเสนอ 1) ประโยชน์ (ความคาดหวัง) ปัญหา (ข้อจำกัด) อุปสรรค ข้อห่วงกังวลทั้งด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อมจากกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย (ตารางที่ 4.1-1) 2) สาเหตุของปัญหา อุปสรรค ข้อห่วงกังวลทั้งด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อมจากกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย ตารางที่ 4.1-2 และ 3) การวิเคราะห์แรงขับเคลื่อน (ตารางที่ 4.1-3) โดยวิเคราะห์ข้อมูลและสารสนเทศจากข้อมูลฐานที่เกี่ยวข้อง

จากการรวบรวมของนักวิชาการของบริษัทที่ปรึกษาและจากการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียโดยครอบคลุมประเด็น 1) ประโยชน์ (ความคาดหวัง) ปัญหา (ข้อจำกัด) อุปสรรค ข้อห่วงกังวล และ 2) สาเหตุของปัญหา อุปสรรค ข้อห่วงกังวล ร่วมด้วยการวิเคราะห์รากเหง้าหรือต้นตอสาเหตุของปัญหา (Root Cause) เพื่อนำไปสู่แรงขับเคลื่อนและประเด็นยุทธศาสตร์ต่อไป

4.1.1 ประโยชน์ (ความคาดหวัง) ปัญหา (ข้อจำกัด) อุปสรรค ข้อห่วงกังวล

ตารางที่ 4.1-1 ประโยชน์ (ความคาดหวัง) ปัญหา (ข้อจำกัด อุปสรรค ข้อห่วงกังวล) ของการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วจากกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย

ประโยชน์ (ความคาดหวัง)	ปัญหา (ข้อจำกัด อุปสรรค ข้อห่วงกังวล)
1) ด้านเศรษฐกิจ	
<p>การลงทุน: เกิดความชัดเจนในการพัฒนาการลงทุน มีการลงทุนในพื้นที่ กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาที่ดินเพื่อการลงทุนสร้างรายได้ให้คนในพื้นที่ เป็นการสร้างโอกาสในการเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่</p> <p>โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure): เกิดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (ถนน ไฟฟ้า ประปา) เพื่อรองรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว (SEZ สระแก้ว) ซึ่งประชาชนได้ใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานนั้น ๆ อีกทั้งยังสามารถพัฒนาให้เป็นจุดรวม (Hub) เชื่อมโยงการคมนาคมในภูมิภาคได้ โดยการส่งเสริมระบบโลจิสติกส์ (Logistics) ทางรางเพื่อลดค่าใช้จ่ายในการขนส่งทางถนน ให้มีวงแหวนลำเลียงสินค้าขายได้มีเป็นส่วนตัว (ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ ส.ป.ก.) ทำให้เจ้าของที่ดินที่มีเอกสารสิทธิสามารถขายที่ดินได้ราคาสูงขึ้น</p>	<p>ความไม่สมดุล/ ครอบคลุมการพัฒนา: เกิดจากการพัฒนาที่ไม่สมดุล เช่น ราคาที่ดินที่เพิ่มสูงเกินจริง การพัฒนาพื้นที่ภาคธุรกิจได้ประโยชน์แต่ภาคประชาชนยังไม่ได้รับการดูแลในหลาย ๆ ด้านรายได้ประชาชนยังคงเท่าเดิม ผลประโยชน์ที่คนภายนอกและคนภายในได้รับไม่เท่าเทียมกัน (เกิดความเหลื่อมล้ำ) โครงสร้างเศรษฐกิจที่พัฒนาขึ้นไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มอาชีพ เช่น การท่องเที่ยว การเกษตร เป็นต้น</p> <p>ราคาที่ดินที่สูงเกิน: คนส่วนใหญ่ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินก่อให้เกิดการหาประโยชน์ทางที่ดิน ส่งผลให้การพัฒนาในพื้นที่ไม่คุ้มค่า (ที่ดินแพงเกินจนคนไม่มาลงทุน) ระบบ Logistics ยังไม่ครอบคลุม (ถนน รถไฟ ขนส่งสาธารณะ) การพัฒนาเส้นทางยังไม่เหมาะสมในการรองรับ SEZ สระแก้ว ระบบขนส่งสาธารณะยังไม่ทั่วถึง รางลำเลียงสินค้าไม่สะดวกและขาดประสิทธิภาพโดยเฉพาะรางรถไฟในพื้นที่ประเทศกัมพูชา ซึ่งไม่มีความพร้อม ส่งผลให้การขนส่งสินค้าล่าช้าถนนในการลำเลียงยังไม่เชื่อมต่อ</p> <p>ไม่มีการลงทุนที่เกิดขึ้นจริง: การขยายตัวทางเศรษฐกิจยังไม่ชัดเจน มีโรงงานเข้ามาลงทุนน้อย มีการใช้เครื่องจักรในกิจการใหม่ ๆ ทำให้ไม่เกิดการจ้างงานของคนในพื้นที่มากเท่าที่ควรและมีการหาแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานแทนเพราะขาดแรงจูงใจ มีข้อจำกัดของประเภทการลงทุน ราคาที่ดินแพง จึงไม่มีคนมาลงทุน</p> <p>รัฐจัดสรรการลงทุน: การลงทุน เป็นการลงทุนโดยรัฐบาล ซึ่งโดยปกติการลงทุนภาครัฐนั้นต้องรอ</p>

**ตารางที่ 4.1-1 ประโยชน์ (ความคาดหวัง) ปัญหา (ข้อจำกัด อุปสรรค ข้อห่วงกังวล) ของการพัฒนา
เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วจากกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย (ต่อ)**

ประโยชน์ (ความคาดหวัง)	ปัญหา (ข้อจำกัด อุปสรรค ข้อห่วงกังวล)
2) ด้านสาธารณสุข	
<p>ด้านสาธารณสุข: มีการลงทุนทางด้านสาธารณสุขเพิ่มขึ้น อาทิ สถานพยาบาล เนื่องจากการพัฒนาภายในพื้นที่มีประชากรจากภายนอกพื้นที่ทั้งจากภายในประเทศและแรงงานข้ามชาติมากขึ้น</p>	<p>ประชาชนถูกละเลยและผิดหวัง: ประชาชนในพื้นที่อาจถูกละเลยหรือถูกมองข้ามเพราะภาครัฐมุ่งแต่พัฒนาเศรษฐกิจระดับมหภาคในระบบของนายทุน ชุมชนเกิดความผิดหวังเพราะคาดหวังสูงว่าจะได้รับประโยชน์ ยังไม่เห็นข้อดีของ SEZ สระแก้ว ที่ชัดเจนและก่อให้เกิดผลดีต่อคนในพื้นที่โดยตรง</p> <p>คุณภาพชีวิต: คุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่อาจไม่ได้ดีขึ้นเท่าที่ควร เนื่องจากการพัฒนายังไม่ตอบโจทย์คนในพื้นที่มากเท่าไร รวมถึงมีข้อกังวลด้านความปลอดภัยในเรื่องโรคติดต่อและอาชญากรรม</p> <p>โอกาสการเรียนรู้ของคนในพื้นที่: การสร้างกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ยังมีไม่มากเท่าที่ควร</p> <p>การบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เข้มแข็ง: ประชาชนยังขาดความเคารพในกฎจราจร เพราะกฎหมายยังไม่เข้มงวดพบปัญหาหาเสพติดมากขึ้น</p>
3) ด้านสิ่งแวดล้อม	
<p>อุตสาหกรรมสีเขียว: เป็นมิตรต่อสังคม ชุมชน สิ่งแวดล้อม หากมีระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เข้มงวด</p> <p>มีมาตรการการจัดการสิ่งแวดล้อม: ภาครัฐมีความพยายามในการวางแผนการจัดการมลพิษและสิ่งแวดล้อมภายในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียง มีความชัดเจนในมาตรการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม รวมถึงการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่สามารถควบคุมสภาพแวดล้อมให้อยู่ในเกณฑ์ของความปลอดภัย สามารถกำหนดมาตรการและบังคับใช้กฎหมายได้อย่างชัดเจน</p>	<p>พื้นที่ป่าไม้ถูกทำลาย: เนื่องด้วยพื้นที่ทำกินเดิมของชาวบ้านได้ถูกนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนา SEZ สระแก้ว จึงทำให้ชาวบ้านบุกรุก (รุกคืบ) พื้นที่ป่าไม้ ลักลอบใช้สอยพื้นที่ป่าที่ละนิด เกิดการเข้าถึงง่าย อันเป็นการทำลายสภาพแวดล้อมเดิม ทำให้ป่าไม้เกิดความเสื่อมโทรม พื้นที่ป่าไม้ลดลง ต้องใช้เวลาในการฟื้นฟู</p> <p>เกิดมลภาวะและมลพิษ: ด้วยระบบขนส่ง การจราจร โครงสร้างพื้นฐาน โรงงานอุตสาหกรรม เหล่านี้ล้วนแต่เป็นแหล่งก่อเกิดมลพิษ ทั้งทางอากาศและทางน้ำ อีกทั้งยังไม่มีเขตกันชนสิ่งก่อสร้าง ทำให้เกิดมลพิษทางเสียงและอากาศ เช่น ฝุ่นละออง คิวโน ในระยะของเขตก่อสร้าง SEZ สระแก้ว ซึ่งหลังจาก SEZ สระแก้ว ได้เปิดดำเนินการอย่างเป็นทางการก็ยิ่งเกิดมลภาวะจากการจราจรแออัด เสียง อากาศและน้ำเสียจากกระบวนการผลิตของโรงงานอุตสาหกรรมในลำดับต่อไป นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านมลพิษทางอากาศจากการแอบเผาองเท้าขยะมือสอง และจากการเผาอ้อย</p>

**ตารางที่ 4.1-1 ประโยชน์ (ความคาดหวัง) ปัญหา (ข้อจำกัด อุปสรรค ข้อห่วงกังวล) ของการพัฒนา
เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วจากกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย (ต่อ)**

ประโยชน์ (ความคาดหวัง)	ปัญหา (ข้อจำกัด อุปสรรค ข้อห่วงกังวล)
	<p>ปริมาณขยะ: ปริมาณขยะที่เพิ่มมากขึ้น ทั้งจากสินค้ามือสองที่ขนข้ามฝั่งมาขายจากประเทศกัมพูชา ขยะอุตสาหกรรมและขยะครัวเรือน</p> <p>ความชัดเจนของการบริหารจัดการ: หน่วยงานที่ดูแลด้านสิ่งแวดล้อมยังไม่ชัดเจน โดยเฉพาะโรงงานที่จัดตั้งนอกเขตนิคมอุตสาหกรรม</p> <p>ขาดหน่วยงานกลางที่ดูแล SEZ ในภาพรวม: ศูนย์รวมที่จะให้ข้อมูลการติดตามประเมินผล (หน่วยบริหารจัดการ SEZ สระแก้ว) จึงควรมีกลไกการติดตามตรวจสอบโดยชุมชนเข้ามาช่วยเสริม</p> <p>ประเภทอุตสาหกรรมเป้าหมาย: เป็นอุตสาหกรรมสีเขียวแท้หรือเทียม เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงจากนิคมอุตสาหกรรมสีเขียว เป็นนิคมอุตสาหกรรมที่มีแนวทางอนุญาตให้มีการก่อสร้างโรงงานผลิตไฟฟ้าจากขยะ</p>

4.1.2 สาเหตุของปัญหา อุปสรรค ข้อห่วงกังวล

ตารางที่ 4.1-2 สาเหตุของปัญหา อุปสรรค ข้อห่วงกังวลจากกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย

ด้านเศรษฐกิจ	ด้านสังคม	ด้านสิ่งแวดล้อม
<p>1) ปัญหาประชากรแฝงในพื้นที่ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นแต่จำนวนงาน (โรงงาน) มีน้อยกว่าจำนวนแรงงานที่อยู่ในพื้นที่</p> <p>2) ระบบสาธารณสุขขั้นพื้นฐานไม่เพียงพอ กับความต้องการภายในพื้นที่ ทำให้เกิดปัญหาอาทิ ไฟฟ้าดับบ่อย น้ำประปาไม่ไหล</p> <p>3) ความเชื่อมโยงระบบขนส่งภายใน ประเทศและต่างประเทศ อาทิ การเชื่อมระบบราง</p> <p>4) ปัญหาราคาเช่าที่ดินมีราคาแพง และมีอยู่อย่างจำกัด เนื่องจากเป็นที่ดินส่วนใหญ่เป็นของ ส.ป.ก. และหน่วยงานอื่น ๆ เช่น การรถไฟ กรมธนารักษ์ เป็นต้น ทำให้ไม่มีคนสนใจลงทุน และ ประชาชนไม่มีสิทธิในพื้นที่</p>	<p>1) ผัง เมือง เป็น รูป แบบ เก่า ไม่ มี การเปลี่ยนแปลง ทำให้เกิดข้อจำกัดต่าง ๆ ในการใช้พื้นที่และข้อจำกัดในการก่อสร้างอาคารต่าง ๆ</p> <p>2) ไม่มีเอกสารสิทธิ์ในการครอบครองพื้นที่ เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ดิน ส.ป.ก. และเป็นพื้นที่สีเขียวไม่สามารถทำอะไรได้นอกจากการเกษตร ทำให้ไม่สามารถนำพื้นที่ไปใช้ในการทำกิจกรรมอื่น ๆ นอกจากการเกษตร</p> <p>3) การข้ามชายแดนทำได้ลำบาก ขั้นตอนมากกว่าการข้ามชายแดนอื่น ๆ เพราะ เนื่องจากการข้ามชายแดนทางฝั่งนี้ต้องใช้พาสปอร์ตในการข้ามชายแดนและเข้าพื้นที่</p>	<p>1) ปัญหาขยะ เนื่องจากการนำเข้าขยะมือสองในพื้นที่ขยะครัวเรือน และขยะอุตสาหกรรมในนิคมฯ</p> <p>2) ปัญหาฝุ่นละอองเนื่องจากการเผาขยะ ควันเสียจากรถยนต์ขนาดใหญ่ และการก่อสร้างในพื้นที่</p> <p>3) ปัญหาน้ำท่วมในบางพื้นที่</p>

ตารางที่ 4.1-2 สาเหตุของปัญหา อุปสรรค ข้อยกเว้นจากกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย (ต่อ)

ด้านเศรษฐกิจ	ด้านสังคม	ด้านสิ่งแวดล้อม
5) ขาดการบูรณาการระหว่างภาคการเกษตรกับการกำหนดพันธกิจและเป้าหมายของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว 6) ขาดการสนับสนุนเรื่องการท่องเที่ยวในพื้นที่ ทำให้ไม่เกิดการกระจายรายได้ให้กับชุมชน 7) ปัญหาการลักลอบนำเข้าสินค้าการเกษตรที่ผิดกฎหมาย เช่น ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น	4) อปท. มีบทบาทน้อยและประชาชนขาดการมีส่วนร่วม เนื่องจากทั้งสองฝ่ายยังขาดการเชื่อมโยง 5) ขาดระเบียบการจัดการบนท้องถนนที่ดี มีรถผิดกฎหมายสัญจรในพื้นที่มากขึ้น ประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการพัฒนาตั้งแต่เริ่มต้นจนตลอดทั้งกระบวนการ 6) ประสบการณ์การรับรู้จากเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่อื่นว่า SEZ นั้นจะก่อให้เกิดผลกระทบมากมาย รวมถึงมีการต่อต้าน เนื่องจากกำหนดเป็นอุตสาหกรรมสีเขียว แต่แท้จริงแล้วสามารถปรับเปลี่ยนให้เป็นสีม่วงได้ เช่น โรงไฟฟ้าชีวมวล เนื่องจากความคลาดเคลื่อนในการเข้าใจ เป็นต้น	

4.1.3 การวิเคราะห์แรงขับเคลื่อนของการพัฒนา โดยบูรณาการข้อมูล/ สารสนเทศ จากเอกสารและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย

ตารางที่ 4.1-3 การวิเคราะห์แรงขับเคลื่อนของการพัฒนา

ปัญหา (Problem)	สาเหตุ (Cause)	รากเหง้าของปัญหา (Root Cause)	แรงขับเคลื่อนของการพัฒนา (Driving Force)
1) นโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วไม่ได้รับความสนใจจากนักลงทุนเท่าที่ควร	1) ความเข้าใจในเรื่องสิทธิประโยชน์ที่คิดว่าต่อยกว่า SEZ ในความเป็นจริงไม่ต่างจากที่อื่น (คูสิทธิประโยชน์จากตารางที่ 4.1-1)	1) ขาดหน่วยงานกลางที่ดูแล SEZ ในภาพรวมศูนย์รวมที่จะให้ข้อมูล การติดตามประเมินผล (หน่วยบริหารจัดการ SEZ) จึงควรมีกลไกการติดตามตรวจสอบ โดยชุมชนเข้ามาช่วยเสริม	จัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบการพัฒนา SEZ โดยเฉพาะเพื่อเป็นแหล่งความรู้ด้านต่าง ๆ ของ SEZ รวมทั้งสิทธิประโยชน์ที่สร้างแรงจูงใจนักลงทุนและมีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจที่ชัดเจนแบบต่าง ๆ จัดทำระบบการเข้าถึงได้ง่ายรวมทั้งมีการจัดทำสื่อต่าง ๆ ที่ทันสมัยเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ SEZ สระแก้ว
		2) ระบบการเข้าถึงข้อมูลของ SEZ สระแก้วด้านสิทธิประโยชน์และอื่น ๆ อาจยังไม่สมบูรณ์	

ตารางที่ 4.1-3 การวิเคราะห์แรงขับเคลื่อนของการพัฒนา (ต่อ)

ปัญหา (Problem)	สาเหตุ (Cause)	รากเหง้าของปัญหา (Root Cause)	แรงขับเคลื่อนของการพัฒนา (Driving Force)
	2) ความล่าช้าในการดำเนินงาน บางประการ อาทิ ปัญหาข้อกฎหมาย กฎระเบียบต่าง ๆ	กระบวนการปรับปรุงด้านกฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา SEZ สระแก้ว ที่ใช้เวลานาน และมีหลายขั้นตอน	ปรับกระบวนการจัดทำกฎระเบียบต่าง ๆ เพื่อเอื้อต่อการลงทุน สิทธิประโยชน์ การพัฒนาด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้ทันเวลาต่อการพัฒนา SEZ สระแก้ว
2) ผลผลิตทางการเกษตร (เช่น ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ยางพารา ปาล์ม น้ำมัน รวมทั้งสมุนไพร ขาดการส่งเสริม) ราคาตกต่ำ ผันผวน และไม่มีการเพิ่มมูลค่า	ขาดการต่อยอดผลผลิต การเกษตร ที่มีอยู่มาก โดยการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า	1) ขาดการวางแผนร่วมกันระหว่างผู้พัฒนา หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน (สภาอุตสาหกรรม หอการค้า) กลุ่มเกษตรกร สถาบันการศึกษา องค์กรเอกชน ในการพัฒนา SEZ สระแก้ว	การจัดทำแผนพัฒนาแบบบูรณาการและการมีส่วนร่วมโดยประสานความร่วมมือของผู้มีส่วนได้เสียทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน องค์กรเอกชน ฯลฯ
		2) การขาดองค์ความรู้ทั้งด้านเทคโนโลยีขั้นสูง นวัตกรรมในการผลิตอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง	การส่งเสริม (เช่น ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ยางพารา ปาล์ม น้ำมัน รวมทั้งสมุนไพร) ด้วยองค์ความรู้ที่ก้าวทันเทคโนโลยีขั้นสูงและนวัตกรรม ตลอดห่วงโซ่การผลิต
		3) ขาดแรงจูงใจในการพัฒนาต่อยอดอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง ทั้งด้านสิทธิประโยชน์ และการลงทุน	เสริมสร้างแรงจูงใจด้านสิทธิประโยชน์และการลงทุนตั้งแต่การเกษตร การผลิต การขนส่ง การตลาด สำหรับการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรที่มีมูลค่าสูง

ตารางที่ 4.1-3 การวิเคราะห์แรงขับเคลื่อนของการพัฒนา (ต่อ)

ปัญหา (Problem)	สาเหตุ (Cause)	รากเหง้าของปัญหา (Root Cause)	แรงขับเคลื่อนของการพัฒนา (Driving Force)
3) ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมด้านสุขภาพอนามัยของประชาชนและสังคม	1) มลพิษสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการพัฒนาอุตสาหกรรมในและนอกนิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่ SEZ สระแก้ว โดยเฉพาะของเสียอุตสาหกรรม และขยะชุมชนที่เกิดในเทศบาล อำเภอ ที่อยู่ในพื้นที่ SEZ สระแก้ว รวมทั้งขยะสินค้ามือสองของตลาดโรงเกลือ ทั้งนี้ การจัดการของเสียอุตสาหกรรม เป็นสิ่งที่ผู้ประกอบการรับผิดชอบกำจัดเอง และหรือใช้บริการของบริษัทที่ได้มาตรฐาน	ปริมาณขยะชุมชนในตำบลที่อยู่ในพื้นที่ SEZ สระแก้ว มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเพราะประชากรที่เพิ่มขึ้นรวมทั้งประชากรแฝงจากแรงงานต่างด้าวที่เพิ่มขึ้น และขยะสินค้ามือสองจากตลาดโรงเกลือที่ปัจจุบันมีปริมาณขยะที่กำจัดถูกสุขลักษณะไม่เกิน ร้อยละ 4 มีขยะตกค้างอยู่เป็นจำนวนมากที่รอการจัดการ และจะมีขยะปริมาณใหม่เพิ่มขึ้นมา เป็นสิ่งที่ต้องดำเนินการเร่งด่วน	การจัดการขยะแบบรวมกลุ่ม (Cluster Solid Wastes Disposal) และการส่งเสริมและรณรงค์การจัดการขยะโดยหลักการเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy)
	2) การคัดค้านการตั้งโรงไฟฟ้าด้วยการใช้ขยะเป็นเชื้อเพลิง เพราะ โรงไฟฟ้ามีปล่องควันซึ่งไม่ตรงกับข้อกำหนดการพัฒนาอุตสาหกรรมสีเขียวในนิคมอุตสาหกรรม	ความไม่เข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาอุตสาหกรรมสีเขียว ซึ่งประเด็นที่ทำให้เกิดการคัดค้านการตั้งโรงไฟฟ้าด้วยการใช้ขยะเป็นเชื้อเพลิงคือการมีปล่องควัน	การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาอุตสาหกรรมสีเขียวโดยหลักการเป็นการลดการใช้พลังงาน การใช้น้ำ การใช้วัตถุดิบที่มีประสิทธิภาพ เป็นการลดของเสียที่ต้นทางสำหรับเรื่องโรงไฟฟ้าที่ใช้ขยะเป็นเชื้อเพลิง (Refuse Derived Fuel: RDF) นอกจากนี้ จะใช้ขยะเป็นเชื้อเพลิงแล้วยังสามารถกำจัดขยะได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ต้องมีมาตรการป้องกัน แก๊สและมลพิษที่เกิดขึ้นด้วย
4) แรงงาน - แรงงานท้องถิ่นในพื้นที่ขาดทักษะ	1) แรงงานท้องถิ่นขาดทักษะในการทำงานด้านอุตสาหกรรมที่จะพัฒนาขึ้นในนิคมอุตสาหกรรมของ SEZ สระแก้ว	ระดับการศึกษาของแรงงานค่อนข้างต่ำ และทำงานประเภทลูกจ้างซึ่งไม่ต้องการทักษะสูง	การพัฒนาด้านการศึกษาและทักษะให้แรงงานท้องถิ่นให้สูงขึ้นเพื่อรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมใน SEZ สระแก้ว

ตารางที่ 4.1-3 การวิเคราะห์แรงขับเคลื่อนของการพัฒนา (ต่อ)

ปัญหา (Problem)	สาเหตุ (Cause)	รากเหง้าของปัญหา (Root Cause)	แรงขับเคลื่อนของการพัฒนา (Driving Force)
- แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาแบบผิดกฎหมาย	2) การเข้ามาของแรงงานต่างด้าวทั้งถูกกฎหมายและผิดกฎหมายมาทำงานด้านการเกษตรเนื่องจากแรงงานไม่นิยมทำงานในภาคเกษตร	ขาดแรงงานท้องถิ่นในภาคเกษตรซึ่งแรงงานท้องถิ่นไม่นิยมทำงานด้านนี้ แต่แรงงานต่างด้าวจากประเทศเพื่อนบ้านสามารถทำได้ อย่างไรก็ตามมีทั้งแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทั้งถูกและผิดกฎหมาย	การจัดทำให้แรงงานต่างด้าวถูกกฎหมาย
5) ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่ยังไม่เพียงพอทั้งในจังหวัดและเชื่อมโยงไปยังประเทศเพื่อนบ้าน	1) ระบบสาธารณูปโภคที่พัฒนาไม่สามารถรองรับการพัฒนา SEZ สระแก้ว	1) มีโครงการสร้างถนนเพื่อรองรับการพัฒนา SEZ สระแก้ว แต่ยังไม่แล้วเสร็จทั้งหมด	การจัดการโครงสร้างถนนเพื่อรองรับการพัฒนา SEZ สระแก้ว
		2) ระบบบริการสาธารณสุขและการศึกษาไม่เพียงพอเพราะแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาแบบผิดกฎหมายซึ่งไม่ทราบจำนวนและยากต่อการให้บริการของระบบสาธารณสุขและการศึกษาที่มีอยู่ของจังหวัดสระแก้ว	การจัดการระบบสาธารณสุข ปลอดภัยและการศึกษาทั้งด้านการสาธารณสุขและการศึกษาให้เพียงพอรองรับการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว
6) การยอมรับของประชาชน	ขาดการยอมรับของผู้มีส่วนได้เสีย โดยเฉพาะภาคประชาชนในนโยบายและแผนรวมทั้งการขับเคลื่อนโครงการการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว	1) ขาดการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย โดยเฉพาะภาคประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาและการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ซึ่งการพัฒนาที่ผ่านมาไม่ตอบสนองความต้องการของพื้นที่ 2) ขาดการเผยแพร่สื่อสารประชาสัมพันธ์ความรู้ ความเข้าใจในข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของ SEZ สระแก้ว	การมีส่วนร่วม และการมีบทบาทในการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ จำเป็นต้องอาศัยกลไก ความร่วมมือจากหน่วยงานทุกภาคส่วน โดยเฉพาะ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ควรมีส่วนในการพัฒนาพื้นที่ของตนเอง และควรตระหนักถึงบทบาทในกระบวนการขับเคลื่อนฯ และเสนอแนะข้อคิดเห็น หรือข้อกังวลในการพัฒนาพื้นที่ได้

4.1.4 ข้อมูลและสารสนเทศวิชาการสนับสนุนการวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุ

ประเด็นปัญหา สาเหตุ รวมทั้งแรงขับเคลื่อนที่วิเคราะห์ได้จากการรวบรวมข้อมูลทั้งจากการวิเคราะห์จากเอกสาร (Content Analysis/ Expert Judgement) และข้อคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียที่กล่าวข้างต้น นำมาสรุปข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการดังต่อไปนี้

1) การลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วและพื้นที่เกี่ยวข้อง

ในหัวข้อนี้ได้วิเคราะห์การลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ในและนอกนิคมอุตสาหกรรม และพื้นที่เกี่ยวข้องที่มีผลเชื่อมโยงกับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วดังนี้

1.1) การลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

จากข้อมูลและสารสนเทศที่กล่าวในบทที่ 3 (หัวข้อ 5.2) มูลค่าการลงทุน ได้ประเมินการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ดังนี้

(1) การลงทุนของโครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน

ตารางที่ 4.1-4 การลงทุนของโครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน

พ.ศ.	2559	2560	2561	2562	2563	2564
โครงการที่ได้รับการอนุมัติ สะสม (ราย)*	2	4	4	6	6	6
เงินลงทุน (ล้านบาท)	550	1,315.6	1,315.6	1,880.6	1,881.0	1,960.0

ที่มา: กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2564

เงินลงทุนของโครงการที่ได้รับจากการส่งเสริมการลงทุนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 550 ล้านบาท (พ.ศ. 2559) - 1,960 ล้านบาท (พ.ศ. 2564) ซึ่งเงินลงทุนที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนเพิ่มขึ้นอย่างน้อย 3.6 เท่าของเงินลงทุน พ.ศ. 2559 หรือ 1.49 เท่าของเงินลงทุนพ.ศ.2560/ พ.ศ. 2561 หรือ 1.04 เท่าของเงินลงทุนพ.ศ.2562/ พ.ศ.2563

(2) ทุนจดทะเบียนของธุรกิจใหม่

ประเมินจากการเปรียบเทียบมูลค่าทุนจดทะเบียนของธุรกิจใหม่จัดตั้งในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วเริ่ม พ.ศ. 2559 - 2564 จำนวน 25.25 ล้านบาท 35.82 ล้านบาท 32.52 ล้านบาท 117.70 ล้านบาท 53.96 ล้านบาท และ 28.25 ล้านบาท (มกราคม - กันยายน พ.ศ. 2564) แสดงถึงการลงทุนเพิ่มขึ้นแบบก้าวกระโดดโดยเฉพาะการลงทุนธุรกิจใหม่ ใน พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นปีที่นิคมอุตสาหกรรมเปิดดำเนินการ ซึ่งทุนจดทะเบียนของธุรกิจใหม่ลดลงใน พ.ศ. 2563 - 2564 เป็นช่วงที่มีการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งอาจมีผลต่อการลงทุนได้

เมื่อพิจารณามูลค่าทุนจดทะเบียนของนิติบุคคลคงอยู่ พ.ศ. 2562 - กันยายน พ.ศ. 2564 จำนวน 1,514.05 ล้านบาท ล้านบาท 1,486.01 ล้านบาท 1,482.90 ล้านบาทต่อปีแสดงถึง

การลดลงจาก พ.ศ. 2562 แต่อัตราการลดลงไม่มากประมาณ ร้อยละ 2.05 อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบการลงทุนที่สนับสนุนโดยสำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการลงทุน (สกท.) วงเงิน 1,880.6 ล้านบาท ในพ.ศ. 2562 1,881 ล้านบาทใน พ.ศ. 2563 และ 1,960 ล้านบาทในพ.ศ. 2563 (จากโครงการที่ขอรับการส่งเสริมฯ 9 โครงการ วงเงิน 7,792 ล้านบาท) และธุรกิจตั้งใหม่ 133 ราย วงเงิน 296.63 ล้านบาท รายงานความก้าวหน้าการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ กองยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ สศช. (กันยายน พ.ศ. 2564) ซึ่งตัวเลขที่แตกต่าง จึงประเมินได้ว่าบางโครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน อาจยังไม่ได้บันทึกในข้อมูลของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เนื่องจากบางโครงการยังไม่ยื่นขอแจ้งจัดประกอบกิจการโรงงาน หรือยังไม่พบข้อมูลในฐานข้อมูลของสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสระแก้ว เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีโครงการที่ขอรับการส่งเสริมฯ วงเงินประมาณ 5,832 ล้านบาท (7,792 - 1,960 ล้านบาท) อยู่ในการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการลงทุน (สกท.) จึงสรุปว่ามีแนวโน้มการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วเพิ่มขึ้น

1.2) ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

(1) โรงงานอุตสาหกรรมอยู่ในและนอกเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วมีจำนวนรวม 2,226 รายและทุนจดทะเบียนรวม 12,491.67 ล้านบาท โดยมีถึงร้อยละ 90.93 ของจำนวนรวมโรงงานอุตสาหกรรม และ ร้อยละ 88.13 ของทุนจดทะเบียนรวม อยู่นอกเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว แสดงถึงโรงงานอุตสาหกรรมอยู่นอกเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว สามารถที่จะเป็นเครือข่ายกับโรงงานอุตสาหกรรมอยู่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วได้ สำหรับการผลิตวัตถุดิบแปรรูปขึ้นต้นเพื่อป้อนโรงงานอุตสาหกรรมเป้าหมายและ/ หรืออุตสาหกรรมแปรรูปเกษตรมูลค่าสูง

ตารางที่ 4.1-5 โรงงานอุตสาหกรรมอยู่ในและนอกเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

ที่ตั้ง	จำนวน		ทุนจดทะเบียน	
	ราย	%	ล้านบาท	%
ในเขตเศรษฐกิจพิเศษ	202	9.07	1,482.90	11.87
อ.อรัญประเทศ (3 ตำบล)	189	8.49	1,448.10	11.59
อ.วัฒนานคร (1 ตำบล)	13	0.58	34.80	0.28
นอกเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ	2,024	90.93	11,008.77	88.13
รวมทั้งสิ้น	2,226	100%	12,491.67	100%

ที่มา: กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กันยายน พ.ศ. 2564

(2) โรงงานทั้งหมด จำนวน 202 โรงงาน ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เป็นอุตสาหกรรมขนาดย่อมถึงร้อยละ 93.56 ขนาดกลางร้อยละ 5.45 ขนาดใหญ่เพียงร้อยละ 1.00 โดยภาพรวมโรงงานทั้งหมด จำนวน 202 โรงงาน ด้านการผลิต (ร้อยละ 12.38) น้อยกว่าการขายปลีก/ ขายส่ง (ร้อยละ 45.54) การบริการ (ร้อยละ 42.08) จึงพิจารณาว่าการผลิตเป็นประเด็นที่สามารถส่งเสริมการพัฒนา

เป็นเครือข่ายในห่วงโซ่การผลิตได้ ส่วนการขายปลีก/ ขายส่ง และการบริการ เป็นประเด็นที่เกี่ยวข้อง ในด้าน
ธุรกิจบริการเพื่อเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ดังตารางที่ 4.1-6

นอกจากนี้ธุรกิจคงอยู่ 3 อันดับแรก เรียงลำดับตามการลงทุน คือ อสังหาริมทรัพย์
(ร้อยละ 25.36) ก่อสร้างทั่วไป (ร้อยละ 9.83) การขนส่งและขนถ่ายสินค้ารวมทั้งคนโดยสาร (ร้อยละ 1.1)
ซึ่งเป็นธุรกิจเกี่ยวกับการบริการเพื่อเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วเช่นกัน

ตารางที่ 4.1-6 จำนวนธุรกิจแบ่งตามขนาดในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว (กันยายน 2564)

ธุรกิจ	S	M	L	รวม	สัดส่วน (%)
การผลิต	24	1	0	25	12.38
ขายปลีก/ ขายส่ง	80	10	2	92	45.54
บริการ	85	0	0	85	42.08
รวม	189	11	2	202	100
สัดส่วน (%)	93.56	5.45	0.99	100	-

หมายเหตุ: S หมายถึง ธุรกิจขนาดเล็ก ไม่เกิน 50 คน ไม่เกิน 20 ล้าน

M หมายถึง ธุรกิจขนาดกลาง ระหว่าง 50 – 200 คน ระหว่าง 20 – 200 ล้าน

L หมายถึง ธุรกิจขนาดใหญ่ 200 คนขึ้นไป ทุนจดทะเบียน 200 ล้านบาทขึ้นไป

ที่มา: กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2564

1.3) นิคมอุตสาหกรรม

จากการสำรวจในปัจจุบัน พบว่ามีโรงงานจำนวนทั้งสิ้น 3 บริษัท (ข้อมูล ณ วันที่
3 มีนาคม 2564) ซึ่งมี 2 บริษัท ประกอบกิจการนำเข้า – ส่งออก เสื้อผ้ามือสอง และ 1 บริษัท ประกอบกิจการ
น้ายาทำความสะอาด ซึ่งไม่ตอบโจทย์อุตสาหกรรมเป้าหมายของ SEZ ทั้งนี้ สาเหตุมีดังนี้

(1) การเช่าเพื่อประกอบธุรกิจในนิคมอุตสาหกรรม

นักลงทุนไม่ได้กรรมสิทธิ์ในที่ดิน และได้สิทธิเช่าเพียง 30 ปี อ้างอิง “คำสั่ง
กรมธนารักษ์ที่ 299/ 2553 เรื่อง หลักเกณฑ์การให้สิทธิเช่า การกำหนดจำนวนทุนจดทะเบียน และการจัด
ให้ผู้เช่าช่วงเช่า เมื่อมีการนำที่ราชพัสดุไปให้เช่าช่วงโดยไม่ได้รับอนุญาต” ข้อ 1.2 (1) ซึ่งไม่สามารถสร้าง
แรงจูงใจให้นักลงทุนเข้ามาลงทุนในพื้นที่ได้

(2) เงื่อนไขในการประกอบกิจการในลักษณะกิจการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ซึ่งระบุในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact
Assessment: EIA) กำหนดให้โรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมจะต้องเป็นอุตสาหกรรมสีเขียว ปราศจาก
ปล่อยควันทันเสีย สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2565) ในยุทธศาสตร์
ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ แนวทางการพัฒนาที่ 3 ประเด็นที่ 2 พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษชายแดน
แนวทางการที่ 2 สนับสนุนและยกระดับการพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับ

ศักยภาพของพื้นที่ ซึ่งรวมถึง แนวทางที่ 4 บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษชายแดนภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วม โดยให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งแสดงตามเงื่อนไขที่กำหนดโดยรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมนิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว ได้รับความเห็นชอบเมื่อวันที่ 20 มกราคม พ.ศ. 2560 เลขที่หนังสือ (กกวล.) 1005/ ว736 ทั้งนี้ มีการกำหนดอุตสาหกรรมที่ตั้งได้และห้ามตั้งในนิคมอุตสาหกรรมพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้วดังตารางที่ 4.1-7

ตารางที่ 4.1-7 กลุ่มกิจการเป้าหมายในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งจะได้รับสิทธิประโยชน์ระดับสูงตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 4/ 2557 และประเภทกลุ่มอุตสาหกรรมที่ห้ามเข้ามาตั้งในพื้นที่โครงการ

กลุ่มกิจการเป้าหมายในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งจะได้รับสิทธิประโยชน์ระดับสูงตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 4/ 2557	
1) อุตสาหกรรมการเกษตร ประมง และกิจการที่เกี่ยวข้อง	2) อุตสาหกรรมสิ่งทอ เครื่องนุ่งห่ม และเครื่องหนัง
3) อุตสาหกรรมผลิตเครื่องเรือน	4) อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ
5) การผลิตเครื่องมือแพทย์	6) อุตสาหกรรมยานยนต์ เครื่องจักรและชิ้นส่วน
7) อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	8) การผลิตพลาสติก
9) การผลิตยา	10) กิจการโลจิสติกส์
11) นิคมหรือเขตอุตสาหกรรม	12) กิจการเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว
ประเภทกลุ่มอุตสาหกรรมที่ห้ามเข้ามาตั้งในพื้นที่โครงการ	
1) โรงงานผลิตเยื่อกระดาษจากพืช	2) โรงงานผลิตปุ๋ยหรือสารป้องกันศัตรูพืช
3) โรงงานผลิต ซ่อมแซม ดัดแปลง วัตถุประสงค์ หรือเปลี่ยนลักษณะ อาวูรปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุประสงค์ อาวูรหรือสิ่งอื่นใดที่มีอำนาจในการประหารหรือทำลาย ให้หมดสมรรถภาพในทำนองเดียวกับอาวูรปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุประสงค์ และ รวมถึงสิ่งประกอบของสิ่งดังกล่าว	4) อุตสาหกรรมถลุงแร่และอุตสาหกรรมแยกแร่
5) โรงกลั่นปิโตรเลียม	6) โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จากปิโตรเลียม ถ่านหิน หรือลิกไนต์
7) โรงไฟฟ้าพลังงานความร้อนทุกประเภท	8) โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับซีเมนต์ปูนขาว หรือปูนปลาสเตอร์อย่างใดอย่างหนึ่ง
9) โรงงานที่ประกอบกิจการฟอกย้อมสีหรือแต่งสำเร็จด้วยหรือสิ่งทอ	10) โรงงานหมัก ชำแหละ อบ ปั่นหรือบด ฟอก ชัดและแต่งสำเร็จ อัดให้เป็นลายูน หรือ เคลือบสีหนังสัตว์
11) โรงงานสาง ฟอก ฟอกสีย้อมสีหรือแต่งขนสัตว์	12) โรงงานทำผลิตภัณฑ์อาหารสำเร็จรูปจากกระดูกสัตว์
13) โรงงานทำอาหารจากสัตว์นำและบรรจุในภาชนะกระป๋องโลหะ	14) โรงงานทำน้ำมันพืช หรือสัตว์หรือไขมันจากสัตว์ให้บริสุทธิ์
15) โรงงานทำอาหารหรือเครื่องดื่มจากผัก พืช หรือผลไม้และบรรจุในภาชนะโลหะ	16) โรงงานทำกลูโคส เดกซ์โทรส ฟรักโทส หรือผลิตภัณฑ์ อื่นๆ ที่คล้ายคลึงกัน
17) โรงงานต้มกลั่น หรือผลิตสุรา	18) โรงงานผลิตเอทิลแอลกอฮอล์
19) โรงงานทำเบียร์	20) โรงงานทำน้ำอัดลม

ที่มา: รายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม นิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (มกราคม - มิถุนายน 2563). การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

(3) ค่าเช่านิคมอุตสาหกรรมในเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วมีราคาสูง

เมื่อเทียบกับพื้นที่นอกนิคมอุตสาหกรรม ถึงแม้ว่ามีประกาศการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยที่ 49/ 2560 เรื่อง มาตรการส่งเสริมการเช่าโรงงานมาตรฐาน (Rental Promotion Package) ในนิคมอุตสาหกรรมสระแก้ว โดยกำหนดการเช่าภายในระยะ 3 ปีแรก ที่ราคา 90 – 120 บาทต่อตารางเมตร (หรือ 144,000 – 192,000 บาทต่อไร่) แต่เมื่อครบกำหนดเวลาดังกล่าวผู้เช่าจะต้องชำระค่าเช่าในปกติตามที่ กนอ. กำหนด ทั้งนี้ โรงงานจะต้องทำสัญญาภายในวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560 แต่กระนั้น จำนวนโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมยังมีอยู่อย่างจำกัดมาก และยังไม่ตรงอุตสาหกรรมเป้าหมาย ทั้งนี้ สาเหตุที่สำคัญมาจากค่าเช่าที่พื้นที่ของราชพัสดุที่ค่อนข้างสูง อ้างถึงคำสั่งกรมธนารักษ์ที่ 29/ 2553 เรื่อง หลักเกณฑ์การกำหนดอัตราค่าเช่าค่าทดแทน และค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดหาประโยชน์ในที่ดินราชพัสดุ บัญชีหมายเลข 3 ข โดยในกรณีสัญญาเช่าที่มีอายุสัญญาเกินกว่า 5 ปี หรือ กรณีต่อสัญญา เช่น ให้พิจารณาปรับปรุงค่าเช่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 15 ของอัตราเช่าเดิมทุก 5 ปี ส่งผลให้ค่าเช่าพื้นที่ของนิคมอุตสาหกรรมสระแก้วมีราคาสูงกว่านิคมอื่น ๆ ข้างเคียง อีกทั้ง นิคมอุตสาหกรรมยังกำหนดค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการสาธารณูปโภคภายในนิคม เช่น น้ำประปา ไฟฟ้า โรงบำบัดน้ำเสีย การกำจัดขยะอันตราย เป็นต้น ทำให้มีราคาเช่าที่ดินและบริการสูงกว่านอกพื้นที่นิคมอุตสาหกรรม ทั้งนี้ที่ปรึกษาอ้างอิงข้อมูลอัตราค่าเช่าการจัดให้เช่าที่ราชพัสดุ สำหรับจังหวัดที่มีการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ แสดงดังตารางที่ 4.1-8 พบว่าอัตราค่าเช่าการจัดให้เช่าที่ราชพัสดุของจังหวัดสระแก้วมีราคาสูงกว่าบริเวณอื่นใกล้เคียง ได้แก่ จังหวัดตราด มุกดาหาร และนครพนม ซึ่งมีอาณาเขตติดกับราชอาณาจักรกัมพูชา

ตารางที่ 4.1-8 อัตราค่าเช่าการจัดให้เช่าที่ราชพัสดุ

พ.ศ.	อัตราค่าเช่า (บาท/ ไร่/ ปี)							
	สงขลา	ตาก	สระแก้ว	ตราด	หนองคาย	มุกดาหาร	นครพนม	กาญจนบุรี
2559	40,000	36,000	32,000	24,000	24,000	24,000	-	-
2560	40,000	36,000	32,000	24,000	24,000	24,000	8,400	1,200
2561	40,000	36,000	32,000	24,000	2,100	1,800	8,400	1,200
เฉลี่ย	40,000	36,000	32,000	24,000	16,700	16,600	8,400	1,200

ที่มา: สศช., 2564

(4) การให้สิทธิประโยชน์ในการส่งเสริมลงทุนในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วไม่แตกต่างจากพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษอื่น

ครอบคลุมกรณีกิจการเป้าหมาย (13 กลุ่มอุตสาหกรรม) และตามประกาศของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ที่ 7/ 2564 และตั้งอยู่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (ตารางที่ 4.1-9) อย่างไรก็ตามยังมีความเข้าใจไม่ถูกต้องของผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่มย่อยในการประชุมเชิงปฏิบัติการ สิทธิประโยชน์ในการส่งเสริมลงทุนว่าแตกต่างจากเขตเศรษฐกิจพิเศษอื่น จึงต้องมีมาตรการประชาสัมพันธ์

เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในประเด็นสิทธิประโยชน์ในการส่งเสริมลงทุน นอกจากนี้จากการทบทวนข้อมูล และความคิดเห็นจากการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า พื้นที่ส่วนใหญ่ในจังหวัดสระแก้วเป็นพื้นที่เกษตรกรรมสำหรับปลูกพืชเศรษฐกิจ เช่น มันสำปะหลัง อ้อย ข้าวนาปี ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ยางพารา เป็นต้น ดังนั้น ควรมีการใช้วัตถุดิบที่ผลิตได้ในพื้นที่เพื่ออุตสาหกรรมแปรรูปโดยการส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปเกษตรขั้นสูงเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะสอดคล้องกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจที่กำหนดบทบาทและจุดยืนในการพัฒนา (Positioning) คือเป็น “ศูนย์อุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตรและการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ” (Board of Investment of Thailand, 2016: 13) และจุดยืนในการพัฒนาของแผนพัฒนาจังหวัด 1) ด้านการพัฒนาเกษตรปลอดภัย 2) ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเชื่อมโยงอารยธรรมโบราณ 3) ด้านการค้าชายแดน เสริมเขตเศรษฐกิจพิเศษ (แผนพัฒนาจังหวัด พ.ศ. 2560 - 2564) นอกจากนี้จะเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร และเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์แปรรูป ยังส่งผลดีต่อเกษตรกรด้านราคาของพืชเศรษฐกิจที่ไม่ผันผวน และลดความผูกขาดของตลาดอีกด้วย ในปัจจุบันโรงงานที่มีอยู่ในจังหวัดสระแก้วประมาณ 114 โรงงาน (ข้อมูล ณ วันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2564) เพียงพอที่จะรองรับผลผลิตการเกษตรในจังหวัดสระแก้วทั้งหมด ยกเว้นปาล์มน้ำมันที่จะต้องส่งไปโรงงานที่จังหวัดชลบุรี และพบว่ามีเพียง 8 โรงงานในจังหวัดสระแก้ว ที่ได้รับสิทธิประโยชน์สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ดังนั้นถ้าสิทธิประโยชน์ส่งเสริมการลงทุนไม่ได้แตกต่างกันระหว่างพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ ควรมีการส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปเกษตรขั้นสูงในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ซึ่งมีจุดเด่นหรือจุดแข็งของพื้นที่ คือมีวัตถุดิบพืชเศรษฐกิจที่เพียงพอ และราคาต่ำกว่าพื้นที่อื่นเพราะประหยัดค่าขนส่ง ดังนั้นความคุ้มค่าในการลงทุนจะสูงกว่า นอกจากนี้จะต้องพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งแบบอัจฉริยะ เพื่อรองรับการเดินทางและขนส่งทั้งคนและสินค้าแบบมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 4.1-9 สิทธิประโยชน์การพัฒนาอุตสาหกรรมในเขตเศรษฐกิจพิเศษ

กรณีกิจการเป้าหมาย (13 กลุ่มอุตสาหกรรม)	กรณีกิจการตามประกาศที่ 7/2564
<ul style="list-style-type: none"> - ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสูงสุด 8 ปี - ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 50 เพิ่มอีก 5 ปี 	<ul style="list-style-type: none"> ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มเติมจากหลักเกณฑ์ปกติ 3 ปี แต่รวมแล้วไม่เกิน 8 ปี
	<ul style="list-style-type: none"> หากเป็นกิจการในกลุ่ม A1 หรือ A2 ซึ่งได้ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปีอยู่แล้ว ให้ได้รับการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 50 เพิ่มอีก 5 ปีนับจากวันสิ้นสุดระยะเวลาการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล
<ul style="list-style-type: none"> - หักค่าขนส่ง ไฟฟ้า ประปา 2 เท่าเป็นระยะเวลา 10 ปี - หักค่าติดตั้งหรือก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกได้รับร้อยละ 25 ของเงินลงทุน นอกเหนือจากการหักค่าเสื่อมราคาตามปกติ - ยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร - ยกเว้นอากรขาเข้าวัตถุดิบที่ใช้ผลิตเพื่อส่งออก 5 ปี - อนุญาตให้ใช้แรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือ - สิทธิประโยชน์อื่น ๆ ที่ไม่ใช่ภาษีอากร เช่น การถือครองกรรมสิทธิ์ที่ดิน การนำช่างฝีมือต่างด้าวมาทำงาน เป็นต้น 	

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2563

(5) พื้นที่ส่วนใหญ่ในจังหวัดสระแก้วเป็นที่ดิน ส.ป.ก.

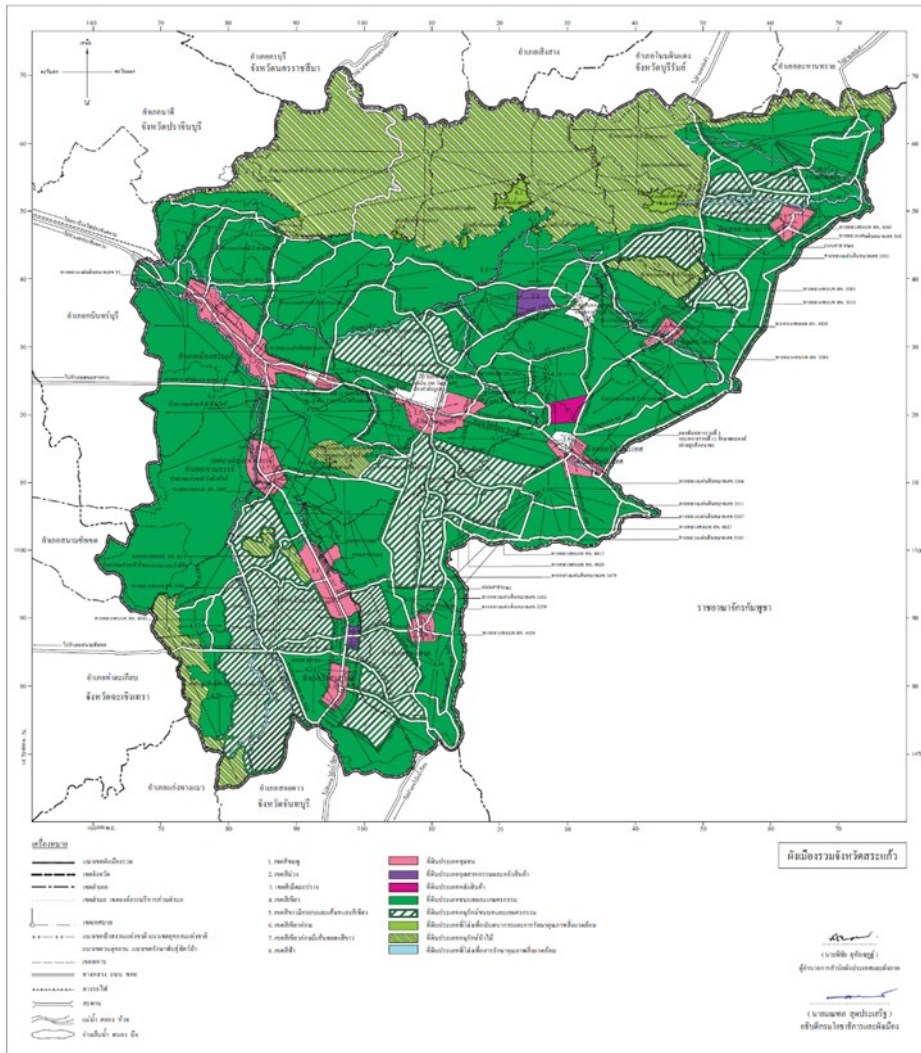
ซึ่งหน่วยงานของรัฐอนุญาตให้ประชาชนเข้ามาทำเกษตรกรรมได้ แต่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ ทำให้นักลงทุนไม่อยากลงทุน ในพื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดสระแก้วถูกจัดเป็นเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม 2,154,996 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 47.92 ของพื้นที่จังหวัด แสดงดังตารางที่ 3.1-11 อ้างถึงพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 และพระราชกฤษฎีกา กำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลช่องกุ่ม ตำบลหนองหมากฝ้าย ตำบลหนองตะเคียนบอน ตำบลโนนหมากเค็ง ตำบลห้วยโจด อำเภอวัฒนานคร และตำบลโคกปี่ฆ้อง ตำบลท่าแยก ตำบลหนองบอน ตำบลท่าเกษม ตำบลสระแก้ว อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2542 ดังนั้น พื้นที่ส่วนใหญ่จึงถูกกำหนดให้ทำเฉพาะด้านเกษตรกรรม หรืออุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปบางชนิด หรือ กิจกรรมที่อนุญาตเท่านั้น อันนำมาสู่ข้อจำกัดในการส่งเสริมอุตสาหกรรม

(6) พื้นที่ที่มีกรรมสิทธิ์มีราคาสูง (จากการเก็งกำไร)

ทำให้การลงทุนไม่คุ้มค่า เนื่องจากประกาศเป็นพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ผนวกกับพื้นที่ส่วนใหญ่ในจังหวัดสระแก้วเป็นที่ดิน ส.ป.ก. โดยพื้นที่โฉนดสามารถครอบครองได้มีเพียงประมาณร้อยละ 19 ส่งผลให้พื้นที่ที่มีกรรมสิทธิ์มีราคาสูง จึงอาจไม่สามารถดึงดูดนักลงทุนได้

(7) พื้นที่ชายแดน (มีความอ่อนไหวทางความมั่นคง)

กรมโยธาธิการและผังเมืองจึงกำหนดไม่ให้มีการสร้างอาคารสูงบริเวณชายแดน ส่งผลให้เกิดข้อจำกัดในการพัฒนาพื้นที่ของนักลงทุน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โรงงานอุตสาหกรรม และโรงแรมระดับ 4 ถึง 5 ดาว เพื่อรองรับชาวไทยที่สนใจข้ามฝั่งไป - กลับประเทศกัมพูชา เป็นต้น ประกอบกับพื้นที่ส่วนใหญ่ในจังหวัดสระแก้วเป็นที่ดิน ส.ป.ก. (โฉนดสีเขียว) จึงส่งผลให้พื้นที่ประกอบกิจการอุตสาหกรรม (โฉนดสีม่วง/ ชมพู) มีน้อยมาก ไม่เอื้อต่อการลงทุน ดังแสดงในรูปที่ 4.1-1 นอกนิคมอุตสาหกรรม



ที่มา: กรมโยธาธิการและผังเมือง, 2558

รูปที่ 4.1-1 ผังเมืองรวมจังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2558

จากข้อมูลในบทที่ 3 ที่เกี่ยวข้องกับจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมตามประเภทในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว และมูลค่าการค้าส่งออกชายแดน ดังสรุปในตารางที่ 4.1-10 นั้นไม่สอดคล้องกันในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว เนื่องจากผลิตภัณฑ์จากกลุ่มโรงงานอุตสาหกรรมที่ตั้งอยู่ในจังหวัดสระแก้วใน พ.ศ. 2563 เป็นเพียงอุตสาหกรรมการผลิตอื่น ๆ ผลิตภัณฑ์จากพืช อุตสาหกรรมอาหาร ฯลฯ ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่ต่างจากมูลค่าสินค้าส่งออกใน พ.ศ. 2562 อาทิ รถยนต์ เครื่องดื่มชนิดไม่อัดลม เครื่องยนต์รถจักรยานยนต์ ฯลฯ ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่า จังหวัดสระแก้วเป็นเพียงประตูส่งออกสินค้าจากจังหวัดผ่านเข้าสู่ประเทศกัมพูชา และเข้าสู่ประเทศเวียดนาม และอธิบายดังต่อไปนี้

**ตารางที่ 4.1-10 การเปรียบเทียบกลุ่มอุตสาหกรรมในจังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2563 และมูลค่าสินค้า
ส่งออก พ.ศ. 2562**

โรงงานตามกลุ่มอุตสาหกรรม พ.ศ. 2563		สินค้าส่งออก พ.ศ. 2562	
ประเภท	จำนวน (ราย)	ประเภท	มูลค่า (ล้านบาท)
การผลิตอื่น ๆ	156	รถยนต์	10,356
ผลิตภัณฑ์จากพืช	115	เครื่องตีมันชนิดไม่อัดลม	5,453
อุตสาหกรรมอาหาร	37	เครื่องยนต์รถจักรยานยนต์	4,012
แปรรูปไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้	32	อะไหล่จักรยานยนต์	3,955
ผลิตภัณฑ์โลหะ	31	รถแทรกเตอร์	3,123
ผลิตยานพาหนะและอุปกรณ์รวมทั้งซ่อม ยานพาหนะและอุปกรณ์	26	สุกรมี่ชีวิต	2,185
เครื่องเรือนหรือเครื่องตกแต่งในอาคารจากไม้ แก้ว ยาง หรือโลหะอื่น ๆ	24	พลังงานไฟฟ้า	1,728
ผลิตภัณฑ์พลาสติก	23	ปูนซีเมนต์	1,514
เคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมีภัณฑ์	14	รถจักรยานยนต์	1,419
อุตสาหกรรมเครื่องตีมัน	11	ผ้าถักนิตแบบย้อมสี	-
ผลิตภัณฑ์จากปิโตรเลียม	7	เครื่องนวดเกี่ยวข้าว	-
อุตสาหกรรมเครื่องแต่งกายยกเว้นรองเท้า	6	รถชุดแบบตีนตะขาบ	-
ผลิตภัณฑ์โลหะ	5	อื่น ๆ	52,461
ผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์	5		
ยางและผลิตภัณฑ์ยาง	4		
ผลิตภัณฑ์โลหะขั้นมูลฐาน	3		
ผลิตกระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ	2		
ผลิตเครื่องจักรและเครื่องกล	2		
ผลิตหนังสัตว์และผลิตภัณฑ์จากหนังสัตว์	1		
รวม	504	รวม	87,547

ที่มา: กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2563; กรมศุลกากร, 2563

- จากข้อมูลนี้ มีข้อสังเกตเกี่ยวกับสินค้าส่งออกหลักใน พ.ศ. 2563 เช่น รถยนต์ และรถแทรกเตอร์ มีการขนส่งเข้ามาจากนอกพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว และจังหวัดสระแก้ว สำหรับความสอดคล้องระหว่างอุตสาหกรรมผลิตยานพาหนะและอุปกรณ์รวมทั้งซ่อมยานพาหนะและอุปกรณ์ กับอะไหล่จักรยานยนต์/ รถจักรยานยนต์ รวมถึงอุตสาหกรรมเครื่องตีมันกับเครื่องตีมันชนิดไม่อัดลม ซึ่งควรจะรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อสร้างความมั่นใจว่าผลิตผลจากอุตสาหกรรมในจังหวัดสระแก้ว ได้มีการจัดส่งออกไปขายในราชอาณาจักรกัมพูชา

ทั้งนี้ จังหวัดสระแก้วได้มีการกล่าวว่าเป็นประตูพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) ผลิตภัณฑ์นำเข้า - ส่งออกส่วนใหญ่มาจากพื้นที่ EEC จึงประเมินได้ว่าอุตสาหกรรมในพื้นที่สระแก้วไม่ได้รองรับห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) จากการนำเข้า เพราะโรงงานที่รับผลิตภัณฑ์นำเข้าส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในพื้นที่อื่น ได้แก่ EEC และจังหวัดปราจีนบุรี เป็นต้น ด้วยเหตุดังกล่าว จึงไม่จำเป็นต้องตั้งโรงงานที่สระแก้วเพื่อส่งออก - นำเข้า เนื่องจากสินค้านำเข้า - ส่งออก บริเวณด่านพรมแดน โดยส่วนใหญ่เป็นสินค้าที่ผลิตขึ้นในพื้นที่นิคมจังหวัดอื่น ๆ ของประเทศไทย และสินค้านำเข้าก็เป็นสินค้าที่สนับสนุนการผลิตในนิคมอุตสาหกรรมในจังหวัดอื่น ๆ หรือเป็นเพียงการนำเข้าเพื่อส่งออกไปยังประเทศที่สาม

4.1.5 ห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ของการแปรรูปสินค้าเกษตร

จากการใช้ที่ดินพบว่าจังหวัดสระแก้วเป็นพื้นที่เกษตรถึงร้อยละ 67.59 ของพื้นที่จังหวัดสระแก้ว (ข้อมูลจากตารางที่ 3.1-19) และพืชเศรษฐกิจหลักได้แก่ ข้าว อ้อยโรงงาน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ซึ่งสามารถเป็นวัตถุดิบสำหรับเกษตรแปรรูปขั้นสูง เช่น อ้อย มันสำปะหลังที่สามารถนำมาใช้ผลิตพลังงาน เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีพืชสมุนไพร เช่น ไพล ที่สามารถทำเป็นเกษตรแปรรูปต่าง ๆ ได้ (ข้อมูลเพื่อการวางแผนพัฒนา การเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสระแก้ว พืชสมุนไพร (ไพล), สิงหาคม พ.ศ. 2562) ผลจากการทบทวนสารสนเทศจากเอกสารที่เกี่ยวข้องและการมีส่วนร่วมโดยการปรึกษาหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประชุมเชิงปฏิบัติการของผู้มีส่วนได้เสียในการวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุของการพัฒนาทางการเกษตรและการแปรรูปการเกษตรมีดังนี้

1) การขาดความเชื่อมโยงเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว กับเศรษฐกิจฐานราก (SMEs) และด้านเกษตรกรรมที่เป็นกิจกรรมหลักของคนในพื้นที่

ดังข้อมูลที่กล่าวข้างต้นจังหวัดสระแก้วมีพื้นที่เกษตรถึงร้อยละ 67.59 ผลิตผลทางการเกษตรทั้งพืชเศรษฐกิจหลักและการสนับสนุนเกี่ยวกับการปลูกพืชสมุนไพร ที่สามารถต่อยอดได้ อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมแปรรูปที่อยู่ในและนอกนิคมอุตสาหกรรมมีทั้งหมด 114 โรงงาน ตารางที่ 3.1-21 ทั้งนี้ โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับ เมล็ดพืช หรือหัวพืชอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างมีถึง 71 โรงงาน เนื่องด้วยมันสำปะหลังและข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นแหล่งวัตถุดิบ และพบว่าโรงงานที่มีการอนุญาตให้จัดตั้งใน SEZ สระแก้ว ยังเป็นจำนวนน้อยและเป็นอุตสาหกรรมที่ไม่สนับสนุนผลผลิตทางการเกษตรของจังหวัดสระแก้ว หรือพืชท้องถิ่น ซึ่งประชาชนโดยส่วนใหญ่ในจังหวัดประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำให้อุตสาหกรรมที่พัฒนาขึ้นไม่ต่อยอดกับเกษตรกรรม นอกจากนี้ยังพบว่าอุตสาหกรรมเกี่ยวกับการเกษตร 5 โรงงานจาก 8 โรงงาน ในพื้นที่ SEZ สระแก้ว ที่ได้รับสิทธิประโยชน์ BOI (ตารางที่ 3.1-26) จึงเป็นที่มาว่าควรพิจารณาการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปในพื้นที่ SEZ สระแก้ว

2) ผลกระทบของการนำเข้าสินค้าการเกษตรจากประเทศเพื่อนบ้าน

การนำเข้าสินค้าการเกษตรจากประเทศเพื่อนบ้านมีทั้งถูกและผิดกฎหมาย โดยข้อมูลและสารสนเทศดังต่อไปนี้

- การนำเข้าสินค้าการเกษตรแบบถูกกฎหมายต้องมีการนำเข้าอย่างถูกต้องตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ ต้องมีใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า (C/O) จากประเทศผู้ผลิต และใบรับรองสุขอนามัยพืช (Phytosanitary Certificate) และเอกสารต่าง ๆ มาแสดงต่อกรมศุลกากร และผู้นำเข้าต้องขึ้นทะเบียนกับกรมการค้าต่างประเทศ ส่วนการเก็บรักษา การขนย้ายต้องตรวจสอบได้ และหากส่งออกต้องผ่านมาตรฐานส่งออก ต้องบรรจุในภาชนะ เช่น ตู้คอนเทนเนอร์ และซีลให้แน่ใจว่าส่งผ่านไปประเทศที่ 3 ได้

- การนำเข้าสินค้าการเกษตรแบบผิดกฎหมายโดยการลักลอบเข้ามาซึ่งมีการตรวจจับได้ มีทั้งที่ลักลอบแบบเกินจำนวนที่ขออนุญาตและลักลอบเข้ามาโดยตรง ดังเช่นการขนย้ายมันสำปะหลังสดและมันเส้น จากจุดผ่านแดนถาวรช่องเม็ก อ.สิรินธร จ.อุบลราชธานี โดยใช้เส้นทางผ่าน อ.ตาพระยา จ.สระแก้ว มีปลายทาง ต.หนองรี อ.เมือง จ.ชลบุรี แต่ตรวจจับได้ที่จ.สระแก้ว ซึ่งจากการตรวจสอบหนังสืออนุญาตการขนย้ายมันสำปะหลังสดและมันเส้น พบว่า รถบรรทุกพ่วงขนย้ายมันสำปะหลังเส้น ที่มีปริมาณขออนุญาตขนย้ายจำนวน 30,000 กิโลกรัม แต่ขนย้ายจริงจำนวน 33,335 กิโลกรัม และระยะเวลาการขนย้าย ไม่ตรงตามที่อนุญาตไว้ในหนังสืออนุญาตฯ (มติชน, 2560)

นอกจากนี้รายงานว่าทหารจากกองกำลังบูรพาพร้อมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้เข้าจับกุมตรวจยึดข้าวเปลือก 5 ตัน และมันสำปะหลังสดลักลอบนำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้าน โดยไม่ผ่านพิธีการศุลกากรที่ อ.ตาพระยา หลังได้รับการร้องเรียนจากเกษตรกร (สารสนเทศจากที่ประชุมร่วมระหว่างจังหวัดสระแก้วกับกองกำลังบูรพา มณฑลทหารบกที่ 19 การตำรวจภูธร สำนักงานตำรวจตรวจคนเข้าเมือง (ผกก.ตม.) นายด่านศุลกากรอรัญประเทศ นายอำเภอทุกอำเภอ ประธานหอการค้า และหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องหารือเรื่องการทำงานร่วมกันของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อหาทางป้องกัน แก้ไขปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น โดยเฉพาะปัญหาตามแนวชายแดนและการค้าชายแดน การดูแลเข้า – ออก ของคนกัมพูชาและการลักลอบนำเข้าสินค้าเกษตร (สมาคมโรงงานผู้ผลิตมันสำปะหลัง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)

- กรมการค้าต่างประเทศ ได้เข้าพบหารือกับผู้ช่วยนายด่านศุลกากรอรัญประเทศ และหัวหน้าด่านตรวจพืชอรัญประเทศ เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคการจำกัดด้านนำเข้ามันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังรวม 25 จุด ตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้มันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังเป็นสินค้าที่ต้องมีหนังสือรับรองและต้องปฏิบัติตามมาตรการจัดระเบียบในการนำเข้าในราชอาณาจักร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 เพื่อป้องกันไม่ให้โรคใบด่างมันสำปะหลังที่กำลังระบาดเป็นวงกว้างในราชอาณาจักรกัมพูชา และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ซึ่งทั้ง 2 หน่วยงานได้ช่วยกวดขันการลักลอบการนำเข้ามันสำปะหลังจากประเทศเพื่อนบ้านเพื่อช่วยป้องกันการลักลอบนำเข้า ยังช่วยลดการแพร่ระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลังอีกทางหนึ่งด้วย (กรมการค้าต่างประเทศ, 2562)

สรุปโดยภาพรวมการนำเข้าสินค้าการเกษตรจากประเทศเพื่อนบ้านทั้งถูกและผิดกฎหมายมีผลกระทบต่อเสถียรภาพระบบตลาดสินค้าเกษตรภายในประเทศและความเป็นธรรมในด้านราคาและปริมาณ ซึ่งทำให้เกษตรกรขายได้ราคาต่ำหรือราคาซื้อสินค้าเกษตรของเกษตรกรลดลง และยังมีผลกระทบต่อภาพลักษณ์การส่งออกถ้าคุณภาพสินค้าการเกษตรนั้นไม่ดี โดยเฉพาะสินค้าเกษตรที่ลักลอบนำเข้าจะไม่มีมาตรการควบคุมคุณภาพ เช่น คุณภาพมันเส้นนำเข้า เกษตรกรต้องการเร่งขายจึงเร่งตากจาก 5 แดด เหลือ 2 - 3 แดด แล้วนำมาขาย ทำให้มีความชื้นสูง เป็นต้น ทั้งนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องคือกรมการค้าภายใน มีการใช้มาตรการตรวจสอบที่อย่างเข้มงวดที่ชายแดนรวมทั้งแจ้งให้ผู้ประกอบการรับซื้อสินค้าเกษตร ปฏิบัติให้ถูกต้อง ทั้งในเรื่องของการแสดงราคาซื้อและการขนย้ายให้มีรายละเอียด เกี่ยวกับชนิด ปริมาณ ระยะเวลา สถานที่ และพาหนะ ตรงตามที่ระบุในหนังสืออนุญาตขนย้าย โดยเฉพาะในเรื่องของการแสดงราคาซื้อ และเงื่อนไขต่างๆ ในการแสดงราคาซื้อ และห้ามกตรราคาซื้อโดยเด็ดขาด เพื่อให้เกษตรกรได้รับความเป็นธรรมในการขายสินค้าทางการเกษตร

จากแนวความคิดการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปมูลค่าสูงโดยใช้วัตถุดิบที่ผลิตได้ในพื้นที่ และวัตถุดิบนำเข้าซึ่งมีมาตรการรองรับการนำเข้าของสินค้าการเกษตรที่ถูกกฎหมายรวมทั้งมาตรการป้องกันการลักลอบการนำเข้าจะช่วยให้เกิดความเป็นธรรมในด้านราคาสินค้าการเกษตรที่เป็นวัตถุดิบ โดยจังหวัดสระแก้วเลือก“มันปะหลัง” เป็นผลิตภัณฑ์ที่สำคัญทางเศรษฐกิจในการพัฒนาด้านการเกษตรซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 2 ของแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2558 – 2561 คือ“ปรับปรุงปัจจัย และกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ (Zoning) เพื่อรองรับการเป็น แหล่งพืชพลังงานทดแทนและอาหารปลอดภัยของจังหวัด” โดยกำหนดเป้าประสงค์ยุทธศาสตร์ คือ “เป็นแหล่งผลิตพืชพลังงานทดแทนที่สำคัญของประเทศ เป็นแหล่งผลิตสินค้าการเกษตรโดยการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร การแปรรูป การพัฒนาคุณภาพและส่งเสริมเกษตรปลอดภัย”(สำนักงานสถิติจังหวัดสระแก้ว, 2557)

ซึ่งจะเห็นได้ว่าสอดคล้องกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ภายใต้แผนแม่บท (9) ประเด็น เขตเศรษฐกิจพิเศษ คือ ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนตามศักยภาพ โดยพัฒนาต่อยอดจากฐานทรัพยากรและกิจกรรมทางเศรษฐกิจในพื้นที่ที่มีอยู่เดิม รวมทั้งยกระดับความสามารถในการแข่งขันของพื้นที่ให้เอื้อต่อการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวและเป็นพื้นที่หลักในการขับเคลื่อนการสร้างเศรษฐกิจและสังคมในส่วนภูมิภาค ตลอดจนพัฒนาพื้นที่บริเวณชายแดนให้มีความพร้อมสำหรับรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมที่เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งจะช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ ยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันของประเทศในภาพรวม

นอกจากมันสำปะหลังยังมีพืชเศรษฐกิจอื่น ๆ ของจังหวัดสระแก้ว ได้แก่ อ้อย ข้าว ยางพารา และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ที่สามารถใช้เป็นวัตถุดิบในเกษตรแปรรูป และทำการต่อยอดจากผลผลิตการเกษตรจะได้เพิ่มมูลค่าผลผลิตการเกษตร จึงควรพิจารณาเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่

และถ้าสามารถพัฒนาให้เป็นอุตสาหกรรมเป้าหมายได้จะสามารถขอสนับสนุนการลงทุนรวมทั้งสิทธิประโยชน์ได้ ซึ่งในประเด็นการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปควรจะเชื่อมโยงกับการลงทุนและสิทธิประโยชน์ได้

4.1.6 ความไม่พร้อมใช้งานของช่องทางในการคมนาคมและการขนส่ง

การคมนาคมและการขนส่งเป็นปัจจัยสำคัญในระบบโลจิสติกส์ ทั้งด้านขนส่งสินค้าในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียง และระหว่างประเทศไทยกับราชอาณาจักรกัมพูชา ซึ่งปัจจุบันอาจยังไม่เพียงพอต่อการขนส่งสินค้า กล่าวคือ ถนนด่านศุลกากรอรัญประเทศ (บ้านป่าไร่) ไม่เชื่อมต่อกับฝั่งประเทศกัมพูชา และรางรถไฟของราชอาณาจักรกัมพูชามีสภาพไม่พร้อมใช้งาน และบางเส้นทางแม้จะเชื่อมต่อกันแต่ไม่มีความสะดวกในการคมนาคมขนส่ง โดยเฉพาะถนนในประเทศกัมพูชาที่มีสภาพชำรุดเป็นจำนวนมาก เป็นอุปสรรคในด้านโลจิสติกส์ นอกจากนี้ นโยบายแยกคนและสินค้าของประเทศไทยยังไม่ประสบความสำเร็จ เพราะยังขาดการเชื่อมต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน จึงทำให้ในปัจจุบัน ด้านพรมแดนบ้านคลองลึกยังมีการจราจรหนาแน่น

อย่างไรก็ตามแผนพัฒนาจังหวัดได้มีการก่อสร้างถนนตามข้อมูลที่กล่าวถึงใน ตารางที่ 4.1-10 ถนนที่ก่อสร้างแล้วเสร็จใน พ.ศ. 2562 คือโครงการทางหลวงแนวใหม่ 4 ช่องจราจรรวมสะพานข้ามแดนจากชายแดนไทย - ราชอาณาจักรกัมพูชา และบ้านหนองเอี่ยนสติงบพ ทล. 336 และ โครงการทางหลวงชนบท (แยก ทล. 33 - ด่านบ้านคลองลึก, ทางต่างระดับถนนสายแยก 33 - ด่านบ้านคลองลึก) 2) ถนนที่อยู่ระหว่างดำเนินการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน พ.ศ. 2564 คือ โครงการทางหลวงชนบท (ทล. 348 - บ้านป่าไร่) 3) ถนนที่คาดว่าจะแล้วเสร็จ พ.ศ. 2565 โครงการทางหลวงแนวใหม่ 4 ช่องจราจร รวมสะพานข้ามทางรถไฟจากแยก ทล.33 (กม.283) - ทล. 3366 และ 4) ถนนที่จะก่อสร้าง พ.ศ. 2565 - 2567 - โครงการทางหลวง 348 อรัญประเทศ แก้วเพชรพลอย และ ทางหลวง 372 นอกจากนี้โครงการปรับปรุงทางรถไฟช่วงชุมทางแก่งคอย คลองสิบเก้า สุดสะพานคลองลึก (รวมสะพานข้ามคลองลึก) แล้วเสร็จในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2560 และฝั่งราชอาณาจักรกัมพูชา (ปอยเปต คลองลึก) แล้วเสร็จในเดือนเมษายน พ.ศ. 2562

ดังนั้นการคมนาคมที่มีการก่อสร้างแล้วเสร็จจะสามารถรองรับการขนส่งทั้งสินค้าและคนทั้งพื้นที่ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ SEZ สระแก้ว รวมทั้งนิคมอุตสาหกรรมใน SEZ รวมทั้งนอกนิคมอุตสาหกรรม ทั้งนี้การคมนาคมจะไม่นำมาพิจารณาเป็นประเด็นยุทธศาสตร์แต่จะเป็นมาตรการสนับสนุนเพื่อให้การเดินทางสำหรับการขนส่งสินค้า ประชาชน นักท่องเที่ยว ระหว่างพื้นที่พัฒนาใกล้เคียงระหว่างภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และระหว่างประเทศไทยและกัมพูชาได้

4.1.7 การส่งเสริมการท่องเที่ยวยังไม่เพียงพอ

ดังกล่าวในหัวข้อ 4.1) โดยแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในจังหวัดสระแก้วมีถึง 32 แห่ง ประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 14 แห่ง แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ 10 แห่ง แหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ 6 แห่ง และแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวิทยาการ 1 แห่ง ทั้งนี้แหล่งท่องเที่ยวที่ตั้งอยู่ในขอบเขต

พื้นที่การศึกษานั้นมี จำนวน 4 แห่ง คือปราสาทบ้านน้อยห้วยพะโย พระสยามเทวาธิราชจำลอง สวนน้ำ ตรีเมเมอร์ปาร์ค และตลาดโรงเกลือ โดยตลาดโรงเกลือ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นิยมของนักท่องเที่ยวมากที่สุด ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว และสร้างรายได้ให้กับจังหวัดสระแก้วอย่างมาก แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นคือนักท่องเที่ยวซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยมาซื้อสินค้าส่วนใหญ่เป็นสินค้ามือสองราคาไม่สูงที่ตลาดโรงเกลือเท่านั้น ไม่ได้ไปแหล่งท่องเที่ยวอื่น ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือการขาดศูนย์ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว และการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในจังหวัดสระแก้วและจังหวัดอื่น ถึงแม้จังหวัดสระแก้วประกอบด้วยสถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติที่สมบูรณ์และสวยงามจำนวนมาก แต่นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่รู้จักค่อนข้างน้อย ส่วนใหญ่นิยมมาท่องเที่ยวเพียงตลาดโรงเกลือดังกล่าวข้างต้น ขณะที่ชาวกัมพูชาสนใจไปท่องเที่ยวจังหวัดอื่น ๆ ในประเทศไทยมากกว่าจังหวัดสระแก้ว

ดังนั้นการที่นักท่องเที่ยวไม่สนใจที่จะไปท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่มาอยู่ในจังหวัดสระแก้ว ยกเว้นตลาดโรงเกลือ อย่างไรก็ตามจังหวัดสระแก้วมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวโดยเฉพาะการข้ามชายแดนไปท่องเที่ยวประเทศกัมพูชา จึงควรสร้างจุดขายให้มีการพักรวมที่จังหวัดสระแก้วเพื่อเพิ่มรายได้ภาคบริการด้านโรงแรม จุดขายต่าง ๆ รวมทั้งด้านการคมนาคม เพื่อสร้างความสะดวกสบายแก่นักท่องเที่ยว อนึ่งการท่องเที่ยวอาจจะไม่ใช่ประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับ SEZ โดยตรง แต่สามารถเชื่อมโยงกับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วโดยใช้เป็นมาตรการเสริม เนื่องจากมีหลายประเด็นร่วมกัน เช่น การข้ามแดน การค้าชายแดน การคมนาคม การบริการด้านโรงแรม ที่พักอาศัย เป็นต้น

4.1.8 การเพิ่มขึ้นของขยะชุมชน

เนื่องจากการขยายตัวของเมือง ทำให้ประชาชนย้ายถิ่นฐานเข้ามาทำงานเลี้ยงชีพในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการนำสินค้ามือสองจากทั้งในและต่างประเทศ เข้ามาคัดแยกในพื้นที่ ทำให้สินค้ามือสองที่ไม่มีคุณภาพกลายเป็นขยะ จึงทำให้ปริมาณขยะในพื้นที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และจากข้อมูลทีกล่าวในหัวข้อ 3.4.1 จังหวัดสระแก้วมีปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นใน พ.ศ. 2563 ในอัตรา 540.48 ตัน/ วัน แต่ปริมาณขยะมูลฝอย ที่กำจัดถูกต้อง 19 ตัน/ วัน คิดเป็นร้อยละ 3.52 โดยในจังหวัดสระแก้วมีสถานกำจัดขยะ 14 แห่ง แต่มีเพียง 1 แห่ง คือศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยแบบครบวงจรมีการฝังกลบแบบถูกหลักสุขาภิบาลหรือถูกสุขลักษณะ ที่เทศบาลเมืองวังน้ำเย็น ตำบลวังน้ำเย็น และตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว นอกนั้นมีการจัดการขยะที่ไม่ถูกต้องคือการกำจัดขยะมูลฝอยแบบเทกองกลางแจ้ง สำหรับการจัดการขยะในเทศบาลที่อยู่ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ซึ่งนับเป็น 2 แห่ง ใน 14 แห่ง ที่มีการจัดการขยะแบบไม่ถูกต้อง แต่ได้มีการปรับปรุงกล่าวคือ เทศบาลวัฒนานคร มีสถานกำจัดขยะมูลฝอยแบบรวมกลุ่มเป็นกลุ่มวัฒนานคร 1 แห่ง สำหรับ 35 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มีระบบฝังกลบแบบถูกหลักสุขาภิบาล ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ 7 ตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว และมีแผนการก่อสร้างโรงไฟฟ้าโดยใช้ขยะมูลฝอยชุมชนเป็นเชื้อเพลิง

ส่วนอีก 1 แห่งที่เทศบาลเมืองอรัญประเทศ ยังเป็นการกำจัดขยะมูลฝอยแบบเทกองกลางแจ้ง จึงกล่าวได้ว่า ในขณะนี้ความสามารถในการกำจัดขยะของจังหวัดสระแก้วรวมทั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วยังไม่เพียงพอ ต่อปริมาณขยะในพื้นที่ นอกจากนี้ยังมีปัญหาการลักลอบนำขยะจากสินค้ามือสองมาทิ้งในบริเวณกว้างเปล่า ซึ่งน้ำขยะเมื่อไหลลงสู่สิ่งแวดล้อม ดินและน้ำ ก่อให้เกิดมลพิษต่อคุณภาพดิน น้ำ และส่งผลต่อคุณภาพชีวิต ของประชาชน โดยเฉพาะความสกปรกต่อสายตาและกลิ่นเหม็นจากขยะ นอกจากนี้พบว่ามี การลักลอบนำขยะ อุตสาหกรรมและขยะสินค้ามือสองมาทิ้งในพื้นที่ชุมชนและพื้นที่เกษตรของชาวบ้านอีกด้วย

ดังนั้นหน่วยงานท้องถิ่นต้องจัดหาสถานที่จัดการขยะ รวมทั้งจัดหางบประมาณในการจัดการ ขยะที่เพิ่มขึ้นจากชุมชนที่มาจากการเพิ่มประชากรทั้งแรงงานและผู้มาทำงานในพื้นที่ SEZ และการจัดการขยะ สินค้ามือสอง ส่วนขยะอุตสาหกรรมที่ต้องดำเนินการโดยผู้ประกอบการ โดยปฏิบัติตามกฎหมาย ของกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ทั้งนี้ขยะชุมชนรวมทั้งขยะสินค้ามือสองมีปริมาณมาก และการจัดการที่ยังไม่ถูกสุขลักษณะทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมหลายประการ จึงควรพิจารณาการจัดการขยะ แบบถูกสุขลักษณะเป็นประเด็นยุทธศาสตร์หนึ่งของการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

4.1.9 สถานภาพและประเภทแรงงาน

สถานภาพแรงงานวิเคราะห์ด้านปริมาณบ่งชี้ถึงความขาดแคลน/ ไม่ขาดแคลนแรงงาน และ ด้านคุณภาพบ่งชี้ด้วยทักษะแรงงาน

1) แรงงานคนไทยในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว

1.1) การไม่ขาดแคลนแรงงานคนไทยนอกภาคการเกษตร

การวิเคราะห์ข้อมูล แรงงานคนไทยนอกภาคการเกษตรจากข้อมูล ใน พ.ศ. 2557 - 2563 จังหวัดสระแก้วดังนี้ โดยข้อมูลจะนำเสนอสำหรับพ.ศ. 2557 และ พ.ศ.2563 ตามลำดับ

ข้อมูลของจำนวนประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป 470,005 และ 506,748 คน เป็นผู้ ที่อยู่ในกำลังแรงงานรวม 309,301 และ 341,530 คน (ร้อยละ 65.8 และ 67.4 ของประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป) และ กำลังแรงงานปัจจุบัน 305,139 และ 340,632 คน (ร้อยละ 64.9 และ 67.2 ของประชากรที่มี อายุ 15 ปีขึ้นไป) แสดงถึงกำลังแรงงานรวมเป็นกำลังแรงงานปัจจุบันเกือบทั้งหมด และแนวโน้ม การเปลี่ยนแปลงในช่วง พ.ศ. 2557 - 2563 มีไม่มากนัก

กำลังแรงงานปัจจุบันแยกออกเป็น 2 กลุ่มย่อย คือ ก) ผู้มีงานทำ จำนวน 301,575 และ 333,071 คน คิดเป็นร้อยละ 64.2 และ 65.7 ของประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป หรือร้อยละ 98.8 และ 97.8 ของกำลังแรงงานปัจจุบัน และ ข) ผู้ว่างงาน ซึ่งหมายถึงผู้ไม่มีงานทำและพร้อมที่จะทำงาน มีจำนวน 3,564 และ 7,562 คน หรือคิดเป็นอัตรา การว่างงาน ร้อยละ 1.1 และ 1.5 ของประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป หรือร้อยละ 1.12 และ 2.22 ของผู้ว่างงานปัจจุบัน

จากข้อมูลข้างต้นกล่าวได้ว่าผู้มีงานทำในช่วงพ.ศ. 2557 - 2563 เท่ากับร้อยละ 98.8 และ 97.8 ของกำลังแรงงานปัจจุบัน แสดงว่าแรงงานคนไทยในพื้นที่จังหวัดสระแก้วมีงานทำเกือบร้อยละ 100 ของกำลังแรงงานปัจจุบัน และว่างงานไม่เกินร้อยละ 2 แสดงถึงความไม่ขาดแคลนแรงงานนอกภาคเกษตร

1.2) การขาดแคลนแรงงานคนไทยในภาคการเกษตร

เมื่อพิจารณากำลังแรงงานพบว่ากำลังแรงงานภาคเกษตร จังหวัดสระแก้วมีเพียงร้อยละ 45.1 และ 39.1 ของผู้มีงานทำ ขณะที่จังหวัดสระแก้วมีพื้นที่เกษตรถึงร้อยละ 67.59 ของพื้นที่จังหวัด และพืชเศรษฐกิจหลักได้แก่ มันสำปะหลัง ข้าว อ้อยโรงงาน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ซึ่งสามารถเป็นวัตถุดิบสำหรับอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปขั้นสูง เช่น อ้อย มันสำปะหลังที่สามารถนำมาใช้ผลิตพลังงาน เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีพืชสมุนไพร เช่น โพล ที่สามารถทำเป็นผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปต่าง ๆ ได้ ดังนั้น ภาคเกษตรยังต้องการแรงงานจำนวนมาก ทำให้เกิดการขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยสาเหตุการขาดแคลนแรงงานในพื้นที่มาจาก 1) แรงงานคนไทยในพื้นที่จังหวัดสระแก้วส่วนใหญ่นิยมไปทำงานด้านอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมในจังหวัดอื่น ๆ 2) ค่านิยมการทำงานภาคการเกษตรดูเหมือนจะด้อยกว่าอาชีพอื่น ทำให้ประชากรบางส่วนไม่นิยมทำงานในภาคการเกษตร 3) แรงงานคนไทยบางส่วนลักลอบเข้าไปทำงานที่บ่อนการพนันในฝั่งประเทศกัมพูชา ซึ่งได้ค่าแรงที่สูงกว่า

โดยสรุปมีการขาดแคลนแรงงานคนไทยในพื้นที่สำหรับภาคการเกษตร

1.3) การขาดทักษะแรงงาน

จากการวิเคราะห์ด้านแรงงานสำหรับแรงงานท้องถิ่น คือแรงงานคนไทยในพื้นที่มีงานทำแต่เป็นงานประเภทไม่ต้องใช้ทักษะซึ่งบ่งชี้ด้วยการประกอบอาชีพและการศึกษา ส่วนใหญ่ทำงานประเภทลูกจ้างเอกชน และการศึกษาของแรงงานในจังหวัดสระแก้ว ส่วนใหญ่ไม่มีการศึกษา หรือมีระดับการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา ประกอบกับมีอัตราการลาออกระหว่างการศึกษามากเพราะต้องกลับไปช่วยงานทางบ้าน ทำให้แรงงานไม่มีทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพอื่น นอกจากการประกอบอาชีพของแรงงานเป็นลูกจ้างเอกชน แรงงานยังด้อยความรู้ และไม่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน สาเหตุแรงงานขาดความรู้ จาก 1) ครอบครัวยากจนไม่มีเงินส่งเสีย หรือสนับสนุนในการศึกษา 2) ประชาชนไม่ให้ความสำคัญแก่การศึกษา มุ่งเน้นการประกอบอาชีพ เพื่อดำรงชีวิตมากกว่าการศึกษา และ 3) ค่านิยมการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา หรืออุดมศึกษาอยู่ในระดับต่ำมาก

เมื่อมีการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายตามประเภทที่กำหนด หรือการพัฒนาแปรรูปเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่า จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาทักษะให้กับแรงงาน โดยส่งเสริมการศึกษาและการฝึกอบรมฝีมือแรงงานสำหรับคนไทย เพื่อให้มีความสามารถสอดคล้องตรงกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ดังโครงการเพิ่มทักษะกำลังแรงงานในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ปีงบประมาณ 2563 เพื่อเตรียมความพร้อมและยกระดับทักษะแรงงานและรองรับความต้องการลงทุนของผู้ประกอบการ และ

ผู้ประกอบการกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในพื้นที่ โดยมีการจ้างงานตามอุตสาหกรรมเป้าหมายของแต่ละจังหวัดในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ทั้งนี้มีผู้ผ่านการฝึกอบรมจำนวน 11,908 คน สำหรับเขตเศรษฐกิจพิเศษ 10 แห่ง ที่พัฒนาขึ้น (รายงานผลการดำเนินงานของรัฐบาลฯ, 2564)

ดังนั้นการพิจารณาด้านแรงงานคนไทยในพื้นที่ไม่ได้ขาดแคลนด้านปริมาณสำหรับแรงงานนอกภาคการเกษตร แต่จะเป็นด้านคุณภาพหรือทักษะ โดยการขาดทักษะแรงงานคนไทยในพื้นที่ซึ่งประเด็นแรงงานควรพิจารณาเชื่อมโยงการศึกษาและการพัฒนาทักษะของแรงงานคนไทยให้สามารถทำงานให้อุตสาหกรรมโดยเฉพาะอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่จะพัฒนาเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ต่อไปได้

อนึ่งแรงงานคนไทยในพื้นที่ในภาคเกษตรยังขาดแคลนอยู่แต่แก้ปัญหาโดยใช้แรงงานต่างด้าว อย่างไรก็ตามภาคเกษตรต้องการองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมสำหรับเกษตรยุคใหม่จึงต้องมีการพัฒนาศักยภาพด้านทักษะของเกษตรกรโดยเฉพาะเกษตรกรรุ่นใหม่

2) แรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

จากการวิเคราะห์ข้อมูลรายงานของสถานการณ์แรงงานจังหวัดที่กล่าวในบทที่ 2 หัวข้อ 2.2.4 พบว่าในภาพรวมสถานการณ์แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมายที่จังหวัดสระแก้วมีมากที่สุดในปี พ.ศ. 2561 จำนวน 20,084 คน และลดลงในปี พ.ศ. 2562 เหลือเป็น จำนวน 17,604 คน และลดลงอย่างมากเหลือเพียง 4,012 คน ในปี พ.ศ. 2563 โดยเป็นแรงงานต่างด้าว ตามมติคณะรัฐมนตรี (ครม.) เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558 เห็นชอบแนวทางการดำเนินการจัดระบบการจ้างคนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว กัมพูชาที่เข้ามาทำงานในลักษณะไป – กลับ หรือตามฤดูกาล: มาตรา 64) 18,802 คน (พ.ศ. 2561) และ 17,129 คน (พ.ศ. 2562) โดยส่วนใหญ่จะเป็นประเภทกลุ่มที่ใช้บัตรผ่านแดน (Border Pass) ซึ่งสามารถพำนักได้เป็นเวลาไม่เกิน 30 วัน โดยเปรียบเทียบกับกลุ่มที่ใช้บัตรผ่านแดนต่อแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ประมวลร้อยละ 85.3 ในปี พ.ศ. 2561 และร้อยละ 97.3 ในปี พ.ศ. 2562 ทั้งนี้แรงงานต่างด้าวเป็นชาวกัมพูชาเป็นส่วนใหญ่

อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานแบบถูกต้อง (ครอบคลุมแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมายแรงงานต่างด้าว (เมียนมา ลาว กัมพูชา) และแรงงานต่างด้าวสัญชาติอื่น) รวม 20,084 คน (พ.ศ. 2561) และ 17,604 คน (พ.ศ. 2562) กับแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานที่จังหวัดสระแก้วรวม 34,058 คน (พ.ศ. 2561) 50,456 คน (พ.ศ. 2562) (ข้อมูลสำนักงานจัดหางานจังหวัดสระแก้ว, 2562 รูปที่ 3.1-45) ได้สัดส่วนเท่ากับร้อยละ 59.0 (พ.ศ. 2561) และร้อยละ 34.9 (พ.ศ. 2562) จึงประมาณว่ามีการเข้ามาแบบไม่ถูกต้องร้อยละ 41.0 (พ.ศ. 2561) และร้อยละ 65.1 (พ.ศ. 2562) ตามลำดับ จึงกล่าวได้ว่ายังพบแรงงานที่เข้ามาแบบไม่ถูกต้องหรือลักลอบเข้ามาทำงานในจังหวัดสระแก้ว โดยพิจารณาว่ามาจากเหตุผลดังต่อไปนี้

2.1) จำนวนคดีที่มีการจับกุมในจังหวัดสระแก้ว

พบว่า คดีประเภทรัฐเป็นผู้เสียหาย ซึ่งเป็นความผิดเกี่ยวกับการลักลอบเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งไม่มีข้อมูลเชิงประจักษ์ จึงยากต่อการประเมินสัดส่วนของแรงงานต่างด้าวที่ผิดกฎหมาย

2.2) หลักประกันสุขภาพของแรงงานต่างด้าว

ซึ่งกฎหมายกำหนดให้แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ต้องซื้อประกันสุขภาพ พบว่ามูลค่าการรักษาพยาบาลของแรงงานต่างด้าวที่ไม่มีประกันสุขภาพมีจำนวนมาก และมากกว่ามูลค่าของแรงงานที่มีประกันสุขภาพ ประกอบกับปัจจุบันบุคลากรทางการแพทย์ของจังหวัดสระแก้วยังขาดแคลน ไม่เพียงพอต่อการให้บริการประชาชนในพื้นที่ ดังนั้นจึงวิเคราะห์ได้ว่าแรงงานต่างด้าวมีผลกระทบในการใช้สาธารณสุขภาคพื้นฐานโดยเฉพาะด้านการสาธารณสุขที่ให้บริการประชาชนในพื้นที่ และทำให้ผู้ป่วยในโรงพยาบาลรัฐมีความหนาแน่นมากขึ้นด้วย

ทั้งนี้สาเหตุแรงงานต่างด้าวลักลอบเข้ามาทำงานไม่ถูกกฎหมายมาจาก 1) ความต้องการแรงงานต่างด้าวในภาคการเกษตรยังมีจำนวนมาก เนื่องจากเป็นแรงงานที่ไม่จำเป็นต้องมีฝีมือ แต่มีความชำนาญในภาคเกษตร ซึ่งแรงงานต่างด้าวมาจากประเทศกัมพูชาที่มีอาชีพเกษตรเป็นหลัก 2) กระบวนการเข้าเมืองเพื่อขออนุญาตทำงานในประเทศไทยของประเทศกัมพูชามีความยากลำบาก ขั้นตอนมาก และมีราคาสูง จึงลักลอบเข้ามา และ 3) จังหวัดสระแก้วมีพื้นที่ชายแดนติดต่อกับประเทศกัมพูชา ทำให้ง่ายต่อการข้ามแดน

ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวโดยเฉพาะแรงงานต่างด้าวที่ผิดกฎหมายเพื่อจะได้ทราบข้อมูลที่ชัดเจน เนื่องจากค่าประมาณว่ามีการเข้ามาแบบไม่ถูกต้องร้อยละ 41.0 (พ.ศ. 2561) และร้อยละ 65.1 (พ.ศ. 2562) จึงจำเป็นต้องมีการวางแผนการจัดการแรงงานต่างด้าวให้เหมาะสมและจัดให้แรงงานต่างด้าวเข้ามาแบบถูกต้องตามกฎหมายและกฎระเบียบ โดยประเด็นแรงงานต่างด้าวจะเป็นการกำหนดมาตรการทางด้านกฎหมายจึงจะเสนอเป็นมาตรการเพื่อความยั่งยืนต่อไป

4.1.10 ผังเมืองไม่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ

ในพื้นที่ SEZ ผังเมืองยังอยู่ในขั้นตอนการจัดทำผังเมือง ซึ่งผังเมืองจะเป็นตัวกำหนดประเภทใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้แยกประเภท ดังนั้นการประกอบการจะเป็นอุตสาหกรรมเกษตร หรือกิจกรรมใด ๆ จะต้องดำเนินการตามโซนสีที่กำหนด จึงจำเป็นต้องมีการควบคุมผังเมืองรวมให้เป็นไปตามผังที่กำหนดไว้ อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนสีผังเมืองในบางจุดก็เป็นสิ่งที่สามารถทำได้ ซึ่งถ้าต้องการให้เน้นอุตสาหกรรมรูปแบบโรงงานแปรรูปเกษตรที่มีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชาวบ้านและเกิดประโยชน์แก่ชาวบ้านด้วยจึงมีความเป็นไปได้ อย่างไรก็ตามประเด็นที่เกี่ยวกับผังเมืองมีดังนี้

1) กฎหมายผังเมืองด้านความมั่นคง ไม่ให้มีการสร้างอาคารสูงบริเวณชายแดน

จังหวัดสระแก้วเป็นพื้นที่ชายแดนที่มีความอ่อนไหวทางความมั่นคง กรมโยธาธิการและผังเมืองจึงกำหนดไม่ให้มีการสร้างอาคารสูงบริเวณชายแดน (ประกาศกระทรวงมหาดไทยเรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงใช้อาคารบางชนิดหรือบางประเภท ในท้องที่ตำบลป่าไร่ ตำบลบ้านด่าน ตำบลท่าข้าม อำเภออรัญประเทศ และตำบลผักखะ อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้วรายละเอียดตั้ง (ภาคผนวก 6) ดังตัวอย่างเฉพาะเรื่องก่อสร้างอาคาร เช่น

ภายในบริเวณที่ 1 กำหนดให้เป็นพื้นที่พัฒนาเป็นศูนย์กลางด้านพาณิชย์กรรม แห่งใหม่ที่ที่อยู่อาศัย และการค้าชายแดน ทั้งนี้ห้ามบุคคลใดก่อสร้างอาคารดังต่อไปนี้

- บริเวณที่ 1.2 ห้ามก่อสร้างอาคารที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในหลังเดียวกันเกิน 10,000 ตารางเมตร
- ภายในบริเวณที่ 1.3 ห้ามก่อสร้างอาคารที่มีความสูงเกิน 18 เมตร และให้มีระยะห่างจากริมฝั่งคลองพรหมโหดไม่น้อยกว่า 30 เมตร และห้ามก่อสร้างอาคารที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้น ในหลังเดียวกันเกิน 10,000 ตารางเมตร

แต่การจัดทำโรงงาน โรงแรม หรือสร้างอาคารในปัจจุบันมีความสูงหรือพื้นที่เกินกว่าที่กฎหมายกำหนด ส่งผลให้เกิดข้อจำกัดในการพัฒนาพื้นที่ของนักลงทุน โดยเฉพาะธุรกิจภาคการท่องเที่ยว เช่น โรงแรม ที่พักอาศัยให้เช่า เป็นต้น นอกจากนี้ผังเมืองมีการระบุโซนสีสำหรับประกอบกิจการ โดยในจังหวัดสระแก้วส่วนใหญ่เป็นพื้นที่โซนสีเขียว ซึ่งเป็นพื้นที่สำหรับการทำเกษตรกรรม ส่วนพื้นที่สีม่วงและสีชมพูซึ่งสามารถประกอบกิจการอุตสาหกรรมได้มีน้อยมาก จึงไม่เอื้ออำนวยต่อการลงทุน ในขณะที่ประเทศกัมพูชา มีการสร้างอาคารสูงติดแนวชายแดนของประเทศไทย นักลงทุนอาจสนใจพัฒนาด้านอาคารทั้งโรงงาน อุตสาหกรรม โรงแรม ชายแดนฝั่งประเทศกัมพูชามากกว่าฝั่งประเทศไทย

2) การใช้ที่ดินในผังเมือง

ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว มีการจัดทำผังพื้นที่เฉพาะเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดสระแก้ว ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้กำหนดประเภทไว้ ดังนั้นการประกอบการจะเป็นอุตสาหกรรมการเกษตร หรือกิจกรรมใด ๆ จะต้องดำเนินการตามโซนสีที่กำหนด ได้แก่

- พื้นที่ชุมชนบ้านป่าไร่ กำหนดให้เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร (อุตสาหกรรมสีเขียว)
- บริเวณพื้นที่ชุมชนบ้านด่าน เหมาะเป็นย่านที่พักอาศัยและที่พักนักท่องเที่ยวชั้นดี ศูนย์สัมมนา และฝึกอบรมการบริการสุขภาพสนับสนุนกิจกรรมการบริการด้านการท่องเที่ยว

- บริเวณพื้นที่ตำบลฝักขะ กำหนดให้เป็นศูนย์รวบรวมและกระจายสินค้า สถานีบรรจุและแยกสินค้ากล่อง (Inland Container Depot: ICD) และคลังสินค้าเชื่อมต่อการขนส่งระบบรางและถนน ศูนย์กระจายสินค้าการเกษตรในระดับพื้นที่ แหล่งที่พักอาศัยรองรับแรงงาน

- บริเวณพื้นที่บ้านหนองเอี่ยน กำหนดให้เป็นจุดผ่านแดนถาวรด้านโลจิสติกส์ขนส่งสินค้าเกษตร (วัตถุดิบ) หน่วยงานราชการ CIQ ชุมชนพักอาศัยดั้งเดิมพื้นที่สงวนเพื่อการเกษตรและระบบนิเวศ

ทั้งนี้ในพื้นที่ 4 บริเวณ กิจกรรมที่ไม่ควรส่งเสริมประกอบด้วย อาคารสูง - ใหญ่ โรงแรม สถานรับเลี้ยงเด็ก คนชรา พักฟื้นผู้ป่วย สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง ฯลฯ ซึ่งโดยภาพรวมของการใช้ประโยชน์ที่ดินของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วจะเน้นให้คงพื้นที่สีเขียว หรือที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม แต่ในทางปฏิบัติ ผังเมืองเปิดช่องให้ผู้ประกอบการสามารถตั้งโรงงานได้อย่างเต็มรูปแบบแต่มีเงื่อนไขว่าจะต้องเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ดังนั้นข้อเสนอจากโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดสระแก้วที่จะดำเนินการเร่งรัดกระบวนการจัดทำผังเมืองให้เกิดการใช้ประโยชน์ในที่ดินสูงสุด ซึ่งเมื่อผังเมืองกำหนดแล้วการใช้ที่ดินคงต้องเป็นตามโซนสีที่กำหนดไว้ในผังเมืองที่มีการประกาศใช้ ทั้งนี้เสนอมาตรการเพื่อความยั่งยืนเกี่ยวกับการใช้ที่ดินของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว และปฏิบัติตามกฎหมายผังเมืองด้านความมั่นคง ไม่ให้มีการสร้างอาคารสูงบริเวณชายแดน อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินสามารถดำเนินการได้ตามเงื่อนไขการจัดตั้งโรงงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

4.2 การกำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์

จากข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้นได้นำมาสรุปประเด็น ปัญหา และสาเหตุ ในพื้นที่ศึกษาซึ่งครอบคลุมทั้งพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว พื้นที่ที่เกี่ยวข้อง และหรือประเด็นที่เกี่ยวข้อง แสดงดังตารางที่ 4.2-1 เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ SWOT และ TOWS ดังกล่าวต่อไป

วิสัยทัศน์ ได้จากการวิเคราะห์ SWOT ได้แก่ จุดแข็ง (Strength) จุดอ่อน (Weakness) โอกาส (Opportunity) อุปสรรค (Threat)

กลยุทธ์ ได้จากการวิเคราะห์ จาก TOWS ได้แก่ อุปสรรค (Threat) โอกาส (Opportunity) จุดอ่อน (Weakness) จุดแข็ง (Strength) ดังต่อไปนี้

4.2.1 การวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค (SWOT Analysis)

การวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค (SWOT Analysis) แสดงดังตารางที่ 4.2-2 โดยจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค (SWOT Analysis) ที่ได้จากการวิเคราะห์จากข้อมูลวิชาการที่รวบรวมจากเอกสารต่าง ๆ และการรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและการประชุมกลุ่มย่อย

ตารางที่ 4.2-1 ประเด็น ปัญหา และสาเหตุ ในพื้นที่ศึกษา

ประเด็น	ปัญหา	สาเหตุ
1) การลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วยังมีน้อย ในนิคมอุตสาหกรรม	1) การเช่าเพื่อประกอบธุรกิจในนิคมอุตสาหกรรม นักลงทุนไม่ได้กรรมสิทธิ์ในที่ดิน และได้สิทธิการเช่า 30 ปี	เป็นที่ราชพัสดุ กรมธนารักษ์มีข้อกำหนดการเช่าที่ดิน
	2) เงื่อนไขในการประกอบกิจการหลายประการ เช่น 2.1) ต้องมีการทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) 2.2) อุตสาหกรรมต้องมีลักษณะกิจการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมตามข้อกำหนดในแผนแม่บทของจังหวัดสระแก้ว (พ.ศ. 2561 – 2564) กำหนดให้เป็นอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ	1) ความไม่เข้าใจในประเภทโครงการที่ต้องทำ EIA ตาม พรบ. ส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม (โรงงานอุตสาหกรรมอยู่ในบัญชีรายชื่อที่ต้องทำ EIA) 2) ความไม่เข้าใจในหลักการอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ว่าเป็นการลดการใช้ น้ำ การใช้พลังงาน การใช้สารอันตราย เป็นต้น ซึ่งจะช่วยเป็นการลดต้นทุนการผลิตและได้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
	3) อุตสาหกรรมบางประเภท เช่น โรงงานเชื้อเพลิงขยะ (Refuse Derived Fuel: RDF) ไม่สามารถดำเนินการได้ถึงแม้จะทำ การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) เพราะเป็นกรณีที่ประชาชนไม่ยอมรับโรงงาน RDF	ความเชื่อว่า RDF ก่อให้เกิดมลพิษสิ่งแวดล้อม หนึ่งในการทำ EIA เมื่อทำการประเมินผลกระทบจะต้องมีมาตรการลดผลกระทบซึ่งต้องทำความเข้าใจการทำ RDF ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
	4) ค่าเช่าพื้นที่โรงงานในนิคมอุตสาหกรรมแพงกว่า เมื่อเทียบกับพื้นที่นอกนิคมอุตสาหกรรม	1) ค่าเช่าที่ราชพัสดุแพง 2) ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการสาธารณูปโภคภายในนิคม
	5) การให้สิทธิประโยชน์ในการส่งเสริมลงทุนของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนในนิคมอุตสาหกรรมจังหวัดสระแก้วไม่แตกต่างจากพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษอื่น แต่อาจด้อยกว่า EEC ในด้านสาธารณูปการและสาธารณูปโภค	มีคู่แข่ง พื้นที่นิคมอื่น ๆ ในภาคตะวันออก ถึงแม้จะมีสิทธิประโยชน์ไม่ต่างกัน แต่อาจจะด้อยกว่า EEC ในด้านสาธารณูปการและสาธารณูปโภค จึงไม่ทำให้เกิดแรงจูงใจที่จะมาลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว
2) การลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วยังมีน้อย นอกพื้นที่นิคมอุตสาหกรรม	1) พื้นที่ส่วนใหญ่ในจังหวัดสระแก้วเป็นที่ดิน ส.ป.ก. กำหนดเป็นพื้นที่เกษตรกรรมและพื้นที่สีเขียว แต่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ ทำให้นักลงทุนไม่ยอมลงทุน	พื้นที่ ส.ป.ก. ซึ่งหน่วยงานของรัฐอนุญาตให้ประชาชนเข้ามาทำเกษตรกรรมได้
	2) พื้นที่ที่มีกรรมสิทธิ์มีราคาสูง ทำให้การลงทุนไม่คุ้มค่า	การเก็งกำไรของพื้นที่ที่มีกรรมสิทธิ์เนื่องจากการพัฒนาของ SEZ

ตารางที่ 4.2-1 ประเด็น ปัญหา และสาเหตุ ในพื้นที่ศึกษา (ต่อ)

ประเด็น	ปัญหา	สาเหตุ
	3) วัตถุดิบที่ผลิตจากการเกษตรอาจไม่สอดคล้องกับการผลิตของโรงงานที่พัฒนาขึ้น และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ในห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain)	อุตสาหกรรมที่พัฒนาขึ้นใน SEZ อาจไม่ต่อยอดจากภาคการเกษตรที่มีอยู่ รวมทั้งการเชื่อมโยงกับ SME ใน Supply Chain
	4) ไม่มีความจำเป็นต้องตั้งโรงงานอุตสาหกรรมที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว	สินค้านำเข้า - ส่งออกบริเวณด่านพรมแดนโดยส่วนใหญ่เป็นสินค้าที่ผลิตขึ้นในพื้นที่นคมจังหวัดอื่น ๆ ของประเทศไทย และสินค้านำเข้าก็เป็นสินค้าที่สนับสนุนการผลิตในนิคมอุตสาหกรรมในจังหวัดอื่น ๆ หรือเป็นเพียงการนำเข้าเพื่อส่งออกไปยังประเทศที่สาม
	5) การคมนาคมระหว่างประเทศไทยกับกัมพูชาและระบบโลจิสติกส์ไม่เพียงพอต่อการแยกคนและสินค้า	ความสำเร็จในการแยกคนและสินค้าทำให้จรรยาบรรณแน่นไม่สะดวก
3) ห่วงโซ่อุปทานของการแปรรูปสินค้าเกษตรยังมีช่องโหว่	1) ไม่มีการต่อยอดจากผลผลิตเกษตรกรรมในพื้นที่	การขาดความเชื่อมโยงเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว กับเศรษฐกิจฐานราก (SMEs) และด้านเกษตรกรรมที่เป็นกิจกรรมหลักของคนในพื้นที่
	2) การลักลอบสินค้าเกษตรนำเข้ามาใช้เป็นวัตถุดิบ	ราคาสินค้าเกษตรของประเทศกัมพูชาถูกกว่า
	3) มูลค่าทางเศรษฐกิจของสินค้าเกษตรแปรรูปยังไม่สูง	1) จำนวนโรงงานเกษตรแปรรูปที่จำกัดส่งผลให้อุตสาหกรรมสามารถกำหนดราคาต่ำได้ 2) พืชผลทางเกษตรที่เป็นวัตถุดิบไม่ตรงกับที่จะนำมาใช้ในการแปรรูป
4) ความไม่พร้อมใช้งานของช่องทางในการคมนาคมและการขนส่ง	1) ไม่เพียงพอต่อการขนส่งสินค้า	ถนนด่านศุลกากรอรัญประเทศ (บ้านป่าไร่) ไม่เชื่อมต่อกับฝั่งราชอาณาจักรกัมพูชา และรางรถไฟของประเทศกัมพูชามีสภาพไม่พร้อมใช้งาน
	2) นโยบายแยกคนและสินค้าของประเทศไทยยังไม่ประสบความสำเร็จ ด้านพรมแดนบ้านคลองลึกยังมีการจรรยาบรรณแน่น	ยังขาดการเชื่อมต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน

ตารางที่ 4.2-1 ประเด็น ปัญหา และสาเหตุ ในพื้นที่ศึกษา (ต่อ)

ประเด็น	ปัญหา	สาเหตุ
5) การส่งเสริมการท่องเที่ยวยังไม่เพียงพอ	1) นักท่องเที่ยวชาวไทยไม่ค่อยรู้จักแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสระแก้ว มีแต่มาเที่ยวตลาดโรงเกลือ	การขาดศูนย์ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว และการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในจังหวัดสระแก้วและจังหวัดอื่น
	2) นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติไปท่องเที่ยวจังหวัดอื่น	แหล่งท่องเที่ยวกับพหุชาคล้ายกันแต่ยิ่งใหญ่มากกว่า มีความต้องการแหล่งท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน
	3) ความไม่สะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการข้ามชายแดนไปกัมพูชา	สร้างความพร้อมและเพียงพอของอุตสาหกรรมบริการ การคมนาคมเพื่อสร้างรายได้กับจังหวัดสำหรับนักท่องเที่ยวข้ามชายแดนไปกัมพูชา
6) การเพิ่มขึ้นของขยะชุมชน	1) การกำจัดขยะชุมชนยังมีน้อยมาก	1) การเพิ่มขึ้นของประชากรทั้งในพื้นที่และประชากรแฝง 2) การจัดการขยะที่ถูกละเลยมีน้อยมาก ส่วนใหญ่เทกอง
	2) ขยะสินค้ามือสองไม่มีการจัดการ	มีการลักลอบทิ้งในพื้นที่เกษตร และพื้นที่ชุมชน
	3) การจัดการขยะอุตสาหกรรมยังขาดประสิทธิภาพ	มีการลักลอบทิ้งในพื้นที่เกษตร และพื้นที่ชุมชน
7) การขาดแคลนแรงงาน และแรงงานที่ผิดกฎหมาย	1) ขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร	1) แรงงานไทยส่วนใหญ่นิยมไปทำงานในนิคมอุตสาหกรรมในจังหวัดอื่น ๆ 2) ค่านิยมการทำงานภาคเกษตรกรรมดูเหมือนจะด้อยกว่าอาชีพอื่น ทำให้ประชากรบางส่วนไม่นิยมทำงานในภาคเกษตรกรรม และ 3) แรงงานไทยบางส่วนลักลอบเข้าไปทำงานที่บ่อนการพนันในฝั่งประเทศกัมพูชา ซึ่งได้ค่าแรงที่สูงกว่า
	2) แรงงานต่างด้าวลักลอบเข้ามาทำงานแบบผิดกฎหมายและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น	1) ความต้องการแรงงานต่างด้าวในภาคเกษตรกรรมมีจำนวนมาก 2) การขออนุญาตเดินทางออกนอกประเทศกัมพูชา มีความยุ่งยากและค่าใช้จ่ายสูง จึงใช้วิธีลักลอบ 3) ชายแดนของประเทศไทยและกัมพูชาติดต่อกัน สะดวกในการลักลอบเข้ามา
	3) แรงงานขาดความรู้ในการทำงานภาคอุตสาหกรรมที่พัฒนาขึ้นใน SEZ	ความยากจนจึงต้องการทำงานมากกว่าศึกษาทั้งชั้นพื้นฐานและชั้นสูง

ตารางที่ 4.2-1 ประเด็น ปัญหา และสาเหตุ ในพื้นที่ศึกษา (ต่อ)

ประเด็น	ปัญหา	สาเหตุ
8) ผังเมืองไม่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ	1) การใช้ประโยชน์ที่ดินตามผังเมืองกำหนดไม่เอื้อต่อการลงทุน	ถ้ามีประกาศใช้ผังเมืองฉบับ (พ.ศ.2558)การใช้ประโยชน์ที่ดินที่กำหนดเป็นโซนสีเขียวครอบคลุมพื้นที่มาก ส่วนพื้นที่ประกอบกิจการอุตสาหกรรม (โซนสีม่วง/ ชมพู) ครอบคลุมมีพื้นที่น้อยมาก จะไม่เอื้อต่อการพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมใน SEZ
	2) ข้อจำกัดในการพัฒนาพื้นที่ของนักลงทุนในพื้นที่ชายแดนเกี่ยวกับความสูงของอาคาร ซึ่งประเทศไทยกำหนดไม่ให้สร้างอาคารสูง แต่ขณะที่ชายแดนประเทศกัมพูชาไม่มีข้อกำหนดเรื่องความสูงของอาคาร	พื้นที่ชายแดนไทยมีความอ่อนไหวทางความมั่นคง กรมโยธาธิการและผังเมืองจึงกำหนดไม่ให้มีการสร้างอาคารสูงบริเวณชายแดน ขณะที่ชายแดนประเทศกัมพูชาอนุญาตให้สร้างอาคารสูงได้

ตารางที่ 4.2-2 การวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค (SWOT Analysis)

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
<p>1) พื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษมีนิคมอุตสาหกรรมอำนวยความสะดวกให้นักลงทุน ด้วยสิทธิประโยชน์ด้านการลงทุน/ การเงิน ของอุตสาหกรรมเป้าหมาย</p> <p>2) จังหวัดกำหนดยุทธศาสตร์ พ.ศ. 2561 - 2564 ในการเพิ่มประสิทธิภาพระบบโครงสร้างพื้นฐาน การส่งเสริมการค้า การลงทุนพัฒนาเศรษฐกิจ การบริหารจัดการสังคมและสิ่งแวดล้อมเพื่อรองรับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ตามแผนของจังหวัดซึ่งมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ ระบบคมนาคมและขนส่งทั้งในพื้นที่ พื้นที่ใกล้เคียง และราชอาณาจักรกัมพูชา ได้แก่ ถนนจำนวน 2 เส้นทาง และรางรถไฟสร้างแล้วเสร็จใน พ.ศ. 2562 ถนน 1 เส้นทาง ที่อยู่ระหว่างดำเนินการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน พ.ศ. 2564 และถนน 1 เส้นทาง จะแล้วเสร็จใน พ.ศ. 2565 และอีก 1 เส้นทาง จะก่อสร้างใน พ.ศ. 2565 - 2567) นอกจากนี้พัฒนาระบบน้ำ ไฟฟ้า อีกด้วย</p> <p>3) จังหวัดมีจุดเด่นด้านเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 67.59 ของพื้นที่จังหวัด มีวัตถุดิบเพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พืชเศรษฐกิจ ได้แก่ ข้าวนาปี อ้อยโรงงาน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง ยางพารา และปาล์มน้ำมัน</p> <p>4) จังหวัดมีจุดเด่นด้านพืชสมุนไพร โดยเฉพาะ ไพล และจังหวัดมีการขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองสมุนไพร ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสระแก้ว</p> <p>5) การจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (OSS) ด้านแรงงาน สาธารณสุข และการตรวจคนเข้าเมืองในพื้นที่ อำเภออรัญประเทศ</p> <p>6) มีวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสระแก้วมีจำนวนทั้งสิ้น 552 ราย โดยตั้งอยู่ในพื้นที่ศึกษา 11 ราย ซึ่งส่วนใหญ่จะประกอบกิจการเกษตรและทำการแปรรูปสินค้าการเกษตร</p>	<p>1) ปริมาณน้ำต้นทุนมีน้อยกว่าปริมาณการใช้น้ำของพื้นที่ ประมาณ 3 เท่า โดยน้ำส่วนใหญ่ น้ำใช้ด้านเกษตรกรรม</p> <p>2) ข้อจำกัดด้านกรรมสิทธิ์ที่ดินเนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ร้อยละ 47.92 ของพื้นที่จังหวัด) ส่งผลถึงความเชื่อมั่นของนักลงทุน เนื่องจากไม่สามารถถือกรรมสิทธิ์ถาวรในพื้นที่ดังกล่าวได้ หรือถือสิทธิการเช่าได้เพียง 30 ปี</p> <p>3) ผังเมืองไม่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ</p> <p>4) ระดับการศึกษาที่สำเร็จของผู้มีงานทำโดยส่วนใหญ่จบการศึกษาค่ากว่าประถมศึกษาและไม่มีการศึกษา บังคับถึงทักษะแรงงานที่ไม่เพียงพอที่จะทำงานในอุตสาหกรรมเป้าหมายในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว</p> <p>5) จังหวัดสระแก้ว มีศักยภาพในการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกต้องเพียง ร้อยละ 3.52 โดยมีระบบกำจัดถูกต้องเพียง 1 แห่ง จาก 14 แห่งที่มีอยู่ ปัญหาที่นำกังวล คือ การจัดการขยะมือสองที่ไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ในตลาดโรงเกลือ ซึ่งมีต้นทางมาจากทั้งกัมพูชา และแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี</p> <p>6) ปัญหาน้ำเสียของคลองพรมโหดมีแนวโน้มเสื่อมโทรมหลังผ่านลานเทกองขยะเทศบาลเมืองอรัญประเทศ</p> <p>7) การท่องเที่ยวไม่เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ มีนักท่องเที่ยวเฉพาะมาซื้อสินค้าที่ตลาดโรงเกลือ</p> <p>8) ยังไม่มีการต่อยอดอุตสาหกรรมแปรรูปเกษตรขั้นสูง</p>

ตารางที่ 4.2-2 การวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค (SWOT Analysis) (ต่อ)

โอกาส (Opportunity)	ภัยคุกคาม (Threat)
<p>1) รัฐบาลส่งเสริมการลงทุนเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ผ่านการใช้สิทธิประโยชน์ด้านการลงทุน/ การเงินของอุตสาหกรรมเป้าหมาย</p> <p>2) อุตสาหกรรมเป้าหมายในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุตสาหกรรมแปรรูปทางการเกษตรขั้นสูงประเภท BOI B2 B1 A1 A2 A3 หรือ A4*</p> <p>3) ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 25/2564 (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2564) เรื่อง มาตรการส่งเสริมการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว กำหนดประเภทกิจการเป้าหมายและเงื่อนไขของกิจการที่ให้การส่งเสริมการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว**</p> <p>4) จังหวัดมีที่ตั้งติดกับประเทศกัมพูชา โดยแรงงานสัญชาติกัมพูชาส่วนใหญ่เข้ามาในลักษณะไป - กลับ และส่วนใหญ่อยู่ในกิจการเกษตรและปศุสัตว์ ซึ่งสามารถทดแทนแรงงานไทยในพื้นที่ได้ เนื่องจากแรงงานไทยส่วนใหญ่นิยมประกอบกิจการนอกภาคเกษตรกรรม อีกทั้งยังสามารถนำเข้าผลิตภัณฑ์การเกษตรจากประเทศกัมพูชา แล้วนำมาแปรรูปในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วได้</p> <p>5) จังหวัดสระแก้วเป็นจุดเชื่อมต่อระหว่างภาคตะวันออกกับภาคอีสาน เปิดโอกาสในการติดต่อขนส่งทางธุรกิจ การค้าและขนส่งผู้โดยสาร</p> <p>6) โครงการพัฒนาแหล่งน้ำที่มีประสิทธิภาพตามแผนการพัฒนารัฐประชนระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ที่อยู่ในแผนดำเนินการ จำนวน 53 โครงการ เป็นโครงการขนาดใหญ่ 2 โครงการ ขนาดกลาง 11 โครงการ และขนาดเล็ก 40 โครงการ หากดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนทั้งหมด จะสามารถเก็บกักน้ำได้เพิ่มอีก 91.94 ล้านลูกบาศก์เมตร และจะมีพื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น 110,005 ไร่ รวมเป็น 203,629 ไร่</p> <p>7) แผนการจัดการขยะโดย</p>	<p>1) ระบบด้านกายภาพ เป็นปัจจัยต่อการตัดสินใจลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษต่าง ๆ เมื่อพิจารณาระยะทางของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วที่ห่างจากพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) และเขตเศรษฐกิจพิเศษตราด เพียง 230 กิโลเมตร ดังนั้นการแข่งขันในเชิงระยะทางและความสะดวกของระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ จึงเป็นแรงดึงดูดนักลงทุนมากกว่า และระบบสนับสนุนด้านอื่น ๆ เช่น ระบบน้ำใช้ ระบบไฟฟ้า ระบบสาธารณสุข ที่เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรม และอื่น ๆ เพราะสิทธิประโยชน์ไม่แตกต่างกัน</p> <p>2) แนวโน้มผลตอบแทนสุทธิของพืชเศรษฐกิจมีต่ำมาก สำหรับ ข้าวนาปี และอ้อยโรงงานค่อนข้างมีความผันผวนสำหรับข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง และปาล์มน้ำมัน และขาดทุนอย่างมากสำหรับยางพารา สาเหตุมาจากจำนวนโรงงานเกษตรที่ค่อนข้างจำกัด ทำให้ราคาผลผลิตการเกษตรต่ำ</p> <p>3) การเข้ามาของแรงงานต่างชาติที่ผิดกฎหมาย จึงไม่มีเอกสารอนุญาต ไม่มีการตรวจสอบสุขภาพและไม่มีการซื้อประกันสังคม ส่งผลกระทบต่อการให้บริการสาธารณสุข และความเพียงพอด้านสาธารณสุข โดยใน พ.ศ. 2562 มีเพียงร้อยละ 31.25 ของค่าใช้จ่ายรักษาพยาบาลที่มีหลักประกันสุขภาพ</p> <p>4) สถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ส่งผลต่อการเข้ามาทำงานของชาวกัมพูชา และธุรกิจค้าขายในตลาดโรงเกลือ</p> <p>5) กฎหมายที่ไม่สนับสนุนต่อการลงทุน เช่น ประกาศผังเมืองรวมจังหวัดสระแก้ว (พ.ศ. 2558) ที่ยังมีข้อจำกัดด้านการสร้างอาคารสูง เนื่องจากเป็นพื้นที่อ่อนไหวทางความมั่นคง กำหนดโดยกรมผังเมืองและโยธาธิการ เป็นต้น</p> <p>6) ระบบข้อมูลและสารสนเทศของวิสาหกิจชุมชนที่ยังไม่สามารถเข้าถึงได้ง่ายเพื่อทราบถึงข้อมูลรายละเอียดในการสร้างตลาดและผลิตภัณฑ์สำหรับการผลิตเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง</p>

ตารางที่ 4.2-2 การวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค (SWOT Analysis) (ต่อ)

โอกาส (Opportunity)	ภัยคุกคาม (Threat)
<p>7.1) แผนแม่บทการบริหารจัดการ ชยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559 – 2564)</p> <p>7.2) แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของทั้งจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>7.3) นโยบายการใช้หลักการ Circular Economy สำหรับการจัดการขยะชุมชน</p> <p>8) มีกฎหมายที่เอื้ออำนวยให้แรงงานต่างด้าวเข้าประเทศไทยแบบถูกกฎหมาย</p> <p>8.1) คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงาน มาตรา 59 ประเภทตลอดชีพ</p> <p>8.2) คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงาน มาตรา 59 ประเภททั่วไป</p> <p>8.3) คนต่างด้าวมาตรา 59 ผ่านการพิสูจน์สัญชาติและได้รับใบอนุญาตทำงาน</p> <p>8.4) คนต่างด้าวมาตรา 59 นำเข้าตาม MOU และได้รับอนุญาตทำงาน</p> <p>8.5) คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงาน มาตรา 62 ประเภทส่งเสริมการลงทุน</p> <p>8.6) คนต่างด้าวที่ได้รับใบอนุญาตทำงาน มาตรา 63 ประเภทชนกลุ่มน้อย</p> <p>8.7) คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานมาตรา 64 ในลักษณะไป-กลับ หรือตามฤดูกาลตามมติกรม.เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558 เห็นชอบแนวทางการดำเนินการจัดระบบการจ้างคนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว กัมพูชาที่เข้ามาทำงานในลักษณะไป – กลับ หรือตามฤดูกาล</p>	<p>7) องค์กรความรู้เทคโนโลยีของระบบเกษตรสมัยใหม่ที่จะช่วยเพิ่มผลผลิตทั้งปริมาณและคุณภาพเพื่อเป็นวัตถุดิบที่ดี</p>

หมายเหตุ: * อุตสาหกรรมเป้าหมาย B1/ B2 กิจการอบพืชและไซโล กิจการผลิตอาหารสัตว์หรือส่วนผสมอาหารสัตว์, A1 กิจการปลูกไม้เศรษฐกิจ, A2 กิจการคัดคุณภาพ บรรจุ และเก็บรักษา พืช ผัก ผลไม้ หรือดอกไม้ กรณีใช้เทคโนโลยีขั้นสูง กิจการผลิตผลิตภัณฑ์จากยางธรรมชาติ, กิจการผลิตเชื้อเพลิงจากผลผลิต กิจการผลิตเชื้อเพลิงจากผลผลิตทางการเกษตร กิจการผลิตเชื้อเพลิงจากเศษ วัสดุ หรือขยะ หรือของเสียที่ได้จากผลผลิตทางการเกษตร, A3 กิจการคัดคุณภาพ บรรจุ และเก็บรักษา พืช ผัก ผลไม้ หรือดอกไม้ กรณีใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย กิจการผลิตแปรรูป, A4 กิจการผลิตสารสกัดจากวัตถุดิบทางธรรมชาติ หรือผลิตภัณฑ์จากสารสกัด จากวัตถุดิบทางธรรมชาติ ยกเว้นยา สมุนไพร ยาสมุนไพร ยาสีฟัน และเครื่องสำอาง กิจการผลิตผลิตภัณฑ์จากผลพลอยได้ หรือเศษวัสดุทางการเกษตร เป็นต้น, A4 กิจการผลิตสารสกัดจากวัตถุดิบทางธรรมชาติ หรือผลิตภัณฑ์จากสารสกัด จากวัตถุดิบทางธรรมชาติ ยกเว้นยา สมุนไพร ยาสมุนไพร ยาสีฟัน และเครื่องสำอาง กิจการผลิตผลิตภัณฑ์จากผลพลอยได้ หรือเศษวัสดุทางการเกษตร เป็นต้น

** ประเภทกิจการเป้าหมายได้แก่ หมวด 1 เกษตรกรรมและผลผลิตจากการเกษตร หมวด 2 แร่ เชรามิกส์ และโลหะขั้นมูลฐาน หมวด 3 อุตสาหกรรมเบา หมวด 4 ผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องจักร และอุปกรณ์ขนส่ง หมวด 5 อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ หมวด 6 เคมีภัณฑ์และพลาสติก หมวด 7 กิจการบริการและสาธารณูปโภค

จากการวิเคราะห์ SWOT แสดงดังตารางที่ 4.2-2 ได้มาซึ่งวิสัยทัศน์ดังนี้

"เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วเป็นประตูเชื่อมโยงสู่ความมั่นคงบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรมนุษย์อย่างยั่งยืน"

4.2.2 วิเคราะห์ อุปสรรค โอกาส จุดอ่อน จุดแข็ง (TOWS Analysis)

การวิเคราะห์ อุปสรรค (Threat) โอกาส (Opportunity) จุดอ่อน (Weakness) จุดแข็ง (Strength) หรือ TOWS analysis โดยการจับคู่ ดังต่อไปนี้และนำไปสู่กลยุทธ์ต่าง ๆ แสดงดังตารางที่ 4.2-3

- จุดแข็ง - โอกาส SO - กลยุทธ์เชิงรุก (Proactive Strategy)
- จุดอ่อน - โอกาส WO - กลยุทธ์เชิงแก้ไข (Corrective Strategy)
- จุดแข็ง - อุปสรรค ST - กลยุทธ์เชิงป้องกัน (Defensive Strategy)
- จุดอ่อน - อุปสรรค WT - กลยุทธ์เชิงรับ (Reactive Strategy)

ตารางที่ 4.2-3 การวิเคราะห์ อุปสรรค โอกาส จุดอ่อน จุดแข็ง (TOWS Analysis)

กลยุทธ์เชิงรุก (Proactive Strategy)		
จุดแข็ง (Strength)	โอกาส (Opportunity)	SO - กลยุทธ์เชิงรุก (Proactive Strategy)
จังหวัดมีจุดเด่นด้านเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 67.59 ของพื้นที่จังหวัด มีวัตถุดิบเพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพืชเศรษฐกิจ ได้แก่ มันสำปะหลัง ข้าวนาปี อ้อยโรงงาน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ยางพารา และปาล์มน้ำมัน และพืชสมุนไพร	รัฐบาลส่งเสริมการลงทุนเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ผ่านการใช้สิทธิประโยชน์ด้านการลงทุน/ การเงิน ของอุตสาหกรรมเป้าหมายและอุตสาหกรรมแปรรูปทางการเกษตรชั้นสูง	เสริมสร้างความรู้พร้อมเผยแพร่และสนับสนุนเกี่ยวกับการพัฒนาการแปรรูปเกษตรขั้นสูง และหรืออุตสาหกรรมชีวภาพ รวมทั้งสิทธิประโยชน์ที่ได้รับ
ระบบคมนาคมและขนส่งทั้งในพื้นที่พื้นที่ใกล้เคียง และประเทศกัมพูชา - ถนนจำนวน 2 เส้นทาง และรางรถไฟสร้างแล้วเสร็จใน พ.ศ. 2562 - ถนน 1 เส้นทางที่อยู่ระหว่างดำเนินการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน พ.ศ. 2564 - ถนน 1 เส้นทาง จะแล้วเสร็จใน พ.ศ. 2565 และอีก 1 เส้นทาง จะก่อสร้างในพ.ศ. 2565 - 2567)	จังหวัดมีชายแดนติดกับประเทศกัมพูชา และมีเส้นทางคมนาคมที่ติดต่อกัน และจังหวัดสระแก้วเป็นจุดเชื่อมต่อระหว่างภาคตะวันออกกับภาคอีสาน	ปรับระบบขนส่งคมนาคมแบบอัจฉริยะ โดยเฉพาะเส้นทางที่เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน และภาคอีสาน และ EEC

ตารางที่ 4.2-3 การวิเคราะห์ อุปสรรค โอกาส จุดอ่อน จุดแข็ง (TOWS Analysis) (ต่อ)

กลยุทธ์เชิงแก้ไข (Corrective Strategy)		
จุดอ่อน (Weakness)	โอกาส (Opportunity)	WO – กลยุทธ์เชิงแก้ไข (Corrective Strategy)
<ul style="list-style-type: none"> - ระดับการศึกษาที่สำเร็จของผู้มีงานทำ โดยส่วนใหญ่จบการศึกษาต่ำกว่า ประถมศึกษาและไม่มีการศึกษา บ่งชี้ ถึงทักษะแรงงานที่ไม่เพียงพอที่จะ ทำงานในอุตสาหกรรมเป้าหมายในเขต พัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว 	<ul style="list-style-type: none"> - รัฐบาลส่งเสริมการลงทุนเป็นเขต เศรษฐกิจพิเศษชายแดน ผ่านการใช้ สิทธิประโยชน์ด้านการลงทุน/ การเงินของอุตสาหกรรมเป้าหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อุตสาหกรรม แปรรูปทางการเกษตรขั้นสูง 	<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาทักษะแรงงานคนไทยในพื้นที่ให้ รองรับการพัฒนาของ SEZ โดยส่งเสริม การศึกษาและการฝึกอบรม
<ul style="list-style-type: none"> - ปริมาณน้ำต้นทุนมีน้อยกว่าปริมาณ การใช้ น้ำของพื้นที่ ประมาณ 3 เท่า โดยน้ำส่วนใหญ่ใช้น้ำใช้ด้านเกษตรกรรม 	<ul style="list-style-type: none"> - โครงการพัฒนาแหล่งน้ำที่มี ศักยภาพตามแผนการพัฒนากลุ่ม ชลประทานระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ที่อยู่ในแผนดำเนินการ จำนวน 53 โครงการ หากดำเนินการ แล้วเสร็จตามแผนทั้งหมด จะสามารถเก็บกักน้ำได้เพิ่มอีก 91.94 ล้านลูกบาศก์เมตร และจะมี พื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น 110,005 ไร่รวมเป็น 203,629 ไร่ 	<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อเพิ่มปริมาณน้ำต้นทุน ให้รองรับการพัฒนาของ SEZ และภาค การเกษตรกรรม
<ul style="list-style-type: none"> - จังหวัดสระแก้ว มีการกำจัดขยะมูล ฝอยอย่างถูกต้องเพียง ร้อยละ 3.52 โดยมีระบบกำจัดถูกต้องเพียง 1 แห่ง จาก 14 แห่งที่มีอยู่ ปัญหาการจัดการ ขยะมือสองในตลาดโรงเกลือ ตลอดจน ปัญหา น้ำเสียในคลองพรหมโหด หลังผ่านลานเทกองขยะเทศบาลเมือง อรัญประเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> - แผนแม่บทการบริหารจัดการ ขยะ มูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559 – 2564) - แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนการ จัดการขยะมูลฝอยชุมชนของทั้ง จังหวัดและองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น - นโยบายการใช้หลักการ Circular Economy สำหรับการจัดการขยะ ชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> - การบริหารจัดการขยะแบบครบวงจร (ลดปริมาณการเกิดขยะโดยหลักการ 3R สำหรับขยะชุมชน และ Circular Economy สำหรับอุตสาหกรรม และเพิ่ม พื้นที่การจัดการขยะให้ถูกสุขลักษณะ ให้เพียงพอต่อการพัฒนาพื้นที่ SEZ)
<ul style="list-style-type: none"> - การท่องเที่ยวไม่เชื่อมโยงกับแหล่ง ท่องเที่ยวต่าง ๆ มีนักท่องเที่ยวเฉพาะ มาซื้อสินค้าที่ตลาดโรงเกลือ 	<ul style="list-style-type: none"> - ประเด็นยุทธศาสตร์ส่งเสริมการ ท่องเที่ยวจังหวัด 	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมให้มีการท่องเที่ยวผสมผสาน เชิงนิเวศ (ตลาดโรงเกลือและปราสาท สดักก้อกกรม)

ตารางที่ 4.2-3 การวิเคราะห์ อุปสรรค โอกาส จุดอ่อน จุดแข็ง (TOWS Analysis) (ต่อ)

กลยุทธ์เชิงป้องกัน (Defensive Strategy)		
จุดแข็ง (Strength)	ภัยคุกคาม (Threat)	ST – กลยุทธ์เชิงป้องกัน (Defensive Strategy)
- มีพืชเศรษฐกิจเช่นมันสำปะหลัง อ้อย ที่สามารถพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปมูลค่าสูงคล้ายอุตสาหกรรมเป้าหมายที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนและสิทธิประโยชน์	- สิทธิประโยชน์ที่ยังไม่ครอบคลุมอุตสาหกรรมอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่จะพัฒนาขึ้น	- กำหนดสิทธิประโยชน์ให้อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปมูลค่าสูงเพื่อสร้างแรงจูงใจให้เข้ามาลงทุนในพื้นที่
- ระบบคมนาคมและขนส่งทั้งในพื้นที่ พื้นที่ใกล้เคียง รวมทั้งเชื่อมโยงภาคตะวันออกภาคตะวันออกเฉียงเหนือและราชอาณาจักรกัมพูชา	- การได้เปรียบของ SEZ อื่นในด้านที่ตั้งความสะดวกของระบบคมนาคม ระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และระบบสนับสนุนด้านอื่น ๆ เช่น ระบบน้ำใช้ ระบบไฟฟ้า ระบบสาธารณสุข ที่เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมอาจเป็นแรงดึงดูดนักลงทุน เพราะสิทธิประโยชน์ไม่แตกต่างกัน	- ส่งเสริมให้เป็นเมืองศูนย์กลางกระจายสินค้าประเทศเพื่อนบ้าน และเป็นประตูสู่ภาคอีสาน และ EEC
- จังหวัดสระแก้วมีวิสาหกิจชุมชนจำนวน 552 ราย และรายในพื้นที่ SEZ สระแก้ว	- ระบบการเข้าถึงข้อมูลวิสาหกิจชุมชนเพื่อขยายตลาดและการผลิตวัตถุดิบ	- การสร้างระบบข้อมูลเพื่อส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนในการขยายตลาดและเพิ่มอำนาจการต่อรองราคาสินค้าและพืชการเกษตร
- พืชเศรษฐกิจของจังหวัดสระแก้วมีหลากหลายโดยเฉพาะมันสำปะหลังที่เป็นพืชเศรษฐกิจที่กำหนดสำหรับการสร้างมูลค่าเพิ่ม	- การนำเข้าพืชเศรษฐกิจจากประเทศเพื่อนบ้านโดยถูกกฎหมายหรือผิดกฎหมายโดยการลักลอบเข้ามาซึ่งทำให้เสถียรภาพของพืชผลและความไม่เป็นธรรมกับเกษตรกร	- เพิ่มตลาดรองรับสินค้าภาคการเกษตรกรรมให้มากขึ้น เพื่อลดความผันผวนของราคาสินค้า และการขาดทุนของเกษตรกรในพื้นที่
- พืชเศรษฐกิจมีหลากหลายมันสำปะหลัง อ้อย ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ยางพารา น้ำมันปาล์ม สมุนไพรที่สามารถต่อยอดได้	- ขาดองค์ความรู้เทคโนโลยีของระบบเกษตรสมัยใหม่ที่จะช่วยเพิ่มผลผลิตทั้งปริมาณและคุณภาพเพื่อเป็นวัตถุดิบที่ดี	- ส่งเสริมและสนับสนุนการปลูกพืชที่ใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป
- จังหวัดสระแก้วติดกับประเทศกัมพูชา โดยแรงงานสัญชาติกัมพูชาส่วนใหญ่เข้ามาในลักษณะไป - กลับ และส่วนใหญ่อยู่ในกิจการเกษตรและปศุสัตว์ ซึ่งสามารถทดแทนแรงงานไทยในพื้นที่ได้	- ระบบการเข้าออกฝั่งประเทศกัมพูชา อาจจะไม่ค่อยสะดวกเท่ากับทางฝั่งประเทศไทย	- เสริมสร้างความเข้มแข็งมาตการติดตามตรวจสอบที่ด่านชายแดน

ตารางที่ 4.2-3 การวิเคราะห์ อุปสรรค โอกาส จุดอ่อน จุดแข็ง (TOWS Analysis) (ต่อ)

กลยุทธ์เชิงรับ (Reactive Strategy)		
จุดอ่อน (Weakness)	ภัยคุกคาม (Threat)	WT - กลยุทธ์เชิงรับ (Reactive Strategy)
- พื้นที่ชายแดนไทยมีความอ่อนไหวทางความมั่นคง	- กรณียุทธศาสตร์และผังเมืองจึงกำหนดไม่ให้มีการสร้างอาคารสูงบริเวณชายแดน ขณะที่ชายแดนประเทศกัมพูชาอนุญาตให้สร้างอาคารสูงได้	- ปรับปรุงกฎหมายอาคารสูงระหว่างชายแดน เพื่อสอดคล้องกับการพัฒนาพื้นที่
- ผังเมืองไม่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ:	- กระบวนการทำผังเมืองที่กำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินของ เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วเน้นให้คงพื้นที่สีเขียวหรือที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรมซึ่งไม่เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรม	- เสนอปรับผังเมืองให้สอดคล้องกับสภาพการใช้ประโยชน์จริงในพื้นที่ ซึ่งกรณียุทธศาสตร์และผังเมืองเปิดช่องทางสำหรับการตั้งโรงงานอุตสาหกรรมภายใต้เงื่อนไขการสร้างอุตสาหกรรมเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- ข้อจำกัดด้านกรรมสิทธิ์ที่ดินเนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ร้อยละ 47.92 ของพื้นที่จังหวัด) ส่งผลถึงความเชื่อมั่นของนักลงทุน	- กรรมสิทธิ์ถาวรในพื้นที่ หรือการถือสิทธิ์การเช่าได้เพียง 30 ปี	- การปรับระเบียบการถือกรรมสิทธิ์และสิทธิ์การเช่า

4.3 การวิเคราะห์ประเด็นยุทธศาสตร์

การวิเคราะห์ประเด็นยุทธศาสตร์เบื้องต้น ดำเนินการดังนี้

4.3.1 สร้างกรอบแนวคิดวิเคราะห์ประเด็นยุทธศาสตร์เบื้องต้น โดย

1) ประมวลผลและวิเคราะห์ผลจากแรงขับเคลื่อนและผลจากการระดมความคิดเห็นและความคิดเห็นของนักวิชาการและผู้มีประสบการณ์ โดย

- แรงขับเคลื่อน แสดงดังตารางที่ 4.1-3 ที่ผ่านการวิเคราะห์และการมีส่วนร่วม (การปรึกษาหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและการประชุมเชิงปฏิบัติการ)
- ข้อมูล/ สารสนเทศจากการระดมความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนได้เสียผ่านกระบวนการมีส่วนร่วม (การประชุมเชิงปฏิบัติการ)
- ประชุมกลุ่มนักวิชาการ (Expert Judgement)

ประมวลผลทั้งหมดได้มาซึ่ง (ร่าง) ประเด็นยุทธศาสตร์เบื้องต้น หรือปัจจัยการตัดสินใจเบื้องต้น นำไปสู่การปรับ (ร่าง) ประเด็นยุทธศาสตร์เบื้องต้นโดยประชุมกลุ่มนักวิชาการและผู้มีประสบการณ์ (Expert Judgement) ด้วยข้อมูลที่สนับสนุนทั้งด้านนโยบาย องค์กร กฎหมาย ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม แผนพัฒนาของจังหวัด จึงได้ปรับประเด็นยุทธศาสตร์เบื้องต้น หรือปัจจัยการตัดสินใจเบื้องต้น

2) **ทำการตรวจสอบ (Verify) ประเด็นยุทธศาสตร์เบื้องต้น ด้วยข้อมูลสนับสนุนที่จะกล่าวต่อไป**
ในที่นี้นำเสนอผลการวิเคราะห์ประเด็นยุทธศาสตร์เบื้องต้นดังต่อไปนี้

4.3.2 **กรอบแนวคิดการวิเคราะห์ประเด็นยุทธศาสตร์เบื้องต้น**

กรอบแนวคิดการวิเคราะห์ประเด็นยุทธศาสตร์เบื้องต้น ดำเนินการเป็นขั้นตอนและได้ผลดังต่อไปนี้

1) **ประมวลผลและวิเคราะห์ผลจากแรงขับเคลื่อนและข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย**

1.1) **ผลวิเคราะห์แรงขับเคลื่อน**

แรงขับเคลื่อนที่ผ่านการวิเคราะห์จากเอกสารและการมีส่วนร่วม จากการปรึกษาหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและการประชุมเชิงปฏิบัติการเมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563 ได้ผลแสดงดังตารางที่ 4.1-3 แสดงข้างต้น

1.2) **ผลวิเคราะห์การวิเคราะห์จากข้อคิดเห็นที่รวบรวมได้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการ**

ข้อคิดเห็นของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียจากการประชุมเชิงปฏิบัติการดำเนินการเมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563 (กล่าวรายละเอียดในบทที่ 7) สรุปดังตารางที่ 4.3-1 ซึ่งเห็นได้ว่าข้อคิดเห็นภายใต้มิติเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับผลวิเคราะห์แรงขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาประเด็นยุทธศาสตร์เบื้องต้นต่อไป

ตารางที่ 4.3-1 **ประเด็นยุทธศาสตร์เบื้องต้น (จากการประชุมเชิงปฏิบัติการ ในวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563)**

ด้านเศรษฐกิจ	ด้านสังคม	ด้านสิ่งแวดล้อม
1) การพัฒนาการเกษตรแปรรูปแบบครบวงจร - มีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ และศูนย์กลางการแปรรูปสินค้าเกษตรแบบครบวงจร ในพื้นที่ SEZ สร้างความเชื่อมโยงระหว่างเกษตรกรและผู้ประกอบการให้เกษตรกรในพื้นที่ได้รับประโยชน์สูงสุดจาก SEZ เพิ่มความสามารถด้านการแข่งขันเนื่องจากต้นทุน Logistics ที่มีราคาถูกลง	1) การพัฒนาฝีมือแรงงานและระบบการศึกษา - การมีระบบการศึกษาที่สนับสนุนทักษะในการประกอบอาชีพ	1) การจัดการขยะครบวงจร - การมีระบบการจัดการขยะภายในพื้นที่ครบวงจร (ขยะครัวเรือน ขยะมือสอง และขยะอุตสาหกรรม)
2) การส่งเสริมสิทธิประโยชน์การลงทุนในพื้นที่ - ปรับภาษีและเงื่อนไขการลงทุนในพื้นที่ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้โดดเด่นกว่าพื้นที่อื่น โดยดึงดูดนักลงทุน และอุตสาหกรรมที่เหมาะสม ดึงดูดการลงทุนในพื้นที่ SEZ จังหวัดสระแก้ว	2) การจัดการแรงงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย - แรงงานต่างด้าวทำงานในประเทศถูกต้องตามกฎหมาย	
3) ส่งเสริมการท่องเที่ยว/ อัตลักษณ์ท้องถิ่น - ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอุตสาหกรรม เพิ่มเติมจากนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่มีอยู่	3) การพัฒนาระบบสาธารณสุข - การควบคุมโรคติดต่อ (ทั้งคน พืช และสัตว์)	

จากการประมวลผลวิเคราะห์จากแรงขับเคลื่อนและข้อคิดเห็นจากกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียได้รวมทั้งการประชุมนักวิชาการและผู้มีประสบการณ์ (Expert Judgement) ได้มาซึ่ง (ร่าง) ประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

- การเพิ่มมูลค่าเกษตรแปรรูป
- สิทธิประโยชน์เพื่อดึงดูดการลงทุน
- การจัดการขยะอย่างถูกสุขลักษณะเพียงพอ
- การพัฒนาระบบการศึกษาและเสริมสร้างทักษะฝีมือแรงงานรองรับการพัฒนาเขตพัฒนา

เศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

- การส่งเสริมการท่องเที่ยว

2) การปรับ (ร่าง) ประเด็นยุทธศาสตร์เบื้องต้น

ประชุมกลุ่มนักวิชาการและผู้มีประสบการณ์ (Expert Judgement) วิเคราะห์ได้ว่าบางประเด็นจะเชื่อมโยงโดยตรงกับการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ขณะที่บางประเด็นสามารถนำไปประมวลกับประเด็นอื่นได้ เช่น ประเด็นยุทธศาสตร์ 1) การพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป และประเด็นยุทธศาสตร์ 2) การส่งเสริมสิทธิประโยชน์เพื่อการลงทุนในพื้นที่ ได้ปรับรวมเป็น 1 ประเด็นยุทธศาสตร์เนื่องจากสิทธิประโยชน์เป็นประเด็นที่เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป จึงปรับชื่อประเด็นยุทธศาสตร์เป็น การเพิ่มมูลค่าเกษตรแปรรูปเพื่อดึงดูดการลงทุน บางประเด็นจะเป็นมาตรการส่งเสริมเพื่อการยั่งยืน เช่น การส่งเสริมการท่องเที่ยว/ อัตลักษณ์ท้องถิ่น การพัฒนาสาธารณูปโภค บางประเด็นเป็นตัวชี้วัด เช่น ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การมีส่วนร่วม เป็นต้น จึงได้นำ (ร่าง) ประเด็นยุทธศาสตร์เบื้องต้น มาวิเคราะห์ความเป็นไปได้ที่จะนำมาซึ่งประเด็นยุทธศาสตร์เบื้องต้นซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนา SEZ โดยตรง และความต้องการของคนในพื้นที่ อย่างไรก็ตามได้นำเสนอประเด็นสิทธิประโยชน์และการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อแสดงถึงการไม่ได้นำมาเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ ในขั้นตอนนี้ จึงปรับ (ร่าง) ประเด็นยุทธศาสตร์เบื้องต้น ได้ประเด็นยุทธศาสตร์เบื้องต้น 3 ประเด็นดังต่อไปนี้

- การเพิ่มมูลค่าเกษตรแปรรูปเพื่อดึงดูดการลงทุน
- การจัดการขยะอย่างถูกสุขลักษณะเพียงพอ
- การพัฒนาระบบการศึกษาและเสริมสร้างทักษะแรงงานรองรับการพัฒนาเขตพัฒนา

เศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

4.3.3 การตรวจสอบประเด็นยุทธศาสตร์เบื้องต้นจากกรอบความคิด

การตรวจสอบประเด็นยุทธศาสตร์เบื้องต้นด้วยข้อมูลที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1) กรอบการบริหารจัดการ (Governance Framework: GF)

หมายถึงบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่มีศักยภาพที่วิเคราะห์จาก ปัญหา สาเหตุ แรงขับเคลื่อน ดังกล่าวในข้อ 4.1 และการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ที่พัฒนาเป็นวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ ในหัวข้อ 4.3

ความเชื่อมโยงกับนโยบาย แผน/ กฎหมาย (Strategic Reference Framework: SRF) โดยวิเคราะห์ประเด็นที่มีศักยภาพเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ที่เชื่อมโยงกับนโยบาย แผน/ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

อนึ่งจะเห็นได้ว่ากรอบการบริหารจัดการ (GF) และนโยบาย แผน/ กฎหมาย (SRF) จะไปด้วยกันจึงจัดให้อยู่ในประเด็นพิจารณาเดียวกัน

2) ประเด็นสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน (Environmental and Sustainable Issues: ESI)

จะอิงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นหลัก ดังนี้

- เป้าหมายที่ 1: ขจัดความยากจนทุกรูปแบบในทุกพื้นที่
- เป้าหมายที่ 4: สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- เป้าหมายที่ 6: สร้างหลักประกันว่าจะมีการจัดให้มีน้ำและสุขอนามัย สำหรับทุกคน และมีการบริหารจัดการที่ยั่งยืน
- เป้าหมายที่ 8: ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มผลิตภาพ และการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน
- เป้าหมายที่ 9: สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนา อุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม
- เป้าหมายที่ 11: ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความครอบคลุม ปลอดภัย มีภูมิคุ้มกันและยั่งยืน
- เป้าหมายที่ 12: สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการบริโภคและผลิตที่ยั่งยืน

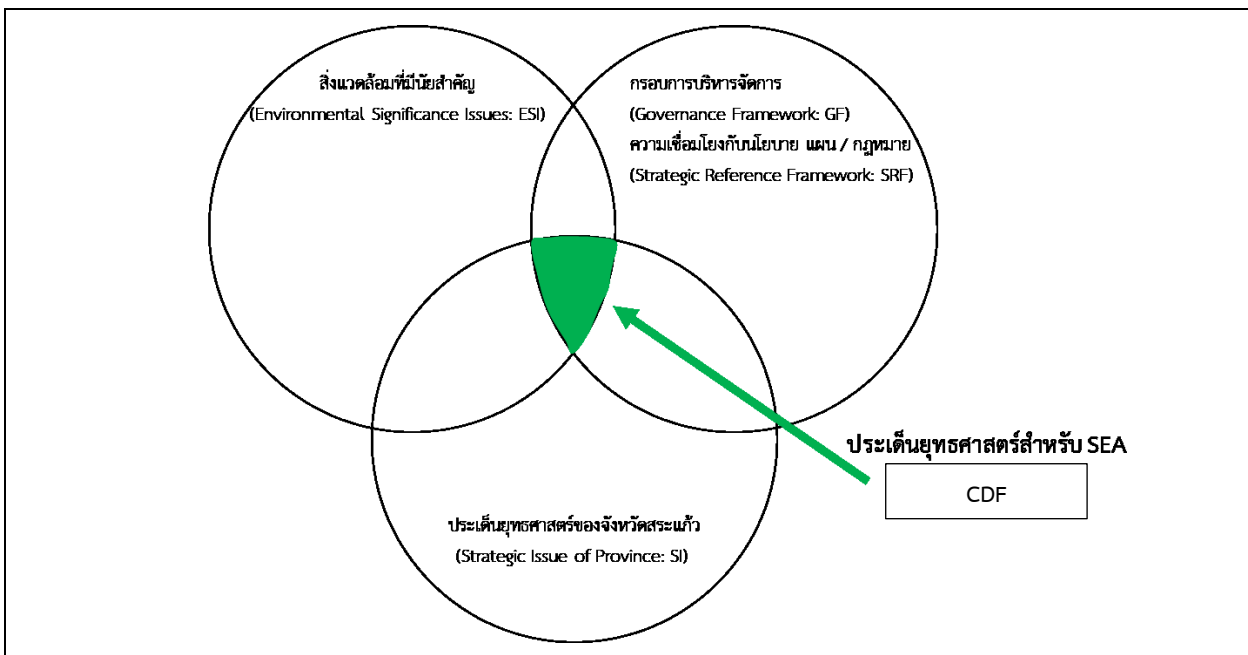
3) ประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัดสระแก้ว (Strategic Issues: SI)

ประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัดสระแก้ว ของจังหวัดสระแก้วที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้

- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1: เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้และสภาพแวดล้อม ของประชาชนให้สามารถปรับตัว ประกอบอาชีพและมีสภาพแวดล้อม และคุณภาพชีวิตที่ดี
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2: ปรับปรุงปัจจัยและกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยให้ได้คุณภาพมาตรฐานสากล
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3: พื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว ให้มีความปลอดภัย และปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกเสริมสร้างสภาพแวดล้อมให้อัปเดตการเป็นแหล่งท่องเที่ยว เจริญวิเศษและเชื่อมโยงอารยธรรมโบราณ

- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4: เพิ่มประสิทธิภาพระบบโครงสร้างพื้นฐาน การส่งเสริมการค้า การลงทุนพัฒนาเศรษฐกิจ การบริหารจัดการด้านสังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5: เสริมสร้างความมั่นคงเพื่อการพัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดน

จาก GF/ SRF, ESI และ SI นำมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์เพื่อแสดงถึงข้อมูลที่สนับสนุนจาก 3 กลุ่มต่อประเด็นยุทธศาสตร์นั้นๆดังแสดงใน **รูปที่ 4.3-1** และอธิบายเนื้อหาใน **ตารางที่ 4.3-2** ถึง **ตารางที่ 4.3-5** นำมาซึ่งปัจจัยแห่งการตัดสินใจหรือประเด็นการพัฒนา หรือประเด็นยุทธศาสตร์ในกระบวนการ SEA ของ SEZ สระแก้วดังนี้



ที่มา: Partidário, 2012.

รูปที่ 4.3-1 การตรวจสอบประเด็นยุทธศาสตร์ด้วยข้อมูล ESI GF/ SRF SI ของจังหวัดสระแก้ว

ตารางที่ 4.3-2 การวิเคราะห์กรอบการบริหารจัดการและความเชื่อมโยงกับนโยบาย แผน กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ประเด็นยุทธศาสตร์	กรอบการบริหารจัดการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง						ความเชื่อมโยงกับนโยบาย แผน กฎหมายที่เกี่ยวข้อง
	ภาครัฐ	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	องค์กรพัฒนาเอกชน	เอกชน	สถาบันการศึกษา	ตัวแทนภาคประชาชน	
การเพิ่มมูลค่าเกษตรแปรรูปเพื่อดึงดูดการลงทุน	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสระแก้ว - สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสระแก้ว - สำนักงานเกษตรอำเภอวัฒนานคร - สำนักงานเกษตรอำเภอรัญประเทศ - สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม - โครงการชลประทานสระแก้ว - สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระแก้ว - สำนักงานสภาเกษตรกร จังหวัดสระแก้ว - สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสระแก้ว - สำนักงานจังหวัดสระแก้ว - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสระแก้ว - สำนักงานที่ดินจังหวัดสระแก้ว - องค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว - สำนักงานนิคมอุตสาหกรรมสระแก้ว - การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสระแก้ว - สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน - โรงพยาบาลวังน้ำเย็น - สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสระแก้ว - สำนักงานเกษตรจังหวัดสระแก้ว - สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดสระแก้ว 	<ul style="list-style-type: none"> - องค์การบริหารส่วนตำบลฝักชะ - องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม - สำนักงานเทศบาลตำบลพากห้วย - สำนักงานเทศบาลตำบลบ้านใหม่หนองไทร - สำนักงานเทศบาลตำบลบ้านด่าน - สำนักงานเทศบาลตำบลป่าไร่ - สำนักงานเทศบาลเมืองอรัญประเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> - หอการค้าจังหวัดสระแก้ว - สมาอุตสาหกรรมจังหวัดสระแก้ว - สมาคมชาวไร่อ้อยวังน้ำเย็น - เครือข่ายศูนย์การเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร จังหวัดสระแก้ว - วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเพาะเห็ดกระด้างและเห็ดขอนขาว - สมาพันธ์เกษตรกรกรมยั่งยืนสระแก้ว - เครือข่ายเกษตรกรรุ่นใหม่จังหวัดสระแก้ว YSF SAKAEO - เครือข่ายแปลงใหญ่ระดับจังหวัดสระแก้ว/ วิสาหกิจชุมชนผลิตและพัฒนามันสำปะหลังตำบลหนองหัว - วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์และเพาะเห็ดบ้านหนองหญ้าปล้อง - วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรในน้ำมีปลาในนามีข้าวบ้านสวนอุดม - วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์พืชไร่ป่าไร่ - วิสาหกิจชุมชนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกพืชตำบลพากห้วย - วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกเมล่อนและเกษตรปลอดสารบ้านพากห้วย - กลุ่มวิสาหกิจหับทิมสยาม - สมาคมเกษตรกรชายแดนบูรพา 	<ul style="list-style-type: none"> - บริษัท น้ำตาลและอ้อยตะวันออกจำกัด (มหาชน) 	<ul style="list-style-type: none"> - ศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า จังหวัดสระแก้ว 	<ul style="list-style-type: none"> - กำนันตำบลฝักชะ - กำนันตำบลป่าไร่ - ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 2 ตำบลป่าไร่ - กำนันตำบลบ้านด่าน - กำนันตำบลท่าข้าม - กำนันตำบลฝักชะ - กำนันตำบลป่าไร่ - กำนันตำบลบ้านด่าน - กำนันตำบลท่าข้าม 	<p>นโยบาย แผน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580) 2) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2565) 3) แผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว (พ.ศ. 2561 – 2564) 4) แผนยุทธศาสตร์กระทรวงอุตสาหกรรม (พ.ศ. 2560 – 2564) 5) มาตรการส่งเสริมการลงทุน ของ BOI <p>กฎหมาย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ประกาศกระทรวงมหาดไทย 2) พระราชกฤษฎีกาควบคุมการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบางอย่าง 3) ความตกลงทางการค้าภายใต้องค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) 4) พระราชบัญญัติ การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 5) พระราชบัญญัติ การเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559

ตารางที่ 4.3-2 การวิเคราะห์กรอบการบริหารจัดการและความเชื่อมโยงกับนโยบาย แผน กฎหมายที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

ประเด็น ยุทธศาสตร์	กรอบการบริหารจัดการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง						ความเชื่อมโยงกับนโยบาย แผน กฎหมายที่เกี่ยวข้อง
	ภาครัฐ	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	องค์กรพัฒนาเอกชน	เอกชน	สถาบันการศึกษา	ตัวแทนภาคประชาชน	
การจัดการขยะ อย่างถูก สุขลักษณะ เพียงพอ	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสระแก้ว - องค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว 	<ul style="list-style-type: none"> - องค์การบริหารส่วนตำบลฝักชะ - องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม - สำนักงานเทศบาลตำบลพากห้วย - สำนักงานเทศบาลตำบลบ้านใหม่หนองไทร - สำนักงานเทศบาลตำบลบ้านด่าน - สำนักงานเทศบาลตำบลป่าไร่ - สำนักงานเทศบาลเมืองอรัญประเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> - ทอการคำจังหวัดสระแก้ว - สภาอุตสาหกรรมจังหวัดสระแก้ว 	<ul style="list-style-type: none"> - บริษัท โกลเด้น เกต พลาซ่า - บริษัท ยูแอล อินเตอร์เนชั่นแนล อิมพอร์ต เอ็กซ์พอร์ต จำกัด - บริษัทศูนย์การค้าอินโดจีน (อรัญประเทศ) จำกัด 	<ul style="list-style-type: none"> - มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสระแก้ว - มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ สระแก้ว - ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนสระแก้ว 	<ul style="list-style-type: none"> - กำนันตำบลฝักชะ - กำนันตำบลป่าไร่ - ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 2 ตำบลป่าไร่ - กำนันตำบลบ้านด่าน - กำนันตำบลท่าข้าม - กำนันตำบลฝักชะ - กำนันตำบลป่าไร่ - กำนันตำบลบ้านด่าน - กำนันตำบลท่าข้าม 	<p>นโยบาย แผน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) 2) นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2579) 3) แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม (พ.ศ. 2560 - 2564) 4) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 23 5) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) 6) แผนการปฏิรูปประเทศ 7) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2564) 8) ยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) 9) แผนยุทธศาสตร์กระทรวงอุตสาหกรรม (พ.ศ. 2560 - 2564) 10) แผนปฏิบัติการราชการกระทรวงมหาดไทย (พ.ศ. 2563 - 2565) 11) แผนพัฒนาท้องถิ่นระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2561 - 2564) <p>กฎหมาย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 2) พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 3) พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 4) พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560

ที่มา: บริษัท ยูไนเต็ด แอนนาลิสต์ แอนด์ เอ็นจิเนียริง คอนซัลแตนท์ จำกัด, 2564

ตารางที่ 4.3-3 การตรวจสอบประเด็นยุทธศาสตร์ การเพิ่มมูลค่าเกษตรแปรรูปเพื่อดึงดูดการลงทุนด้วย GF/ SRF-ESI-SI

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1: การเพิ่มมูลค่าเกษตรแปรรูปเพื่อดึงดูดการลงทุน			
กรอบการบริหารจัดการ (Governmental Framework: GF)	ความเชื่อมโยงกับนโยบาย แผน กฎหมายที่เกี่ยวข้อง (Strategic Reference Framework: SRF)	ประเด็นสิ่งแวดล้อมที่มีนัยสำคัญ (Environmental and Sustainable Issue: ESI)	ประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัด (Strategic Issue of Province: SI)
<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด - สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสระแก้ว - องค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว - องค์การบริหารส่วนตำบลผักขะ ท่าข้าม ฟากห้วย - สำนักงานเทศบาลตำบลบ้านใหม่หนองไทร - สำนักงานเทศบาลตำบลบ้านด่าน - สำนักงานเทศบาลตำบลป่าไร่ - สำนักงานเทศบาลเมืองอรัญประเทศ - สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด - สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด - โรงพยาบาลวังน้ำเย็น - สมาคมชาวไร่อ้อยวังน้ำเย็น - เครือข่ายศูนย์การเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร จังหวัดสระแก้ว - วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเพาะเห็ดกระด้างและเห็ดขอนขาว - สมาพันธ์เกษตรกรยั่งยืนสระแก้ว - เครือข่ายเกษตรกรรุ่นใหม่ จังหวัดสระแก้ว - เครือข่ายแปลงใหญ่ระดับจังหวัดสระแก้ว/ วิสาหกิจชุมชนผลิตและพัฒนามันสำปะหลังตำบลหนองหัว - วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์และเพาะเห็ดบ้านหนองหญ้าปล้อง - วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรในน้ำมีปลาในนามีข้าวบ้านสวนอุดม - วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์พืชไร่ป่าไร่ - วิสาหกิจชุมชนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกพืชตำบลฟากห้วย - วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกเมล่อนและเกษตรปลอดสารบ้านฟากห้วย - บริษัท น้ำตาลและอ้อยตะวันออก จำกัด (มหาชน) - มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสระแก้ว - มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ สระแก้ว 	<p>นโยบาย แผน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580) 2) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2565) 3) แผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว (พ.ศ. 2561 – 2564) 4) แผนยุทธศาสตร์กระทรวงอุตสาหกรรม (พ.ศ. 2560 – 2564) 5) มาตรการส่งเสริมการลงทุน ของ BOI <p>กฎหมาย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ประกาศกระทรวงมหาดไทย 2) พระราชกฤษฎีกาควบคุมการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า บางอย่าง (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2496 3) ความตกลงทางการค้าภายใต้องค์การค้าโลก (World Trade Organization: WTO) 4) พระราชบัญญัติ การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 5) พระราชบัญญัติ การเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 	<ol style="list-style-type: none"> 1) เป้าหมายที่ 1: จัดความยากจนทุกรูปแบบในทุกพื้นที่ 2) เป้าหมายที่ 4: สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต 3) เป้าหมายที่ 8: ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่มีคุณภาพ และการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน 4) เป้าหมายที่ 9: สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนา อุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม 5) เป้าหมายที่ 11: ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความครอบคลุม ปลอดภัย มีภูมิคุ้มกันและยั่งยืน 	<ol style="list-style-type: none"> 1) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1: เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้และสภาพแวดล้อม ของประชาชนให้สามารถปรับตัว ประกอบอาชีพ และมีสภาพแวดล้อม และคุณภาพชีวิตที่ดี 2) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2: ปรับปรุงปัจจัยและกระบวนการ ผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยให้ได้ คุณภาพมาตรฐานสากล 3) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3: พื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว ให้มีความปลอดภัย และปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกเสริมสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเป็นแหล่งท่องเที่ยว เชิงนิเวศและเชื่อมโยงอารยธรรมโบราณ 4) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4: เพิ่มประสิทธิภาพระบบโครงสร้างพื้นฐาน การส่งเสริมการค้า การลงทุน พัฒนาเศรษฐกิจ การบริหารจัดการ ด้านสังคมและ สิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับ การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว 5) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5: เสริมสร้างความมั่นคงเพื่อการพัฒนาพื้นที่ จังหวัดชายแดน

ตารางที่ 4.3-4 การตรวจสอบประเด็นยุทธศาสตร์ การจัดการขยะอย่างถูกสุขลักษณะเพียงพอด้วย GF/ SRF-ESI-SI

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2: การจัดการขยะอย่างถูกสุขลักษณะเพียงพอ			
กรอบการบริหารจัดการ (Governmental Framework: GF)	ความเชื่อมโยงกับนโยบาย แผน กฎหมายที่เกี่ยวข้อง (Strategic Reference Framework: SRF)	ประเด็นสิ่งแวดล้อมที่มีนัยสำคัญ (Environmental Significance Issue: ESI)	ประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัด (Strategic Issue of Province: SI)
<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสระแก้ว - สำนักงานนิคมอุตสาหกรรมสระแก้ว - องค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว - องค์การบริหารส่วนตำบลผักขะ - องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม - สำนักงานเทศบาลตำบลปากน้ำ - สำนักงานเทศบาลตำบลบ้านใหม่หนองไทร - สำนักงานเทศบาลตำบลบ้านด่าน - สำนักงานเทศบาลตำบลป่าไร่ - สำนักงานเทศบาลเมืองอรัญประเทศ - สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด - หอการค้าจังหวัดสระแก้ว - สภาอุตสาหกรรมจังหวัดสระแก้ว - บริษัท โกลเด้น เกต พลาซ่า - บริษัท ยูแอล อินเตอร์เนชั่นแนล อิมพอร์ต เอ็กซ์พอร์ต จำกัด - บริษัทศูนย์การค้าอินโดจีน (อรัญประเทศ) จำกัด - มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสระแก้ว - มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ สระแก้ว - ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนสระแก้ว 	<p>นโยบาย แผน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) 2) นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2579) 3) แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม (พ.ศ. 2560 - 2564) 4) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 23 5) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) 6) แผนการปฏิรูปประเทศ 7) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2564) 8) ยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) 9) แผนยุทธศาสตร์กระทรวงอุตสาหกรรม (พ.ศ. 2560 - 2564) 10) แผนปฏิบัติการกระทรวงมหาดไทย (พ.ศ. 2563 - 2565) 11) แผนพัฒนาท้องถิ่นระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2561 - 2564) <p>กฎหมาย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 2) พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 3) พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 4) พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 	<ol style="list-style-type: none"> 1) เป้าหมายที่ 3 : สร้างหลักประกันว่าคนมีชีวิตที่มีสุขภาพดีและส่งเสริมสวัสดิภาพสำหรับทุกคนในทุกวัย 2) เป้าหมายที่ 4: สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต 3) เป้าหมายที่ 6: สร้างหลักประกันว่าจะมีการจัดให้มีน้ำและสุขอนามัยสำหรับทุกคนและมีการบริหารจัดการที่ยั่งยืน 4) เป้าหมายที่ 12: สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน 	<ol style="list-style-type: none"> 1) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1: เสริมสร้างกระบวนการ เรียนรู้และสภาพแวดล้อม ของประชาชนให้สามารถปรับตัว ประกอบอาชีพ และมีสภาพแวดล้อม และคุณภาพชีวิตที่ดี 2) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2: ปรับปรุงปัจจัยและกระบวนการ ผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยให้ได้ คุณภาพมาตรฐานสากล 3) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3: พื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว ให้มีความปลอดภัย และปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกเสริมสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเป็นแหล่งท่องเที่ยว เชิงนิเวศและเชื่อมโยงอารยธรรมโบราณ 4) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4: เพิ่มประสิทธิภาพระบบโครงสร้าง พื้นฐาน การส่งเสริมการค้า การลงทุน พัฒนาเศรษฐกิจ การบริหารจัดการ ด้านสังคมและ สิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับ การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

ที่มา: บริษัท ยูไนเต็ด แอนนาลิสต์ แอนด์ เอ็นจิเนียริง คอนซัลแตนท์ จำกัด, 2564

ตารางที่ 4.3-5 การตรวจสอบประเด็นยุทธศาสตร์ การพัฒนาระบบการศึกษาและเสริมสร้างทักษะแรงงานรองรับการพัฒนา เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ด้วย GF/SRF-ESI-SI

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3: การพัฒนาระบบการศึกษาและเสริมสร้างทักษะแรงงานรองรับการพัฒนา เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว			
กรอบการบริหารจัดการ (Governmental Framework: GF)	ความเชื่อมโยงกับนโยบาย แผน กฎหมายที่เกี่ยวข้อง (Strategic Reference Framework: SRF)	ประเด็นสิ่งแวดล้อมที่มีนัยสำคัญ (Environmental Significance Issue: ESI)	ประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัด (Strategic Issue of Province: SI)
<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานแรงงานจังหวัดสระแก้ว - ตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดสระแก้ว - ด้านศุลกากรอรัญประเทศ - สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสระแก้ว - สวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดสระแก้ว - สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานสระแก้ว - สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงจังหวัดสระแก้ว - องค์การบริหารส่วนตำบลผักขะ - องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม - สำนักงานเทศบาลตำบลปากน้ำ - สำนักงานเทศบาลตำบลบ้านใหม่หนองไทร - สำนักงานเทศบาลตำบลบ้านด่าน - สำนักงานเทศบาลตำบลป่าไร่ - สำนักงานเทศบาลเมืองอรัญประเทศ - หอการค้าจังหวัดสระแก้ว - สภาอุตสาหกรรมจังหวัดสระแก้ว - มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสระแก้ว - มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ สระแก้ว - ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนสระแก้ว 	<p>นโยบาย แผน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) 2) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ 11 การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต (พ.ศ. 2561 - 2580) 3) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ 4) แผนแม่บทด้านแรงงาน (พ.ศ. 2560 – 2564) 5) แผนงานการยกระดับศูนย์ฝึกอบรมแรงงานเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต <p>กฎหมาย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน 2) กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ เป็นกฎหมายที่กำหนดแนวทางปฏิบัติต่อกันระหว่างบุคคลสองฝ่าย 3) กฎหมายว่าด้วยพนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ 4) กฎหมายความปลอดภัยในการทำงาน 5) พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 6) พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 7) พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 	<ol style="list-style-type: none"> 1) เป้าหมายที่ 1: จัดความยากจนทุกรูปแบบในทุกพื้นที่ 2) เป้าหมายที่ 8: ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่มีผลิตภาพ และการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน 3) เป้าหมายที่ 11: ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความครอบคลุม ปลอดภัย มีภูมิคุ้มกันและยั่งยืน 	<ol style="list-style-type: none"> 1) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1: เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้และสภาพแวดล้อม ของประชาชนให้สามารถปรับตัว ประกอบอาชีพ และมีสภาพแวดล้อม และคุณภาพชีวิตที่ดี 2) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4: เพิ่มประสิทธิภาพระบบโครงสร้างพื้นฐาน การส่งเสริมการค้า การลงทุน พัฒนาเศรษฐกิจ การบริหารจัดการ ด้านสังคมและ สิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับ การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว 3) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5: เสริมสร้างความมั่นคงเพื่อการพัฒนาพื้นที่ จังหวัดชายแดน

ที่มา: บริษัท ยูไนเต็ด แอนนาลิสต์ แอนด์ เอ็นจิเนียริง คอนซัลแตนท์ จำกัด, 2564

ข้อมูลและสารสนเทศสนับสนุนประเด็นยุทธศาสตร์เบื้องต้นดังนี้

3.1) การเพิ่มมูลค่าเกษตรแปรรูปเพื่อดึงดูดการลงทุน

ในพื้นที่จังหวัดสระแก้วมีจุดเด่นด้านเกษตรกรรม คือ พืชเศรษฐกิจ (ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน รวมทั้งสมุนไพร เช่น ไพล ฟ้าทะลายโจร ขมิ้นชัน เป็นต้น) จึงมีวัตถุดิบเพียงพอที่จะป้อนโรงงานอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้พืชผลทางการเกษตรเป็นวัตถุดิบ เนื่องจากพื้นที่ถือครองทำการเกษตรในจังหวัดสระแก้ว 3,040,207 ไร่ เป็นร้อยละ 67.59 ของพื้นที่จังหวัดสระแก้ว (4,497,147.5 ไร่) จากตารางที่ 3.1-19 พืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญของจังหวัดสระแก้ว โดยพิจารณาสัดส่วนขนาดพื้นที่เพาะปลูกต่อพื้นที่จังหวัดสระแก้ว ของปีการผลิต พ.ศ. 2562 แล้ว พบว่า จังหวัดสระแก้วมีพืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญ 6 อันดับแรก ประกอบด้วย ข้าวนาปี (ร้อยละ 18.16) อ้อยโรงงาน (ร้อยละ 13.79) มันสำปะหลัง (ร้อยละ 12.61) ยางพารา (ร้อยละ 4.21) ปาล์มน้ำมัน (ร้อยละ 1.48) และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (ร้อยละ 0.81) ตามลำดับ หากพิจารณาอุตสาหกรรมแปรรูปที่สำคัญและมีศักยภาพของจังหวัดสระแก้ว พบว่า อุตสาหกรรมโรงงานน้ำตาล และอุตสาหกรรมโรงงานมันสำปะหลัง มันเส้น แป้งมันสำปะหลัง โดยอุตสาหกรรมโรงงานน้ำตาล พบว่า การเข้าออกจากตลาดมีความยากลำบาก เนื่องจากต้องใช้เงินทุนสูงในการก่อสร้างโรงงาน และต้องมีลูกไร่ที่จะป้อนวัตถุดิบอ้อยโรงงานเข้าสู่โรงงาน ทำให้จังหวัดสระแก้ว มีโรงงานน้ำตาลเพียง 2 แห่ง แต่เป็นเจ้าของเดียวกัน คือ โรงงานน้ำตาลและอ้อยตะวันออก อำเภอวัฒนานคร และอำเภอวังสมบูรณ์ จังหวัดสระแก้ว ส่วนอุตสาหกรรมมันสำปะหลัง มันเส้น แป้งมันสำปะหลัง สามารถเข้าออกจากตลาดได้ค่อนข้างสะดวก เนื่องจากต้นทุนในการลงทุนโรงงานมันสำปะหลัง มันเส้น แป้งมันสำปะหลัง ไม่สูงมากนัก โดยเฉพาะลานเทในจังหวัดสระแก้วที่มีจำนวนมาก ซึ่งผู้ประกอบการลานเทเป็นผู้รวบรวมผลผลิตที่สำคัญในการป้อนผลผลิตให้โรงงานมันสำปะหลัง มันเส้น แป้งมันสำปะหลัง ผู้ประกอบการมีจำนวนมาก ราย โดยแต่ละรายรับซื้อผลผลิตในราคาที่ไม่แตกต่างกันมาก และมีรายงานว่าจังหวัดสระแก้วเป็นจังหวัดที่มีการปลูกมันสำปะหลังมากแหล่งหนึ่งของภาคตะวันออก

นอกจากนี้สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง เป็นสาขาที่มีมูลค่าการผลิตสูงสุด รองลงมาคือสาขาการผลิตอุตสาหกรรม และสาขาการขนส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ ดังแสดงด้วยข้อมูล จากตารางที่ 3.1-19 โดยข้อมูลใน พ.ศ. 2561 1) สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง มีมูลค่าการผลิต 8,068 ล้านบาท 2) สาขาการผลิตอุตสาหกรรม มีมูลค่าการผลิต 4,925 ล้านบาท 3) สาขาการขนส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ มีมูลค่าการผลิต 4,428 ล้านบาท (สศช., 2563) โดยจะเห็นได้ว่าสาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง เป็นจุดแข็งส่งเสริมผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดสระแก้ว ซึ่งแสดงถึงความเป็นไปได้ในการพัฒนาศักยภาพในสาขาเกษตรกรรมโดยเฉพาะพืชเศรษฐกิจดังกล่าว อ้อยโรงงาน แป้งมันสำปะหลัง และส่งเสริมศักยภาพการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปจากการผลิตที่มีอยู่ เป็นอุตสาหกรรมแปรรูปที่มีมูลค่าสูงด้วยเทคโนโลยีชีวภาพ อีกทั้งข้อคิดเห็นจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ ต้องการให้ต่อยอดการเกษตรแปรรูป รวมถึงรัฐบาลส่งเสริมการลงทุนเป็น SEZ ชายแดน ผ่านการใช้สิทธิประโยชน์ด้านการลงทุน/ การเงินของ

อุตสาหกรรมเป้าหมายซึ่งจะต้องเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตาม ควรจะพัฒนาเป็นอุตสาหกรรมชีวภาพที่มีมูลค่าสูงเพื่อสร้างรายได้ให้กับ SEZ และต่อเนื่องไปยังจังหวัดด้วย นอกจากนี้ ได้ประมวลสิทธิประโยชน์ในการลงทุนเกี่ยวกับการพัฒนาการแปรรูปเกษตรมูลค่าสูง เพื่อเป็นแรงจูงใจให้มีการต่อยอดการเกษตร เพื่อพัฒนาให้สอดคล้องกับอุตสาหกรรมเป้าหมายในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเภท A4 (เกี่ยวกับพืชสมุนไพร) ตามประเภทที่กำหนดโดย BOI ในนิคมอุตสาหกรรมที่ได้รับสิทธิประโยชน์ดังนี้

- B1/ B2 กิจกรรมอบพืชและไซโล กิจกรรมผลิตอาหารสัตว์หรือส่วนผสมอาหารสัตว์
- A1 กิจกรรมปลูกไม้เศรษฐกิจ
- A2 กิจกรรมตัดคุณภาพ บรรจุ และเก็บรักษา พืช ผัก ผลไม้ หรือดอกไม้ กรณีใช้เทคโนโลยีขั้นสูง, กิจกรรมผลิตผลิตภัณฑ์จากยางธรรมชาติ กิจกรรมผลิตเชื้อเพลิงจากผลผลิต กิจกรรมผลิตเชื้อเพลิงจากผลผลิตทางการเกษตร กิจกรรมผลิตเชื้อเพลิงจากเศษ วัสดุ หรือขยะ หรือของเสียที่ได้จากผลผลิตทางการเกษตร
- A3 กิจกรรมตัดคุณภาพ บรรจุ และเก็บรักษา พืช ผัก ผลไม้ หรือดอกไม้ กรณีใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย กิจกรรมผลิตแปรรูป
- A4 กิจกรรมผลิตสารสกัดจากวัตถุดิบทางธรรมชาติ หรือผลิตภัณฑ์จากสารสกัด จากวัตถุดิบทางธรรมชาติ (ยกเว้นยา สบู่ ยาสระผม ยาสีฟัน และเครื่องสำอาง) กิจกรรมผลิตผลิตภัณฑ์จากผลพลอยได้หรือเศษวัสดุทางการเกษตร เป็นต้น

หนึ่งจังหวัดสระแก้วจัดเป็น 1 ใน 20 จังหวัดรายได้ต่ำที่ได้สิทธิประโยชน์เพิ่มเติม ในการนี้เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วนั้น ได้รับทั้งสิทธิประโยชน์ตามประเภทกิจการ (Activity - Based Incentives) และสิทธิประโยชน์เพิ่มเติมคุณค่าของโครงการ (Merit - Based Incentives) ผ่านการพัฒนาความสามารถในการแข่งขัน เพิ่มเติมเพื่อกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค และเพื่อพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรม (BOI, 2015) ดังนั้นจึงเสนอประเด็นยุทธศาสตร์ “การเพิ่มมูลค่าเกษตรแปรรูปและสิทธิประโยชน์เพื่อดึงดูดการลงทุน” โดยส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ขั้นสูงจากพืชสมุนไพร อ้อย มันสำปะหลัง ซึ่งเป็นจุดเด่นของพื้นที่ เป็นต้น

3.2) การจัดการขยะ

จังหวัดสระแก้วมีปริมาณขยะชุมชนเพิ่มขึ้นเนื่องจากจำนวนประชากรรวมทั้งประชากรแฝงที่เพิ่มขึ้น จากการประเมินปริมาณขยะใน 7 ตำบลที่อยู่ในพื้นที่ SEZ ในปี 2558 มีประมาณ 20,900 ตัน/ปี เพิ่มขึ้นเป็น 21,800 ตัน/ปี ในปี 2563 และปัจจุบัน ค่าความสามารถในการกำจัดขยะอย่างถูกต้องของจังหวัดสระแก้ว คือ 19 ตัน/วัน หรือประมาณ 6,935 ตัน/ปี หรือคิดเป็นร้อยละ 3.52 กล่าวได้ว่าจังหวัดสระแก้วมีศักยภาพในการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกต้องเพียง ร้อยละ 3.52 โดยมีระบบกำจัดถูกต้องเพียง 1 แห่งจากสถานกำจัดขยะมูลฝอย 14 แห่ง คือศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยแบบครบวงจร เทศบาลเมืองวังน้ำเย็น สำหรับพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว มีสถานกำจัดขยะมูลฝอย 2 แห่ง ซึ่งเป็น 2 แห่ง ใน 13 แห่ง ที่กำจัดขยะไม่ถูกต้อง แต่มีการปรับปรุงใหม่ 1 แห่งโดยทำเป็นกลุ่มจัดการขยะแบบรวมศูนย์ (Cluster) เจ้าภาพหลัก คือเทศบาลตำบลวัฒนานคร โดยมี อปท. เข้าร่วม 35 แห่ง ครอบคลุมพื้นที่ ตำบลบ้านด่าน ตำบลป่าไร่ ตำบลท่าข้าม

ซึ่งสถานกำจัดขยะมูลฝอยตั้งอยู่ หมู่ที่ 7 ตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร เป็นการฝังกลบถูกหลักสุขาภิบาล พื้นที่ 295 ไร่ และปัจจุบันอยู่ระหว่างกระบวนการจัดตั้งโรงไฟฟ้า โดยใช้ขยะเชื้อเพลิง (RDF) ส่วนสถานกำจัดขยะมูลฝอยอีก 1 แห่ง คือ เทศบาลเมืองอรัญประเทศตั้งอยู่ที่ กิโลเมตรที่ 5 บ้านคลองลึก ตำบลอรัญประเทศ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว พื้นที่ 10 ไร่ และการกำจัดโดยวิธีการเทกองกลางแจ้ง นอกจากนี้ยังมีปัญหาที่น่ากังวล คือ การจัดการขยะสินค้ามือสองที่ยังไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ในตลาดโรงเกลือ ซึ่งมีต้นทางมาจากทั้งกัมพูชา และท่าเรือแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี อย่างไรก็ตาม ได้มีข้อคิดเห็นจากการประชุมเกี่ยวกับการจัดการขยะโดยใช้หลักการเศรษฐกิจหมุนเวียน ซึ่งถ้าเป็นขยะชุมชนควรมีการแยกขยะที่ต้นทาง และใช้วิธีการ 3Rs กล่าวคือ Reduce (ลด) Reuse (ใช้ซ้ำ) Recycle (หมุนเวียนใช้ใหม่) ส่วนขยะสินค้ามือสอง ควรแยกขยะและใช้เป็นเชื้อเพลิงในการผลิตพลังงาน เป็นต้น ส่วนขยะอุตสาหกรรมเป็นหน้าที่ของผู้ประกอบการและหรือนิคมอุตสาหกรรมจัดการขยะที่เกิดขึ้น ส่วนขยะจากการเกษตร ควรใช้ทำปุ๋ยและผลิตพลังงานชีวภาพ ดังนั้น จึงนำเสนอประเด็นยุทธศาสตร์ “การจัดการขยะอย่างถูกสุขลักษณะเพียงพอ”

3.3) แร่งงาน ข้อมูลแรงงานคนไทยในจังหวัดสระแก้วในช่วง พ.ศ. 2557 - 2563

ตารางที่ 4.3-6 วิเคราะห์ดังต่อไปนี้

(1) ปริมาณแรงงานไม่ขาดแคลน

เมื่อเปรียบเทียบเป็นสัดส่วนกับผู้มีอายุ 15 ปีขึ้นไป ผู้อยู่ในกำลังแรงงานรวม ร้อยละ 63.10 - 68.62 กำลังแรงงานปัจจุบันร้อยละ 62.70 - 67.47 จะเห็นได้ว่า กำลังแรงงานปัจจุบันมีค่าเกือบเท่ากับผู้อยู่ในกำลังแรงงานรวม และผู้มีงานทำร้อยละ 61.2 - 67.20 เทียบเป็นร้อยละ 97.61 - 97.80 ของกำลังแรงงานปัจจุบัน แสดงถึงกำลังแรงงานปัจจุบันเป็นผู้มีงานทำเกือบทั้งหมด ดังนั้นโดยสรุปปริมาณแรงงานในภาพรวมไม่ขาดแคลน

ตารางที่ 4.3-6 สภาพการทำงานของแรงงานจังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2557 - 2563

สถานภาพ	พ.ศ.						
	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563
ผู้มีอายุ 15 ปี ขึ้นไป	452,261	461,116	470,005	481,907	490,266	498,545	506,748
ร้อยละ	100	100	100	100	100	100	100
ผู้อยู่ในกำลังแรงงานรวม	68.39	68.62	66.90	64.50	63.10	66.50	67.40
กำลังแรงงานปัจจุบัน	67.47	66.5	64.20	64.10	62.70	65.90	67.20
ผู้มีงานทำ	66.68	65.73	63.10	62.40	61.20	64.80	65.72
ผู้ว่างงาน	0.79	0.77	1.10	1.70	1.50	1.10	1.50
ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน	31.61	31.38	33.10	35.50	36.90	33.50	32.60
ทำงานบ้าน	9.10	10.59	11.30	12.40	14.90	12.00	10.70
เรียนหนังสือ	6.92	6.13	5.80	5.70	5.70	5.10	5.60
อื่น ๆ	15.59	14.67	15.90	17.40	16.30	16.40	16.30

ที่มา: สำนักงานแรงงานจังหวัดสระแก้ว, พ.ศ. 2557 - 2563

(2) แร่งงานนอกและในภาคการเกษตร วิเคราะห์ข้อมูลในช่วงพ.ศ. 2557 - 2563

ตารางที่ 4.3-7 ดังนี้

ผู้มีงานทำ แบ่งเป็นแรงงานนอกภาคเกษตรกรรม (ร้อยละ 54.88 - 60.90 ของผู้มีงานทำ) ซึ่งมี มากกว่าภาคเกษตรกรรม (ร้อยละ 39.10 - 45.12-ของผู้มีงานทำ) โดยแรงงานนอกภาคเกษตรกระจายทำงานประเภทต่าง ๆ โดย 3 ลำดับแรกคือ การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล (ร้อยละ 14.63 - 18.50 ของผู้มีงานทำ) การผลิต (ร้อยละ 10.1 - 13.07 ของผู้มีงานทำ) และก่อสร้าง (ร้อยละ 5.13 - 8.50 ของผู้มีงานทำ) เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ ซึ่งมากที่สุดคือ รับจ้างทั่วไป กำลังศึกษา ทำนา ค่าขาย และไม่มีอาชีพ และเมื่อประเมินเกี่ยวกับการศึกษาของผู้มีงานทำ ร้อยละ 69.4 การศึกษาคอนข้างต่ำ โดยระดับชั้นที่ต่ำกว่าประถมศึกษา ร้อยละ 27.5 ระดับชั้นประถมศึกษา ร้อยละ 23.5 และมีมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 18.4 (รายงานสถานการณ์แรงงาน พ.ศ. 2562) ซึ่งจากข้อมูลการประกอบอาชีพและการศึกษาแสดงถึงการขาดทักษะของแรงงานนอกภาคเกษตรกรรมของคนไทยในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว

ตารางที่ 4.3-7 แร่งงานนอกและในภาคการเกษตรจังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2557 - 2563

ประเภทแรงงาน	พ.ศ.						
	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563
ผู้มีงานทำ (คน)	301,575	303,112	296,648	300,686	300,064	322,858	333,017
ร้อยละ	100	100	100	100	100	100	100
นอกภาคการเกษตร: ประเภท	54.88	56.65	64.89	61.22	57.20	60.90	60.90
- การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล	14.63	15.59	19.59	18.65	17.70	19.20	18.60
- การผลิต	10.21	11.57	13.07	12.31	10.5	11.90	10.10
- การก่อสร้าง	5.13	6.81	8.50	6.57	3.5	4.5	6.0
ภาคการเกษตร: เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	45.12	43.35	35.11	38.78	42.80	39.10	39.10
- ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือในด้าน การเกษตร และการประมง	37.08	37.59	29.60	32.66	38.70	33.00	33.7

ที่มา: สำนักงานแรงงานจังหวัดสระแก้ว, พ.ศ. 2557 - 2563

สำหรับแรงงานในภาคการเกษตรมีร้อยละ 39.10 - 45.12 ของผู้มีงานทำ ขณะที่พื้นที่เกษตรมีประมาณร้อยละ 67.59 ของพื้นที่และพืชเศรษฐกิจหลักได้แก่ มันสำปะหลัง ข้าว อ้อยโรงงาน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ซึ่งสามารถเป็นวัตถุดิบสำหรับเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง เช่น อ้อยมันสำปะหลัง ที่สามารถนำมาใช้ผลิตพลังงาน เป็นต้น จึงกล่าวได้ว่าภาคการเกษตรยังขาดแคลนแรงงานคนไทย

ในจังหวัดสระแก้วด้านปริมาณ แต่มีการใช้แรงงานต่างด้าวจากราชอาณาจักรกัมพูชาทำงานในภาคการเกษตร ซึ่งต้องกวดขันเรื่องแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาแบบผิดกฎหมาย

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาภาคการเกษตรที่ต้องการองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อเข้าสู่เกษตรยุคใหม่ เพื่อผลิตวัตถุดิบที่มีปริมาณและคุณภาพเพื่อป้อนอุตสาหกรรมเป้าหมายและหรืออุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง จึงจำเป็นต้องพัฒนาทักษะแรงงานเพื่อรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เสนอในประเด็นยุทธศาสตร์เกี่ยวกับเกษตรแปรรูปมูลค่าสูงและที่เป็นอุตสาหกรรมที่จะพัฒนาขึ้นในนิคมอุตสาหกรรมและนอกนิคมอุตสาหกรรมรวมทั้งเกษตรยุคใหม่

ดังนั้นจึงได้นำเสนอประเด็นยุทธศาสตร์ “การพัฒนาาระบบการศึกษาและเสริมสร้างทักษะฝีมือแรงงานรองรับ SEZ”

4) สิทธิประโยชน์ในพื้นที่ SEZ ไม่ได้ยกเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ เนื่องจากมีข้อกำหนดในการส่งเสริมการลงทุนที่ชัดเจนสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมายชัดเจน และนำเสนอในมาตรการเพื่อความยั่งยืนในการให้สิทธิประโยชน์สำหรับอุตสาหกรรมการเพิ่มมูลค่าเกษตรแปรรูปเพื่อดึงดูดการลงทุนนอกเหนือจากอุตสาหกรรมเป้าหมาย และพิจารณาไปเป็นตัวชี้วัด ในมิติเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังมีข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการพิจารณาให้สิทธิประโยชน์ภาคการเกษตรและวิสาหกิจชุมชนด้วย

5) การส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ เนื่องจากการท่องเที่ยวจะไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการพัฒนา SEZ แต่จังหวัดสระแก้วมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่สำคัญ เช่น อุทยานประวัติศาสตร์สตีงก๊กอ้อม เป็นต้น นอกจากนี้แผนพัฒนาจังหวัดสระแก้วได้ครอบคลุมแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อเป็นรายได้ให้กับจังหวัดด้วย จึงควรเชื่อมโยงกับการพัฒนา SEZ ด้วย ปัญหาเรื่องการท่องเที่ยว คือ ขาดการประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยว มีแต่ตลาดโรงเกลือที่เป็นที่รู้จัก ดังนั้น ภาครัฐควรส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในจังหวัด และเชื่อมโยงไปยังจังหวัดอื่น ๆ ได้ ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าจังหวัดสระแก้วเป็นเส้นทางผ่านขึ้นไปยังภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นโอกาสที่ดีในการชักจูงนักท่องเที่ยวให้เข้ามาในพื้นที่เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับคนในพื้นที่ และควรสนับสนุนสินค้าขึ้นชื่อและสินค้าการเกษตรภายในพื้นที่ให้เป็นที่รู้จัก เช่น สระแก้วเป็นพื้นที่ปลูกโพลได้ดีที่สุดในประเทศ จึงไม่ได้นำเสนอเป็นประเด็นยุทธศาสตร์แต่จะนำเสนอเป็นมาตรการส่งเสริมเพื่อความยั่งยืน

4.4 สรุปประเด็นยุทธศาสตร์เบื้องต้น

4.4.1 การเพิ่มมูลค่าเกษตรแปรรูปเพื่อดึงดูดการลงทุน

จากข้อมูลข้างต้น พบว่าสิทธิประโยชน์การลงทุนของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วนั้น มีความเทียบเท่ากับสิทธิประโยชน์ในเขตเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่บริเวณใกล้เคียง เช่น ปราจีนบุรี ชลบุรี เป็นต้น แต่อาจจะด้อยในด้านระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ เมื่อเปรียบเทียบกับพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ซึ่งอยู่ห่างออกไปเพียงประมาณ 230 กิโลเมตร หรือ 3 ชั่วโมง 30 นาที ดังนั้น ควรสร้าง

ความรู้ความเข้าใจในด้านเกษตรแปรรูปที่มีมูลค่าสูงโดยเฉพาะอุตสาหกรรมชีวภาพพร้อมสิทธิประโยชน์เพื่อสร้างแรงจูงใจสำหรับนักลงทุนให้มาลงทุนในพื้นที่ อีกรวมมองหนึ่งการพัฒนาาระบบโลจิสติกส์ และระบบสาธารณสุขปศุสัตว์ สาธารณูปการ เพื่อรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมที่จะเกิดขึ้นทั้งในและนอกนิคมอุตสาหกรรมที่อยู่ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว นอกจากนี้สิทธิประโยชน์รวมทั้งภาษี ควรปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าสินค้าเกษตร ปรับลดราคาค่าเช่า รวมถึงปรับประเภทอุตสาหกรรม โรงงานที่อนุญาตให้มีการก่อตั้งเพื่อเอื้ออำนวยในการลงทุนมากขึ้น

อนึ่ง จังหวัดสระแก้วมีความโดดเด่นด้านเกษตรกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ข้าวนาปี อ้อยโรงงาน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง ยางพารา และปาล์มน้ำมัน ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ค่าตอบแทนพืชเศรษฐกิจดังกล่าวยังให้ค่าตอบแทนที่ยังไม่มั่นคง ดังเช่นในช่วงระหว่าง พ.ศ. 2560 ถึง 2563 ดังนั้น รัฐบาลควรส่งเสริมการต่อยอดผลิตผลเกษตรดังกล่าว โดยพิจารณาให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมโรงงานประเภท B1 B2 A1 A2 A3 และ A4 ตัวอย่างเช่น กิจการคัดคุณภาพบรรจุและเก็บรักษาพืชผักผลไม้หรือดอกไม้ (กรณีใช้เทคโนโลยีขั้นสูง) กิจการผลิตภัณฑ์จากยางธรรมชาติ (ยกเว้นยางรัดของลูกโป่งและแหวนยาง) กิจการผลิตเชื้อเพลิงจากผลผลิตการเกษตร กิจการผลิตอาหารทางการแพทย์ (Medical Food) หรือผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร (Food Supplement) กิจการผลิตแป้งแปรรูป (Modified Starch) หรือแป้งจากพืชที่มีคุณสมบัติพิเศษ กิจการผลิตน้ำมันหรือไขมันจากพืชหรือสัตว์ (ยกเว้นน้ำมันจากถั่วเหลือง) กิจการแปรรูปยางขั้นต้น เป็นต้น แสดงดังตารางที่ 4.4-1 และ ตารางที่ 4.4-2 อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมประเภทดังกล่าว ยังมีอยู่อย่างจำกัด โดยในปัจจุบันมีเพียง 8 โรงงานที่ได้รับสิทธิพิเศษตามนโยบายการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

ดังนั้น เพื่อชูประเด็นเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง โดยเฉพาะอุตสาหกรรมชีวภาพ ซึ่งรัฐบาลให้สิทธิประโยชน์อุตสาหกรรมแปรรูปเกษตรประเภทกลุ่ม B1 B2 A1 A2 A3 หรือ A4 อยู่แล้ว แต่สำหรับอุตสาหกรรมชีวภาพ ควรพิจารณามาตรการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการพัฒนาด้านนี้ ซึ่งนอกจากจะดึงดูดอุตสาหกรรมเป้าหมายยังมีอุตสาหกรรมชีวภาพให้เข้ามาลงทุนในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ควรส่งเสริมความมั่นคงผลตอบแทนสุทธิของเกษตรกรในพื้นที่เพื่อผลิตพืชที่เป็นวัตถุดิบของอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปและอุตสาหกรรมชีวภาพ รวมถึง จัดให้มีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ เพื่อให้ประชาชนสามารถทำเกษตรที่มีคุณภาพ และสามารถยกระดับสินค้าเกษตรของตนได้ดังจะกล่าวถึงแนวทางในบทที่ 6 ต่อไป อนึ่ง B1 B2 A1 A2 A3 หรือ A4 หมายถึงอุตสาหกรรมดังต่อไปนี้

- B1/ B2 กิจการอบพืชและไซโล กิจการผลิตอาหารสัตว์หรือส่วนผสมอาหารสัตว์
- A1 กิจการปลูกไม้เศรษฐกิจ
- A2 กิจการคัดคุณภาพ บรรจุ และเก็บรักษา พืช ผัก ผลไม้ หรือดอกไม้ กรณีใช้เทคโนโลยีขั้นสูง

กิจการผลิตผลิตภัณฑ์จากยางธรรมชาติ กิจการผลิตเชื้อเพลิงจากผลผลิต กิจการผลิตเชื้อเพลิงจากการเกษตร กิจการผลิตเชื้อเพลิงจากเศษ วัสดุ หรือขยะ หรือของเสียที่ได้ จากผลผลิตทางการเกษตร

- A3 กิจกรรมคัดคุณภาพ บรรจุ และเก็บรักษา พืช ผัก ผลไม้ หรือดอกไม้ กรณีใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย กิจกรรมผลิตแปรรูป

- A4 กิจกรรมผลิตสารสกัดจากวัตถุดิบทางธรรมชาติ หรือผลิตภัณฑ์จากสารสกัด จากวัตถุดิบทางธรรมชาติ (ยกเว้นยา สบู่ ยาสระผม ยาสีฟัน และเครื่องสำอาง) กิจกรรมผลิตผลิตภัณฑ์จากผลพลอยได้ หรือเศษวัสดุทางการเกษตร เป็นต้น

ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงเสนอ “การเพิ่มมูลค่าเกษตรแปรรูปและสิทธิประโยชน์เพื่อดึงดูดการลงทุน”

ตารางที่ 4.4-1 แนวโน้มผลตอบแทนสุทธิของพืชเศรษฐกิจ จังหวัดสระแก้ว ในช่วงระหว่าง พ.ศ. 2560 - 2563

ลำดับ	ชนิดของพืชเกษตร	พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน ใน พ.ศ. 2563 (ร้อยละ ของการใช้ประโยชน์ที่ดินทางเกษตรทั้งหมด)
1)	ข้าวนาปี	18.16
2)	อ้อยโรงงาน	13.79
3)	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	0.81
4)	มันสำปะหลัง	12.61
5)	ยางพารา	4.21
6)	ปาล์มน้ำมัน	1.48

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, 2564

ตารางที่ 4.4-2 ประเภทกิจการที่ได้รับการส่งเสริมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

ประเภทกิจการ	กลุ่มกิจการ และสิทธิประโยชน์
หมวด 1 เกษตรกรรมและผลิตผลจากการเกษตร กลุ่มอุตสาหกรรมการเกษตร ประมง และกิจการที่เกี่ยวข้อง สำหรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในจังหวัด ตาก สระแก้ว ตรานม มุกดาหาร สงขลา เชียงราย หนองคาย นครพนม กาญจนบุรี นครราชสีมา	
1.4) กิจการอบพืชและไซโล	B1
1.5.1) กิจการขยายพันธุ์ปศุสัตว์หรือ สัตว์น้ำ	A4
1.6) กิจการฆ่าและชำแหละสัตว์	A4
1.8) กิจการคัดคุณภาพ บรรจุ และเก็บรักษาพืช ผัก ผลไม้ หรือดอกไม้	A3
1.9) กิจการผลิตแปรรูป (ไมติไฟด์สตาร์ช) หรือแปรรูปจากพืชที่มีคุณสมบัติพิเศษ	A3
1.10) กิจการผลิตน้ำมันหรือไขมันจากพืชหรือสัตว์ (ยกเว้นน้ำมันจากถั่วเหลือง)	A3
1.11) กิจการผลิตสารสกัดจากวัตถุดิบทางธรรมชาติ หรือผลิตภัณฑ์จากสารสกัดจากวัตถุดิบ ทางธรรมชาติ (เช่น ยา สบู่ ยาสระผม ยาสีฟัน และเครื่องสำอาง)	A4
1.14.1) กิจการแปรรูปยางขั้นต้น	A4
1.15) กิจการผลิตผลิตภัณฑ์จากผลพลอยได้หรือเศษ วัสดุทางการเกษตร	A4

ตารางที่ 4.4-2 ประเภทกิจการที่ได้รับการส่งเสริมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (ต่อ)

ประเภทกิจการ	กลุ่มกิจการ และสิทธิประโยชน์
1.17) กิจการผลิตหรือถนอมอาหาร เครื่องดื่มวัตถุเจือปนอาหาร (Food Additive) หรือ สิ่งปรุงแต่งอาหาร (Food Ingredient) โดยใช้ เทคโนโลยีที่ทันสมัย (ยกเว้นเครื่องดื่มที่มี แอลกอฮอล์)	A3
1.19) กิจการห้องเย็น หรือกิจการห้องเย็นและ ขนส่งห้องเย็น	B1
1.20) กิจการศูนย์กลางการค้าสินค้าเกษตร	A3
1.22) กิจการผลิตอาหารสัตว์หรือส่วนผสมอาหาร สัตว์	B1

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2560

4.4.2 การจัดการขยะอย่างถูกสุขลักษณะเพียงพอ

จากปัญหาและสาเหตุที่กล่าวข้างต้น จังหวัดสระแก้วประสบปัญหาขยะครัวเรือน จากการขยายตัวของชุมชน ขยะอุตสาหกรรม จำพวกกากอุตสาหกรรม และขยะสินค้ามือสอง อาทิ เสื้อผ้า รองเท้า เป็นต้น นอกจากนี้สาเหตุหลักปัญหาขยะล้นเมืองจากขยะชุมชนและขยะสินค้ามือสอง การจัดการขยะชุมชนมีน้อยมาก จังหวัดสระแก้วมีปริมาณขยะมูลฝอย ที่เกิดขึ้นในพ.ศ. 2563 ในอัตรา 540.48 ตัน/ วัน แต่ปริมาณขยะมูลฝอยที่กำจัดถูกต้องมีเพียงแค่ 19 ตัน/ วัน คิดเป็นร้อยละ 3.52 โดยจังหวัดสระแก้วมีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย 14 แห่ง มีเพียง 1 แห่ง ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยแบบครบวงจร เทศบาลเมืองวังน้ำเย็น อีก 13 แห่งมีการกำจัดขยะมูลฝอยไม่ถูกต้องเป็นแบบเทกองกลางแจ้ง ส่วนพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว มีสถานจัดการขยะ 2 แห่ง

ซึ่งเป็น 2 ใน 13 แห่ง มีการกำจัดขยะมูลฝอยไม่ถูกต้อง แต่ปัจจุบันได้มีการปรับปรุงแห่งหนึ่ง ดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยแบบรวมศูนย์ คือ กลุ่มพัฒนานคร โดยมีเทศบาลตำบลพัฒนานครเป็นเจ้าภาพหลัก โดยมี 35 องค์กรบริหารส่วนตำบลร่วมด้วย กำจัดขยะชุมชนโดย และมีแผนการก่อสร้างโรงไฟฟ้าโดยใช้ขยะมูลฝอยชุมชนเป็นเชื้อเพลิง และมีระบบฝังกลบแบบถูกหลักสุขาภิบาล สถานกำจัดขยะมูลฝอยอีก 1 แห่ง อยู่ที่เทศบาลเมืองอรัญประเทศ เป็นแบบจัดการเทศบาลของตนเองแห่งเดียว กำจัดขยะมูลฝอยโดยวิธีการเทกองกลางแจ้ง นอกจากนี้ยังมีปัญหาการลักลอบทิ้งขยะมือสองในพื้นที่เกษตร และพื้นที่รกร้าง พื้นที่ชุมชน การขาดความตระหนักในการลดปริมาณขยะ การจัดการขยะนอกจากการทำให้มีหลุมฝังกลบที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ จะต้องใช้หลักการเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) เป็นการจัดการขยะที่ต้นทาง โดยการลด (Reduce) การใช้ซ้ำ (Reuse) การหมุนเวียนมาใช้ใหม่ (Recycle) ให้ขยะเหลือน้อยที่สุด ซึ่งหลักการเศรษฐกิจหมุนเวียนใช้ได้กับขยะชุมชน โดยดำเนินการตั้งแต่ครัวเรือนต้นทาง จนถึงปลายทาง ณ สถานกำจัดขยะ และของเสียต่าง ๆ ขยะจากอุตสาหกรรม รวมทั้งการใช้กฎหมายสำหรับการลักลอบการทิ้งขยะ ยังต้องมุ่งเน้นให้มีการปลูกจิตสำนึก และสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องการบริการจัดการขยะให้กับประชาชนในพื้นที่ และเพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการขยะอย่างครบวงจร ทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ นอกจากนี้ควรมีการปรับปรุงมาตรการการบริหารจัดการขยะให้เข้มงวดและมีมาตรฐาน สะอาด ปลอดภัยต่อชุมชน และมีการปรับปรุงเกี่ยวกับนโยบายการจัดการ

ขยะและการนำเข้าสินค้ามือสอง รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริงและทั่วถึง เพื่อลดปัญหาการต่อต้านของคนในพื้นที่

ดังนั้นจึงนำเสนอประเด็นยุทธศาสตร์ “การจัดการขยะอย่างถูกสุขลักษณะเพียงพอ”

4.4.3 การพัฒนาระบบการศึกษาและเสริมสร้างทักษะฝีมือแรงงานรองรับการพัฒนา SEZ สระแก้ว

ปัจจุบันในพื้นที่ศึกษาพบว่าประชากรวัยแรงงานมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นเล็กน้อย จากข้อมูล พ.ศ. 2557 - 2563 สัดส่วนผู้อยู่ในกำลังแรงงานปัจจุบันอยู่ในช่วงร้อยละ 62.70 - 67.47 ของผู้มีอายุ 15 ปีขึ้นไป ส่วนผู้มีงานทำอยู่ในช่วงร้อยละ 61.20 - 66.68 ของผู้มีอายุ 15 ปีขึ้นไป หรือผู้มีงานทำร้อยละ 97.61 - 98.83 ของผู้กำลังแรงงานปัจจุบัน จึงกล่าวได้ว่าผู้อยู่ในกำลังแรงงานปัจจุบันเกือบทั้งหมดมีงานทำ ดังนั้นในภาพรวมแรงงานไม่ขาดแคลน และในช่วงพ.ศ. 2557 - 2563 แรงงานที่มีงานทำไม่ได้เปลี่ยนแปลงมากเพราะแต่ละปีผู้มีงานทำเกือบร้อยละ 100 ของผู้อยู่ในกำลังแรงงานปัจจุบัน

ผู้มีงานทำแบ่งเป็นแรงงานนอกภาคเกษตร ร้อยละ 54.88 - 64.89 ผู้มีงานทำ และแรงงานภาคการเกษตร ร้อยละ 35.11 - 45.12 ของผู้มีงานทำ โดยแรงงานนอกภาคเกษตร กระจายไปตามอาชีพประเภทต่าง ๆ โดยลำดับแรก ๆ เป็นประเภทการขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล ร้อยละ 14.63 - 19.20 ของผู้มีงานทำ การผลิต ร้อยละ 10.10 - 13.07 ของผู้มีงานทำ การก่อสร้าง ร้อยละ 3.50 - 8.50 ของผู้มีงานทำ ซึ่งจำนวนแรงงานนอกภาคเกษตรกล่าวได้ว่าไม่ขาดแคลน แต่งานภาคอุตสาหกรรมยังมีไม่มากเนื่องจากจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมมีน้อย ในนิคมอุตสาหกรรม ปัจจุบันพบว่ามีโรงงานจำนวนทั้งสิ้น 3 บริษัท (ข้อมูล ณ วันที่ 3 มีนาคม พ.ศ. 2564) มี 2 บริษัท ประกอบกิจการนำเข้า - ส่งออก เสื้อผ้ามือสอง และ 1 บริษัท ประกอบกิจการนํ้ายาทำความสะอาด และผู้ประกอบการที่ให้ความสนใจอีก 5 ราย ได้แก่ โรงงานผลิตไฟฟ้าจากขยะเชื้อเพลิง และโรงงานคัดแยกเสื้อผ้ามือสอง ซึ่งไม่ตอบโจทย์อุตสาหกรรมเป้าหมายของ SEZ และนอกนิคมอุตสาหกรรมมีทั้งหมด 114 โรงงาน

สำหรับแรงงานภาคเกษตรร้อยละ 35.11 - 45.12 ของผู้มีงานทำไม่เพียงพอสำหรับการเกษตร ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ถึงร้อยละ 67.59 ของพื้นที่จังหวัด และมีพืชเศรษฐกิจที่สามารถเป็นวัตถุดิบ สำหรับ อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปมูลค่าสูงได้ เช่น มันสำปะหลัง อ้อย เป็นพืชพลังงานสำหรับการผลิตเชื้อเพลิงชีวภาพได้ด้วยข้อมูลแรงงานภาคการเกษตรแสดงถึงขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตร จึงจำเป็นต้องใช้แรงงานต่างด้าวจากประเทศเพื่อนบ้านทั้งถูกกฎหมายและผิดกฎหมายมาทำงานด้านเกษตร

เมื่อพิจารณาด้านทักษะแรงงานของแรงงานนอกภาคการเกษตรโดยตัวบ่งชี้คือการประกอบอาชีพ และระดับการศึกษาของแรงงาน พบว่าอาชีพที่ประกอบมากที่สุดคือ รับจ้างทั่วไป กำลังศึกษา ทำนา ค่าขาย และไม่มีอาชีพ และเมื่อประเมินเกี่ยวกับการศึกษาของผู้มีงานทำ ร้อยละ 69.4 การศึกษาค่อนข้างต่ำ โดย ระดับชั้นที่ต่ำกว่าประถมศึกษา ร้อยละ 27.5 ระดับชั้นประถมศึกษา ร้อยละ 23.5 และมีมัธยมศึกษาตอนต้นร้อยละ 18.4 สาเหตุที่แรงงานมีระดับการศึกษาที่ต่ำมากเนื่องจากครอบครัวยากจน จึงต้องการให้บุตรมาช่วยทำงานหารายได้มากกว่าส่งเรียนหนังสือ ดังนั้นจึงควรการฝึกทักษะด้านอาชีพ ภาษา มีการศึกษาเพื่อพัฒนาประชากรวัยแรงงาน

รองรับการเติบโตของนิคมอุตสาหกรรม เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และอุตสาหกรรมที่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยให้แรงงานที่ไปทำงานที่อื่นกลับมาด้วย เพื่อลดปัญหาการขาดแคลนแรงงานที่ขาดทักษะ

สำหรับภาคการเกษตรพิจารณาในด้านการส่งเสริมเกษตรยุคใหม่ซึ่งต้องการพัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมสำหรับเกษตรกร โดยเฉพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการผลิตทั้งด้าน ปริมาณและคุณภาพของวัตถุดิบที่สามารถป้อนอุตสาหกรรมเป้าหมายและหรืออุตสาหกรรมแปรรูปมูลค่าสูง ที่ต้องการพัฒนาได้

ในส่วนแรงงานของต่างด้าวมีการขึ้นทะเบียนให้สามารถทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมาย เอื้ออำนวยให้มีการเข้ามาทำงานอย่างถูกต้องมากขึ้น เพื่อลดปัญหาการลักลอบเข้าเมือง รวมถึงการเข้ามาแย่งใช้ บริการทางด้านสาธารณสุขโรคของคนไทย

ดังนั้นจึงนำเสนอประเด็นยุทธศาสตร์ “การพัฒนากระบวนการศึกษาและเสริมสร้างทักษะฝีมือ แรงงานรองรับการพัฒนา SEZ”

4.5 ประเด็นยุทธศาสตร์กับนโยบาย แผน โครงการ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

จากประเด็นยุทธศาสตร์ที่กล่าวถึงในหัวข้อ 4.3 ประกอบด้วย การเพิ่มมูลค่าเกษตรแปรรูป การจัดการขยะ การพัฒนาทักษะแรงงาน การท่องเที่ยว และผังเมือง จะเห็นได้ว่าการท่องเที่ยว และผังเมือง ไม่เป็นประเด็น ยุทธศาสตร์ของ SEZ โดยตรง อย่างไรก็ตามได้นำมาพิจารณาเป็นมาตรการส่งเสริมเพื่อความยั่งยืน สำหรับการกำหนดขอบเขตประเด็นยุทธศาสตร์ของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว จะกล่าวเฉพาะประเด็น ยุทธศาสตร์โดยตรง คือ การเพิ่มมูลค่าเกษตรแปรรูป การจัดการขยะ การพัฒนาทักษะแรงงาน โดยวิเคราะห์ ความเชื่อมโยงกับนโยบาย แผน โครงการ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

4.5.1 การเพิ่มมูลค่าเกษตรแปรรูปเพื่อดึงดูดการลงทุน

เนื่องจากการประชุมกลุ่มย่อยและการสอบถามกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้ความเห็นว่าควรมี การพัฒนาเกษตรแปรรูปมูลค่าสูงในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วเพื่อเป็นการต่อยอดของผลผลิตภาค การเกษตรที่มีศักยภาพของจังหวัดสระแก้ว เช่น พืชพลังงาน อ้อย มันสำปะหลัง เป็นต้น และควรพิจารณาในเรื่อง สิทธิประโยชน์ที่สูงกว่า SEZ ใกล้เคียง เพื่อเป็นแรงจูงใจให้มีการพัฒนาด้านเกษตรแปรรูปมูลค่าสูงแบบครบวงจร ตั้งแต่การผลิตวัตถุดิบ การผลิตเกษตรแปรรูป การขนส่ง การตลาด การจัดการของเสียแบบเศรษฐกิจหมุนเวียน เป็นต้น ทั้งนี้การวิเคราะห์ความเชื่อมโยงกับนโยบาย แผน โครงการ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้มีการพิจารณา ทั้งเกษตรแปรรูปและการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจดังนี้

1) นโยบาย แผน

1.1) ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580)

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน โดยเกษตรแปรรูป อยู่ในประเด็นการพัฒนาการเกษตรสร้างมูลค่า ส่วนการสร้างและพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษอยู่ในประเด็นพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก

นอกจากนี้แผนแม่บท (9) ประเด็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ (พ.ศ. 2561 – 2568) แผนย่อยที่ 3 การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ภายใต้แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580) ได้กล่าวถึงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดย

- ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการลงทุน เพื่อดึงดูดการลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยให้สิทธิประโยชน์ทั้งทางด้านภาษีและมีใช้ภาษีเพื่อจูงใจให้เกิดการลงทุน
- เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการพื้นที่พิเศษ โดยศึกษากฎหมายและกฎระเบียบที่มีอยู่เพื่อปรับปรุงและจัดทำข้อเสนอกฎหมายและกฎระเบียบ และจัดทำระบบฐานข้อมูล เพื่อให้เอื้อต่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ การพัฒนารูปแบบใหม่ และการส่งเสริมการลงทุนร่วมระหว่างรัฐและเอกชน รวมทั้งส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการลงทุนในอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย และนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ตลอดจนการจัดตั้งกลไกการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

1.2) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2565)

การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ กล่าวอยู่ในยุทธศาสตร์ต่อไปนี้

(1) ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ในประเด็นการเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการ โดยการพัฒนาภาคอุตสาหกรรม มีดังนี้

มีการสนับสนุนการกระจายการลงทุนไปยังภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศและในภูมิภาคอาเซียน เพื่อสร้างฐานการเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่าที่เข้มแข็งของอุตสาหกรรมในภูมิภาคอาเซียน และขยายโอกาสของผู้ประกอบการ โดยเฉพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในการเข้าสู่ห่วงโซ่มูลค่าของโลกโดยการอำนวยความสะดวกทางด้านกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมของไทยใช้ประโยชน์จากการลงทุนในพื้นที่เป้าหมายในประเทศและประเทศอื่นในภูมิภาคอาเซียนทั้งในด้านวัตถุดิบ แรงงาน ตลาด สิทธิประโยชน์ด้านการผลิต และการค้าการลงทุน

(2) ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ โดยพิจารณาการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจ ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษชายแดน มีดังนี้

- ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกการลงทุนในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน โดยให้สิทธิประโยชน์ทั้งด้านภาษีและมีใบภาษีในระดับเหมาะสมเพื่อจูงใจให้เกิดการลงทุนจากทั้งนักลงทุนไทยและต่างประเทศ

- สนับสนุนและยกระดับการพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ โดยพัฒนากิจกรรมด้านการผลิต การค้า โลจิสติกส์ การบริการ และการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความสามารถของแต่ละพื้นที่ทั้งในด้านที่ตั้ง ทรัพยากร อัตลักษณ์และวัฒนธรรม และโอกาสจากประเทศเพื่อนบ้าน ควบคู่กับการพัฒนาฝีมือแรงงาน และการใช้ เทคโนโลยีระดับสูงร่วมกับการวิจัยและพัฒนาเพื่อต่อยอด และยกระดับมาตรฐานการผลิตและการบริการ

1.3) แผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว (พ.ศ. 2561 – 2564) โดยเชื่อมโยง ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 เพิ่มประสิทธิภาพระบบโครงสร้างพื้นฐาน การส่งเสริมการค้า การลงทุน พัฒนาเศรษฐกิจ การบริหารจัดการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว โดย

- ส่งเสริมและสร้างบรรยากาศในการค้า การลงทุน และชักจูงให้ผู้ประกอบการ นักลงทุน มาดำเนินกิจการในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

- พัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านโครงสร้างพื้นฐาน ผังเมือง การค้า การลงทุน แรงงาน สาธารณสุข และสิ่งแวดล้อมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว รวมทั้งการจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service - OSS)

- เตรียมการรองรับการตั้งนิคมอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ให้เป็นอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ

1.4) แผนยุทธศาสตร์กระทรวงอุตสาหกรรม (พ.ศ. 2560 – 2564) เชื่อมโยง ในยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาปัจจัยสนับสนุนให้เอื้อต่อการลงทุนและการพัฒนาอุตสาหกรรม โดย

- ปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบ และกระบวนการต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการลงทุนและการประกอบธุรกิจ อุตสาหกรรม

- ศึกษาและกำหนดพื้นที่/ ปรับปรุงผังเมืองให้เหมาะสมกับการพัฒนาอุตสาหกรรม

1.5) มาตรการส่งเสริมการลงทุน ของ BOI

การกำหนดประเภทกิจการที่ได้รับการส่งเสริม โดยมีสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ แตกต่างกันไปตามประเภทกิจการ และพื้นที่ตั้ง เช่น การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล การได้รับการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มเติม การยกเว้นอากรนำเข้าเครื่องจักร ยกเว้นอากรของนำเข้าเพื่อวิจัย ยกเว้นอากรวัตถุดิบเพื่อส่งออก การถือ

กรรมสิทธิ์ที่ดิน การนำเข้าช่างฝีมือและผู้ชำนาญการ การนำแรงงานไร้ฝีมือมาใช้ในกิจการที่อยู่ในเขตพื้นที่เศรษฐกิจชายแดน การส่งออกเงินตราต่างประเทศ เป็นต้น

1.6) กฎหมาย

(1) ประกาศกระทรวงมหาดไทย (ภาคผนวก 6)

เรื่องกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ตัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงใช้อาคารบางชนิดหรือบางประเภทในท้องที่ตำบลป่าไร่ ตำบลบ้านด่าน ตำบลท่าข้าม อำเภออรัญประเทศ และตำบลผักขะ อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว (พ.ศ. 2559)

มีการระบุจำแนกพื้นที่ออกเป็น 10 บริเวณ แต่ละบริเวณมีข้อกำหนดว่าสามารถก่อสร้างอาคารประเภทใดได้บ้าง และยังมีข้อกำหนดความสูงของอาคารที่ก่อสร้างไม่ให้เกินกี่เมตรอีกด้วย โดยบริเวณที่สามารถสร้างได้สูงสุดไม่เกิน 18 เมตร ซึ่งแต่ละบริเวณมีข้อกำหนดแตกต่างกันออกไป โดยพื้นที่ที่สามารถก่อสร้างโรงงานอุตสาหกรรมได้ มีดังนี้

- บริเวณที่ 4 (ตำบลป่าไร่) และ บริเวณที่ 5 (ตำบลผักขะ) ซึ่งบริเวณที่ 4.1 เป็นที่ตั้งของนิคมอุตสาหกรรมสระแก้ว 4.2 อยู่ติดกับตำบลบ้านใหม่หนองไทร ส่วนบริเวณที่ 5 จะเน้นไปที่คลังสินค้า เชื่อมโยงกับทางรถไฟสายตะวันออกและทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 33 ที่สามารถเชื่อมโยงไปยังจังหวัดอื่น ๆ ได้
- บริเวณที่ 8 ที่ครอบคลุมพื้นที่ส่วนใหญ่ในตำบลผักขะ อำเภอวัฒนานคร และอยู่ติดกับบริเวณที่ 5 ก่อสร้างได้เฉพาะ อุตสาหกรรมประเภทที่ได้รับจากส่งเสริมจาก BOI และอุตสาหกรรมแปรรูปเกษตรเท่านั้น
- บริเวณที่ 10 (พื้นที่ ส.ป.ก.) ก่อสร้างได้เฉพาะอุตสาหกรรมแปรรูปเกษตรเท่านั้น

(2) พระราชกฤษฎีกาควบคุมการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบางอย่าง (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2496

- ระบุให้ ผลไม้ เมล็ดธัญญาหาร เมล็ดพืช รวมทั้งเมล็ดในผลไม้ และพันธุ์ไม้ พันธุ์ผัก อยู่ในบัญชีรายชื่อสินค้าที่ต้องมีการควบคุมนำเข้า

(3) ความตกลงทางการค้าภายใต้องค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO)

- อนุญาตให้นำเข้าสินค้าเกษตรต่าง ๆ 22 รายการ หากมีการขึ้นทะเบียนนำเข้าสินค้าตามพันธกรณีตามความตกลงการค้าภายใต้องค์การการค้าโลก ดังนี้
 - นมและครีมและเครื่องดื่มประเภทนมปรุงแต่ง นมผงขาดมันเนย
 - สินค้ามันฝรั่ง หอมหัวใหญ่ กระเทียม
 - มะพร้าว แพรกชั้นของน้ำมันมะพร้าว เนื้อมะพร้าวแห้ง น้ำมันมะพร้าว

- ลำไยแห้ง
- เมล็ดกาแฟ ชา
- พริกไทย
- ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าว เมล็ดถั่วเหลือง
- เมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่
- น้ำมันถั่วเหลือง น้ำมันปาล์ม และน้ำมันเนื้อในเมล็ดปาล์ม
- น้ำตาล
- ผลิตภัณฑ์กาแฟ กาแฟสำเร็จรูป กากถั่วเหลือง
- เส้นไหมดิบ

(4) พระราชบัญญัติ การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532

มาตรา 30 บรรดาที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่ ส.ป.ก ได้มา ให้ ส.ป.ก มีอำนาจจัดให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด ตามขนาดการถือครองที่ดินดังกล่าว

- หากเป็นเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกร และเป็นที่ดินที่คณะกรรมการกำหนดมิให้มีการโอนสิทธิที่ดิน ที่ถือที่ดินจำนวนไม่เกินห้าสิบไร่ ซึ่งประกอบเกษตรกรรมอื่นนอกจากเลี้ยงสัตว์ใหญ่ ให้จัดเป็นเกษตรกรเช่า หรือสถาบันเกษตรกรเช่า

- หากที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้มา เป็นที่ดินที่มีการถือครองอยู่แล้วเกินจำนวน 50 ไร่ ให้เกษตรกรดังกล่าวยื่นคำร้องและยินยอมชำระค่าเช่าหรือค่าชดเชยที่ดินในอัตราหรือจำนวนที่เพิ่มขึ้นตามที่กำหนดตามจำนวนที่เกษตรกรถือครองได้ แต่รวมกันแล้วต้องไม่เกินหนึ่งร้อยไร่ในการกำหนดอัตราค่าเช่าหรือค่าชดเชยที่ดินดังกล่าว

- ถ้าเกษตรกรได้เข้าครอบครองที่ดินดังกล่าวก่อน พ.ศ. 2510 ให้เรียกเก็บเฉพาะค่าธรรมเนียมในการโอนและรังวัด และค่าปรับปรุงที่ดิน ส.ป.ก. ตามจำนวนที่คณะกรรมการกำหนดเฉพาะส่วนที่ไม่เกินห้าสิบไร่

(5) พระราชบัญญัติ การเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559

- กำหนดอำนาจและหน้าที่ของ คชก.
- มาตรา 40 ให้ คชก. ต่ำบล ประกาศกำหนดอัตราค่าเช่านาขั้นสูง ผลผลิตขั้นสูงของผลิตผลเกษตรกรรมซึ่งเป็นพืชหลักที่นิยมปลูกในพื้นที่ กำหนดเวลาที่ผู้ให้เช่านาอาจเรียกเก็บค่าเช่านาในแต่ละปีตามความเหมาะสมแห่งท้องที่ และประเภทของพืชหลัก

4.5.2 การจัดการขยะอย่างถูกสุขลักษณะเพียงพอ

จากปัญหาขยะล้นเมืองของจังหวัดสระแก้วซึ่งหมายรวมพื้นที่ SEZ ด้วย เนื่องจากมีการจัดการขยะแบบรวมศูนย์คือกลุ่มพัฒนานครโดยมี เทศบาลตำบลพัฒนานครเป็นเจ้าภาพหลัก โดยมี 35 อบต.ร่วมด้วย กำจัดขยะชุมชนโดยวิธีการเทกองกลางแจ้งและมีแผนการก่อสร้างโรงไฟฟ้า โดยใช้ขยะมูลฝอยชุมชนเป็นเชื้อเพลิง และมีระบบฝังกลบแบบถูกหลักสุขาภิบาล 1 แห่ง สถานกำจัดขยะชุมชนอีก 1 แห่ง อยู่ที่เทศบาลเมืองอรัญประเทศ เป็นแบบจัดการเทศบาลของตนเองแห่งเดียว กำจัดขยะชุมชนโดยวิธีการเทกองกลางแจ้ง นอกจากนี้ยังมีการลักลอบทิ้งขยะสินค้ามือสอง และมีการเผาขยะที่กองทิ้งกลางแจ้ง และขยะสินค้ามือสองทำให้เกิดมลพิษอากาศในรูปควัน และฝุ่นละออง จึงเห็นได้ว่ามีปัญหาขยะทั้งปริมาณและวิธีการกำจัด นอกจากนี้การพัฒนา SEZ จะมีทั้งขยะชุมชน (ซึ่งต้องอาศัยการบริการของ อบต.) ขยะอุตสาหกรรมทั้งอันตรายและไม่อันตราย (การจัดการขยะไม่อันตรายอาจจะใช้ การบริการของ อบต. ส่วนการจัดการขยะอันตรายดำเนินการโดยผู้ประกอบการตามความเหมาะสมสอดคล้องกับกฎหมาย) ในการจัดการขยะควรพิจารณาหลักการเศรษฐกิจหมุนเวียนดังกล่าวข้างต้นในการกำหนดขอบเขตจึงได้เสนอประเด็นยุทธศาสตร์การจัดการขยะ โดยวิเคราะห์ความเชื่อมโยงกับนโยบาย แผน แผนงาน และกฎหมายที่เกี่ยวข้องดังนี้

1) นโยบาย แผน

1.1) ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580)

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ข้อ 4.4 อนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ มีระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย ระบบเก็บขนและกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลของชุมชนให้ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล ข้อ 4.1.5 ส่งเสริมการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน พร้อมทั้งส่งเสริมให้มีการลดขยะเป็นศูนย์ จัดการขยะแบบเบ็ดเสร็จยั่งยืน 4.1.5 จัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและค่ามาตรฐานสากล พร้อมทั้งกำหนดเป้าหมายการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทางถึงปลายทาง ด้วยเป้าหมาย 3Rs (Reduce Reuse Recycle) พร้อมทั้งมีกลไกกำกับดูแลการจัดการขยะและมลพิษอย่างเป็นระบบทั้งประเทศ

1.2) นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579)

นโยบายที่ 2 สร้างการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อความมั่นคงและยั่งยืน
นโยบายที่ 2.1 สร้างระบบเศรษฐกิจสังคมที่เกื้อกูลและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ประเด็นหลัก การจัดการวัสดุและขยะ
นโยบายที่ 2.3 สร้างภูมิคุ้มกันต่อ สัดส่วนการนำขยะ กลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ (เพิ่มขึ้น) (3) ปริมาณขยะที่เข้าระบบการจัดขั้นสุดท้าย (ตัน) (ลดลง)

1.3) แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม (พ.ศ. 2560 – 2564)

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี ได้รับการป้องกัน บำบัด และฟื้นฟู มุ่งเน้น กลยุทธ์ที่ 2.1 การป้องกัน ลด และขจัดมลพิษแผนงานการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน กลยุทธ์ที่ 2.3 การจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมชุมชน และสิ่งแวดล้อมอื่น ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 โดยมีอัตราการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ (Recycle) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั่วประเทศของเสียอันตราย

1.4) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 23 ด้าน

แผนแม่บทด้านที่ 18 การเติบโตอย่างยั่งยืน แผนย่อย การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบ ให้เป็นไปตาม มาตรฐานสากล กำหนดเป้าหมายการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทางถึงปลายทาง ด้วยเป้าหมายการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน

1.5) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)

เป้าหมายการพัฒนา ต้นทุนทาง ธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมสามารถสนับสนุน การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความมั่นคง อาหาร พลังงาน และน้ำ มีปริมาณหรือสัดส่วนของขยะมูลฝอย ที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง สุขาภิบาลเพิ่มขึ้น

1.6) แผนการปฏิรูปประเทศ

แผนการปฏิรูปประเทศ 12 ด้าน ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และประเด็น ปฏิรูปที่ 26 เสริมสร้างระบบบริหารจัดการมลพิษ ที่แหล่งกำเนิดให้มีประสิทธิภาพ ขยะมูลฝอยได้รับการจัดการ อย่างถูกต้อง ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75

1.7) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2564)

การรักษาความมั่นคงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.8) ยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งแวดล้อม

1.9) แผนยุทธศาสตร์กระทรวงอุตสาหกรรม (พ.ศ. 2560 – 2564)

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมให้เป็นมิตรกับสังคมและสิ่งแวดล้อม

2) แผนปฏิบัติการกระทรวงมหาดไทย (พ.ศ. 2563 - 2565)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การเพิ่มศักยภาพการพัฒนาสภาพแวดล้อมอนาคต

3) แผนพัฒนาท้องถิ่นระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2561 - 2564)

แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลฝักกะ เทศบาลตำบลบ้านด่าน เทศบาลตำบลป่าไร่ องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม เทศบาลเมืองอรัญประเทศ เทศบาลตำบลพากห้วย เทศบาลตำบลบ้านใหม่หนองไทร

4) กฎหมาย

4.1) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535

- หมวด 3 การคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ว่าด้วยการควบคุมมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม
ในเรื่องอื่น ๆ

- ส่วนที่ 2 การวางแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระยะสั้น ระยะกลาง หรือระยะยาวตามความเหมาะสม

- มาตรา 45 ในพื้นที่ที่ได้กำหนดให้เป็นเขตอนุรักษ์ เขตผังเมืองรวม เขตผังเมืองเฉพาะ เขตควบคุมอาคาร เขตนิคมอุตสาหกรรม ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น หรือเขตควบคุมมลพิษตามพระราชบัญญัติไว้แล้วแต่ปรากฏว่ามีสภาพปัญหาคุณภาพสิ่งแวดล้อมรุนแรงเข้าขั้นวิกฤตซึ่งจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขโดยทันที โดยส่วนราชการที่เกี่ยวข้องไม่มีอำนาจตามกฎหมายหรือไม่สามารถที่จะแก้ไขได้

- ส่วนที่ 4 การทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

4.2) พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

- กำหนดแนวทางในการกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย และเหตุรำคาญ

4.3) พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535

- กำหนดแนวทางการรักษาความสะอาดในที่สาธารณะและสถานสาธารณะ

4.4) พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560

- ปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตและค่าบริการจากพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535

4.5.3 การพัฒนาระบบการศึกษาและเสริมสร้างทักษะฝีมือแรงงานรองรับการพัฒนา SEZ

จากข้อมูลแรงงานคนไทยในจังหวัดสระแก้วในช่วงพ.ศ. 2557 - 2563 มีผู้มีอายุ 15 ปีขึ้นไปจำนวน 452,261 - 506,748 คน โดยเป็นกำลังแรงงานปัจจุบันอยู่ในช่วงร้อยละ 62.70 - 67.47 ของผู้มีอายุ 15 ปีขึ้นไป และผู้มีงานทำร้อยละ 61.20 - 66.68 ของผู้มีอายุ 15 ปีขึ้นไป จะเห็นได้ว่าผู้มีงานทำร้อยละ 97.61 - 98.83

ของกำลัง แสดงว่ากำลังแรงงานปัจจุบันได้งานทำเกือบหมด จึงมีผู้ว่างงานน้อยมาก และในภาพรวมยังไม่ขาดแคลนแรงงาน

เมื่อพิจารณาการประกอบอาชีพของผู้มีงานทำในเชิงเศรษฐกิจ พบว่า มีผู้มีงานทำนอกภาคเกษตรมากกว่าภาคเกษตร คือ ร้อยละ 54.88 - 64.89 ของผู้มีงานทำ และร้อยละ 35.11 - 45.12 ของผู้มีงานทำตามลำดับ และด้วยพื้นที่เกษตรของจังหวัดสระแก้วมีถึงร้อยละ 67.59 ของพื้นที่จังหวัด และมีการปลูกพืชเศรษฐกิจ ได้แก่ อ้อย มันสำปะหลัง ข้าวนาปี ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ซึ่งยังต้องการแรงงานภาคเกษตร จึงเห็นได้ว่า มีแรงงานต่างด้าวทั้งถูกกฎหมายและผิดกฎหมายมาทำงานด้านเกษตร นอกจากนี้แรงงานในพื้นที่นิคมทำงานในนิคมอุตสาหกรรมของจังหวัดอื่น ๆ เนื่องด้วยปัจจุบันนี้ งานภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่ SEZ ยังมีไม่มาก ซึ่งแรงงานสำหรับสาขาการผลิตมีเพียง ร้อยละ 10.10 - 13.07 ของผู้มีงานทำ

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาอาชีพของผู้มีงานทำเฉพาะพื้นที่ศึกษา พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่อยู่นอกภาคเกษตร และประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ซึ่ง 5 อาชีพที่ประชาชนในพื้นที่ศึกษาประกอบอาชีพมากที่สุดคือรับจ้างทั่วไป กำลังศึกษา ทำนา ค่าขาย และไม่ม้ออาชีพ ซึ่งไม่ต้องใช้ทักษะในการทำงาน นอกจากนี้ยังพบว่าแรงงานของคนในพื้นที่ยังมีทักษะไม่ถึงระดับที่ต้องการด้านอุตสาหกรรม โดยพิจารณาจากระดับการศึกษา โดยประเมินจากข้อมูลการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ใน พ.ศ. 2562 พบว่า ผู้มีงานทำในจังหวัดสระแก้วจำนวน 322,858 คน ร้อยละ 69.4 การศึกษาค่อนข้างต่ำ โดยจบการศึกษาในระดับชั้นที่ต่ำกว่าประถมศึกษา หรือไม่มีการศึกษาร้อยละ 27.5 ระดับชั้นประถมศึกษาร้อยละ 23.5 และมัธยมศึกษาตอนต้นร้อยละ 18.4 และผู้มีงานทำที่จบการศึกษาโดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย และมีสถานภาพเป็นลูกจ้างมากที่สุด โดยร้อยละ 37.4 ของจำนวนแรงงานทั้งหมด แบ่งเป็นลูกจ้างเอกชนร้อยละ 27 และลูกจ้างรัฐบาล ร้อยละ 10.4 ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการประกอบอาชีพเป็นแบบไม่ใช้ทักษะมากนัก ซึ่งอาจจะมาจากระดับการศึกษาเป็นสาเหตุหนึ่ง

ดังนั้นการพัฒนาทักษะแรงงานที่เชื่อมโยงกับการศึกษาจึงเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ที่ควรพิจารณาในการพัฒนา SEZ โดยมีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ นโยบาย แผน กฎหมาย โครงการดังต่อไปนี้

1) นโยบาย แผน

1.1) ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580)

แนวทางการพัฒนายุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ที่สำคัญซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาด้านแรงงานคือ ยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งมีเป้าหมายการพัฒนาเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ มีศักยภาพและพร้อมเรียนรู้ สู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นวัตกรรม ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง ในการพัฒนาช่วงวัยแรงงาน จะมุ่งเน้นยกระดับศักยภาพ ทักษะ และสมรรถนะแรงงานอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับความสามารถเฉพาะบุคคล และความต้องการของตลาดแรงงาน มีการทำงานตามหลักการทำงานที่มีคุณค่าเพื่อสร้างผลิตภาพเพิ่มให้กับประเทศ

1.2) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ 11 การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต (พ.ศ. 2561 - 2580)

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่การพัฒนา ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต มุ่งเน้นการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์และการพัฒนาคนเชิงคุณภาพในทุกช่วงวัย ตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์ ปฐมวัย วัยเรียน วัยรุ่น วัยแรงงาน และวัยผู้สูงอายุ โดยแนวทางการพัฒนาที่สำคัญซึ่งส่งผลกระทบต่อพัฒนาด้านแรงงาน คือ แผนย่อยที่ 4 การพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัยแรงงาน มุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับศักยภาพ ทักษะ และสมรรถนะแรงงานอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับความสามารถเฉพาะบุคคลและความต้องการของตลาดแรงงาน ทั้งทักษะฝีมือ ทักษะด้านเทคโนโลยีทักษะภาษา มีการทำงานตามหลักการการทำงานที่มีคุณค่าเพื่อสร้างผลิตภาพเพิ่มให้กับประเทศ มีวัฒนธรรมการทำงานที่พึงประสงค์มีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะทางการเงินเพื่อให้สามารถบริหารจัดการการเงินของตนเองและครอบครัว นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงการพัฒน การปรับเปลี่ยน ทักษะและสร้างศักยภาพให้ผู้ที่เคยกระทำผิดสามารถประกอบอาชีพเป็นกำลังในการพัฒนาประเทศ และอยู่ในสังคมอย่างสงบสุข

1.3) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์

แนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ซึ่งส่งผลกระทบต่อพัฒนาด้านแรงงาน คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ โดยแนวทางการพัฒนาที่ 2 การพัฒนาศักยภาพคนให้มีทักษะความรู้ และความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า ซึ่งมุ่งเน้นการส่งเสริมแรงงานให้มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพที่เป็นไปตามความต้องการของตลาดงาน โดยพัฒนาศูนย์ฝึกอบรมสมรรถนะแรงงานที่ได้มาตรฐานตามระบบคุณวุฒิวิชาชีพ และมาตรฐานฝีมือแรงงาน จัดทำมาตรฐานอาชีพในอุตสาหกรรมเป้าหมายที่มี ศักยภาพ และให้มีการประเมินระดับทักษะของแรงงานบนฐานสมรรถนะ เร่งพัฒนาระบบข้อมูลความต้องการและการผลิตกำลังคนที่มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสามารถนำไปใช้คาดการณ์ความต้องการกำลังคนที่สอดคล้องกับทิศทางตลาดงานในอนาคต รวมทั้งจัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลและให้คำปรึกษาในการเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ และอาชีพอิสระทั้งการจัดหาแหล่งเงินทุนและการตลาดที่เหมาะสม และให้สถาบันการศึกษาจัดทำหลักสูตรระยะสั้น พัฒนาทักษะพื้นฐานและทักษะที่จำเป็นสำหรับแรงงานกลุ่มนี้ นอกจากนี้ส่งเสริมให้สถาบันการเงินร่วมกับสถานประกอบการกำหนดมาตรการการออมที่จูงใจแก่แรงงานและกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมการออมอย่างต่อเนื่อง เพื่อความมั่นคงทางการเงินหลังเกษียณ

1.4) แผนแม่บทด้านแรงงาน (พ.ศ. 2560 – 2564)

- ยุทธศาสตร์ที่ 1: การเพิ่มศักยภาพแรงงานและผู้ประกอบการ เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ และแข่งขันได้อย่างยั่งยืน
- กลยุทธ์ที่ 1: พัฒนาศักยภาพแรงงานและสถานประกอบการให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในเวทีโลก

- กลยุทธ์ที่ 2: เสริมสร้างความร่วมมือและพัฒนาเครือข่ายพันธมิตรภาครัฐ และภาคเอกชนร่วมด้านแรงงาน
- กลยุทธ์ที่ 3: ส่งเสริมและพัฒนาสถานประกอบการให้มีความรับผิดชอบต่อสังคมด้านแรงงาน โครงการ

1.5) แผนงานการยกระดับศูนย์ฝึกอบรมแรงงานเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต

สาระสำคัญ ยกกระดับศูนย์ฝึกอบรมเพื่อสร้างสมรรถนะแรงงานตามระบบคุณวุฒิวิชาชีพและมาตรฐานฝีมือแรงงานเพื่อสร้างแหล่งพัฒนาแรงงานให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานอาชีพ และมาตรฐานฝีมือแรงงานให้กับแรงงานที่ไม่ผ่านการทดสอบให้มีแหล่งอบรมเพิ่มเติม และแรงงานที่ต้องการพัฒนา ทักษะเพิ่มเติม รวมถึงแรงงานที่ต้องการเปลี่ยนสายอาชีพ ให้มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะได้มาตรฐาน ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน โดยบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน ศูนย์ทดสอบ สถานศึกษา และสถานฝึกอบรมทั้งในและนอกสถานประกอบการที่มีศักยภาพ เพื่อให้แรงงานมีโอกาสในการพัฒนาทักษะ ตามศักยภาพและความ ต้องการของตนในลักษณะการเก็บหน่วยกิตการเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

- หน่วยงานดำเนินการหลัก สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน สถาบันฝึกอบรม
- กรอบระยะเวลาดำเนินการ 5 ปี (พ.ศ. 2560 – 2564)

2) กฎหมาย

2.1) กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน

หมายถึง กฎหมายที่บัญญัติถึงสิทธิและหน้าที่ระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง โดยกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำในการใช้แรงงานและการจ่ายค่าตอบแทนในการทำงาน ทั้งนี้ เพื่อให้ลูกจ้างทำงานด้านความปลอดภัยมีสุขภาพอนามัยดีได้รับค่าตอบแทนและสวัสดิการตามสมควร

2.2) กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ เป็นกฎหมายที่กำหนดแนวทางปฏิบัติต่อกันระหว่างบุคคลสองฝ่าย

คือ ฝ่ายนายจ้างและฝ่ายลูกจ้าง เพื่อให้บุคคลทั้งสองฝ่ายได้มีความเข้าใจอันดีต่อกันสามารถตกลงในเรื่องสิทธิหน้าที่ และผลประโยชน์ในการทำงานร่วมกันได้รวมทั้งกำหนดวิธีการระงับข้อขัดแย้งหรือข้อพิพาทแรงงานที่เกิดขึ้นให้ยุติลงโดยรวดเร็ว ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสงบสุข ในสถานประกอบกิจการ ซึ่งจะส่งผลถึงเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ

2.3) กฎหมายว่าด้วยพนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ กฎหมายดังกล่าวคือ พระราชบัญญัติ พนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. 2534

เป็นกฎหมายที่ว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานและแรงงานสัมพันธ์ในภาครัฐวิสาหกิจ
เป็นการคุ้มครองสิทธิประโยชน์ซึ่งไม่น้อยกว่ามาตรฐานขั้นต่ำตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน

2.4) กฎหมายความปลอดภัยในการทำงาน

เป็นการกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำให้สถานประกอบการถือปฏิบัติ เพื่อความปลอดภัยและ
สุขภาพอนามัยที่ดีปราศจากอุบัติเหตุ และโรคเนื่องจากการทำงาน

บทที่ 5

การประเมินข้อมูลฐาน

การประเมินข้อมูลฐาน (Baseline Assessment) เป็นการประเมินสถานภาพและแนวโน้มการพัฒนาของตัวชี้วัดในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ โดยข้อมูลครอบคลุมช่วงเวลาตั้งแต่ก่อนและหลังการประกาศเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ซึ่งต้องคำนึงถึงความเพียงพอของฐานข้อมูลที่ได้มีการเก็บรวบรวมไว้ด้วย เพื่อจะได้ทำการเปรียบเทียบระหว่างการพัฒนาและไม่พัฒนาได้ ในบทนี้จะกล่าวถึงการประเมินข้อมูลฐานของแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ซึ่งจะกล่าวต่อไป

ในที่นี้จะอธิบายตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายดังนี้

ตัวชี้วัด หมายถึง สิ่งที่จะเป็นตัวบ่งชี้ว่าหน่วยงานสามารถปฏิบัติงานบรรลุเป้าประสงค์ที่วางไว้ได้หรือไม่ ซึ่งจะต้องพิจารณาหาปัจจัยที่เป็นตัวบ่งชี้ดังกล่าว และต้องใช้ถ้อยคำที่ชัดเจน ทั้งในแง่ของคำจำกัดความและการระบุขอบเขต เช่น “เงินลงทุน” เป็นต้น โดยตัวชี้วัดนี้จะถูกนำมาเป็นหลักในการกำหนดค่าเป้าหมายในลำดับต่อไป

สำหรับแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์จะกำหนด 1 ตัวชี้วัด (ซึ่งต่างจากตัวชี้วัดในการประเมินทางเลือก โดยตัวชี้วัดสำหรับการประเมินทางเลือก อาจใช้คำว่า ปัจจัย)

ค่าเป้าหมาย หมายถึง ตัวเลข หรือค่าของตัวชี้วัดความสำเร็จ ที่หน่วยงานต้องการบรรลุ โดยกำหนด หรือ ระบุว่า ในแผนงานนั้น ๆ หน่วยงานต้องการทำอะไร ให้ได้เป็นจำนวนเท่าไร และภายในกรอบระยะเวลาเท่าใด จึงจะถือว่าบรรลุเป้าหมาย เช่น เงินลงทุนเพิ่มขึ้นต่อปี

5.1 การเพิ่มมูลค่าเกษตรแปรรูปเพื่อดึงดูดการลงทุน

5.1.1 จุดมุ่งหมาย

ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปมูลค่าสูงแบบต่อเนื่อง ยั่งยืน มีผลิตภาพ และการจ้างงานเต็มที่ การมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน รวมทั้งส่งเสริมนวัตกรรมเพื่ออุตสาหกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

5.1.2 วัตถุประสงค์เพื่อความยั่งยืน

1) ส่งเสริมอุตสาหกรรมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตผลทางการเกษตรของจังหวัดสระแก้ว โดยตระหนักถึงความยั่งยืน

2) พัฒนากฎระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมด้านเกษตรกรรมของประเทศไทยใช้ประโยชน์จากการลงทุนในพื้นที่เป้าหมายในประเทศ ทั้งในด้านแรงงาน ตลาด และสิทธิประโยชน์ด้านการผลิตและการค้าลงทุน ส่งเสริมและสร้างบรรยากาศในการค้า การลงทุน และชักจูงให้ผู้ประกอบการ นักลงทุน มาดำเนินกิจการในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว อย่างไรก็ตาม จะต้องเป็นอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

3) ใช้ทรัพยากรแรงงานของคนในพื้นที่สูงสุด ด้วยส่งเสริมการศึกษาหรือฝึกอบรมเพื่อสร้างทักษะให้สูงขึ้น ตอบโจทย์ความต้องการของตลาดในพื้นที่ และทักษะที่สอดคล้องกับอุตสาหกรรมเป้าหมายและอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง

5.1.3 ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัดคือเงินลงทุนแบบสะสมสำหรับอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่เข้าข่าย BOI ระดับ B2 B1 A1 A2 A3 และ A4 และ/ หรืออุตสาหกรรมเพิ่มมูลค่าเกษตรแปรรูปโดยกำหนดเป้าหมาย คือ การลงทุนเพิ่มขึ้น โดยพิจารณาจากรายงานความก้าวหน้าเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ของ สศช. (มิถุนายน พ.ศ. 2563 ถึง พฤษภาคม พ.ศ. 2564) พบว่าในช่วงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2562 ถึง เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2563 พบว่าเงินลงทุนจากนโยบายการส่งเสริมการลงทุนของรัฐสำหรับอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่เข้าข่าย BOI ระดับ B2 B1 A1 A2 A3 และ A4 โดยรวม 1,869.18 ล้านบาท/ ปี ในขณะที่ ช่วงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2563 ถึง เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2564 มีงบประมาณการลงทุนสะสมเพิ่มขึ้นเป็น 1,900.55 ล้านบาท/ ปี มีอัตราการลงทุนเพิ่มขึ้นคิดเป็น ร้อยละ 1.7 จากช่วงปีพ.ศ. 2563 – 2564 ในกรณีนี้ จึงเสนอเงินลงทุนสะสมในอุตสาหกรรมด้านการเกษตรที่เข้าข่าย BOI เพิ่มขึ้นอัตราอย่างน้อยร้อยละ 1.7 ต่อปี เทียบจากปีก่อนหน้า เป็นค่าเป้าหมาย เริ่มต้นพ.ศ. 2565 เป็นต้นไป ทั้งนี้ การกำหนดอัตราอย่างน้อยร้อยละ 1.7 ต่อปี เพื่อให้เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วแสดงถึงการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมอย่างต่อเนื่อง และมั่นคง

5.1.4 แนวโน้มโดยเทียบจากปีก่อนหน้านี้ถึงปัจจุบัน

จากข้อมูลสถิติสะสมงบประมาณลงทุนรับการส่งเสริม BOI ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ในช่วงระหว่างวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2559 ถึง พ.ศ. 2563 โดยกำหนดกรอบเป้าหมายอุตสาหกรรมเป็นประเภทเกษตรกรรม โดยมีโรงงานเข้าข่าย BOI จำนวน 5 โรงงาน ได้แก่ ผลิตภัณฑ์อาหารสัตว์ เค้กเลเยอร์ เวเฟอร์ ผลิตภัณฑ์น้ำตาลและน้ำเชื่อม และเค้ก ดังสรุปในตารางที่ 5.1-1 โดยพิจารณางบประมาณลงทุนสะสมที่ได้ดำเนินการลงทุนแล้ว เพราะว่ามีบางรายได้รับการส่งเสริมการลงทุนแต่ยังไม่ยื่นขอแจ้งจัดประกอบกิจการโรงงาน และบางรายยังไม่พบข้อมูลในฐานข้อมูลของ สนง.อุตสาหกรรมจังหวัดสระแก้ว เป็นต้นเช่น ผลิตภัณฑ์น้ำตาลและน้ำเชื่อม และเค้ก ใน พ.ศ. 2563 ซึ่งในกรณีนี้จะไม่นำมาพิจารณา ทั้งนี้ แนวโน้มการลงทุนที่ได้รับสิทธิประโยชน์จาก BOI มีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.7 ต่อปี ในช่วงระหว่าง พ.ศ. 2563 และ พ.ศ. 2564 ดังที่ได้กล่าวข้างต้น อย่างไรก็ตาม เนื่องจากข้อจำกัดของข้อมูลที่ปรึกษาจึงคาดการณ์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงอัตราการเพิ่มขึ้นของเงินลงทุนแบบสะสมร้อยละ 1.7 แต่หากมีการส่งเสริมแนวทาง

เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) หรือ เศรษฐกิจชีวภาพ - หมุนเวียน-สีเขียว (Biocircular - Green Economy: BCG) ก็สามารถเพิ่มอัตราให้สูงกว่าร้อยละ 1.7 ได้

ตารางที่ 5.1-1 ข้อมูลสถิติสะสมงบประมาณลงทุนรับการส่งเสริม BOI เฉพาะเขตแปรรูปในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ในช่วงระหว่างวันที่ 25 พฤษภาคม 2559 ถึง พ.ศ. 2563

พ.ศ.	อุตสาหกรรม	เงินลงทุน (ล้านบาท)
2559	ผลิตภัณฑ์อาหารสัตว์	35.00
2562	เค้กละเยอร์	428.00
2562	เวเฟอร์	137.00
2563	ผลิตภัณฑ์น้ำตาลและน้ำเชื่อม*	5,071.84
2563	เค้ก*	320.00

* ยังไม่มีการดำเนินการก่อสร้าง

ที่มา: BOI., 2564

จากรายงานเกี่ยวกับการลงทุนที่เพิ่มมากขึ้นดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่ามีแนวโน้มการลงทุนเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามต้องหามาตรการสร้างแรงจูงใจการลงทุนอุตสาหกรรมเป้าหมายและอุตสาหกรรมแปรรูปเกษตรที่มีมูลค่าสูงในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วให้มากขึ้น

5.2 การจัดการขยะอย่างถูกสุขลักษณะเพียงพอ

ปัญหาการจัดการขยะเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในทุกพื้นที่ที่มีการขยายตัวของประชากร และการขยายตัวของชุมชน ซึ่งในจังหวัดสระแก้วมีปริมาณขยะมูลฝอยที่กำจัดถูกต้องเพียง 19 ตัน/ วัน คิดเป็น ร้อยละ 3.52 โดยปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้นใน พ.ศ. 2563 ปริมาณ 540.48 ตัน/ วัน โดยในจังหวัดสระแก้วมีสถานที่กำจัดขยะ 14 แห่ง กำจัดขยะถูกต้อง 1 แห่ง กำจัดขยะไม่ถูกต้อง 13 แห่ง และไม่มีสถานีขนถ่าย (Transfer Station) (กรมควบคุมมลพิษ, 2562) โดยระบบการกำจัดขยะแบบถูกต้อง 1 แห่งนั้น คือระบบฝังกลบแบบถูกหลักสุขาภิบาลหรือสุขลักษณะ อยู่ที่ตำบลวังน้ำเย็น ตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว สำหรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วมีสถานจัดการขยะเพียง 2 แห่ง ซึ่งจัดอยู่ใน 13 แห่งที่กำจัดขยะไม่ถูกต้อง แต่แห่งหนึ่งได้ปรับปรุงเป็นการจัดการขยะแบบรวมศูนย์ คือ กลุ่มพัฒนานคร ครอบคลุม 35 องค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีเทศบาลตำบลพัฒนานครเป็นเจ้าภาพหลัก ดำเนินการกำจัดขยะชุมชนโดยระบบฝังกลบแบบถูกหลักสุขาภิบาลหรือสุขลักษณะ และมีแผนการก่อสร้างโรงไฟฟ้าโดยใช้ขยะมูลฝอยชุมชนเป็นเชื้อเพลิงในระยะต่อไป และสถานกำจัดขยะชุมชนอีกแห่งหนึ่งเป็นระบบกำจัดขยะชุมชนโดยวิธีเทกองกลางแจ้ง อยู่ที่เทศบาลอรัญประเทศ โดยจัดการขยะชุมชนเฉพาะเทศบาลของตนเอง

ประเด็นที่เป็นปัญหาขยะต้องมีการจัดการอย่างมากในพื้นที่ คือขยะมือสองที่เกิดจากตลาดโรงเกลือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งขยะในรูปแบบเศษผ้า เสื้อผ้า รองเท้า และกระเป๋ ซึ่งการจัดการขยะประเภทนี้นอกจากการ

คัดแยกขยะที่พอจะนำกลับมาใช้ได้แล้วคือการเผาโดยทำเป็นขยะเชื้อเพลิง (Refuse Derived Fuel: RDF) ซึ่งกลุ่มพัฒนานครมีแผนที่จะสร้างโรงไฟฟ้าขยะเชื้อเพลิงดังกล่าวข้างต้น และอีก 1 แห่ง คือ การนิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว มีแผนในการสร้างโรงงานเผาขยะที่เผาใหม่ได้ด้วยเทคโนโลยีการใช้เชื้อเพลิงขยะ (Refuse Derived Fuel: RDF) ซึ่งประชาชนในพื้นที่ไม่เห็นด้วยเนื่องจากเริ่มแรกเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว กำหนดให้เป็นนิคมอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งยังเป็นประเด็นปัญหาที่ต้องพิจารณาต่อไป

“ขยะเชื้อเพลิง หรือ Refuse Derived Fuel ที่นิยมเรียกว่า RDF หมายถึง ขยะมูลฝอย ที่ผ่านกระบวนการจัดการต่าง ๆ เช่น การคัดแยกวัสดุที่เผาใหม่ได้ออกมา การฉีกหรือตัดขยะมูลฝอย ออกเป็นชิ้นเล็ก ๆ เพื่อเป็นการปรับปรุงและแปลงสภาพขยะให้เป็นเชื้อเพลิงแข็งที่มีคุณสมบัติในด้านค่าความร้อน (Heating Value) ความชื้นและความหนาแน่นที่เหมาะสมในการใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับผลิตกระแสไฟฟ้าหรือสำหรับการผลิตพลังงานความร้อน ข้อดีของการนำขยะมาผ่านกระบวนการ เพื่อผลิตเป็นเชื้อเพลิงขี้เถ้า นอกจากจะทำให้มีองค์ประกอบทางเคมีและทางกายภาพที่ค่อนข้างสม่ำเสมอแล้ว ค่าความร้อนของเชื้อเพลิงยังมีค่าที่ค่อนข้างสูงเมื่อเปรียบเทียบกับขยะมูลฝอยที่เก็บรวบรวมมาในตอนแรก และเมื่อนำขยะมาแปลงสภาพให้อยู่ในรูปของเชื้อเพลิงแข็งจะช่วยให้ง่ายต่อการจัดเก็บ การขนส่ง และการจัดการต่าง ๆ” (กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงพลังงานและมูลนิธิพลังงานเพื่อสิ่งแวดล้อม, 2551)

5.2.1 จุดมุ่งหมาย

สร้างหลักประกันว่าคนมีชีวิตที่มีสุขภาพดีและส่งเสริมสวัสดิภาพสำหรับทุกคนในทุกวัย โดยลดปริมาณขยะด้วยประยุกต์ใช้หลักการ 3Rs และเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ส่งผลให้คุณภาพสิ่งแวดล้อมทั้งด้านน้ำ และอากาศดีขึ้น ตลอดจนส่งเสริมสุขภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ที่ดีให้แก่ประชาชนในพื้นที่

5.2.2 วัตถุประสงค์เพื่อความยั่งยืน

1) ส่งเสริมระบบเก็บขนและกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลของชุมชนให้ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล พร้อมทั้งกำหนดเป้าหมายการจัดการขยะตั้งแต่ต้นถึงปลายทาง ด้วยเป้าหมาย 3Rs (Reduce Reuse Recycle) สำหรับขยะชุมชน ตามหลักการเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) และของเสียอุตสาหกรรม โดยเพิ่มสัดส่วนการนำขยะหรือของเสียกลับมาใช้ใหม่ รวมถึงลดปริมาณขยะหรือของเสียที่เข้าระบบการจัดการขั้นสุดท้าย (ปลายทาง)

2) เพิ่มศักยภาพพื้นที่ในการรองรับขยะ และถูกจัดการอย่างถูกต้อง ด้วยการฝังกลบแบบถูกหลักสุขาภิบาล หรือ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอื่นที่ประชาชนในพื้นที่ให้การยอมรับ เพื่อเพิ่มร้อยละปริมาณขยะที่ถูกกำจัดอย่างถูกต้องให้มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

5.2.3 ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย

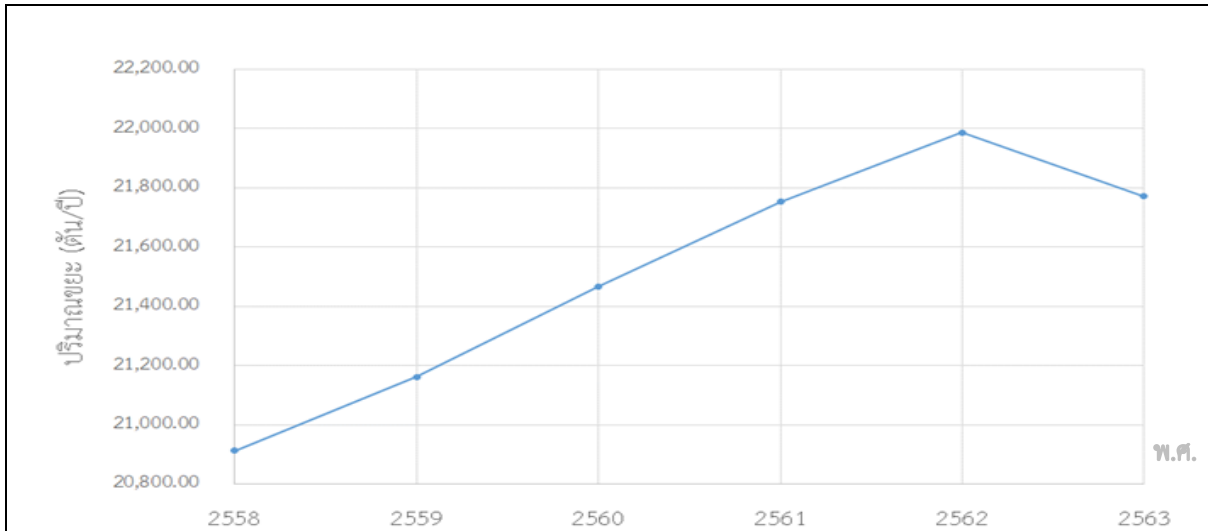
ปริมาณขยะที่นำมากำจัดอย่างถูกต้องในจังหวัดสระแก้ว โดยอ้างอิงข้อมูลสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสระแก้ว พบว่าในปัจจุบัน ค่าความสามารถในการกำจัดขยะอย่างถูกต้อง คือ 19 ตัน/ วัน หรือประมาณ 6,935 ตัน/ ปี หรือคิดเป็นปริมาณขยะที่ถูกนำมากำจัดอย่างถูกต้อง ร้อยละ 3.52 ของปริมาณขยะที่เกิดขึ้นในจังหวัดสระแก้ว และถ้ากำหนดเป้าหมายโดยอ้างอิงยุทธศาสตร์การจัดการมลพิษ 20 ปี คือการจัดการขยะอย่างถูกต้อง ร้อยละ 100 ภายใน พ.ศ. 2569 เพราะฉะนั้นใน พ.ศ. 2568 ควรกำจัดขยะได้ในอัตราส่วนร้อยละ 95 อย่างไรก็ตาม ซึ่งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วไม่สามารถทำได้ เพราะตามข้อมูลที่ประเมินว่าปัจจุบัน (พ.ศ. 2563) มีเพียงร้อยละ 3.52 ของขยะทั้งหมดที่ถูกกำจัดอย่างถูกต้อง ในกรณีที่ไม่สามารถสร้างโรงงาน RDF ในพื้นที่ได้ ดังนั้นจึงกำหนดค่าเป้าหมายดังนี้

กรณีที่ 1 สามารถสร้างโรงงาน RDF ของกลุ่มวัฒนานคร ที่มีการจัดการขยะแบบรวมศูนย์ และมีการแยกขยะจากต้นทางด้วยหลักการเศรษฐกิจหมุนเวียน **ขยะทั้งหมดสามารถกำจัดได้อย่างน้อย ร้อยละ 80 ของขยะที่เกิดขึ้น ภายในปี 2569**

กรณีที่ 2 ไม่สามารถสร้างโรงงาน RDF ได้ มีแต่การแยกขยะต้นทางด้วยหลักการเศรษฐกิจหมุนเวียน **ขยะทั้งหมดสามารถกำจัดได้ อย่างน้อย ร้อยละ 40 ของขยะที่เกิดขึ้น ภายในปี 2569**

5.2.4 แนวโน้มโดยเทียบจากปีก่อนหน้าถึงปัจจุบัน

การประเมินขยะที่เกิดขึ้นในอนาคตโดยใช้ข้อมูลจำนวนประชากรที่คาดการณ์ในอนาคตและคูณกับค่าอัตราการเกิดขยะต่อคน ซึ่งแบ่งออกเป็นประชากรในเทศบาลนคร เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล ด้วยอัตราการเกิดขยะมูลฝอย เท่ากับ 0.00189 ตัน/ คน/ วัน 0.00115 ตัน/ คน/ วัน 0.00102 ตัน/ คน/ วัน และ 0.00091 ตัน/ คน/ วัน ตามลำดับ (อ้างอิงคู่มือการกรอกข้อมูลการจัดการขยะมูลฝอยตามแบบ คพ. 1 2 และ 3 พ.ศ. 2563 ของกรมควบคุมมลพิษ) ในการนี้จำนวนปริมาณขยะต่อปีในพื้นที่ศึกษาแสดงในรูปที่ 5.2-1



ที่มา: ปรับปรุงจากกรมควบคุมมลพิษ, 2563

รูปที่ 5.2-1 การประมาณปริมาณชยะในพื้นที่ศึกษา ระหว่าง พ.ศ. 2558 – 2563

5.3 การพัฒนาระบบการศึกษาและเสริมสร้างทักษะฝีมือแรงงานรองรับการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

การวิเคราะห์ด้านแรงงานในพื้นที่ศึกษามีดังนี้

5.3.1 ปริมาณแรงงาน

1) แรงงานนอกภาคเกษตร

จากข้อมูลสำนักแรงงานจังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2557 - 2563 (ตารางที่ 5.3-1) สำหรับแรงงานคนไทยในจังหวัดสระแก้ว เป็นผู้ทำงานนอกภาคเกษตร (ร้อยละ 54.88 - 60.90 ของผู้มีงานทำทั้งหมด) มากกว่าภาคเกษตร (ร้อยละ 45.12 - 39.10 ของผู้มีงานทำทั้งหมด) โดยแรงงานนอกภาคเกษตรกระจายทำงานประเภทต่าง ๆ ซึ่งพบว่า 3 ลำดับแรกคือ การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล (ร้อยละ 14.63 - 18.50 ของผู้มีงานทำทั้งหมด) การผลิต (ร้อยละ 10.1 - 13.07 ของผู้มีงานทำทั้งหมด) การก่อสร้าง (ร้อยละ 3.50 - 8.50 ของผู้มีงานทำทั้งหมด) ซึ่งแรงงานคนไทยในพื้นที่นิคมทำงานนอกภาคเกษตรมากกว่าภาคเกษตร เนื่องด้วยเรื่องรายได้ ค่านิยม และงานด้านการผลิตของอุตสาหกรรมในจังหวัดสระแก้วยังน้อยอยู่ นอกจากนี้นิคมอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วเพิ่งเปิดดำเนินการในพ.ศ. 2562 ซึ่งจะเห็นได้ว่า ในช่วงพ.ศ. 2557 - 2563 แรงงานสำหรับสาขาการผลิตมีเพียง ร้อยละ 10.1 - 13.07 ของผู้มีงานทำทั้งหมด จึงกล่าวได้ว่าแรงงานนอกภาคเกษตรสำหรับแรงงานคนไทยในจังหวัดสระแก้วในภาพรวมไม่ขาดแคลนในด้านปริมาณ แต่กระจายแรงงานตามประเภทต่าง ๆ ในสัดส่วนไม่สูง จะเห็นได้ว่าประเภทแรงงานในด้านการผลิตยังน้อย ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมการผลิตยังไม่มากดังกล่าวข้างต้น

2) แรงงานในภาคเกษตร

จากข้อมูลข้อเสนอข้างต้น (ตารางที่ 5.3-1) แรงงานภาคเกษตรในช่วง พ.ศ. 2557 - 2563 มีร้อยละ 39.1 - 45.1 ของผู้มีงานทำทั้งหมด บ่งชี้ถึงภาคเกษตรยังต้องการแรงงานด้านนี้อยู่เมื่อเปรียบเทียบกับภาคการเกษตรเป็นอาชีพหลักของประชากรจังหวัดสระแก้ว และผลิตผลจากการเกษตรสร้างรายได้ให้กับจังหวัด โดยเป็นลำดับต้นของผลิตภัณฑ์มวลรวม ซึ่งภาคเกษตรจะใช้แรงงานต่างด้าวจากประเทศเพื่อนบ้านเป็นหลัก จากการวิเคราะห์แรงงานต่างด้าวที่มาทำงานในจังหวัดสระแก้วใน พ.ศ. 2562 มีถึง 50,456 คน และมาทำงานในภาคการเกษตร จำนวน 39,895 คน หรือประมาณร้อยละ 79.06 ของแรงงานต่างด้าวที่มาทำงานในจังหวัดสระแก้ว โดยแรงงานต่างด้าวเป็นชาวกัมพูชาเป็นส่วนใหญ่ กล่าวคือประมาณร้อยละ 97.87 (พ.ศ. 2561) และร้อยละ 95.82 (พ.ศ. 2562) ซึ่งเข้ามาแบบถูกกฎหมายตามมติคณะรัฐมนตรี (ครม.) เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558 (มาตรา 64) เห็นชอบแนวทางการดำเนินการจัดระบบการจ้างคนต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว กัมพูชา ที่เข้ามาทำงานในลักษณะไป - กลับ หรือตามฤดูกาล ดังนั้นภาคเกษตรยังขาดแรงงานคนไทยในจังหวัดสระแก้ว แต่มีการใช้แรงงานต่างด้าวจากประเทศกัมพูชามาทำงานในภาคการเกษตร

ตารางที่ 5.3-1 สถานภาพและประเภทแรงงานในจังหวัดสระแก้ว

สถานภาพและประเภทแรงงาน	พ.ศ.						
	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563
ยอดรวม (คน)	301,575	303,112	296,648	300,686	300,064	322,858	333,017
ร้อยละ	100	100	100	100	100	100	100
นอกภาคการเกษตร: ประเภท	54.88	56.65	64.89	61.22	57.20	60.90	60.90
- การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล	14.63	15.59	19.59	18.65	17.70	19.20	18.60
- การผลิต	10.21	11.57	13.07	12.31	10.5	11.90	10.10
- การก่อสร้าง	5.13	6.81	8.50	6.57	3.5	4.5	6.0
ภาคการเกษตร: เกษตรกรรม การ ล่าสัตว์ และการป่าไม้	45.12	43.35	35.11	38.78	42.80	39.10	39.10
- ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือในด้าน การเกษตร และการประมง	37.08	37.59	29.60	32.66	38.70	33.00	33.7

ที่มา: สำนักงานแรงงานจังหวัดสระแก้ว, พ.ศ. 2557 - 2563

3) คุณภาพหรือทักษะแรงงาน

จากข้อมูลที่กำลังข้างต้นสำหรับแรงงานนอกภาคเกษตร ซึ่งมีถึงร้อยละ 54.88 - 60.90 ของผู้มีงานทำทั้งหมด แต่กระจายทำงานประเภทต่าง ๆ โดย ลำดับแรก ๆ การขายส่ง - ขายปลีก การซ่อมแซม ยานยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนตัว การผลิต การก่อสร้าง โดยเมื่อพิจารณาระดับการศึกษาซึ่งส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 69.4 ของจำนวนผู้มีงานทำ มีระดับการศึกษาค่อนข้างต่ำ โดยจบการศึกษาในระดับชั้นที่ต่ำกว่า ประถมศึกษา หรือไม่มีการศึกษา ร้อยละ 27.5 ระดับชั้นประถมศึกษา ร้อยละ 23.5 และมีมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 18.4 (ข้อมูลการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พ.ศ. 2562) และผู้มีงานทำที่จบการศึกษาโดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย และสถานภาพเป็นลูกจ้างมากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 37.4 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด จะเห็นได้ว่าการประกอบอาชีพเป็นประเภทไม่ใช้ทักษะมากนัก ดังนั้นการพัฒนาการพัฒนาระบบการศึกษาและเสริมสร้างทักษะฝีมือแรงงานเพื่อรองรับการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว โดยเฉพาะเกี่ยวกับการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง และอุตสาหกรรมเป้าหมายเพื่อได้รับการส่งเสริมการลงทุน

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาอาชีพของแรงงานภาคการเกษตร จะเป็นผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือในด้านการเกษตร และการประมง ซึ่งเป็นประเภทเดียวที่มีสัดส่วนมากที่สุดของภาคเกษตร ถึงแม้ว่าแรงงานภาคการเกษตรจะมีสัดส่วนที่น้อยกว่าแรงงานนอกภาคการเกษตร แต่ก็ยังเป็นแรงงานสำคัญในการผลิตวัตถุดิบเพื่อป้อนวัตถุดิบให้อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง และอุตสาหกรรมเป้าหมายที่มีการส่งเสริมการลงทุน จึงมีความจำเป็นต้องส่งเสริมทักษะในการทำเกษตรยุคใหม่หรือที่เรียกว่า เกษตรสมัยใหม่เพื่อการผลิตที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ และนวัตกรรม เช่น เกษตรดิจิทัล เทคโนโลยีชีวภาพทางการเกษตร เป็นต้น

5.3.2 จุดมุ่งหมาย

มีการพัฒนาคุณภาพและทักษะแรงงานท้องถิ่น (แรงงานนอกภาคเกษตร) ที่สอดคล้องกับอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นใน SEZ ทั้งอุตสาหกรรมเป้าหมายและอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง ตลอดจนด้านการเกษตร (แรงงานภาคเกษตร) เพื่อผลิตวัตถุดิบที่มีคุณภาพตรงกับที่ภาคอุตสาหกรรมต้องการ

5.3.3 วัตถุประสงค์เพื่อความยั่งยืน

เสริมสร้างศักยภาพของแรงงานทุกระดับในท้องถิ่นเพื่อรองรับอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นใน SEZ ทั้งอุตสาหกรรมเป้าหมายและอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปมูลค่าสูงรวมทั้งเกษตรยุคใหม่

5.3.4 ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย

จำนวนแรงงานคนไทยในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วและใกล้เคียง เข้ารับการฝึกอบรมโครงการเพิ่มทักษะกำลังแรงงานในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เมื่อพิจารณาอาชีพของผู้มีงานทำเฉพาะพื้นที่ศึกษา (7 ตำบลของพื้นที่ SEZ) พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่อยู่นอกภาคเกษตรกรรม และ 5 อาชีพ

ที่ประชาชนในพื้นที่ศึกษาประกอบมากที่สุดคือ รับจ้างทั่วไป กำลังศึกษา ทำนา ค้าขาย และไม่มีอาชีพ (อ้างถึงรูปที่ 3.1-47) ผู้ที่อยู่ในวัยกำลังศึกษาของ 7 ตำบลของพื้นที่ SEZ โดยเฉลี่ย ร้อยละ 20.9 ของประชากรทั้งหมดของ 7 ตำบลของพื้นที่ SEZ (57,951 คน) เท่ากับ 12,112 คน ที่มีศักยภาพในการพัฒนาทักษะเพื่อทำงานใน SEZ สระแก้ว ทั้งนี้ถ้าคิดอย่างน้อยร้อยละ 10 เข้ารับการฝึกอบรมได้ (ประมาณ 1,200 คน) เมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลที่เข้ารับการฝึกอบรมโครงการเพิ่มทักษะกำลังแรงงานในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษปีงบประมาณ 2563 เพื่อเตรียมความพร้อมและยกระดับทักษะแรงงานและรองรับความต้องการลงทุนของผู้ประกอบกิจการ และ ผู้ประกอบกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในพื้นที่โดยมีการจ้างงานตามอุตสาหกรรมเป้าหมาย ของแต่ละจังหวัดใน SEZ โดยมีผู้ผ่านการฝึกอบรมจำนวน 11,908 คน สำหรับ SEZ 10 แห่ง ที่พัฒนาขึ้น (รายงานผลการดำเนินงานของรัฐบาล, 2564) โดยประมาณเฉลี่ย 1,190 คน/ แห่ง

เมื่อพิจารณาผู้ที่กำลังศึกษาที่มีศักยภาพที่จะพัฒนาทักษะประมาณ 1,200 คนต่อปี ซึ่งเปรียบเทียบกับข้อมูลที่มีผู้ผ่านการฝึกอบรม โดยเฉลี่ย 1,000 คนต่อพื้นที่ ดังกล่าวข้างต้น จึงเสนอจำนวนแรงงานที่มีทักษะเพิ่มขึ้นอย่างน้อย 1,200 คน/ ปี ทั้งแรงงานนอกภาคเกษตรและในภาคเกษตรโดยเข้ารับการฝึกอบรมฝีมือแรงงานตามหลักสูตรที่จัดไว้ของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน หรือหลักสูตรที่พิจารณาโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการศึกษาเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของประเด็นยุทธศาสตร์ที่กำหนด รวมทั้งเกษตรกรยุคใหม่

5.3.5 แนวโน้มจากอดีตจนถึงปัจจุบัน

การประเมินแนวโน้มจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ใช้ข้อมูลกำลังแรงงานในจังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2557 ถึง พ.ศ. 2563 (นำมาจากตารางที่ 3.1-35) โดยแสดงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงดังตารางที่ 5.3-2 และรูปที่ 5.3-1 โดยทำการประเมินดังต่อไปนี้

1) ด้านปริมาณแรงงาน พ.ศ. 2557 ถึง พ.ศ. 2562 ซึ่งเน้นเฉพาะผู้อยู่ในกำลังแรงงานรวมและผู้มีงานทำ (ตารางที่ 5.3-32) โดยประเมินดังนี้

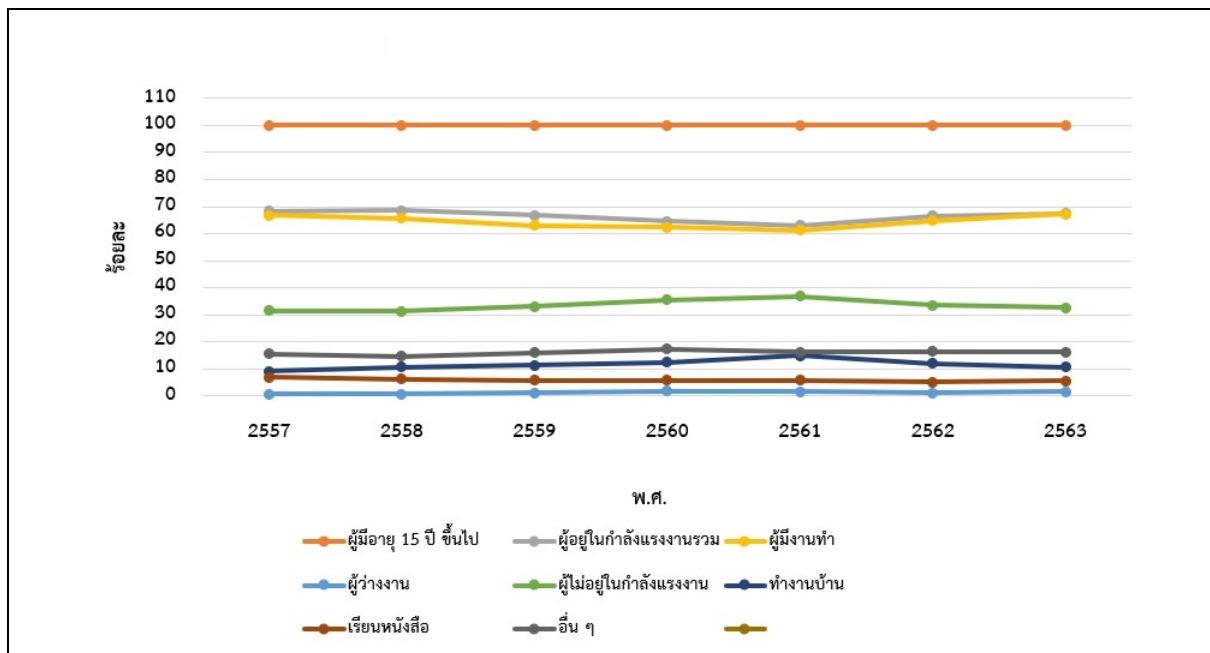
ผู้อยู่ในกำลังแรงงานรวมอยู่ในช่วงร้อยละ 63.10 - 68.82 โดยมีการลดและขึ้นบ้างในแต่ละปี ซึ่งเมื่อนำมาหาค่าเฉลี่ยได้เท่ากับร้อยละ 66.48 และผลรวมของค่าขึ้นและลดจากค่าเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 0.05 ในทำนองเดียวกันการประเมินผู้มีงานทำเพิ่มขึ้นน้อยมากเพียงร้อยละ 0.03 จึงกล่าวได้ว่า สถานภาพแรงงานในช่วง พ.ศ. 2557 ถึง พ.ศ. 2563 ผู้อยู่ในกำลังแรงงานรวมและผู้มีงานทำเพิ่มขึ้นน้อยมาก ทั้งนี้สถานภาพแรงงานสำหรับผู้มีงานทำที่มีอยู่ปัจจุบันยังมีสัดส่วนที่สูง

นอกจากกล่าวในภาพรวมของแรงงานทั้งหมด ยังได้กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงของแรงงานภาคเกษตรและนอกภาคเกษตรในหัวข้อ 2) แรงงาน ใน 3.1.3 ด้านสังคม แสดงข้อมูลในช่วง พ.ศ. 2557 ถึง พ.ศ. 2562 มีการเพิ่มขึ้นของแรงงานภาคเกษตรไม่เกินร้อยละ 1 และแรงงานนอกภาคเกษตรไม่มีการเปลี่ยนแปลง อย่างไรก็ตามในประเด็นยุทธศาสตร์นี้จะมุ่งเน้นเกี่ยวกับการเสริมสร้างทักษะแรงงานซึ่งจะกล่าวต่อไป

ตารางที่ 5.3-2 การเปลี่ยนแปลงของสถานภาพแรงงาน (ร้อยละ) พ.ศ. 2557 ถึง พ.ศ. 2563

สถานภาพ การทำงาน	พ.ศ.							ค่าเฉลี่ย	ผลที่ได้จาก
	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563	ช่วงพ.ศ. 2557- 2563	ค่าเพิ่มหรือลด จากค่า เฉลี่ย
ยอดรวม (คน)	100	100	100	100	100	100	100	100	0.00
ผู้มีอายุ 15 ปี ขึ้นไป	100	100	100	100	100	100	100	100	0.00
ผู้อยู่ในกำลังแรงงานรวม	68.39	68.62	66.90	64.50	63.10	66.50	67.40	66.48	0.05
ผู้มีงานทำ	66.68	65.73	63.1	62.40	61.20	64.80	67.20	64.44	0.03
ผู้ว่างงาน	0.79	0.77	1.1	1.70	1.50	1.10	1.50	1.21	0.34
ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน	31.61	31.38	33.1	35.50	36.90	33.50	32.60	33.51	0.07
ทำงานบ้าน	9.10	10.59	11.3	12.40	14.90	12.00	10.70	11.57	0.02
เรียนหนังสือ	6.92	6.13	5.80	5.70	5.70	5.10	5.60	5.85	0.00
อื่น ๆ	15.59	14.67	15.90	17.40	16.30	16.40	16.30	16.08	0.00

ที่มา: สำนักงานแรงงานจังหวัดสระแก้ว, 2562



ที่มา: สำนักงานแรงงานจังหวัดสระแก้ว, 2562

รูปที่ 5.3-1 แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงกำลังแรงงานของจังหวัดสระแก้วระหว่าง พ.ศ. 2557 - 2563

2) ทักษะแรงงาน

จากที่กล่าวมาแล้วว่าในช่วงที่ผ่านมาถึงปัจจุบัน การทำงานนอกภาคเกษตรมีหลากหลาย และประเภทงานที่ทำอยู่ไม่จำเป็นต้องใช้ทักษะเฉพาะด้าน นอกจากนี้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับทักษะแรงงานซึ่งบ่งชี้ด้วยอาชีพ

ที่ทำเป็นประเภทลูกจ้างเป็นส่วนใหญ่ และแรงงานส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือไม่มีการศึกษา ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาทักษะแรงงานเพื่อรองรับการพัฒนาที่จะเกิดขึ้น

อนึ่งเมื่อพิจารณาการพัฒนาศักยภาพแรงงาน โดยสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานได้ดำเนินการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพแรงงานในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ การฝึกเตรียมเข้าทำงาน การฝึกยกระดับฝีมือแรงงานเพื่อเพิ่มศักยภาพฝีมือแรงงานไทยให้มีมาตรฐานฝีมือทัดเทียมประเทศต่าง ๆ ขณะเดียวกันเป็นการพัฒนาทักษะให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ดังตารางที่ 5.3-3

- การฝึกเตรียมเข้าทำงาน จำแนกตามกลุ่มอาชีพ คือ สาขาช่างไฟฟ้า ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างคอมพิวเตอร์ และช่างอุตสาหกรรม
- การฝึกยกระดับฝีมือแรงงานในจังหวัดสระแก้ว จำแนกตามกลุ่มอาชีพ เช่น ช่างไฟฟ้า ช่างธุรกิจและบริการ ช่างก่อสร้าง ช่างอุตสาหกรรมศิลป์ และช่างอุตสาหกรรม
- การสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานจำแนกตามกลุ่มอาชีพ เช่น ช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ และช่างอุตสาหกรรม
- การฝึกอาชีพเสริม จำแนกตามกลุ่มอาชีพ คือช่างก่อสร้าง ช่างธุรกิจและบริการ ช่างอุตสาหกรรมศิลป์ ช่างเกษตรอุตสาหกรรม ช่างเครื่องกล และช่างอุตสาหกรรม

ตารางที่ 5.3-3 การพัฒนาศักยภาพแรงงานโดยสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงาน

การพัฒนาทักษะฝีมือ แรงงาน	พ.ศ./ จำนวน (คน)						
	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563
การฝึกเตรียมเข้าทำงาน	55	92	212	46	-	36	15
การฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน	1366	347	996	203	105	206	92
การทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน	833	182	894	247	46	30	212
การฝึกอาชีพเสริม	-	-	-	576	157	-	-

ที่มา: รายงานสถานการณ์แรงงานจังหวัดสระแก้ว สำนักแรงงานจังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2557 - 2563

จะเห็นได้ว่าเป็นการพัฒนาศักยภาพหรือทักษะเป็นแบบทั่วไป และจำนวนฝึกอบรมในแต่ละปียังเป็นจำนวนไม่มาก ซึ่งการพัฒนาที่จะเกิดขึ้นในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วมีทั้งอุตสาหกรรมเป้าหมายและอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง และการเกษตรยุคใหม่ จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาทักษะแรงงานให้สอดคล้องกับการพัฒนาที่จะเกิดขึ้นในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

ทั้งนี้ จากที่กล่าวมาข้างต้น ได้ทำการสรุปวัตถุประสงค์เพื่อความยั่งยืน ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ ดังสรุปในตารางที่ 5.3-4 เพื่อดำเนินการศึกษาในระยะต่อไปของโครงการฯ

ตารางที่ 5.3-4 สรุปวัตถุประสงค์เพื่อความยั่งยืน ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์

ประเด็นยุทธศาสตร์	วัตถุประสงค์เพื่อความยั่งยืน	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
1) การเพิ่มมูลค่า เกษตรแปรรูปและ สิทธิประโยชน์เพื่อ ดึงดูดการลงทุน	<p>1) ส่งเสริมอุตสาหกรรมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตผลทางการเกษตรของจังหวัดสระแก้ว โดยตระหนักถึงความยั่งยืน</p> <p>2) พัฒนากฎระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมด้านเกษตรกรรมของประเทศไทยใช้ประโยชน์จากการลงทุนในพื้นที่เป้าหมายในประเทศทั้งในด้านแรงงาน ตลาด และสิทธิประโยชน์ด้านการผลิตและการค้าลงทุน ส่งเสริมและสร้างบรรยากาศในการค้า การลงทุน และชักจูงให้ผู้ประกอบการ นักลงทุน มาดำเนินกิจการในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว อย่างไรก็ตาม จะต้องเป็นอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ</p> <p>3) ใช้ทรัพยากรแรงงานของคนในพื้นที่สูงสุด ด้วยการส่งเสริมการศึกษาให้สูงขึ้น ตอบโจทย์ความต้องการของตลาดในพื้นที่ และทักษะที่สอดคล้องกับอุตสาหกรรมใหม่</p>	เงินลงทุนอุตสาหกรรมด้านเกษตรแปรรูปที่เข้าข่าย BOI ระดับ B2 B1 A1 A2 A3 และ A4 สะสม	เงินลงทุนอุตสาหกรรมด้านการเกษตรที่เข้าข่าย BOI สะสมและอุตสาหกรรมเกษตรมูลค่าสูงที่จะพัฒนาขึ้น เพิ่มขึ้นอัตราอย่างน้อยร้อยละ 1.7 ต่อปี
2) การจัดการขยะ อย่างถูกสุขลักษณะ เพียงพอ	<p>1) ส่งเสริมระบบเก็บขนและกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลของชุมชนให้ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล พร้อมทั้งกำหนดเป้าหมายการจัดการขยะตั้งแต่ต้นถึงปลายทาง ด้วยเป้าหมาย 3Rs (Reduce, Reuse and Recycle) ของขยะชุมชน และตามหลักการเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ของขยะจากอุตสาหกรรม โดยเพิ่มสัดส่วนการนำขยะกลับมาใช้ใหม่ รวมถึงลดปริมาณขยะที่เข้าระบบการจัดการขั้นสุดท้าย (ปลายทาง)</p> <p>2) เพิ่มศักยภาพพื้นที่ในการรองรับขยะ และถูกจัดการอย่างถูกต้อง ด้วยการฝังกลบแบบถูกหลักสุขาภิบาล หรือ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอื่นที่ประชาชนในพื้นที่ให้การยอมรับ เพื่อเพิ่มร้อยละปริมาณขยะที่ถูกกำจัดอย่างถูกต้องให้มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง</p>	ร้อยละปริมาณขยะที่ถูกนำมากำจัดอย่างถูกต้อง	<p>1) กรณีที่ 1 สามารถสร้างโรงงาน RDF ในศูนย์กำจัดขยะแบบกลุ่มของเทศบาลเมืองวัฒนานคร และมีการแยกขยะจากต้นทางด้วยหลักการเศรษฐกิจหมุนเวียน ขยะทั้งหมดสามารถกำจัดได้ อย่างน้อย ร้อยละ 80 ของขยะที่เกิดขึ้น ภายใน พ.ศ. 2569</p> <p>2) กรณีที่ 2 ไม่สามารถสร้างโรงงาน RDF ได้มีแต่การแยกขยะต้นทางด้วยหลักการเศรษฐกิจหมุนเวียน ขยะทั้งหมดสามารถกำจัดได้ อย่างน้อย ร้อยละ 40 ของขยะที่เกิดขึ้น ภายใน พ.ศ. 2569</p>

ตารางที่ 5.3-4 สรุปวัตถุประสงค์เพื่อความยั่งยืน ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ (ต่อ)

ประเด็นยุทธศาสตร์	วัตถุประสงค์เพื่อความยั่งยืน	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
3). การพัฒนาระบบการศึกษา และเสริมสร้างทักษะฝีมือแรงงานรองรับการพัฒนา SEZ	1) เสริมสร้างศักยภาพของแรงงานทุกระดับในท้องถิ่นเพื่อรองรับอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นใน SEZ ทั้งอุตสาหกรรมเป้าหมายและอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปมูลค่าสูงรวมทั้งเกษตรยุคใหม่	จำนวนแรงงานในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ เข้ารับการฝึกอบรมโครงการเพิ่มทักษะกำลังแรงงานในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ	แรงงานที่มีทักษะเพิ่มขึ้นอย่างน้อย 1,200 คน/ ปี

บทที่ 6

การกำหนดทางเลือกการพัฒนาเบื้องต้น

6.1 แนวทางการกำหนดทางเลือกการพัฒนาเบื้องต้น

ในขั้นตอนการกำหนดทางเลือกการพัฒนาเบื้องต้น จะระบุความเป็นไปได้ในแนวทางการพัฒนาเบื้องต้นของแผนการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อนำไปใช้เป็นกรอบการศึกษาในการพัฒนาทางเลือกระยะที่ 2 และใช้ในการระดมความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียในกระบวนการมีส่วนร่วม เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาทางเลือกต่อไปได้ โดยแนวทางการกำหนดทางเลือกการพัฒนาเบื้องต้น ได้ดำเนินการดังนี้

1) กำหนดแนวคิดสำหรับการพัฒนาทางเลือกเบื้องต้น และทบทวนพร้อมพิจารณาประเด็นยุทธศาสตร์ที่ผ่านการดำเนินการเป็นขั้นตอนเป็นขั้นตอนในการวิเคราะห์สาระวิชาการจากเอกสาร รวมทั้งข้อคิดเห็นที่เสนอจากกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียทั้งจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและในการประชุมเชิงปฏิบัติการ (วันอังคารที่ 24 พฤศจิกายน 2563) เกี่ยวกับการพัฒนา SEZ พร้อมการระดมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ

2) พัฒนาทางเลือกเบื้องต้นมีศักยภาพหรือเป็นไปได้ซึ่งต้องตอบสนองประเด็นยุทธศาสตร์ที่เสนอทั้ง 3 ด้าน พร้อมด้วยข้อมูลวิชาการสนับสนุนและการระดมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ

6.1.1 แนวคิดและทบทวนการวิเคราะห์ประเด็นยุทธศาสตร์และข้อคิดเห็นจากกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย

1) แนวคิดสำหรับการพัฒนาทางเลือกเบื้องต้น โดย

- การพัฒนาทางเลือกเบื้องต้นที่มีศักยภาพหรือเป็นไปได้สำหรับแผนการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zone: SEZ) ตั้งอยู่บนฐานความคิดว่าทางเลือกต้องตอบสนองตอบประเด็นยุทธศาสตร์ ทั้ง 3 ประเด็น (การเพิ่มมูลค่าเกษตรแปรรูปและสิทธิประโยชน์เพื่อดึงดูดการลงทุน การจัดการขยะอย่างถูกสุขลักษณะเพียงพอ และการพัฒนาระบบการศึกษาและเสริมสร้างทักษะฝีมือแรงงานรองรับการพัฒนา SEZ) ซึ่งสอดคล้องและเชื่อมโยงกับนโยบาย และแผนทั้งระดับจังหวัด ระดับภูมิภาคและระดับประเทศ

- ทบทวนประเด็นยุทธศาสตร์ที่ได้จากการวิเคราะห์ของที่ปรึกษา พร้อมด้วยข้อคิดเห็นจากกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย รวมทั้งการระดมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ ตามรายละเอียดที่กล่าวในบทที่ 4 ซึ่งเป็นฐานที่นำไปสู่การพัฒนาทางเลือกเบื้องต้น

2) ข้อคิดเห็นจากข้อคิดเห็นที่เสนอจากกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียในการประชุมเชิงปฏิบัติการ (วันอังคารที่ 24 พฤศจิกายน 2563) เกี่ยวกับการพัฒนา SEZ

สำหรับทางเลือกเบื้องต้นที่พัฒนาขึ้นจากข้อคิดเห็นที่เสนอโดยกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย คือ ควรดำเนินการด้วยหลักการเศรษฐกิจหมุนเวียน และการพัฒนาเกษตรแปรรูปโดยพัฒนาต่อยอดจากพืชผลทางเกษตรที่เป็นจุดเด่นของจังหวัดสระแก้ว พร้อมเสนอแนวคิดว่าจะพัฒนาไม่ใช่เฉพาะการผลิตที่โรงงานอุตสาหกรรมควรดำเนินการตั้งแต่ต้นทางคือการพัฒนาการเกษตรด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาเกี่ยวกับเศรษฐกิจฐานชีวภาพ

6.1.2 การพัฒนาทางเลือกเบื้องต้นมีศักยภาพหรือเป็นไปได้

จากการวิเคราะห์ของนักวิชาการและบูรณาการข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียทั้งจากการประชุมกลุ่มย่อยเชิงปฏิบัติการ พร้อมด้วยข้อมูลสนับสนุน ตามที่กล่าวในบทที่ 5 ของแต่ละประเด็น ยุทธศาสตร์ ได้แก่การเพิ่มมูลค่าเกษตรแปรรูปเพื่อดึงดูดการลงทุน การจัดการขยะอย่างถูกสุขลักษณะเพียงพอ การพัฒนาระบบการศึกษาและเสริมสร้างทักษะฝีมือแรงงานรองรับการพัฒนา SEZ จึงได้พิจารณาประเด็นต่อไปนี้

1) กรอบการพัฒนาทางเลือกเบื้องต้นที่ครอบคลุมการพัฒนาอุตสาหกรรมด้วยการใช้หรือแปรรูปวัตถุดิบที่มีอยู่ในจังหวัดสระแก้วคือพืชผลทางการเกษตร เช่น มันสำปะหลัง อ้อย เมื่อทำในลักษณะเช่นนี้เท่ากับเป็นการต่อยอดด้านการเกษตร และในกระบวนการผลิตอุตสาหกรรมจะมีของเสียเกิดขึ้น ซึ่งโดยปกติจะมีการบำบัดหรือกำจัดของเสียที่เกิดขึ้น จึงเสนอใช้หลักการเศรษฐกิจหมุนเวียน เพื่อนำของเสียที่เกิดขึ้นกลับมาใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์เดิมหรือผลิตภัณฑ์ใหม่ที่เป็นการเพิ่มมูลค่าของของเสีย ขณะเดียวกันก็ลดของเสียด้วย สำหรับประเด็นยุทธศาสตร์เรื่องการจัดการขยะฯ จะเน้นเกี่ยวกับขยะชุมชนรวมทั้งขยะจากสินค้ามือสองโดยใช้หลักการเศรษฐกิจหมุนเวียน โดยสรุปใช้หลักการเศรษฐกิจหมุนเวียนในการจัดการของเสียจากกระบวนการผลิตและการจัดการขยะชุมชนหรือสินค้ามือสอง

2) การพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครบวงจรโดยมีฐานจากวัตถุดิบจากการเกษตร เท่ากับเศรษฐกิจชีวภาพ เมื่อเข้ามาในกระบวนการผลิตมีจัดการของเสียด้วยหลักการเศรษฐกิจหมุนเวียน ซึ่งเศรษฐกิจชีวภาพและเศรษฐกิจหมุนเวียนจะอยู่ภายใต้เศรษฐกิจสีเขียว อย่างไรก็ตามจะพัฒนาอุตสาหกรรมแบบใด ๆ จะต้องใช้แรงงาน ที่ต้องมีศักยภาพด้วยการเพิ่มทักษะเพื่อรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมาย และอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปด้วยหลักการเศรษฐกิจแนวใหม่ที่เกิดขึ้น

จึงนำเสนอทางเลือกเบื้องต้นดังต่อไปนี้

ทางเลือกที่ 1: การพัฒนา SEZ แบบปกติ (Business as Usual: BAU)

ทางเลือกที่ 2: การพัฒนา SEZ แบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy)

ทางเลือกที่ 3: การพัฒนา SEZ แบบเศรษฐกิจชีวภาพ (Bio Economy) - เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) - เศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) หรือ BCG Model

อธิบายเหตุผลของการพัฒนาทางเลือกเบื้องต้นดังหัวข้อต่อไป

6.1.3 ข้อมูลและสารสนเทศสนับสนุนการพัฒนาทางเลือกเบื้องต้น

ข้อมูลและสารสนเทศสนับสนุนการพัฒนาทางเลือกเบื้องต้นโดยครอบคลุมทั้ง 3 ประเด็นยุทธศาสตร์ดังต่อไปนี้

1) ทางเลือกที่ 1: การพัฒนา SEZ แบบปกติ (Business as Usual: BAU)

การพัฒนา SEZ แบบปกติ เป็นการพัฒนาที่ดำเนินการที่เป็นปกตินับจากปัจจุบัน (พ.ศ. 2563) ดำเนินการต่อเนื่องไปในอนาคตตามที่กำหนดไว้ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลง ข้อมูลมีดังนี้

1.1) การลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว จากการพิจารณาการลงทุนจากธุรกิจจัดตั้งใหม่จาก พ.ศ. 2559 - 2563 อยู่ในช่วง 25.52 - 117.7 ล้านบาท โดยสูงสุดใน พ.ศ. 2562 (ซึ่งเป็นปีที่นิคมอุตสาหกรรมสร้างแล้วเสร็จ) และมีแนวโน้มการลงทุนจากธุรกิจจัดตั้งใหม่จะลดน้อยลง (พ.ศ. 2562 มูลค่า 117.7 ล้านบาท เทียบกับ พ.ศ. 2563 มูลค่า 53.96 ล้านบาท อย่างไรก็ตามมูลค่าการลงทุนของนิติบุคคลโดยทุนจดทะเบียนนิติบุคคลคงอยู่ มีค่าสูงเกินกว่า 1,000 ล้านบาทต่อปี กล่าวคือ 1,514.05 ล้านบาท (พ.ศ. 2562) 1,486.01 ล้านบาท (พ.ศ. 2563) 1,482.90 ล้านบาท (พ.ศ. 2564) ทั้งนี้ ทุนจดทะเบียนใน พ.ศ. 2564 รายงานว่า สกท. อนุมัติโครงการที่ขอรับการส่งเสริม เพื่อดำเนินการลงทุนแล้ว 6 โครงการ วงเงิน 1,881 ล้านบาท (จากโครงการที่ขอรับการส่งเสริมฯ ทั้งหมด 9 โครงการ วงเงิน 7,792 ล้านบาท) และธุรกิจจัดตั้งใหม่ 133 ราย วงเงิน 296.63 ล้านบาท (กันยายน พ.ศ. 2564) (จากรายงานความก้าวหน้าของกองยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ สศช.) จะเห็นได้ว่ามีแนวโน้มการลงทุนที่เพิ่มขึ้น

1.2) ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเด็นยุทธศาสตร์

1) นิคมอุตสาหกรรมใน SEZ ปัจจุบัน พบว่า มีโรงงานจำนวนทั้งสิ้น 3 บริษัท (ข้อมูล ณ วันพุธที่ 3 มีนาคม 2564) ซึ่งมี 2 บริษัท ประกอบกิจการนำเข้า - ส่งออก เสื้อผ้ามือสอง และมือหนึ่ง บริษัท ประกอบกิจการน้ำยาทำความสะอาด และผู้ประกอบการที่ให้ความสนใจอีก 5 ราย ได้แก่ โรงงานผลิตไฟฟ้าจากขยะ และโรงงานคัดแยกเสื้อผ้ามือสอง ถ้ามีการพัฒนาเช่นนี้นอกจากจะไม่ตอบโจทย์อุตสาหกรรมเป้าหมายของ SEZ ยังไม่ตอบสนองความต้องการของพื้นที่ ซึ่งต้องการอุตสาหกรรมที่ต่อยอดจากพืชเศรษฐกิจที่มีอยู่ในพื้นที่ (ข้าว อ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง เป็นต้น) เป็นอุตสาหกรรมใช้เทคโนโลยีชีวภาพ ดังนั้นจึงควรปรับเปลี่ยนการพัฒนาอุตสาหกรรมเป็นอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปด้วยเทคโนโลยีชีวภาพเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ทำให้สามารถพัฒนาด้านเศรษฐกิจได้

2) การจัดการขยะ จังหวัดสระแก้วมีปริมาณขยะมูลฝอยในปี 2563 เกิดขึ้น 540.48 ตันต่อวัน แต่ปริมาณขยะมูลฝอยที่กำจัดถูกต้องมีเพียง 19 ตันต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 3.52 โดยมีสถานกำจัดขยะมูลฝอยแบบถูกต้อง เพียง 1 แห่ง (ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยแบบครบวงจร ทม.วังน้ำเย็น) จากสถานกำจัดขยะมูลฝอยในจังหวัดสระแก้ว 14 แห่ง สำหรับพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วมีสถานกำจัดขยะมูลฝอย 2 แห่ง ซึ่งอยู่ใน 13 แห่ง ที่มีการกำจัดขยะแบบไม่ถูกต้อง แต่ได้มีการปรับปรุง 1 แห่ง เป็นการจัดการขยะแบบรวมศูนย์ คือ กลุ่มพัฒนานคร โดยมีเทศบาลตำบลพัฒนานครเป็นเจ้าภาพหลัก และมี 35 องค์กรบริหารส่วนตำบลร่วมด้วย โดยมีระบบฝังกลบแบบถูกต้องหลักสุขาภิบาล 1 แห่ง และมีแผนการสร้างโรงงานกำจัดขยะโดยทำเป็นเชื้อเพลิงขยะ ส่วนสถานกำจัดขยะมูลฝอยอีก 1 แห่ง อยู่ที่เทศบาลเมืองอรัญประเทศ เป็นแบบจัดการที่ไม่ถูกต้องโดยเป็นแบบเทกองกลางแจ้ง นอกจากนั้นยังมีปัญหาขยะมือสองที่เกิดจากตลาดโรงเกลือ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ขยะในรูปแบบเศษผ้า เสื้อผ้า รองเท้า และกระเป๋ากันน้ำ ที่กำจัดได้ยากนอกจากการเผา ซึ่งนิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว มีแผนในการสร้างโรงงานเผาขยะด้วยเทคโนโลยี RDF อย่างไรก็ตามยังมีการคัดค้านการสร้างโรงงานเผาขยะเพราะมีความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหามลพิษจากโรงงานเผาขยะ ขยะที่เกิดขึ้นในโรงงานอุตสาหกรรมที่มีอยู่เดิมหรือจะจัดตั้งใหม่ มีทั้งขยะชุมชนซึ่งส่วนใหญ่จะใช้บริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งปัจจุบันยังมีปัญหาในการจัดการขยะชุมชนจากครัวเรือนและสินค้ามือสอง ส่วนขยะที่เกิดจากกระบวนการผลิตที่เรียกว่ากากของเสียจะจัดการโดยอุตสาหกรรมนั้น ๆ และ หรือนิคมอุตสาหกรรม

4) แรงงาน แสดงโดยข้อมูลด้านแรงงานในช่วง พ.ศ. 2557 และ พ.ศ. 2563 จำนวนผู้มีงานทำ 301,575 คน และ 333,017 คน เป็นแรงงานภาคเกษตร ร้อยละ 45.12 และร้อยละ 39.10 และ นอกภาคเกษตร ร้อยละ 54.88 และ ร้อยละ 60.9 ตามลำดับ ในการพัฒนาอุตสาหกรรมแบบปกติ ซึ่งปัจจุบันงานภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วยังมีไม่มาก จะเห็นได้จากแรงงานสำหรับสาขาการผลิตมีเพียง ร้อยละ 10.21 และร้อยละ 10.10 ของจำนวนผู้มีงานทำ ซึ่งเมื่อประเมินการขาดแคลนแรงงานเชิงปริมาณในภาพรวมนอกภาคเกษตรไม่ขาดแคลน แต่เป็นแรงงานขาดทักษะในการทำงานภาคการผลิต ทั้งนี้อาจจะมาจากระดับการศึกษา ซึ่งจากข้อมูลสถานภาพแรงงานพ.ศ. 2562 พบว่า ร้อยละ 69.4 ของจำนวนผู้มีงานทำ มีระดับการศึกษาค่อนข้างต่ำ และสถานภาพเป็นลูกจ้างมากที่สุดคือ ร้อยละ 37.4 ของจำนวนผู้มีงานทำ จะเห็นได้ว่าการประกอบอาชีพเป็นแบบไม่ใช่ทักษะมากนัก ดังนั้น การพัฒนาทักษะแรงงานจึงเป็นประเด็นสำคัญหนึ่งในการพัฒนา SEZ นอกจากนี้ยังขาดแคลนองค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมสำหรับการพัฒนาภาคเกษตรซึ่งเข้าสู่เกษตรยุคใหม่ โดยเฉพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ซึ่งจะเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญในการผลิตด้านเกษตรที่มีมูลค่าสูงได้

จึงสรุปได้ว่าการพัฒนา SEZ แบบปกติ คือการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายที่กำหนดไว้เนื่องจากได้รับการส่งเสริมการลงทุน โดยกำหนดช่วงเวลาตามแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2566 – 2570 ซึ่งต้องมีการจัดการขยะแบบถูกต้อง และแรงงานต้องมีการพัฒนาทักษะสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย ที่กำหนดไว้และอุตสาหกรรมอื่นที่มีอยู่เดิมหรือพัฒนาขึ้นมาใหม่

2) ทางเลือกที่ 2: การพัฒนา SEZ แบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy)

2.1) แนวคิดการพัฒนา SEZ แบบเศรษฐกิจหมุนเวียน การพัฒนาเศรษฐกิจแบบเดิมเป็นแบบเศรษฐกิจเส้นตรง เน้นการบริโภค และเติบโตภายใต้ระบบการผลิตที่พึ่งพิงทรัพยากรธรรมชาติโดยตรง แต่ด้วยทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ทำให้แนวโน้มโลกอาจเกิดวิกฤติการขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติ และพลังงาน ดังนั้นแนวคิดการพัฒนา SEZ แบบเศรษฐกิจหมุนเวียน จึงนำมาประยุกต์ใช้กับการพัฒนาการผลิตใด ๆ รวมถึงอุตสาหกรรมใน SEZ ด้วย โดยหลักการเศรษฐกิจหมุนเวียน คือการนำทรัพยากรที่ใช้แล้วกลับมาแปรรูป และนำกลับไปใช้อีกในอนาคต โดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในกระบวนการผลิตใหม่ เพื่อการใช้ทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2.2) ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเด็นยุทธศาสตร์

1) การพัฒนา SEZ แบบปกติ ดังกล่าวข้างต้น ยังมีอุตสาหกรรมจำนวนไม่มาก และประเภทอุตสาหกรรมไม่สอดคล้องกับอุตสาหกรรมเป้าหมายที่จะได้รับการส่งเสริมการลงทุน ดังนั้นการที่มีแนวความคิดการต่อยอดจากผลิตผลการเกษตร โดยพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปแบบมูลค่าสูงเนื่องด้วยจังหวัดสระแก้วมีพืชเศรษฐกิจได้แก่ ข้าว อ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ยางพารา ปาล์ม และสมุนไพร เช่น ไพล ขมิ้นชัน ฟ้าทะลายโจร เป็นต้น

จากข้อมูลในบทที่ 3 (ตารางที่ 3.1-19) ผลิตภัณฑัวมลรวมของจังหวัดสระแก้ว ใน พ.ศ. 2561 1) สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง มีมูลค่าการผลิต 8,068 ล้านบาท 2) สาขาการผลิตอุตสาหกรรม มีมูลค่าการผลิต 4,925 ล้านบาท และ 3) สาขาการขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ มีมูลค่าการผลิต 4,428 ล้านบาท (สศช., 2563) โดยจะเห็นได้ว่าสาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง เป็นจุดแข็งส่งเสริมผลิตภัณฑัวมลรวมของจังหวัดสระแก้ว ซึ่งแสดงถึงความเป็นไปได้ในการพัฒนาศักยภาพในสาขาเกษตรกรรมโดยเฉพาะพืชเศรษฐกิจ อ้อยโรงงาน แป้งมันสำปะหลัง และส่งเสริมศักยภาพการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปจากการผลิตที่มีอยู่ เป็นอุตสาหกรรมแปรรูปที่มีมูลค่าสูงด้วยเทคโนโลยีชีวภาพ อีกทั้งข้อคิดเห็นจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ ต้องการให้ต่อยอดพืชจากภาคเกษตรโดยการแปรรูป ดังนั้นมีความเป็นไปได้ ในการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า

2) การพัฒนาอุตสาหกรรมใด ๆ รวมทั้งการแปรรูปเกษตร ย่อมมีของเสียเกิดขึ้นซึ่งโรงงานอุตสาหกรรมและหรือนิคมอุตสาหกรรม มีการจัดการของเสียอุตสาหกรรม ดังนั้นการจัดการของเสียที่เกิดจากอุตสาหกรรมโดยนำของเสียกลับมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด ซึ่งนอกจากจะเป็นการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ลดต้นทุน และลดมลพิษสิ่งแวดล้อมอีกด้วย โดยนโยบายของกระทรวงอุตสาหกรรมกำหนดให้อุตสาหกรรมต่าง ๆ ใช้หลักการเศรษฐกิจหมุนเวียน

ดังกล่าวกข้างต้น ขยะชุมชนที่เป็นปัญหาอย่างมากสำหรับตำบลที่อยู่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว และจังหวัดสระแก้วมีศักยภาพในการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกต้องเพียงร้อยละ 3.52

โดยมีระบบกำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกต้องเพียง 1 แห่ง นอกจากขยะชุมชนแล้วยังมีปัญหาสำคัญ คือ การจัดการขยะสินค้ามือสองของตลาดโรงเกลือ ซึ่งมีข้อคิดเห็นจากการประชุมเกี่ยวกับการจัดการขยะโดยใช้หลักการเศรษฐกิจหมุนเวียน ซึ่งถ้าเป็นขยะชุมชนควรมีการแยกขยะที่ต้นทาง และใช้วิธีการ 3Rs กล่าวคือ Reduce (ลด) Reuse (ใช้ซ้ำ) Recycle (หมุนเวียนใช้ใหม่) ส่วนขยะสินค้ามือสอง ควรแยกขยะและใช้เป็นเชื้อเพลิงในการผลิตพลังงาน เป็นต้น ส่วนขยะอุตสาหกรรมเป็นหน้าที่ของผู้ประกอบการและหรือนิคมอุตสาหกรรมจัดการขยะที่เกิดขึ้น ดังนั้น จึงนำเสนอทางเลือกการพัฒนา SEZ แบบเศรษฐกิจหมุนเวียน ซึ่งสามารถใช้กับโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใด ๆ และขยะชุมชนที่มีการจัดการลดขยะ ตั้งแต่ต้นทางคือที่ครัวเรือนนั่นเอง และผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นคือสามารถสร้างมูลค่าจากขยะได้อีกด้วย

3) แรงงานในทางเลือก 2 การพัฒนา SEZ แบบเศรษฐกิจหมุนเวียน นั้นจะคล้ายกับทางเลือก 1 การพัฒนาแบบปกติ คือแรงงานไม่ได้ขาดแคลนในเชิงปริมาณแต่ขาดทักษะ ซึ่งการพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับอุตสาหกรรมเป้าหมายนั้นต้องเน้นไปที่อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่เพิ่มมูลค่า ทั้งในการต่อยอดจากผลิตผลเกษตร และผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากกระบวนการในอุตสาหกรรม รวมทั้งการใช้ของเสียให้เกิดประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ ด้วยหลักการเศรษฐกิจหมุนเวียน โดยการฝึกอบรมสร้างความเข้าใจและพัฒนาทักษะแรงงานในด้านอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป การใช้ประโยชน์จากของเสียทั้งจากการผลิต และขยะชุมชน ด้วยหลักการเศรษฐกิจหมุนเวียน ซึ่งกลุ่มเป้าหมายมีทั้งแรงงาน ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนแรงงานต่างด้าวส่วนใหญ่ทำงานด้านเกษตร การพัฒนาทักษะแรงงานอาจทำได้ถ้าจำเป็นหรือใช้วิธีแบบสอนกันเองในการทำงาน (Learning by Doing)

3) ทางเลือกที่ 3: การพัฒนา SEZ แบบ BCG Model

3.1) แนวคิดการพัฒนา SEZ แบบเศรษฐกิจชีวภาพ (Bio Economy)

มุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรชีวภาพเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยเน้นการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง เศรษฐกิจชีวภาพ (Bioeconomy เป็นการนำ 2 ตัวแปรสำคัญ ได้แก่ เกษตรกรรมสมัยใหม่ และโรงกลั่นชีวภาพ (Biorefinery) มาบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยี (Technology) วิจัยและพัฒนา (Research and Development) เพื่อให้เกิดคุณค่าและสร้างมูลค่าเพิ่ม ซึ่งจะเป็นการเปลี่ยนจากเศรษฐกิจฐานเกษตรกรรมไปเป็นเศรษฐกิจฐานนวัตกรรม โดยเศรษฐกิจชีวภาพจะใช้สินค้าเกษตรจากมันสำปะหลังและอ้อยซึ่งเป็นสินค้าเกษตรไทยที่ส่งออกเป็นอันดับ 1 และ 2 ของโลก เป็นตัวนำร่องซึ่งจะก่อให้เกิดอุตสาหกรรมในลักษณะห่วงโซ่ที่เพิ่มมูลค่า (Value Chain) ได้หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาพลังงานชีวภาพ เช่น เอทานอล พลังงานไฟฟ้าชีวมวล เพื่อเป็นพลังงานทางเลือกที่มั่นคงและแข่งขันได้ อุตสาหกรรมชีวเคมี ได้แก่ พลาสติกชีวภาพ อุตสาหกรรมอาหารแห่งอนาคต ที่จะเข้ามาเป็นวัตถุดิบผสมในอาหารแทนการใช้สารเคมี หรือแม้แต่ผสมในอาหารสัตว์ เพื่อให้สัตว์ได้รับโปรตีนจากธรรมชาติที่ดีมีความสมบูรณ์ ตลอดจนอุตสาหกรรมทางชีวเภสัชภัณฑ์ ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมใหม่และมีอนาคต และต้องมีการลงทุนทางด้านงานวิจัย

อย่างสูง เพื่อสร้างเศรษฐกิจชีวภาพ ซึ่งทั้ง อ้อยโรงงาน และมันสำปะหลัง เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัด สระแก้วดังกล่าวในบทที่ 5

เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) คำนึงถึงการนำวัสดุต่าง ๆ กลับมาใช้ประโยชน์ ให้มากที่สุด โดยพยายามนำของเสียที่เกิดขึ้นในกระบวนการผลิต หรือจากครัวเรือนด้วยหลักการ 3Rs คือ การลด (Reduce) ใช้ซ้ำ (Reuse) หมุนเวียน (Recycle) ดังกล่าวข้างต้น ซึ่งเศรษฐกิจหมุนเวียนสามารถใช้ได้ ตั้งแต่การเกษตรในการใช้เศษวัสดุเหลือทิ้งมาเป็นเชื้อเพลิง ทำปุ๋ยอินทรีย์ เป็นต้น โรงงานการผลิต (เช่น การใช้กากอ้อยเป็นเชื้อเพลิง กากน้ำตาลหมักทำเอทานอล กากเหลือจากหมักทำปุ๋ย เป็นต้น)

ทั้ง 2 เศรษฐกิจนี้อยู่ภายใต้ หลักการของเศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) ซึ่งเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจที่ไม่ได้มุ่งเน้นเพียงการพัฒนาเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ต้องพัฒนาควบคู่ไปกับการพัฒนาสังคม และการรักษาสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุลให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืนไปพร้อมกัน

อุตสาหกรรมสีเขียว คือธุรกิจอุตสาหกรรมที่ยึดมั่นในการประกอบกิจการที่เป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งเน้นการพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และประกอบกิจการด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม ทั้งภายในและภายนอกองค์กร ตลอดห่วงโซ่อุปทานเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยเกณฑ์ในการรับรองอุตสาหกรรมโรงงานสีเขียว แบ่งออกเป็น 5 ระดับ (Green Network ฉบับที่ 96 พฤศจิกายน - ธันวาคม พ.ศ. 2562) ได้แก่

ระดับที่ 1 ความมุ่งมั่นสีเขียว คือ มีการสื่อสารในองค์กรที่จะลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ระดับที่ 2 ปฏิบัติการสีเขียว คือ การดำเนินกิจกรรมเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ระดับที่ 3 ระบบสีเขียว คือ การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ มีการติดตาม และประเมินผลเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว คือ ทุกคนในองค์กรให้ความร่วมมือดำเนินงานในทุกด้านของการประกอบกิจการจนกลายเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมองค์กร

ระดับที่ 5 เครือข่ายสีเขียว คือ การแสดงถึงการขยายเครือข่ายตลอดห่วงโซ่อุปทานสีเขียว โดยสนับสนุนให้ลูกค้าและพันธมิตรเข้าสู่เครือข่ายอุตสาหกรรมสีเขียวด้วย

โดยเปลี่ยนข้อได้เปรียบที่ไทยมีจากความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรม ให้เป็นความสามารถในการแข่งขันด้วยนวัตกรรม เพื่อให้เกิดเศรษฐกิจ BCG ที่เติบโต แข่งขันได้ในระดับโลก เกิดการกระจายรายได้ถึงสู่ชุมชน ลดความเหลื่อมล้ำ ชุมชนเข้มแข็ง มีความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืนภายใต้ชื่อ “อุตสาหกรรมสีเขียว” ซึ่งสามารถประยุกต์ใช้ได้กับอุตสาหกรรมหลายขนาดธุรกิจ ตั้งแต่อุตสาหกรรมขนาดเล็ก อุตสาหกรรมขนาดกลาง อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ซึ่งถ้านำมาใช้กับอุตสาหกรรมใด ๆ ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วจะเป็นประโยชน์อย่างมากในด้านการลดของเสีย และสามารถคิดเป็นมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ที่สร้างผลกำไรให้กับผู้ประกอบการอีกด้วย

3.2) ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเด็นยุทธศาสตร์การเกษตร

ซึ่งเป็นจุดเด่นของจังหวัดสระแก้วที่มีพื้นที่เกษตรมากประมาณร้อยละ 60 ของพื้นที่จังหวัด และปลูกพืชเศรษฐกิจ มีทั้งข้าว อ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปาล์มน้ำมัน ยางพารา และสมุนไพร (เช่น ไพล ฟ้าทะลายโจร และขมิ้นชัน) และข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดสระแก้ว ใน พ.ศ. 2561 (สศช., 2563) รายงานว่าภาคเกษตรสร้างผลิตภัณฑ์มวลรวมให้กับจังหวัดลำดับ 1 (8,068 ล้านบาท) ตามด้วยภาคอุตสาหกรรมอยู่ลำดับ 2 (4,925 ล้านบาท) ภาคบริการอยู่ลำดับ 3 (4,428 ล้านบาท) ซึ่งถ้ามีการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ซึ่งกำหนดไว้ในการพัฒนา SEZ และการพัฒนาเพื่อเพิ่มมูลค่าเกษตรแปรรูปอื่น ๆ ที่เป็นอุตสาหกรรมชีวภาพ ทั้งนี้อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป หรืออุตสาหกรรมชีวภาพจะเชื่อมโยงภาคอุตสาหกรรมกับภาคการเกษตรและต่อยอดจากพืชเศรษฐกิจในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว เพื่อสร้างความมั่นคงด้านราคาของพืชผลเศรษฐกิจทั้งป้องกันราคาตกต่ำ และการผันผวนของราคา ยังทำให้เกิดมูลค่าสูงมากยิ่งขึ้น

อุตสาหกรรมชีวภาพ (Bio Industry) คือ อุตสาหกรรมที่อาศัยเทคโนโลยีชีวภาพ (Biotechnology) ในการผลิตสินค้า เช่น เคมีภัณฑ์ อาหาร ยา อาหารสัตว์ บรรจุภัณฑ์ เป็นต้น และถือเป็นอุตสาหกรรมใหม่ที่ประเทศไทยมีศักยภาพด้านการผลิต จากการเป็นแหล่งวัตถุดิบทางชีวภาพที่หลากหลาย โดยอุตสาหกรรมดังกล่าวจะใช้สินค้าเกษตรของประเทศ เช่น อ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง ปาล์มน้ำมัน มาแปรรูปด้วยเทคโนโลยีชีวภาพ ซึ่งจะช่วยเพิ่มมูลค่าให้แก่สินค้าเกษตร ยกตัวอย่างเช่น มันสำปะหลัง และอ้อยโรงงาน เมื่อนำมาผลิตเป็นพลาสติกชีวภาพ จะสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้ถึง 32 - 110 เท่า และ 100 - 220 เท่า ตามลำดับ

เนื่องจากจังหวัดสระแก้วมีการเกษตรที่เป็นฐานชีวภาพที่เข้มแข็งจากพืชเศรษฐกิจที่ปลูกในพื้นที่จังหวัด ประกอบด้วย ข้าว อ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และยังมีสมุนไพรที่มีคุณภาพสูง ได้แก่ ไพล ฟ้าทะลายโจร ขมิ้นชัน ซึ่งสามารถเป็นวัตถุดิบให้กับโรงงานอุตสาหกรรมขั้นต้นได้เป็นอย่างดี และแนวคิดการพัฒนาเศรษฐกิจแบบองค์รวมและยั่งยืน โดยพัฒนาเศรษฐกิจ 3 มิติไปพร้อมกัน ได้แก่ เศรษฐกิจชีวภาพ (Bio Economy) เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) เศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) ซึ่งเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจที่ไม่ได้มุ่งเน้นเพียงการพัฒนาเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ต้องพัฒนาควบคู่ไปกับการพัฒนาสังคมและการรักษาสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุลให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืนสืบต่อไป

1) การจัดการขยะ เช่นเดียวกับที่กล่าวถึงในทางเลือกที่ 2 แต่มีการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทางวัสดุเศษเหลือจากการเกษตร ควรใช้ทำปุ๋ยและผลิตพลังงานชีวภาพ จัดการขยะอุตสาหกรรมจัดการในโรงงานด้วยเศรษฐกิจหมุนเวียน และจัดการขยะชุมชนด้วยเศรษฐกิจหมุนเวียน

2) แรงงาน ในทำนองเดียวกันกับทางเลือก 2 แรงงานในทางเลือก 3 การพัฒนา SEZ แบบ BCG Model จะคล้ายกับทางเลือก 2 การพัฒนา SEZ แบบเศรษฐกิจหมุนเวียน คือแรงงานไม่ได้ขาดแคลนในเชิงปริมาณแต่ขาดทักษะ ซึ่งการพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับอุตสาหกรรมเป้าหมาย อุตสาหกรรม

เกษตรแปรรูปที่เพิ่มมูลค่าทั้งในการต่อยอดจากผลิตผลเกษตร และผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากกระบวนการในอุตสาหกรรม รวมทั้งการใช้ของเสียให้เกิดประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ ด้วยหลักการเศรษฐกิจหมุนเวียน แต่ทางเลือก 3 ต้องพัฒนาตั้งแต่ต้นทางด้วย คือตั้งแต่การเพาะปลูกในการเกษตร ซึ่งต้องการการพัฒนาทักษะด้านการเกษตรซึ่งปัจจุบันนี้กล่าวถึงการเกษตรสมัยใหม่ หรือการเกษตรยุคใหม่ (ได้แก่ การเกษตรดิจิทัล เครื่องจักรกลเกษตร หุ่นยนต์ โดรนและระบบอัตโนมัติ เทคโนโลยีชีวภาพทางการเกษตร การจัดการฟาร์มรูปแบบใหม่ การจัดการหลังการเก็บเกี่ยวและขนส่ง บริการทางธุรกิจเกษตร) ซึ่งอาจจะต้องปรับเปลี่ยนการเพาะปลูกให้ได้พืชที่ต้องการกับอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป เช่น พืชพลังงาน พืชสมุนไพรอินทรีย์ เป็นต้น นอกจากนี้ต้องมีความเข้าใจเศรษฐกิจสีเขียวด้วย ดังนั้นไม่ใช่เฉพาะแรงงานต้องรวมถึงผู้ประกอบการ ระดับผู้บริหาร ระดับผู้ปฏิบัติงาน ต้องมีการสร้างความเข้าใจและพัฒนาทักษะสำหรับการพัฒนาทางเลือก 3 ครอบคลุมเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว ส่วนแรงงานต่างด้าวส่วนใหญ่ทำงานด้านเกษตร การพัฒนาทักษะอาจทำได้ถ้าจำเป็นหรือใช้วิธีแบบสอนกันเองในการทำงาน (Learning by Doing)

อนึ่งในการกำหนดขอบเขตจะสิ้นสุดที่การกำหนดทางเลือกการพัฒนาเบื้องต้น และจัดทำรายงานการกำหนดขอบเขต โดยส่งงานทำต่อไปในระยะที่ 2 อย่างไรก็ตามในที่นี้นำเสนอแนวทางการนำข้อมูลและเนื้อหาจากการกำหนดขอบเขตดังต่อไปนี้

6.2 วิธีการเพื่อให้ SEZ ดำเนินการไปในทิศทางที่กำหนด

6.2.1 การประเมินทางเลือกจากผลการศึกษาที่ได้จากการจัดทำ SEA

1) การประเมินทางเลือกที่เสนอ มีแนวคิดเบื้องต้น ดังนี้

- การกำหนดตัวประเมินในมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม
- การวิเคราะห์ค่าน้ำหนัก โดยการวิเคราะห์หลายเกณฑ์ (Multi - Criteria Analysis)
- การประเมินผลกระทบทางเลือกต่อตัวชี้วัดในมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม
- การประเมินทางเลือกเบื้องต้นได้ตามคะแนนรวมสูงสุด ซึ่งสามารถจัดลำดับทางเลือกด้วย
- อย่างไรก็ตามมีการประเมินหลายวิธี ควรพิจารณาให้เหมาะสม

2) การเสนอมาตรการเพื่อความยั่งยืน

ประกอบด้วย มาตรการส่งเสริม มาตรการหลีกเลี่ยง มาตรการป้องกัน โดยเสนอมาตรการเพื่อความยั่งยืน ทางเลือกที่ประเมินได้ร่วมกับมาตรการเพื่อความยั่งยืนที่วิเคราะห์จากการมีส่วนร่วม เช่น การท่องเที่ยว เป็นต้น

ทั้งนี้การดำเนินการ SEA ในระยะต่อไปต้องทำการทบทวนเพื่อความเหมาะสมต่อการปฏิบัติต่อไป

6.2.2 การผนวกผลของการจัดทำ SEA เข้ากับแผนยุทธศาสตร์หรือแผนพัฒนาจังหวัด

1) กำหนดแนวทางการพัฒนาตามวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ที่เกิดขึ้นจากการวิเคราะห์ SWOT และ TOWS รวมทั้งประเด็นยุทธศาสตร์ของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ซึ่งจะกล่าวต่อไป

2) การผนวกผลของการจัดทำ SEA เข้ากับแผนที่เกี่ยวข้อง มี 2 ระยะ ได้แก่

ระยะที่ 1: ผลลัพธ์จากขั้นตอนการกำหนดขอบเขตที่เสนอในรายงานการกำหนดขอบเขตนี้ ควรนำไปเสนอให้กับคณะกรรมการนโยบายพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษใช้ในการวางแผนการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนต่อไป

ระยะที่ 2: ผลลัพธ์จากการทำตามกระบวนการ SEA ที่ครบขั้นตอน จะนำไปผนวกกับแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว (พ.ศ. 2566 - 2570) (ฉบับทบทวน) ภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

การผนวกแนวทางการพัฒนารวมทั้งประเด็นยุทธศาสตร์และผลลัพธ์จากการทำตามกระบวนการ SEA ที่ครบขั้นตอนของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วสามารถผนวกแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้วได้ดังนี้

จากการศึกษาประเด็นพัฒนาของแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้วมี มีหลายประเด็นที่สามารถนำผลของการศึกษานี้ไปผนวกได้รวมทั้งการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ดังเช่น

1) **ประเด็นการพัฒนาที่ 2 พัฒนาศักยภาพของเกษตรกร** ปัจจัยการผลิต ศูนย์รวม และ การจัดจำหน่ายสินค้าเกษตรที่ได้มาตรฐานและเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัด เพื่อการยกระดับสินค้าเกษตรของจังหวัด ซึ่งจะเห็นได้จาก **(ตารางที่ 6.2-1)** มีแนวทางการพัฒนาหลายด้านที่เกี่ยวข้อง เช่น

- ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืน
- ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ในการผลิตพัฒนาสินค้าการเกษตรและสมุนไพร
- พัฒนาและยกระดับสินค้าเกษตรและสมุนไพรให้ได้มาตรฐาน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่เสนอ 1) การเพิ่มมูลค่าเกษตรแปรรูปเพื่อดึงดูดการลงทุน และ ประเด็นยุทธศาสตร์ 3) การพัฒนาระบบการศึกษาและเสริมสร้างทักษะฝีมือแรงงานรองรับการพัฒนา SEZ สระแก้ว ที่สอดคล้องประเด็นการพัฒนานี้ และทางเลือกที่เสนอการพัฒนา SEZ แบบ BCG Model ที่ต้องการพัฒนาตั้งแต่ต้นทาง (การเกษตร) กลางทาง(กระบวนการผลิต) ปลายทาง (ผลผลิต/ หีบห่อ) Product/ Package สามารถประยุกต์ใช้กับประเด็นการพัฒนาที่ 2 เช่นกัน

ตารางที่ 6.2-1 ประเด็นการพัฒนาที่ 2 แผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว (พ.ศ. 2566 - 2570)

ประเด็นการพัฒนาที่	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	แนวทางการพัฒนา
1) พัฒนาทักษะของเกษตรกร ปัจจัยการผลิต ศูนย์รวม และการจัดจำหน่ายสินค้าเกษตรที่ได้มาตรฐาน และเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัด เพื่อการยกระดับสินค้าเกษตรของจังหวัด	1) เพิ่มคุณภาพและผลผลิตทางการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ 2) บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างเหมาะสมและยั่งยืน 3) มีสินค้าทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์แปรรูปจากสมุนไพรที่มีคุณภาพและมาตรฐาน 4) มีการจัดจำหน่ายและกระจายสินค้าทางการเกษตรอย่างเป็นระบบ	ตัวชี้วัดที่ 1 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรจังหวัดแก้วเพิ่มขึ้น ตัวชี้วัดที่ 2 มูลค่าการจำหน่ายผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพิ่มขึ้น	1) การบริหารจัดการแหล่งน้ำอย่างเป็นระบบ ทั้งในเขตชลประทานและนอกชลประทาน 2) ส่งเสริมการวิจัยเพื่อปรับปรุงคุณภาพพัฒนาสินค้าเกษตรและสมุนไพร 3) ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืน 4) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ในการผลิตพัฒนาสินค้าการเกษตรและสมุนไพร 5) ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนเพื่อลดต้นทุนการผลิต 6) ส่งเสริมการแปรรูปหรือพัฒนาบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่า 7) พัฒนาและยกระดับสินค้าเกษตรและสมุนไพรให้ได้มาตรฐาน 8) เสริมสร้างช่องทางการจัดจำหน่ายและประชาสัมพันธ์สินค้าการเกษตรและสมุนไพรทั้งในและต่างประเทศ

ที่มา: สำนักงานจังหวัดสระแก้ว, 2564

2) ประเด็นการพัฒนาที่ 4 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ศูนย์ข้อมูลสารสนเทศและการบริหารจัดการเพื่อให้จังหวัดสระแก้ว เป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์เชื่อมโยงอีสาน + ตะวันออก และไทย + ราชอาณาจักรกัมพูชา + สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (ตารางที่ 6.2-2)

แนวทางการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว จะเน้นด้าน 1) การพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านโครงสร้างพื้นฐานรองรับการคมนาคมและการขนส่งเชื่อมโยงกับจังหวัดใกล้เคียงและประเทศเพื่อนบ้าน 2) พัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านโครงสร้างพื้นฐาน ผังเมือง การค้า การลงทุน แรงงาน สาธารณสุข และสิ่งแวดล้อมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว รวมทั้งการจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop service – OSS) 3) พัฒนาระบบการผลิตและพัฒนาฝีมือแรงงานของแรงงานท้องถิ่นและต่างด้าวให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน รวมถึงการอำนวยความสะดวกด้านการอนุญาตให้ใช้แรงงานต่างด้าว ซึ่งจะเห็นได้ว่าการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วยังขาดประเด็นการพัฒนาที่เป็นจุดเด่นเพื่อดึงดูดนักลงทุน

ด้วยการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ต่อยอดจากผลผลิตทางเกษตรที่มีอยู่ในพื้นที่ ซึ่งนอกจากสร้างจุดเด่นที่ต้องการพัฒนายังสอดคล้องกับประเด็นพัฒนาที่ 2 และความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่ด้วย

ตารางที่ 6.2-2 ประเด็นการพัฒนาที่ 4 แผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว (พ.ศ. 2566 - 2570)

ประเด็นการพัฒนาที่	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	แนวทางการพัฒนา
1) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ศูนย์ข้อมูลสารสนเทศและการบริหารจัดการเพื่อให้จังหวัดสระแก้ว เป็นศูนย์กลาง โลจิสติกส์ เชื่อมโยงอีสาน - ตะวันออก และไทย - กัมพูชา - เวียดนาม	1) สร้างบรรยากาศการประกอบกิจการ การค้า การลงทุน ในจังหวัดสระแก้ว การค้าชายแดน และ เป็นศูนย์กลาง โลจิสติกส์เชื่อมโยงอินโดจีน 2) ส่งเสริมภาคอุตสาหกรรม ในจังหวัดสระแก้ว ให้เป็นอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ	ตัวชี้วัดที่ 1 ร้อยละที่เพิ่มขึ้นต่อปีของมูลค่าการค้าชายแดน ตัวชี้วัดที่ 2 ร้อยละที่เพิ่มขึ้นต่อปีของโรงงานอุตสาหกรรมที่ได้รับ การให้ความรู้เกี่ยวกับอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ	1) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการคมนาคม และการขนส่ง เชื่อมโยงกับจังหวัดใกล้เคียงและประเทศเพื่อนบ้าน 2) ส่งเสริมและสร้างบรรยากาศในการค้า การลงทุน และเชิญชวนให้ผู้ประกอบการ นักลงทุนมา ดำเนินกิจการในจังหวัดสระแก้ว 3) ยกกระดับการให้บริการพิธีศุลกากรและพิธีการตรวจคนเข้าเมืองเพื่ออำนวยความสะดวกการค้าชายแดน 4) พัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านโครงสร้างพื้นฐาน ผังเมือง การค้า การลงทุน แรงงาน สาธารณสุข และ สิ่งแวดล้อมในเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว รวมทั้งการจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service – OSS) 5) พัฒนาระบบการผลิตและพัฒนาฝีมือแรงงานของแรงงานท้องถิ่นและต่างด้าวให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน รวมถึงการอำนวยความสะดวกด้านการอนุญาตให้ใช้แรงงานต่างด้าว 6) เตรียมการรองรับการเปลี่ยนแปลงการดำรงชีวิต/ การประกอบอาชีพ/ การอยู่อาศัย/ การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่จะเกิดในเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว .ส่งเสริมนิคมอุตสาหกรรมสระแก้วให้เติบโตยั่งยืน

ที่มา: สำนักงานจังหวัดสระแก้ว, 2564

นอกจากนี้ประเด็นการจัดการขยะมูลฝอยยังไม่เห็นชัดเจนในประเด็นการพัฒนาใดๆ ทั้งที่เป็นปัญหาสำคัญมากโดยเฉพาะการจัดการขยะมูลฝอยที่มีการกำจัดได้น้อยมากและสถานกำจัดขยะมูลฝอยมีการจัดการที่ถูกต้องเพียง 1 แห่ง (เทศบาลเมืองวังน้ำเย็น) จากสถานกำจัดมูลฝอย 14 แห่ง ในจังหวัดสระแก้ว ส่วนพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วมีสถานกำจัดมูลฝอย 2 แห่ง ซึ่งเป็นใน 13 แห่ง ที่มีการจัดการขยะมูลฝอยไม่ถูกต้อง ปัจจุบันนี้เทศบาลตำบลวัฒนานครได้ปรับปรุงการจัดการขยะมูลฝอยแบบรวมกลุ่ม เรียกกุ่มวัฒนานคร โดยเทศบาลตำบลวัฒนานครเป็นเจ้าภาพร่วมกับ 35 อบต. โดยกำจัดขยะมูลฝอยแบบฝังกลบ

ที่ถูกหลักสุขภาพหรือถูกสุขลักษณะและมีแผนสร้างโรงกำจัดขยะที่ใช้ขยะเชื้อเพลิง ส่วนสถานกำจัดขยะมูลฝอยอีก 1 แห่ง โดยเทศบาลเมืองอรัญประเทศที่ยังกำจัดไม่ถูกต้องใช้วิธีกำจัดขยะมูลฝอยเป็นแบบเทกองกลางแจ้ง ดังนั้นการจัดการขยะมูลฝอยซึ่งเป็นประเด็นหนึ่งที่ต้องได้ผนวกกับแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว ในประเด็นการพัฒนาที่ 1 เสริมสร้างศักยภาพในการพัฒนาตนเอง เพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพชีวิตสำหรับคนทุกช่วงวัยในทุกด้านความต้องการของชีวิตเพื่อสุขภาวะที่ตีรวมทั้งรายได้ สังคม และสิ่งแวดล้อม หรือผนวกในประเด็นที่ 4 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ศูนย์ข้อมูลสารสนเทศและการบริหารจัดการเพื่อให้จังหวัดสระแก้วเป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์เชื่อมโยงอีสาน - ตะวันออก และไทย - ราชอาณาจักรกัมพูชา - สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (รวมทั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ)

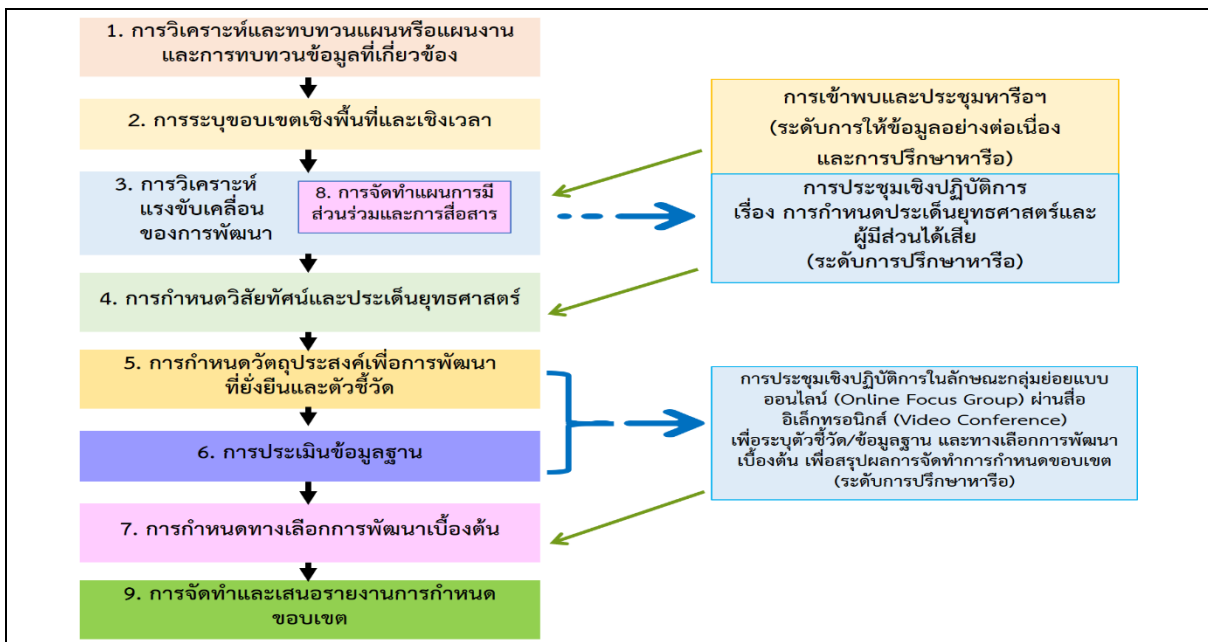
โดยสรุปผลการศึกษาของการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วเมื่อเสร็จสมบูรณ์สามารถผนวกกับแผนพัฒนาจังหวัดได้

บทที่ 7

การจัดทำแผนการมีส่วนร่วมและการสื่อสาร

การจัดทำแผนการมีส่วนร่วมและการสื่อสาร เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมาก เนื่องจากจะช่วยกำหนดแนวทางการมีส่วนร่วมที่เชื่อมโยงกับกระบวนการแต่ละขั้นตอนของ SEA ซึ่งจะทำให้ขั้นตอนการมีส่วนร่วมสอดคล้องกับกรอบระยะเวลาของกระบวนการ SEA และตามระดับความสำคัญของผู้มีส่วนได้เสีย ทั้งนี้แผนการมีส่วนร่วมและการสื่อสาร ควรระบุระดับการมีส่วนร่วม (Levels of Participation) ของผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ประกอบด้วย 1) ระดับการให้ข้อมูลอย่างต่อเนื่อง (Information and Engagement) 2) ระดับการปรึกษาหารือ (Consultation) และ 3) ระดับการร่วมตัดสินใจ (Decision Influence) โดยในแต่ละระดับต้องพิจารณาว่า ผู้ใดที่เกี่ยวข้อง (Who) ต้องดำเนินการในระดับนั้นเมื่อใด (When) และดำเนินการด้วยรูปแบบวิธีการอย่างไร (How) ทั้งนี้ แต่ละระดับอาจมีรูปแบบการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทหรือรูปแบบของระดับนั้น ๆ

อย่างไรก็ตาม การดำเนินการมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่สอดแทรกโดยตลอดของทั้งกระบวนการ SEA ซึ่งสามารถทบทวนและปรับปรุงให้เหมาะสมกับสถานการณ์และบริบทในแต่ละขั้นตอน ณ ขณะนั้นได้ โดยการมีส่วนร่วมของโครงการนี้อยู่ในระดับการให้ข้อมูลอย่างต่อเนื่อง (Information and Engagement) จนถึงระดับการปรึกษาหารือ (Consultation) กรอบและแนวทางในการดำเนินการของกระบวนการมีส่วนร่วม แสดงดังรูปที่ 7.1-1



ที่มา: บริษัท ยูไนเต็ด แอนนาลิสต์ แอนด์ เอ็นจิเนียริง คอนซัลแตนท์ จำกัด, 2564

รูปที่ 7.1-1 กระบวนการมีส่วนร่วมและการสื่อสารของโครงการฯ

7.1 การกำหนดและวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder Analysis)

การกำหนดกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียในเบื้องต้นพิจารณาครอบคลุมพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว โดยการวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder Analysis) ซึ่งที่ปรึกษาพิจารณาว่ามีกลุ่มคน ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันที่เกี่ยวข้องและมีความสำคัญในระดับใด เพื่อให้สามารถกำหนดแผนการมีส่วนร่วม และการสื่อสารที่เหมาะสม ครอบคลุมกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ซึ่งจะช่วยให้การจัดทำ SEA สามารถผนวกรวมความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ รวมไปถึงข้อห่วงกังวลจากผู้มีส่วนได้เสียเข้าร่วมด้วย อย่างครบถ้วน โดยรายละเอียดของการวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้เสียมีดังนี้

7.1.1 วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้เสีย

- เพื่อระบุกลุ่มคน ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันที่สนใจและมีส่วนเกี่ยวข้อง ในการตัดสินใจดำเนินงานแผน หรือแผนงาน เพื่อนำไปสู่การกำหนดผู้ที่เกี่ยวข้องกระบวนการ SEA
- เพื่อให้ทราบประเด็นมุมมองที่หลากหลาย หรือความห่วงกังวลที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจ ประเด็นสำคัญของแผน หรือแผนงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นที่เปราะบางหรือมีความอ่อนไหว ทางวัฒนธรรม ศาสนา และภาษา
- เพื่อให้ได้ข้อมูลในการพิจารณาระดับการมีส่วนร่วม รูปแบบ เทคนิควิธีการ และกิจกรรม ที่เหมาะสม

7.1.2 ขั้นตอนของการกำหนดระดับของผู้มีส่วนได้เสีย มีดังต่อไปนี้

การระบุผู้มีส่วนได้เสีย สามารถทำได้หลายวิธี โดยพิจารณาจากประเด็นดังต่อไปนี้

- มีกลุ่มคน ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันใดในพื้นที่หรือที่เกี่ยวข้องกับประเด็น การพัฒนา ที่อาจได้รับผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบต่อรายได้ อาชีพ สุขภาพอนามัย สิ่งแวดล้อม และวิถี ชีวิตความเป็นอยู่
- มีกลุ่มคน ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันใด ที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวข้อง กับการพัฒนาตามแผน หรือแผนงาน และประเด็นยุทธศาสตร์
- มีกลุ่มคน ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันใดที่มีสถานะทางสังคม ซึ่งมีนัยสำคัญ ต่อการชี้นำความคิดให้แก่ประชาชนและผู้มีส่วนได้เสีย
- มีกลุ่มคน ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันใด ที่มีอิทธิพลหรือมีส่วนได้เสียในการพัฒนา ในระดับพื้นที่หรือระดับนโยบาย และมีความสนใจเกี่ยวข้องโดยตรงกับแผน หรือแผนงานและประเด็นยุทธศาสตร์

7.1.3 ผู้มีส่วนได้เสียในกระบวนการ SEA ควรประกอบด้วย

- ประชาชนที่มีภูมิลำเนาในพื้นที่และขอบเขตพื้นที่ศึกษา
- หน่วยงานราชการที่รับผิดชอบในพื้นที่และขอบเขตพื้นที่ศึกษา
- นักวิชาการและสถาบันการศึกษาที่มีความสนใจในพื้นที่และขอบเขตพื้นที่ศึกษา

- ตัวแทนผู้ประกอบการอาชีพที่อาจได้รับผลกระทบทั้งทางบวกและลบ
- ผู้นำชุมชนหรือผู้นำทางความคิดที่มีอิทธิพลในพื้นที่และขอบเขตพื้นที่ศึกษา
- นักการเมืองท้องถิ่นที่มีบทบาทในพื้นที่และขอบเขตพื้นที่ศึกษา
- ผู้แทนเครือข่ายภาคประชาสังคมและอาสาสมัครเพื่อสังคมในพื้นที่และขอบเขตพื้นที่ศึกษา
- องค์กรอิสระไม่หวังผลกำไรซึ่งทำงานในพื้นที่และขอบเขตพื้นที่ศึกษา
- เอกชนและผู้ประกอบการในพื้นที่และขอบเขตพื้นที่ศึกษา
- ผู้กำหนดหรือผู้อนุมัติแผน หรือแผนงาน ผู้จัดการงบประมาณ
- หน่วยงานเจ้าของแผน หรือแผนงาน
- หัวหน้าส่วนราชการสูงสุดหรือผู้ได้รับมอบหมายที่มีอำนาจในการตัดสินใจ

1) วิเคราะห์ปัจจัยและการกำหนดระดับของผู้มีส่วนได้เสีย

ขั้นตอนนี้เป็นการทำความเข้าใจและเข้าใจผู้มีส่วนได้เสียในด้านตำแหน่ง หน้าที่ องค์กร และทรัพยากรภายใต้การกำกับ ความสัมพันธ์และอิทธิพลที่มีต่อกลุ่มคนต่าง ๆ รวมทั้งความสนใจที่มีต่อแผน หรือแผนงาน ความคิดเห็นและข้อห่วงกังวลเกี่ยวกับผลกระทบจากแผน หรือแผนงานนั้น รวมถึงโอกาสและศักยภาพที่กลุ่มต่าง ๆ จะสนับสนุนหรือคัดค้านต่อต้านแผน หรือแผนงาน เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดระดับของผู้มีส่วนได้เสีย

2) การจัดลำดับความสำคัญของผู้มีส่วนได้เสีย

เมื่อวิเคราะห์ทั้งด้านความสนใจและอิทธิพลของผู้มีส่วนได้เสียต่อแผน หรือแผนงานแล้ว จะให้นำหน้าระดับของผู้มีส่วนได้เสียเพื่อให้ทราบว่าผู้มีส่วนได้เสียแต่ละรายอยู่ในระดับใด และมีลำดับความสำคัญอย่างไร ระหว่างสำคัญมากที่สุดไปจนถึงสำคัญน้อยที่สุด โดยพิจารณาในมิติความสนใจและอิทธิพล ผลของการจัดลำดับความสำคัญจะถูกนำไปประกอบการจัดทำแผนการมีส่วนร่วมและการสื่อสาร และสามารถระบุกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่จะเกี่ยวข้องในกระบวนการมีส่วนร่วมของแต่ละขั้นตอน SEA ได้ ส่งผลให้แผนการมีส่วนร่วมและการสื่อสารมีประสิทธิภาพและดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง ใกล้ชิด และครอบคลุมทุกกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องทั้งหมดอย่างเหมาะสม โดยการจัดลำดับความสำคัญของผู้มีส่วนได้เสียแสดงดังตารางที่ 7.1-1

ตารางที่ 7.1-1 การจัดลำดับความสำคัญของผู้มีส่วนได้เสีย

ความสนใจ	ระดับของผู้มีส่วนได้เสีย*			
สนใจมาก	C	B**	A**	A**
สนใจ	C	B**	A**	A**
สนใจบ้าง	D	D	B**	B**
สนใจน้อย/ไม่ทราบ	D	D	C	C
อิทธิพลของผู้มีส่วนได้เสียต่อความสำเร็จของแผน	มีอิทธิพลน้อย/ ไม่ทราบ	มีอิทธิพลบ้าง	มีอิทธิพล	มีอิทธิพลมาก

หมายเหตุ: * ระดับความสำคัญของผู้มีส่วนได้เสียจำแนกดังนี้ A สำคัญมากที่สุด B สำคัญ C สำคัญน้อย D สำคัญน้อยที่สุด

** ผู้มีส่วนได้เสียที่จะนำไปจัดการจัดลำดับความสำคัญของผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่ศึกษาโครงการฯ

A สำคัญมากที่สุด หมายถึง กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่มีอิทธิพลมากและให้ความสนใจมาก และมีบทบาทต่อความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงกับกระบวนการ SEA ของโครงการ

B สำคัญ หมายถึง กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่มีอิทธิพลและให้ความสนใจบ้าง และมีบทบาทต่อความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงกับกระบวนการ SEA ของโครงการ

C สำคัญน้อย หมายถึง กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่มีอิทธิพลน้อย หรือไม่ทราบ และให้ความสนใจ และมีบทบาทต่อความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงกับกระบวนการ SEA ของโครงการ

D สำคัญน้อยที่สุด หมายถึง กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่มีอิทธิพลน้อย หรือไม่ทราบ และให้ความสนใจน้อย หรือไม่ทราบ และมีบทบาทต่อความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงกับกระบวนการ SEA ของโครงการ

ทั้งนี้ จากการวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียในเบื้องต้นส่งผลให้สามารถระบุกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่มีความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงกับกระบวนการ SEA ของโครงการ ครอบคลุมกลุ่มคน ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันในพื้นที่หรือที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการพัฒนา ซึ่งอาจได้รับผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบต่อรายได้ อาชีพ สุขภาพอนามัย สิ่งแวดล้อม และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ดังนี้

- หน่วยงานราชการส่วนกลาง ภูมิภาค จังหวัด ที่มีบทบาทหน้าที่ในการกำกับ ดูแล การดำเนินการที่เกี่ยวกับเขตเศรษฐกิจพิเศษที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบทั้งเชิงบวกและลบ เช่น สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัด สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เป็นต้น

- กลุ่มคน ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบัน ที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวข้องกับการพัฒนาตามแผน หรือแผนงาน และประเด็นยุทธศาสตร์

- หน่วยงานที่มีหน้าที่ในการประสานยุทธศาสตร์แผนงาน หรือโครงการ รวมทั้งการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ เช่น คณะกรรมการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ สำนักบริหารยุทธศาสตร์ เป็นต้น

- กลุ่มคน ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันที่มีสถานะทางสังคม ซึ่งมีนัยสำคัญต่อการชี้นำความคิดให้แก่ประชาชนและผู้มีส่วนได้เสีย

- กลุ่ม องค์กร เครือข่ายทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน ภาคประชาชน และองค์กรพัฒนาเอกชน ที่มีการรวมตัวกันเพื่อสร้างกระบวนการความเคลื่อนไหวในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโครงการ เช่น เครือข่ายประชาชน เครือข่ายเกษตรกรกรรรม เป็นต้น

- กลุ่มคน ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบัน ที่มีอิทธิพลหรือมีส่วนได้เสียในการพัฒนานั้น ในระดับพื้นที่หรือระดับนโยบาย และมีความสนใจเกี่ยวข้องโดยตรงกับแผน หรือแผนงานและประเด็นยุทธศาสตร์

- หน่วยงานระดับนโยบายที่เกี่ยวข้องกับแผน แผนงาน หรือยุทธศาสตร์ด้านแผนงาน อาทิ สำนักงานจังหวัดสระแก้ว

- หน่วยงานระดับพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับแผน แผนงาน หรือยุทธศาสตร์ เช่น สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด สำนักงานพาณิชย์จังหวัด เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานด้านการมีส่วนร่วมของโครงการมีหลายขั้นตอน โดยในขั้นตอนการทบทวนแผน หรือแผนงานและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการติดตามและประเมินผลเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ได้วิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย โดยพิจารณากลุ่มผู้มีส่วนได้เสียให้ครอบคลุมพื้นที่ (ตารางที่ 7.1-1) โดยสามารถจัดลำดับกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียตามการจัดลำดับความสำคัญของผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่ศึกษาโครงการฯ โดยจะเน้นระดับความสำคัญมากที่สุด (A) และสำคัญ (B) เพื่อให้ได้ข้อมูล และประเด็นสำคัญในพื้นที่อย่างแท้จริง (ตารางที่ 7.1-2) ในส่วนของระดับความสำคัญน้อย (C) และระดับความสำคัญน้อยที่สุด (D) จะไม่ลงรายละเอียดกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย แต่จะสื่อสารและการประชาสัมพันธ์กิจกรรมโครงการอย่างต่อเนื่องผ่านช่องทางเว็บไซต์: การประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ <<http://58.82.155.218/sea-nesdc/Index/>> และ เพจเฟซบุ๊ก: @SEANESDC หรือการขับเคลื่อนการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ – SEA

ตารางที่ 7.1-2 การจัดลำดับความสำคัญของผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่ศึกษาโครงการติดตามและประเมินผลเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ระดับของผู้มีส่วนได้เสีย/ความมีอิทธิพล							
สนใจ - มีอิทธิพลบ้าง (B**)	สนใจมาก - มีอิทธิพลบ้าง (B**)	สนใจบ้าง - มีอิทธิพล (B**)	สนใจบ้าง - มีอิทธิพลมาก (B**)	สนใจ - มีอิทธิพล (A*)	สนใจ - มีอิทธิพลมาก (A*)	สนใจมาก - มีอิทธิพล (A*)	สนใจมาก - มีอิทธิพลมาก (A*)
<ul style="list-style-type: none"> - เครือข่ายศูนย์การเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร จังหวัดสระแก้ว - วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเพาะเห็ดกระด้าง และเห็ดขอนขาว - วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์และเพาะเห็ดบ้านหนองหญ้าปล้อง - วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรในน้ำมีปลาในนามีข้าวบ้านสวนอุดม - วิสาหกิจชุมชนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกพืชตำบลพากห้วย - วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกเมล่อนและเกษตรปลอดสารบ้านพากห้วย - เครือข่ายแปลงใหญ่ระดับจังหวัด สระแก้ว - วิสาหกิจชุมชนผลิตและพัฒนามันสำปะหลังตำบลหนองหว้า - วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์พีซีป่าไร่ - เครือข่ายป่าชุมชนจังหวัดสระแก้ว 	<ul style="list-style-type: none"> - สมาคมรักษ่าป่างสีดา - ประธานวิสาหกิจชุมชนการท่องเที่ยวและศึกษาดูงานตำบลพากห้วย - สมาคมเกษตรกรชายแดนบูรพา - เครือข่ายเกษตรกรรุ่นใหม่ จังหวัดสระแก้ว YSF SAKAEO 	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระแก้ว - โรงพยาบาลวังน้ำเย็น - หัวหน้าอุทยานประวัติศาสตร์ศรีดงก่อ อ.วัฒนานคร - วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสมุนไพรบ้านคลองหว้าใหม่ - สมาคมชาวไร่อ้อยวังน้ำเย็น - กลุ่มวิสาหกิจทบทิมสยาม 	<ul style="list-style-type: none"> - สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวและบริการจังหวัดสระแก้ว - อุทยานอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการจังหวัดสระแก้ว - สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสระแก้ว - บริษัท โกลเด้น เกต พลาซ่า - บริษัท ยูแอล อินเตอร์เนชั่นแนล อิมพอร์ต เอ็กซ์พอร์ต จำกัด - บริษัทศูนย์การค้าอินโดจีน (อรัญประเทศ) จำกัด - บริษัท น้ำตาลและอ้อยตะวันออก จำกัด (มหาชน) 	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานที่ดินจังหวัดสระแก้ว - สำนักงานเกษตรอำเภอวัฒนานคร - สำนักงานเกษตรอำเภออรัญประเทศ - โครงการชลประทานสระแก้ว - สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสระแก้ว - สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสระแก้ว - สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสระแก้ว - สวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดสระแก้ว - สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานสระแก้ว - สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงจังหวัดสระแก้ว - สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดสระแก้ว - สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสระแก้ว - สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสระแก้ว 	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดสระแก้ว - ด้านศุลกากรอรัญประเทศ - หอการค้าจังหวัดสระแก้ว - สภาอุตสาหกรรมจังหวัดสระแก้ว - สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม - องค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว - สำนักงานแรงงานจังหวัดสระแก้ว - สมาพันธ์เกษตรกรยั่งยืนสระแก้ว - องค์การบริหารส่วนตำบลฝักชะ - องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม - สำนักงานเทศบาลตำบลพากห้วย - สำนักงานเทศบาลตำบลบ้านใหม่หนองไทร - สำนักงานเทศบาลตำบลบ้านด่าน - สำนักงานเทศบาลตำบลป่าไร่ - สำนักงานเทศบาลเมืองอรัญประเทศ - กำนันตำบลฝักชะ - กำนันตำบลป่าไร่ - ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 2 ตำบลป่าไร่ - กำนันตำบลบ้านด่าน - กำนันตำบลท่าข้าม - กำนันตำบลฝักชะ - กำนันตำบลป่าไร่ - กำนันตำบลบ้านด่าน - กำนันตำบลท่าข้าม 	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสระแก้ว - สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสระแก้ว - สำนักงานสภาเกษตรกร จังหวัดสระแก้ว - ศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า จังหวัดสระแก้ว - มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสระแก้ว - มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ สระแก้ว - ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนสระแก้ว 	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ - การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (นิคมสระแก้ว) - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสระแก้ว - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสระแก้ว - สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระแก้ว - สำนักงานส่งเสริมเกษตรและสหกรณ์ สระแก้ว - สำนักงานเกษตรจังหวัดสระแก้ว - สำนักงานจังหวัดสระแก้ว - สำนักงานนิคมอุตสาหกรรมสระแก้ว - การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย - สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน - สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดสระแก้ว

หมายเหตุ: ระดับความสำคัญของผู้มีส่วนได้เสียจำแนกดังนี้ A* สำคัญมากที่สุด B** สำคัญ เพื่อนำไปจัดทำแผนการมีส่วนร่วมและการสื่อสารในระดับการให้ข้อมูลอย่างต่อเนื่อง (Information and Engagement) และระดับการปรึกษาหารือ (Consultation)

ที่มา: บริษัท ยูไนเต็ด แอนนาลิสต์ แอนด์ เอ็นจิเนียริง คอนซัลแตนท์ จำกัด

7.2 การจัดทำแผนการมีส่วนร่วมและการสื่อสาร (Participation and Communication Plan)

การจัดทำแผนการมีส่วนร่วมและการสื่อสารเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมาก เนื่องจากจะช่วยกำหนดแนวทางการมีส่วนร่วมที่เชื่อมโยงกับกระบวนการแต่ละขั้นตอนของ SEA ซึ่งจะทำให้ขั้นตอนการมีส่วนร่วมสอดคล้องกับกรอบระยะเวลาของกระบวนการ SEA และตามระดับความสำคัญของผู้มีส่วนได้เสีย โดยการจัดทำแผนการมีส่วนร่วมและการสื่อสารจะแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ 1) ระดับการให้ข้อมูลอย่างต่อเนื่อง (Information and Engagement) 2) ระดับการปรึกษาหารือ (Consultation) และ 3) ระดับการร่วมตัดสินใจ (Decision influence) ตามรูปที่ 7.2-1 โดยในแต่ละระดับต้องพิจารณาว่าผู้ใดที่เกี่ยวข้อง (Who) ต้องดำเนินการในระดับนั้นเมื่อใด (When) และดำเนินการด้วยรูปแบบวิธีการอย่างไร (How) ทั้งนี้ แต่ละระดับอาจมีรูปแบบการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกันเพื่อให้เหมาะสมกับบริบทหรือรูปแบบของระดับนั้น ๆ ดังนี้

7.2.1 ระดับการให้ข้อมูลอย่างต่อเนื่อง (Information and Engagement)

เป็นการดำเนินการในรูปแบบการให้ข้อมูลผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ อีเมล จดหมาย/ ไปรษณีย์ หรือสื่อสาธารณะ (Social Media) ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องหรือสนใจทุกระดับรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการ SEA อย่างครบถ้วน ทัวถึง และต่อเนื่อง ทั้งนี้ การให้ข้อมูลและการเข้ามามีส่วนร่วมต้องดำเนินการครอบคลุมและต่อเนื่องตลอดทั้งกระบวนการ SEA

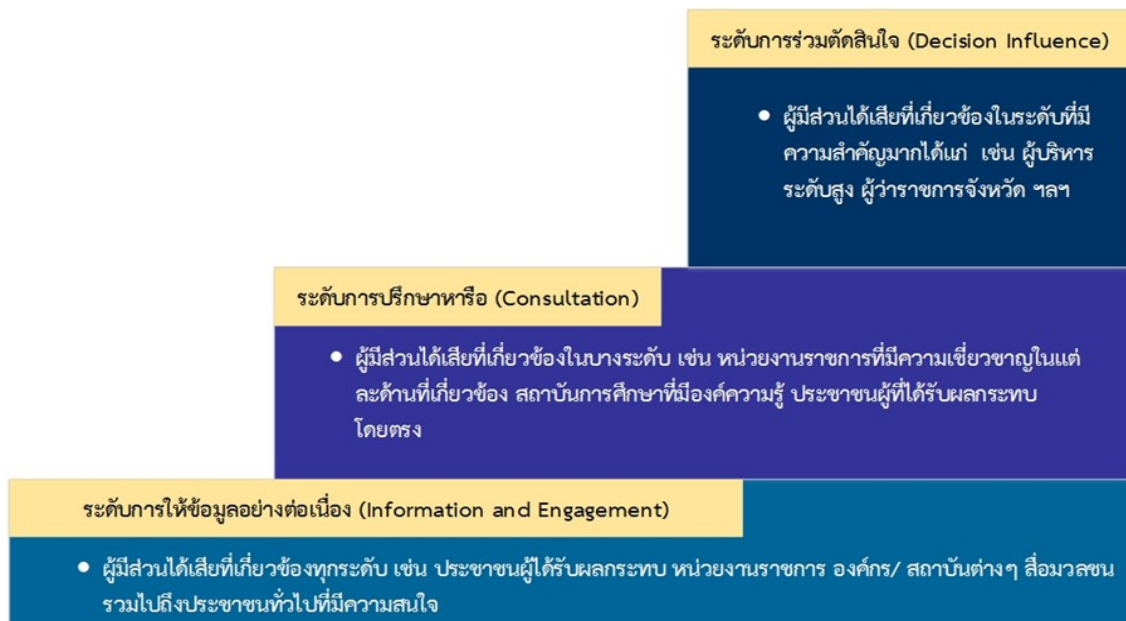
7.2.2 ระดับการปรึกษาหารือ (Consultation)

เป็นระดับที่ต้องการได้รับความเห็นจากผู้มีส่วนได้เสีย จึงจำเป็นต้องมีรูปแบบหรือวิธีการที่เข้มข้นมากกว่าระดับการให้ข้อมูลเพื่อให้ได้มาซึ่งความคิดเห็นอันจะเป็นประโยชน์ต่อกระบวนการ SEA โดยอาจดำเนินการในรูปแบบของการประชุมกลุ่มย่อย การสำรวจความคิดเห็นโดยแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การอภิปราย และการประชุมเชิงปฏิบัติการ เป็นต้น ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียในบางระดับ ทั้งนี้ การปรึกษาหารืออาจดำเนินการในขั้นตอนที่มีความสำคัญโดยเฉพาะการกำหนดขอบเขต การพัฒนาและการประเมินทางเลือก และการกำหนดมาตรการเพื่อความยั่งยืน กิจกรรมและช่วงเวลาในการปรึกษาหารือต้องระบุหัวข้อหรือประเด็นการหารือที่ชัดเจนและสอดคล้องกับผลของกระบวนการ SEA ในแต่ละช่วงเวลา เช่น การประชุมรับฟังความเห็นต่อการกำหนดขอบเขต การพัฒนาและการประเมินทางเลือก เป็นต้น

7.2.3 ระดับการร่วมตัดสินใจ (Decision Influence)

เป็นระดับที่ผู้มีส่วนได้เสียที่มีความสำคัญเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และส่งผลต่อการกำหนดแผน หรือแผนงาน อาจดำเนินการในรูปแบบการประชุมภาคีที่เกี่ยวข้อง อาทิ การประชุมของคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการประชุมระดับผู้บริหาร ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่อยู่ในระดับร่วมตัดสินใจ ทั้งนี้ การร่วมตัดสินใจอาจดำเนินการในช่วงสุดท้ายของกระบวนการ SEA ระยะเวลาของ

การดำเนินกิจกรรมในระดับนี้ ต้องระบุไว้ในระยะสุดท้าย โดยนำผลจากกระบวนการ SEA เสนอเข้าในแผนหรือแผนงาน เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียที่รับผิดชอบการตัดสินใจได้เข้ามารับรอง



ที่มา: บริษัท ยูโนเต็ด แอนนาลิสต์ แอนด์ เอ็นจิเนียริง คอนซัลแตนท์ จำกัด, 2564

รูปที่ 7.2-1 ระดับความสำคัญของผู้มีส่วนได้เสียต่อการจัดทำแผนการมีส่วนร่วมและการสื่อสารของโครงการ

ทั้งนี้ สามารถแสดงกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียในการศึกษาและดำเนินการด้านการมีส่วนร่วมของโครงการ รูปแบบตารางของแผนการมีส่วนร่วมและการสื่อสารดังตารางที่ 7.2-2 โดยมีองค์ประกอบเบื้องต้น ดังนี้

- กระบวนการ SEA
- วัตถุประสงค์ของกระบวนการ
- กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง
- รูปแบบ และวิธีการมีส่วนร่วมที่จะดำเนินการ
- ช่วงระยะเวลาที่จะดำเนินการ

ตารางที่ 7.2-1 กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียในการศึกษาและดำเนินการด้านการมีส่วนร่วมของโครงการฯ

กลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย	ประเด็นยุทธศาสตร์		
	การเพิ่มมูลค่าเกษตรแปรรูปและสิทธิประโยชน์เพื่อดึงดูดการลงทุน	การจัดการขยะอย่างถูกสุขลักษณะเพียงพอ	การพัฒนาระบบการศึกษาและเสริมสร้างทักษะฝีมือแรงงานรองรับการพัฒนา SEZ
ภาครัฐ	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสระแก้ว - สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสระแก้ว - สำนักงานเกษตรอำเภอวัฒนานคร - สำนักงานเกษตรอำเภออรัญประเทศ - สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม - โครงการชลประทานสระแก้ว - สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระแก้ว - สำนักงานสภาเกษตรกร จังหวัดสระแก้ว - สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสระแก้ว - สำนักงานจังหวัดสระแก้ว - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสระแก้ว - สำนักงานที่ดินจังหวัดสระแก้ว - องค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว - สำนักงานนิคมอุตสาหกรรมสระแก้ว - การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสระแก้ว - สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน - โรงพยาบาลวังน้ำเย็น 	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานจังหวัดสระแก้ว - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสระแก้ว - สำนักงานที่ดินจังหวัดสระแก้ว - องค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว - สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสระแก้ว - สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดสระแก้ว - สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสระแก้ว - สำนักงานอุทยานประวัติศาสตร์สตึกก๊กอภม - สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสระแก้ว 	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานแรงงานจังหวัดสระแก้ว - ตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดสระแก้ว - ด้านศุลกากรอรัญประเทศ - สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสระแก้ว - สวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดสระแก้ว - สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานสระแก้ว - สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงจังหวัดสระแก้ว

ตารางที่ 7.2-1 กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียในการศึกษาและดำเนินการด้านการมีส่วนร่วมของโครงการ (ต่อ)

กลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย	ประเด็นยุทธศาสตร์		
	การเพิ่มมูลค่าเกษตรแปรรูปและสิทธิประโยชน์เพื่อดึงดูดการลงทุน	การจัดการขยะอย่างถูกสุขลักษณะเพียงพอ	การพัฒนาระบบการศึกษาและเสริมสร้างทักษะฝีมือแรงงานรองรับการพัฒนา SEZ
	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสระแก้ว - สำนักงานเกษตรจังหวัดสระแก้ว - สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดสระแก้ว 		
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	<ul style="list-style-type: none"> - องค์การบริหารส่วนตำบลผักชะ - องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม - สำนักงานเทศบาลตำบลปากห้วย - สำนักงานเทศบาลตำบลบ้านใหม่หนองไทร - สำนักงานเทศบาลตำบลบ้านด่าน - สำนักงานเทศบาลตำบลป่าไร่ - สำนักงานเทศบาลเมืองอรัญประเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> - องค์การบริหารส่วนตำบลผักชะ - องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม - สำนักงานเทศบาลตำบลปากห้วย - สำนักงานเทศบาลตำบลบ้านใหม่หนองไทร - สำนักงานเทศบาลตำบลบ้านด่าน - สำนักงานเทศบาลตำบลป่าไร่ - สำนักงานเทศบาลเมืองอรัญประเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> - องค์การบริหารส่วนตำบลผักชะ - องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม - สำนักงานเทศบาลตำบลปากห้วย - สำนักงานเทศบาลตำบลบ้านใหม่หนองไทร - สำนักงานเทศบาลตำบลบ้านด่าน - สำนักงานเทศบาลตำบลป่าไร่ - สำนักงานเทศบาลเมืองอรัญประเทศ
องค์กรพัฒนาเอกชน	<ul style="list-style-type: none"> - หอการค้าจังหวัดสระแก้ว - สภาอุตสาหกรรมจังหวัดสระแก้ว - สมาคมชาวไร่อ้อยวังน้ำเย็น - เครือข่ายศูนย์การเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร จังหวัดสระแก้ว - วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเพาะเห็ดกระด้างและเห็ดขอนขาว - สมาพันธ์เกษตรกรกรรรมยั่งยืนสระแก้ว - เครือข่ายเกษตรกรรุ่นใหม่ จังหวัดสระแก้ว YSF SAKAEO 	<ul style="list-style-type: none"> - สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวและบริการจังหวัดสระแก้ว - อุทยานสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวและบริการจังหวัดสระแก้ว - เครือข่ายป่าชุมชนจังหวัดสระแก้ว - สมาคมรักษ์ปางสีดา - ประธานวิสาหกิจชุมชนการท่องเที่ยวและศึกษาดูงานตำบลปากห้วย 	<ul style="list-style-type: none"> - หอการค้าจังหวัดสระแก้ว - สภาอุตสาหกรรมจังหวัดสระแก้ว

ตารางที่ 7.2-1 กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียในการศึกษาและดำเนินการด้านการมีส่วนร่วมของโครงการ (ต่อ)

กลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย	ประเด็นยุทธศาสตร์		
	การเพิ่มมูลค่าเกษตรแปรรูปและสิทธิประโยชน์เพื่อดึงดูดการลงทุน	การจัดการขยะอย่างถูกสุขลักษณะเพียงพอ	การพัฒนาระบบการศึกษาและเสริมสร้างทักษะฝีมือแรงงานรองรับการพัฒนา SEZ
	<ul style="list-style-type: none"> - เครือข่ายแปลงใหญ่ระดับจังหวัดสระแก้ว /วิสาหกิจชุมชนผลิตและพัฒนาไม้สำหรับหลังคาบลานองหว้า - วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์และเพาะเห็ดบ้านหนองหญ้าปล้อง - วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรในน้ำมีปลาในนามีข้าวบ้านสวนอุดม - วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์พืชไร่ป่าไร่ - วิสาหกิจชุมชนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกพืชตำบลปากห้วย - วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกเมลอนและเกษตรกรปลอดสารบ้านปากห้วย - กลุ่มวิสาหกิจหัตถ์ทอไหมสยาม - สมาคมเกษตรกรทรายแดนบูรพา 		
เอกชน	<ul style="list-style-type: none"> - บริษัท น้ำตาลและอ้อยตะวันออก จำกัด 	<ul style="list-style-type: none"> - บริษัท โกลเด้น เกต พลาซ่า - บริษัท ยูแอล อินเตอร์เนชั่นแนล อิมพอร์ต เอ็กซ์พอร์ต จำกัด - บริษัท ศูนย์การค้าอินโดจีน (อรัญประเทศ) จำกัด 	<ul style="list-style-type: none"> - บริษัท โกลเด้น เกต พลาซ่า - บริษัท ยูแอล อินเตอร์เนชั่นแนล อิมพอร์ต เอ็กซ์พอร์ต จำกัด - บริษัท ศูนย์การค้าอินโดจีน (อรัญประเทศ) จำกัด
สถาบันการศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - ศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า จังหวัดสระแก้ว 	<ul style="list-style-type: none"> - มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสระแก้ว - มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ สระแก้ว - ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนสระแก้ว 	<ul style="list-style-type: none"> - มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสระแก้ว - มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ สระแก้ว - ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนสระแก้ว

ตารางที่ 7.2-1 กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียในการศึกษาและดำเนินการด้านการมีส่วนร่วมของโครงการ (ต่อ)

กลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย	ประเด็นยุทธศาสตร์		
	การเพิ่มมูลค่าเกษตรแปรรูปและสิทธิประโยชน์เพื่อดึงดูดการลงทุน	การจัดการขยะอย่างถูกสุขลักษณะเพียงพอ	การพัฒนากระบวนการศึกษาและเสริมสร้างทักษะฝีมือแรงงานรองรับการพัฒนา SEZ
ตัวแทนภาคประชาชน	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดตำบลฝักชะ - กำหนดตำบลป่าไร่ - ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 2 ตำบลป่าไร่ - กำหนดตำบลบ้านด่าน - กำหนดตำบลท่าข้าม - กำหนดตำบลฝักชะ - กำหนดตำบลป่าไร่ - กำหนดตำบลบ้านด่าน - กำหนดตำบลท่าข้าม 	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดตำบลฝักชะ - กำหนดตำบลป่าไร่ - ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 2 ตำบลป่าไร่ - กำหนดตำบลบ้านด่าน - กำหนดตำบลท่าข้าม - กำหนดตำบลฝักชะ - กำหนดตำบลป่าไร่ - กำหนดตำบลบ้านด่าน - กำหนดตำบลท่าข้าม 	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดตำบลฝักชะ - กำหนดตำบลป่าไร่ - ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 2 ตำบลป่าไร่ - กำหนดตำบลบ้านด่าน - กำหนดตำบลท่าข้าม - กำหนดตำบลฝักชะ - กำหนดตำบลป่าไร่ - กำหนดตำบลบ้านด่าน - กำหนดตำบลท่าข้าม

ตารางที่ 7.2-2 แผนการมีส่วนร่วมและการสื่อสารในขั้นตอนที่สำคัญ

กิจกรรมการมีส่วนร่วม	กระบวนการ SEA	วัตถุประสงค์ของกระบวนการ	กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง	รูปแบบ/ วิธีการมีส่วนร่วมที่ดำเนินงาน	ช่วงระยะเวลาที่ดำเนินงาน
1. การมีส่วนร่วมโครงการติดตามและประเมินผลเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน	การวิเคราะห์แรงขับเคลื่อนของการพัฒนา	เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียมีส่วนร่วมในการกำหนดขอบเขตพื้นที่ ระยะเวลา แรงขับเคลื่อนของการพัฒนา	ผู้แทนหน่วยงานราชการส่วนจังหวัดที่รับผิดชอบและมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการพัฒนากลุ่มจังหวัด	การเข้าพบและประชุมหารือฯ (ระดับการให้ข้อมูลอย่างต่อเนื่อง และระดับการปรึกษาหารือ)	วันที่ 7 - 9 ตุลาคม 2563
2. การประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ และผู้มีส่วนได้เสีย	การกำหนดวิสัยทัศน์/ประเด็นยุทธศาสตร์/กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมถึงตัวชี้วัดการประเมินสถานภาพและแนวโน้มการพัฒนา	เพื่อร่วมกันบ่งชี้จุดเด่น อุปสรรค ข้อจำกัด ข้อห่วงกังวลและทิศทางการพัฒนาของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ประเด็นยุทธศาสตร์ของการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว และการระบุผู้มีส่วนได้เสียและจัดลำดับความสำคัญ	ผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่ อาทิ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน องค์กรเอกชนด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม องค์กรพัฒนาเอกชน สถาบันการศึกษา และนักวิชาการอิสระ	การประชุมเชิงปฏิบัติการ (ระดับการปรึกษาหารือ)	วันที่ 24 พฤศจิกายน 2563
3. การประชุมเชิงปฏิบัติการในลักษณะกลุ่มย่อยแบบออนไลน์ (Online Focus Group) ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Video Conference)	การกำหนดทางเลือกการพัฒนาเบื้องต้น	- เพื่อนำเสนอประเด็นการกำหนดยุทธศาสตร์ การกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนและตัวชี้วัด รวมถึงผลการประเมินข้อมูลฐาน - เพื่อรับฟังความเห็น และข้อเสนอแนะต่อผลการจัดทำ (ร่าง) รายงานการกำหนดขอบเขต	ผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่ อาทิ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน องค์กรเอกชนด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม องค์กรพัฒนาเอกชน สถาบันการศึกษา และนักวิชาการอิสระ	การประชุมเชิงปฏิบัติการ ในลักษณะกลุ่มย่อยแบบออนไลน์ (ระดับการปรึกษาหารือ)	วันที่ 12 - 16 กรกฎาคม 2564

7.3 การดำเนินการมีส่วนร่วม และการสื่อสาร

การดำเนินการมีส่วนร่วมเป็นการดำเนินการตามแผนการมีส่วนร่วมและการสื่อสารที่ได้กำหนดไว้ อย่างไรก็ตาม กระบวนการมีส่วนร่วมถือเป็นการดำเนินการที่มีพลวัต มีความยืดหยุ่น และสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามบริบทและสถานการณ์ ณ ขณะนั้น ผลการดำเนินกิจกรรมการมีส่วนร่วมในช่วงที่ผ่านมาของโครงการฯ รายละเอียดดังภาคผนวกที่ 8 โดยมีรูปแบบ และแนวทางในการดำเนินการมีส่วนร่วม ดังนี้

7.3.1 การเข้าพบและประชุมหารือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

ที่ปรึกษา ร่วมกับ สศช. ได้ออกภาคสนามในพื้นที่นำร่อง เพื่อไปเข้าพบและประชุมย่อยกับหน่วยงานส่วนราชการจังหวัดที่เกี่ยวข้องกับแผนพัฒนาของพื้นที่นำร่องที่คณะกรรมการฯ เห็นชอบก่อนดำเนินการประชุมย่อย โดยมีเป้าหมายเพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการและรวบรวมข้อมูล รวมถึงประเด็นการพัฒนาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้นำข้อมูลและประเด็นต่าง ๆ มาวิเคราะห์ พิจารณา และนำมาปรับปรุงความคิดเห็นต่อไป รวมไปถึงการวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้เสียของการพัฒนาพื้นที่นำร่องด้วย ซึ่งได้กล่าวในการติดตามและประเมินผลผลงานที่ผ่านมาของเขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว ทั้งนี้เนื่องจากเป็นกิจกรรมการมีส่วนร่วม จึงขยายรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์หลักเพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการและเปิดตัวโครงการต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ศึกษา และเก็บรวบรวมข้อมูลประเด็นต่าง ๆ ที่มีผลต่อการปรับปรุงแผนพัฒนา ดังนี้

- ข้อมูลโครงการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วทั้งที่ผ่านมาที่ดำเนินการในปัจจุบัน และในอนาคต โดยข้อมูลประกอบด้วย ที่มาของโครงการ ระยะเวลาความสำเร็จ อุปสรรคข้อจำกัด และโครงการที่ควรพิจารณาเพิ่มในแผนเพื่อส่งเสริมความยั่งยืนในพื้นที่
- ปัญหา อุปสรรค จากการดำเนินงาน หรือผลกระทบทั้งเชิงบวก และเชิงลบของ SEZ ที่ผ่านมา รวมถึงความต้องการและข้อเสนอแนะการพัฒนาในระยะต่อไป
- ข้อมูลพื้นฐานในพื้นที่ อาทิ ข้อมูลทั่วไป ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม และรูปแบบการพัฒนาพื้นที่ในอนาคต

2) กลุ่มเป้าหมาย

หน่วยงานในพื้นที่ศึกษาหรือที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการพัฒนาในระดับนโยบายหรือในระดับพื้นที่ อาทิ กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัดสระแก้ว สำนักงานจังหวัดสระแก้ว การนิคมอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ด้านศุลกากรอรัญประเทศ สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดสระแก้ว สำนักงานสถิติจังหวัดสระแก้ว องค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว อำเภออรัญประเทศ อำเภอวัฒนานคร องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม องค์การบริหารส่วนตำบลฝักขะ เทศบาลตำบลป่าไร่ เทศบาลบ้านด่าน สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสระแก้ว สภาอุตสาหกรรมจังหวัดสระแก้ว

สำนักงานแรงงานจังหวัดสระแก้ว สำนักงานจัดหางานจังหวัดสระแก้ว สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสระแก้ว สำนักงานพาณิชย์จังหวัดจังหวัดสระแก้ว สำนักงานหอการค้าจังหวัดสระแก้ว สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสระแก้ว สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดสระแก้ว สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสระแก้ว สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสระแก้ว สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระแก้ว และสถานีพัฒนาที่ดินสระแก้ว เป็นต้น

3) รูปแบบและวิธีการ

ที่ปรึกษาได้เข้าพบหน่วยงานเพื่อชี้แจงพร้อมทั้งปรึกษาหารือ ในประเด็นรายละเอียดโครงการ รวมถึงรวบรวมประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนากับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อให้ประเด็นที่จะทำการศึกษามีความครอบคลุมและเชิงลึกมากยิ่งขึ้น

4) ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม

ดำเนินการจัดกิจกรรมในวันที่ 7 - 9 ตุลาคม พ.ศ. 2563

7.3.2 การประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์และผู้มีส่วนได้เสีย

เพื่อรวบรวมประเด็น จุดเด่น ข้อจำกัด อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการดำเนินโครงการเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว โดยผลลัพธ์ที่ได้คือ แรงขับเคลื่อนการพัฒนาของพื้นที่ วิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ วัตถุประสงค์เพื่อความยั่งยืนของพื้นที่ และแนวทาง (ทางเลือก) การพัฒนาในอนาคต นอกจากนั้นที่ปรึกษาได้นำเสนอ (ร่าง) ตัวชี้วัดในเบื้องต้น เพื่อขอความคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์ตัวชี้วัดของโครงการ ในการประชุมฯ นี้

1) วัตถุประสงค์

เพื่อร่วมกันบ่งชี้จุดเด่น อุปสรรค ข้อจำกัด ข้อห่วงกังวลและทิศทางการพัฒนาของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ประเด็นยุทธศาสตร์ของการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว และการระบุผู้มีส่วนได้เสียและจัดลำดับความสำคัญ

2) กลุ่มเป้าหมาย

ผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่ อาทิ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน องค์กรเอกชนด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม องค์กรพัฒนาเอกชน สถาบันการศึกษา และนักวิชาการอิสระ

3) ระยะเวลาในการประชุมและจัดกิจกรรม

การประชุมเชิงปฏิบัติการ มีกิจกรรมทั้งหมด 3 วัน ตั้งแต่วันที่ 23 - 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563 โดยมีการประชุมผู้มีส่วนได้เสีย จำนวน 1 วัน ในวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563

4) เนื้อหาการประชุม

ที่ปรึกษา และ สศช. จัดเตรียมเนื้อหาการประชุม โดยมีเนื้อหาหลักคือ สารสำคัญของโครงการติดตามและประเมินผลเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมถึงแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว ทั้งในทางบวกและทางลบของแผนพัฒนา

5) รูปแบบและกำหนดการประชุม

รูปแบบการดำเนินการจัดกิจกรรมแบ่งออกเป็น 2 ช่วง ประกอบด้วย

ช่วงที่ 1: การนำเสนอเนื้อหาสาระสำคัญของโครงการติดตามและประเมินผลเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมถึงแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว ทั้งในทางบวกและทางลบของแผนพัฒนาฯ

ช่วงที่ 2: กิจกรรมกลุ่มระดมสมอง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นผ่านบัตรคำ จำนวน 2 ประเด็น ประกอบด้วย 1) การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน: โอกาส ความท้าทาย ปัญหา อุปสรรค และความกังวล และ 2) ประเด็นยุทธศาสตร์ของการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว และการระบุและจัดลำดับความสำคัญของผู้มีส่วนได้เสีย และดำเนินการแบ่งการระดมความเห็นออกเป็น 4 กลุ่ม ประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1: ระดมความเห็น แลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากภาครัฐ

กลุ่มที่ 2: ระดมความเห็น แลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากภาครัฐ

กลุ่มที่ 3: ระดมความเห็น แลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากภาคประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กลุ่มที่ 4: ระดมความเห็น แลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากสถาบันการศึกษา องค์กรพัฒนาเอกชน และรัฐวิสาหกิจ

7.3.3 การประชุมเชิงปฏิบัติการในลักษณะกลุ่มย่อยแบบออนไลน์ (Online Focus Group) ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Video Conference)

เพื่อนำเสนอผลที่ได้รับจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ อาทิ ผลการดำเนินงานของโครงการในช่วงที่ผ่านมา สรุปผลประเด็นการกำหนดยุทธศาสตร์ การกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนและตัวชี้วัด ผลการประเมินข้อมูลฐาน ทางเลือกการพัฒนาเบื้องต้นและตัวชี้วัด

1) วัตถุประสงค์

- เพื่อนำเสนอประเด็นการกำหนดยุทธศาสตร์ การกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนและตัวชี้วัด รวมถึงผลการประเมินข้อมูลฐาน

- เพื่อรับฟังความเห็น และข้อเสนอแนะต่อผลการจัดทำ (ร่าง) รายงานการกำหนด
ขอบเขต

2) กลุ่มเป้าหมาย

ผู้มีส่วนได้เสียครอบคลุมในพื้นที่ โดยกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ได้แยกตามประเด็นยุทธศาสตร์
และข้อเสนอแนะของโครงการ อาทิ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน
องค์กรเอกชนด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม องค์กรพัฒนาเอกชน สถาบันการศึกษา และนักวิชาการอิสระ

กลุ่มที่ 1: เกษตรแปรรูป (หน่วยงานราชการ) ได้แก่ หน่วยงานราชการที่บริหารจัดการ
ภาคการเกษตร อาทิ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดสระแก้ว
สำนักงานเกษตรอำเภออรัญประเทศ

กลุ่มที่ 2: เกษตรแปรรูป (ภาคประชาชน) ได้แก่ ภาคประชาสังคมที่ประกอบการด้านภาค
เกษตรกรรม อาทิ สมาคมชาวไร่อ้อยวังน้ำเย็น สหพันธ์เกษตรกรมัยยั่งยืนสระแก้ว เครือข่ายแปลงใหญ่ระดับ
จังหวัดสระแก้ว วิสาหกิจชุมชนผลิตและพัฒนาไม้แปะหลังตำบลหนองหว้า

กลุ่มที่ 3: การจัดการขยะและกฎหมายผังเมือง ได้แก่ หน่วยงานราชการที่บริหารจัดการ
ด้านสิ่งแวดล้อม อาทิ สำนักงานจังหวัดสระแก้ว สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสระแก้ว
องค์การบริหารส่วนตำบลฝักขะ องค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว

กลุ่มที่ 4: การพัฒนาการท่องเที่ยว ได้แก่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการพัฒนา
การท่องเที่ยว อาทิ สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดสระแก้ว สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสระแก้ว
สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวและบริการจังหวัดสระแก้ว

กลุ่มที่ 5: การพัฒนาทักษะแรงงาน ได้แก่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการพัฒนาทักษะ
แรงงาน อาทิ สำนักงานแรงงานจังหวัดสระแก้ว สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานสระแก้ว มหาวิทยาลัยบูรพา
วิทยาเขตสระแก้ว เป็นต้น

กลุ่มที่ 6: สิทธิประโยชน์การลงทุน ได้แก่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านสิทธิประโยชน์ อาทิ
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สำนักงานนิคมอุตสาหกรรมสระแก้ว สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด
สระแก้ว

กลุ่มที่ 7: ตัวแทนกลุ่มที่ 1 - 6 (สรุปผลภาพรวมหลังจากรับฟังความคิดเห็น)

3) ระยะเวลาและเนื้อหาในการประชุมและจัดกิจกรรม

ระยะเวลาการประชุมกลุ่มย่อยแบบออนไลน์ ครั้งละครึ่งวัน จำนวน 7 ครั้ง ระหว่างวันที่
14 - 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2564 โดยดำเนินการจัดกิจกรรมแยกตามกลุ่มตามประเด็นยุทธศาสตร์ และ
ข้อเสนอแนะของโครงการ

สำหรับเนื้อหาการประชุม ที่ปรึกษา และ สศช. ได้จัดเตรียมเนื้อหาการประชุม โดยมีเนื้อหาหลักคือ ผลการดำเนินงานของโครงการในช่วงที่ผ่านมา สรุปผลประเด็นการกำหนดยุทธศาสตร์ การกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนและตัวชี้วัด ผลการประเมินข้อมูลฐาน ทางเลือกการพัฒนา เบื้องต้นและตัวชี้วัด

4) รูปแบบและวิธีการประชุม

เนื่องจากปัจจุบันสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ระบาดภายในประเทศอย่างต่อเนื่อง และรัฐบาลมีมาตรการที่เข้มงวดสำหรับการจัดกิจกรรมในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว ซึ่งเป็นพื้นที่ควบคุมสูงสุด ส่งผลกระทบต่อการทำงานกิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการ ครั้งที่ 2 จำเป็นต้องดำเนินการปรับเปลี่ยนกิจกรรมโดยปรับรูปแบบให้เป็นการประชุมกลุ่มย่อยแบบออนไลน์ (Online Focus Group) ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Video Conference) รูปแบบการประชุม มีดังนี้

รูปแบบการประชุมกลุ่มย่อยแบบออนไลน์ (Online Focus Group) ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Video Conference) แบ่งการประชุมออกเป็น 7 กลุ่ม โดยแยกตามประเด็นยุทธศาสตร์และข้อเสนอแนะของโครงการ เพื่อร่วมกันให้ความเห็นในแต่ละด้านได้อย่างชัดเจน ตรงประเด็น ประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1: เกษตรแปรรูป (หน่วยงานราชการ)

กลุ่มที่ 2: เกษตรแปรรูป (ภาคประชาชน)

กลุ่มที่ 3: การจัดการขยะและกฎหมายผังเมือง

กลุ่มที่ 4 : การพัฒนาการท่องเที่ยว

กลุ่มที่ 5: การพัฒนาทักษะแรงงาน

กลุ่มที่ 6: สิทธิประโยชน์การลงทุน

กลุ่มที่ 7: ตัวแทนกลุ่มที่ 1 - 6 (สรุปผลภาพรวมหลังจากรับฟังความคิดเห็น)

7.4 การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์

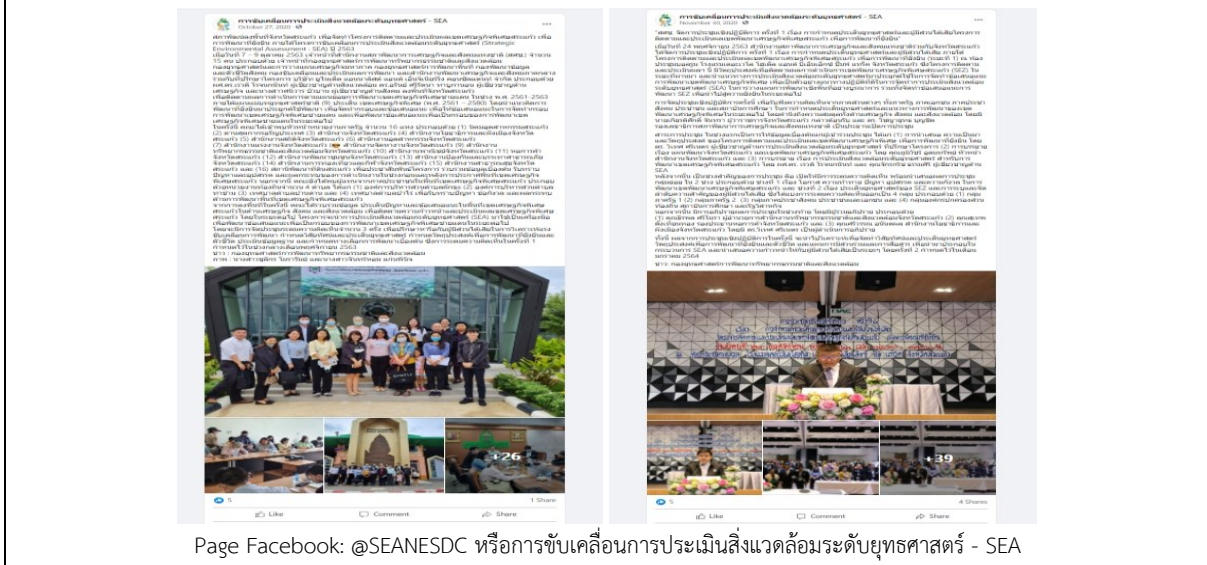
ในกระบวนการศึกษา SEA ได้มีกิจกรรมการมีส่วนร่วมสอดแทรกในทุกขั้นตอน เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสีย หรือผู้ที่อยู่ในกลุ่มพื้นที่เป้าหมาย สามารถติดตามข้อมูลและรับทราบผลการดำเนินกิจกรรมได้ทุกระบวนการศึกษา จึงได้มีการเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และรายงานข่าวการดำเนินกิจกรรมของโครงการ ผ่านทางเว็บไซต์ และเฟซบุ๊ก SEA ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสีย ทุกกลุ่ม รวมทั้งประชาชนที่สนใจรับทราบข้อมูลข่าวสารที่ได้จากการศึกษาแบบทันสถานการณ์ โดยมีรายละเอียดผลการประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

7.4.1 ผลการจัดทำข่าวรายงานกิจกรรมโครงการและเผยแพร่ในเว็บไซต์

ประชาสัมพันธ์ข่าวการจัดกิจกรรมของโครงการ โดยดำเนินการประชาสัมพันธ์ภายหลังการดำเนินการจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมในกระบวนการ SEA ขั้นตอนต่าง ๆ แล้วเสร็จ รายละเอียดดังรูปที่ 7.4-1



Website: การประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ <<http://58.82.155.218/sea-nesdc/Index/>>



Page Facebook: @SEANESDC หรือการขับเคลื่อนการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ - SEA

รูปที่ 7.4-1 ภาพตัวอย่างการประชาสัมพันธ์ข่าวสารการจัดกิจกรรมของโครงการฯ

7.5 สรุปผลการศึกษา

โครงการฯ ใช้กระบวนการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (SEA) เป็นเครื่องมือและแนวทางการดำเนินงาน ในขั้นตอนการกำหนดขอบเขต (Scoping) ของ SEA ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญต่อจากการกลั่นกรอง ในกระบวนการ SEA โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อกำหนดขอบเขตในเชิงพื้นที่และเชิงเวลา ประเด็นสำคัญของแผนหรือแผนงาน ที่เชื่อมโยงกับสิ่งแวดล้อม ที่จะนำมาพิจารณา รวมถึงระดับความละเอียด และระยะเวลาที่ครอบคลุมในการประเมิน เพื่อนำขอบเขตการศึกษาที่ได้กำหนดในโครงการฯ นี้ไปใช้ในขั้นตอนการพัฒนาและการประเมินทางเลือก และการกำหนดมาตรการเพื่อความยั่งยืนต่อไป โดยการกำหนดขอบเขตมีขั้นตอนย่อย ได้แก่ 1) การวิเคราะห์และทบทวนแผนหรือแผนงาน และการทบทวนข้อมูลที่เกี่ยวข้อง 2) การระบุขอบเขตเชิงพื้นที่และเชิงเวลา 3) การวิเคราะห์แรงขับเคลื่อนของการพัฒนา 4) การกำหนดวิสัยทัศน์และประเด็นยุทธศาสตร์ 5) การกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนและตัวชี้วัด 6) การประเมินข้อมูลฐาน (สถานภาพและแนวโน้มการพัฒนา) 7) การกำหนดทางเลือกการพัฒนาเบื้องต้น 8) การจัดทำแผนการมีส่วนร่วมและการสื่อสาร และ 9) การจัดทำและเสนอรายงานการกำหนดขอบเขต (สศช., 2563) และขั้นตอนการวิเคราะห์ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลลัพธ์ (Output) ในขั้นตอนการกำหนดขอบเขต รวมถึงการมีส่วนร่วมในระดับการให้ข้อมูลอย่างต่อเนื่องและระดับการปรึกษาหารืออื่น สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

7.5.1 วิสัยทัศน์

“พัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วตามศักยภาพของพื้นที่ มุ่งสู่อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปขั้นสูง โดยมีระบบขนส่งคมนาคมแบบอัจฉริยะ และโครงสร้างพื้นฐาน พร้อมด้วยศักยภาพแรงงานเพื่อรองรับการพัฒนาภายใต้หลักการการพัฒนาที่ยั่งยืน”

ประเด็นยุทธศาสตร์

การวิเคราะห์ประเด็นยุทธศาสตร์โดยผ่านการวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ รากเหง้าปัญหา แรงขับเคลื่อน แนวทางการพัฒนา จากการทบทวนและวิเคราะห์เอกสาร ความเห็นจากการมีส่วนร่วม ทั้งการปรึกษาหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและการประชุมเชิงปฏิบัติการ และการพิจารณาโดยผู้เชี่ยวชาญ เมื่อได้ประเด็นยุทธศาสตร์แล้วทำการตรวจสอบ (Verify) ด้วยข้อมูลสนับสนุนดังนี้ 1) กรอบการบริหารจัดการ (Governance Framework: GF) หมายถึงบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ที่เกี่ยวข้อง 2) ประเด็นที่มีศักยภาพในการพัฒนา นโยบาย แผน กฎหมาย (Strategic Reference Framework: SRF) หมายถึงประเด็นที่มีศักยภาพในการพัฒนาที่เชื่อมโยงกับนโยบาย แผน กฎหมายที่เกี่ยวข้อง 3) สิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน (Environmental Sustainable Issues: ESI) จะอิงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นหลัก และ 4) ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issue: SI) ของจังหวัดสระแก้วที่เกี่ยวข้อง ได้ประเด็นยุทธศาสตร์ดังนี้

- 1) การเพิ่มมูลค่าเกษตรแปรรูปเพื่อดึงดูดการลงทุน
- 2) การจัดการขยะอย่างถูกสุขลักษณะเพียงพอ
- 3) การพัฒนาระบบการศึกษาและเสริมสร้างทักษะฝีมือแรงงานรองรับการพัฒนา SEZ

7.5.2 ทางเลือกการพัฒนาเบื้องต้น

จากการวิเคราะห์ทางเอกสารของนักวิชาการและบูรณาการข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียทั้งจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ และการพิจารณาโดยผู้เชี่ยวชาญพร้อมด้วยข้อมูลสนับสนุนจากข้อมูลฐานจึงนำเสนอทางเลือกเบื้องต้นและอธิบายเหตุผลของการพัฒนาทางเลือกเบื้องต้นที่กล่าวในบทที่ 6 ดังต่อไปนี้

ทางเลือกที่ 1: การพัฒนา SEZ แบบปกติ (Business As Usual: BAU)

ทางเลือกที่ 2: การพัฒนา SEZ แบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy)

ทางเลือกที่ 3: การพัฒนา SEZ แบบเศรษฐกิจชีวภาพ (Bio Economy) - เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) - เศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) หรือ BCG Model

7.6 ข้อเสนอแนะการดำเนินกระบวนการ SEA ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

7.6.1 ข้อเสนอแนะการพัฒนา SEZ ในระยะต่อไป

ข้อเสนอแนะการพัฒนา SEZ ในระยะต่อไปพิจารณาดังนี้

1) **ค่าเป้าหมายและตัวชี้วัด** ที่กำหนดในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (9) ประเด็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ (พ.ศ. 2561 – 2580) กำหนดไว้ 1) การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพิ่มขึ้น/ อัตราการขยายตัว ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (ร้อยละต่อปี) ซึ่งค่าเป้าหมายอย่างน้อยร้อยละ 3 2) การลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพิ่มขึ้น/ มูลค่าการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (ล้านบาท) 10 แห่ง ซึ่งค่าเป้าหมาย 10,000 ล้านบาทล้านบาทและ 3) เมืองในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองน่าอยู่มากขึ้น/ จำนวนเมืองในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองน่าอยู่ (จำนวนเมือง) ซึ่งเมืองสระแก้วกำหนดไว้ในช่วง พ.ศ. 2566–2570 (อ้างอิงตารางที่ 2.1-1) ซึ่งเป็นฐานของการกำหนดตัวชี้วัดของประเด็นยุทธศาสตร์ ซึ่งงานศึกษานี้ได้พิจารณามูลค่าการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วเนื่องจากมีข้อมูลสนับสนุนที่ประเมินได้และได้กำหนด **มูลค่าการลงทุนด้านอุตสาหกรรมแปรรูปเกษตรเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 1.7 ต่อปี**

2) **จากรายงานความก้าวหน้าของ สศช.** ของการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษรวมทั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว โดยมีผลที่ได้ดำเนินการ ประกอบด้วย เงินลงทุน และจำนวนนิติบุคคลทั้งจดทะเบียนใหม่และคงอยู่ การพัฒนาโครงสร้าง (ถนน รางรถไฟ นิคมอุตสาหกรรม ศุลกากร) การจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จเกี่ยวข้องข้องการเข้ามาของแรงงานต่างด้าว การพัฒนาทักษะแรงงาน ซึ่งส่วนใหญ่แสดงข้อมูล และ

สารสนเทศรายพื้นที่ แต่ตัวชี้วัดที่พิจารณา คือการพัฒนาทักษะแรงงาน โดยสามารถประเมินจำนวนแรงงานที่นำมาฝึกอบรมได้ อย่างน้อย 1,200 คนต่อปี

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ตัวชี้วัดที่สอดคล้อง 1) ค่าเป้าหมายและตัวชี้วัด ที่กำหนดในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (9) ประเด็น เขตเศรษฐกิจพิเศษ (พ.ศ. 2561 – 2580) และ 2) รายงานความก้าวหน้าของ สศช.

นอกจากนี้ มีประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบถูกสุขลักษณะสำหรับการจัดการขยะที่เกิดขึ้นในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วซึ่งมาจากทั้งชุมชน สินค้ามือสอง และขยะอุตสาหกรรมประเภทเดียวกับขยะชุมชน ทั้งนี้ปัญหาเรื่องขยะ เป็นประเด็นสำคัญสำหรับจังหวัดสระแก้วซึ่งครอบคลุมพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วโดยกำหนดตัวชี้วัดเป็น 2 กรณีคือ

กรณีที่ 1 สามารถสร้างโรงงาน RDF ของกลุ่มวัฒนานคร ที่มีการจัดการขยะแบบรวมศูนย์ และมีการแยกขยะจากต้นทางด้วยหลักการเศรษฐกิจหมุนเวียน ขยะทั้งหมดสามารถกำจัดได้ อย่างน้อย ร้อยละ 80 ของขยะที่เกิดขึ้น ภายในปี 2569

- กรณีที่ 2 ไม่สามารถสร้างโรงงาน RDF ได้ มีแต่การแยกขยะต้นทางด้วยหลักการเศรษฐกิจหมุนเวียน ขยะทั้งหมดสามารถกำจัดได้ อย่างน้อย ร้อยละ 40 ของขยะที่เกิดขึ้น ภายในปี 2569

“ ขยะเชื้อเพลิง หรือ Refuse Derived Fuel ที่นิยมเรียกว่า RDF หมายถึง ขยะมูลฝอยที่ผ่านกระบวนการจัดการต่างๆ เช่น การคัดแยกวัสดุที่เผาไหม้ได้ออกมา การฉีกหรือตัดขยะมูลฝอยออกเป็นชิ้นเล็กๆ เพื่อเป็นการปรับปรุงและ แปลงสภาพขยะให้เป็นเชื้อเพลิงแข็งที่มีคุณสมบัติในด้านค่าความร้อน (Heating Value) ความชื้น ขนาดและความหนาแน่นที่เหมาะสมในการใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับผลิตกระแสไฟฟ้าหรือสำหรับการผลิตพลังงานความร้อน ข้อดีของการนำขยะมาผ่านกระบวนการเพื่อผลิตเป็นเชื้อเพลิงขยะนั้นนอกจากจะทำให้มีองค์ประกอบทางเคมีและ ทางกายภาพที่ค่อนข้างสม่ำเสมอแล้ว ค่าความร้อนของเชื้อเพลิงยังมีค่าที่ค่อนข้างสูงเมื่อเปรียบเทียบกับขยะมูลฝอยที่เก็บรวบรวมมาในตอนแรกและเมื่อนำขยะมาแปลงสภาพให้อยู่ในรูปของเชื้อเพลิงแข็งจะช่วยให้ง่ายต่อการจัดเก็บ การขนส่ง และการจัดการต่างๆ ” (กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงพลังงานและมูลนิธิพลังงานเพื่อสิ่งแวดล้อม, 2551)

ดังนั้นจึงมีข้อเสนอแนะในงานที่จะดำเนินการในระยะต่อไป

7.6.2 ข้อเสนอแนะจากผลของการจัดทำ SEA

ผลจากการจัดทำ SEA ในระยะที่ 1 การกำหนดขอบเขต พบข้อจำกัดและความไม่เข้าใจในบางประการดังต่อไปนี้

1) ความเข้าใจในกระบวนการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์และการนำไปสู่กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2) การใช้ที่ดิน ปริมาณสัดส่วนพื้นที่ที่ประชาชนสามารถถือครองกรรมสิทธิ์ได้ จากเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวมถึง การจำกัดพื้นที่ก่อสร้างและความสูงของอาคารในพื้นที่ อันส่งผลต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมในพื้นที่ ซึ่งที่ปรึกษาคิดเห็นว่าการแก้ไขข้อจำกัดดังกล่าว อาจทำได้ยาก เนื่องจากเป็นประเด็นด้านกฎหมายระดับประเทศ

3) การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียส่วนใหญ่เข้าร่วมประชุมให้ข้อมูลทุกครั้ง แต่ผู้มีส่วนได้เสียหลักคือกลุ่มเกษตรกรได้ ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรหลักในพื้นที่ยังคงเข้ามามีบทบาทน้อย โดยการดำเนินการในขั้นตอนต่อไป ควรเพิ่มการมีส่วนร่วมของเกษตรกรให้มากยิ่งขึ้น และข้อมูลที่รวบรวมได้จากการมีส่วนร่วมคือต้องการต่อยอดจากผลผลิตการเกษตร ซึ่งนำไปสู่ประเด็น “การเพิ่มมูลค่าเกษตรแปรรูปและสิทธิประโยชน์เพื่อดึงดูดการลงทุน”

4) ความคาดหวังของประชาชนถึงโอกาสการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างก้าวกระโดด และการมีงานทำ อันเนื่องมาจากเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ซึ่งในปัจจุบันการพัฒนาทางด้านการลงทุนอาจยังไม่เป็นไปตามสิ่งที่คาดหวังของประชาชน ทั้งนี้ อาจจะมาจากการขาดข้อมูลที่ประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนทราบ เพราะจากข้อมูลที่ศึกษาจากรายงานความก้าวหน้ามีการลงทุนเพิ่มขึ้นในช่วง พ.ศ. 2557 (ก่อนพัฒนา SEZ) ถึง พ.ศ. 2564 (หลังพัฒนา SEZ พ.ศ. 2558) โดยเฉพาะ พ.ศ. 2562 ซึ่งนิคมอุตสาหกรรมสร้างเสร็จและเปิดดำเนินการ

5) ความเข้าใจในเรื่องสิทธิประโยชน์ของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วน้อยกว่าเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอื่น ๆ ซึ่งความเป็นจริงนั้นมิได้แตกต่างจากเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอื่น และในทำนองเดียวกันการลงทุนที่ยังเข้าใจผิดว่ามีไม่มากเท่าที่คาดหวังไว้ ซึ่งแท้จริงแล้วเท่าเทียมกันทุกพื้นที่ ทั้งนี้เนื่องมาจากการขาดซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องสิทธิประโยชน์ในพื้นที่ที่ชัดเจน

6) ปัญหาด้านแรงงานไม่ใช่ด้านปริมาณ แต่เป็นด้านคุณภาพหรือทักษะแรงงาน คือ จากข้อมูลในพ.ศ. 2562 การมีงานทำของแรงงานไทยในพื้นที่ (322,858 คน) เท่ากับ ร้อยละ 64.8 ของประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป (499,545 คน) หรือร้อยละ 97.3 ของกำลังแรงงานรวม (331,546 คน) แต่พบว่าอาชีพส่วนใหญ่รับจ้างซึ่งไม่ต้องการทักษะ เมื่อพิจารณาด้านการศึกษาพบว่า จังหวัดสระแก้วมีผู้มีงานทำ จำนวน 322,858 คน โดยส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับชั้นที่ต่ำกว่าประถมศึกษา หรือ ไม่มีการศึกษาคิดเป็นร้อยละ 27.5 รองลงมา คือ ระดับชั้นประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็น ร้อยละ 23.5 และ 18.4 ตามลำดับ ซึ่งยังไม่สามารถรองรับอุตสาหกรรมขั้นสูงได้ โดยรัฐบาลควรส่งเสริมมาตรการให้ประชาชนในพื้นที่จบการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ปวช. หรือ ปวส. ให้มากยิ่งขึ้น และ/หรือการเพิ่มทักษะโดยการฝึกอบรมตามหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการ

ด้วยเหตุดังกล่าวจึงมีข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา SEA ดังนี้

1) การดำเนินการเพื่อให้ SEZ เป็นไปในทิศทางที่กำหนด

(1.1) การสร้างความเข้าใจในกระบวนการ SEA แบบครบขั้นตอน

(1.2) การประเมินทางเลือกจากผลการศึกษาที่ได้จากการจัดทำ SEA

- การประเมินทางเลือกที่เสนอ มีแนวคิดเบื้องต้น ดังนี้

การประเมินทางเลือกมีหลายวิธี สามารถพิจารณาให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่และสารสนเทศของพื้นที่ศึกษา

ในที่นี้เสนอการประเมินโดยการวิเคราะห์หลายเกณฑ์ (Multi - Criteria Analysis) และการประเมินผลกระทบทางเลือกแบบตารางเมทริกซ์ (Metrix Compact Analysis) สรุปดังนี้

- การกำหนดตัวประเมินในมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

- การวิเคราะห์ค่าน้ำหนัก โดยการวิเคราะห์หลายเกณฑ์ (Multi - Criteria Analysis)

- การประเมินผลกระทบทางเลือกต่อตัวชี้วัดในมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

- การประเมินทางเลือกเบื้องต้นได้ตามคะแนนรวมสูงสุด ซึ่งสามารถจัดลำดับทางเลือกด้วย

- การเสนอมาตรการเพื่อความยั่งยืน ประกอบด้วย มาตรการส่งเสริม มาตรการหลีกเลี่ยง มาตรการป้องกัน โดยเสนอมาตรการเพื่อความยั่งยืน ทางเลือกที่ประเมินได้ร่วมกับ มาตรการเพื่อความยั่งยืนที่วิเคราะห์จากการมีส่วนร่วม เช่น การท่องเที่ยว เป็นต้น ทั้งนี้การดำเนินการ SEA ในระยะต่อไปต้องทำการทบทวนเพื่อความเหมาะสมต่อการปฏิบัติต่อไป

7.6.3 การผนวกผลของการจัดทำ SEA เข้ากับแผนยุทธศาสตร์หรือแผนพัฒนาจังหวัด

1) กำหนดแนวทางการพัฒนาตามวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ที่เกิดขึ้นจากการวิเคราะห์ SWOT และ TOWS Matrix รวมทั้งประเด็นยุทธศาสตร์ของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

2) การผนวกผลของการจัดทำ SEA เข้ากับแผนที่เกี่ยวข้อง มี 2 ระยะ ได้แก่

ระยะที่ 1: ผลลัพธ์จากขั้นตอนการกำหนดขอบเขตที่เสนอในรายงานการกำหนดขอบเขตนี้ ควรนำไปเสนอให้กับคณะกรรมการนโยบายพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษใช้ในการวางแผนการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนต่อไป

ระยะที่ 2: ผลลัพธ์จากการทำตามกระบวนการ SEA ที่ครบขั้นตอน จะนำไปผนวกกับแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว (พ.ศ. 2566 – 2570) ภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ได้ดังนี้

จากการศึกษาประเด็นพัฒนาของแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว มีหลายประเด็นที่สามารถนำผลของการศึกษานี้ไปผนวกได้รวมทั้งการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ดังเช่น

1) ประเด็นการพัฒนาที่ 2 พัฒนาทักษะของเกษตรกร ปัจจัยการผลิต ศูนย์รวบรวม และการจัดจำหน่ายสินค้าเกษตรที่ได้มาตรฐานและเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัด เพื่อการยกระดับสินค้าเกษตรของจังหวัด ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีแนวทางการพัฒนาหลายด้านที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืน ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ในการผลิตพัฒนาสินค้าการเกษตรและสมุนไพร พัฒนาและยกระดับสินค้าเกษตรและสมุนไพรให้ได้มาตรฐาน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่เสนอ 1 การเพิ่มมูลค่าเกษตรแปรรูปเพื่อดึงดูดการลงทุน และประเด็นยุทธศาสตร์ 3 การพัฒนาระบบการศึกษาและเสริมสร้างทักษะฝีมือแรงงานรองรับการพัฒนา SEZ สระแก้ว ที่สอดคล้องประเด็นการพัฒนานี้ และทางเลือกที่เสนอการพัฒนา SEZ แบบ BCG Model ที่ต้องการพัฒนาตั้งแต่ต้นทาง (การเกษตร) กลางทาง (กระบวนการผลิต) ปลายทาง (ผลผลิต/ หีบห่อ) **สามารถประยุกต์ใช้กับประเด็นการพัฒนาที่ 2 เช่นกัน**

2) ประเด็นการพัฒนาที่ 4 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ศูนย์ข้อมูลสารสนเทศและการบริหารจัดการเพื่อให้จังหวัดสระแก้ว เป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์เชื่อมโยงอีสาน + ตะวันออก และไทย + ราชอาณาจักรกัมพูชา + สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

แนวทางการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว จะเน้นด้าน 1) การพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านโครงสร้างพื้นฐานรองรับการคมนาคมและการขนส่งเชื่อมโยงกับจังหวัดใกล้เคียงและประเทศเพื่อนบ้าน 2) พัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านโครงสร้างพื้นฐาน ผังเมือง การค้า การลงทุน แรงงาน สาธารณสุข และ สิ่งแวดล้อมในเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว รวมทั้งการจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service – OSS) 3) พัฒนาระบบการผลิตและพัฒนาฝีมือแรงงานของแรงงานท้องถิ่นและต่างด้าวให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน รวมถึงการอำนวยความสะดวกด้านการอนุญาตให้ใช้แรงงานต่างด้าว พัฒนาระบบการผลิตและพัฒนาฝีมือแรงงานของแรงงานท้องถิ่นและต่างด้าวให้สอดคล้องกับ ตลาดแรงงาน รวมถึงการอำนวยความสะดวกด้านการอนุญาตให้ใช้แรงงานต่างด้าว และเตรียมการรองรับการเปลี่ยนแปลงการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ การอยู่อาศัย การพัฒนา คุณภาพชีวิตที่จะเกิดในเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว และส่งเสริมนิคมอุตสาหกรรมสระแก้วให้เติบโตยั่งยืน

นอกจากนี้ประเด็นการจัดการขยะมูลฝอยยังไม่เห็นชัดเจนในประเด็นการพัฒนาใด ๆ ทั้งที่เป็นปัญหาสำคัญมากโดยเฉพาะการจัดการขยะมูลฝอยที่มีการกำจัดได้น้อยมากและสถานกำจัดขยะมูลฝอยมีการจัดการที่ถูกต้องเพียง 1 แห่ง (เทศบาลเมืองวังน้ำเย็น) จากสถานกำจัดมูลฝอย 14 แห่งในจังหวัดสระแก้ว ส่วนพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วมีสถานกำจัดมูลฝอย 2 แห่งซึ่งเป็นใน 13 แห่งที่มีการจัดการขยะมูลฝอยไม่ถูกต้อง ปัจจุบันนี้เทศบาลตำบลวัฒนานครได้ปรับปรุงการจัดการขยะมูลฝอยแบบรวมกลุ่ม เรียกกลุ่มวัฒนานคร โดยเทศบาลตำบลวัฒนานครเป็นเจ้าของร่วมกับ 35 อบต. โดยกำจัดขยะมูลฝอยแบบฝังกลบ

ที่ถูกหลักสุขภาพหรือถูกสุขลักษณะและมีแผนสร้างโรงกำจัดขยะที่ใช้ขยะเชื้อเพลิง ส่วนสถานกำจัดขยะมูลฝอยอีก 1 แห่ง โดยเทศบาลเมืองอรัญประเทศที่ยังกำจัดไม่ถูกต้องใช้วิธีกำจัดขยะมูลฝอยเป็นแบบเทกองกลางแจ้ง

ดังนั้นการจัดการขยะมูลฝอยซึ่งเป็นประเด็นหนึ่งที่ต้องได้ผนวกกับแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว ในประเด็นการพัฒนาที่ 1 เสริมสร้างศักยภาพในการพัฒนาตนเอง เพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพชีวิตสำหรับคนทุกช่วงวัยในทุกด้านความต้องการของชีวิตเพื่อสุขภาวะที่ตีรวมทั้งรายได้ สังคม และสิ่งแวดล้อม และแนวทางการพัฒนาในประเด็นการพัฒนาที่ 4 ดังกล่าวข้างต้น

โดยสรุปผลการศึกษาของการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วเมื่อเสร็จสมบูรณ์สามารถผนวกกับแผนพัฒนาจังหวัดได้ในหลายประเด็นพัฒนาและแนวทางการพัฒนาในประเด็นที่กล่าวถึง

บรรณานุกรม

- กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน. (2561).
- กองยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์ที่ สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.). (2564). **ความก้าวหน้าการดำเนินการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ มกราคม 2564**. สืบค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2564, จาก https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=11189
- กองยุทธศาสตร์และแผนงาน. (2563). **รายงานข้อมูลทรัพยากรสาธารณสุข ประจำปี 2562**. สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. กรุงเทพมหานคร.
- กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร. (2564). **ระบบสารสนเทศวิสาหกิจชุมชน ม.ม.ป. รายชื่อวิสาหกิจชุมชน**. สืบค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2564, จาก http://smce.doae.go.th/ProductCategory/SmceCategory.php?page_size=10&PAGE=5&province_id=27®ion_id=&hur_id=06&key_word=&startPage=1&endPage=6.
- กองธุรกิจ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2564). **ข้อมูลธุรกิจเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว**. สืบค้นเมื่อ 20 สิงหาคม 2564, จาก https://www.dbd.go.th/download/document_file/Statisic/2564/ECONOMICZONE/ Sakaew.pdf
- กรมการปกครอง. (2564). **อัตราการเติบโตของจำนวนประชากรในจังหวัดที่มีเขตเศรษฐกิจพิเศษในระหว่าง พ.ศ. 2555 – 2562**. สืบค้นเมื่อ 2 กันยายน 2563, จาก https://stat.bora.dopa.go.th/new_stat/webPage/statByYear.php
- กรมควบคุมมลพิษ. (2563). **รายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย ปี 2562**. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ.
- กรมพัฒนาที่ดิน. (2563). **สรุปประเภทสภาพการใช้ที่ดิน จังหวัดสระแก้ว ปี พ.ศ. 2556**. สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2564, จาก http://www1.ddd.go.th/WEB_OLP/Lu_56/Lu56_E/ sakaeo56.htm.
- กรมพัฒนาที่ดิน. (2563). **สรุปประเภทสภาพการใช้ที่ดิน จังหวัดสระแก้ว ปี พ.ศ. 2559**. สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม พ.ศ. 2564, จาก http://www1.ddd.go.th/WEB_OLP/Lu_59/Lu59_E/SKW59.htm.
- กรมพัฒนาที่ดิน. (2563). **สรุปประเภทสภาพการใช้ที่ดิน จังหวัดสระแก้ว ปี พ.ศ. 2561**. สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2564, จาก http://www1.ddd.go.th/WEB_OLP/Lu_63/Lu63_E/SKW2561.htm.

- กรมพัฒนาที่ดิน. (2563). **สรุปประเภทสภาพการใช้ที่ดิน จังหวัดสระแก้ว ปีพ.ศ. 2563**. สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2564, จาก http://www1.ddd.go.th/WEB_OLP/Lu_63/Lu63_E/SKW2563.htm.
- กรมพัฒนาที่ดิน. (2563). **สภาพการใช้ที่ดิน จังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2563**. สืบค้นเมื่อ 8 กันยายน 2564, จาก http://www1.ddd.go.th/WEB_OLP/Lu_63/Lu63_E/mapE63/SKW2563.jpg
- กรมโยธาธิการและผังเมือง. (2558). **ผังเมืองรวมจังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2558**. สืบค้นเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2564, จาก https://www.dpt.go.th/wan/lawdpt/data/01/2555/132_55a_300658.pdf
- กรมโยธาธิการและผังเมือง. (2561). **โครงการวางและจัดทำผังเมืองรวมพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว**. กระทรวงมหาดไทย. กรุงเทพฯ.
- กรมโรงงานอุตสาหกรรม. (2559). **แผนแม่บทและแผนปฏิบัติการการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว**. กระทรวงอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ.
- กรมโรงงานอุตสาหกรรม. (2562). **พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2562**. กระทรวงอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ.
- กรมโรงงานอุตสาหกรรม. (2564). **ระบบบริการข้อมูล**. สืบค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2564, จาก <http://api.diw.go.th/public/tableauPublic.jsp?name=A4&ms=1612151658665>
- กรมโรงงานอุตสาหกรรม. (2564). **ข้อมูลโรงงานอุตสาหกรรม**. สืบค้นเมื่อ 29 มกราคม 2564, จาก <https://www.diw.go.th/hawk/content.php?mode=data1search>.
- กรมโรงงานอุตสาหกรรม. (2564). **ข้อมูลสรุปโรงงานอุตสาหกรรมในภาพรวมของจังหวัดสระแก้ว**. สืบค้นเมื่อ 28 กรกฎาคม 2564, จาก <http://reg.diw.go.th/executive/Prov3.asp?prov=27>.
- กรมโรงงานอุตสาหกรรม. (2564). **ฐานข้อมูลอุตสาหกรรมสีเขียวของกรมโรงงานอุตสาหกรรม**. สืบค้นเมื่อ 21 สิงหาคม 2564, จาก <http://greenindustry.diw.go.th/greenindustry/searchfactory/>
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2564). **ปราสาทบ้านน้อยห้วยพะโย**. สืบค้นเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2564, จาก <https://thailandtourismdirectory.go.th/th/info/attraction/detail/itemid/3967>.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2564). **สวนน้ำ Dreamer Park**. สืบค้นเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2564, จาก <https://thailandtourismdirectory.go.th/th/info/attraction/detail/itemid/636>.
- กระทรวงพลังงาน. (2561). **ระบบฐานข้อมูลพลังงาน สรุปข้อมูลด้านพลังงาน: จังหวัดสระแก้ว 2563**. สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2564, จาก <https://data.energy.go.th/factsheet/province/27/2020>.

- กระทรวงสาธารณสุข. (2559). **ร่างแผนยุทธศาสตร์ด้านสาธารณสุข เพื่อรองรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. 2560-2564 กระทรวงสาธารณสุข กันยายน 2559**. สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. กรุงเทพฯ
- การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย. (2563). **งานนำเสนอ ในวันที่ 7 ตุลาคม 2563**. สระแก้ว.
- การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย. (2563). **ประกาศนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย 55/2563 เรื่อง กำหนดอัตราค่าเช่า หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขการเช่าที่ดินในนิคมอุตสาหกรรมสงขลา (ระยะที่ 1)**. กรุงเทพฯ.
- การรถไฟแห่งประเทศไทย. (2561). **ตรวจสอบเวลาการเดินทาง**. สืบค้นเมื่อ 3 กุมภาพันธ์ 2564, จาก <http://www.railway.co.th/WebDestination/#/search-result>.
- การประปาส่วนภูมิภาค. (2563). **ปริมาณการผลิตและการใช้น้ำประปา จังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2549 – 2558**. (อ้างโดย สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2563). สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2563, จาก <http://service.nso.go.th/nso/web/statseries/statseries18.html>
- กิติกร จามรดุสิต. (2562). **โครงการศึกษาผลกระทบด้านขยะและน้ำเสียบริเวณพื้นที่เขตชายแดนบ้านคลองลึก อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว**. มหาวิทยาลัยมหิดล. นครปฐม.
- คณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน กฟผ. กฟน. กฟภ. และ พพ. (2563). **ข้อมูลโรงไฟฟ้าก๊าซชีวภาพ ณ เดือน เมษายน 2563**. สืบค้นเมื่อ 24 ธันวาคม 2563, จาก <https://www.dede.go.th/download/GIS/Biogas.ppt>.
- คณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน กฟผ. กฟน. กฟภ. และ พพ. (2563). **ข้อมูลโรงไฟฟ้าขยะ ณ เดือน เมษายน 2563**. สืบค้นเมื่อ 24 ธันวาคม 2563, จาก <https://www.dede.go.th/download/GIS/Waste.ppt>.
- คณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน กฟผ. กฟน. กฟภ. และ พพ. (2563). **ข้อมูลโรงไฟฟ้าชีวมวล ณ เดือน เมษายน 2563**. สืบค้นเมื่อ 24 ธันวาคม 2563, จาก <https://www.dede.go.th/download/GIS/Biomass.ppt>.
- คณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน กฟผ. กฟน. กฟภ. และ พพ. (2563). **ข้อมูลโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ ณ เดือน เมษายน 2563**. สืบค้นเมื่อ 24 ธันวาคม 2563, จาก <https://www.dede.go.th/download/GIS/Solar.ppt>.
- ด้านศุลกากรอรัญประเทศ. (2563). **งานนำเสนอ ในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2563**. สำนักงานศุลกากร ภาคที่ 1 กรมศุลกากร. สระแก้ว.

สาธารณสุขจังหวัดสระแก้ว. (2562). จำนวนโรงพยาบาลในจังหวัดสระแก้ว แยกตามอำเภอ พ.ศ. 2562. สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2563, จาก http://www.sakaeo.go.th/websakaeo/files/com_news_devpro/2021-05_792b7bf67ed36da.pdf

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.). (2562). โครงการศึกษาผลกระทบด้านขยะและน้ำเสียบริเวณพื้นที่เขตชายแดนบ้านคลองลึก อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. (2559). คู่มือการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ฉบับปรับปรุง มีนาคม 2559. กรุงเทพฯ.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. (2559). เอกสารประกอบการบรรยาย “การขยายธุรกิจด้วยสิทธิประโยชน์ใหม่ของบีโอไอ” 11 พฤษภาคม 2559. สืบค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2564, จาก https://www.boi.go.th/upload/content/%E0%B9%80%E0%B8%AD%E0%B8%81%E0%B8%AA%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%9A%E0%B8%A3%E0%B8%A3%E0%B8%A2%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%87%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%AA%E0%B8%B1%E0%B8%A1%E0%B8%A1%E0%B8%99%E0%B8%B211%E0%B8%9E.%E0%B8%84.59_73193.pdf

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. (2559). เอกสารประกอบการบรรยาย “การขยายธุรกิจด้วยสิทธิประโยชน์ใหม่ของบีโอไอ” 11 พฤษภาคม 2559. สืบค้นเมื่อ 4 กุมภาพันธ์ 2564, จาก https://www.boi.go.th/upload/content/%E0%B9%80%E0%B8%AD%E0%B8%81%E0%B8%AA%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%9A%E0%B8%A3%E0%B8%A3%E0%B8%A2%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%87%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%AA%E0%B8%B1%E0%B8%A1%E0%B8%A1%E0%B8%99%E0%B8%B211%E0%B8%9E.%E0%B8%84.59_73193.pdf

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. (2560). คู่มือการขอรับการส่งเสริมการลงทุน ปี 2560 (ฉบับปรับปรุง) เดือนพฤศจิกายน 2560.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. (2563). คู่มือขอรับการส่งเสริมการลงทุน 2563 ฉบับเดือนตุลาคม 2563. กรุงเทพฯ.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. (2564). คู่มือการขอรับการส่งเสริมการลงทุน. กรุงเทพฯ.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. (2564). รายชื่อบริษัทที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน. สืบค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2564, จาก https://www.boi.go.th/index.php?page=search_promoted&primary_select=C_NAME&primary_sort=asc&secondary_select=OFF_PRO&secondary_sort=asc&la

language_search=Thai&province=%E0%B8%AA%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B9%81%E0%B8%81%E0%B9%89%E0%B8%A7&keyword=

สำนักงานจังหวัดสระแก้ว. (2559). **แผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว (พ.ศ. 2561 – 2564)**. สระแก้ว.

สำนักงานจังหวัดสระแก้ว. (2564). **ตลาดโรงเกลือ**. สืบค้นเมื่อ 4 กุมภาพันธ์ 2564, จาก http://www.sakaego.th/websakaego/travel_top/detail/6/data.html.

สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสระแก้ว. (2564). **ตลาดโรงเกลือ**. สืบค้นเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2564, จาก https://sakaego.mots.go.th/ewt_dl_link.php?nid=337.

สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสระแก้ว. (2564). **พระสยามเทวาริราชจำลอง**. สืบค้นเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2564, จาก https://sakaego.mots.go.th/ewt_dl_link.php?nid=336.

สำนักงานปลัดการท่องเที่ยวและกีฬา. (2560). **รายงานสถิติการท่องเที่ยวประเทศไทย ประจำปี 2560**. สืบค้นเมื่อ 4 กุมภาพันธ์ 2564, จาก <https://www.mots.go.th/News-link.php?nid=11588>.

สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์. (2560). **แผนยุทธศาสตร์การค้ากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง พ.ศ. 2560 – 2564 (ฉะเชิงเทรา นครนายก ปราจีนบุรี สมุทรปราการ และสระแก้ว)**. กระทรวงพาณิชย์. กรุงเทพฯ.

สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม. (2559). **เขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จังหวัดสระแก้ว**. สืบค้นเมื่อ 4 กุมภาพันธ์ 2564, จาก <https://www.alro.go.th/sakaego/main.php?filename=index>

สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม. (2563). **พื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2563**. สืบค้นเมื่อ 8 กันยายน 2564, จาก <https://agri-map-online.moac.go.th>.

สำนักงานพลังงานจังหวัดสระแก้ว. (2557). **รายงานสถานการณ์พลังงาน จังหวัดสระแก้ว**. เมษายน 2557 (อ้างโดย กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2559).

สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดสระแก้ว. (2561). **โครงการวางผังและจัดทำผังเมืองรวมพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดสระแก้ว**. สระแก้ว.

สำนักงานยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). **เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน**. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2563). **สารสนเทศเศรษฐกิจการเกษตรรายสินค้า ปี 2560-2562**. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. กรุงเทพมหานคร

- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2563). **สถิติการเกษตรของประเทศไทย ปี 2560-2562**. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. กรุงเทพมหานคร
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2563). **สถานการณ์และแนวโน้มสินค้าเกษตรที่สำคัญปี 2560-2562**. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. กรุงเทพมหานคร
- สำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). **เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน**. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2564). **วิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564: แผนงานบูรณาการการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ สำนักงานงบประมาณของรัฐบาล สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร**. สืบค้นเมื่อ 27 สิงหาคม 2564, จาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parbudget/download/article/article_20210813151932.pdf
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.). (2563). **กลไกการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน**. สืบค้นเมื่อ 25 ธันวาคม 2563, http://nscr.nesdb.go.th/wp-content/uploads/2020/06/project65_09.pdf
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.). (2563). **ความเชื่อมโยงของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาประเทศ**. สืบค้นเมื่อ สืบค้นเมื่อ 25 ธันวาคม 2563, https://www.nesdc.go.th/ewt_w3c/ewt_dl_link.php?nid=10750
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.). (2563). **แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (9) ประเด็น เขตเศรษฐกิจพิเศษ (พ.ศ. 2561 - 2580)**. สืบค้นเมื่อ สืบค้นเมื่อ 25 ธันวาคม 2563, จาก <http://nscr.nesdb.go.th/wp-content/uploads/2019/04/09-E0%B9%80%E0%B8%82%E0%B8%95%E0%B9%80%E0%B8%A8%E0%B8%A3%E0%B8%A9%E0%B8%90%E0%B8%81%E0%B8%B4%E0%B8%88%E0%B8%9E%E0%B8%B4%E0%B9%80%E0%B8%A8%E0%B8%A9.pdf>
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.). (2564). **งบประมาณเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ กลาง และ งบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ แผนงานบูรณาการการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ สำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สศช. 2564**. สืบค้นเมื่อ 27 สิงหาคม 2564, จาก https://www.nesdc.go.th/ewt_news.php?nid=7267

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.). (2564). **รายงานความก้าวหน้าการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ กองยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์ที่ สศช. กรกฎาคม 2564**. สืบค้นเมื่อ 27 สิงหาคม 2564, จาก https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=11654

สำนักงานสถิติจังหวัดสระแก้ว. (2563). **ด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ**. สืบค้นเมื่อ 25 ธันวาคม 2563, จาก http://sakaeo.nso.go.th/index.php?option=com_content&view=article&layout=edit&id=758.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2563). **ข้อมูลสถิติจากการสำมะโน/สำรวจ/รายงานสถิติจังหวัด/สำรวจพิเศษ**. สืบค้นเมื่อ 22 ธันวาคม 2563, จาก http://sakaeo.old.nso.go.th/nso/project/search/index.jsp?province_id=42&fid=3&pro_code=O-src-10&pro_year=2560&data_type=3.

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม . (2563). **จำนวนการจ้างงานตามนิยามใหม่**. สืบค้นเมื่อ 22 ธันวาคม 2563, จาก <https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjojNTAyZmQyNTYtMDg3MCM0M2MyLTg0Y2YtMWY4ZDAyYjI2ZGY0IiwidCI6ImExZmZjMjhhLTEzZmMtNDhiMC05NGRmLWYyYWlyOGUwNWNhNSIsImMiOjEwfwQ==>.

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2564). **จำนวนผู้ประกอบการตามนิยามใหม่**. สืบค้นเมื่อ 22 มกราคม 2564, จาก <https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjojNzkzZTAyMjctNTdhOC00NzA0LTgwZTctMGM0Nz40ODc0NDY3IiwidCI6ImExZmZjMjhhLTEzZmMtNDhiMC05NGRmLWYyYWlyOGUwNWNhNSIsImMiOjEwfwQ==>.

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระแก้ว. (2562). **รายงานประจำปี 2562**. กระทรวงสาธารณสุข. กรุงเทพมหานคร.

สำนักประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.). (2554). **การพัฒนาแนวพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจ (Economic Corridors Development)**. สืบค้นเมื่อ 4 กุมภาพันธ์ 2563, จาก https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=5136

สำนักส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน. (2559). **ข้อมูลผลิตภัณฑ์**. สืบค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2563, จาก <https://cep.cdd.go.th/services/otop2563>.

ภาคผนวก

ภาคผนวกที่ 1 กระบวนการมีส่วนร่วม

กระบวนการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย การดำเนินกิจกรรมการมีส่วนร่วมในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษแกว้ทั้งสิ้น 3 กิจกรรม ได้แก่ การลงพื้นที่เก็บข้อมูล การประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์และผู้มีส่วนได้เสีย และการประชุมเชิงปฏิบัติการในลักษณะกลุ่มย่อยแบบออนไลน์ (Online Focus Group) ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Video Conference) โดยผลสรุปประเด็นสำคัญที่ได้จากกระบวนการมีส่วนร่วม มีรายละเอียดดังนี้

1.1 การลงพื้นที่เก็บข้อมูล

ที่ปรึกษาฯ ร่วมกับ สศช. ดำเนินกิจกรรมเข้าพบและประชุมหารือโครงการติดตามและประเมินผลเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ระหว่างวันที่ 7 - 9 ตุลาคม พ.ศ. 2563 ณ จังหวัดสระแก้ว

1.1.1 วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ที่ดำเนินการในปัจจุบัน และในอนาคต
- 2) เพื่อรวบรวมประเด็นปัญหาและอุปสรรค จากการดำเนินงานที่ผ่านมา รวมทั้งผลกระทบทั้งเชิงบวกและเชิงลบของ SEZ และความต้องการและข้อเสนอแนะการพัฒนาพื้นที่ในระยะต่อไป

1.1.2 หน่วยงานที่เข้าพบหารือ

ประกอบด้วยหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว ทั้งหมด 22 หน่วยงาน ได้แก่ 1) การนิคมอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว 2) ตำนศุลกากรอรัญประเทศ 3) สำนักงานจังหวัดสระแก้ว 4) กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด สำนักงานจังหวัดสระแก้ว 5) สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดสระแก้ว 6) สำนักงานสถิติจังหวัดสระแก้ว 7) สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสระแก้ว 8) สภาอุตสาหกรรมจังหวัดสระแก้ว 9) สำนักงานแรงงานจังหวัดสระแก้ว 10) สำนักงานจัดหางานจังหวัดสระแก้ว 11) สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสระแก้ว 12) องค์การบริหารส่วนตำบลผักขะ 13) เทศบาลตำบลบ้านด่าน 14) องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม 15) เทศบาลตำบลป่าไร่ 16) สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสระแก้ว 17) หอการค้าจังหวัดสระแก้ว 18) สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสระแก้ว 19) สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดสระแก้ว 20) สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสระแก้ว 21) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระแก้ว และ 22) สถานีพัฒนาที่ดินสระแก้ว

1.1.3 ประเด็นสำคัญจากผลการเข้าพบหารือ

1) ประเด็นคำถามที่สำคัญของหน่วยงานและประชาชนในพื้นที่

ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ประเด็นปัญหา อุปสรรค ความต้องการ และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ประเด็นคำถามที่สำคัญของหน่วยงาน และประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับจากกิจกรรมติดตามและประเมินผลโครงการ ประกอบด้วย

- 1) เหตุผลที่รัฐบาลคัดเลือกจังหวัดสระแก้วเป็นพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ
- 2) สิทธิพิเศษของการเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ที่ไม่เหมือนพื้นที่เศรษฐกิจอื่นคืออะไร
- 3) ประชาชนในพื้นที่ได้รับประโยชน์อะไรจากการเป็นพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว
- 4) หน่วยงานใดในพื้นที่ ที่เป็นหน่วยงานหลักดูแลรับผิดชอบเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

2) สภาพปัญหาของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

- 1) นักลงทุนส่วนใหญ่ไม่สนใจลงทุนในนิคมอุตสาหกรรม
- 2) สระแก้วเป็นเพียงประตูการค้าระหว่างประเทศ ไม่ใช่ฐานการผลิต
- 3) การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วของประเทศไทยดีกว่าประเทศไทยในด้านสำคัญ ได้แก่ ด้านคมนาคม จุดผ่านแดน
- 4) การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วส่งผลให้ที่ดินในจังหวัดสระแก้ว ราคาสูงขึ้น และทำให้เกิดการเรียกร้องเอกสารสิทธิในที่ดิน
- 5) ปัญหาข้อจำกัดเกี่ยวกับกฎหมายผังเมืองไม่เอื้อต่อการลงทุน
- 6) นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาที่จังหวัดสระแก้ว เป็นชาวกัมพูชาที่มีรายได้ระดับปานกลางถึงระดับน้อย
- 7) การก่อตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ไม่ได้ส่งผลต่อจำนวนแรงงานภายในจังหวัดสระแก้ว
- 8) บุคลากรด้านสาธารณสุข แพทย์เฉพาะทาง และอุปกรณ์ทางการแพทย์ขาดแคลน
- 9) พบปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหลายด้าน อาทิ ปัญหาขยะมูลฝอย ปัญหาน้ำเสียจากโรงงาน คุณภาพน้ำตามลำน้ำไม่ได้มาตรฐาน รวมทั้ง ปัญหามลพิษทางอากาศ

3) ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นกรอบของการพัฒนา

(1) ด้านเศรษฐกิจ

- ควรจัดทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรม

- ส่งเสริมให้เกิดการลงทุนในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมจังหวัดสระแก้ว
- เร่งเปิดจุดผ่านแดนถาวรแห่งใหม่
- กระตุ้นให้เกิดการท่องเที่ยวในจังหวัดสระแก้ว

(2) ด้านสังคม

- พัฒนาศักยภาพแรงงาน
- ทบสวนหรือแก้ไขข้อกฎหมายบางประเภท
- สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างประเทศไทยและกัมพูชา
- ส่งเสริมการให้ทุนการศึกษาแก่นักศึกษาแพทย์ชาวกัมพูชา

(3) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- ควรจัดตั้งศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- ควรมีการบูรณาการกันระหว่างการวางผังเมืองและการป้องกันภัย
- การจัดเก็บข้อมูล

1.2 การประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์และผู้มีส่วนได้เสีย

ที่ปรึกษาฯ ร่วมกับ สศช. ดำเนินกิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการ ครั้งที่ 1 เพื่อกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์และผู้มีส่วนได้เสีย เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. 2563

1.2.1 วัตถุประสงค์

1) เพื่อชี้แจงข้อมูลรายละเอียดของโครงการ อาทิ ความเป็นมา วัตถุประสงค์ของโครงการ พื้นที่ศึกษา ขอบเขตการศึกษา สภาพพื้นที่โครงการ ตลอดจนแผนการดำเนินงานในขั้นตอนต่อไป

2) เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ประชาชน และสถาบันการศึกษา ในการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา และผู้มีส่วนได้เสีย

1.2.2 ผู้เข้าร่วมประชุม

1) ประธานการประชุม นายวิษณุยุทธ บุญชิต รองเลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นประธานกล่าวเปิดการประชุม และนายเกียรติศักดิ์ จันทรา ผู้ว่าราชการจังหวัดสระแก้ว เป็นผู้กล่าวต้อนรับ

2) วิทยากรกระบวนการ ดร. วิเทศ ศรีเนตร ผู้เชี่ยวชาญด้าน SEA ผศ.ดร. เรวดี โรจนกนันท์ ผู้เชี่ยวชาญด้าน SEA รศ.ดร.วันเพ็ญ วิโรจนกัญญา ผู้เชี่ยวชาญด้าน SEA นายจักรกริช ธรรมศิริ ผู้เชี่ยวชาญด้านการติดตามและประเมินผล ดร.อรันย์ ศรีรัตนทา ทาบุญกานอน ผู้เชี่ยวชาญด้าน SEA และนางสินี ช่วงงษ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการมีส่วนร่วม ที่ปรึกษาโครงการ (บริษัท ยูโนเด็ด แอนนาลิสต์ แอนด์ เอ็นจิเนียริง คอนซัลแตนท์ จำกัด)

3) ผู้เข้าร่วมประชุม ประกอบด้วย กลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย กลุ่มเป้าหมายที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ จำนวน 52 คน ภาคท้องถิ่น จำนวน 9 คน ภาครัฐวิสาหกิจ 17 คน ภาคเอกชน 3 คน สถาบันการศึกษา 3 คน ภาคประชาชน จำนวน 11 คน และ สื่อมวลชน จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 96 คน

1.2.3 สารสำคัญในการจัดประชุม

ช่วงที่ 1 ที่ปรึกษาได้ให้ข้อมูลเบื้องต้นแก่ผู้เข้าร่วมประชุม ประกอบด้วย 1) ความเป็นมาและวัตถุประสงค์ ของโครงการติดตามและประเมินผลเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน 2) แผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว และแผนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว และ 3) การประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (SEA) สำหรับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว (รายละเอียดตามเอกสารแนบ)

ช่วงที่ 2 ที่ปรึกษาให้ผู้เข้าร่วมประชุมระดมความคิดเห็น ในเรื่องประโยชน์และโอกาสของการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว สาเหตุของปัญหา อุปสรรค ความกังวล ต่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ประเด็นสำคัญและทิศทางการพัฒนา และการระบุและจัดลำดับความสำคัญของผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งได้แบ่งการระดมความคิดเห็นออกเป็น 4 กลุ่ม ประกอบด้วย (1) กลุ่มภาครัฐ (2) กลุ่มภาครัฐ และรัฐวิสาหกิจ (3) กลุ่มภาคประชาสังคม ประชาชนและเอกชน และ (4) กลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา รัฐวิสาหกิจ และเอกชน โดยในช่วงท้ายของการประชุม ที่ปรึกษาได้ให้ผู้เข้าร่วมประชุมนำเสนอผลการระดมความคิดเห็นในครั้งนี้

ช่วงที่ 3 ที่ปรึกษาได้จัดให้มีการอภิปรายผลการประชุมในช่วงท้าย โดยมีผู้แทนจากส่วนราชการ เข้าร่วมอภิปรายในประเด็น 3 ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีผู้ร่วมอภิปราย ประกอบด้วย (1) คุณธีรพล ศรีโมรา ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสระแก้ว (2) คุณสุเทพ ตั้งเทียนทอง รองประธานหอการค้าจังหวัดสระแก้ว และ (3) คุณศรวิรัตน์ อนันตผล สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดสระแก้ว

1.2.4 ความคิดเห็นในที่ประชุม สรุปได้ดังนี้

1) ประโยชน์และโอกาสของการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

(1) ด้านเศรษฐกิจ

การมีเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วเป็นการสร้างโอกาสในการเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่ มีการขนส่ง ค่าขายเพิ่มมากขึ้นทำให้สินค้าหลากหลาย กระตุ้นการจับจ่าย เกิดเงินหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับ SEZ โดยเฉพาะ ถนน ไฟฟ้า ประปา ซึ่งประชาชนได้ใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานที่ดีขึ้น

(2) ด้านสังคม

ประชาชนได้รับประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานที่ดี ทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น มีจำนวนโรงงานในพื้นที่มากขึ้น ทำให้เกิดการจ้างงานในพื้นที่ คนในพื้นที่มีโอกาสเรียนรู้ทักษะในหลายๆ ด้าน มีการพัฒนาฝีมือแรงงานร่วมกับสถาบันการศึกษา เพื่อตอบสนองต่อกิจกรรมในอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่ เกิดความร่วมมือกันของคนในพื้นที่ ทำให้เกิดการรวมตัวของชุมชน มีการลงทุนในระบบสาธารณสุขเพิ่มมากขึ้น

(3) ด้านสิ่งแวดล้อม

นิคมอุตสาหกรรมจังหวัดสระแก้วเป็นอุตสาหกรรมสีเขียวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ทำให้ประชาชนมีความตระหนักด้านสิ่งแวดล้อม หากภาครัฐมีมาตรการและบังคับใช้กฎหมายได้อย่างชัดเจน ในการวางแผนการจัดการมลพิษและสิ่งแวดล้อมภายในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียง จะทำให้การจัดการสิ่งแวดล้อมดีขึ้น รวมทั้งมีการจัดสรรพื้นที่ชัดเจนมากขึ้น ว่าพื้นที่ส่วนใดเป็นพื้นที่สำหรับอุตสาหกรรม พื้นที่ป่าไม้ สีเขียว พื้นที่ชุมชน ซึ่งนำมาซึ่งความเป็นระเบียบเรียบร้อยมากขึ้น

1.2.5 สาเหตุของปัญหา อุปสรรค ความกังวล ต่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

(1) ด้านเศรษฐกิจ

- **ราคาที่ดินแพงขึ้น** เช่น พื้นที่จังหวัดสระแก้วร้อยละ 80 ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ทำให้นักลงทุนไม่กล้าลงทุน นอกจากนี้ หลังจากการประกาศเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ทำให้เกิดการเก็งกำไรราคาที่ดิน ทำให้ราคาที่ดินสูง อีกทั้งสิทธิการลงทุนไม่จูงใจเมื่อเทียบกับที่อื่น ทำให้การพัฒนาพื้นที่ไม่คุ้มค่า

- **การขาดความเชื่อมโยงเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว** กับเศรษฐกิจฐานราก (SMEs) และด้านเกษตรกรรมที่เป็นกิจกรรมหลักของคนในพื้นที่ กล่าวคืออุตสาหกรรมที่มีการอนุญาตให้จัดตั้งใน SEZ ไม่สนับสนุนผลผลิตทางการเกษตรของจังหวัดสระแก้ว หรือพืชท้องถิ่น ซึ่งประชาชนโดยส่วนใหญ่ในจังหวัดประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำให้อุตสาหกรรมไม่ต่อยอดกับเกษตรกรรม

- **การขาดศูนย์ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว** จังหวัดสระแก้วประกอบด้วยสถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ที่สมบูรณ์และสวยงามจำนวนมาก แต่นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่รู้จัก และนิยมมาท่องเที่ยวเพียงตลาดโรงเกลือ ขณะที่ชาวต่างชาติไปท่องเที่ยวจังหวัดอื่น ๆ ในประเทศไทยมากกว่าจังหวัดสระแก้ว

- **กฎหมายผังเมืองด้านความมั่นคงไม่ให้มีการสร้างอาคารสูงบริเวณชายแดน** ในขณะที่ประเทศกัมพูชามีการสร้างอาคารสูงติดแนวชายแดนของประเทศไทย การห้ามสร้างอาคารสูงบริเวณชายแดนของประเทศไทยเป็นข้อจำกัดในการพัฒนาพื้นที่ของนักลงทุน เนื่องจากปัจจุบันการสร้างโรงงานโดยส่วนใหญ่จะมีความสูงเกินกว่าที่กำหนด รวมถึงผังเมืองมีการระบุพื้นที่ในแต่ละสีสำหรับประกอบกิจการ ซึ่งในจังหวัดสระแก้วส่วนใหญ่เป็นพื้นที่สีเขียว ซึ่งเป็นพื้นที่สำหรับการทำเกษตรกรรม ส่วนพื้นที่สีม่วงและสีชมพู ซึ่งสามารถประกอบกิจการอุตสาหกรรมได้มีพื้นที่จำนวนน้อยมาก

- **สินค้าอุปโภคมีราคาสูง** ในขณะที่ราคาสินค้าเกษตรถูกลง โดยเฉพาะข้าว ส่งผลกระทบต่อรายได้ของประชาชน ทำให้ประชาชนมีกำลังซื้อลดลงสวนทางกับราคาสินค้าอุปโภค
- **การขาดแคลนแรงงานในพื้นที่** แรงงานไทยส่วนใหญ่นิยมไปทำงานในนิคมอุตสาหกรรมในจังหวัดอื่น ๆ และบางส่วนไม่นิยมทำงานในภาคเกษตรกรรม ประกอบกับมีแรงงานไทยบางส่วนลักลอบเข้าไปทำงานที่บ่อนการพนันในฝั่งประเทศกัมพูชา ซึ่งมีค่าแรงที่สูงกว่า ทำให้เกิดปัญหาขาดแคลนแรงงาน และต้องนำเข้าแรงงานต่างด้าว
- **การลักลอบนำเข้าสินค้าการเกษตรที่ผิดกฎหมาย** เช่น ข้าว ข้าวโพด มัน เป็นต้น เนื่องจากประเทศไทยมีราคาพืชผลที่สูงกว่าประเทศกัมพูชา อีกทั้งนโยบายภาครัฐที่สนับสนุนราคาสินค้าเกษตร อาทิ โครงการประกันราคาข้าว เป็นต้น ทำให้เกิดการสวมสิทธิ์ของนักลงทุนในการนำสินค้าจากกัมพูชามาขายในชื่อของตน
- **การคมนาคมระหว่างประเทศไทยกับกัมพูชาไม่เพียงพอต่อการขนส่งสินค้า** กล่าวคือ ถนนด่านศุลกากรรัฐประเทศ (บ้านป่าไร่) ไม่เชื่อมต่อกับฝั่งประเทศกัมพูชา และรางรถไฟของประเทศกัมพูชามีสภาพไม่พร้อมใช้งาน และบางเส้นทาง แม้จะเชื่อมต่อกันแต่ไม่มีความสะดวกในการคมนาคมขนส่ง โดยเฉพาะถนนในประเทศกัมพูชาที่มีสภาพชำรุดเป็นจำนวนมาก เป็นอุปสรรคในด้านโลจิสติกส์ นอกจากนี้ นโยบายแยกคน แยกสินค้าของประเทศไทยยังไม่ประสบความสำเร็จ เพราะยังขาดการเชื่อมต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน จึงทำให้ในปัจจุบัน ด้านพรมแดนบ้านคลองลึกยังมีการจราจรหนาแน่น

(2) ด้านสังคม

- **แรงงานต่างด้าวลักลอบเข้ามาทำงานไม่ถูกกฎหมาย** และแรงงานต่างด้าวแย่งสาธารณูปโภคพื้นฐาน โดยเฉพาะด้านการสาธารณสุข ทำให้ผู้ป่วยในโรงพยาบาลรัฐมีความหนาแน่น
- **การขาดการมีส่วนร่วม** การดำเนินกิจกรรมที่เกิดขึ้นในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อประชาชนในพื้นที่ ทั้งเชิงบวกและเชิงลบ แต่ประชาชนในพื้นที่ยังเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมการตัดสินใจในโครงการต่าง ๆ น้อย
- **รถผิดกฎหมาย** กฎหมายการควบคุมยานพาหนะไม่เข้มงวด ทำให้เกิดการทำผิดกฎหมายเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะรถพ่วงข้างที่ไม่เป็นระเบียบ ซึ่งอาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุ
- **อาชญากรรมเพิ่มขึ้น** ด้วยจังหวัดสระแก้วเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ติดกับชายแดนประเทศเพื่อนบ้าน ทำให้มีปัญหากลักลอบค้ายาเสพติด และด้วยเส้นทางคมนาคมที่สะดวกสบายขึ้น ทำให้มีกลุ่มวัยรุ่นนัดรวมตัวเพื่อแข่งรถบนทางสาธารณะในเวลากลางคืน ก่อให้เกิดความรำคาญและความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุกับประชาชนในพื้นที่
- **ความเชื่อใจของประชาชนที่มีต่อผู้นำ** หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องลดลง เนื่องจากประชาชนผู้มีส่วนได้เสีย ไม่ได้มีส่วนร่วมในการรับรู้การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษอย่างแท้จริง รวมถึงไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและชัดเจนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะข้อมูลโครงการก่อสร้างโรงงานไฟฟ้า RDF ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

- **วิถีชุมชนเปลี่ยนแปลง** ภายหลังจากการประกาศจัดตั้ง SEZ และการเพิ่มขึ้นของโรงงานอุตสาหกรรม ทำให้วิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่เปลี่ยนแปลงไป จากปกติที่เคยมีวิถีชีวิตเรียบง่าย มีความพึ่งพาอาศัยกัน ไปสู่วิถีชีวิตที่ซับซ้อน มีการแข่งขันมากขึ้น และมีการช่วยเหลือกันน้อยลง ขาดความสามัคคีในชุมชน

- **กฎหมายการข้ามแดนไม่เอื้ออำนวยเหมือนกับชายแดนอื่น** การข้ามชายแดนมีความยุ่งยากเพราะต้องใช้หนังสือผ่านแดนในกระบวนการข้ามชายแดนเท่านั้น ซึ่งต่างจากเขตชายแดนอื่น ๆ ที่สามารถใช้บัตรประจำตัวประชาชนในการออกบัตรผ่านแดน เพื่อใช้ในการข้ามชายแดนได้ ทำให้ผู้ค้าขาดโอกาสในการซื้อขายสินค้าข้ามพรมแดน

(3) ด้านสิ่งแวดล้อม

- **การเพิ่มขึ้นของขยะชุมชน** ทำให้หน่วยงานท้องถิ่นต้องจัดหาสถานที่จัดทิ้งขยะและจัดหางบประมาณในการจัดการขยะที่เพิ่มขึ้น ประกอบกับมีการลักลอบนำขยะอุตสาหกรรม และขยะสินค้ามือสองมาทิ้งในพื้นที่ชุมชนและพื้นที่เกษตรของชาวบ้าน

- **มลพิษทางอากาศ** จากฝุ่นละอองขนาดเล็กที่เกิดจากการการลักลอบเผาขยะมือสอง พืชผลทางการเกษตร และมลพิษจากท่อไอเสียของรถบรรทุก ทำให้คุณภาพอากาศในบางช่วงเกินค่ามาตรฐานตามที่รัฐกำหนด โดยเฉพาะในช่วงเดือนธันวาคม ถึง มีนาคม

- **ทรัพยากรน้ำ** ประกอบด้วย น้ำเน่าเสีย เนื่องจากมีประชาชนในพื้นที่ และโรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น ส่งผลให้เกิดน้ำเน่าเสียจากชุมชน น้ำท่วมในช่วงฤดูฝน เนื่องจากถนน เส้นทางคมนาคมปิดกั้นทางน้ำ และขาดแหล่งกักเก็บน้ำ รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการน้ำขาดการบูรณาการระหว่างกัน และน้ำใต้ดินลดลง จากการอุปโภคบริโภคของประชาชน

- **การบุกรุกพื้นที่ป่า** จังหวัดสระแก้วพื้นที่โดยส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่า และพื้นที่ ส.ป.ก. ที่มีการอนุญาตให้ประชาชนเข้ามาทำเกษตรกรรมได้ แต่ในแต่ละปีมีการบุกรุกพื้นที่ป่า เพื่อทำการเกษตรเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้พื้นที่ป่าลดลง

1.2.6 ประเด็นสำคัญและทิศทางการพัฒนา

- **การแปรรูปสินค้าเกษตร** ขาดการบูรณาการระหว่างภาคการเกษตรในพื้นที่และเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว รวมทั้งไม่มีการพัฒนาอุตสาหกรรมต่อยอดศักยภาพด้านการเกษตรของพื้นที่ตามที่กำหนดในพันธกิจและเป้าหมายของ SEZ สระแก้ว ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้มีการอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตรแบบครบวงจร จากสินค้าเกษตรในพื้นที่ อาทิ อ้อย ข้าว มันสำปะหลัง เป็นต้น และให้มีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ เพื่อให้ประชาชนสามารถทำเกษตรที่มีคุณภาพ และสามารถยกระดับสินค้าเกษตรของตนได้

- **การจัดการขยะ** จังหวัดสระแก้วประสบปัญหาขยะครัวเรือน จากการขยายตัวของชุมชนขยะอุตสาหกรรม จำพวกกากอุตสาหกรรม และโรงไฟฟ้า RDF และขยะสินค้ามือสอง อาทิ เสื้อผ้า รองเท้า เป็นต้น ซึ่งควรมุ่งเน้นให้มีการปลูกจิตสำนึกแก่ประชาชนในพื้นที่ เพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการขยะอย่าง

ครบวงจร ตั้งแต่ต้นทางถึงปลายทาง และปรับปรุงมาตรการให้เข้มงวดเกี่ยวกับนโยบายการนำเข้าขยะ รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริง และทั่วถึง

- **การเพิ่มสิทธิประโยชน์การลงทุน** ควรปรับปรุงสิทธิประโยชน์ให้มีความชัดเจนเพื่อดึงดูดนักลงทุนให้มาลงทุนในพื้นที่ เนื่องจาก สิทธิประโยชน์ได้เทียบเท่ากับสิทธิประโยชน์ในเขตเศรษฐกิจพิเศษของจังหวัดใกล้เคียง เช่น ปราจีนบุรี ชลบุรี เป็นต้น ควรปรับเงื่อนไข รายละเอียดเกี่ยวกับภาษี ปรับปรุงข้อกฎหมายที่เอื้ออำนวยต่อการนำเข้าสินค้าเกษตร ปรับลดราคาค่าเช่า รวมถึงปรับปรุงประเภทอุตสาหกรรม โรงงาน ที่อนุญาตให้มีการก่อตั้ง เพื่อเอื้ออำนวยในการลงทุนมากขึ้น

- **การพัฒนาการท่องเที่ยว** ภาครัฐควรส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในจังหวัด เนื่องจากจังหวัดสระแก้วเป็นเส้นทางผ่านขึ้นไปยังภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นโอกาสที่ดีในการชักจูงนักท่องเที่ยวให้เข้ามาในพื้นที่เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับคนในพื้นที่ และควรสนับสนุนสินค้าขึ้นชื่อและสินค้าการเกษตรภายในพื้นที่ให้เป็นที่รู้จัก เช่น สระแก้วเป็นพื้นที่ปลูกโพธิ์ได้ดีที่สุดในประเทศจากโครงการของสถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ เป็นต้น ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เนื่องจากปัจจุบันการท่องเที่ยวรูปแบบนี้ยังขาดการสนับสนุนจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเพราะในจังหวัดสระแก้วมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่สำคัญ เช่น อุทยานประวัติศาสตร์ศรีดงก่อกรม เป็นต้น

- **การพัฒนาทักษะแรงงาน** แรงงานไทยควรได้รับการฝึกทักษะด้านอาชีพ ภาษามีการศึกษา และมีงานทำ ส่วนแรงงานต่างด้าวควรมีการขึ้นทะเบียนให้สามารถทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมาย และให้มีการจ้างงานในท้องถิ่นเพิ่ม เพื่อส่งเสริมให้เกิดการจ้างงานและให้ประชาชนในพื้นที่มีรายได้เพิ่มขึ้น

1.3 การประชุมเชิงปฏิบัติการในลักษณะกลุ่มย่อยแบบออนไลน์ (Online Focus Group) ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Video Conference)

เพื่อนำเสนอผลที่ได้รับจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ อาทิ ผลการดำเนินงานของโครงการในช่วงที่ผ่านมา สรุปผลประเด็นการกำหนดยุทธศาสตร์ การกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนและตัวชี้วัด ผลการประเมินข้อมูลฐาน ทางเลือกและตัวชี้วัด

1.3.1 วัตถุประสงค์

- เพื่อนำเสนอประเด็นการกำหนดยุทธศาสตร์ การกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนและตัวชี้วัด รวมถึงผลการประเมินข้อมูลฐาน

- เพื่อรับฟังความเห็น และข้อเสนอแนะต่อผลการจัดทำ (ร่าง) รายงานการกำหนดขอบเขต

1.3.2 ผู้เข้าร่วมประชุม

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องครอบคลุมในพื้นที่ โดยกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่จะแยกตามประเด็นยุทธศาสตร์ และข้อเสนอแนะของโครงการ อาทิ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน

องค์การเอกชนด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม องค์การพัฒนาเอกชน สถาบันการศึกษา และนักวิชาการอิสระ ไม่น้อยกว่า 50 คน

กลุ่มที่ 1 : เกษตรแปรรูป (หน่วยงานราชการ) ได้แก่ หน่วยงานราชการที่บริหารจัดการภาคการเกษตร อาทิ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดสระแก้ว สำนักงานเกษตรอำเภออรัญประเทศ เป็นต้น

กลุ่มที่ 2 : เกษตรแปรรูป (ภาคประชาชน) ได้แก่ ภาคประชาสังคมที่ประกอบการด้านภาคเกษตรกรรม อาทิ สมาคมชาวไร่อ้อยวังน้ำเย็น สหพันธ์เกษตรกรมัยยืนสระแก้ว เครือข่ายแปลงใหญ่ระดับจังหวัดสระแก้ว /วิสาหกิจชุมชนผลิตและพัฒนามันสำปะหลังตำบลหนองหัว เป็นต้น

กลุ่มที่ 3 : การจัดการขยะและกฎหมายผังเมือง ได้แก่ หน่วยงานราชการที่บริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม อาทิ สำนักงานจังหวัดสระแก้ว สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสระแก้ว องค์การบริหารส่วนตำบลฝักขะ องค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว เป็นต้น

กลุ่มที่ 4 : การพัฒนาการท่องเที่ยว ได้แก่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว อาทิ สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดสระแก้ว สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสระแก้ว สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวและบริการจังหวัดสระแก้ว เป็นต้น

กลุ่มที่ 5 : การพัฒนาทักษะแรงงาน ได้แก่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการพัฒนาทักษะแรงงาน อาทิ สำนักงานแรงงานจังหวัดสระแก้ว สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานสระแก้ว มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสระแก้ว เป็นต้น

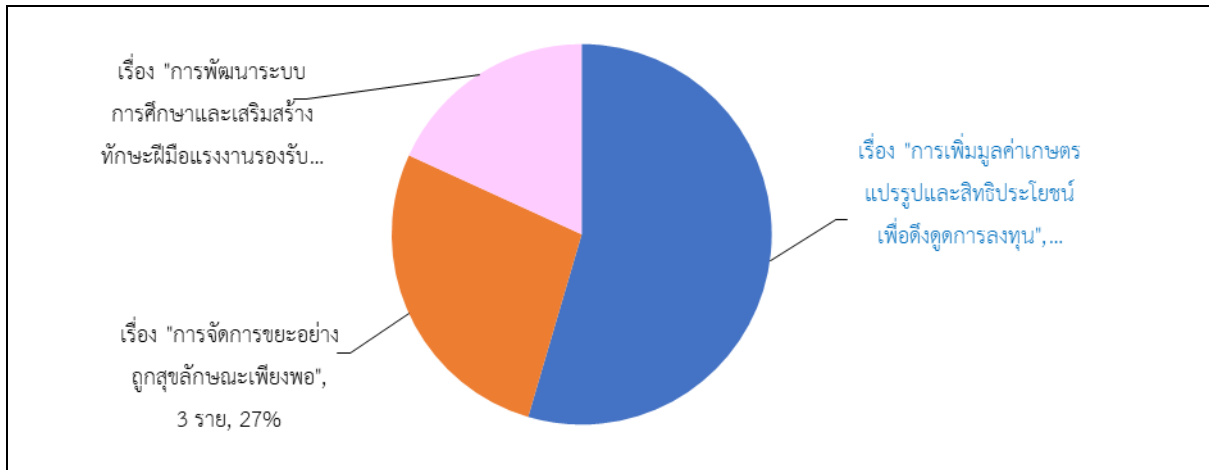
กลุ่มที่ 6 : สิทธิประโยชน์การลงทุน ได้แก่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านสิทธิประโยชน์ อาทิ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สำนักงานนิคมอุตสาหกรรมสระแก้ว สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสระแก้ว เป็นต้น

กลุ่มที่ 7 : ตัวแทนกลุ่มที่ 1-6 (สรุปผลภาพรวมหลังจากรับฟังความคิดเห็น)

1.3.3 ความเห็นในที่ประชุมการประชุม สรุปได้ดังนี้

1) สรุปภาพรวมความคิดเห็นต่อการจัดลำดับความสำคัญประเด็นยุทธศาสตร์เบื้องต้น

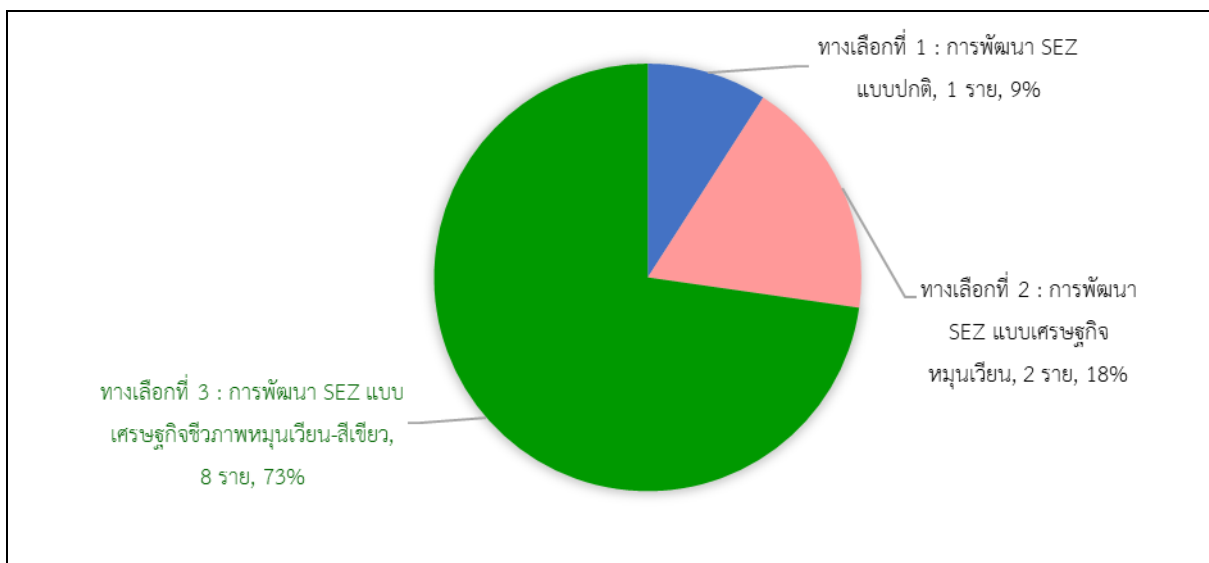
ผู้เข้าร่วมประชุมได้ให้ความเห็นต่อการจัดลำดับความสำคัญประเด็นยุทธศาสตร์เบื้องต้น โดยให้ความเห็นและความสำคัญเรื่อง การเพิ่มมูลค่าเกษตรแปรรูปและสิทธิประโยชน์เพื่อดึงดูดการลงทุน จำนวน 6 ราย (ร้อยละ 55) รองลงมาเรื่อง การจัดการขยะอย่างถูกสุขลักษณะเพียงพอ จำนวน 3 ราย (ร้อยละ 27) และเรื่อง การพัฒนาระบบการศึกษาและเสริมสร้างทักษะฝีมือแรงงานรองรับการพัฒนา SEZ จำนวน 2 ราย (ร้อยละ 18)



รูปภาพหมวดที่ 1-1 สรุปภาพรวมความคิดเห็นต่อการจัดลำดับความสำคัญประเด็นยุทธศาสตร์เบื้องต้น

2) สรุปภาพรวมความคิดเห็นต่อการจัดลำดับความสำคัญทางเลือกเบื้องต้น

ผู้เข้าร่วมประชุมได้ให้ความเห็นต่อการจัดลำดับความสำคัญเรื่องทางเลือกเบื้องต้น โดยให้ความเห็นและความสำคัญในทางเลือกที่ 3: การพัฒนา SEZ แบบเศรษฐกิจชีวภาพ-หมุนเวียน-สีเขียว จำนวน 8 ราย (ร้อยละ 73) รองลงมาทางเลือกที่ 2: การพัฒนา SEZ แบบเศรษฐกิจหมุนเวียน จำนวน 2 ราย (ร้อยละ 18) และทางเลือกที่ 1: การพัฒนา SEZ แบบปกติ จำนวน 1 ราย (ร้อยละ 9)



รูปภาพหมวดที่ 1-2 สรุปภาพรวมความคิดเห็นต่อการจัดลำดับความสำคัญทางเลือกเบื้องต้น

3) สรุปประเด็นการประชุมกลุ่มย่อยแบบออนไลน์ (Online Focus Group) โครงการติดตามและประเมินผลเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

(1) เกษตรแปรรูป (หน่วยงานราชการ)

(1.1) ควรพัฒนารูปแบบใดและทิศทางใด

- การส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจใหม่ผสมผสานกับพืชเศรษฐกิจเดิม อาทิ

กัญชง กัญชา

- การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและสินค้าแปรรูปจากภาคการเกษตรที่โดดเด่นของจังหวัด อาทิ ไพล ชมันชั้น ฟ้าทะลายโจร
- นิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่ควรให้ประโยชน์และสนับสนุนการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

(1.2) ควรให้ความสำคัญด้านใดมากที่สุด

- การสร้างแรงจูงใจสิทธิประโยชน์ด้านการลงทุนทางการเกษตรแปรรูป เช่น ลดภาษี ลด cost ต้นทุนให้แก่นักลงทุน
- การแปรรูป พืชผลทางการเกษตรในพื้นที่ อาทิ ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง ในพื้นที่ SEZ
- การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและประโยชน์ของเกี่ยวกับ SEZ ต่อภาคการเกษตรในพื้นที่เป้าหมาย
- การสร้างแรงจูงใจโดยการรับซื้อและประกันราคาผลผลิตจากภาคการเกษตรในพื้นที่
- การจัดการขยะที่ถูกต้องลักษณะ ควบคู่กับการนำขยะไปเป็นพลังงานเชื้อเพลิง
- ปริมาณการน้ำใช้ที่เพียงพอต่อภาคการเกษตรในอนาคต
- ส่งเสริมให้กิจการเกษตรแปรรูปในพื้นที่ผ่านมาตรฐาน (GAP= Good Agriculture Practice) ในระยะเวลาประมาณ 1-3 ปี

(1.3) ปัญหาและอุปสรรคที่ต้องคำนึงในการพัฒนาในรูปแบบนั้น

- ราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ
- น้ำไม่เพียงพอในภาคการเกษตรและไม่สามารถจัดส่งน้ำในพื้นที่ ส.ป.ก. ได้
- การปลูกพืชสมุนไพรยังเป็นแบบแปลงย่อย ยังไม่มีการแบ่งพื้นที่จัดโซนที่ชัดเจน และขาดน้ำสำหรับการเพาะปลูก นอกจากนี้ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการขออนุญาตเบอบาดาล

(2) เกษตรแปรรูป (ภาคประชาชน)

(2.1) ควรพัฒนารูปแบบใดและทิศทางใด

- การส่งเสริมให้เป็นเมืองสมุนไพร
- การพัฒนา BCG คู่ขนานกับ SEZ ทั้งจังหวัด เพื่อสร้างสิทธิเท่าเทียมกับผู้ประกอบการ
- การส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากจากวิสาหกิจชุมชนไปสู่การสร้างมูลค่าจากการท่องเที่ยวไปสู่ระดับจังหวัดแบบครบวงจรและตอบโจทย์โรงงานในพื้นที่

ฟ้าทะลายโจร

- การส่งเสริมการร่วมกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ฐานการปลูกพืชสมุนไพร อาทิ

การเกษตร

- การสร้างโรงงานอุตสาหกรรมหรือขยายโรงงานที่รองรับผลผลิตทาง

(2.2) ควรให้ความสำคัญด้านใดมากที่สุด

ให้นักลงทุน

- ภาครัฐต้องให้การส่งเสริม สนับสนุน ด้านอุปกรณ์ และด้านสาธารณูปโภค

แหล่งชุมชน และมีเจ้าหน้าที่ชำนาญเฉพาะด้านดูแลความปลอดภัยของโรงงาน

- ควรควบคุมพื้นที่จัดตั้งโรงงานอุตสาหกรรม ไม่ควรจัดตั้งใกล้กับบริเวณ

การเอื้อประโยชน์การใช้ไฟฟ้าฟรี

- การสร้างแรงจูงใจให้ผู้ลงทุนโดยการเข้าถึงสาธารณูปโภคมากยิ่งขึ้น อาทิ

ผลิต

- การสนับสนุนให้โรงงานอุตสาหกรรมใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในกระบวนการ

และส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจใหม่ อาทิ กัญชง กัญชา

- การให้สิทธิประโยชน์โรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่ที่มุ่งเน้นอุตสาหกรรมสีเขียวไม่ปล่อยมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม ให้ทัดเทียมกับพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการเข้ามาลงทุน

(2.3) ปัญหาและอุปสรรคที่ต้องคำนึงในการพัฒนาในรูปแบบนั้น

และ ฅ.บ.ท. 5 ทำให้ไม่สามารถสร้างโรงงานอุตสาหกรรมหรือขยายพื้นที่ได้

- ประชาชนไม่มีกรรมสิทธิ์ในการถือครองที่ดิน เนื่องจากเป็นที่ดิน ส.ป.ก.

ที่ที่ดิน ส.ป.ก. และ ฅ.บ.ท. 5 และการขออนุญาตการเจาะบ่อบาดาล

- ปัญหาเรื่องการขาดแคลนน้ำ ไม่มีระบบชลประทานในพื้นที่เนื่องจากเป็นที่

กัญชา)

- สิทธิประโยชน์การลงทุนของเกษตรกรฐานรากไม่เท่าเทียมกับผู้ลงทุนรายใหญ่

- ความพร้อมของภาคเกษตรในการสร้างมูลค่าพืชเศรษฐกิจใหม่ (กัญชง

ประชาชนลักลอบปลูกพืชเศรษฐกิจใหม่

- ภาครัฐอนุมัติการปลูกพืชเศรษฐกิจใหม่ล่าช้า (กัญชง กัญชา) ทำให้

เกษตรต่ำ

- เกิดปัญหาจากการผูกขาดราคาสินค้าของโรงงาน ทำให้สินค้าทางด้าน

สินค้าที่ผลิตจากสระแก้วโดยตรง

ชนิดอื่นได้ยาก

- ปัญหาการหมุนเวียนเงินทุน ทำให้มีการผลักดันให้ปรับเปลี่ยนการปลูกพืช

(3) การจัดการขยะ/กฎหมายผังเมือง

(3.1) ควรพัฒนารูปแบบใดและทิศทางใด

- การส่งเสริมธนาคารขยะ ควบคู่กับศูนย์การจัดการขยะแบบครบวงจรที่มีได้มาตรฐาน ถูกสุขลักษณะ และเป็นที่ยอมรับของชุมชน

- การส่งเสริมให้เอกชนนำขยะไปเผาเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้า (โรงไฟฟ้า RDF)
- การสร้างบ่อจัดเก็บขยะขนาดเล็กที่ถูกสุขลักษณะในแต่ละชุมชน

(3.2) ควรให้ความสำคัญด้านใดมากที่สุด

- การส่งเสริมการจัดการและคัดแยกขยะจากระดับครัวเรือน
- การสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีการจัดการขยะ
- การจัดจ้างเหมาเอกชนเก็บขนขยะ และทำความสะอาดพื้นที่ที่ปนเปื้อนน้ำ

ขยะ

- การบูรณาการร่วมกันระหว่างชุมชน ปอท. หน่วยงานราชการในพื้นที่ใน

การจัดการขยะ

- การให้ความรู้กระบวนการขออนุญาตการจัดตั้งโรงงานแก่ผู้ลงทุนขนาดย่อย

เพื่อลดปัญหาการขัดแย้งระหว่างชุมชนและหน่วยงานราชการ

- การสร้างองค์ความรู้ และความตระหนักเรื่องการจัดการขยะอย่างถูก

สุขลักษณะให้กับชุมชน

(3.3) ปัญหาและอุปสรรคที่ต้องคำนึงในการพัฒนาในรูปแบบนั้น

- สิทธิประโยชน์ไม่ดึงดูดนักลงทุน
- ปริมาณขยะแปรผันตามจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นในพื้นที่ SEZ
- พื้นที่ที่สามารถรองรับปริมาณขยะในอนาคต
- กระบวนการขออนุญาตจัดตั้งโรงงานจัดการขยะ
- ปัญหาขยะที่ไม่ได้คัดแยกก่อให้เกิดกลิ่นเหม็น และแมลง ก่อให้เกิดความ

รำคาญในพื้นที่

(4) การพัฒนาการท่องเที่ยว

(4.1) ควรพัฒนารูปแบบใดและทิศทางใด

- การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างปลอดภัยและยั่งยืน เช่น การจองล่วงหน้าและจำกัดจำนวนคนเข้าสถานที่ท่องเที่ยว การจัดโปรแกรมท่องเที่ยวเชื่อมโยงจุดสำคัญในพื้นที่ (โครงการพระราชดำริ ในรัชกาลที่ 9 แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ และสินค้าทางการเกษตร)
- การส่งเสริมแหล่งเรียนรู้เชิงวัฒนธรรมและเชิงประวัติศาสตร์ในพื้นที่
- การส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรในกลุ่มวิสาหกิจ เพื่อสร้างรายได้ให้เกษตรกรเพิ่มขึ้น

(4.2) ควรให้ความสำคัญด้านใดมากที่สุด

- การสร้างเสน่ห์ และอัตลักษณ์ในชุมชน เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว อาทิ การท่องเที่ยวแบบเกษตรพอเพียง การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
- การส่งเสริมระบบขนส่งสาธารณะเชื่อมโยงจุดท่องเที่ยวต่าง ๆ
- การสร้างจุดขายในพื้นที่ เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมบริการและพืชสมุนไพร เช่น การสร้างศูนย์ส่งเสริมสุขภาพ เช่น spa แพทย์ทางเลือก เป็นต้น
- การสร้างความเชื่อมโยงนิคมอุตสาหกรรมใน SEZ โดยสร้าง Outlet ขายสินค้าที่ผลิตใน SEZ รวมทั้งผลิตภัณฑ์เกษตร เกษตรแปรรูป และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างเพื่อให้บริการนักท่องเที่ยว
- ควรส่งเสริมสนับสนุนสถานที่ท่องเที่ยวใกล้บริเวณแหล่งอุตสาหกรรม เพื่อสร้างแรงจูงใจให้พนักงานและนักลงทุนในพื้นที่ท่องเที่ยวมากขึ้น
- ควรมีสถานที่อำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวในสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ และขายสินค้าเด่นของ SEZ และจังหวัด เนื่องจากสระแก้วเป็นจังหวัดทางผ่าน
- ควรอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมและป่าไม้ในพื้นที่

(4.3) ปัญหาและอุปสรรคที่ต้องคำนึงในการพัฒนาในรูปแบบนั้น

- เนื่องจากปัญหาโควิด ส่งผลให้ไม่มีการท่องเที่ยว และกิจกรรมนอกเหนือจากที่ราชการกำหนดไว้
- จังหวัดสระแก้วเป็นเพียงจังหวัดทางผ่านยังไม่มีสถานที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน
- การเปรียบเทียบภาคบริการระหว่างประเทศเพื่อนบ้าน
- ปัญหาเอกสารสิทธิในพื้นที่ ทำให้ไม่คุ้มค่าต่อการลงทุน
- ไม่มีความยืดหยุ่นการเข้า-ออก ของกัมพูชา

(5) การพัฒนาทักษะแรงงาน

(5.1) ควรพัฒนารูปแบบใดและทิศทางใด

- การพัฒนาแบบ BCG โดยยกระดับการเกษตรของจังหวัดสระแก้ว เนื่องจากนิคมอุตสาหกรรมอาจไม่ตอบโจทย์ต่อพื้นที่
- การส่งเสริมการฝึกอบรมและทักษะฝีมือแรงงานไทยและต่างด้าวในพื้นที่ SEZ ให้ตอบสนองต่อความต้องการของสถานประกอบการ และภาคการเกษตร

(5.2) ควรให้ความสำคัญด้านใดมากที่สุด

- อำนวยความสะดวกในการลงทะเบียนแรงงานต่างด้าวผ่านระบบออนไลน์ ทั้งที่มีนายจ้างและไม่มีนายจ้าง
- มีความยืดหยุ่นในการข้ามผ่านแดนของแรงงานต่างด้าว ไม่ว่าจะเป็นการทำ บัตรผ่านแดน และบัตรผ่านแดน การลงทะเบียนผ่านระบบออนไลน์
- การเสริมสร้างแรงจูงใจให้แรงงานรุ่นใหม่ในพื้นที่ ด้วยการสร้างอุตสาหกรรม
- ควรบูรณาการแผนการศึกษาให้สอดคล้องกับการพัฒนาในพื้นที่
- การสร้างความรู้ ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมของประชาชนและผู้นำ ชุมชนเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนาแบบ BCG

(5.3) ปัญหาและอุปสรรคที่ต้องคำนึงในการพัฒนาในรูปแบบนั้น

- ปัญหาความยากจน เป็นอุปสรรคต่อการศึกษา ทำให้เยาวชนมีระดับ การศึกษาที่ไม่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงาน
- ไม่สามารถดำเนินการฝึกอบรมแรงงานต่างด้าวได้โดยตรงแต่สามารถเขียน หนังสือขอการรับรองและร่วมมือองค์กรระหว่างประเทศในการสนับสนุนงบประมาณในการส่งเสริมฝีมือ แรงงานต่างด้าวได้
- การลักลอบเข้าเมืองของคนงานต่างด้าวผ่านทางธรรมชาติ อาจมีการบังคับ ใช้กฎหมายที่เข้มข้นมากขึ้นระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง
- ไม่สามารถดึงดูดแรงงานไทยให้กลับมาทำงานในพื้นที่ได้เพราะไม่มีโรงงาน อุตสาหกรรม

(6) สิทธิประโยชน์การลงทุน เกษตรแปรรูป / ตัวแทนประชน / ผังเมือง

(6.1) ควรพัฒนารูปแบบใดและทิศทางใด

- การพัฒนาแบบ BCG และอุตสาหกรรมสีเขียว เป็นการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ ต้องควบคุมคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้ได้ตามมาตรฐาน

(6.2) ควรให้ความสำคัญด้านใดมากที่สุด

- การส่งเสริม Smart farming เกษตรอินทรีย์
- การพัฒนาพื้นที่จังหวัดสระแก้วต้องไม่ขัดกับสิทธิประโยชน์กับการใช้ที่ดิน

(6.3) ปัญหาและอุปสรรคที่ต้องคำนึงในการพัฒนาในรูปแบบนั้น

- ข้อจำกัดของพื้นที่ในการจัดตั้งโรงงาน

- ไม่สามารถเพิ่มสิทธิประโยชน์ทางการเกษตรด้านระยะเวลาได้เนื่องจากปัจจุบันให้สิทธิสูงสุดแล้ว หากต้องการเพิ่มสิทธิประโยชน์เพิ่มขึ้นเป็น 13 ปี อาจจะต้องทำการวิจัยเทคโนโลยีเป้าหมาย

- การพัฒนาแบบ BCG Model สามารถขอสิทธิประโยชน์ทางการเกษตรตั้งแต่ต้นทางได้ถ้าเป็นกลุ่ม Smart Farmer และเงื่อนไขตามกรอบที่กำหนด แต่ถ้าเป็นเกษตรกรทั่วไปไม่สามารถขอได้

- การจัดตั้งโรงงานบดตัดขยะในชุมชน จัดเป็นกิจการเข้าข่ายโรงงาน จะต้องดำเนินการขอใบอนุญาตตามข้อกำหนดของกฎหมาย

(7) กลุ่มภาพรวม

(7.1) ควรพัฒนารูปแบบใดและทิศทางใด

- ส่งเสริมการจัดการขยะเป็นศูนย์ (Zero Waste) โดยโรงไฟฟ้าจากพลังงานทางเลือก

- สนับสนุนการมีส่วนร่วมระหว่างประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความเข้าใจและการยอมรับ

- ส่งเสริมวิทยาลัยชุมชน เพื่อพัฒนาความรู้ของคนในพื้นที่

- ส่งเสริมผู้ประกอบการฐานราก รัฐวิสาหกิจชุมชนและรัฐวิสาหกิจเพื่อสังคม ให้ได้รับสิทธิประโยชน์เช่นเดียวกับผู้ประกอบการใน SEZ หรือผู้ประกอบการภายนอกของสระแก้วที่เป็นนิติบุคคล

- ส่งเสริมให้มีองค์กรตรวจสอบคุณภาพและมีการรับรองคุณภาพสินค้าเกษตรแปรรูป อาจเป็นหน่วยงานของรัฐ เอกชน หรือสถาบันการศึกษา

(7.2) ควรให้ความสำคัญด้านใดมากที่สุด

- การส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากมีโครงการที่ช่วยน้อง โดยกิจการขนาดใหญ่ จะให้ความช่วยเหลือด้านเครื่องมือแก่รัฐวิสาหกิจชุมชน

- การพัฒนาต้องอยู่บนความสมดุลของทุกด้าน ต้องหาจุดตรงกลางของการพัฒนาเพื่อให้เกิดการยอมรับจากทุกฝ่าย

- ควรมีการศึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเงื่อนไข ข้อกำหนดการพัฒนาพื้นที่โซนสีเขียว และพื้นที่โซนสีม่วง

- ต้องกำหนดทิศทางการพัฒนาให้ชัดเจน

- พัฒนาการรับรู้และความเข้าใจของคนในพื้นที่เรื่องประโยชน์จากการพัฒนาพื้นที่ SEZ

- ควรเก็บภาษีจากผู้ประกอบการใน SEZ เพื่อนำมาเป็นกองทุนในการพัฒนาแก้ไข ป้องกัน สิ่งแวดล้อมและสุขภาพของคนในจังหวัดสระแก้ว รวมทั้งอาจนำเงินกองทุนนี้ไปพัฒนาการศึกษา

(7.3) ปัญหาและอุปสรรคที่ต้องคำนึงในการพัฒนาในรูปแบบนั้น

- รัฐวิสาหกิจชุมชนไม่ได้มีฐานะเป็นนิติบุคคลจึงไม่ได้รับสิทธิประโยชน์เช่นเดียวกับธุรกิจที่เป็นนิติบุคคล แต่มีการได้ประโยชน์ในเรื่องการได้รับการส่งเสริมจากกิจการขนาดใหญ่ เพราะกิจการขนาดใหญ่จะได้สิทธิประโยชน์เรื่องภาษีในกรณีส่งเสริมรัฐวิสาหกิจชุมชน

- การทำ SEZ ก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน จากการทำฝ่ายเอกชนมุ่งเน้นด้านเศรษฐกิจ แต่ภาครัฐมุ่งเน้นด้านสิ่งแวดล้อม

- คนส่วนใหญ่มักเข้าใจผิดว่าพื้นที่สีเขียวให้ทำเกษตรกรรม พื้นที่สีม่วงให้ทำอุตสาหกรรม แต่ตามกฎหมายจริง ๆ แล้วจะมีการกำหนดกิจกรรมที่ทำได้ ทำไม่ได้ และทำได้แต่มีเงื่อนไข

- กังวลเรื่องผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนา

- งบประมาณสนับสนุนจากรัฐ

ภาคผนวกที่ 2 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

2.1 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. 2563

2.1.1 เขตเศรษฐกิจพิเศษ

คือ ให้พื้นที่ต่อไปนี้ และบริเวณพื้นที่อื่นใดที่กำหนดเพิ่มเติมโดยคณะกรรมการนโยบายพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ประกาศกำหนดให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ และให้ถือว่าเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน และพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ที่ดำเนินการอยู่แล้วในปัจจุบันสามารถดำเนินการต่อไปได้ และให้ระเบียบนี้ ไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษดังกล่าวก่อนวันที่ ระเบียบนี้มีผลบังคับใช้ ประกอบด้วย

- **เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน 10 แห่ง** ได้แก่ (1) เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกาญจนบุรี (2) เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเชียงราย (3) เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตาก (4) เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตราด (5) เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษนครพนม (6) เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษนราธิวาส (7) เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมุกดาหาร (8) เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลา (9) เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว และ (10) เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษหนองคาย

- **พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้** (Southern Economic Corridor : SEC)
- **พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ** (Northern Economic Corridor : NEC- Creative LANNA)
- **พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** (Northeastern Economic Corridor : NeEC - Bioeconomy)
- **พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคกลาง-ตะวันตก** (Central - Western Economic Corridor : CWEC)

2.1.2 คณะกรรมการนโยบายพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ (กพศ.)

1) องค์ประกอบ

- นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ
- รองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง การท่องเที่ยวและกีฬา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม เป็นกรรมการ

- ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษ ภาคตะวันออก และเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เป็นกรรมการ
- ประธานกรรมการหอการค้าไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และประธานสมาคมธนาคารไทย เป็นกรรมการ
- ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง จำนวนไม่เกินสามคน เป็นกรรมการ
- เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นกรรมการและเลขานุการ รองเลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ได้รับมอบหมาย และเจ้าหน้าที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ได้รับมอบหมาย เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

2) อำนาจหน้าที่ที่สำคัญ

- กำหนดนโยบาย มาตรการ แนวทางการดำเนินงาน และการบริหารการพัฒนา เขตเศรษฐกิจพิเศษให้หน่วยงานถือปฏิบัติเพื่อให้การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษเป็นไปโดยเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ
- พิจารณาให้ความเห็นชอบและประกาศกำหนดพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ อุตสาหกรรมเป้าหมายพิเศษ และสิทธิประโยชน์ที่จะให้แก่ผู้ประกอบการในเขตเศรษฐกิจพิเศษแต่ละแห่ง
- อนุมัติแผนงาน โครงการ และงบประมาณในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ตลอดจนการดำเนินการตามแผนงานหรือโครงการทั้งในส่วนของวงเงิน หลักเกณฑ์และวิธีการจ่ายเงิน การใช้กำลังคน และทรัพย์สินของหน่วยงานรัฐ เพื่อให้การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษเป็นไปอย่างเหมาะสม
- กำกับดูแลและติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานตามแผนพัฒนา ตลอดจนพิจารณาสั่งการหรือให้ข้อเสนอแนะการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายและแผนพัฒนา และเพื่อแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน
- พิจารณาให้ความเห็นชอบ ปรับปรุงแก้ไข หรือยุบเลิกแผนพัฒนา แผนงานและโครงการ หรือยกเลิกการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษตามความเหมาะสมและจำเป็น
- เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้มีกฎระเบียบ หรือปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบที่จำเป็นต่อการจัดตั้งและดำเนินการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ

ภาคผนวกที่ 3 แผนกลุ่มจังหวัด ด้านการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

การจัดทำรายงานการกำหนดขอบเขต (Scoping Report) โครงการติดตามและประเมินผลเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ได้มีการนำแผนกลุ่มจังหวัดด้านการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อนำมาวิเคราะห์ประกอบด้วย 3 แผน ได้แก่ แผนพัฒนาภาคตะวันออก (พ.ศ. 2560 - 2564) ฉบับทบทวน แผนยุทธศาสตร์การค้ากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง (พ.ศ. 2560 - 2564) (ฉะเชิงเทรา นครนายก ปราจีนบุรี สมุทรปราการ และสระแก้ว) จัดทำโดยกระทรวงพาณิชย์ และแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว (พ.ศ. 2561 - 2564)

3.1 แผนพัฒนาภาคตะวันออก (พ.ศ. 2560-2564) ฉบับทบทวน

3.1.1 เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์

เป้าหมายการพัฒนาภาคตะวันออกจะมุ่งพัฒนาเป็นฐานเศรษฐกิจชั้นนำของอาเซียน โดยรักษาฐานเศรษฐกิจเดิมที่มีอยู่ให้เติบโตอย่างยั่งยืน และสร้างฐานเศรษฐกิจใหม่ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและสนับสนุนให้ประเทศเติบโตอย่างมีเสถียรภาพ โดยเน้นการพัฒนาพื้นที่ที่มีศักยภาพสูง ได้แก่ พื้นที่ฐานการผลิตและบริการ เมืองศูนย์กลางความเจริญในภูมิภาค และพื้นที่เศรษฐกิจชายแดน

3.1.2 วัตถุประสงค์

- เพื่อกระจายความเจริญและโอกาสทางเศรษฐกิจไปสู่ภูมิภาคอย่างทั่วถึงมากขึ้น
- เพื่อพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ให้สนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนาในพื้นที่อย่างยั่งยืน
- เพื่อพัฒนาเมืองศูนย์กลางของจังหวัดเป็นเมืองน่าอยู่สำหรับคนทุกกลุ่มในสังคม โดยมีความปลอดภัย การจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองมีมาตรฐาน บริการสาธารณะมีคุณภาพ และมีระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองอย่างทั่วถึง
- เพื่อฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสร้างความสมดุลของระบบนิเวศ

3.1.3 เป้าหมาย

- อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคตะวันออกขยายตัวเพิ่มขึ้น
- สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) ในการกระจายรายได้ของภาคตะวันออกลดลง

3.1.4 ตัวชี้วัดและเป้าหมาย

ตารางภาคผนวกที่ 3-1 ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของแผนพัฒนาภาคตะวันออก พ.ศ. 2560-2564 ฉบับทบทวน

เป้าหมาย	ค่าฐาน	ค่าเป้าหมาย				
		2562	2563	2564	2565	2562 - 2565
อัตราการขยายตัวของมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาค	1,647,422 ลบ. (มูลค่า CVM)	อัตราการขยายตัว ไม่น้อยกว่า	อัตราการขยายตัว ไม่น้อยกว่า	อัตราการขยายตัว ไม่น้อยกว่า	อัตราการขยายตัว ไม่น้อยกว่า	อัตราการขยายตัว เฉลี่ย

ตารางภาคผนวกที่ 3-1 ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของแผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ. 2560-2564 ฉบับทบทวน

เป้าหมาย	ค่าฐาน	ค่าเป้าหมาย				
		2562	2563	2564	2565	2562 - 2565
ตะวันออก	ปี 2559)	ร้อยละ 6.5	ร้อยละ 6.5	ร้อยละ 6.5	ร้อยละ 6.5	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 6.5
สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) ในการกระจายรายได้ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	0.397 (ปี 2560)	สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคน้อยกว่า 0.397	สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคน้อยกว่า 0.397	สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคน้อยกว่า 0.397	สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคน้อยกว่า 0.397	สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคน้อยกว่า 0.397

ที่มา: แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (พ.ศ. 2560-2564) ฉบับทบทวน

3.1.5 ยุทธศาสตร์การพัฒนา

1) ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษที่มีความทันสมัยที่สุดในภูมิภาคอาเซียน

(1) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ตารางภาคผนวกที่ 3-2 ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของยุทธศาสตร์ที่ 1

เป้าหมาย	ค่าฐาน	ค่าเป้าหมาย				
		2562	2563	2564	2565	2562 - 2565
อัตราการขยายตัวของมูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1	1,335,353 ลบ. (CVM ปี 2559)	อัตราการขยายตัวไม่น้อยกว่า ร้อยละ 6.3	อัตราการขยายตัวไม่น้อยกว่า ร้อยละ 6.3	อัตราการขยายตัวไม่น้อยกว่า ร้อยละ 6.3	อัตราการขยายตัวไม่น้อยกว่า ร้อยละ 6.3	อัตราการขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 6.3
มูลค่าการลงทุนภาครัฐและเอกชนในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ไม่น้อยกว่า 300,000 ล้านบาท	ไม่น้อยกว่า 300,000 ล้านบาท	ไม่น้อยกว่า 300,000 ล้านบาท	ไม่น้อยกว่า 300,000 ล้านบาท	มูลค่าการลงทุนไม่ต่ำกว่า 1.2 ล้านล้านบาท

ที่มา: แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (พ.ศ. 2560-2565) ฉบับทบทวน

(2) แนวทางการพัฒนา

- พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่ง และต่อยอดโครงสร้างพื้นฐานทุกระบบให้เชื่อมโยงเข้าสู่พื้นที่เศรษฐกิจ เพื่อให้เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและเมืองในอนาคต ได้แก่ สนามบินอุบลราชธานี รถไฟความเร็วสูงเชื่อม 3 สนามบิน ท่าเรือแหลมฉบังระยะ 3 ท่าเรือมาบตาพุด ระยะ 3 ท่าเรือสัตหีบ รถไฟทางคู่เชื่อม 3 ท่าเรือ และทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง ช่วงพัทยา-มาบตาพุด รวมทั้งพัฒนาระบบสาธารณูปโภค ได้แก่ ระบบไฟฟ้า ระบบประปา ภายในพื้นที่ และพื้นที่โดยรอบ เพื่อรองรับความต้องการลงทุน กิจกรรมทางเศรษฐกิจ และกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องจากการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ

- ส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมายพิเศษ เพื่อให้เกิดการลงทุนของภาคเอกชนในอุตสาหกรรมเป้าหมายที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและอุตสาหกรรมแห่งอนาคตในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษ

ภาคตะวันออก เช่น จัดตั้งศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จ ประชาสัมพันธ์ และชักจูงนักลงทุนที่มีศักยภาพและเหมาะสม เป็นต้น

- พัฒนาบุคลากร การศึกษา การวิจัย และเทคโนโลยี เพื่อผลิตกำลังคนให้ตรงกับความต้องการของอุตสาหกรรมเป้าหมาย และก่อให้เกิดการวิจัย สร้างนวัตกรรม และการพัฒนาเทคโนโลยีในการต่อยอดและขับเคลื่อนการพัฒนาในพื้นที่อย่างยั่งยืน อาทิ EEC of Digital Park (EECd) และ EEC of Innovation (EECi)
- พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชายทะเลนานาชาติในจังหวัดชลบุรี-ระยอง ให้เป็นฐานการกระจายรายได้และการสร้างงานให้แก่ชุมชน
- พัฒนาสภาพแวดล้อมเมืองสำคัญของจังหวัดให้เป็นเมืองใหม่อัจฉริยะน่าอยู่ เอื้อต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างมีสมดุล: **ฉะเชิงเทรา:** พัฒนาเป็นเมืองที่อยู่อาศัยชั้นดีที่ทันสมัยรองรับการขยายตัวของกรุงเทพฯ และการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก **พัตยา:** พัฒนาเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ สุขภาพ และนันทนาการ ศูนย์ประชุมและศูนย์แสดงสินค้านานาชาติชั้นนำของอาเซียน และศูนย์การให้บริการด้านการแพทย์ระดับนานาชาติ (Medical Tourism) **อุตะเถา:** พัฒนาเป็นศูนย์ธุรกิจการบินและโลจิสติกส์อาเซียน และ **ระยอง:** พัฒนาเป็นเมืองแห่งการศึกษาและวิทยาศาสตร์ เมืองนานาชาติที่มีธุรกิจทันสมัย

2) ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาภาคตะวันออกให้เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล

(1) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ตารางภาคผนวกที่ 3-3 ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของยุทธศาสตร์ที่ 2

เป้าหมาย	ค่าฐาน	ค่าเป้าหมาย				
		2562	2563	2564	2565	2562 - 2565
อัตราการขยายตัวของมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรของภาคตะวันออก	80,562 ลบ. (CVM ปี 2559)	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 3.5	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 3.5	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 3.5	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 3.5	เพิ่มขึ้นเฉลี่ย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 3.5

ที่มา: แผนพัฒนาภาคตะวันออก (พ.ศ. 2560-2565) ฉบับทบทวน

(2) แนวทางการพัฒนา

- พัฒนาการผลิตและการค้าผลไม้ภาคตะวันออก ให้เป็นศูนย์ผลไม้เมืองร้อน แห่งเอเชีย โดยปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตควบคู่ไปกับการรักษาคุณภาพสินค้า ตั้งแต่ขั้นตอนการผลิต การบรรจุหีบห่อ การแปรรูป และการจัดจำหน่าย
- ส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์ ได้แก่ สุกร ไก่ และโค ในจังหวัดชลบุรี ฉะเชิงเทรา และสระแก้วให้ผลผลิตมีคุณภาพและได้มาตรฐานความปลอดภัย สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค ทั้งใน

ประเทศและต่างประเทศ โดยส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัย และพื้นที่ที่เหมาะสม รวมทั้งปรับปรุงระบบการบริหารจัดการตลาดให้มีประสิทธิภาพ

- พัฒนาพื้นที่ที่มีศักยภาพด้านประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำบริเวณชายฝั่งอ่าวไทย ได้แก่ ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด ให้คงความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรชายฝั่งอย่างยั่งยืนต่อไป โดยเร่งรัดการอนุรักษ์ พื้นฟู และการจัดการใช้ประโยชน์ทรัพยากรประมงและสิ่งแวดล้อมให้เป็นระบบเหมาะสม ควบคู่ไปกับการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ เช่น การส่งเสริมการวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการและวิธีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่ม การส่งเสริมและพัฒนาการประมงพื้นบ้าน รวมทั้งการส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจการประมง เป็นต้น

3) ยุทธศาสตร์ที่ 3 ปรับปรุงมาตรฐานสินค้าและธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยว

(1) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ตารางภาคผนวกที่ 3-4 ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของยุทธศาสตร์ที่ 3

เป้าหมาย	ค่าฐาน	ค่าเป้าหมาย				
		2562	2563	2564	2565	2562 - 2565
รายได้จากการท่องเที่ยวภาคตะวันออกเฉียง	321,959,76 ลบ. (ปี 2560)	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 20	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 20	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 20	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 20	เพิ่มขึ้นเฉลี่ย ร้อยละ 20

ที่มา: แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียง พ.ศ. 2560-2564 ฉบับทบทวน

(2) แนวทางการพัฒนา

- แหล่งท่องเที่ยวและการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยการปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกให้ได้มาตรฐาน และเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่และชุมชนในพื้นที่
- พื้นฟูและปรับปรุงการพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดนครนายก ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี จันทบุรี ระยอง และตราด ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศาสนา และวัฒนธรรม เชิงนิเวศและอนุรักษ์ เชิงเกษตร เชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวโดยชุมชน แหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ และท่องเที่ยวเมืองเก่า โดยพื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว พร้อมทั้งปรับปรุงภูมิทัศน์ พัฒนาเส้นทาง สิ่งอำนวยความสะดวก กิจกรรมการท่องเที่ยว สินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานสากล
- พื้นฟูและอนุรักษ์การท่องเที่ยวในจังหวัดปราจีนบุรีและสระแก้ว ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวอารยธรรมขอม โดยพื้นฟูบูรณะโบราณสถานและสินทรัพย์ทางวัฒนธรรม รวมทั้งปรับปรุงและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและควบคุมการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

3.1.6 ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนให้เป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านให้เจริญเติบโตอย่างยั่งยืน

(1) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ตารางภาคผนวกที่ 3-5 ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของยุทธศาสตร์ที่ 4

เป้าหมาย	ค่าฐาน	ค่าเป้าหมาย				
		2562	2563	2564	2565	2562 - 2565
มูลค่าการค้าชายแดนภาคตะวันออก	212,523 ลบ. (ปี 2560)	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 15	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 15	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 15	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 15	เพิ่มขึ้นเฉลี่ย ร้อยละ 15

ที่มา: แผนพัฒนาภาคตะวันออก (พ.ศ. 2560-2565) ฉบับทบทวน

(2) แนวทางการพัฒนา

- พัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ให้เป็นประตูและศูนย์กลางทางการค้า การท่องเที่ยว และการลงทุน เชื่อมโยงกับประเทศกัมพูชาและเวียดนาม โดยจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เหมาะสม พัฒนาเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมขนส่งและระบบโลจิสติกส์ให้มีประสิทธิภาพ และอำนวยความสะดวกบริเวณจุดผ่านแดน

- พัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนหาดเล็ก อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด ให้เป็นศูนย์กลางธุรกิจการค้าชายแดนและการท่องเที่ยว เชื่อมโยงกับจังหวัดเกาะกง กัมพูชา โดยจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดิน ปรับปรุงเส้นทางคมนาคมขนส่งและระบบโลจิสติกส์ รวมถึงยกระดับมาตรฐานการให้บริการและอำนวยความสะดวกบริเวณจุดผ่านแดน

- พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนบ้านแหลมและบ้านผักกาด อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี ให้เป็นศูนย์กลางการค้าชายแดนเชื่อมโยงกับจังหวัดพระตะบองและโพลินของกัมพูชา โดยปรับปรุงและพัฒนาระบบบริการพื้นฐานเพื่ออำนวยความสะดวกในการลงทุน ตลอดจนพัฒนาจุดตรวจชายแดนเพื่อให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานสากล

3.1.7 ยุทธศาสตร์ที่ 5 แก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและจัดระบบการบริหารจัดการมลพิษให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

(1) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ตารางภาคผนวกที่ 3-6 ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของยุทธศาสตร์ที่ 5

เป้าหมาย	ค่าฐาน	ค่าเป้าหมาย				
		2562	2563	2564	2565	2562 - 2565
สัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ภาคตะวันออก	ร้อยละ 22.3 ของพื้นที่ภาค (ปี 2560)	ร้อยละ 25 ของพื้นที่ภาค	ร้อยละ 25 ของพื้นที่ภาค	ร้อยละ 25 ของพื้นที่ภาค	ร้อยละ 25 ของพื้นที่ภาค	ร้อยละ 25 ของพื้นที่ภาค

เป้าหมาย	ค่าฐาน	ค่าเป้าหมาย				
		2562	2563	2564	2565	2562 - 2565
คุณภาพอากาศภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ปริมาณก๊าซโอโซน)	ค่ามาตรฐานเฉลี่ย 1 ชม. สูงสุด 100 ppb	ไม่เกินค่ามาตรฐาน	ไม่เกินค่ามาตรฐาน	ไม่เกินค่ามาตรฐาน	ไม่เกินค่ามาตรฐาน	ไม่เกินค่ามาตรฐาน
จำนวนแหล่งน้ำของภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีคุณภาพในเกณฑ์ดี	0 แหล่ง (ปี 2560)	2 แหล่ง	3 แหล่ง	4 แหล่ง	5 แหล่ง	5 แหล่ง
สัดส่วนปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกกำจัดอย่างถูกต้องและนำกลับมาใช้ใหม่ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ร้อยละ 76 (ปี 2560)	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80 ของปริมาณขยะที่เกิดขึ้น	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 85 ของปริมาณขยะที่เกิดขึ้น	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 90 ของปริมาณขยะที่เกิดขึ้น	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 95 ของปริมาณขยะที่เกิดขึ้น	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 95 ของปริมาณขยะที่เกิดขึ้น

ที่มา: แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (พ.ศ. 2560-2565) ฉบับทบทวน

(2) แนวทางการพัฒนา

- **บริหารจัดการน้ำเพื่อบรรเทาภาวะภัยแล้งและน้ำท่วมฉับพลัน ทรานต์ และสระแก้ว** โดยปรับปรุงและบำรุงรักษาแหล่งน้ำเดิม จัดสรรน้ำ และพัฒนาแหล่งน้ำเพิ่มเติม รองรับความต้องการใช้น้ำที่เพิ่มขึ้นจากการขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและชุมชนได้อย่างพอเพียงและมีเสถียรภาพ รวมทั้งส่งเสริมการทำแหล่งเก็บกักน้ำขนาดเล็กกระจายในพื้นที่การเกษตรเพื่อแก้ไขปัญหาภัยแล้ง

- **ฟื้นฟูป่าต้นน้ำให้เกิดความสมดุลต่อระบบนิเวศ** โดยปลูกป่าเพิ่มเติม และเพิ่มมาตรการเฝ้าระวังติดตามการบุกรุกป่า โดยสนับสนุนสิทธิและบทบาทของชุมชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการพื้นที่ป่าของชุมชนไม่ให้เสื่อมโทรม

- **คุ้มครองและฟื้นฟูป่าชายเลน ปะการัง หญ้าทะเล และป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง** โดยเฉพาะจังหวัดที่มีพื้นที่กัดเซาะรุนแรง ได้แก่ จันทบุรีและฉะเชิงเทรา โดยการกำหนดพื้นที่ และหลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ ภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น หรือข้อตกลงร่วมกันของภาคีพัฒนา ในการจัดการฟื้นฟูป่าชายเลน การเฝ้าระวังการลักลอบจับสัตว์น้ำ การคุ้มครองปะการัง หญ้าทะเล พื้นที่จับสัตว์น้ำ พื้นที่เพาะเลี้ยง และการทำประมงชายฝั่ง เพื่อป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง ไม่ให้ทรัพยากรชายฝั่งเสื่อมโทรมลงไปอีก

- **ดำเนินการตามมาตรการจัดการมลพิษทางอากาศ** ได้แก่ สารอินทรีย์ระเหยง่าย และฝุ่นละอองขนาดเล็กในจังหวัดระยอง ชลบุรี และฉะเชิงเทรา โดยกำหนดมาตรการควบคุม และมาตรการจูงใจในการป้องกัน และควบคุมการระบายมลพิษทางอากาศในเขตชุมชน และเขตอุตสาหกรรมให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อให้ชุมชน และอุตสาหกรรมสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างเกื้อกูลกันและสันติสุข

- **ปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพของระบบบำบัดน้ำเสียชุมชน** ในจังหวัดที่เป็น ศูนย์กลางการค้า การท่องเที่ยว และพื้นที่อุตสาหกรรม รวมทั้งการจัดการน้ำทิ้งจากครัวเรือนและโรงงาน ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อควบคุมและบรรเทาปัญหาน้ำเสีย โดยเฉพาะในบริเวณแม่น้ำสายหลักที่อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ แม่น้ำระยองตอนบน ตอนล่าง และแม่น้ำพังรัตตอนบน

- **พัฒนาและปรับปรุงกระบวนการรวบรวม ขนย้าย และการกำจัดขยะ** จังหวัด ชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น โดยใช้มาตรการคัดแยกขยะและบริหารการจัดเก็บ ตามประเภทการคัดแยกขยะให้เป็นระบบ ส่วนของเสียอันตรายที่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ บริเวณพื้นที่ อุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี และระยอง สนับสนุนให้ภาคเอกชนที่มีศักยภาพเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา และการลงทุนกำจัดให้เป็นระบบและถูกต้องตามหลักวิชาการ

3.2 แผนยุทธศาสตร์การค้ากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง (พ.ศ. 2560 – 2564) (ฉะเชิงเทรา

นครนายก ปราจีนบุรี สมุทรปราการ และสระแก้ว) จัดทำโดยกระทรวงพาณิชย์

3.2.1 วิสัยทัศน์

“เศรษฐกิจการค้ากลุ่มจังหวัดก้าวหน้าด้วยนวัตกรรม และเชื่อมโยงการค้าท้องถิ่นสู่ตลาดโลก”

3.2.2 พันธกิจ

- พัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถให้กับเศรษฐกิจการค้าของกลุ่มจังหวัด โดยใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม ผสมผสานกับภูมิปัญญาและศักยภาพของท้องถิ่น
- ส่งเสริมการกระจายผลประโยชน์ทางการค้าในท้องถิ่นให้เป็นธรรมและทั่วถึง
- เชื่อมโยงเศรษฐกิจการค้าภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่มจังหวัด ตลาดอาเซียนและเวทีโลก
- พัฒนาระบบงาน องค์กรและบุคลากรสู่ความเป็นเลิศและมีความโปร่งใส

3.2.3 เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

- เศรษฐกิจการค้าของกลุ่มจังหวัดมีความเจริญเติบโตในอัตราสูงและยั่งยืน
- ผู้ผลิต ผู้ค้าและผู้บริโภคในกลุ่มจังหวัดได้รับประโยชน์จากการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การค้าของท้องถิ่นอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง
- ผู้ผลิต ผู้ค้าและผู้บริโภคสามารถเข้าถึงตลาดที่ได้มาตรฐานและสินค้าที่มีคุณภาพและราคา ที่เหมาะสม
- องค์กรและบุคลากรของกระทรวงพาณิชย์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในส่วนภูมิภาคมีศักยภาพสูง

3.2.4 ประเด็นยุทธศาสตร์ (4C Strategies)

- การเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้าของกลุ่มจังหวัด (Competitiveness)
- การสร้างโอกาสและความเป็นธรรมทางการค้าในกลุ่มจังหวัด (Commercial Opportunity)
- การส่งเสริมการค้าสู่ตลาดอาเซียน ตลาดโลก และตลาดดิจิทัล (Connectivity)
- การเพิ่มสมรรถนะในการบริหารจัดการและขับเคลื่อนการค้ากลุ่มจังหวัด (Capability)

3.2.5 ตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์การค้าและประเด็นการค้าร่วมของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง

ตารางภาคผนวกที่ 3-7 ตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ทางการค้า

ตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ทางการค้า	ประเด็นการค้าร่วม
ศูนย์กลางอุตสาหกรรมสีเขียว การท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและประตูสู่อาเซียนและโลก (Green Industry Hub, Green Tourism and Gateway to ASEAN & Global)	<ul style="list-style-type: none"> ▶ การค้าที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมสีเขียวและการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ธรรมชาติและสุขภาพ ▶ การค้าที่เชื่อมโยงกับอาหารเพื่อสุขภาพ ▶ การค้าที่เชื่อมโยงกับกัมพูชา อาเซียน และโลก

ที่มา: แผนยุทธศาสตร์การค้ากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง (พ.ศ. 2560 – 2564)

1) ยุทธศาสตร์ที่ 1 เสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้าของกลุ่มจังหวัด

(1) เป้าประสงค์

เศรษฐกิจการค้าของกลุ่มจังหวัดมีความเจริญเติบโตในอัตราสูงและยั่งยืน

(2) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ตารางภาคผนวกที่ 3-8 ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
1) ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในกลุ่มจังหวัดเติบโตในอัตราสูง	ขยายตัวอย่างมีนัยยะสำคัญ
2) จำนวนการจดทะเบียนนิติบุคคลสูงขึ้น	จำนวนการจดทะเบียนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 1-2
3) รายได้และนักท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดสูงขึ้น	ขยายตัวอย่างมีนัยยะสำคัญ
4) จำนวนการรับจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มขึ้น	เพิ่มขึ้นจากเดิมอย่างมีนัยยะ

ที่มา: แผนยุทธศาสตร์การค้ากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง (พ.ศ. 2560 – 2564)

(3) กลยุทธ์

- การเสริมสร้างขีดความสามารถทางการแข่งขันและเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการของกลุ่มจังหวัด (โดยให้ความสำคัญลำดับต้นกับผู้ประกอบการที่อยู่ในตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด) ประกอบด้วย 3 แผนงาน คือ แผนงานการสร้างขีดความสามารถทางการแข่งขันให้ผู้ประกอบการ และแผนงานการใช้นวัตกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มกับสินค้าและบริการเพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันให้ผู้ประกอบการ

- การสร้างภาพลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดและสินค้าและบริการเชิงยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัด ประกอบด้วย 2 แผนงาน คือ แผนงานการสร้างภาพลักษณ์ของพื้นที่และสินค้าบริการของกลุ่มจังหวัด และแผนงานการเผยแพร่สินค้าและบริการที่ดีที่สุดของกลุ่มจังหวัด (The Best of Products and Services)

2) ยุทธศาสตร์ที่ 2 สร้างโอกาสและความเป็นธรรมทางการค้าในกลุ่มจังหวัด

(1) เป้าประสงค์

ผู้ผลิต ผู้ค้าและผู้บริโภคในกลุ่มจังหวัดได้รับประโยชน์จากการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจการค้าของท้องถิ่นอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง

(2) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ตารางภาคผนวกที่ 3-9 ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
1) อัตราเงินเพื่อแต่ละภาคอยู่ในกรอบที่เหมาะสม	สอดคล้องกับเป้าหมายเงินเพื่อที่กำหนดโดยคณะกรรมการนโยบายการเงินในแต่ละปี โดยปัจจุบันซึ่งเป็นเป้าหมายระยะปานกลางกำหนดไว้ที่ร้อยละ 2.5 (โดยบวก/ลบ ร้อยละ 1.5)
2) สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมของผู้ประกอบการ SMEs ในกลุ่มจังหวัดสูงขึ้น	สัดส่วนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยยะสำคัญ
3) ระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการของสำนักงานพาณิชย์จังหวัด	ร้อยละ 80 – 90

ที่มา: แผนยุทธศาสตร์การค้ากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง (พ.ศ. 2560 – 2564)

(3) กลยุทธ์

- การสร้างโอกาสทางการค้าให้แก่ผู้ประกอบการรายย่อยและเกษตรกร ประกอบด้วย 2 แผนงาน คือ แผนงานการสร้างโอกาสในการประกอบธุรกิจและเชื่อมต่อห่วงโซ่มูลค่าให้แก่เกษตรกรและผู้ประกอบการท้องถิ่นรายย่อย และแผนงานการสร้างความรู้ด้านธุรกิจการค้าให้แก่นักเรียนนักศึกษาและประชาชน

- การเชื่อมโยงผู้ประกอบการรายย่อยและเกษตรกรกับห่วงโซ่มูลค่าของสินค้าและบริการตามตำแหน่งยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด ประกอบด้วย 1 แผนงาน คือ แผนงานการเชื่อมโยงผู้ประกอบการรายย่อยและเกษตรกรกับห่วงโซ่มูลค่าของสินค้าและบริการตามตำแหน่งยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด

- การพัฒนาผู้บริโภคและเครือข่ายความร่วมมือการสร้างความเป็นธรรมทางการค้าในกลุ่มจังหวัด ประกอบด้วย 2 แผนงานคือ แผนงานการเสริมสร้างบทบาทของผู้บริโภคสู่การเป็นผู้บริโภคที่ชาญฉลาด และแผนงานการส่งเสริมการประกอบธุรกิจเพื่อสังคม (Social Business) ในพื้นที่

3) ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมการค้าสู่ตลาดอาเซียน ตลาดโลก และตลาดดิจิทัล

(1) เป้าประสงค์

ผู้ผลิต ผู้ค้าและผู้บริโภคสามารถเข้าถึงตลาดที่ได้มาตรฐานและสินค้าที่มีคุณภาพและราคาที่เหมาะสม

(2) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ตารางภาคผนวกที่ 3-10 ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
1) มูลค่าการค้าปลีกค้าส่งในภูมิภาคเพิ่มขึ้น	เพิ่มขึ้นร้อยละ 5
2) ร้อยละของมูลค่าสินค้าเกษตรที่เชื่อมโยงผ่านช่องทางการตลาดที่ส่งเสริม	เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยยะ
3) มูลค่าการค้าชายแดนในพื้นที่เป้าหมายเพิ่มขึ้น	เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยยะ

ที่มา: แผนยุทธศาสตร์การค้ากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง (พ.ศ. 2560 – 2564)

(3) กลยุทธ์

- การส่งเสริมและเชื่อมโยงธุรกิจการค้าภายในกลุ่มจังหวัด ประกอบด้วย 1 แผนงาน คือ แผนงานการสร้างโอกาสทางการค้าภายในกลุ่มจังหวัด
- การส่งเสริม เชื่อมโยงธุรกิจและพัฒนาช่องทางการค้ากับตลาดภายนอก ประกอบด้วย 2 แผนงาน คือ แผนงานการส่งเสริม เชื่อมโยงธุรกิจและพัฒนาช่องทางการค้ากับตลาดภายนอก และแผนงานการสร้างโอกาสทางการค้าในตลาดดิจิทัล

4) ยุทธศาสตร์ที่ 4 เพิ่มสมรรถนะในการบริหารจัดการและขับเคลื่อนการค้ากลุ่มจังหวัด

(1) เป้าประสงค์

องค์กรและบุคลากรของกระทรวงพาณิชย์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในส่วนภูมิภาคมีศักยภาพสูง

(2) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ตารางภาคผนวกที่ 3-11 ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
1) จำนวนบุคลากรที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพผ่านเกณฑ์มาตรฐาน	ร้อยละ 90 - 100
2) ระดับความพึงพอใจของส่วนราชการและองค์กรภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่	ร้อยละ 80

ที่มา: แผนยุทธศาสตร์การค้ากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง (พ.ศ. 2560 – 2564)

(3) กลยุทธ์

- การเพิ่มสมรรถนะการขับเคลื่อนการค้ากลุ่มจังหวัด ประกอบด้วย 2 แผนงาน คือ แผนงานการพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรส่วนภูมิภาค และแผนงานการพัฒนาขีดความสามารถของระบบการบริหารจัดการการค้ากลุ่มจังหวัด

- การสร้างเครือข่ายการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การค้ากลุ่มจังหวัด ประกอบด้วย 1 แผนงาน คือ แผนงานการสร้างเครือข่ายการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การค้ากลุ่มจังหวัด

3.3 แผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว (พ.ศ. 2561-2564)

3.3.1 วิสัยทัศน์

“เมืองชายแดนแห่งความสุข ถิ่นเกษตรปลอดภัย แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและอารยธรรมโบราณ เขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วมั่นคง”

3.3.2 พันธกิจ

- ปฏิบัติภารกิจตามที่กฎหมายกำหนดให้บรรลุผลตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

- พัฒนาการเกษตรให้มีประสิทธิภาพ เป็นแหล่งผลิตสินค้าการเกษตร โดยการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร การแปรรูป การพัฒนาคุณภาพ และส่งเสริมเกษตรปลอดภัย

- พัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ ปลอดภัย อำนวยความสะดวก และสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่

- พัฒนาด้านเศรษฐกิจ การค้า สังคมและสิ่งแวดล้อม ในการรองรับการเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

- รักษาความมั่นคงและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามในพื้นที่ชายแดนและเขตเศรษฐกิจพิเศษ รวมทั้งสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน

- ปรับสมดุลและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐ

3.3.3 เป้าประสงค์

- เป็นเมืองแห่งความสุข ประชาชนเป็นคนดี มีสุขภาพดี รายได้ดี และสิ่งแวดล้อมดี

- ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ยึดดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- ประชาชนได้รับการบริการที่ดี และมีความพึงพอใจในการบริการ

- เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยที่ได้มาตรฐานสากล

- เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยที่มีคุณภาพเป็นที่ต้องการของตลาด ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

- เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีความหลากหลายทางชีวภาพ

- เป็นแหล่งการเรียนรู้เชิงประวัติศาสตร์ที่เชื่อมโยงอารยธรรมโบราณและการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น
- เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสะอาด สะอาด และปลอดภัย รวมทั้งเพิ่มทางเลือกในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
- สร้างบรรยากาศการค้า การลงทุน และการประกอบกิจการ ในเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว
- พัฒนาโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรม เขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วให้เป็นอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ
- สร้างความมั่นคง ปลอดภัย จากภัยคุกคามให้กับประชาชนในพื้นที่ชายแดนและเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว
- มีความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศเพื่อนบ้าน
- คนและชุมชนมีจิตสำนึกในด้านความมั่นคง
- มีระบบฐานข้อมูลด้านความมั่นคง

3.3.4 ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ และตัวชี้วัด

1) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมของประชาชนให้สามารถปรับตัว ประกอบอาชีพและมีสภาพแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดี

(1) เป้าประสงค์

- เป็นเมืองแห่งความสุข ประชาชนเป็นคนดี มีสุขภาพดี รายได้ดี และสิ่งแวดล้อมดี
- ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ยึดดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ประชาชนได้รับการบริการที่ดี และมีความพึงพอใจในการบริการ

(2) กลยุทธ์

- ส่งเสริมการดำรงชีวิตของประชาชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- เสริมสร้างความเข้มแข็งให้สถาบันครอบครัวและชุมชน การประพฤติดนตามหลักศาสนา
- มีอนามัยสิ่งแวดล้อมและสุขภาวะที่ดี รวมทั้งการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
- ส่งเสริมอาชีพ รายได้ การมีงานทำและมีสวัสดิการ
- พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานให้มีความสมบูรณ์ เพื่อให้ประชาชนมีรายได้และคุณภาพชีวิตดีขึ้น
- ส่งเสริมการอนุรักษ์และพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน
- ยกกระดับมาตรฐานการศึกษา ทั้งในและนอกระบบ
- ส่งเสริมและพัฒนาโครงการตามแนวพระราชดำริ
- เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐในการบริหารและให้บริการประชาชน

(3) ตัวชี้วัด

ร้อยละที่ลดลงต่อปีของจำนวนครัวเรือนยากจนที่มีรายได้น้อยกว่าเกณฑ์ จปฐ. กำหนด (ร้อยละ 50)

(4) ค่าเป้าหมาย

พ.ศ. 2561 - 2564 หน่วยนับ ร้อยละ 50

2) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 ปรับปรุงปัจจัยและกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยให้ได้คุณภาพมาตรฐานสากล

(1) เป้าประสงค์

- เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยที่ได้มาตรฐานสากล
- เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยที่มีคุณภาพเป็นที่ต้องการของตลาด ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(2) กลยุทธ์

- พัฒนาแหล่งน้ำและระบบชลประทาน ตลอดจนถึงฟื้นฟู และปรับปรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์เพิ่มขึ้น
- ส่งเสริมอุตสาหกรรมการแปรรูปและบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่า
- พัฒนาคุณภาพผลผลิตให้ปลอดภัยได้มาตรฐานสากล
- สร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตร โดยการสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีในการปรับปรุงคุณภาพ ชนิด และราคาของสินค้าเกษตรให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น
- ยกกระดับมาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตรสู่มาตรฐานสากล ด้วยการถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรเพื่อปรับปรุงปัจจัยการผลิตให้มีประสิทธิภาพ เช่น การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ การจัดหาพันธุ์พืชและสัตว์ที่ดี เพื่อลดการใช้สารเคมี
- ส่งเสริมระบบการปลูกพืชปลอดภัยและประมงที่ปลอดภัย เช่น เกษตรทฤษฎีใหม่ และเกษตรผสมผสาน
- ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์และการตลาดเกษตรปลอดภัย ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(3) ตัวชี้วัด

ร้อยละของเกษตรกรที่ได้รับการรับรอง GAP (ร้อยละ 60)

(4) ค่าเป้าหมาย

พ.ศ. 2561 - 2564 หน่วยนับ ร้อยละ 60

3) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 พื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว ให้มีความปลอดภัย และปรับปรุงสิ่งแวดล้อมความสะอาดเสริมสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและเชื่อมโยงอารยธรรมโบราณ

(1) เป้าประสงค์

- เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีความหลากหลายทางชีวภาพ
- เป็นแหล่งการเรียนรู้เชิงประวัติศาสตร์ที่เชื่อมโยงอารยธรรมโบราณและการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น
- เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสะอาด และปลอดภัยรวมทั้งเพิ่มทางเลือกในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

(2) กลยุทธ์

- พัฒนาสิ่งแวดล้อมความสะอาดและบริการด้านการท่องเที่ยวให้เพียงพอและได้มาตรฐานปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ ในราคาที่เหมาะสม ยุติธรรมให้กับนักท่องเที่ยว
- ส่งเสริมเครือข่ายภาคประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมด้านการท่องเที่ยวและสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงการท่องเที่ยว ทั้งในและต่างประเทศ
- พัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวด้วยการฟื้นฟูและจัดระเบียบให้คงสภาพการเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามและหลากหลายโดยเฉพาะด้านวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์
- พัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศด้านการท่องเที่ยว
- ประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว
- ส่งเสริมพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและผู้ประกอบการธุรกิจด้านการท่องเที่ยว
- พัฒนากิจกรรมและรูปแบบการท่องเที่ยวให้หลากหลาย เพื่อเพิ่มทางเลือกในการท่องเที่ยวโดยเฉพาะการแพทย์แผนไทยและการเชื่อมโยงกับอารยธรรมโบราณ

(3) ตัวชี้วัด

ร้อยละที่เพิ่มขึ้นต่อปีของรายได้จากการท่องเที่ยว (ร้อยละ 2)

(4) ค่าเป้าหมาย

พ.ศ. 2561 - 2564 หน่วยนับ ร้อยละ 2

4) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 เพิ่มประสิทธิภาพระบบโครงสร้างพื้นฐาน การส่งเสริมการค้า การลงทุน พัฒนาเศรษฐกิจ การบริหารจัดการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับการพัฒนาเขต เศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

(1) เป้าประสงค์

- สร้างบรรยากาศการค้า การลงทุน และการประกอบกิจการ ในเขตเศรษฐกิจพิเศษ สระแก้ว
- พัฒนาโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรม เขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ให้ เป็นอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ

(2) กลยุทธ์

- พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการลงทุน การจราจร และการขนส่งสินค้าใน การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ทั้งการก่อสร้างและขยายช่องทางถนนและระบบรางเชื่อมโยงกับจังหวัด ใกล้เคียง และประเทศเพื่อนบ้าน
- ส่งเสริมและสร้างบรรยากาศในการค้า การลงทุน และชักจูงให้ผู้ประกอบการ นัก ลงทุน มาดำเนินกิจการในเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว
- อำนวยความสะดวกด้านการค้าชายแดน พิธีการศุลกากร การตรวจคนเข้าเมือง การสร้างคลังสินค้า และการอนุญาตให้ใช้แรงงานต่างด้าว โดยดำเนินการให้ได้มาตรฐานเป็นสากล มี ประสิทธิภาพ ประหยัด รวดเร็ว มีคุณภาพ ลดขั้นตอน และทันเวลา
- พัฒนาระบบการให้บริการสุขภาพและการศึกษา ผลิตและพัฒนาฝีมือแรงงานของ บุคลากรให้ตรงตามตลาดแรงงาน
- เตรียมการรองรับกับการเปลี่ยนแปลงในการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพการอยู่ อาศัย การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่จะเกิดในเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว
- พัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านโครงสร้างพื้นฐาน ผังเมือง การค้า การลงทุน แรงงาน สาธารณสุข และสิ่งแวดล้อมในเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว รวมทั้งการจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service - OSS)
- เตรียมการรองรับการตั้งนิคมอุตสาหกรรมในเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วให้เป็น อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ

(3) ตัวชี้วัด

ร้อยละที่เพิ่มขึ้นต่อปีของมูลค่าการค้าชายแดน (ร้อยละ 3)

(4) ค่าเป้าหมาย

พ.ศ. 2561 - 2564 หน่วยนับ ร้อยละ 3

5) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 เสริมสร้างความมั่นคงเพื่อการพัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดน

(1) เป้าประสงค์

- สร้างความมั่นคงปลอดภัยจากภัยคุกคามให้กับประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดน
- มีความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศเพื่อนบ้าน
- คนและชุมชนมีจิตสำนึกในด้านความมั่นคง
- มีระบบฐานข้อมูลด้านความมั่นคง

(2) กลยุทธ์

- เสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยจากภัยคุกคามในพื้นที่จังหวัดชายแดน
- เสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในระดับท้องถิ่นกับประเทศเพื่อนบ้าน
- เสริมสร้างคนและชุมชนให้มีจิตสำนึก รู้ตระหนักในด้านความมั่นคง
- พัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านความมั่นคง ให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์สามารถใช้งาน

ได้ทันที และเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลของหน่วยงานต่าง ๆ

(3) ตัวชี้วัด

จำนวนการแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงจากภัยคุกคามต่าง ๆ อย่างน้อย 2 เรื่อง จาก 14 เรื่อง (จำนวน 2 เรื่อง)

(4) ค่าเป้าหมาย

พ.ศ. 2561 - 2564 หน่วยนับ 2 เรื่อง

ภาคผนวกที่ 4 ข้อมูลพื้นฐาน

4.1 ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป ประกอบการศึกษาเพื่อจัดทำรายงานการกำหนดขอบเขต (Scoping Report) ได้แก่ ปริมาณและแหล่งน้ำบาดาล ชนิดและจำนวนสัตว์ป่า ปัญหาป่าไม้ และทรัพยากรดิน ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดสระแก้ว ดังนี้

4.1.1 น้ำใต้ดิน

น้ำบาดาลของพื้นที่ศึกษาได้รวบรวมข้อมูลจากโครงการวางผังและจัดทำผังเมืองรวมพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2561 พบว่าปริมาณน้ำบาดาลของพื้นที่ศึกษาเฉลี่ยประมาณ 3.46 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง โดยรายละเอียดสรุปดังนี้

1) ปริมาณน้ำบาดาลเฉลี่ย

- พื้นที่บริเวณเทศบาลตำบลบ้านด่าน มีปริมาณน้ำบาดาลเฉลี่ยสูงสุดประมาณ 5.42 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง รองลงมาคือเทศบาลเมืองอรัญประเทศมีปริมาณน้ำบาดาลเฉลี่ยประมาณ 5.10 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง
- พื้นที่ที่มีปริมาณน้ำบาดาลเฉลี่ยน้อยที่สุดคือเทศบาลตำบลพากห้วย มีปริมาณน้ำเฉลี่ยประมาณ 1.68 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง

2) ระดับความลึกบ่อบาดาล

พื้นที่ส่วนใหญ่ของพื้นที่วางผังเมือง มีระดับความลึกของบ่อบาดาลเฉลี่ยประมาณ 44.17 เมตร โดย

- พื้นที่เทศบาลตำบลบ้านด่าน มีความลึกของบ่อบาดาลเฉลี่ยสูงสุด 60.26 เมตรรองลงมา คือ องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม มีความลึกของบ่อบาดาลเฉลี่ยสูงสุด 54.25 เมตร และองค์การบริหารส่วนตำบลผักขะ มีความลึกของบ่อบาดาลเฉลี่ยสูงสุด 49.33 เมตร
- พื้นที่ที่มีความลึกเฉลี่ยตื้นที่สุด คือเทศบาลตำบลพากห้วย มีความลึกเฉลี่ยประมาณ 30.40 เมตร และเทศบาลตำบลป่าไร่ มีความลึกเฉลี่ยประมาณ 36.28 เมตร

3) แหล่งน้ำใต้ดิน

พื้นที่ศึกษาพบว่า มีทั้งสิ้นจำนวน 105 บ่อ ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ โดยเป็นบ่อที่ใช้อุปโภคบริโภค 104 บ่อ อีก 1 บ่อ เป็นบ่อสำหรับการเกษตร (กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, 2559) โดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีจำนวนบ่อน้ำบาดาลสูงสุด คือ เทศบาลตำบลบ้านใหม่หนองไทร จำนวน 34 บ่อ รองลงมา คือเทศบาลตำบลป่าไร่ 18 บ่อ และองค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้ามมีจำนวน บ่อน้ำบาดาลน้อยที่สุดจำนวน 4 บ่อ (ตารางที่ 4.1-1)

ตารางที่ 4.1-1 ข้อมูลบ่อน้ำบาดาล ในพื้นที่ผังเมืองรวมพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว

พื้นที่	จำนวน (บ่อ)			สภาพน้ำ	ความลึกบ่อเฉลี่ย (m)	ความลึกพัฒนาเฉลี่ย (m)	ปริมาณน้ำเฉลี่ย (m ³ /hr.)	ระดับน้ำปกติเฉลี่ย (m)
	บ่ออุโภค-บริโภค	บ่อเกษตร	รวม					
พื้นที่ศึกษา	104	1	105	ใช้ได้-น้ำจืด	44.17	43.12	3.46	4.74
เทศบาลตำบลบ้านด่าน	15	-	15	ใช้ได้-น้ำจืด	60.26	54.3	5.42	4.83
เทศบาลตำบลบ้านใหม่หนองไทร	34	-	34	ใช้ได้-น้ำจืด	36.29	34.78	2.39	4.83
เทศบาลตำบลป่าไร่	18	-	18	ใช้ได้-น้ำจืด	36.28	35.53	2.83	3.51
เทศบาลตำบลพาก hany	7	-	7	ใช้ได้-น้ำจืด	30.40	28.06	1.68	5.32
เทศบาลเมืองอรัญประเทศ	15	-	15	ใช้ได้-น้ำจืด	42.41	41.80	5.10	4.80
องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม	4	-	4	ใช้ได้-น้ำจืด	54.25	54.25	3.89	4.39
องค์การบริหารส่วนตำบลผักขะ	11	1	12	ใช้ได้-น้ำจืด	49.33	53.12	2.91	5.52

ที่มา: กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, 2559

ข้อมูลจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล พ.ศ. 2564 พื้นที่ศึกษา มีบ่อน้ำบาดาลจำนวน 16 บ่อ มีจำนวน 8 บ่อ ที่มีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้บริโภค ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการในทางวิชาการสำหรับการป้องกันด้านสาธารณสุขและการป้องกันในเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ พ.ศ. 2551 ตีพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 125 ตอนพิเศษ 85 ง ลงวันที่ 21 พฤษภาคม 2552 (ตารางที่ 4.1-2)

ตารางที่ 4.1-2 คุณภาพน้ำบาดาลที่เหมาะสมต่อการบริโภค

ที่	สถานที่ตั้งบ่อ	ตำบล	อำเภอ	ความเหมาะสม ^{1/}
1.	โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านห้วยเตือ	ผักขะ	วัฒนานคร	เหมาะสม
2.	โรงเรียนโป่งคอม	ผักขะ	วัฒนานคร	เหมาะสม
3.	บ้านกุดตะกร้า	ผักขะ	วัฒนานคร	เหมาะสม
4.	บ้านคลองยาง	ผักขะ	วัฒนานคร	เหมาะสม
5.	บ้านเนินมะขาม	ผักขะ	วัฒนานคร	ไม่เหมาะสม
6.	โรงเรียนท่าข้าม	ท่าข้าม	อรัญประเทศ	เหมาะสม
7.	บ้านวังมน	ท่าข้าม	อรัญประเทศ	ไม่เหมาะสม
8.	บ้านโคกสะแบง	ท่าข้าม	อรัญประเทศ	เหมาะสม
9.	บ้านชาวสะอาด	ท่าข้าม	อรัญประเทศ	เหมาะสม
10.	โรงเรียนบ้านตู่	บ้านด่าน	อรัญประเทศ	ไม่เหมาะสม
11.	โรงเรียนบ้านกุดม่วง	บ้านด่าน	อรัญประเทศ	ไม่เหมาะสม
12.	โรงเรียนบ้านตู่	บ้านด่าน	อรัญประเทศ	ไม่เหมาะสม
13.	บ้านหนองขาม	บ้านด่าน	อรัญประเทศ	ไม่เหมาะสม
14.	บ้านตู่	บ้านด่าน	อรัญประเทศ	ไม่เหมาะสม
15.	โรงเรียนส.ไทยเสรีอุตสาหกรรม 3	ป่าไร่	อรัญประเทศ	เหมาะสม
16.	โรงเรียนบ้านโคก	ป่าไร่	อรัญประเทศ	ไม่เหมาะสม

หมายเหตุ: ^{1/}ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการในทางวิชาการสำหรับการป้องกัน ด้านสาธารณสุขและการป้องกันในเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ พ.ศ. 2551 ตีพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 125 ตอนพิเศษ 85 ง ลงวันที่ 21 พฤษภาคม 2552

ที่มา: กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, 2564

4.1.2 สัตว์ป่า

สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 4 (ปราจีนบุรี) สำรวจสัตว์ป่า พบว่าในพื้นที่สระแก้ว มีสัตว์ป่ามากกว่า 300 ชนิด ประกอบด้วยสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม 70 ชนิด เช่น ช้าง กระทิง วัวแดง เสือโคร่ง เก้ง กวางป่า กระจง ชะนี มงกุฎ นากเล็กเล็บสั้น เลียงผา อีเห็น ชะมด เสือไฟ เสือปลา วัวแดง กระทิง หม่าโน แมวป่า หมูหริ่ง บ่าง เม่น พังพอน ค้างคาว กระต่ายป่า กระรอกกระรอกบิน กระแต เป็นต้น นกไม่น้อยกว่า 250 ชนิด เช่น นกพญาไท นกขุนแผน นกแก้ว นกเขาเขียว นกกางเขนดง นกหัวขวาน นกเหยี่ยว นกฮูก นกปรอด นกแขวก นกเค้าแมว นกคู้หว้า นกยางเขียว นกพญาปากกว้างอกสีเงิน นกแต้วแล้วธรรมดา นกเด้าดิน ไก่ป่า ไก่ฟ้า นกขุนทอง เป็นต้น สัตว์เลื้อยคลานเช่น งูชนิดต่าง ๆ ตะกวด ลิ่น ตุ๊กแก กิ้งก่า จิ้งเหลน แย้ ตะขาบ แมลงป่อง กิ้งกือ เป็นต้น ปลา เช่น ปลาช่อน ปลาดุก ปลากระทิง ปลาหมอ ปลาน้ำจืด ปลาตะเพียน ปลาสลิด ปลาชิว ปลาสร้อยนกเขา ปลาชะโอน เป็นต้น

4.1.3 ปัญหาด้านป่าไม้

จากที่กล่าวข้างต้นจังหวัดสระแก้วมีพื้นที่ป่าไม่มาก ดังข้อมูลในปี 2561 - 2562 จังหวัดสระแก้ว มีพื้นที่ป่าไม้ 940,966.30 ไร่ คิดเป็นพื้นที่ป่าไม้ ร้อยละ 22.04 ของพื้นที่จังหวัด ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่ร้อยละ 40 ของนโยบายป่าไม้แห่งชาติและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 และมีป่าสงวนแห่งชาติ 1 แห่ง คือ ป่าเขาฉกรรจ์ฝั่งเหนือ มีเนื้อที่ประมาณ 43,762.61 ไร่ อยู่ในพื้นที่อำเภอรัฐประศาสตร์ อำเภอวัฒนานคร ปัญหาด้านป่าไม้ อาจมีการบุกรุกพื้นที่ป่า เพื่อทำการเกษตรเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้พื้นที่ป่าลดลง

นอกจากนี้ในประเด็นของการเป็นพื้นที่สีเขียวที่เป็นข้อจำกัดของการใช้ที่ดินประเภทอุตสาหกรรม ได้มีการพิจารณาประเภทของที่ดินในจังหวัดสระแก้ว จะพบว่า ร้อยละ 41.02 ของพื้นที่จังหวัด หรือ พื้นที่ประมาณ 1,844,653.4 ไร่ เป็นพื้นที่ ส.ป.ก. ที่มีการอนุญาตให้ประชาชนเข้ามาทำเกษตรกรรมได้ ซึ่งทั้งพื้นที่ป่าและพื้นที่ ส.ป.ก. กำหนดให้เป็นโซนสีเขียว โดยผังเมืองซึ่งอุตสาหกรรมไม่สามารถใช้พื้นที่นี้ได้ จึงเป็นข้อจำกัดด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ต้องการได้

4.1.4 ทรัพยากรดิน

ดินในพื้นที่มีลักษณะเป็นดินร่วนปนทราย โดยรายละเอียดชุดดินที่พบมากและสำคัญในพื้นที่ศึกษา แบ่งเป็น 2 กลุ่มชุดดิน คือ (1) กลุ่มชุดดินในพื้นที่ลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มชุดดินที่ 7 ลักษณะเด่นเป็นดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ดินเป็นกลางถึงด่าง การระบายน้ำไม่ดี มีความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง และกลุ่มชุดดินที่ 17 ลักษณะเด่นเป็นดินร่วนละเอียดลึก มีความเป็นกรดเข้มข้น การระบายน้ำไม่ดี มีความสมบูรณ์ต่ำ และ (2) กลุ่มชุดดินในพื้นที่ลาดชันเชิงซ้อนหรือพื้นที่ภูเขา ประกอบด้วย กลุ่มชุดดินที่ 35 ลักษณะเด่นเป็นดินร่วนละเอียดลึกถึงลึกมาก มีความเป็นกรดมาก การระบายน้ำดีถึงปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ กลุ่มชุดดินที่ 48 ลักษณะเด่นเป็นดินตื้น ก้อนหิน หรือเศษหิน ดินมีความเป็นกรดถึงเป็นกลาง การระบายน้ำดี มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ กลุ่มชุดดินที่ 52 ดินตื้นถึงชั้นมาร์ลหรือก้อนปูน ปฏิกริยาดินเป็นด่าง การระบายน้ำดี

ความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงสูง และกลุ่มชุดดินที่ 62 ลักษณะเด่นเป็นพื้นที่ลาดชัน ยากต่อการจัดการดูแลทางการเกษตร (สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดสระแก้ว, 2561) (ตารางที่ 4.1-3)

ตารางที่ 4.1-3 กลุ่มชุดดินในพื้นที่ศึกษา

กลุ่มชุดดิน	ลักษณะเด่น
กลุ่มชุดดินในพื้นที่ลุ่ม	
7	ดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้า ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่างการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง
17	ดินร่วนละเอียดลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้า ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำเร็วถึงค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
กลุ่มชุดดินในพื้นที่ลาดชันเชิงซ้อนหรือพื้นที่ภูเขา	
35	ดินร่วนละเอียดลึกถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้าหรือวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อหยาบ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
48	ดินตื้นถึงกึ่งหินหรือเศษหิน และอาจพบชั้นหินพื้นภายในความลึก 150 เซนติเมตร จากผิวดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดถึงเป็นกลาง การระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
52	ดินตื้นถึงชั้นมาร์ลหรือก้อนปูน ปฏิกริยาดินเป็นด่าง การระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงสูง
62	พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อนที่มีความลาดชันมากกว่าร้อยละ 35 พื้นที่บริเวณนี้ยังไม่มีการศึกษา สำรวจและจำแนกดิน เนื่องจากสภาพพื้นที่มีความลาดชันสูง ซึ่งถือว่ายากต่อการจัดการดูแลรักษาสำหรับการเกษตร

ที่มา: กองสำรวจที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน, 2559

4.2 ด้านเศรษฐกิจ

ตารางที่ 4.2-1 สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดสระแก้ว จำแนกตามประเภท

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์	แหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ	แหล่งท่องเที่ยวทางศิลปะวิทยาการ
1. อุทยานแห่งชาติตาพระยา	1. วัดนครธรรม	1. ตลาดโรงเกลือ	1. ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาสระแก้ว
2. อุทยานแห่งชาติปางสีดา	2. ศาลหลักเมืองจังหวัดสระแก้ว	2. โรงเรียนกาสรกสิวิทย์	
3. ละลุ	3. พระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช	3. สวนของพ่อ	
4. ถ้ำเพชรโพธิ์ทอง	4. พระสยามเทวาธิราช	4. สวนนกบ้านคลองมะละกอ	
5. ถ้ำหาดทรายแก้ว	5. ปราสาทบ้านน้อยห้วยพะโย	5. สวนน้ำ Dreamer Water Park	
6. วัดถ้ำเขาฉกรรจ์	6. ปราสาทเขาโล้น	6. สวนน้ำเขาฉกรรจ์	
7. ถ้ำเขามะกา	7. ปราสาทเขาน้อยสี่ชมพู		
8. สถานีเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าช่องกล่ำบน	8. ปราสาทเมืองฝั่		
9. ทะเลคลองหาด	9. ปราสาทสด๊กก๊อกธม		
10. น้ำตกเขาตะกรุป	10. แหล่งโบราณสถานเขาสามสืบ		

ตารางที่ 4.2-1 สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดสระแก้ว จำแนกตามประเภท

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์	แหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ	แหล่งท่องเที่ยวทางศิลปะวิทยาการ
11. อ่างเก็บน้ำเขาสามสืบ			
12. อ่างเก็บน้ำพระปรัง			
13. อ่างเก็บน้ำท่ากระบาก			
14. อ่างเก็บน้ำห้วยยาง			
15. สระแก้ว-สระขวัญ			

ที่มา: สำนักงานสถิติจังหวัดสระแก้ว, 2563

4.3 ด้านสังคม

4.3.1 ศิลปวัฒนธรรม

1) ประวัติศาสตร์

จังหวัดสระแก้ว เป็นจังหวัดตั้งใหม่เมื่อ 1 ธันวาคม 2536 แต่ในเขตพื้นที่ของจังหวัดสระแก้ว มีร่องรอยทางประวัติศาสตร์ที่บ่งบอกความเป็นมาของท้องถิ่น ตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 11 โดยเฉพาะแถบอรัญประเทศ ตาพระยา กิ่งอำเภอโคกสูง อาณาเขตดังกล่าวได้พบจารึกสัมพันธ กับกษัตริย์องค์สำคัญในสมัยของ เจนละคือพระเจ้าจิตรเสน (มเหศวรรมัน) และพระเจ้าอีสานวรมัน (ผู้เป็นบุตรมเหศวรรมัน) ซึ่งจากตำนานพื้นเมือง ศิลปจารึก จดหมายเหตุของจีน (พุทธศตวรรษที่ 8 ตรงกับสมัยสามก๊ก) กล่าวว่าดินแดนแถบนี้ ในช่วงแรก ๆ จะอยู่ใต้อิทธิพลทางการเมืองของรัฐพุนาน เมื่อรัฐพุนานสลายไป ก็กลายเป็นอาณาจักรเจนละ เจนละบก เจนละน้ำ และอาณาจักรของชาวกัมพูชา แคว้นต่าง ๆ อาณาจักรทวารวดี ขยายอิทธิพลเข้ามา โดยเฉพาะพุทธศาสนา ซึ่งได้นำอิทธิพลทางการเมืองและวัฒนธรรมแบบมอญเข้ามา ซึ่งสำนักพิมพ์เมืองโบราณสรุปว่า "ทวารวดีก็คือรากฐานของการเป็นสยามประเทศนั่นเอง"

ชื่อจังหวัดสระแก้ว มีที่มาจากชื่อสระน้ำโบราณในพื้นที่อำเภอสระแก้ว ซึ่งมีอยู่ 2 สระ ในสมัยกรุงธนบุรี ประมาณ พ.ศ. 2323 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช เมื่อครั้งทรงเป็น สมเด็จพระเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึกเป็นแม่ทัพยกไปตีประเทศกัมพูชา (เขมร) ได้แวะพักกองทัพ ที่บริเวณสระแก้ว ทั้งสองแห่งนี้ กองทัพได้อาศัยน้ำจากสระใช้สอย ได้ขนานนามสระทั้งสองว่า "สระแก้ว สระขวัญ" และได้นำ น้ำจากสระทั้งสองแห่งนี้ใช้ในการประกอบพิธีถือน้ำพิพัฒน์สัตยา โดยถือว่าเป็นน้ำบริสุทธิ์

2) ขนบธรรมเนียมประเพณี

งานสืบสานประเพณีแห่เจ้าพ่อพระปรัง จัดขึ้นระหว่างวันที่ 17-19 เมษายน เพื่อให้ประชาชน ได้สักการะและสงวนน้ำเจ้าพ่อพระปรังสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เคารพ กันมาช้านานสืบสานและอนุรักษ์ประเพณี อันดีงาม ของท้องถิ่นให้คงอยู่สืบไป โดยจะมีพิธีทางพุทธศาสนา พิธีบวงสรวง การทอดผ้าป่าสามัคคีการจัดขบวนแห่เจ้า พ่อพระปรัง กิจกรรมสำคัญ วันที่ 19 เมษายน จะเคลื่อนขบวนแห่เจ้าพ่อพระปรังไปตามถนนสุวรรณศร ทาง หลวงแผ่นดินหมายเลข 33 เส้นทางจากที่ตั้งศาลเจ้าพ่อพระปรังริมถนนสุวรรณศร หมู่ที่ 8 ตำบลบ้านนา

อำเภออินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี ผ่านตำบลบ้านแก้ง ศาลาลำดวน สระแก้ว และตำบลท่าเกษมอำเภอเมืองสระแก้ว เพื่อให้ประชาชนสงฆ์พระปรังโดยถ้วนหน้า เพื่อความเป็นสิริมงคล

งานสืบสานวัฒนธรรมเบ็องบูรพา บูชาหลวงพ่อทอง และงานกาชาดจังหวัดสระแก้ว จัดขึ้นในระหว่างวันที่ 14 - 21 กุมภาพันธ์ ของทุกปี ณ บริเวณสนามหน้าองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว ซึ่งภายในงาน จะมีการอัญเชิญหลวงพ่อทอง จากวัดสระแก้ว (พระอารามหลวง) มาประดิษฐานชั่วคราว ณ บริเวณงาน เพื่อให้ประชาชนที่มาร่วมงานได้มีโอกาสสักการะ นอกจากนี้ยังมีการจัดนิทรรศการของหน่วยงานราชการ/รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานภาคเอกชน มีการแสดงศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดสระแก้ว มีการประกวดขบวนแห่ของอำเภอ/กิ่งอำเภอต่าง ๆ การประกวดผลิตภัณฑ์สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) มีการเสียดิจจากร้านมัชฉากาชาด

ประเพณีผูกเสี่ยว อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จัดประเพณีผูกเสี่ยว สืบสานประเพณีศิลปวัฒนธรรมพื้นเมืองที่มีมานาน เพื่อเป็นการส่งเสริมการอนุรักษ์ประเพณีศิลปวัฒนธรรมพื้นเมืองและส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัด ซึ่งภายในงานได้จัดให้มีกิจกรรมที่น่าสนใจมากมาย อาทิ กิจกรรมผูกเสี่ยวภายในคุ้มศิลปวัฒนธรรม เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนได้มีโอกาสรู้จักกัน คบหาสมาคม ทำงานร่วมกันได้และยังเป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรในชุมชน ผู้นำชุมชน และเยาวชนในพื้นที่ตำบลทุ่งมหาเจริญให้ร่วมคิดร่วมสร้าง ร่วมกันทำงาน

ประเพณีสู้ขวัญควาย เพื่อเตือนใจให้คนมีความกตัญญูตเวที รำลึกถึงบุญคุณของควายที่ได้ช่วยเหลือเกื้อกูลแก่ชาวนา วัตถุประสงค์ของการจัดประเพณีสู้ขวัญควาย เพื่อเป็นการตอบแทนบุญคุณ และอนุรักษ์ฟื้นฟูประเพณีสู้ขวัญมิให้สูญหายถ่ายทอดภูมิปัญญาสู้ขวัญควายให้อนุชนรุ่นหลังได้สืบทอด และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรมของจังหวัด โดยมีกิจกรรมที่น่าสนใจ คือ การประกวดธิดากาสร นอกจากนี้ ยังมีพิธีสู้ขวัญควาย การประกวดปั้นควาย การปลูกข้าวโดยวิธีโยน การแข่งขันการเดินโลกเกล การแจกพันธุ์ปลา แจกกล้าไม้และนิทรรศการภูมิปัญญาท้องถิ่น ทั้งนี้ กระบือ หรือควาย ถือเป็นสัตว์ที่อยู่คู่กับชาวไร่ชาวนามาช้านาน เป็นสัตว์ที่ให้คุณ และเป็นกำลังหลักของชาวนาในการปลูกข้าวเลี้ยงผู้คนตลอดมา ซึ่งการจัดงานฟื้นฟูประเพณีสู้ขวัญควาย ก็เพื่อเตือนสติ เตือนจิต เตือนใจให้คนมีความกตัญญูตเวที รำลึกถึงบุญคุณของควายที่ได้ช่วยเหลือเกื้อกูลแก่ชาวนา ชาวนาจึงมีวิธีที่จะตอบแทนบุญคุณของควาย และขออโหสิกรรมต่อควายเพ็ญไทย

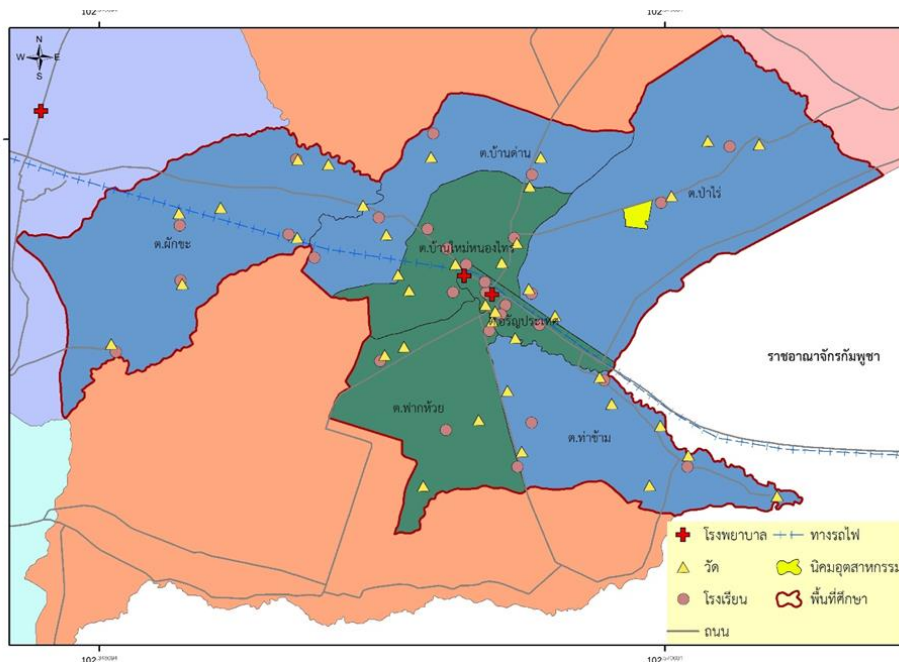
ประเพณีบายศรีสู้ขวัญข้าว ประเพณีบายศรีสู้ขวัญข้าว เป็นประเพณีท้องถิ่นของ ตำบลเขาสามสืบ อำเภอเขาฉกรรจ์ ซึ่งทางจังหวัดสระแก้วร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชาวตำบลเขาสามสืบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี หลังฤดูเก็บเกี่ยวข้าว เพื่อเป็นการขอขมา และขอขอบคุณแม่โพสพ หรือเทพีแห่งข้าว และยังมีความเชื่อกันว่าจะทำให้ชาวนาได้ผลผลิตข้าวอุดมสมบูรณ์ตลอดไป โดยทุกหมู่บ้านจะตกแต่งขบวนรถอย่างสวยงาม พร้อมขบวนเซิ้ง นางรำ เพื่อมาประกวดกัน โดยอัญเชิญรูปหล่อแม่โพสพมาไว้ตรงกลางประรำพิธี เพื่อประกอบพิธีสงฆ์ พิธีบายศรี ซึ่งการทำบายศรีสู้ขวัญข้าวจะทำก่อน นำข้าวเปลือกเก็บ

ใส่ยั้ง หรือเปิดยั้ง หรือนำข้าวเปลือกไปสีเป็นข้าวสารเพื่อหุงรับประทาน หรือซื้อขายกัน โดยชาวบ้านจะนำข้าวที่นวดแล้วมากองรวมกัน หรือนำรวงข้าวมาถักทอเป็นรูปต่าง ๆ ประดับกองข้าวต่อหน้ารูปปั้นพระแม่โพสพ โดยหมอขวัญ หลังจากนั้นก็เป็นการเล่นพื้นบ้านและร่วมรับประทาน อาหารร่วมกัน ถือว่าเป็นเพื่ออนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมในท้องถิ่นให้คงอยู่สืบไป โดยภายในงานได้จัดให้มีการประกวดพันธุ์ข้าว ประกวดตกแต่งขบวนรถแห่ การประกวดทำบายศรี การออกร้านแสดงสินค้าพื้นบ้าน นวัตกรรมยานยนต์ การแสดงสินค้าเครื่องจักรกลทางการเกษตร นิทรรศการจากหน่วยงานต่าง ๆ การแข่งขันกีฬาพื้นบ้าน ตลอดจนบริการตรวจสุขภาพผู้สูงอายุ

ประเพณีดอกแก้วบานเบื่องบุรพา บุษาลหวงพ้อทอง และงานกาชาด ประมาณช่วงกลางเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี ขบวนแห่สืบสานประเพณีไทยของดีเมืองสระแก้ว ชมการประกวดร้องเพลง นิทรรศการแสดงผลงานของส่วนราชการ ชมการแสดง มหรสพ ขบวนแห่ศิลปวัฒนธรรม การจัดนิทรรศการ และการออกร้านแสดงสินค้าบริเวณอยู่ที่สามแยกสระแก้ว ดอกแก้วเป็นดอกไม้ประจำจังหวัดสระแก้ว ต้นไม้พุ่มหรือไม้ต้นขนาดเล็ก สูงได้ถึง 10 ม. เรือนยอดเป็นพุ่มกลมทึบ สีเขียวเข้ม เปลือกต้นสีเทาเทา ช่อดอกสั้น ออกตามง่ามใบ ดอกสีขาว กลิ่นหอม

4.3.2 ศาสนาและศาสนสถาน

ประชาชนจังหวัดสระแก้ว โดยส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ โดยมีศาสนสถานทั้งสิ้น 419 แห่ง แบ่งเป็นวัด จำนวน 158 แห่ง สำนักสงฆ์จำนวน 254 แห่ง โบสถ์คริสต์ จำนวน 5 แห่ง และมัสยิดจำนวน 2 แห่ง (รูปที่ 4.3-1 Error! Reference source not found.)

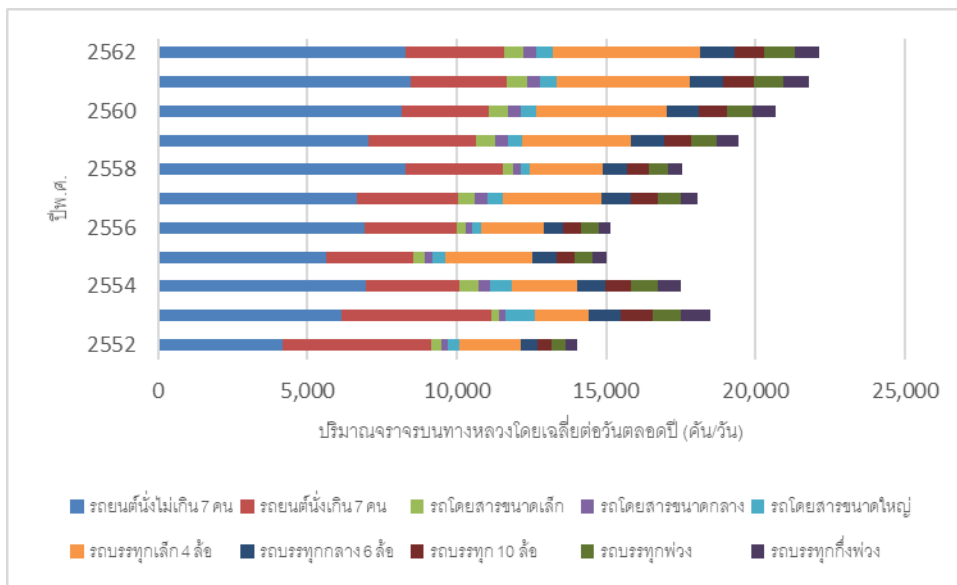


ที่มา: วิเคราะห์โดย ArcGIS, 2564 ข้อมูลจาก สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระแก้วและกระทรวงศึกษาธิการ, 2564 (สืบค้นเมื่อวันที่ 29 มกราคม 2564)

รูปที่ 4.3-1 สถานที่ตั้งของโรงพยาบาล โรงเรียน และวัด ที่อยู่ในพื้นที่ศึกษา

4.3.3 ความสามารถในการรองรับปริมาณการจราจร

หลังจากประกาศเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วในพ.ศ. 2558 การจราจรบนท้องถนนในจังหวัดสระแก้วได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องระหว่างพ.ศ. 2558-2562 โดยในแต่ละปีนั้น เฉลี่ยแล้วมีปริมาณรถยนต์นั่งไม่เกิน 7 คน บนท้องถนนมากที่สุด รองลงไปคือรถยนต์นั่งเกิน 7 คน และรถบรรทุกเล็ก 4 ล้อ ตามลำดับ (รูปที่ 4.3-2)



ที่มา: กรมทางหลวง, 2552-2562 (สืบค้นเมื่อวันที่ 26 มกราคม 2564)

รูปที่ 4.3-2 ปริมาณการจราจรบนท้องถนนในจังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2552 – 2562

4.4 ด้านสิ่งแวดล้อม

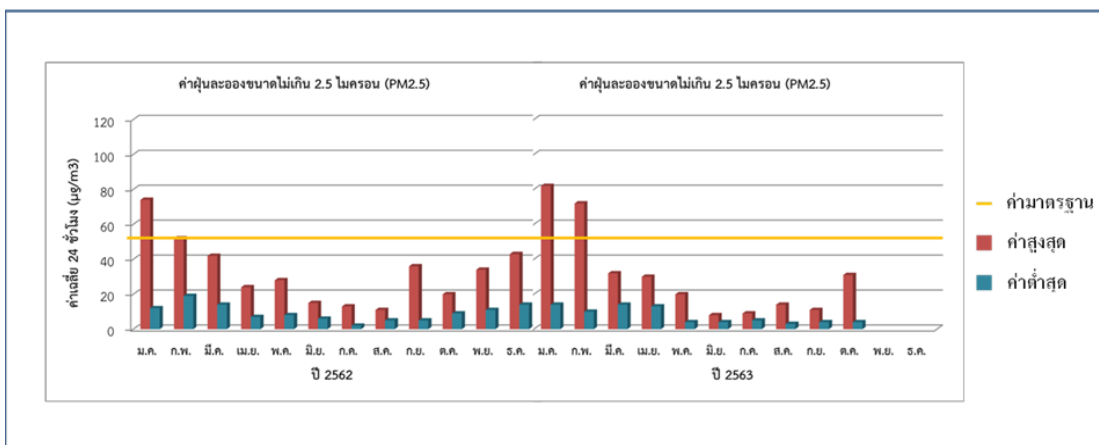
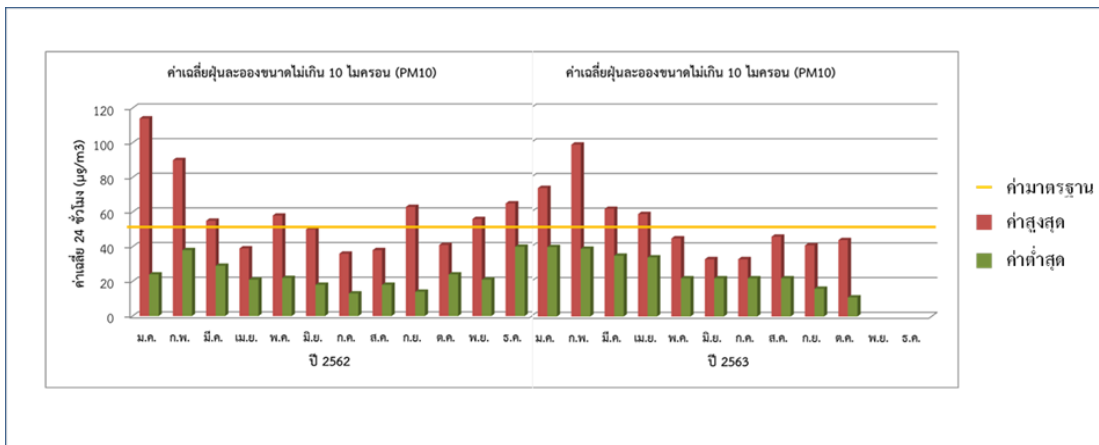
4.4.1 มลพิษอากาศ

สาเหตุหนึ่งของมลพิษอากาศเกิดจากการการลักลอบเผาขยะมือสองที่ตกค้างจากการบริหารจัดการขยะที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ การเผาพืชผลทางการเกษตรในพื้นที่โล่ง โดยเฉพาะในช่วงฤดูการเก็บเกี่ยวอ้อย เนื่องจากการเผาอ้อยก่อนการเก็บเกี่ยว จะทำให้เกษตรกรตัดอ้อยได้ง่ายกว่าอ้อยสด เพราะเกษตรกรไม่ต้องเสียเวลาในการลอกกาบใบ ทำให้เกษตรกรสามารถตัดอ้อยได้เร็วกว่าอ้อยสด 2 เท่า นอกจากนี้การเผาอ้อยก่อนการเก็บเกี่ยวจะทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น เพราะไม่จำเป็นต้องใช้รถตัดอ้อย จึงใช้เฉพาะแรงงาน ซึ่งและการใช้รถตัดอ้อยจะมีค่าใช้จ่ายสูงกว่าการใช้แรงงาน ผู้ประกอบการจึงมีแนวโน้มจะใช้แรงงานตัดอ้อยมากกว่า นอกจากนี้การเผาตอซังข้าวหลังการเก็บเกี่ยว เป็นที่นิยมของเกษตรกร เนื่องจากเป็นวิธีที่ง่ายต่อการจัดการเศษชีวมวล ซึ่งปัญหามลพิษทางอากาศ ส่วนหนึ่งมาจากประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งปัญหาที่พบคือการเผาพืชผลทางการเกษตรในพื้นที่โล่งเช่นกัน นอกจากนี้ทิศทางลมตะวันตกที่แผ่มาจากประเทศเวียดนามและกัมพูชา จะพัดพาฝุ่นละอองขนาดเล็กที่เกิดจากการเผาในที่โล่งเข้ามาในพื้นที่ประเทศไทยด้วย นอกจากนี้ยังมีมลพิษจากท่อไอเสียของรถบรรทุกที่มีการจราจรหนาแน่นบริเวณด่านศุลกากรอรัญประเทศ ที่รอกระบวนการข้ามแดนไปยังฝั่งประเทศเพื่อนบ้านทำให้คุณภาพอากาศในบางช่วงเกินค่ามาตรฐานตามที่รัฐ

กำหนด โดยเฉพาะในช่วงเดือนธันวาคม ถึง มีนาคมส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มผู้สูงอายุในพื้นที่

4.4.2 ฝุ่นละออง

คุณภาพอากาศจังหวัดสระแก้วเกินค่ามาตรฐานดัชนีคุณภาพอากาศ (AQI) ในช่วงเดือน ธันวาคม – มีนาคม ของทุกปี โดยมีสาเหตุมาจากการเผาในที่โล่ง 3 กิจกรรม ได้แก่ 1) การเผาเศษรัชพีช 2) การเผาป่า และ 3) การเผาขยะมูลฝอย โดยในพ.ศ. 2563 มีค่าฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 10 ไมครอน เกินค่ามาตรฐานจำนวน 7 เดือน คือ มกราคม กุมภาพันธ์ มีนาคม พฤษภาคม กันยายน พฤศจิกายน และธันวาคม มีค่าฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน 2 เดือน คือ มกราคม กุมภาพันธ์ และในพ.ศ. 2562 มีค่าฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 10 ไมครอน เกินค่ามาตรฐานจำนวน 4 เดือน คือ มกราคม กุมภาพันธ์ มีนาคม เมษายน มีค่าฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน 2 เดือน คือ มกราคม กุมภาพันธ์ (รูปที่ 4.4-1)

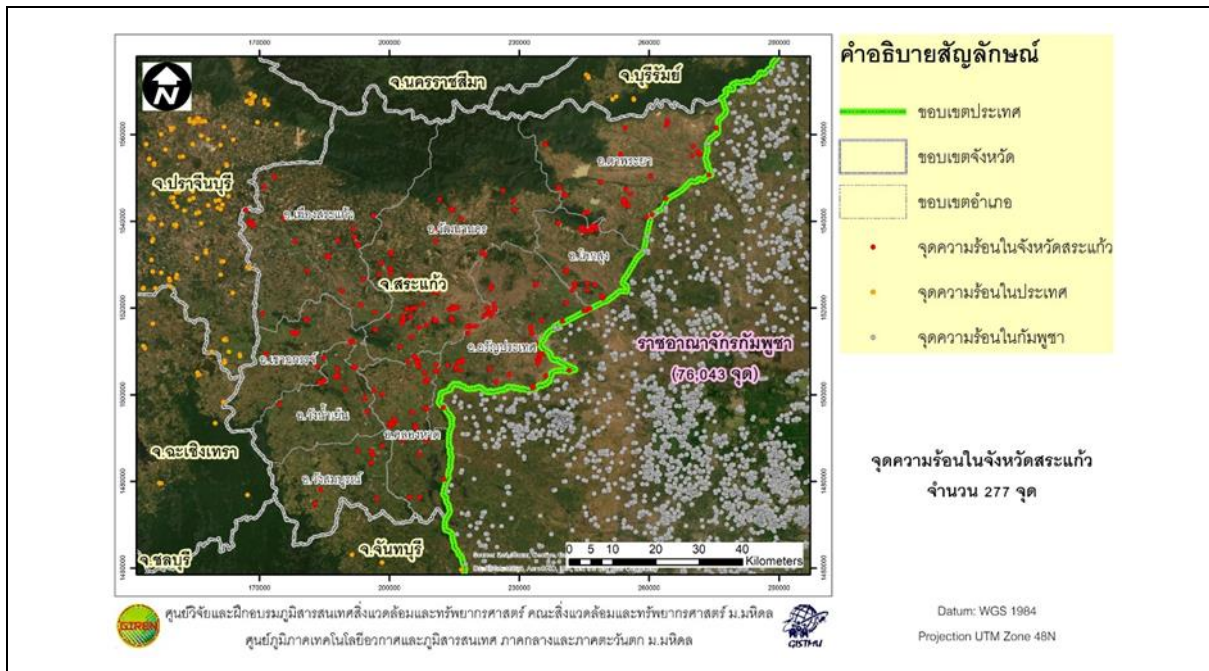


ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา, 2564

รูปที่ 4.4-1 ค่าฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 10 ไมครอน และ 2.5 ไมครอน ณ สถานีตรวจวัด อรัญประเทศ ในช่วง พ.ศ. 2562 - 2563

4.4.3 ควันจากการเผาขยะ

จากภาพถ่ายดาวเทียม พบว่ามีจุดความร้อนมีการกระจายตัวหนาแน่นมากที่สุดในประจัมพูชา ส่วนในพื้นที่จังหวัดหวัดสระแก้วมีจุดความร้อนประปราย ซึ่งส่วนใหญ่กระจายตัวอยู่ในพื้นที่เกษตรกรรม (รูปที่ 4.4-2) ซึ่งคาดว่ามาจากการเผาวัสดุหรือพืชผลเหลือทิ้งและการเผาต้นอ้อยก่อนการเก็บเกี่ยว ในพื้นที่เกษตร ส่วนขยะสินค้ามือสองนอกจากจะมีการทิ้งกองในพื้นที่เกษตรซึ่งอาจมีการลักลอบเผาทิ้งเช่นกันจึงมีควันจากการเผาขยะทั้งพื้นที่เกษตรกรรมกับการเผาขยะสินค้ามือสอง นอกจากนี้อาจมีมาจากการเผาขยะที่เทกองกลางแจ้งในสถานที่ฝังกลบขยะ (ข้อคิดเห็นจากที่ประชุมกลุ่มย่อย)



ที่มา: มหาวิทยาลัยมหิดล, 2564

รูปที่ 4.4-2 ตำแหน่งจุดความร้อนรายปี จ.สระแก้ว 2563

ภาคผนวกที่ 5 การประเมินทางเลือก

5.1 การประเมินทางเลือก

แนวคิดการประเมินทางเลือกจะใช้การวิเคราะห์หลายเกณฑ์ (Multi Criteria Analysis, MCA) เพื่อหาค่าน้ำหนักของมิติเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และตัวชี้วัดแต่ละมิติ และการวิเคราะห์ผลกระทบแบบเมทริกซ์ (Matrix Impact Analysis) สำหรับการประเมินทางเลือก โดยยังไม่กล่าวรายละเอียด เนื่องจากการประเมินทางเลือกมีหลายวิธี ซึ่งการศึกษาในระยะที่ 2 อาจจะไม่ได้อาศัยวิธี MCA และ Matrix Impact Analysis อย่างไรก็ตามในที่นี้นำเสนอการประเมินค่าคะแนนน้ำหนักรวมของมิติด้วย ดังนี้

(1) ตัวชี้วัดการพัฒนาที่ยั่งยืนคือ เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม

(2) คิดค่าคะแนนน้ำหนักรวม ใช้ MCA โดยระดับคะแนน 1-3 โดยเปรียบเทียบตัวชี้วัด แนวนอน (Column) กับแนวนอน (Row)

- ตัวชี้วัดเดียวกัน มีค่า 0

- ตัวชี้วัด แนวนอน (Column) สำคัญมากกว่า แนวนอน (row) มีค่า 3

- ตัวชี้วัด แนวนอน (Column) สำคัญเท่ากัน แนวนอน (row) มีค่า 2

- ตัวชี้วัด แนวนอน (Column) สำคัญน้อยกว่าแนวนอน (row) มีค่า 1

(3) รวมคะแนน ตัวชี้วัด แนวนอน (Column) สมมติเป็น a b c และเทียบกับคะแนนรวม และเปลี่ยนเป็นค่าคะแนนของแต่ละตัวชี้วัด ดังนี้ (คะแนนของแต่ละตัวชี้วัด/คะแนนรวม) *100

ตัวชี้วัด	เศรษฐกิจ	สังคม	สิ่งแวดล้อม	คะแนนรวม
เศรษฐกิจ	0	2	2	
สังคม	2	0	2	
สิ่งแวดล้อม	2	2	0	
ค่าน้ำหนักรวม	4	4	4	12
ค่าน้ำหนักของตัวชี้วัด	$(4/12) * 100 = 33.33$	$(4/12) * 100 = 33.33$	$(4/12) * 100 = 33.33$	

คำอธิบาย:

1) การให้ค่าน้ำหนักตัวชี้วัดของการพัฒนาที่ยั่งยืนคือเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม

1.1) ในเชิงมิติของการพัฒนาที่ยั่งยืนควรจะสมดุลกัน เมื่อจับคู่ให้ค่าเท่ากัน (เป็นแนวทางของผู้ทำการประเมิน) ซึ่งในขั้นตอนต่อไปให้ expert และ ผู้มีส่วนได้เสียให้ค่าน้ำหนักและนำมาประมวลผลความเหมาะสมต่อไป

1.2) ถ้าต้องการให้คะแนนที่ไม่เท่ากันก็สามารถดำเนินการได้แต่ควรใช้การเปรียบเทียบด้วย MCA

2) การประเมินทางเลือก

2.1) กำหนดตัวชี้วัดของแต่ละมิติ และให้ค่าน้ำหนักตัวชี้วัดของแต่ละมิติโดย MCA หรือวิธีตามความเหมาะสม

2.2) เมื่อประเมินค่าคะแนนผลกระทบของทางเลือกภายใต้แต่ละมิติโดยคูณค่าน้ำหนักตัวชี้วัด*ระดับผลกระทบ และเทียบเป็นสัดส่วนกับค่าน้ำหนักคะแนนที่ได้มา

3) คะแนนผลกระทบทางเลือกเป็นคะแนนรวมของแต่ละมิติ

ดังนั้นไม่ว่าสัดส่วนของแต่ละมิติเป็นอย่างไรไม่ได้มีผลกระทบต่อค่าคะแนนผลกระทบ

ภาคผนวกที่ 6 ประกาศต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ภาคผนวกที่ 6.1 ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดบริเวณห้าม
ก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคารบางชนิดหรือบางประเภทใน
ท้องที่ตำบลป่าไร่ ตำบลบ้านด่าน ตำบลท่าข้าม อำเภอรัฐประเศ และ
ตำบลผักชะ อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

ประกาศกระทรวงมหาดไทย

เรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคารบางชนิดหรือบางประเภท
ในท้องที่ตำบลป่าไร่ ตำบลบ้านด่าน ตำบลท่าข้าม อำเภออรัญประเทศ
และตำบลผักชะ อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคารบางชนิดหรือบางประเภท ในพื้นที่บางส่วนในท้องที่จังหวัดสระแก้ว เพื่อประโยชน์แห่งการผังเมือง การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และการอำนวยความสะดวกแก่การจราจร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยคำแนะนำของอธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมืองจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศกระทรวงมหาดไทยนี้

แนวเขตควบคุมอาคาร (เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว) หมายความว่า

ด้านเหนือ จดเส้นแบ่งเขตการปกครองระหว่างตำบลวัฒนานครกับตำบลผักชะ
อำเภอวัฒนานคร ตำบลหันทราย กับตำบลบ้านด่าน และตำบลป่าไร่ อำเภออรัญประเทศ

ด้านตะวันออก จดห้วยนางาม ราชอาณาจักรกัมพูชา และห้วยพรมโหด

ด้านใต้ จดเส้นแบ่งเขตการปกครองระหว่างตำบลท่าข้ามกับตำบลคลองน้ำใส
อำเภออรัญประเทศ

ด้านตะวันตก จดเส้นแบ่งเขตการปกครองระหว่างตำบลท่าเกวียนกับตำบลผักชะ
อำเภอวัฒนานคร ตำบลบ้านด่าน ตำบลป่าไร่ ตำบลท่าข้าม กับตำบลเมืองใหม่ และตำบลบ้านใหม่
หนองไทร อำเภออรัญประเทศ

“บริเวณที่ ๑” หมายความว่า พื้นที่บริเวณ ดังต่อไปนี้

๑.๑ ด้านเหนือ จดทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๓ และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๔๘
ปากใต้

ด้านตะวันออก จดเส้นแบ่งเขตการปกครองระหว่างตำบลบ้านด่านกับตำบลบ้านใหม่หนองไทร

ด้านตะวันตก จดห้วยพรมโหด ปากตะวันออก

๑.๒ ด้านเหนือ จดคลองขุด ปากใต้

ด้านตะวันออก จดแนวเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี

ด้านใต้ จดทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๔๔๖ ปากเหนือ

ด้านตะวันตก จดเส้นแบ่งเขตการปกครองระหว่างตำบลป่าไร่กับตำบลอรัญประเทศ

๑.๓ ด้านเหนือ จดทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๔๔๖ ปากใต้

ด้านตะวันออก จดแนวเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี

ด้านใต้ จดแนวเขตจังหวัดสระแก้ว

ด้านตะวันตก จดเส้นแบ่งเขตการปกครองระหว่างตำบลป่าไร่กับตำบลอรัญประเทศ

“บริเวณที่ ๒” หมายความว่า พื้นที่บริเวณ ดังต่อไปนี้

ด้านเหนือ จดทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๓ ปากใต้

ด้านตะวันออก จดห้วยพรหมโหดลงมาทางทิศใต้บรรจบกับเส้นแบ่งเขตการปกครอง
ระหว่างตำบลฝักขะกับตำบลบ้านใหม่หนองไทร

ด้านใต้ จดทางรถไฟสายตะวันออก ปากเหนือ

ด้านตะวันตก จดถนนสาธารณะไม่ปรากฏชื่อ ปากตะวันออก

“บริเวณที่ ๓” หมายความว่า พื้นที่บริเวณ ดังต่อไปนี้

๓.๑ ด้านเหนือ จดเส้นตั้งฉากกับทางหลวงชนบท สก. ๔๐๑๒ ที่ซึ่งอยู่ห่างจากถนน
ทางหลวงชนบท สก. ๓๐๐๘ บรรจบกับทางหลวงชนบท สก. ๔๐๑๒ ไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ
ตามแนวทางหลวงชนบท สก. ๔๐๑๒ เป็นระยะ ๔๐๐ เมตร

ด้านตะวันออก จดเส้นขนานระยะ ๘๐๐ เมตร กับศูนย์กลางถนนทางหลวงชนบท
สก. ๔๐๑๒

ด้านใต้ จดเส้นแบ่งเขตการปกครองระหว่างตำบลฝักขะ อำเภอวัฒนานคร
กับตำบลคลองทับจันทร์ อำเภออรัญประเทศ

ด้านตะวันตก จดห้วยไผ่ ฝั่งเหนือ

๓.๒ ด้านเหนือ จดทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๓๖๖ ปากใต้

ด้านตะวันออก จดทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๓๖๗ ปากตะวันตก

ด้านใต้ จดเส้นขนานระยะ ๔๐๐ เมตร กับศูนย์กลางถนนจดทางหลวงแผ่นดิน
หมายเลข ๓๓๖๖

ด้านตะวันตก จดถนนสาธารณะไม่ปรากฏชื่อ ปากตะวันออก

“บริเวณที่ ๔” หมายความว่า พื้นที่บริเวณ ดังต่อไปนี้

๔.๑ พื้นที่ประกาศคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๗/๒๕๕๘ เรื่อง การจัดหาที่ดิน
เพื่อใช้ประโยชน์ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๘ ตามข้อ ๒ (๓)
แผนที่หมายเลข ๓/๘

๔.๒ พื้นที่ประกาศคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๗/๒๕๕๘ เรื่อง การจัดหาที่ดิน
เพื่อใช้ประโยชน์ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๘ ตามข้อ ๒ (๓)
แผนที่หมายเลข ๖/๘

“บริเวณที่ ๕” หมายความว่า พื้นที่บริเวณ ดังต่อไปนี้

ด้านเหนือ จดทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๓ ปากใต้

ด้านตะวันออก จดถนนสาธารณะไม่ปรากฏชื่อ ปากตะวันตก

ด้านใต้ จดเส้นขนานระยะ ๑,๐๐๐ เมตร กับศูนย์กลางทางรถไฟสายตะวันออก
ปากใต้

ด้านตะวันตก จดทางหลวงชนบท สก. ๒๐๓๘ ปากตะวันออก

“บริเวณที่ ๖” หมายความว่า พื้นที่บริเวณ ดังต่อไปนี้

๖.๑ ด้านเหนือ จดแนวเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี
ด้านตะวันออก จดถนนสาธารณะไม่ปรากฏชื่อ ปากตะวันตก
ด้านใต้ จดทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๔๘ ปากเหนือ ไปทางทิศใต้บรรจบกับ
ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๓ ปากเหนือ

ด้านตะวันตก จดห้วยพรหมโหด ฝั่งตะวันออก เลียบเขตการปกครองระหว่างตำบลหันทราย
กับตำบลบ้านด่านไปทางทิศเหนือ จนบรรจบจุดเริ่มต้น

๖.๒ ด้านเหนือ จุดตัดของทางหลวงชนบท สก. ๔๐๐๑ กับทางหลวงแผ่นดิน
หมายเลข ๓๐๖๗ ปากใต้ ไปทางทิศตะวันออกบรรจบกับห้วยพรหมโหด ฝั่งใต้ ไปทางทิศตะวันออก
บรรจบกับคลองน้ำใส ฝั่งเหนือ

ด้านใต้ เลียบคลองน้ำใส ฝั่งเหนือ ไปทางทิศตะวันตกบรรจบกับเส้นแบ่งเขต
การปกครองระหว่างตำบลท่าข้ามกับตำบลคลองน้ำใส ไปบรรจบกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๓๖๖
ปากตะวันออก

ด้านตะวันตก จดทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๓๖๗ ปากตะวันออก ไปทางทิศเหนือ
บรรจบกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๓๖๖ ปากเหนือ ไปทางทิศตะวันตกบรรจบกับแนวถนนเลี่ยง
เมืองอรัญประเทศ ปากเหนือ ไปทางทิศตะวันตกบรรจบกับทางหลวงชนบท สก. ๔๐๐๑ ปากตะวันออก
ไปทางทิศเหนือ จนบรรจบจุดเริ่มต้น

“บริเวณที่ ๗” หมายความว่า พื้นที่บริเวณ ดังต่อไปนี้

๗.๑ ด้านเหนือ จุดตัดของถนนสาธารณะไม่ปรากฏชื่อ ปากตะวันออกกับแนวเขตป่าไม้ถาวร
ตามมติคณะรัฐมนตรี ไปทางทิศตะวันออกบรรจบกับเส้นแบ่งเขตการปกครองระหว่างตำบลบ้านใหม่หนองไทร
กับตำบลฝักชะ

ด้านตะวันออก จดเส้นแบ่งเขตการปกครองระหว่างตำบลบ้านด่านกับตำบลบ้านใหม่หนองไทร
และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๔๘ ปากเหนือ

ด้านใต้ จดทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๔๘ ปากเหนือ ไปทางทิศตะวันตก
บรรจบกับถนนสาธารณะไม่ปรากฏชื่อ

ด้านตะวันตก จดถนนสาธารณะไม่ปรากฏชื่อ ปากตะวันออก ไปทางทิศเหนือ
จนบรรจบจุดเริ่มต้น

๗.๒ ด้านเหนือ จดห้วยพรหมโหด ฝั่งใต้ มาทางทิศใต้ บรรจบกับทางหลวงแผ่นดิน
หมายเลข ๓๓ ฝักเหนือ มาทางทิศตะวันตกบรรจบจุดตัดทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๓ กับถนนสาธารณะ
ไม่ปรากฏชื่อ

ด้านตะวันออก จดถนนสาธารณะไม่ปรากฏชื่อ ฟากตะวันตก มาทางทิศใต้บรรจบกับ
ทางรถไฟสายตะวันออก ฟากเหนือ และเส้นแบ่งเขตการปกครองระหว่างตำบลบ้านด่านกับตำบลรัฐประเศ
ด้านใต้ จดเส้นแบ่งเขตการปกครองระหว่างตำบลบ้านด่านกับตำบลรัฐประเศ
ด้านตะวันตก จดแนวถนนเลี่ยงเมืองรัฐประเศ ฟากตะวันออก ไปทางทิศเหนือ
บรรจบกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๓ ไปทางทิศตะวันตก บรรจบกับถนนสาธารณะไม่ปรากฏชื่อ
ไปทางทิศเหนือบรรจบจุดเริ่มต้น

๗.๓ ด้านเหนือ จุดตัดเส้นแบ่งเขตการปกครองระหว่างตำบลบ้านใหม่หนองไทร
กับตำบลป่าไร่กับพื้นที่ประกาศคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๗/๒๕๕๘ เรื่อง การจัดหาที่ดิน
เพื่อใช้ประโยชน์ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๘ บรรจบกับ
แนวเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ไปทางทิศตะวันออกบรรจบกับคลองขุด ฝั่งตะวันตก

ด้านตะวันออก จดคลองขุด ฝั่งตะวันตกลงมาทางทิศใต้บรรจบกับเส้นแบ่งเขต
การปกครองระหว่างตำบลป่าไร่กับตำบลรัฐประเศ

ด้านใต้ จดเส้นแบ่งเขตการปกครองระหว่างตำบลป่าไร่กับตำบลรัฐประเศ

ด้านตะวันตก จดเส้นแบ่งเขตการปกครองระหว่างตำบลป่าไร่กับตำบลบ้านใหม่หนองไทร

๗.๔ ด้านเหนือ จดถนนเลี่ยงเมืองรัฐประเศ ฟากใต้ ไปทางทิศตะวันออก บรรจบ
ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๓๖๖ ไปทางทิศตะวันออก บรรจบกับถนนสาธารณะไม่ปรากฏชื่อ ฟากตะวันตก

ด้านตะวันออก จดถนนสาธารณะไม่ปรากฏชื่อ ฟากตะวันตก มาทางทิศใต้จดเส้นขนาน
ระยะ ๔๐๐ เมตร กับศูนย์กลางถนนจดทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๓๖๖ ไปทางทิศใต้ซึ่งเป็นเส้นขนาน
ระยะ ๔๐๐ เมตร กับศูนย์กลางถนนจดทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๓๖๖ บรรจบกับทางหลวงแผ่นดิน
หมายเลข ๓๓๖๗ ฟากตะวันตก ไปทางทิศใต้ บรรจบกับเส้นแบ่งเขตการปกครองระหว่างตำบลท่าข้าม
กับตำบลคลองน้ำใส

ด้านใต้ จดเส้นแบ่งเขตการปกครองระหว่างตำบลท่าข้ามกับตำบลคลองน้ำใส

ด้านตะวันตก จดทางหลวงชนบท สก. ๔๐๐๑ ฟากตะวันออก

“บริเวณที่ ๘” หมายความว่า พื้นที่บริเวณ ดังต่อไปนี้

ด้านเหนือ จดเส้นแบ่งเขตการปกครองระหว่างตำบลฝักชะ อำเภอรัฐประเศ
กับตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร และเส้นแบ่งเขตการปกครองระหว่างตำบลฝักชะกับตำบลหันทราย

ด้านตะวันออก จดถนนสาธารณะไม่ปรากฏชื่อ ฟากตะวันตก ทางหลวงแผ่นดิน
หมายเลข ๓๓ ฟากใต้ และจดเส้นขนานระยะ ๘๐๐ เมตร กับศูนย์กลางถนนสาธารณะไม่ปรากฏชื่อ
ฟากตะวันตก

ด้านใต้ จดเส้นแบ่งเขตการปกครองระหว่างตำบลบ้านด่านกับตำบลรัฐประเศ
และเส้นแบ่งเขตการปกครองระหว่างตำบลฝักชะกับตำบลเมืองไผ่

ด้านตะวันตก จดแนวเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี

“บริเวณที่ ๙” หมายความว่า พื้นที่บริเวณ ดังต่อไปนี้

๙.๑ ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาฉกรรจ์ ฝั่งเหนือ

๙.๒ ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาฉกรรจ์ ป่าโนนสาวเอ้ ป่าปลายคลองห้วยไคร้ฯ

“บริเวณที่ ๑๐” หมายความว่า พื้นที่ตามเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.)

ทั้งนี้ ไม่รวมถึงสถานที่ราชการ สถาบันการศึกษา และศาสนสถาน

ทั้งนี้ ตามแผนที่ท้ายประกาศกระทรวงมหาดไทยนี้

ข้อ ๒ ให้กำหนดพื้นที่ในท้องที่ตำบลป่าไร่ ตำบลบ้านด่าน ตำบลท่าข้าม อำเภออรัญประเทศ และตำบลผักชะ อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ภายในบริเวณแนวเขตตามแผนที่ท้ายประกาศกระทรวงมหาดไทยนี้ เป็นบริเวณห้ามก่อสร้างอาคารชนิดและประเภท ดังต่อไปนี้

(ก) ภายในบริเวณที่ ๑ กำหนดให้เป็นพื้นที่พัฒนาเป็นศูนย์กลางด้านพาณิชยกรรมแห่งใหม่ ที่อยู่อาศัย และการค้าชายแดน ทั้งนี้ ห้ามบุคคลใดก่อสร้างอาคาร ดังต่อไปนี้

(๑) โรงงานทุกจำพวกตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน เว้นแต่โรงงานที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในหลังเดียวกันไม่เกิน ๓๐๐ ตารางเมตร

(๒) คลังน้ำมันและสถานที่เก็บรักษาน้ำมัน ลักษณะที่สาม สถานีบริการน้ำมันประเภท ก สถานีบริการน้ำมันประเภท ข สถานีบริการน้ำมันประเภท ค ลักษณะที่สอง สถานีบริการน้ำมันประเภท จ ลักษณะที่สอง และสถานีบริการน้ำมันประเภท ฉ ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อจำหน่าย

(๓) คลังก๊าซปิโตรเลียมเหลว สถานีบรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลวประเภท โรงบรรจุ สถานที่บรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลวประเภทห้องบรรจุ สถานที่เก็บรักษาก๊าซปิโตรเลียมเหลวประเภท โรงเก็บ และสถานีบริการก๊าซปิโตรเลียมเหลว ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง

(๔) อาคารเลี้ยงสัตว์ทุกชนิดเพื่อการค้า

(๕) อาคารเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

(๖) สถานสงเคราะห์หรือรับเลี้ยงสัตว์

(๗) โรงฆ่าสัตว์

(๘) อาคารเก็บพืชผลทางการเกษตร

(๙) อาคารกำจัดสิ่งปฏิกูลและขยะมูลฝอย

(๑๐) อาคารกำจัดวัตถุอันตราย

(๑๑) อาคารซื้อขายหรือเก็บเศษวัสดุ ชิ้นส่วนเครื่องจักรกลเก่า

การก่อสร้างอาคารภายในบริเวณที่ ๑ เฉพาะบริเวณที่ ๑.๒ และบริเวณที่ ๑.๓ ให้มีเงื่อนไขเพิ่มเติมดังต่อไปนี้

๑. ภายในบริเวณที่ ๑.๒ ห้ามก่อสร้างอาคารที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในหลังเดียวกันเกิน ๑๐,๐๐๐ ตารางเมตร

๒. ภายในบริเวณที่ ๑.๓ ห้ามก่อสร้างอาคารที่มีความสูงเกิน ๑๘ เมตร และให้มีระยะห่างจากริมฝั่งคลองพรหมโหดไม่น้อยกว่า ๓๐ เมตร และห้ามก่อสร้างอาคารที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในหลังเดียวกันเกิน ๑๐,๐๐๐ ตารางเมตร

(ข) ภายในบริเวณที่ ๒ กำหนดให้เป็นพื้นที่ชานเมืองริมคลองพรหมโหดมีความเสี่ยงต่อปัญหาอุทกภัย ทั้งนี้ ห้ามบุคคลใดก่อสร้างอาคาร ดังต่อไปนี้

(๑) โรงงานทุกจำพวกตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน เว้นแต่โรงงานที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในหลังเดียวกันไม่เกิน ๓๐๐ ตารางเมตร

(๒) คลังน้ำมันและสถานที่เก็บรักษาน้ำมัน ลักษณะที่สาม ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อจำหน่าย

(๓) คลังก๊าซปิโตรเลียมเหลว สถานีบรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลวประเภทโรงบรรจุ สถานที่บรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลวประเภทห้องบรรจุ และสถานที่เก็บรักษาก๊าซปิโตรเลียมเหลวประเภทโรงเก็บ ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง

(๔) อาคารเลี้ยงสัตว์ทุกชนิดเพื่อการค้า

(๕) อาคารเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

(๖) โรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม เว้นแต่โรงแรมประเภทที่ ๑ และ ๒

(๗) อาคารชุด หอพัก หรืออาคารอยู่อาศัยรวม ที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในหลังเดียวกันเกิน ๒,๐๐๐ ตารางเมตร

(๘) อาคารพาณิชย์กรรมที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในหลังเดียวกันเกิน ๒,๐๐๐ ตารางเมตร

(๙) สำนักงานที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในหลังเดียวกันเกิน ๒,๐๐๐ ตารางเมตร

(๑๐) ศูนย์การค้า

(๑๑) ศูนย์ประชุมหรืออาคารแสดงสินค้า

(๑๒) สถานสงเคราะห์หรือรับเลี้ยงสัตว์

(๑๓) โรงฆ่าสัตว์

(๑๔) อาคารเก็บผลผลิตทางการเกษตร

(๑๕) อาคารกำจัดสิ่งปฏิกูลและขยะมูลฝอย

(๑๖) อาคารกำจัดวัตถุอันตราย

(๑๗) อาคารซื้อขายหรือเก็บเศษวัสดุ ชิ้นส่วนเครื่องจักรกลเก่า

(๑๘) อาคารที่มีความสูงเกิน ๑๘ เมตร

(๑๙) อาคารที่มีระยะห่างจากริมฝั่งแหล่งน้ำสาธารณะน้อยกว่า ๖ เมตร

(ค) ภายในบริเวณที่ ๓ กำหนดให้เป็นพื้นที่เหมาะสมแก่การอยู่อาศัยชั้นดีและมีสภาพแวดล้อมที่ดี ทั้งนี้ ห้ามบุคคลใดก่อสร้างอาคาร ดังต่อไปนี้

(๑) โรงงานทุกจำพวกตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน เว้นแต่โรงงานที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในหลังเดียวกันไม่เกิน ๓๐๐ ตารางเมตร

(๒) คลังน้ำมันและสถานที่เก็บรักษาน้ำมัน ลักษณะที่สาม ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อจำหน่าย

(๓) คลังก๊าซปิโตรเลียมเหลว สถานีบรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลวประเภทโรงบรรจุ สถานที่บรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลวประเภทห้องบรรจุ และสถานที่เก็บรักษาก๊าซปิโตรเลียมเหลวประเภทโรงเก็บ ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง

(๔) อาคารเลี้ยงสัตว์ทุกชนิดเพื่อการค้า

(๕) อาคารเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

(๖) โรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม เว้นแต่โรงแรมประเภทที่ ๑ และ ๒

(๗) อาคารชุด หอพัก หรืออาคารอยู่อาศัยรวม

(๘) อาคารพาณิชยกรรมที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในหลังเดียวกันเกิน ๓๐๐

ตารางเมตร

(๙) สำนักงานที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในหลังเดียวกันเกิน ๓๐๐ ตารางเมตร

(๑๐) ศูนย์การค้า

(๑๑) ศูนย์ประชุมหรืออาคารแสดงสินค้า

(๑๒) สถานสงเคราะห์หรือรับเลี้ยงสัตว์

(๑๓) โรงฆ่าสัตว์

(๑๔) อาคารกำจัดสิ่งปฏิกูลและขยะมูลฝอย

(๑๕) อาคารกำจัดวัตถุอันตราย

(๑๖) อาคารซื้อขายหรือเก็บเศษวัสดุ ชิ้นส่วนเครื่องจักรกลเก่า

(๑๗) อาคารที่มีความสูงเกิน ๑๒ เมตร เว้นแต่โรงงานตาม (๑)

(๑๘) อาคารที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในหลังเดียวกันเกิน ๒,๐๐๐ ตารางเมตร

(๑๙) อาคารที่มีระยะห่างจากริมฝั่งแหล่งน้ำสาธารณะน้อยกว่า ๖ เมตร

(ง) ภายในบริเวณที่ ๔ กำหนดให้เป็นพื้นที่สนับสนุนการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ทั้งนี้ ห้ามบุคคลใดก่อสร้างอาคาร ดังต่อไปนี้

(๑) ศูนย์การค้า

(๒) โรงมหรสพ

(๓) สถานสงเคราะห์หรือรับเลี้ยงสัตว์

(๔) อาคารที่มีระยะห่างจากริมฝั่งแหล่งน้ำสาธารณะน้อยกว่า ๖ เมตร

(จ) ภายในบริเวณที่ ๕ กำหนดให้เป็นพื้นที่สนับสนุนให้เกิดการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม คลังสินค้า และการกระจายสินค้าระหว่างประเทศ ทั้งนี้ ห้ามบุคคลใดก่อสร้างอาคาร ดังต่อไปนี้

(๑) อาคารชุด หอพัก หรืออาคารอยู่อาศัยรวม ที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้น ในหลังเดียวกันเกิน ๑,๐๐๐ ตารางเมตร

(๒) สำนักงานที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในหลังเดียวกันเกิน ๕,๐๐๐ ตารางเมตร

(๓) ศูนย์การค้า

(๔) ศูนย์ประชุมหรืออาคารแสดงสินค้า

(๕) โรงมหรสพ

(๖) โรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม

(๗) ตลาด

(๘) สถานสงเคราะห์หรือรับเลี้ยงสัตว์

(๙) อาคารที่มีระยะห่างจากริมฝั่งแหล่งน้ำสาธารณะน้อยกว่า ๖ เมตร

(ฉ) ภายในบริเวณที่ ๖ กำหนดให้เป็นพื้นที่อนุรักษ์เพื่อการเกษตร รองรับน้ำท่วม และน้ำหลาก ทั้งนี้ ห้ามบุคคลใดก่อสร้างอาคาร ดังต่อไปนี้

(๑) โรงงานทุกจำพวกตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน

(๒) คลังน้ำมันและสถานที่เก็บรักษาน้ำมัน ลักษณะที่สาม สถานีบริการน้ำมัน ประเภท ก สถานีบริการน้ำมันประเภท ข สถานีบริการน้ำมันประเภท ค ลักษณะที่สอง สถานีบริการน้ำมันประเภท จ ลักษณะที่สอง และสถานีบริการน้ำมันประเภท ฉ ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุม น้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อจำหน่าย

(๓) คลังก๊าซปิโตรเลียมเหลว สถานีบรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลวประเภท โรงบรรจุ สถานที่บรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลวประเภทห้องบรรจุ สถานที่เก็บรักษาก๊าซปิโตรเลียมเหลว ประเภทโรงเก็บ และสถานีบริการก๊าซปิโตรเลียมเหลว ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุม น้ำมันเชื้อเพลิง

(๔) อาคารเลี้ยงสัตว์ทุกชนิดเพื่อการค้า

(๕) อาคารเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

(๖) โรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม

(๗) ห้องแถว ตึกแถว หรือบ้านแถว

(๘) อาคารชุด หอพัก หรืออาคารอยู่อาศัยรวม

(๙) อาคารพาณิชยกรรมที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในหลังเดียวกันเกิน ๑๐๐ ตารางเมตร

(๑๐) สำนักงาน

(๑๑) ศูนย์การค้า

(๑๒) ศูนย์ประชุมหรืออาคารแสดงสินค้า

- (๑๓) โรงมหรสพ
- (๑๔) สถานสงเคราะห์หรือรับเลี้ยงสัตว์
- (๑๕) โรงฆ่าสัตว์
- (๑๖) อาคารกำจัดสิ่งปฏิกูลและขยะมูลฝอย
- (๑๗) อาคารกำจัดวัตถุอันตราย
- (๑๘) อาคารซื้อขายหรือเก็บเศษวัสดุ ชิ้นส่วนเครื่องจักรกลเก่า
- (๑๙) สถานีขนส่งผู้โดยสาร
- (๒๐) อาคารเก็บสินค้าซึ่งเป็นที่เก็บพักหรือขนถ่ายสินค้าหรือสิ่งของ เพื่อประโยชน์ทางการค้าและอุตสาหกรรม
- (๒๑) อาคารที่มีความสูงเกิน ๙ เมตร
- (๒๒) อาคารที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในหลังเดียวกันเกิน ๒,๐๐๐ ตารางเมตร
- (๒๓) อาคารที่มีระยะห่างจากริมฝั่งคลองพรมโหดน้อยกว่า ๑๒ เมตร และมีระยะห่างจากริมฝั่งแหล่งน้ำสาธารณะน้อยกว่า ๖ เมตร
- (ข) ภายในบริเวณที่ ๗ กำหนดให้เป็นพื้นที่เกษตรกรรมชานเมือง ทั้งนี้ ห้ามบุคคลใดก่อสร้างอาคาร ดังต่อไปนี้
- (๑) โรงงานทุกจำพวกตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน เว้นแต่โรงงานที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการเกษตร
- (๒) อาคารที่มีความสูงเกิน ๑๒ เมตร เว้นแต่โรงงานตาม (๑)
- (๓) โรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม เว้นแต่โรงแรมประเภทที่ ๑
- (๔) ห้องแถว ตึกแถว หรือบ้านแถว เว้นแต่ที่ตั้งอยู่ริมถนนสาธารณะ ที่มีเขตทางไม่น้อยกว่า ๑๐ เมตร
- (๕) อาคารชุด หอพัก หรืออาคารอยู่อาศัยรวม
- (๖) อาคารพาณิชยกรรมที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในหลังเดียวกันเกิน ๓๐๐ ตารางเมตร และต้องตั้งอยู่ริมถนนสาธารณะที่มีเขตทางไม่น้อยกว่า ๑๐ เมตร
- (๗) สำนักงาน
- (๘) ศูนย์การค้า
- (๙) ศูนย์ประชุมหรืออาคารแสดงสินค้า
- (๑๐) โรงมหรสพ
- (๑๑) อาคารกำจัดสิ่งปฏิกูลและขยะมูลฝอย
- (๑๒) อาคารกำจัดวัตถุอันตราย
- (๑๓) อาคารซื้อขายหรือเก็บชิ้นส่วนเครื่องจักรกลเก่า

(๑๔) สถานีขนส่งผู้โดยสาร

(๑๕) อาคารเก็บสินค้าซึ่งเป็นที่เก็บพักหรือขนถ่ายสินค้าหรือสิ่งของเพื่อประโยชน์ทางการค้าและอุตสาหกรรม

(๑๖) อาคารที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในหลังเดียวกันเกิน ๒,๐๐๐ ตารางเมตร

(๑๗) อาคารที่มีระยะห่างจากริมฝั่งแหล่งน้ำสาธารณะน้อยกว่า ๖ เมตร

(ข) ภายในบริเวณที่ ๘ กำหนดให้เป็นพื้นที่ส่งเสริมการพัฒนาด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร ทั้งนี้ ห้ามบุคคลใดก่อสร้างอาคาร ดังต่อไปนี้

(๑) โรงงานทุกจำพวกตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน เว้นแต่โรงงานที่เป็นไปตามประเภทอุตสาหกรรมที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ส่งเสริมให้เกิดในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และโรงงานที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร

(๒) อาคารที่มีความสูงเกิน ๑๒ เมตร เว้นแต่โรงงานตาม (๑)

(๓) โรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม เว้นแต่โรงแรมประเภทที่ ๑ และประเภทที่ ๒

(๔) ห้องแถว ตึกแถว หรือบ้านแถว เว้นแต่ที่ตั้งอยู่ริมถนนสาธารณะที่มีเขตทางไม่น้อยกว่า ๑๐ เมตร

(๕) อาคารชุด หอพัก หรืออาคารอยู่อาศัยรวม

(๖) อาคารพาณิชย์กรรมที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในหลังเดียวกันเกิน ๓๐๐ ตารางเมตร และต้องตั้งอยู่ริมถนนสาธารณะที่มีเขตทางไม่น้อยกว่า ๑๐ เมตร

(๗) สำนักงาน

(๘) ศูนย์การค้า

(๙) ศูนย์ประชุมหรืออาคารแสดงสินค้า

(๑๐) โรงมหรสพ

(๑๑) อาคารซื้อขายหรือเก็บเศษวัสดุ ชิ้นส่วนเครื่องจักรกลเก่า

(๑๒) สถานีขนส่งผู้โดยสาร

(๑๓) อาคารเก็บสินค้าซึ่งเป็นที่เก็บพักหรือขนถ่ายสินค้าหรือสิ่งของเพื่อประโยชน์ทางการค้าและอุตสาหกรรม

(๑๔) อาคารที่มีระยะห่างจากริมฝั่งแหล่งน้ำสาธารณะน้อยกว่า ๖ เมตร

(ฅ) ภายในบริเวณที่ ๙ กำหนดให้เป็นพื้นที่อนุรักษ์ป่าไม้ ทั้งนี้ ห้ามบุคคลใดก่อสร้างอาคารขัดหรือแย้งกับมติคณะรัฐมนตรี กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป่าไม้ การสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า และการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ส่วนพื้นที่ที่มีกรรมสิทธิ์ที่ดินห้ามก่อสร้างอาคารทุกชนิดทุกประเภท เว้นแต่อาคารอยู่อาศัยประเภทบ้านเดี่ยวหรือบ้านแฝดที่มีความสูงไม่เกิน ๖ เมตร มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในหลังเดียวกันหรือหลายหลังไม่เกิน ๒,๐๐๐ ตารางเมตร และมีระยะห่างจากริมฝั่งแหล่งน้ำสาธารณะ ไม่น้อยกว่า ๖ เมตร

(ญ) ภายในบริเวณที่ ๑๐ กำหนดให้เป็นพื้นที่รองรับการอยู่อาศัย และพาณิชยกรรมชุมชน รวมทั้งโรงงานที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการเกษตร ทั้งนี้ ห้ามบุคคลใดก่อสร้างอาคารดังต่อไปนี้

(๑) โรงงานทุกจำพวกตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน เว้นแต่ โรงงานที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการเกษตร

(๒) อาคารที่มีความสูงเกิน ๖ เมตร เว้นแต่โรงงานตาม (๑)

(๓) คลังน้ำมันและสถานที่เก็บรักษาน้ำมัน ลักษณะที่สาม สถานีบริการน้ำมัน ประเภท ก สถานีบริการน้ำมันประเภท ข สถานีบริการน้ำมันประเภท ค ลักษณะที่สอง สถานีบริการน้ำมันประเภท จ ลักษณะที่สอง และสถานีบริการน้ำมันประเภท ฉ ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุม น้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อจำหน่าย

(๔) คลังก๊าซปิโตรเลียมเหลว สถานีบรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลวประเภท โรงบรรจุ สถานที่บรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลวประเภทห้องบรรจุ สถานที่เก็บรักษาก๊าซปิโตรเลียมเหลวประเภทโรงเก็บ และสถานีบริการก๊าซปิโตรเลียมเหลว ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง

(๕) โรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม

(๖) ห้องแถว ตึกแถว หรือบ้านแถว

(๗) อาคารชุด หอพัก หรืออาคารอยู่อาศัยรวม

(๘) อาคารพาณิชยกรรมที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในหลังเดียวกันเกิน ๓๐๐ ตารางเมตร

(๙) สำนักงาน

(๑๐) ศูนย์การค้า

(๑๑) ศูนย์ประชุมหรืออาคารแสดงสินค้า

(๑๒) โรงมหรสพ

(๑๓) อาคารกำจัดสิ่งปฏิกูลและขยะมูลฝอย

(๑๔) อาคารกำจัดวัตถุอันตราย

(๑๕) อาคารซื้อขายหรือเก็บเศษวัสดุ ชิ้นส่วนเครื่องจักรกลเก่า

(๑๖) อาคารที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในหลังเดียวกันเกิน ๒,๐๐๐ ตารางเมตร

(๑๗) อาคารที่มีระยะห่างจากริมฝั่งแหล่งน้ำสาธารณะน้อยกว่า ๖ เมตร

การวัดความสูงของอาคารให้วัดจากระดับพื้นดินที่ก่อสร้างถึงพื้นดาดฟ้า สำหรับอาคารทรงจั่ว หรือปั้นหยาให้วัดจากระดับพื้นดินที่ก่อสร้างถึงยอดผนังของชั้นสูงสุด

ข้อ ๓ ภายในบริเวณพื้นที่ที่กำหนดตามข้อ ๑ ห้ามบุคคลใดตัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลง ใช้ อาคารใด ๆ ให้เป็นอาคารชนิดหรือประเภทที่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อ ๒

ข้อ ๔ อาคารที่มีอยู่แล้วในบริเวณพื้นที่ที่กำหนดตามข้อ ๑ ก่อนหรือในวันที่ประกาศ กระทรวงมหาดไทยนี้ใช้บังคับให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามประกาศกระทรวงมหาดไทยนี้ แต่ห้ามตัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงอาคารดังกล่าวให้เป็นอาคารชนิดหรือประเภทที่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อ ๒

ข้อ ๕ อาคารที่ได้รับใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งการก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลง หรือเปลี่ยนการใช้ ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร หรือที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายเฉพาะว่าด้วยกิจการนั้นก่อนวันที่ ประกาศกระทรวงมหาดไทยนี้ใช้บังคับ และยังก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลง ใช้ไม่แล้วเสร็จ ให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามประกาศกระทรวงมหาดไทยนี้ แต่จะขอเปลี่ยนแปลงการอนุญาต หรือการแจ้งให้เป็นการติดต่อประกาศกระทรวงมหาดไทยนี้ไม่ได้

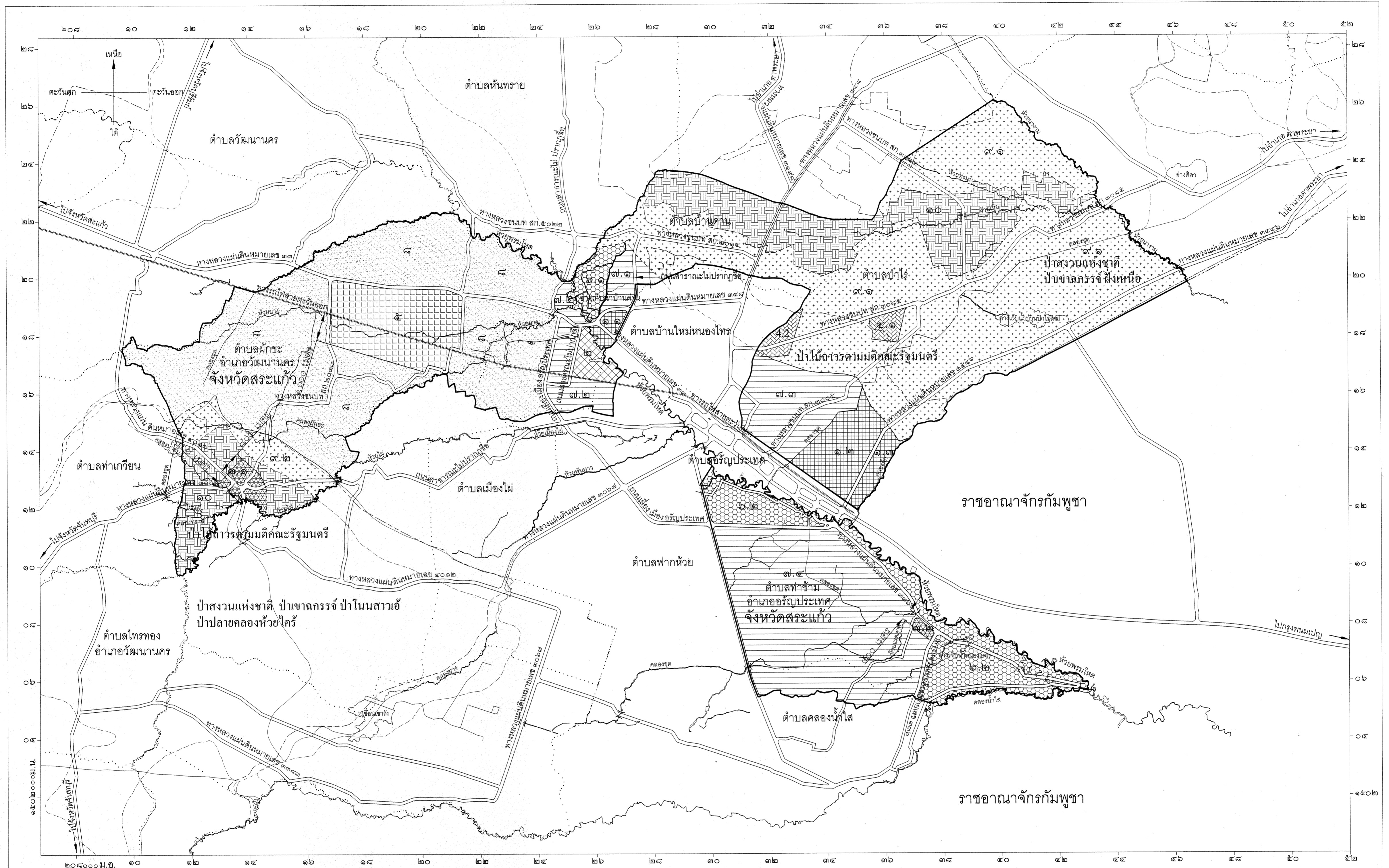
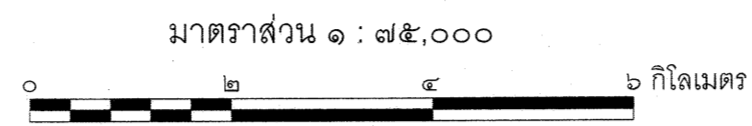
ข้อ ๖ ประกาศกระทรวงมหาดไทยนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๙

พลเอก อุนพงษ์ เผ่าจินดา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

แผนที่ท้ายประกาศกระทรวงมหาดไทย
เรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคารบางชนิดหรือบางประเภท
ในท้องที่ตำบลป่าไร่ ตำบลบ้านด่าน ตำบลท่าข้าม อำเภออรัญประเทศ และตำบลผักชะ
อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว



เครื่องหมาย

- แนวเขตควบคุมอาคาร (เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว)
- ▨ บริเวณที่ ๑
- ▩ บริเวณที่ ๒
- ▧ บริเวณที่ ๓
- ▦ บริเวณที่ ๔
- ▥ บริเวณที่ ๕
- ▤ บริเวณที่ ๖
- ▣ บริเวณที่ ๗
- ▢ บริเวณที่ ๘
- บริเวณที่ ๙
- บริเวณที่ ๑๐
- - - - - เขตจังหวัด
- — — — - เขตอำเภอ
- ⋯⋯⋯ เขตตำบล
- — — — — - เขตเทศบาล
- ++ + + + + + แนวเขตป่าสงวนแห่งชาติ แนวเขตอุทยานแห่งชาติ
แนวเขตวนอุทยาน แนวเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

- +++++ แนวเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี
- - - - - เขตปฏิรูปที่ดิน
- — — — - ทางหลวง ถนน ซอย
- + + + + + ทางรถไฟ
- — — — - สะพาน
- — — — - แม่น้ำ คลอง ห้วย
- — — — - อ่างเก็บน้ำ หนอง บึง
- — — — - คลองส่งน้ำ คลองระบายน้ำ

สินธุ์ บุญสิทธิ์

(นายสินธุ์ บุญสิทธิ์)

ผู้อำนวยการสำนักควบคุมและตรวจสอบอาคาร

(นายมณฑล สุดประเสริฐ)

อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง

ภาคผนวกที่ 6.2 ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ที่ ๑๕ /๒๕๖๔
เรื่อง มาตรการส่งเสริมการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว



ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

ที่ ๑๕ /๒๕๖๔

เรื่อง มาตรการส่งเสริมการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว

อนุสนธิประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ๗/๒๕๖๔ เรื่อง มาตรการส่งเสริมการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ และประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ที่ ๒/๒๕๕๗ เรื่อง นโยบายและหลักเกณฑ์การให้การส่งเสริมการลงทุน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๘ มาตรา ๓๑ และมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. ๒๕๒๐ คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงออกประกาศกำหนดกิจการเป้าหมายในการให้การส่งเสริมการลงทุนของโครงการที่ตั้งในเขตเศรษฐกิจพิเศษในจังหวัดสระแก้ว ดังนี้

ข้อ ๑ กำหนดประเภทกิจการเป้าหมายและเงื่อนไขของกิจการที่ให้การส่งเสริมการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว ดังต่อไปนี้

หมวด ๑ เกษตรกรรมและผลิตผลจากการเกษตร

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข
๑.๔ กิจการอบฟืชและไซโล	
๑.๕.๑ กิจการขยายพันธุ์ปศุสัตว์หรือสัตว์น้ำ	ต้องใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น ใช้โรงเรือนระบบปิด มีระบบระบายอากาศ เพื่อให้อากาศในโรงเรือนอยู่ในสภาวะที่เหมาะสมตลอดเวลา มีระบบการให้น้ำและอาหารอัตโนมัติ มีมาตรการและระบบป้องกันพาหะนำโรคเข้าสู่ฟาร์ม มีระบบเซ็นเซอร์การตรวจนับจำนวนสัตว์ เป็นต้น
๑.๕.๒ กิจการเลี้ยงปศุสัตว์หรือสัตว์น้ำ (ยกเว้นกุ้ง)	ต้องใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น ใช้โรงเรือนระบบปิด มีระบบระบายอากาศเพื่อให้อากาศในโรงเรือนอยู่ในสภาวะที่เหมาะสมตลอดเวลา มีระบบการให้น้ำและอาหารอัตโนมัติ มีมาตรการและระบบป้องกันพาหะนำโรคเข้าสู่ฟาร์ม มีระบบเซ็นเซอร์การตรวจนับจำนวนสัตว์ และระบบป้องกันและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ เป็นต้น
๑.๖ กิจการฆ่าและชำแหละสัตว์	ต้องมีกระบวนการผลิตที่ทันสมัย เช่น มีระบบทำให้สัตว์สลบ ราวแขวนสัตว์ ห้องเย็น ระบบลดอุณหภูมิ การตรวจสอบคุณภาพเนื้อสัตว์ และการตรวจสอบสิ่งปลอมปน เป็นต้น

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข
๑.๘ กิจการคัดคุณภาพ บรรจุ และเก็บรักษา พืช ผัก ผลไม้ หรือดอกไม้	ต้องใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น การใช้เครื่องคัดแยกสี การอบไอน้ำฆ่าไข่แมลงวันผลไม้ การเคลือบผิว เป็นต้น
๑.๙ กิจการผลิตแปงแปรรูป (โมดิไฟด์สตาร์ช) หรือแปงจากพืชที่มีคุณสมบัติพิเศษ	
๑.๑๐ กิจการผลิตน้ำมันหรือไขมันจากพืช หรือสัตว์ (ยกเว้นจากน้ำมันถั่วเหลือง)	๑. ผลิตภัณฑ์น้ำมันดิบและน้ำมันกึ่งบริสุทธิ์จากพืช ต้องเริ่มต้นจากผลิตผลทางการเกษตร ๒. ผลิตภัณฑ์น้ำมันบริสุทธิ์จากพืช ต้องเริ่มต้นจากผลิตผลทางการเกษตร หรือน้ำมันดิบ
๑.๑๑ กิจการผลิตสารสกัดจากวัตถุดิบทางธรรมชาติ หรือผลิตภัณฑ์จากสารสกัดจากวัตถุดิบทางธรรมชาติ (ยกเว้น ยา สบู่ ยาสระผม ยาสีฟัน และเครื่องสำอาง)	
๑.๑๔.๑ กิจการแปรรูปยางขั้นต้น	
๑.๑๕ กิจการผลิตผลิตภัณฑ์จากผลพลอยได้ หรือเศษวัสดุทางการเกษตรหรือผลิตภัณฑ์จากวัตถุดิบที่มาจากผลพลอยได้หรือเศษวัสดุ หรือของเสียจากการเกษตร	
๑.๑๗ กิจการผลิตหรือถนอมอาหาร เครื่องดื่ม วัตถุเจือปนอาหาร (Food Additive) หรือสิ่งปรุงแต่งอาหาร (Food Ingredient) โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย (ยกเว้น เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์)	๑. ไม่ให้การส่งเสริมโครงการที่มีเฉพาะกระบวนการผสม หรือทำให้เจือจางเท่านั้น ๒. สำหรับโครงการที่มีกระบวนการหมัก ต้องใช้หัวเชื้อที่ผ่านการศึกษาวิจัยมาแล้ว
๑.๑๙ กิจการห้องเย็น หรือกิจการห้องเย็น และขนส่งห้องเย็น	
๑.๒๐ กิจการศูนย์กลางการค้าสินค้าเกษตร	๑. ต้องมีที่ดินไม่น้อยกว่า ๕๐ ไร่ ๒. ต้องมีพื้นที่สำหรับประกอบกิจการ และบริการเกี่ยวกับสินค้าเกษตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ของพื้นที่ทั้งหมด โดยต้องจัดให้มีพื้นที่สำหรับแสดง หรือซื้อขายสินค้าเกษตร ศูนย์ประมูลสินค้า ห้องเย็น และคลังสินค้า ๓. ต้องให้บริการตรวจสอบ คัดคุณภาพ และตรวจสอบสารพิษตกค้าง
๑.๒๒ กิจการผลิตอาหารสัตว์หรือส่วนผสมอาหารสัตว์	๑. ต้องได้รับรองมาตรฐานสากล เช่น HACCP, GMP เป็นต้น ภายในระยะเวลาครบเปิดดำเนินการที่ระบุในบัตรส่งเสริม ๒. ต้องมีระบบตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability)

หมวด ๒ แร่ เซรามิกส์ และโลหะขั้นมูลฐาน

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข
๒.๑๗ กิจการผลิตวัสดุก่อสร้างและกิจการผลิตผลิตภัณฑ์คอนกรีตอัดแรงสำหรับงานสาธารณูปโภค	ไม่ให้ได้รับลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ ๕๐ ของอัตราปกติ

หมวด ๓ อุตสาหกรรมเบา

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข
๓.๑.๑ กิจการผลิตเส้นใยธรรมชาติ หรือเส้นใยประดิษฐ์	เฉพาะการผลิตเส้นใยรีไซเคิล ต้องใช้เศษวัสดุของเสียที่เกิดขึ้นในประเทศเท่านั้น
๓.๑.๒ กิจการผลิตด้ายหรือผ้า	
๓.๑.๔ กิจการผลิตเครื่องนุ่งห่ม เครื่องประกอบการแต่งกาย และเคหะสิ่งทอ	
๓.๒ กิจการผลิต Non-woven Fabric หรือผลิตภัณฑ์สุขอนามัย (Hygienic Products) จาก Non-woven Fabric	
๓.๓ กิจการผลิตกระเป๋าหรือรองเท้า หรือผลิตภัณฑ์จากหนังสัตว์หรือหนังเทียม	
๓.๔ กิจการผลิตเครื่องกีฬาหรือชิ้นส่วน	
๓.๖ กิจการผลิตเครื่องเรือนหรือชิ้นส่วน	
๓.๘ กิจการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับหรือชิ้นส่วน รวมถึงวัตถุดิบและต้นแบบ	
๓.๑๑ กิจการผลิตเครื่องมือแพทย์หรือชิ้นส่วน	

หมวด ๔ ผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องจักร และอุปกรณ์ขนส่ง

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข
๔.๔ กิจการผลิตเครื่องยนต์อเนกประสงค์หรืออุปกรณ์	
๔.๕.๒ กิจการผลิตเครื่องจักร อุปกรณ์ หรือชิ้นส่วน และ/หรือการซ่อมแซมแม่พิมพ์	ต้องมีขั้นตอนการขึ้นรูปชิ้นส่วน และ/หรือ การออกแบบทางวิศวกรรม
๔.๕.๓ กิจการประกอบเครื่องจักร และ/หรืออุปกรณ์เครื่องจักร	ต้องมีขั้นตอนการประกอบตามที่คณะกรรมการเห็นชอบ
๔.๘.๑๗ กิจการผลิตชิ้นส่วนยานพาหนะอื่นๆ	
๔.๑๒ กิจการผลิตรถจักรยานยนต์ (ยกเว้นที่มีความจุกระบอกสูบต่ำกว่า ๒๔๘ ซีซี)	๑. ต้องมีขั้นตอนการเชื่อมประกอบโครงรถและพ่นสี ๒. ต้องเสนอแผนการลงทุนผลิตชิ้นส่วน และการใช้ชิ้นส่วน และต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข
๔.๑๔ กิจการผลิตโครงสร้างโลหะสำหรับงานก่อสร้างหรืองานอุตสาหกรรม (Fabrication Industry)	

หมวด ๕ อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข
๕.๑ กิจการผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้า	
๕.๒.๒ กิจการผลิตหลอดไฟแบบ LED	
๕.๒.๓ กิจการผลิต Compressor และ/หรือ Motor สำหรับเครื่องใช้ไฟฟ้า	
๕.๒.๔ กิจการผลิต Wire Harness	
๕.๒.๕ กิจการผลิตชิ้นส่วนเครื่องใช้ไฟฟ้าอื่นๆ	
๕.๓.๕ กิจการผลิตผลิตภัณฑ์กลุ่มภาพและเสียง (Audio Visual Product)	
๕.๓.๖ กิจการผลิตผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับสำนักงาน	
๕.๓.๗ กิจการผลิตผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ	
๕.๔.๖.๒ กิจการผลิต Hard Disk Drive ทั่วไป และ/หรือชิ้นส่วน (ยกเว้น Top Cover หรือ Base Plate หรือ Peripheral)	การลงทุนปรับปรุงเครื่องจักรเดิม ให้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการที่จะได้รับการส่งเสริมด้วย โดยไม่ให้นับมูลค่าเครื่องจักรเดิมมารวมเป็นเงินลงทุนที่จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล
๕.๔.๖.๓ กิจการผลิต Top Cover หรือ Base Plate หรือ Peripheral สำหรับ Hard Disk Drive	
๕.๔.๑๒ กิจการผลิต Flexible Printed Circuit Board และ/หรือ Printed Circuit Board และ/หรือ ชิ้นส่วน	
๕.๔.๑๓ กิจการผลิตอุปกรณ์หน่วยความจำอื่นๆ	
๕.๔.๑๔ กิจการผลิต Printed Circuit Board Assembly (PCBA) หรือผลิตภัณฑ์ที่ต่อเนื่องจากการผลิต PCBA ในโครงการเดียวกัน	
๕.๔.๑๗ กิจการผลิตชิ้นส่วนสำหรับผลิตภัณฑ์กลุ่มภาพและเสียง (Audio Visual Product)	
๕.๔.๑๘ กิจการผลิตชิ้นส่วนสำหรับผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับสำนักงาน	

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข
๕.๔.๑๙ กิจการผลิตชิ้นส่วนสำหรับผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ	

หมวด ๖ เคมีภัณฑ์และพลาสติก

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข
๖.๖ กิจการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกสำหรับอุตสาหกรรม (Plastic Products for Industrial Goods)	ต้องมีกระบวนการขึ้นรูปพลาสติก
๖.๗.๑ กิจการผลิตบรรจุภัณฑ์พลาสติกชนิดหลายชั้น (Multilayer Plastics Packaging)	ต้องมีการผลิตเชื่อมประสานพลาสติกมากกว่า ๒ ชั้นขึ้นไป
๖.๗.๒ กิจการผลิตบรรจุภัณฑ์พลาสติกชนิดปลอดเชื้อ (Aseptic Plastics Packaging)	ต้องได้รับการรับรองมาตรฐานห้องปลอดเชื้อในระดับมาตรฐาน ISO 14611 ระดับ ๗ หรือมาตรฐาน Federal Standard 209 E Class 10000 ขึ้นไป หรือมาตรฐานสากลอื่นที่เทียบเท่า ภายใน ๒ ปี นับแต่วันครบเปิดดำเนินการ
๖.๗.๓ กิจการผลิตบรรจุภัณฑ์พลาสติกชนิดป้องกันไฟฟ้าสถิต (Antistatic Plastics Packaging)	ต้องได้รับการรับรองมาตรฐานห้องปลอดเชื้อในระดับมาตรฐาน ISO 14611 ระดับ ๗ หรือมาตรฐาน Federal Standard 209 E Class 10000 ขึ้นไป หรือมาตรฐานสากลอื่นที่เทียบเท่า ภายใน ๒ ปี นับแต่วันครบเปิดดำเนินการ
๖.๘ กิจการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกรีไซเคิล	ต้องมีกระบวนการขึ้นรูปจากเศษพลาสติกจากในประเทศเท่านั้น
๖.๑๐ กิจการผลิตยา	ต้องได้รับการรับรองมาตรฐาน GMP ตามแนวทาง PIC/S ภายใน ๒ ปี นับแต่วันครบเปิดดำเนินการ
๖.๑๔.๒ กิจการผลิตสิ่งพิมพ์ทั่วไป	
๖.๑๕ กิจการผลิตสิ่งปรุงแต่งสำหรับประพินร่างกาย เช่น สบู่ ยาระดม ยาสีฟัน เครื่องสำอาง เป็นต้น	ไม่ให้ได้รับลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ ๕๐ ของอัตราปกติ
๖.๑๖ กิจการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกสำหรับสินค้าอุปโภค เช่น บรรจุภัณฑ์พลาสติก เป็นต้น	ไม่ให้ได้รับลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ ๕๐ ของอัตราปกติ
๖.๑๗ กิจการผลิตสิ่งของจากเยื่อ หรือกระดาษ เช่น กล่องกระดาษ เป็นต้น	ไม่ให้ได้รับลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ ๕๐ ของอัตราปกติ

หมวด ๗ กิจการบริการและสาธารณูปโภค

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข
๗.๑.๓ กิจการสถานที่ตรวจปล่อยและบรรจุสินค้าเข้าสู่ตู้คอนเทนเนอร์เพื่อส่งออกหรือโรงพักสินค้าเพื่อตรวจปล่อยของขาเข้า และบรรจุของขาออกที่ขนส่งโดยระบบคอนเทนเนอร์นอกเขตท่าเทียบเรือ (รพท.) (Inland Container Depot : ICD)	ต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง
๗.๔.๑ กิจการศูนย์กระจายสินค้าด้วยระบบที่ทันสมัย (Distribution Center: DC)	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ต้องมีทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วไม่น้อยกว่า ๑๐ ล้านบาท ๒. ต้องจัดให้มีสถานที่จัดเก็บสินค้าควบคุมด้วยระบบคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย
๗.๔.๒ กิจการศูนย์กระจายสินค้านระหว่างประเทศด้วยระบบที่ทันสมัย (International Distribution Center: IDC)	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ต้องมีทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วไม่น้อยกว่า ๑๐ ล้านบาท ๒. ต้องจัดให้มีสถานที่จัดเก็บสินค้าควบคุมด้วยระบบคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย ๓. ต้องมีเงินลงทุน (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน) ไม่น้อยกว่า ๑๐๐ ล้านบาท ๔. ต้องกระจายสินค้าไปต่างประเทศตั้งแต่ ๑ ประเทศขึ้นไป
๗.๙.๑.๑ กิจการนิคมหรือเขตอุตสาหกรรม	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ต้องมีที่ดินไม่น้อยกว่า ๕๐๐ ไร่ ๒. ที่ดินที่เป็นที่ตั้งโรงงานต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ และไม่เกินร้อยละ ๗๕ ของพื้นที่ทั้งหมด ยกเว้นกรณีมีที่ดินทั้งหมดเกิน ๑,๐๐๐ ไร่ ให้กำหนดตามที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบ ๓. เงื่อนไขอื่นมีดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> ๓.๑ มาตรฐานของถนนหลัก <ul style="list-style-type: none"> - กรณีที่ดินเกินกว่า ๑,๐๐๐ ไร่ ขึ้นไป ต้องมีถนน ๔ ช่องทาง เขตทางไม่น้อยกว่า ๓๐ เมตร ผิวจราจรไม่น้อยกว่า ๑๔ เมตร มีเกาะกลางถนนและทางเท้าไม่น้อยกว่า ๒ เมตรต่อข้าง นอกจากนี้ต้องมีผิวทางหรือไหล่ทางกว้างเพียงพอที่จะให้รถยนต์จอดฉุกเฉิน - กรณีที่ดินเกินกว่า ๕๐๐-๑,๐๐๐ ไร่ ต้องมีถนน ๒ ช่องทาง เขตทางไม่น้อยกว่า ๒๐ เมตร ผิวจราจรไม่น้อยกว่า ๗ เมตร มีทางเท้าไม่น้อยกว่า ๒ เมตรต่อข้าง นอกจากนี้ต้องมีผิวทางหรือไหล่ทางกว้างเพียงพอที่จะให้รถยนต์จอดฉุกเฉิน ๓.๒ มาตรฐานของถนนสายรองต้องมีผิวจราจรไม่น้อยกว่า ๘.๕๐ เมตร ไหล่ถนนไม่น้อยกว่า ๒ เมตรต่อข้าง

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข
	<p>๓.๓ ระบบบำบัดน้ำเสียต้องเหมาะสมตามลักษณะสมบัติของน้ำเสีย และการบำบัดน้ำเสียต้องเป็นไปตามมาตรฐานน้ำทิ้งตามที่กฎหมายกำหนด โดยมีบ่อเก็บน้ำทิ้งหลังการบำบัดด้วย</p> <p>๓.๔ ระบบระบายน้ำเสียต้องแยกออกจากระบบระบายน้ำฝนโดยเด็ดขาด</p> <p>๓.๕ ต้องจัดให้มีที่รวบรวม จัดเก็บ และกำจัดขยะที่เหมาะสมตามที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบ</p> <p>๓.๖ โรงงานที่เข้าใช้พื้นที่ต้องเป็นโรงงานที่สอดคล้องกับอุตสาหกรรมเป้าหมายและอุตสาหกรรมต้องห้ามตามที่กำหนดไว้ในรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม ที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการผู้ชำนาญการของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <p>๓.๗ ต้องมีบริการสาธารณูปโภค โดยมีไฟฟ้า น้ำประปาและน้ำใช้ โทรศัพท์ และการไปรษณีย์แก่โรงงานอุตสาหกรรมที่เข้าไปอยู่ในเขตอุตสาหกรรมใช้ได้เพียงพอ</p> <p>๓.๘ ต้องจัดปรับปรุงที่ดินประมาณร้อยละ ๒๕ ของที่ดินทั้งหมดหรือตามจำนวนที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบให้มีความพร้อมในด้านบริการสาธารณูปโภคต่างๆ ภายในระยะเวลา ๒ ปี นับแต่วันที่ออกบัตรส่งเสริม</p>
<p>๗.๙.๑.๒ กิจการนิคมหรือเขตอุตสาหกรรม อัญมณีและเครื่องประดับ</p>	<p>๑. ต้องมีที่ดินไม่น้อยกว่า ๑๐๐ ไร่</p> <p>๒. ต้องมีพื้นที่สำหรับการประกอบอุตสาหกรรมที่เกี่ยวกับอัญมณีและเครื่องประดับไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ทั้งหมด</p> <p>๓. ต้องมีพื้นที่สำหรับการค้าขายอัญมณีและเครื่องประดับ</p> <p>๔. ต้องมีระบบรักษาความปลอดภัยที่เหมาะสม</p> <p>๕. ต้องมีห้องประชุมและห้องแสดงสินค้า รวมทั้งศูนย์ธุรกิจ</p>
<p>๗.๙.๑.๓ กิจการนิคมหรือเขตอุตสาหกรรม โลจิสติกส์ (Logistics Park)</p>	<p>๑. ต้องมีที่ดินไม่น้อยกว่า ๒๐๐ ไร่ และมีการลงทุนก่อสร้างคลังสินค้าให้เช่าหรือขาย โดยมีพื้นที่รวมกันไม่น้อยกว่า ๕๐,๐๐๐ ตารางเมตร</p> <p>๒. ต้องตั้งในพื้นที่รัศมีไม่เกิน ๕๐ กิโลเมตรจากบริเวณท่าเรือท่าอากาศยานด่านชายแดนศุลกากร สถานีตรวจปล่อยและบรรจุสินค้าเข้าตู้คอนเทนเนอร์ (Inland Container Depot: ICD) หรืออยู่ในเขตประกอบการเสรีหรือเขตปลอดอากร (Free Zone)</p> <p>๓. ต้องจัดให้มีพื้นที่บางส่วนหรือทั้งหมดเป็นเขตประกอบการเสรีหรือเขตปลอดอากร (Free Zone)</p>

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข
	<p>๔. ต้องจัดให้มีสถานีเปลี่ยนถ่ายขึ้น-ลงตู้คอนเทนเนอร์ หรือ สถานีรถบรรทุกและสถานีเก็บ และรับฝากตู้คอนเทนเนอร์ ไม่น้อยกว่า ๕๐ ตู้</p> <p>๕. ต้องมีระบบโทรคมนาคมหลักที่มีการวางสายสื่อสารแบบ ความเร็วสูงจากเขตอุตสาหกรรมโลจิสติกส์ไปยังศูนย์กลาง สื่อสารโทรคมนาคมในประเทศ และระหว่างประเทศ</p> <p>๖. ต้องมีผู้มีสัญชาติไทยถือหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๑ ของทุน จดทะเบียน</p> <p>๗. ต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>
๗.๒๒.๑ กิจการเฟอร์รี่ หรือเดินเรือท่องเที่ยว หรือให้เช่าเรือท่องเที่ยว	ต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง
๗.๒๒.๒ กิจการบริการที่จอดเรือท่องเที่ยว	ต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น อุปกรณ์ยกเรือ ที่จอด เรือบนบก โรงจอดเรือสำหรับซ่อมบำรุงเรือ เป็นต้น
๗.๒๒.๓ กิจการสวนสนุก	<p>๑. ต้องมีเงินลงทุน (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน) ไม่น้อยกว่า ๕๐๐ ล้านบาท</p> <p>๒. ส่วนประกอบของโครงการต้องได้รับความเห็นชอบจาก คณะกรรมการ</p>
๗.๒๒.๔ กิจการศูนย์แสดงศิลปวัฒนธรรมไทย หรือศูนย์ศิลปหัตถกรรมไทย	<p>๑. ต้องมีเงินลงทุน (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน) ไม่น้อยกว่า ๓๐ ล้านบาท</p> <p>๒. รูปแบบการแสดงต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ</p> <p>๓. ต้องมีผู้มีสัญชาติไทยถือหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๑ ของทุน จดทะเบียน</p>
๗.๒๒.๕ กิจการสวนสัตว์เปิด	<p>๑. ต้องมีเงินลงทุน (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน) ไม่น้อยกว่า ๕๐๐ ล้านบาท และต้องมีที่ดินไม่น้อยกว่า ๕๐๐ ไร่</p> <p>๒. ส่วนประกอบของโครงการต้องได้รับความเห็นชอบจาก คณะกรรมการ</p> <p>๓. ต้องจัดที่ดินเป็นพื้นที่สีเขียวและที่จอดรถอย่างละไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๕ ของที่ดินทั้งหมด</p>
๗.๒๒.๖ กิจการพิพิธภัณฑ์	ต้องมีเงินลงทุน (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน) ไม่น้อยกว่า ๓๐ ล้านบาท
๗.๒๓.๓ กิจการศูนย์แสดงสินค้านานาชาติ	<p>๑. ต้องมีพื้นที่แสดงสินค้าภายในอาคารไม่น้อยกว่า ๒๕,๐๐๐ ตารางเมตร</p> <p>๒. ต้องมีห้องสำหรับเจรจาธุรกิจทุกห้องแสดงสินค้า</p>
๗.๒๓.๔ กิจการศูนย์ฟื้นฟูสุขภาพ	<p>๑. ต้องใช้เทคโนโลยีทางการแพทย์ในการบำบัดและฟื้นฟูสุขภาพ</p> <p>๒. ต้องมีการจัดโปรแกรมการฟื้นฟูสุขภาพแบบต่อเนื่อง และมีการพักค้างคืนสำหรับผู้มาใช้บริการ</p>
๗.๒๔ กิจการพัฒนาอาคารสำหรับโรงงาน อุตสาหกรรมและ/หรือคลังสินค้า	ไม่ให้ได้รับลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ ๕๐ ของอัตราปกติ

ข้อ ๒ สิทธิและประโยชน์ที่ได้รับตามหลักเกณฑ์ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
ที่ ๗/๒๕๖๔ เรื่อง มาตรการส่งเสริมการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ

ข้อ ๓ ประกาศฉบับนี้ใช้กับโครงการที่ยื่นคำขอตั้งแต่วันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๔ ถึงวันทำการ
สุดท้ายของปี ๒๕๖๕

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการส่งเสริมการลงทุน

ภาคผนวกที่ 6.3 ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
ที่ ๗ /๒๕๖๔
เรื่อง มาตรการส่งเสริมการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ



ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

ที่ ๗ /๒๕๖๔

เรื่อง มาตรการส่งเสริมการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ

อนุสนธิประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ที่ ๒/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๗
เรื่อง นโยบายและหลักเกณฑ์การส่งเสริมการลงทุน

เพื่อให้การส่งเสริมการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษและส่งเสริมให้เกิดการกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในระดับภาคและระดับพื้นที่อย่างทั่วถึง อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๘ มาตรา ๓๑ และมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. ๒๕๒๐ คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงออกประกาศหลักเกณฑ์การให้การส่งเสริมการลงทุนตามมาตรการส่งเสริมการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ ดังนี้

ข้อ ๑ เขตเศรษฐกิจพิเศษ หมายความว่า พื้นที่ที่คณะรัฐมนตรีกำหนดให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ และกำหนดให้พื้นที่ดังกล่าวเป็นเขตส่งเสริมการลงทุน

ข้อ ๒ กรณีเป็นประเภทกิจการทั่วไปตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ๒/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๗ และตั้งในเขตเศรษฐกิจพิเศษให้ได้รับสิทธิและประโยชน์ ดังนี้

๒.๑ ให้ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร

๒.๒ ให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มเติมเป็นระยะเวลา ๓ ปี แต่รวมแล้วไม่เกิน ๘ ปี

๒.๓ หากเป็นกิจการในกลุ่ม A ๑ หรือ A ๒ ซึ่งได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นระยะเวลา ๘ ปีแล้ว ให้ได้สิทธิและประโยชน์เพิ่มเติมโดยให้ได้รับลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิที่ได้จากการลงทุนในอัตราร้อยละ ๕๐ ของอัตรากปกติเป็นระยะเวลา ๕ ปี นับจากวันสิ้นสุดระยะเวลาการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล

๒.๔ ให้ได้รับอนุญาตหักค่าขนส่ง ค่าไฟฟ้า และค่าประปา ๒ เท่าของค่าใช้จ่ายดังกล่าวเป็นระยะเวลา ๑๐ ปี นับตั้งแต่วันเริ่มมีรายได้จากการประกอบกิจการ

๒.๕ ให้ได้รับอนุญาตให้หักเงินลงทุนในการติดตั้งหรือก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก ร้อยละ ๒๕ ของเงินลงทุน นอกเหนือไปจากการหักค่าเสื่อมราคาตามปกติ

๒.๖ ให้ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบและวัสดุจำเป็นสำหรับส่วนที่ผลิตเพื่อการส่งออกเป็นระยะเวลา ๕ ปี

๒.๗ สิทธิและประโยชน์ที่มีใช้ภาษีอากร

- ข้อ ๓ กรณีเป็นกิจการเป้าหมายที่ตั้งในเขตเศรษฐกิจพิเศษ ให้ได้รับสิทธิและประโยชน์ ดังนี้
- ๓.๑ ให้ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร
 - ๓.๒ ให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นระยะเวลา ๘ ปี โดยจำกัดวงเงินไม่เกินร้อยละ ๑๐๐ ของเงินลงทุนไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน
 - ๓.๓ ให้ได้รับลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิที่ได้จากการลงทุนในอัตรา ร้อยละ ๕๐ ของอัตราปกติ เป็นระยะเวลา ๕ ปี นับจากวันสิ้นสุดระยะเวลาการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล
 - ๓.๔ ให้ได้รับอนุญาตหักค่าขนส่ง ค่าไฟฟ้า และค่าประปา ๒ เท่าของค่าใช้จ่ายดังกล่าว เป็นระยะเวลา ๑๐ ปี นับตั้งแต่วันเริ่มมีรายได้จากการประกอบกิจการ
 - ๓.๕ ให้ได้รับอนุญาตให้หักเงินลงทุนในการติดตั้งหรือก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก ร้อยละ ๒๕ ของเงินลงทุน นอกเหนือไปจากการหักค่าเสื่อมราคาตามปกติ
 - ๓.๖ ให้ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบและวัสดุจำเป็นสำหรับส่วนที่ผลิตเพื่อการส่งออกเป็นระยะเวลา ๕ ปี
 - ๓.๗ สิทธิและประโยชน์ที่มีใช้ภาษีอากร

ข้อ ๔ ประกาศฉบับนี้ใช้กับโครงการที่ยื่นคำขอรับการส่งเสริมตั้งแต่วันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๔ ถึงวันทำการสุดท้ายของปี ๒๕๖๕

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการส่งเสริมการลงทุน

ภาคผนวกที่ 6.4 ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
ที่ ๒ /๒๕๕๗
เรื่อง นโยบายและหลักเกณฑ์การส่งเสริมการลงทุน



ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

ที่ ๒ /๒๕๕๗

เรื่อง นโยบายและหลักเกณฑ์การส่งเสริมการลงทุน

ด้วยปัจจัยด้านเศรษฐกิจและการลงทุนทั้งภายในและภายนอกประเทศได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงเห็นสมควรให้ปรับปรุงนโยบายและหลักเกณฑ์การส่งเสริมการลงทุน ให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต รวมทั้งสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนา ประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายการพัฒนาภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และ ภาคบริการของประเทศ เพื่อให้ประเทศมีความสามารถในการแข่งขัน และมีการพัฒนาที่ยั่งยืนในระยะยาว

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. ๒๕๒๐ คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงกำหนดนโยบายและหลักเกณฑ์การส่งเสริมการลงทุน ดังนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกประกาศ ดังนี้

- ๑.๑ ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ๑/๒๕๔๓ ลงวันที่ ๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ เรื่อง นโยบายและหลักเกณฑ์การส่งเสริมการลงทุน
- ๑.๒ ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ๓/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ เรื่อง การให้สิทธิและประโยชน์เพิ่มเติมสำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาทักษะ เทคโนโลยี และ นวัตกรรม (Skill, Technology and Innovation: STI)
- ๑.๓ ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ๕/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ เรื่อง นโยบายส่งเสริมโครงการลงทุนต่อเนื่องระยะยาวสำหรับอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ และเครื่องใช้ไฟฟ้า
- ๑.๔ ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ๘/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๙ เรื่อง นโยบายส่งเสริมโครงการลงทุนต่อเนื่องระยะยาวที่มีการลงทุนสูงและมีความสำคัญ เป็นพิเศษสำหรับอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า
- ๑.๕ ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ๑/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๐ เรื่อง มาตรการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาาระหว่างภาคอุตสาหกรรม – สถาบันการศึกษา
- ๑.๖ ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ๖/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมการให้สิทธิและประโยชน์สำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาทักษะ เทคโนโลยี และนวัตกรรม (Skill, Technology and Innovation: STI)

- ๑.๗ ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ๑๐/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ เรื่อง ประเภท ขนาด เงื่อนไข และสิทธิประโยชน์ของแต่ละประเภทกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน
- ๑.๘ ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ๑๑/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ เรื่อง การให้สิทธิและประโยชน์เพิ่มเติมสำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาทักษะ เทคโนโลยี และ นวัตกรรม (Skill, Technology and Innovation: STI)

ข้อ ๒ บรรดาประกาศของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน หรือของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ที่ขัดหรือแย้งกับประกาศฉบับนี้ ให้ใช้ประกาศฉบับนี้แทน

ข้อ ๓ วิสัยทัศน์ของการส่งเสริมการลงทุน

คณะกรรมการได้กำหนดวิสัยทัศน์ของการส่งเสริมการลงทุน ดังนี้

“ส่งเสริมการลงทุนที่มีคุณค่า ทั้งในประเทศและการลงทุนของไทยในต่างประเทศ เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน ก้าวพ้นการเป็นประเทศที่มีรายได้ระดับปานกลาง (Middle Income Trap) และเติบโตอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

ข้อ ๔ นโยบายส่งเสริมการลงทุน

เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ คณะกรรมการจึงได้กำหนดนโยบายส่งเสริมการลงทุน ดังนี้

- ๔.๑ ส่งเสริมการลงทุนเพื่อพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา การสร้างนวัตกรรม การสร้างมูลค่าเพิ่มของภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ และการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตลอดจนส่งเสริมการแข่งขันที่เป็นธรรม และการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม
- ๔.๒ ส่งเสริมกิจการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และมีการประหยัดพลังงานหรือใช้พลังงานทดแทน เพื่อการเติบโตอย่างสมดุลและยั่งยืน
- ๔.๓ ส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มของการลงทุน (Cluster) ที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ และสร้างความเข้มแข็งของห่วงโซ่มูลค่า
- ๔.๔ ส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจท้องถิ่นที่เกื้อกูลต่อการสร้างความมั่นคงในพื้นที่
- ๔.๕ ส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยเฉพาะพื้นที่ชายแดน ทั้งในและนอกนิคมอุตสาหกรรม เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน และรองรับการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
- ๔.๖ ส่งเสริมการลงทุนของไทยในต่างประเทศ เพื่อพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจไทย และเพิ่มบทบาทของประเทศไทยในเวทีโลก

ข้อ ๕ ประเภทกิจการที่ให้การส่งเสริมการลงทุน

- ๕.๑ ให้ประเภทกิจการตามที่กำหนดไว้ในบัญชีประเภทกิจการท้ายประกาศนี้เป็นกิจการที่ให้การส่งเสริมการลงทุน
- ๕.๒ ให้กำหนดเงื่อนไข สิทธิและประโยชน์สำหรับโครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนตามที่ระบุไว้ในแต่ละประเภทกิจการนั้น
- ๕.๓ ให้กำหนดกิจการที่มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อประเทศเป็นพิเศษ ซึ่งจะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล โดยไม่กำหนดวงเงินภาษีเงินได้นิติบุคคลที่จะได้รับการยกเว้น ดังนี้
- ประเภท ๑.๓ กิจการปลูกไม้เศรษฐกิจ (ยกเว้นยูคาลิปตัส)
 - ประเภท ๓.๙ กิจการบริการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์
 - ประเภท ๔.๑๑.๑ กิจการผลิตลำตัวอากาศยาน ชิ้นส่วนลำตัวอากาศยาน ชิ้นส่วนสำคัญ เช่น เครื่องยนต์ ชิ้นส่วนอากาศยาน ใบพัด อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น
 - ประเภท ๕.๖ กิจการออกแบบทางอิเล็กทรอนิกส์
 - ประเภท ๕.๗ กิจการซอฟต์แวร์
 - ประเภท ๗.๑.๑.๑ กิจการผลิตพลังงานไฟฟ้าหรือพลังงานไฟฟ้าและไอน้ำจากขยะหรือเชื้อเพลิงจากขยะ (Refuse Derived Fuel)
 - ประเภท ๗.๘ กิจการบริการด้านจัดการพลังงาน (Energy Service Company: ESCO)
 - ประเภท ๗.๙.๒ กิจการนิคมหรือเขตอุตสาหกรรมด้านเทคโนโลยี
 - ประเภท ๗.๑๐ กิจการ Cloud Service
 - ประเภท ๗.๑๑ กิจการวิจัยและพัฒนา
 - ประเภท ๗.๑๒ กิจการเทคโนโลยีชีวภาพ (Biotechnology)
 - ประเภท ๗.๑๓ กิจการบริการออกแบบทางวิศวกรรม
 - ประเภท ๗.๑๔ กิจการบริการทดสอบทางวิทยาศาสตร์
 - ประเภท ๗.๑๕ กิจการบริการสอบเทียบมาตรฐาน
 - ประเภท ๗.๑๙ กิจการสถานฝึกฝนวิชาชีพ

ข้อ ๖ หลักเกณฑ์การอนุมัติโครงการ

คณะกรรมการมีหลักเกณฑ์ในการอนุมัติโครงการที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุน ดังนี้

- ๖.๑ การพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ
- ๖.๑.๑ ต้องมีมูลค่าเพิ่มไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ของรายได้ ยกเว้นกิจการเกษตรกรรมและผลิตผลจากการเกษตร กิจการอิเล็กทรอนิกส์และชิ้นส่วน และกิจการ ตัดโลหะ ต้องมีมูลค่าเพิ่มไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ของรายได้
- ๖.๑.๒ ต้องมีกรรมวิธีการผลิตที่ทันสมัย

๖.๑.๓ ต้องใช้เครื่องจักรใหม่ กรณีการใช้เครื่องจักรใช้แล้วจากต่างประเทศ มีหลักเกณฑ์ ดังนี้

- (๑) เครื่องจักรใช้แล้วที่จะได้รับอนุญาตให้ใช้ในโครงการ และให้นับเป็นเงินลงทุน สำหรับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล แต่ไม่ได้รับยกเว้นอากรขาเข้า ต้องมีอายุไม่เกิน ๕ ปี นับตั้งแต่ปีที่ผลิตถึงปีที่นำเข้า โดยต้องได้รับใบรับรองจากสถาบันที่เชื่อถือได้ในด้านประสิทธิภาพของเครื่องจักร ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการใช้พลังงาน รวมทั้งการประเมินราคาที่เหมาะสม
- (๒) สำหรับเครื่องจักรใช้แล้วที่มีอายุเกิน ๕ ปี แต่ไม่เกิน ๑๐ ปี นับตั้งแต่ปีที่ผลิตถึงปีที่นำเข้า ที่จะได้รับอนุญาตให้ใช้ในโครงการ และให้นับเป็นเงินลงทุน สำหรับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล แต่ไม่ได้รับยกเว้นอากรขาเข้า ได้แก่ เครื่องปั้นเท่านั้น โดยต้องได้รับใบรับรองจากสถาบันที่เชื่อถือได้ ในด้านประสิทธิภาพของเครื่องจักร ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการใช้พลังงาน รวมทั้งการประเมินราคาที่เหมาะสม
- (๓) สำหรับกิจการขนส่งทางเรือ กิจการขนส่งทางอากาศ และแม่พิมพ์ จะอนุญาตให้ใช้เครื่องจักรใช้แล้วที่มีอายุเกิน ๑๐ ปีในโครงการได้ตามความเหมาะสม โดยให้ได้รับยกเว้นอากรขาเข้า และให้นับเป็นเงินลงทุนสำหรับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล

ทั้งนี้ รายละเอียดให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานกำหนด

๖.๑.๔ โครงการที่มีเงินลงทุน (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน) ตั้งแต่ ๑๐ ล้านบาทขึ้นไป ต้องดำเนินการให้ได้รับใบรับรองระบบคุณภาพตามมาตรฐาน ISO 9000 หรือ ISO 14000 หรือมาตรฐานสากลอื่นที่เทียบเท่าภายใน ๒ ปี นับแต่วันครบเปิดดำเนินการ หากไม่สามารถดำเนินการได้ จะถูกเพิกถอนสิทธิและประโยชน์การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล ๑ ปี

๖.๑.๕ สำหรับกิจการที่ได้รับสัมปทาน และกิจการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ คณะกรรมการจะใช้แนวทางการพิจารณาตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๑ และวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๗ ดังนี้

- (๑) โครงการลงทุนของรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๒ จะไม่อยู่ในข่ายที่จะได้รับการส่งเสริม
- (๒) โครงการที่ได้รับสัมปทานที่เอกชนดำเนินการ โดยจะต้องโอนกรรมสิทธิ์ให้แก่รัฐ (Build Transfer Operate หรือ Build Operate Transfer) หน่วยงานของรัฐที่เป็นเจ้าของโครงการดังกล่าวที่ประสงค์จะให้ผู้ได้รับสัมปทานได้รับสิทธิและประโยชน์การส่งเสริมการลงทุน ต้องเสนอโครงการให้คณะกรรมการพิจารณาก่อนออกประกาศเชิญชวนเอกชนเข้าร่วมประมูล และในขั้นการ

ประมุข ต้องมีประกาศระบุโดยชัดเจนว่าเอกชนจะได้รับสิทธิและประโยชน์ใดบ้าง โดยในหลักการคณะกรรมการจะไม่ให้การส่งเสริม กรณีเอกชนต้องจ่ายผลตอบแทนให้แก่รัฐในการรับสัมปทาน เว้นแต่เป็นผลตอบแทนที่สมเหตุสมผลกับการลงทุนที่รัฐใช้ไปในโครงการนั้น

- (๓) โครงการของรัฐที่ให้เอกชนลงทุนและเป็นเจ้าของ (Build Own Operate) รวมทั้งให้เอกชนเช่าหรือบริหาร โดยจ่ายผลตอบแทนให้รัฐในลักษณะค่าเช่า คณะกรรมการจะพิจารณาให้การส่งเสริมตามหลักเกณฑ์ทั่วไป
- (๔) การแปรรูปจากรัฐวิสาหกิจเป็นบริษัทจำกัด ตามพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๒ หากต้องการขยายงาน จะขอรับการส่งเสริมได้เฉพาะส่วนที่ลงทุนเพิ่ม โดยจะได้รับสิทธิและประโยชน์ตามหลักเกณฑ์ทั่วไป

๖.๒ การป้องกันผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม

- ๖.๒.๑ ต้องมีแนวทางและมาตรการในการป้องกันและลดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่เพียงพอและมีประสิทธิภาพ สำหรับโครงการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม คณะกรรมการจะพิจารณาเป็นพิเศษในเรื่องสถานที่ตั้งและวิธีจัดการมลพิษ
- ๖.๒.๒ กรณีกิจการใดที่มีรายละเอียดโครงการ หรือกิจกรรมต่อเนื่อง ที่อยู่ในข่ายตามประเภทและขนาดโครงการที่ต้องทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ให้โครงการหรือกิจการนั้น ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยสิ่งแวดล้อม หรือตามมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องนั้นๆ ด้วย
- ๖.๒.๓ โครงการที่ตั้งในจังหวัดระยอง ต้องปฏิบัติตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ป.๑/๒๕๕๔ เรื่อง นโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรมในพื้นที่จังหวัดระยอง ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

๖.๓ เงินลงทุนขั้นต่ำ และความเป็นไปได้ของโครงการ

- ๖.๓.๑ ต้องมีเงินลงทุนขั้นต่ำของแต่ละโครงการไม่น้อยกว่า ๑ ล้านบาท (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน) เว้นแต่กรณีที่กำหนดไว้เป็นการเฉพาะในบัญชีประเภทกิจการที่ให้การส่งเสริมการลงทุนท้ายประกาศนี้

ทั้งนี้ สำหรับกลุ่มธุรกิจบริการที่ใช้ฐานความรู้เป็นปัจจัยหลักในการดำเนินธุรกิจ ให้พิจารณาเงินลงทุนขั้นต่ำจากเงินเดือนบุคลากรต่อปี ซึ่งจะกำหนดไว้เป็นการเฉพาะในบัญชีประเภทกิจการที่ให้การส่งเสริมการลงทุนท้ายประกาศนี้

- ๖.๓.๒ ต้องมีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนจดทะเบียนไม่เกิน ๓ ต่อ ๑ สำหรับโครงการริเริ่ม ส่วนโครงการขยาย จะพิจารณาตามความเหมาะสมเป็นรายกรณี
- ๖.๓.๓ โครงการที่มีเงินลงทุน (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน) มากกว่า ๗๕๐ ล้านบาท ต้องเสนอรายงานการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๗ หลักเกณฑ์การถือหุ้นของต่างชาติ

คณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์การถือหุ้นของต่างชาติสำหรับโครงการที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุน ดังนี้

- ๗.๑ โครงการลงทุนในกิจการตามที่ปรากฏในบัญชีหนึ่ง ท้ายพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๔๒ ต้องมีผู้มีสัญชาติไทยถือหุ้นรวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๑ ของทุนจดทะเบียน
- ๗.๒ โครงการลงทุนในกิจการตามที่ปรากฏในบัญชีสอง และบัญชีสาม ท้ายพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๔๒ อนุญาตให้ต่างชาติถือหุ้นข้างมากหรือทั้งสิ้นได้ เว้นแต่กรณีที่มีกฎหมายอื่นกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ
- ๗.๓ เมื่อมีเหตุผลอันสมควร คณะกรรมการอาจกำหนดสัดส่วนการถือหุ้นของต่างชาติเป็นการเฉพาะสำหรับกิจการที่ให้การส่งเสริมการลงทุนบางประเภท

ข้อ ๘ เขตส่งเสริมการลงทุน

คณะกรรมการกำหนดเขตส่งเสริมการลงทุน ดังนี้

- ๘.๑ พื้นที่ ๒๐ จังหวัดที่มีรายได้ต่อหัวต่ำ ได้แก่ กาฬสินธุ์ ชัยภูมิ นครพนม น่าน บึงกาฬ บุรีรัมย์ แพร่ มหาสารคาม มุกดาหาร แม่ฮ่องสอน ยโสธร ร้อยเอ็ด ศรีสะเกษ สกลนคร สระแก้ว สุโขทัย สุรินทร์ หนองบัวลำภู อุบลราชธานี และอำนาจเจริญ
- ๘.๒ เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
- ๘.๓ เขตวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Science and Technology Park) ที่ได้รับการส่งเสริมหรือได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

ข้อ ๙ หลักเกณฑ์การให้สิทธิและประโยชน์

คณะกรรมการกำหนดรูปแบบของการให้สิทธิและประโยชน์เป็น ๒ ประเภท ดังนี้

- ๙.๑ สิทธิและประโยชน์ตามประเภทกิจการ (Activity-based Incentives)

คณะกรรมการกำหนดสิทธิและประโยชน์ตามลำดับความสำคัญของประเภทกิจการ ๒ กลุ่ม ดังนี้

- ๙.๑.๑ กลุ่ม A ได้แก่ กลุ่มกิจการที่จะได้รับสิทธิและประโยชน์ด้านภาษีเงินได้นิติบุคคล เครื่องจักร วัตถุดิบ และสิทธิและประโยชน์ที่มีใช้ภาษีอากร แบ่งออกเป็น ๔ กลุ่ม ดังนี้

กลุ่ม A ๑ ให้ได้รับสิทธิและประโยชน์ ดังนี้

- ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นระยะเวลา ๘ ปี โดยไม่กำหนดวงเงินภาษีเงินได้นิติบุคคลที่จะได้รับการยกเว้น
- ยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร

- ยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็น สำหรับส่วนที่ผลิตเพื่อการส่งออกเป็นระยะเวลา ๑ ปี ทั้งนี้ คณะกรรมการจะพิจารณาขยายเวลาให้ตามความจำเป็นและเหมาะสม
- สิทธิและประโยชน์ที่มีใช้ภาษีอากร

กลุ่ม A ๒ ให้ได้รับสิทธิและประโยชน์ ดังนี้

- ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นระยะเวลา ๘ ปี เป็นสัดส่วนร้อยละ ๑๐๐ ของเงินลงทุน (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน)
- ยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร
- ยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็น สำหรับส่วนที่ผลิตเพื่อการส่งออกเป็นระยะเวลา ๑ ปี ทั้งนี้ คณะกรรมการจะพิจารณาขยายเวลาให้ตามความจำเป็นและเหมาะสม
- สิทธิและประโยชน์ที่มีใช้ภาษีอากร

กลุ่ม A ๓ ให้ได้รับสิทธิและประโยชน์ ดังนี้

- ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นระยะเวลา ๕ ปี เป็นสัดส่วนร้อยละ ๑๐๐ ของเงินลงทุน (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน) เว้นแต่กรณีที่ได้ระบุไว้เป็นการเฉพาะในบัญชีประเภทกิจการที่ให้การส่งเสริมการลงทุนว่า ให้ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล โดยไม่กำหนดวงเงินภาษีเงินได้นิติบุคคลที่จะได้รับการยกเว้น
- ยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร
- ยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็น สำหรับส่วนที่ผลิตเพื่อการส่งออกเป็นระยะเวลา ๑ ปี ทั้งนี้ คณะกรรมการจะพิจารณาขยายเวลาให้ตามความจำเป็นและเหมาะสม
- สิทธิและประโยชน์ที่มีใช้ภาษีอากร

กลุ่ม A ๔ ให้ได้รับสิทธิและประโยชน์ ดังนี้

- ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นระยะเวลา ๓ ปี เป็นสัดส่วนร้อยละ ๑๐๐ ของเงินลงทุน (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน)
- ยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร
- ยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็น สำหรับส่วนที่ผลิตเพื่อการส่งออกเป็นระยะเวลา ๑ ปี ทั้งนี้ คณะกรรมการจะพิจารณาขยายเวลาให้ตามความจำเป็นและเหมาะสม
- สิทธิและประโยชน์ที่มีใช้ภาษีอากร

๙.๑.๒ กลุ่ม B ได้แก่ กลุ่มกิจการที่จะได้รับสิทธิและประโยชน์เฉพาะด้านเครื่องจักร
วัตถุดิบ และสิทธิและประโยชน์ที่มีใช้ภาษีอากร แบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ

กลุ่ม B ๑ ให้ได้รับสิทธิและประโยชน์ ดังนี้

- ยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร
- ยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็น สำหรับส่วนที่ผลิตเพื่อการส่งออกเป็นระยะเวลา ๑ ปี ทั้งนี้ คณะกรรมการจะพิจารณาขยายเวลาให้ตามความจำเป็นและเหมาะสม
- สิทธิและประโยชน์ที่มีใช้ภาษีอากร

กลุ่ม B ๒ ให้ได้รับสิทธิและประโยชน์ ดังนี้

- ยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็น สำหรับส่วนที่ผลิตเพื่อการส่งออกเป็นระยะเวลา ๑ ปี ทั้งนี้ คณะกรรมการจะพิจารณาขยายเวลาให้ตามความจำเป็นและเหมาะสม
- สิทธิและประโยชน์ที่มีใช้ภาษีอากร

๙.๒ สิทธิและประโยชน์เพิ่มเติมตามคุณค่าของโครงการ (Merit-based Incentives)

เพื่อจูงใจและกระตุ้นให้มีการลงทุนหรือการใช้จ่ายในกิจกรรมที่จะเป็นประโยชน์ต่อประเทศหรืออุตสาหกรรมโดยรวมมากขึ้น คณะกรรมการจึงกำหนดสิทธิและประโยชน์เพิ่มเติมตามคุณค่าของโครงการ ดังนี้

๙.๒.๑ สิทธิและประโยชน์เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาความสามารถในการแข่งขัน

กรณีที่ได้ลงทุนหรือมีค่าใช้จ่าย ดังนี้

- (๑) การวิจัยและพัฒนา เทคโนโลยีและนวัตกรรม ทั้งการดำเนินการเอง หรือการว่าจ้างผู้อื่นในประเทศ หรือการร่วมวิจัยและพัฒนา กับองค์กรในต่างประเทศ
- (๒) การสนับสนุนกองทุนด้านการพัฒนาเทคโนโลยีและบุคลากร สถาบันการศึกษา ศูนย์ฝึกอบรมเฉพาะทาง สถาบันวิจัย หรือหน่วยงานของภาครัฐในประเทศ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตามที่คณะกรรมการเห็นชอบ
- (๓) ค่าธรรมเนียมการใช้สิทธิเทคโนโลยีที่พัฒนาจากแหล่งในประเทศ
- (๔) การฝึกอบรมด้านเทคโนโลยีขั้นสูง
- (๕) การพัฒนาผู้ผลิตวัตถุดิบหรือชิ้นส่วนในประเทศ (Local Supplier) ที่มีผู้มีสัญชาติไทยถือหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๑ ของทุนจดทะเบียน ในส่วนที่เกี่ยวกับการฝึกอบรมด้านเทคโนโลยีขั้นสูง และการให้ความช่วยเหลือด้านเทคนิค หรือ
- (๖) การออกแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ ทั้งการดำเนินการเอง หรือการว่าจ้างผู้อื่นในประเทศ ตามที่คณะกรรมการเห็นชอบ

ทั้งนี้ รายละเอียดให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานกำหนด

สิทธิและประโยชน์ที่จะได้รับเพิ่มเติม ดังนี้

- (๑) หากมีการลงทุนหรือมีค่าใช้จ่ายข้างต้นรวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑ ของยอดขายรวมใน ๓ ปีแรก หรือน้อยกว่า ๒๐๐ ล้านบาท แล้วแต่มูลค่าใดต่ำกว่า ให้ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มเติมอีก ๑ ปี แต่รวมแล้วไม่เกิน ๘ ปี
- (๒) หากมีการลงทุนหรือมีค่าใช้จ่ายข้างต้นรวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒ ของยอดขายรวมใน ๓ ปีแรก หรือน้อยกว่า ๔๐๐ ล้านบาท แล้วแต่มูลค่าใดต่ำกว่า ให้ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มเติมอีก ๒ ปี แต่รวมแล้วไม่เกิน ๘ ปี
- (๓) หากมีการลงทุนหรือมีค่าใช้จ่ายข้างต้นรวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓ ของยอดขายรวมใน ๓ ปีแรก หรือน้อยกว่า ๖๐๐ ล้านบาท แล้วแต่มูลค่าใดต่ำกว่า ให้ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มเติมอีก ๓ ปี แต่รวมแล้วไม่เกิน ๘ ปี

ทั้งนี้ จำนวนภาษีเงินได้นิติบุคคลที่จะได้รับการยกเว้นเพิ่มเติม คิดเป็นร้อยละ ๒๐๐ ของเงินลงทุนและค่าใช้จ่ายตามข้อ ๙.๒.๑ (๑) และคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ของเงินลงทุนและค่าใช้จ่ายตามข้อ ๙.๒.๑ (๒ - ๖)

๙.๒.๒ สิทธิและประโยชน์เพิ่มเติมเพื่อกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค

หากตั้งสถานประกอบการในเขตส่งเสริมการลงทุนตามข้อ ๘.๑ ให้ได้รับสิทธิและประโยชน์เพิ่มเติม ดังนี้

- (๑) ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มเติมอีก ๓ ปี แต่รวมแล้วไม่เกิน ๘ ปี ทั้งนี้ หากเป็นกิจการในกลุ่ม A ๑ หรือ A ๒ ซึ่งได้รับสิทธิและประโยชน์การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นระยะเวลา ๘ ปี จะให้ได้รับการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิที่ได้จากการลงทุนในอัตราร้อยละ ๕๐ ของอัตราปกติ เป็นระยะเวลา ๕ ปี นับแต่วันที่กำหนดระยะเวลาการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสิ้นสุดลง
- (๒) อนุญาตให้หักค่าขนส่ง ค่าไฟฟ้า และค่าประปา ๒ เท่า เป็นระยะเวลา ๑๐ ปี นับแต่วันที่เริ่มมีรายได้จากกิจการที่ได้รับการส่งเสริม
- (๓) อนุญาตให้หักค่าติดตั้งหรือก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกจากกำไรสุทธิร้อยละ ๒๕ ของเงินที่ลงทุนในกิจการที่ได้รับการส่งเสริม โดยผู้ได้รับการส่งเสริมจะเลือกหักจากกำไรสุทธิของปีใดปีหนึ่งหรือหลายปีก็ได้ ภายใน ๑๐ ปี นับแต่วันที่เริ่มมีรายได้จากกิจการที่ได้รับการส่งเสริม ทั้งนี้ นอกเหนือไปจากการหักค่าเสื่อมราคาตามปกติ

๙.๒.๓ สิทธิและประโยชน์เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรม

หากตั้งสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมหรือเขตอุตสาหกรรมที่ได้รับ การส่งเสริม ให้ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มเติมอีก ๑ ปี แต่รวมแล้วไม่เกิน ๘ ปี

ทั้งนี้ ไม่รวมถึงประเภทกิจการที่มีเงื่อนไขบังคับว่าต้องตั้งในนิคมอุตสาหกรรมหรือเขตอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม

๙.๒.๔ ผู้ที่สามารถขอรับสิทธิและประโยชน์เพิ่มเติมตามคุณค่าของโครงการ

(๑) สำหรับกิจการกลุ่ม A ผู้ที่ประสงค์จะขอรับสิทธิและประโยชน์เพิ่มเติมสามารถขอรับสิทธิและประโยชน์เพิ่มเติมพร้อมกับการยื่นคำขอรับการส่งเสริม หรือภายหลังจากที่ได้รับการส่งเสริมแล้วก็ได้

ในกรณีที่ยื่นเรื่องภายหลังจากที่ได้รับการส่งเสริมแล้ว ผู้ได้รับการส่งเสริมสามารถขอรับสิทธิและประโยชน์เพิ่มเติม ไม่ว่าจะมียรายได้จากการประกอบกิจการนั้นแล้วหรือไม่ โดยในวันที่ยื่นขอรับสิทธิและประโยชน์เพิ่มเติม ต้องมีสิทธิและประโยชน์การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลตามมาตรา ๓๑ เหลืออยู่ ทั้งระยะเวลาและวงเงินที่ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล

(๒) สำหรับกิจการกลุ่ม B สามารถขอรับสิทธิและประโยชน์เพิ่มเติมตามคุณค่าของโครงการ เฉพาะสิทธิและประโยชน์เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาความสามารถในการแข่งขันตามข้อ ๙.๒.๑ และสิทธิและประโยชน์เพิ่มเติมเพื่อกระจายความเจริญสู่ภูมิภาคตามข้อ ๙.๒.๒ โดยต้องขอรับสิทธิและประโยชน์เพิ่มเติมพร้อมกับการยื่นคำขอรับการส่งเสริมเท่านั้น เว้นแต่เป็นกิจการที่มีเงื่อนไขระบุไว้เป็นการเฉพาะในบัญชีประเภทกิจการที่ให้การส่งเสริมการลงทุนว่าไม่ได้รับสิทธิและประโยชน์เพิ่มเติมตามหลักเกณฑ์นี้

ข้อ ๑๐ สิทธิและประโยชน์กรณีการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต

เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตและพัฒนาความสามารถในการแข่งขัน คณะกรรมการจึงอนุญาตให้โครงการที่ได้รับการส่งเสริมสามารถนำเข้าเครื่องจักรตลอดระยะเวลาที่ได้รับการส่งเสริม โดยได้รับยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร ในกรณีดังต่อไปนี้

๑๐.๑ เครื่องจักรที่ใช้ในการวิจัยและพัฒนา

๑๐.๒ เครื่องจักรที่ใช้ในการป้องกันหรือกำจัดมลพิษ

๑๐.๓ เครื่องจักรที่ใช้ในโครงการผลิตผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์และชิ้นส่วน เพื่อปรับปรุงและทดแทนเครื่องจักรเดิม หรือเพื่อเพิ่มกำลังการผลิตในโครงการเดิม ไม่ว่าจะได้รับอนุญาตให้เปิดดำเนินการแล้วหรือไม่ก็ตาม

ข้อ ๑๑ การขอใช้สิทธิและประโยชน์ด้านภาษีเงินได้นิติบุคคล

เนื่องจากการให้สิทธิและประโยชน์ด้านภาษีอากรต้องดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถตรวจสอบได้ว่าการใช้สิทธิและประโยชน์มีความถูกต้องและสอดคล้องกับเงื่อนไขการให้การส่งเสริม และสามารถประเมินความคุ้มค่าของการส่งเสริมการลงทุนได้อย่างชัดเจน จึงกำหนดให้ผู้ได้รับการส่งเสริมต้องรายงานผลการดำเนินงานของโครงการต่อสำนักงาน เพื่อให้สำนักงานได้มีการตรวจสอบก่อนการพิจารณาอนุญาตให้ใช้สิทธิและประโยชน์ด้านภาษีเงินได้นิติบุคคลในปีนั้นๆ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานกำหนด

ข้อ ๑๒ บทเฉพาะกาล

ผู้ได้รับการส่งเสริมที่ได้ยื่นคำขอรับการส่งเสริมตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ๕/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ เรื่อง นโยบายส่งเสริมโครงการลงทุนต่อเนื่องระยะยาวสำหรับอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า หรือประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ๘/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๙ เรื่อง นโยบายส่งเสริมโครงการลงทุนต่อเนื่องระยะยาวที่มีการลงทุนสูงและมีความสำคัญเป็นพิเศษสำหรับอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า ภายหลังจากที่ประกาศฉบับนี้มีผลใช้บังคับ ให้ยังคงได้รับสิทธิและประโยชน์ตามประกาศดังกล่าวต่อไปแล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๓ ประกาศฉบับนี้ให้มีผลใช้บังคับกับคำขอรับการส่งเสริมที่ยื่นตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

พลเอก



(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

ประธานกรรมการส่งเสริมการลงทุน

บัญชีประเภทกิจการที่ให้การส่งเสริมการลงทุน

หมวด ๑ เกษตรกรรมและผลิตผลจากการเกษตร

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	สิทธิและประโยชน์
๑.๑ กิจการผลิตปุ๋ยชีวภาพ ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยอินทรีย์เคมีนาโน และสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชชีวภัณฑ์	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ผลิตภัณฑ์ปุ๋ยชีวภาพ ปุ๋ยอินทรีย์ และปุ๋ยอินทรีย์เคมีนาโน ต้องได้รับการขึ้นทะเบียนและใบอนุญาตผลิตปุ๋ยเพื่อการค้าจากกรมวิชาการเกษตร ๒. ผลิตภัณฑ์สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช ต้องได้รับการขึ้นทะเบียน และใบอนุญาตผลิตสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชจากกรมวิชาการเกษตร ๓. ต้องใช้หัวเชื้อ หรือนวัตกรรมที่มีเอกสารเชิงวิชาการสนับสนุน 	A ๓
๑.๒ กิจการปรับปรุงพันธุ์พืช หรือสัตว์ (ที่ไม่เข้าข่ายกิจการเทคโนโลยีชีวภาพ)	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ต้องมีกิจกรรมการวิจัยและพัฒนาในโครงการ ๒. สำหรับการปรับปรุงพันธุ์พืชที่มีความอ่อนไหว ตามนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ต้องมีผู้มีสัญชาติไทยถือหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๑ ของทุนจดทะเบียน ๓. รายได้จากการขยายพันธุ์พืช อันเกิดจากการปรับปรุงพันธุ์พืชในกิจการที่ได้รับการส่งเสริม ถือเป็นรายได้ที่ได้รับการส่งเสริม ทั้งนี้ ไม่รวมถึง การขยายพันธุ์มันสำปะหลัง 	A ๓
๑.๓ กิจการปลูกไม้เศรษฐกิจ (ยกเว้นยูคาลิปตัส)	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ต้องมีพื้นที่เพาะปลูกในบริเวณใกล้เคียงกันไม่น้อยกว่า ๓๐๐ ไร่ โดยมีพื้นที่ติดกันไม่น้อยกว่า ๕๐ ไร่ ๒. ต้องมีกิจกรรมการวิจัยและพัฒนาในโครงการ ๓. ต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 	A ๑
๑.๔ กิจการอบพืชและไซโล		B ๑
๑.๕ กิจการขยายพันธุ์สัตว์หรือเลี้ยงสัตว์ ๑.๕.๑ กิจการขยายพันธุ์ปลูสัตว์หรือสัตว์น้ำ	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ต้องใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น ใช้โรงเรือนระบบปิด มีระบบระบายอากาศ เพื่อให้อากาศในโรงเรือนอยู่ในสภาวะที่เหมาะสมตลอดเวลา มีระบบการให้น้ำและอาหารอัตโนมัติ มีมาตรการและระบบป้องกันพาหะนำโรคเข้าสู่ฟาร์ม มีระบบเซ็นเซอร์ การตรวจนับจำนวนสัตว์ เป็นต้น ๒. ต้องมีระบบการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) ๓. ไม่ให้การส่งเสริมโครงการที่นำไขพันธุ์มาฟักให้เป็นลูกสัตว์ โดยไม่มีกระบวนการเลี้ยงพ่อแม่พันธุ์ 	A ๔

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	สิทธิและประโยชน์
๑.๕.๒ กิจการเลี้ยงปลุสัต์ว์หรือสัตว์น้ำ (ยกเว้นกุ้ง)	๑. ต้องมีการขยายพันธุ์สัตว์ในโครงการด้วย ๒. ต้องใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น ใช้โรงเรือนระบบปิด มีระบบระบายอากาศเพื่อให้อากาศในโรงเรือนอยู่ในสภาวะที่เหมาะสมตลอดเวลา มีระบบการให้น้ำและอาหารอัตโนมัติ และมีมาตรการและระบบป้องกันพาหะนำโรคเข้าสู่ฟาร์ม มีระบบเซ็นเซอร์การตรวจนับจำนวนสัตว์และระบบป้องกันและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ เป็นต้น ๓. ต้องมีระบบการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability)	A ๔
๑.๖ กิจการฆ่าและชำแหละสัตว์	๑. ต้องมีกระบวนการผลิตที่ทันสมัย เช่น มีระบบทำให้สัตว์สลบ รวบรวมสัตว์ ห้องเย็น ระบบลดอุณหภูมิ การตรวจสอบคุณภาพเนื้อสัตว์ และการตรวจสอบสิ่งปลอมปน เป็นต้น ๒. ต้องมีระบบการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability)	A ๔
๑.๗ กิจการประมงน้ำจืด	๑. เรือประมงอวนล้อมจับ ต้องมีขนาด ๕๐๐ ตันกรอสขึ้นไป ๒. เรือประมงเบ็ดราว ต้องมีขนาด ๑๕๐ ตันกรอสขึ้นไป ๓. ต้องมีอุปกรณ์ช่วยเดินเรือ อุปกรณ์หาฝูงปลา และอุปกรณ์ติดตามตำแหน่งเรือ	A ๓
๑.๘ กิจการตัดคุณภาพ บรรจุ และเก็บรักษาพืช ผัก ผลไม้ หรือดอกไม้	๑. กรณีใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เช่น การใช้ระบบเซ็นเซอร์ตรวจสอบเนื้อในผลไม้ การใช้คลื่นความถี่วิทยุในการกำจัดแมลง การใช้ Nuclear Magnetic Resonance เป็นต้น ๒. กรณีใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น การใช้เครื่องคัดแยกสีเมล็ดพืช การอบไอน้ำฆ่าเชื้อแมลงวันผลไม้ การเคลือบผิวเมล็ดพืช เป็นต้น ๓. กิจการตัดคุณภาพข้าวต้องใช้เทคโนโลยีขั้นสูงเท่านั้น	A ๒ A ๓
๑.๙ กิจการผลิตแปงแปรรูป (ไมดิไฟด์สตาร์ช) หรือแปงจากพืชที่มีคุณสมบัติพิเศษ		A ๓
๑.๑๐ กิจการผลิตน้ำมันหรือไขมันจากพืชหรือสัตว์ (ยกเว้นน้ำมันจากถั่วเหลือง)	๑. ผลิตภัณฑ์น้ำมันดิบและน้ำมันกึ่งบริสุทธิ์จากพืช ต้องเริ่มต้นจากผลิตผลทางการเกษตร ๒. ผลิตภัณฑ์น้ำมันบริสุทธิ์จากพืช ต้องเริ่มต้นจากผลิตผลทางการเกษตร หรือน้ำมันดิบ	A ๓

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	สิทธิและประโยชน์
๑.๑๑ กิจการผลิตสารสกัดจากวัตถุดิบทางธรรมชาติ หรือผลิตภัณฑ์จากสารสกัดจากวัตถุดิบทางธรรมชาติ (ยกเว้นยาสมุนไพร ยาสีฟัน และเครื่องสำอาง)		A ๔
๑.๑๒ กิจการผลิตสารออกฤทธิ์ (Active Ingredient) จากวัตถุดิบทางธรรมชาติ	ต้องมีการสนับสนุนด้านการศึกษาทางวิชาการเรื่องการออกฤทธิ์ และความเป็นพิษ	A ๒
๑.๑๓ กิจการฟอกหนังสัตว์ หรือแต่งสำเร็จหนังสัตว์	๑. ต้องใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เช่น ลดการใช้สารเคมี หรือนำเอนไซม์ หรือตัวเร่งชีวภาพ (Biological Catalyst) มาใช้ทดแทนการใช้สารเคมี เป็นต้น ๒. เฉพาะกิจการฟอกหนังสัตว์ ต้องตั้งในนิคมหรือเขตอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม	A ๓
๑.๑๔ กิจการผลิตผลิตภัณฑ์จากยางธรรมชาติ (ยกเว้นยางรัดของ ลูกโป่ง และแหวนยาง) ๑.๑๔.๑ กิจการแปรรูปยางขั้นต้น ๑.๑๔.๒ กิจการผลิตผลิตภัณฑ์จากยางธรรมชาติ		A ๔ A ๒
๑.๑๕ กิจการผลิตผลิตภัณฑ์จากผลพลอยได้หรือเศษวัสดุทางการเกษตร (ยกเว้นที่มีขั้นตอนการผลิตไม่ซับซ้อน เช่น อบแห้งตากแห้ง เป็นต้น)		A ๔
๑.๑๖ กิจการผลิตเชื้อเพลิงจากผลผลิตทางการเกษตร รวมทั้งเศษวัสดุ หรือขยะ หรือของเสียที่ได้จากผลผลิตทางการเกษตร ๑.๑๖.๑ กิจการผลิตเชื้อเพลิงจากผลผลิตทางการเกษตร ๑.๑๖.๒ กิจการผลิตเชื้อเพลิงจากเศษวัสดุ หรือขยะ หรือของเสียที่ได้จากผลผลิตทางการเกษตร (เช่น Biomass to Liquid (BTL) ก๊าซชีวภาพจากน้ำเสีย) ๑.๑๖.๓ กิจการผลิตเชื้อเพลิงชีวมวลอัด		A ๒ A ๒ A ๓

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	สิทธิและประโยชน์
๑.๑๗ กิจการผลิตหรือถนอมอาหาร เครื่องดื่ม วัตถุเจือปนอาหาร (Food Additive) หรือสิ่งปรุงแต่งอาหาร (Food Ingredient) โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย (ยกเว้น น้ำดื่ม ไอศกรีม ลูกอม ช็อคโกแลต หมากฝรั่ง น้ำตาล น้ำอัดลม เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เครื่องดื่มที่มีคาเฟอีน แป้งจากพืช เบเกอรี่ บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ชุปไก่สกัด และรังนก)	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ไม่ให้การส่งเสริมโครงการที่มีเฉพาะ กระบวนการผสม หรือทำให้เจือจางเท่านั้น ๒. สำหรับโครงการที่มีกระบวนการหมัก ต้องใช้หัวเชื้อที่ผ่านการศึกษาวิจัยมาแล้ว 	A ๓
๑.๑๘ กิจการผลิตอาหารทางการแพทย์ (Medical Food) หรือผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร (Food Supplement)	<ol style="list-style-type: none"> ๑. สำหรับกิจการผลิตอาหารทางการแพทย์ ต้องได้รับการขึ้นทะเบียน "อาหารทางการแพทย์" จากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา หรือหน่วยงานอื่นที่เป็นมาตรฐานสากล ๒. สำหรับกิจการผลิตผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร <ol style="list-style-type: none"> ๒.๑ ต้องได้รับการขึ้นทะเบียน "ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร" จากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา หรือหน่วยงานอื่นที่เป็นมาตรฐานสากล ๒.๒ ต้องมีกระบวนการสกัดเพื่อให้ได้ Active Ingredient 	A ๒
๑.๑๙ กิจการห้องเย็น หรือกิจการห้องเย็นและขนส่งห้องเย็น		B ๑
๑.๒๐ กิจการศูนย์กลางการค้าสินค้าเกษตร	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ต้องมีที่ดินไม่น้อยกว่า ๕๐ ไร่ ๒. ต้องมีพื้นที่สำหรับประกอบกิจการ และบริการเกี่ยวกับสินค้าเกษตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ของพื้นที่ทั้งหมด โดยต้องจัดให้มีพื้นที่สำหรับแสดง หรือซื้อขายสินค้าเกษตร ศูนย์ประมวลสินค้า ห้องเย็น และคลังสินค้า ๓. ต้องให้บริการตรวจสอบ คัดคุณภาพ และตรวจสอบสารพิษตกค้าง 	A ๓

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	สิทธิและประโยชน์
๒.๘ กิจการผลิตเหล็กชั้นกลาง ได้แก่ Slab, Billet และ Bloom	๑. กรณีมีขั้นตอนการผลิตต่อเนื่องจากการผลิตเหล็กชั้นต้นในโครงการเดียวกัน ๒. กรณีมีเฉพาะขั้นตอนการผลิตเหล็กชั้นกลาง	A ๒ A ๔
<p>๒.๙ กิจการผลิตเหล็กชั้นปลาย</p> <p>๒.๙.๑ กิจการผลิตเหล็กชั้นปลายคุณภาพสูงชนิดเหล็กทนแรงดึงสูง (High Tensile Strength Steel)</p> <p>๒.๙.๒ กิจการผลิตเหล็กชั้นปลายที่มีขั้นตอนการผลิตต่อเนื่องจากการผลิตเหล็กชั้นต้น และชั้นกลางในโครงการเดียวกัน</p> <p>๒.๙.๓ กิจการผลิตเหล็กทรงยาวสำหรับงานอุตสาหกรรม ได้แก่ เหล็กรูปพรรณ เหล็กเพลลา เหล็กลวด และลวดเหล็ก</p> <p>๒.๙.๔ กิจการผลิตเหล็กทรงยาวสำหรับงานก่อสร้าง ได้แก่ เหล็กรูปพรรณ เหล็กเพลลา เหล็กลวด และลวดเหล็ก</p> <p>๒.๙.๕ กิจการผลิตเหล็กทรงแบนสำหรับงานอุตสาหกรรม ได้แก่ เหล็กแผ่นรีดร้อนหรือรีดเย็น เหล็กแผ่นหนา เหล็กแผ่นรีดร้อนหรือรีดเย็น และเหล็กแผ่นเคลือบ</p> <p>๒.๙.๖ กิจการผลิตเหล็กทรงแบนสำหรับงานก่อสร้าง ได้แก่ เหล็กแผ่นรีดร้อนหรือรีดเย็น เหล็กแผ่นหนา เหล็กแผ่นรีดร้อนหรือรีดเย็น และเหล็กแผ่นเคลือบ</p> <p>๒.๙.๗ กิจการผลิตแผ่นเหล็กรีดเย็นเคลือบดีบุก (Tin Mill Black Plate)</p> <p>๒.๙.๘ กิจการผลิตเหล็กแผ่นรีดเย็นชนิด Electrical Steel</p>	<p>ต้องมีค่า Ultimate Tensile Strength (UTS) มากกว่า ๗๐๐ เมกะปาสคาล (MPa) ขึ้นไป</p>	<p>A ๒</p> <p>A ๒</p> <p>A ๔</p> <p>B ๑</p> <p>A ๔</p> <p>B ๑</p> <p>A ๓</p> <p>A ๓</p>
<p>๒.๑๐ กิจการผลิตท่อเหล็ก หรือท่อเหล็กไร้สนิม</p> <p>๒.๑๐.๑ กิจการผลิตท่อเหล็กชนิดไร้ตะเข็บหรือลวดตะเข็บภายใน</p> <p>๒.๑๐.๒ กิจการผลิตท่อเหล็กอื่นๆ</p>		<p>A ๓</p> <p>B ๑</p>

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	สิทธิและ ประโยชน์
๒.๑๑ กิจการผลิตผงโลหะ (ยกเว้นผงโลหะ สำหรับงานขัดผิว (Shot Blasting))		A ๓
๒.๑๒ กิจการผลิตเฟอร์โรอัลลอย		A ๔
๒.๑๓ กิจการผลิตชิ้นส่วนเหล็กหล่อ ๒.๑๓.๑ กิจการผลิตชิ้นส่วนเหล็กหล่อ เหนียว ๒.๑๓.๒ กิจการผลิตชิ้นส่วนเหล็กหล่อ อื่นๆ	ต้องใช้เตาหลอมแบบ Induction Furnace	A ๒ A ๓
๒.๑๔ กิจการผลิตชิ้นส่วนเหล็กทุบ		A ๓
๒.๑๕ กิจการรีด ดึง หล่อ หรือทุบโลหะที่มีไข เหล็ก		A ๔
๒.๑๖ กิจการตัดโลหะ	ไม่สามารถขอรับสิทธิและประโยชน์เพิ่มเติมตาม คุณค่าของโครงการได้	B ๒

หมวด ๓ อุตสาหกรรมเบา

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	สิทธิและประโยชน์
๓.๑ กิจการผลิตผลิตภัณฑ์สิ่งทอหรือชิ้นส่วน ๓.๑.๑ กิจการผลิตเส้นใยธรรมชาติ หรือเส้นใยประดิษฐ์ ๓.๑.๑.๑ กิจการผลิตเส้นใยที่มีคุณสมบัติพิเศษ (Technical Fiber หรือ Functional Fiber) ๓.๑.๑.๒ กิจการผลิตเส้นใยรีไซเคิล (Recycled Fiber) ๓.๑.๑.๓ กิจการผลิตเส้นใยอื่นๆ	ต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ และสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ เป็นต้น ต้องใช้เศษวัสดุของเสียที่เกิดขึ้นในประเทศเท่านั้น	A ๒ A ๔ B ๑
๓.๑.๒ กิจการผลิตด้ายหรือผ้า ๓.๑.๒.๑ กิจการผลิตด้ายหรือผ้าที่มีคุณสมบัติพิเศษ (Functional Yarn หรือ Functional Fabric) ๓.๑.๒.๒ กิจการผลิตด้ายหรือผ้าอื่นๆ	ต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ และสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ เป็นต้น ๑. กรณีมีการลงทุนหรือมีค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยหรือออกแบบ หรือพัฒนาผลิตภัณฑ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๐.๕ ของยอดขายรวมใน ๓ ปีแรก ๒. กรณีไม่มีการลงทุนหรือค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยหรือออกแบบ หรือพัฒนาผลิตภัณฑ์ หรือมีการลงทุน หรือมีค่าใช้จ่ายดังกล่าวไม่น้อยกว่าร้อยละ ๐.๕ ของยอดขายรวมใน ๓ ปีแรก	A ๓ A ๔ B ๑
๓.๑.๓ กิจการฟอกย้อมและแต่งสำเร็จ หรือพิมพ์และแต่งสำเร็จ หรือพิมพ์	๑. ต้องตั้งหรือขยายโรงงานในนิคมหรือเขตอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม ที่มีระบบการกำจัดของเสียและการควบคุมรักษาสิ่งแวดล้อมตามประกาศที่กระทรวงอุตสาหกรรมกำหนด ๒. ต้องใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	A ๓
๓.๑.๔ กิจการผลิตเครื่องนุ่งห่ม เครื่องประกอบกางเกง และเคหะสิ่งทอ	๑. กรณีมีการลงทุนหรือมีค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยหรือออกแบบ หรือพัฒนาผลิตภัณฑ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๐.๕ ของยอดขายรวมใน ๓ ปีแรก ๒. กรณีไม่มีการลงทุนหรือค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยหรือออกแบบ หรือพัฒนาผลิตภัณฑ์ หรือมีการลงทุนหรือมีค่าใช้จ่ายดังกล่าวไม่น้อยกว่าร้อยละ ๐.๕ ของยอดขายรวมใน ๓ ปีแรก	A ๔ B ๑

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	สิทธิและประโยชน์
๓.๒ กิจการผลิต Non-woven Fabric หรือผลิตภัณฑ์สุขอนามัย (Hygienic Products) จาก Non-woven Fabric		A ๔
๓.๓ กิจการผลิตกระเป๋าหรือรองเท้า หรือผลิตภัณฑ์จากหนังสัตว์หรือหนังเทียม	๑. กรณีมีการลงทุนหรือมีค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยหรือออกแบบ หรือพัฒนาผลิตภัณฑ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๐.๕ ของยอดขายรวมใน ๓ ปีแรก ๒. กรณีไม่มีการลงทุนหรือค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยหรือออกแบบ หรือพัฒนาผลิตภัณฑ์ หรือมีการลงทุนหรือมีค่าใช้จ่ายดังกล่าวน้อยกว่าร้อยละ ๐.๕ ของยอดขายรวมใน ๓ ปีแรก	A ๔ B ๑
๓.๔ กิจการผลิตเครื่องกีฬาหรือชิ้นส่วน		B ๑
๓.๕ กิจการผลิตเครื่องดนตรี		B ๑
๓.๖ กิจการผลิตเครื่องเรือนหรือชิ้นส่วน	๑. กรณีมีการลงทุนหรือมีค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยหรือออกแบบ หรือพัฒนาผลิตภัณฑ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๐.๕ ของยอดขายรวมใน ๓ ปีแรก ๒. กรณีไม่มีการลงทุนหรือค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยหรือออกแบบ หรือพัฒนาผลิตภัณฑ์ หรือมีการลงทุนหรือมีค่าใช้จ่ายดังกล่าวน้อยกว่าร้อยละ ๐.๕ ของยอดขายรวมใน ๓ ปีแรก	A ๔ B ๑
๓.๗ กิจการผลิตของเล่น	๑. กรณีมีการลงทุนหรือมีค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยหรือออกแบบ หรือพัฒนาผลิตภัณฑ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๐.๕ ของยอดขายรวมใน ๓ ปีแรก ๒. กรณีไม่มีการลงทุนหรือค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยหรือออกแบบ หรือพัฒนาผลิตภัณฑ์ หรือมีการลงทุนหรือมีค่าใช้จ่ายดังกล่าวน้อยกว่าร้อยละ ๐.๕ ของยอดขายรวมใน ๓ ปีแรก	A ๔ B ๑
๓.๘ กิจการผลิตอัญมณี และเครื่องประดับ หรือชิ้นส่วน รวมถึงวัตถุดิบและต้นแบบ		A ๔
๓.๙ กิจการบริการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์	๑. ต้องมีองค์ประกอบครบทั้ง ๒ ข้อ ดังนี้ ๑.๑ ระบบข้อมูลเพื่อการออกแบบ ๑.๒ ระบบการออกแบบแนวคิด และการสร้างต้นแบบแนวคิด ๒. ต้องจัดให้มีระบบในข้อใดข้อหนึ่ง ดังนี้ ๒.๑ ระบบการออกแบบเชิงวิศวกรรม ๒.๒ ระบบการสร้างต้นแบบ และทดสอบสมรรถนะการใช้งาน ๒.๓ ระบบการทดสอบมาตรฐานของต้นแบบ และการยอมรับของผู้ใช้ ๓. ต้องใช้บุคลากรไทยไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐ ของ	A ๑

หมวด ๔ ผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องจักร และอุปกรณ์ขนส่ง

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	สิทธิและประโยชน์
๔.๑ กิจการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะรวมทั้งชิ้นส่วนโลหะ ๔.๑.๑ กิจการผลิตผลิตภัณฑ์จากผงโลหะหรือผงโลหะผสม ๔.๑.๒ กิจการผลิตผลิตภัณฑ์เหล็ก หรือชิ้นส่วนเหล็ก ๔.๑.๓ กิจการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะรวมทั้งชิ้นส่วนโลหะ	ต้องมีขั้นตอนการ Sintering ต้องมีขั้นตอนการขึ้นรูปต่อเนื่องจากการผลิตชิ้นส่วนเหล็กหล่อที่ใช้เตาหลอมแบบ Induction Furnace หรือชิ้นส่วนเหล็กทุบในโครงการเดียวกัน ๑. กรณีมีขั้นตอนการขึ้นรูปต่อเนื่องจากการรีด ดึง หล่อ หรือทุบโลหะที่มีใช้เหล็ก ในโครงการเดียวกัน ๒. กรณีมีขั้นตอนการขึ้นรูป เช่น Machining และ Stamping เป็นต้น	A ๓ A ๓ A ๔ B ๑
๔.๒ กิจการชุบ เคลือบผิว การปรับ หรือเปลี่ยนสภาพผิว (ยกเว้นการชุบหรือเคลือบผิวหรือทำสีเพื่อความสวยงาม)	กรณีการปรับหรือเปลี่ยนสภาพผิวต้องมีขั้นตอน เช่น Anodizing , Etching และ Engraving เป็นต้น	B ๑
๔.๓ กิจการอบ-ชุบโลหะ (Heat Treatment)	ห้ามใช้สารไซยาไนด์ในขบวนการทำงาน	A ๔
๔.๔ กิจการผลิตเครื่องยนต์เนกประสงค์ หรืออุปกรณ์	๑. ต้องมีขั้นตอนการขึ้นรูปชิ้นส่วนหลักของเครื่องยนต์ เช่น ฝาสูบ เสื้อสูบ เพลาข้อเหวี่ยง เพลาลูกเบี้ยว ก้านสูบ ลูกสูบ และฟลายวีล เป็นต้น ๒. กรณีการประกอบเครื่องยนต์เนกประสงค์ หรืออุปกรณ์	A ๔ B ๑
๔.๕ กิจการผลิตเครื่องจักร อุปกรณ์ และชิ้นส่วน ๔.๕.๑ กิจการผลิตเครื่องจักร และ/หรือ อุปกรณ์อัตโนมัติ (Automation) ที่มีการออกแบบทางวิศวกรรม ๔.๕.๒ กิจการผลิตเครื่องจักร อุปกรณ์ หรือชิ้นส่วน และ/หรือ การซ่อมแซมแม่พิมพ์ ๔.๕.๓ กิจการประกอบเครื่องจักร และ/หรือ อุปกรณ์เครื่องจักร	ต้องมีขั้นตอนการออกแบบระบบควบคุมการปฏิบัติงานด้วยระบบสมองกลเอง ต้องมีขั้นตอนการขึ้นรูปชิ้นส่วน และ/หรือ การออกแบบทางวิศวกรรม ต้องมีขั้นตอนการประกอบตามที่คณะกรรมการฯ เห็นชอบ	A ๒ A ๓ A ๔
๔.๖ กิจการผลิตรถยนต์ทั่วไป	ไม่สามารถขอรับสิทธิและประโยชน์เพิ่มเติมตามคุณค่าของโครงการได้	B ๑

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	สิทธิและประโยชน์
<p>๔.๘.๔ กิจการผลิตยางล้อสำหรับยานพาหนะ</p> <p>๔.๘.๕ กิจการผลิตชิ้นส่วนยานพาหนะอื่นๆ</p>		<p>A ๒</p> <p>B ๑</p>
<p>๔.๙ กิจการต่อเรือหรือซ่อมเรือ</p> <p>๔.๙.๑ กิจการต่อเรือหรือซ่อมเรือ ขนาดตั้งแต่ ๕๐๐ ตันกรอส</p> <p>๔.๙.๒ กิจการต่อเรือ หรือซ่อมเรือ ขนาดต่ำกว่า ๕๐๐ ตันกรอส (เฉพาะเรือโลหะ หรือไฟเบอร์กลาสที่มีการติดตั้งเครื่องยนต์ และอุปกรณ์)</p>	<p>ต้องได้รับใบรับรองระบบคุณภาพตามมาตรฐาน ISO 14000 ภายใน ๒ ปี นับแต่วันครบเปิดดำเนินการ</p>	<p>A ๒</p> <p>A ๒</p>
<p>๔.๑๐ กิจการผลิตรถไฟหรือรถไฟฟ้า หรืออุปกรณ์ หรือชิ้นส่วน (เฉพาะระบบราง)</p>		<p>A ๒</p>
<p>๔.๑๑ กิจการผลิตหรือซ่อมอากาศยาน อุปกรณ์ หรือชิ้นส่วนอากาศยาน</p> <p>๔.๑๑.๑ กิจการผลิตลำตัวอากาศยาน ชิ้นส่วนลำตัวอากาศยาน ชิ้นส่วนสำคัญ เช่น เครื่องยนต์ ชิ้นส่วนอากาศยาน ใบพัด อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น</p> <p>๔.๑๑.๒ กิจการผลิตชิ้นส่วนอากาศยานอื่นๆ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ ภายในอากาศยาน (ยกเว้น เครื่องใช้หรือวัสดุสิ้นเปลือง และหมุนเวียน)</p> <p>๔.๑๑.๓ กิจการซ่อมอากาศยาน รวมทั้ง ชิ้นส่วนอุปกรณ์อากาศยาน</p>		<p>A ๑</p> <p>A ๓</p> <p>A๒</p>
<p>๔.๑๒ กิจการผลิตรถจักรยานยนต์ (ยกเว้นที่มี ความจุกระบอกสูบต่ำกว่า ๒๔๘ ซีซี)</p>	<p>๑. ต้องมีการขึ้นรูปชิ้นส่วนของเครื่องยนต์ ดังนี้ Cylinder Head, Cylinder Block, Crankshaft, Crankcase, Camshaft และ Connecting Rod</p> <p>๑.๑ ต้องมีการขึ้นรูปชิ้นส่วนไม่น้อยกว่า ๔ ใน ๖ ชิ้น สำหรับการผลิตรถจักรยานยนต์ที่มี ความจุกระบอกสูบตั้งแต่ ๒๔๘ ซีซี ขึ้นไป แต่ต่ำกว่า ๕๐๐ ซีซี</p> <p>๑.๒ ต้องมีการขึ้นรูปชิ้นส่วนไม่น้อยกว่า ๒ ใน ๖ ชิ้น สำหรับการผลิตรถจักรยานยนต์ที่มี ความจุกระบอกสูบตั้งแต่ ๕๐๐ ซีซี ขึ้นไป</p>	<p>A ๓ (ต้องปฏิบัติ ครบเงื่อนไขข้อ ๑-๓)</p>

หมวด ๕ อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	สิทธิและประโยชน์
<p>๕.๑ กิจการผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้า</p> <p>๕.๑.๑ กิจการผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าที่อยู่ในระดับเทคโนโลยีขั้นสูง (Advanced Technology)</p> <p>๕.๑.๒ กิจการผลิตเครื่องปรับอากาศ ตู้เย็น ตู้แช่ เครื่องซักผ้า เครื่องอบผ้า</p> <p>๕.๑.๓ กิจการผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าอื่นๆ</p>	<p>ต้องเป็นเครื่องใช้ไฟฟ้าที่สามารถเชื่อมต่อกับเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ (Internet of Things)</p> <p>ต้องเป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้มาตรฐานประสิทธิภาพสูงในระดับฉลากประหยัดไฟฟ้าเบอร์ ๕ ของกระทรวงพลังงาน หรือมาตรฐานประสิทธิภาพพลังงานอื่นที่เทียบเท่า</p>	<p>A ๓</p> <p>A ๔</p> <p>B ๑</p>
<p>๕.๒ กิจการผลิตชิ้นส่วน และ/หรือ อุปกรณ์ไฟฟ้า หรือชิ้นส่วน และ/หรือ อุปกรณ์ที่ใช้กับเครื่องใช้ไฟฟ้า</p> <p>๕.๒.๑ กิจการผลิต Power Inverter</p> <p>๕.๒.๑.๑ กิจการผลิต Power Inverter สำหรับงานอุตสาหกรรม</p> <p>๕.๒.๑.๒ กิจการผลิต Power Inverter อื่นๆ</p> <p>๕.๒.๒ กิจการผลิตหลอดไฟแบบ LED</p> <p>๕.๒.๓ กิจการผลิต Compressor และ/หรือ Motor สำหรับเครื่องใช้ไฟฟ้า</p> <p>๕.๒.๔ กิจการผลิต Wire Harness</p> <p>๕.๒.๕ กิจการผลิตชิ้นส่วนเครื่องใช้ไฟฟ้าอื่นๆ</p>	<p>ต้องมีขั้นตอนการออกแบบผลิตภัณฑ์</p> <p>๑. ต้องเป็น Compressor สำหรับเครื่องปรับอากาศ ตู้เย็น ตู้แช่ ที่ได้มาตรฐานประสิทธิภาพสูงในระดับฉลากประหยัดไฟฟ้าเบอร์ ๕ ของกระทรวงพลังงาน หรือมาตรฐานประสิทธิภาพพลังงานอื่นที่เทียบเท่า</p> <p>๒. สำหรับผลิตภัณฑ์ Motor ต้องมีขั้นตอนการออกแบบผลิตภัณฑ์</p>	<p>A ๓</p> <p>A ๔</p> <p>A ๔</p> <p>A ๔</p> <p>B ๑</p> <p>B ๑</p>
<p>๕.๓ กิจการผลิตผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์</p> <p>๕.๓.๑ กิจการผลิตผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ในกลุ่ม Organics and Printed Electronics (OPE)</p>		<p>A ๒</p>

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	สิทธิและประโยชน์
<p>๕.๓.๒ กิจการผลิตอุปกรณ์โทรคมนาคม</p> <p>๕.๓.๒.๑ กิจการผลิตอุปกรณ์ส่ง (Emission) แพร์ (Transmission) รับ (Reception) สัญญาณสำหรับระบบใยแก้วนำแสง (Optical Fiber) และระบบไร้สาย (Wireless)</p> <p>๕.๓.๒.๒ กิจการผลิตภัณฑ์สำหรับโทรคมนาคมอื่นๆ</p> <p>๕.๓.๓ กิจการผลิตผลิตภัณฑ์ Electronic Control and Measurement สำหรับงานอุตสาหกรรม/เกษตร</p> <p>๕.๓.๔ กิจการผลิตผลิตภัณฑ์ Security Control Equipment</p> <p>๕.๓.๕ กิจการผลิตผลิตภัณฑ์กลุ่มภาพและเสียง (Audio Visual Product)</p> <p>๕.๓.๖ กิจการผลิตผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับสำนักงาน</p> <p>๕.๓.๗ กิจการผลิตผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ</p>		<p>A ๒</p> <p>A ๓</p> <p>A ๒</p> <p>A ๒</p> <p>A ๔</p> <p>A ๔</p> <p>B ๑</p>
<p>๕.๔ กิจการผลิตชิ้นส่วนและ/หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ หรือชิ้นส่วนและ/หรืออุปกรณ์ที่ใช้กับผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์</p> <p>๕.๔.๑ กิจการผลิตชิ้นส่วนในกลุ่ม Organics and Printed Electronics (OPE)</p> <p>๕.๔.๒ กิจการผลิตเซลล์แสงอาทิตย์ และ/หรือวัตถุดิบสำหรับเซลล์แสงอาทิตย์</p>	<p>การผลิตเซลล์แสงอาทิตย์ต้องมีกรรมวิธีการผลิตและ Energy Yield ตามที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบ</p>	<p>A ๒</p> <p>A ๒</p>

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	สิทธิและประโยชน์
<p>๕.๔.๓ กิจการผลิตชิ้นส่วนสำหรับ โทรคมนาคม</p> <p>๕.๔.๓.๑ กิจการผลิตชิ้นส่วน อุปกรณ์ส่ง (Emission) แพร่ (Transmission) รับ (Reception) สัญญาณ สำหรับระบบใยแก้วนำ แสง (Optical Fiber) และระบบไร้สาย (Wireless)</p> <p>๕.๔.๓.๒ กิจการผลิตชิ้นส่วน ผลิตภัณฑ์ สำหรับ โทรคมนาคมอื่นๆ</p> <p>๕.๔.๔ กิจการผลิตชิ้นส่วน Electronic Control and Measurement สำหรับงานอุตสาหกรรม/เกษตร/ เครื่องมือแพทย์/ยานพาหนะ/ เครื่องมือวิทยาศาสตร์</p> <p>๕.๔.๕ กิจการผลิตชิ้นส่วนสำหรับผลิตภัณฑ์ Security Control Equipment</p> <p>๕.๔.๖ กิจการผลิต Hard Disk Drive และ/ หรือ ชิ้นส่วนสำหรับ Hard Disk Drive</p> <p>๕.๔.๖.๑ กิจการผลิต Advanced Technology Hard Disk Drive และ/หรือชิ้นส่วน (ยกเว้น Top Cover หรือ Base Plate หรือ Peripheral)</p> <p>๕.๔.๖.๒ กิจการผลิต Hard Disk Drive ทั่วไป และ/หรือ ชิ้นส่วน (ยกเว้น Top Cover หรือ Base Plate หรือ Peripheral)</p>	<p>๑. จะต้องเป็นการผลิต Hard Disk Drive ที่มี ความหนาแน่นของข้อมูล (Areal Density) ไม่น้อยกว่า ๒,๐๐๐ กิกะบิต ต่อตารางนิ้ว</p> <p>๒. การลงทุนปรับปรุงเครื่องจักรเดิม ให้เป็นส่วน หนึ่งของโครงการที่จะได้รับการส่งเสริมด้วย โดยไม่ให้นำมูลค่าเครื่องจักรเดิมมารวมเป็นเงิน ลงทุนที่จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล</p> <p>การลงทุนปรับปรุงเครื่องจักรเดิม ให้เป็นส่วนหนึ่ง ของโครงการที่จะได้รับการส่งเสริมด้วย โดยไม่ให้นำ มูลค่าเครื่องจักรเดิมมารวมเป็นเงินลงทุนที่จะ ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล</p>	<p>A ๒</p> <p>A ๓</p> <p>A ๒</p> <p>A ๒</p> <p>A ๒</p> <p>A ๒</p> <p>A ๓</p>

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	สิทธิและประโยชน์
๕.๔.๖.๓ กิจการผลิต Top cover หรือ Base Plate หรือ Peripheral สำหรับ Hard Disk Drive		A ๔
๕.๔.๗ กิจการผลิต Solid State Drive และ/หรือ ชิ้นส่วนสำหรับ Solid State Drive	การลงทุนปรับปรุงเครื่องจักรเดิม ให้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการที่จะได้รับการส่งเสริมด้วย โดยไม่ให้นับมูลค่าเครื่องจักรเดิมมารวมเป็นเงินลงทุนที่จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล	A ๒
๕.๔.๘ กิจการผลิตชิ้นส่วน และ/หรือ อุปกรณ์สำหรับระบบที่ใช้ประโยชน์จากพลังงานแสงอาทิตย์		A ๓
๕.๔.๙ กิจการผลิตอุปกรณ์สารกึ่งตัวนำ และ/หรือ ชิ้นส่วนสำหรับอุปกรณ์สารกึ่งตัวนำ	สำหรับการผลิตวงจรรวม (Integrated Circuit) การลงทุนปรับปรุงเครื่องจักรเดิม ให้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการที่จะได้รับการส่งเสริมด้วย โดยไม่ให้นับมูลค่าเครื่องจักรเดิมมารวมเป็นเงินลงทุนที่จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล	A ๓
๕.๔.๑๐ กิจการผลิตชิ้นส่วน และ/หรือ อุปกรณ์โฟโตนิกส์ (Photonics) และ/หรือ ระบบที่ใช้โฟโตนิกส์		A ๓
๕.๔.๑๑ กิจการผลิต Flat Panel Display	ต้องมีกรรมวิธีการผลิตตามที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบ	A ๓
๕.๔.๑๒ กิจการผลิต Flexible Printed Circuit และ/หรือ Multi Layer Printed Circuit Board และ/หรือ ชิ้นส่วน	ต้องมีกรรมวิธีการผลิตตามที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบ	A ๓
๕.๔.๑๓ กิจการผลิตอุปกรณ์หน่วยความจำ อื่นๆ		A ๔
๕.๔.๑๔ กิจการผลิต Printed Circuit Board Assembly (PCBA) ทั่วไป		A ๔
๕.๔.๑๕ กิจการผลิต Electro – Magnetic Product		A ๔

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	สิทธิและประโยชน์
<p>๕.๔.๑๖ กิจการผลิต Passive Component</p> <p>๕.๔.๑๗ กิจการผลิตชิ้นส่วนสำหรับผลิตภัณฑ์กลุ่มภาพและเสียง (Audio Visual Product)</p> <p>๕.๔.๑๘ กิจการผลิตชิ้นส่วนสำหรับผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับสำนักงาน</p> <p>๕.๔.๑๙ กิจการผลิตชิ้นส่วนสำหรับผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ</p>		<p>A ๔</p> <p>A ๔</p> <p>A ๔</p> <p>B ๑</p>
<p>๕.๕ กิจการผลิตสารหรือแผ่นสำหรับไมโครอิเล็กทรอนิกส์</p> <p>๕.๕.๑ กิจการผลิต Wafer</p> <p>๕.๕.๒ กิจการผลิตสารหรือแผ่นที่ใช้ Thin Film Technology</p>	<p>๑. ต้องมีกรรมวิธีการผลิตตามที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบ</p> <p>๒. การลงทุนปรับปรุงเครื่องจักรเติม ให้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการที่จะได้รับการส่งเสริมด้วย โดยไม่ให้ต้นทุนค่าเครื่องจักรเติมมารวมเป็นเงินลงทุนที่จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล</p>	<p>A ๒</p> <p>A ๓</p>
<p>๕.๖ กิจการออกแบบทางอิเล็กทรอนิกส์</p> <p>๕.๖.๑ กิจการ Microelectronics Design</p> <p>๕.๖.๒ กิจการ Embedded System Design</p>	<p>๑. ต้องมีค่าใช้จ่ายเงินเดือนของบุคลากรด้านออกแบบทางอิเล็กทรอนิกส์ ไม่น้อยกว่า ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท ต่อปี</p> <p>๒. รายได้ที่ได้รับการส่งเสริมให้นำรวมรายได้จากการจำหน่าย หรือการให้บริการ ซึ่งเป็นผลงานที่เกี่ยวข้องกับกิจการที่ได้รับการส่งเสริมโดยตรง หรือนำไปผลิตต่อในเชิงพาณิชย์ ไม่ว่าจะผลิตเองหรือว่าจ้างผู้อื่นผลิต</p> <p>๓. หากตั้งอยู่ในเขตวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีที่ได้รับการส่งเสริม หรือได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ให้ได้รับการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิร้อยละ ๕๐ เป็นระยะเวลา ๕ ปี นับแต่วันที่กำหนดระยะเวลาการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสิ้นสุดลง</p>	<p>A ๑</p> <p>A ๑</p>
<p>๕.๗ กิจการซอฟต์แวร์</p> <p>๕.๗.๑ กิจการพัฒนา Embedded Software</p> <p>๕.๗.๒ กิจการพัฒนา Enterprise Software และ/หรือ Digital Content <u>Digital Content</u> ได้แก่</p>	<p>๑. ต้องมีค่าใช้จ่ายเงินเดือนของบุคลากรด้านการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ ไม่น้อยกว่า ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท ต่อปี</p> <p>๒. ต้องมีกระบวนการพัฒนาซอฟต์แวร์อย่างใดอย่างหนึ่งตามที่สำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติกำหนดหรือให้ความเห็นชอบ</p>	<p>A ๑</p> <p>A ๓</p> <p>ไม่กำหนดวงเงินภาษี</p>

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	สิทธิและประโยชน์
<ul style="list-style-type: none"> - Animation, Cartoon & Characters - Computer Generated Imagery (CGI) - Web-Based Application และ Cloud Computing - Interactive Application - Game: Windows-based, Mobile Platform, Console, PDA, Online Game, Massive Multi-Player Online Game (MMOG) เป็นต้น - Wireless Location Based Service Content - Visual Effects - Multimedia Video Conferencing Applications - E-Learning Content via Broadband and Multimedia 	<p>๓. โครงการลงทุนตั้งแต่ ๑๐ ล้านบาทขึ้นไป (ไม่รวมค่าที่ดิน และทุนหมุนเวียน) ต้องดำเนินการให้ได้รับใบรับรองมาตรฐานจากสำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ หรือใบรับรองระบบคุณภาพตามมาตรฐาน Capability Maturity Model Integration (CMMI) หรือเทียบเท่าภายใน ๒ ปี นับแต่วันครบเปิดดำเนินการ หากไม่สามารถดำเนินการได้ จะถูกเพิกถอนสิทธิและประโยชน์การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล ๑ ปี</p> <p>๔. รายได้จาก การจองหรือการให้บริการ อันเป็นผลงานที่เกี่ยวข้องกับซอฟต์แวร์ที่ได้รับการส่งเสริมโดยตรง ถือเป็นรายได้ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน</p>	<p>เงินได้นิติบุคคลที่ได้รับการยกเว้น</p>
<p>๕.๘ กิจการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์</p>	<p>ไม่สามารถขอรับสิทธิและประโยชน์เพิ่มเติมตามคุณค่าของโครงการได้</p>	<p>B ๒</p>

หมวด ๖ เคมีภัณฑ์ พลาสติก และกระดาษ

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	สิทธิและประโยชน์
๖.๑ กิจการผลิตผลิตภัณฑ์เคมีเพื่อการอุตสาหกรรม	ไม่ให้การส่งเสริมผลิตภัณฑ์เคมีเพื่อการอุปโภค เช่น สีทาอาคาร น้ำยาทำความสะอาด น้ำมันหล่อลื่นยานยนต์ ปุ๋ยเคมีผสม ยาปราบศัตรูพืช หรือยาฆ่าแมลง กาวซีเมนต์ เป็นต้น	A ๔
<p>๖.๒ กิจการผลิตเคมีภัณฑ์หรือพอลิเมอร์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม หรือผลิตภัณฑ์จากพอลิเมอร์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม</p> <p>๖.๒.๑ กิจการผลิตเคมีภัณฑ์หรือพอลิเมอร์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม หรือการผลิตผลิตภัณฑ์ขึ้นรูปต่อเนื่องจากการผลิตพอลิเมอร์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ในโครงการเดียวกัน</p> <p>๖.๒.๒ กิจการผลิตผลิตภัณฑ์จากพอลิเมอร์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม</p>	<p>๑. ต้องเป็นการผลิตเคมีภัณฑ์หรือพอลิเมอร์ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยรวมตลอดวงจรชีวิตน้อยลง โดยมีการรับรองหรือตรวจสอบได้ว่ามีการใช้วัตถุดิบจากแหล่งทรัพยากรหมุนเวียน (Renewable Resource) หรือการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีเคมีที่ยั่งยืน (Sustainable Green Chemistry) ในการผลิตหรือเป็นผลิตภัณฑ์ที่สลายตัวได้ทางชีวภาพโดยไม่ก่อให้เกิดสารพิษ เป็นต้น</p> <p>๒. ต้องได้รับการประเมินการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐานสากล เช่น การประเมิน Life Cycle Assessment (LCA) เป็นต้น ก่อนเปิดดำเนินการ</p> <p>ต้องมีกระบวนการขึ้นรูปจากพลาสติกหรือพอลิเมอร์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม</p>	A ๒
๖.๓ กิจการโรงกลั่นน้ำมัน		B ๑
๖.๔ กิจการผลิตผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี		A ๓
๖.๕ กิจการผลิตผลิตภัณฑ์พอลิเมอร์ชนิดพิเศษ หรือเคมีภัณฑ์ชนิดพิเศษ (Specialty Polymers หรือ Specialty Chemicals)		A ๒
๖.๖ กิจการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกสำหรับอุตสาหกรรม (Plastic Products for Industrial Goods)	ต้องมีกระบวนการขึ้นรูปพลาสติก	B ๑
<p>๖.๗ กิจการผลิตบรรจุภัณฑ์พลาสติกที่มีคุณสมบัติพิเศษ</p> <p>๖.๗.๑ กิจการผลิตบรรจุภัณฑ์พลาสติกชนิดหลายชั้น (Multilayer Plastics Packaging)</p> <p>๖.๗.๒ กิจการผลิตบรรจุภัณฑ์พลาสติกชนิดปลอดเชื้อ (Aseptic Plastics)</p>	<p>ต้องมีการผลิตเชื่อมประสานพลาสติกมากกว่า ๓ ชั้นขึ้นไป</p> <p>ต้องได้รับการรับรองมาตรฐานห้องปลอดเชื้อในระดับมาตรฐาน ISO 14611 ระดับ 7 หรือ</p>	A ๓

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	สิทธิและประโยชน์
Packaging) ๖.๗.๓ กิจการผลิตบรรจุภัณฑ์พลาสติกชนิดป้องกันไฟฟ้าสถิต (Antistatic Plastics Packaging)	มาตรฐาน Federal Standard 209 E Class 10000 ขึ้นไป หรือมาตรฐานสากลอื่นที่เทียบเท่าภายใน ๒ ปี นับแต่วันครบเปิดดำเนินการ ต้องได้รับการรับรองมาตรฐานห้องปลอดเชื้อในระดับมาตรฐาน ISO 14611 ระดับ 7 หรือมาตรฐาน Federal Standard 209 E Class 10000 ขึ้นไป หรือมาตรฐานสากลอื่นที่เทียบเท่าภายใน ๒ ปี นับแต่วันครบเปิดดำเนินการ	A ๓
๖.๘ กิจการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกรีไซเคิล	ต้องมีกระบวนการขึ้นรูปด้วยเศษพลาสติกจากในประเทศเท่านั้น	A ๔
๖.๙ กิจการผลิตสารออกฤทธิ์สำคัญในยา (Active Pharmaceutical Ingredients)	ต้องเป็นการผลิตสารออกฤทธิ์ หรือวัตถุดิบทางเภสัชกรรม (Active Pharmaceutical Ingredients: APIs)	A ๒
๖.๑๐ กิจการผลิตยา	๑. กรณีการผลิตยาแผนปัจจุบัน ต้องได้รับการรับรองมาตรฐาน GMP ตามแนวทาง PIC/S ภายใน ๒ ปี นับแต่วันครบเปิดดำเนินการ ๒. กรณีการผลิตยาแผนโบราณ ต้องได้รับการรับรองมาตรฐาน GMP ภายใน ๒ ปี นับแต่วันครบเปิดดำเนินการ ๓. ในกรณีการปรับปรุงกิจการเดิม จะอนุญาตให้นำเครื่องจักรเดิมมาใช้ในโครงการที่ได้รับการส่งเสริมได้ แต่ไม่ให้นับเป็นมูลค่าเงินลงทุนของโครงการ	B ๑
๖.๑๑ กิจการผลิตแม่ปุ๋ยเคมี		A ๒
๖.๑๒ กิจการผลิตเยื่อกระดาษหรือกระดาษ ๖.๑๒.๑ กิจการผลิตเยื่อกระดาษชนิดปลอดเชื้อหรือกระดาษชนิดปลอดเชื้อ (Hygienic Pulp หรือ Hygienic Paper)	ต้องได้รับการรับรองมาตรฐานห้องปลอดเชื้อในระดับมาตรฐาน ISO 14611 ระดับ 5 หรือมาตรฐาน Federal Standard 209 E Class 100 ภายใน ๒ ปี นับแต่วันครบเปิดดำเนินการ	A ๒
๖.๑๒.๒ กิจการผลิตเยื่อกระดาษชนิดพิเศษหรือกระดาษชนิดพิเศษ (Specialty Pulp หรือ Specialty Paper)	ต้องได้รับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง เช่น GMP หรือ Food grade เป็นต้น ภายใน ๒ ปี นับแต่วันครบเปิดดำเนินการ	A ๓

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	สิทธิและประโยชน์
๖.๑๓ กิจการผลิตผลิตภัณฑ์จากกระดาษ ๖.๑๓.๑ กิจการผลิตผลิตภัณฑ์จากกระดาษปลอดเชื้อ ๖.๑๓.๒ กิจการผลิตบรรจุภัณฑ์กระดาษเคลือบพลาสติกชีวภาพ ๖.๑๓.๓ กิจการผลิตผลิตภัณฑ์จากกระดาษที่มีสมรรถนะสูง	ต้องมีขั้นตอนการผลิตที่ปลอดเชื้อ และต้องได้รับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง เช่น GMP หรือ Food grade เป็นต้น ภายใน ๒ ปี นับแต่วันครบเปิดดำเนินการ ต้องมีขั้นตอนการเคลือบผลิตภัณฑ์ด้วยพลาสติกชีวภาพที่สามารถย่อยสลายได้ ต้องมีกระบวนการออกแบบทางวิศวกรรม เช่น การรับน้ำหนักหรือการกันกระแทก เป็นต้น	A ๔ A ๔ A ๔
๖.๑๔ กิจการผลิตสิ่งพิมพ์ ๖.๑๔.๑ กิจการผลิตสิ่งพิมพ์ดิจิทัล ๖.๑๔.๒ กิจการผลิตสิ่งพิมพ์ทั่วไป	ต้องมีขั้นตอนการพิมพ์ และการออกแบบสิ่งพิมพ์ โดยใช้ Digital Media Software ในโครงการ	A ๓ B ๑

หมวด ๗ กิจการบริการและสาธารณูปโภค

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	สิทธิและประโยชน์
<p>๗.๑ กิจการสาธารณูปโภคและบริการพื้นฐาน</p> <p>๗.๑.๑ กิจการผลิตพลังงานไฟฟ้า หรือ พลังงานไฟฟ้าและไอน้ำ</p> <p>๗.๑.๑.๑ กิจการผลิตพลังงานไฟฟ้า หรือ พลังงานไฟฟ้าและไอน้ำ จากขยะ หรือ เชื้อเพลิงจาก ขยะ (Refuse Derived Fuel)</p> <p>๗.๑.๑.๒ กิจการผลิตพลังงานไฟฟ้า หรือ พลังงานไฟฟ้าและไอน้ำ จากพลังงานหมุนเวียน เช่น แสงอาทิตย์ ลม ชีวมวล ก๊าซชีวภาพ เป็นต้น ยกเว้นขยะ หรือ เชื้อเพลิงจากขยะ</p> <p>๗.๑.๑.๓ กิจการผลิตพลังงานไฟฟ้า หรือ พลังงานไฟฟ้าและไอน้ำ จากพลังงานอื่นๆ</p> <p>๗.๑.๒ กิจการผลิตน้ำประปา น้ำเพื่อ อุตสาหกรรม หรือไอน้ำ</p> <p>๗.๑.๓ กิจการสถานีที่ตรวจปล่อย และ บรรจุสินค้าเข้าตู้คอนเทนเนอร์เพื่อ การส่งออก หรือโรงพักสินค้า เพื่อตรวจปล่อยของขาเข้า และ บรรจุของขาออกที่ขนส่ง โดยระบบ คอนเทนเนอร์นอกเขตท่าเทียบเรือ (รพท.) (Inland Container Depot: ICD)</p> <p>๗.๑.๔ กิจการขนถ่ายสินค้าสำหรับเรือ บรรทุกสินค้า</p> <p>๗.๑.๕ กิจการสนามบินพาณิชย์</p>	<p>ต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานของรัฐ ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>๑. กรณีใช้ระบบ Cogeneration</p> <p>๒. กรณีใช้ถ่านหินต้องเป็นประเภทเทคโนโลยี ถ่านหินสะอาด (Clean Coal Technology) เท่านั้น</p> <p>ต้องมีเครื่องจักรสำหรับการขนถ่ายที่ทันสมัยตามที่ คณะกรรมการให้ความเห็นชอบ</p>	<p>A ๑</p> <p>A ๒</p> <p>A ๔</p> <p>A ๔</p> <p>A ๓</p> <p>A ๓</p> <p>A ๓</p> <p>A ๒</p>
<p>๗.๒ กิจการสถานีบริการก๊าซธรรมชาติ</p>		<p>B ๑</p>
<p>๗.๓ กิจการขนส่งมวลชน และสินค้าขนาดใหญ่</p> <p>๗.๓.๑ กิจการขนส่งสินค้าทางราง</p> <p>๗.๓.๒ กิจการขนส่งทางท่อ (ยกเว้นการ ขนส่งน้ำทางท่อ)</p> <p>๗.๓.๓ กิจการขนส่งทางเรือ</p>	<p>ต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานของรัฐที่ เกี่ยวข้อง</p>	<p>A ๒</p> <p>B ๑</p> <p>A ๒</p>

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	สิทธิและประโยชน์
๗.๓.๔ กิจการขนส่งทางอากาศ	เครื่องบินต้องมีอายุไม่เกิน ๑๔ ปี นับแต่ปีที่ผลิตจนถึงปีที่ยื่นคำขอรับการส่งเสริม	A ๓
<p>๗.๔ กิจการศูนย์บริการโลจิสติกส์</p> <p>๗.๔.๑ กิจการศูนย์กระจายสินค้าด้วยระบบที่ทันสมัย (Distribution Center: DC)</p> <p>๗.๔.๒ กิจการศูนย์กระจายสินค้าระหว่างประเทศด้วยระบบที่ทันสมัย (International Distribution Center: IDC)</p>	<p>๑. ต้องมีทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วไม่น้อยกว่า ๑๐ ล้านบาท</p> <p>๒. ต้องจัดให้มีสถานที่จัดเก็บสินค้าควบคุมด้วยระบบคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย</p> <p>๓. สำหรับกิจการศูนย์กระจายสินค้าระหว่างประเทศด้วยระบบที่ทันสมัย กำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติม ดังนี้</p> <p>๓.๑ ต้องมีเงินลงทุน (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน) ไม่น้อยกว่า ๑๐๐ ล้านบาท</p> <p>๓.๒ ต้องกระจายสินค้าไปต่างประเทศไม่น้อยกว่า ๕ ประเทศ</p> <p>๔. สำหรับกิจการศูนย์กระจายสินค้าด้วยระบบที่ทันสมัย ไม่สามารถขอรับสิทธิและประโยชน์เพิ่มเติมตามคุณค่าของโครงการได้</p>	<p>B ๑</p> <p>A ๓</p>
๗.๕ กิจการสำนักงานใหญ่ข้ามประเทศ (International Headquarters: IHQ)	<p>๑. ต้องมีทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วไม่น้อยกว่า ๑๐ ล้านบาท</p> <p>๒. ต้องกำกับดูแลกิจการของสาขาหรือบริษัทในเครือในต่างประเทศไม่น้อยกว่า ๑ ประเทศ</p> <p>๓. ต้องมีแผนดำเนินการและขอบข่ายธุรกิจ ดังนี้</p> <p>๓.๑ การบริหารงานทั่วไป การวางแผนทางธุรกิจ และการประสานงานธุรกิจ</p> <p>๓.๒ การจัดซื้อจัดหาสินค้า</p> <p>๓.๓ การวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์</p> <p>๓.๔ การสนับสนุนด้านเทคนิค</p> <p>๓.๕ การส่งเสริมด้านการตลาด และการขาย</p> <p>๓.๖ การบริหารด้านบุคคล และการฝึกอบรม</p> <p>๓.๗ การให้คำปรึกษา และแนะนำในการประกอบธุรกิจด้านต่างๆ เช่น ด้านการเงิน การตลาด ระบบบัญชีเป็นต้น</p> <p>๓.๘ การวิเคราะห์ และวิจัยด้านเศรษฐกิจและการลงทุน</p> <p>๓.๙ การจัดการ และควบคุมสินเชื่อ</p> <p>๓.๑๐ ศูนย์บริหารเงิน (Treasury Center)</p> <p>๓.๑๑ การให้บริการสนับสนุนอื่นๆ ตามที่สำนักงานเห็นสมควร</p> <p>๔. ไม่สามารถขอรับสิทธิและประโยชน์เพิ่มเติมตามคุณค่าของโครงการได้</p>	<p>B ๑</p> <p>(เฉพาะเครื่องจักรที่ใช้วิจัยและพัฒนาและฝึกอบรม)</p>

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	สิทธิและประโยชน์
๗.๖ กิจการบริษัทการค้าระหว่างประเทศ (International Trading Centers: ITC)	๑. ต้องมีทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วไม่น้อยกว่า ๑๐ ล้านบาท ๒. ไม่สามารถขอรับสิทธิและประโยชน์เพิ่มเติมตามคุณค่าของโครงการได้	B ๑
๗.๗ กิจการสนับสนุนการค้าและการลงทุน (Trade and Investment Support Office: TISO)	๑. ต้องมีค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารปีละไม่น้อยกว่า ๑๐ ล้านบาท ๒. ต้องมีแผนดำเนินการและขอข่ายธุรกิจดังนี้ ๒.๑ การกำกับดูแล และ/หรือการให้บริการบริษัทในเครือ และในกลุ่ม ทั้งนี้ให้รวมถึงการให้บริการจัดหา หรือให้เช่าอาคารสำนักงาน หรืออาคารโรงงานให้บริษัทในเครือ และในกลุ่มด้วย ๒.๒ การให้คำปรึกษาและแนะนำในการประกอบธุรกิจยกเว้นธุรกิจด้านการซื้อขายหลักทรัพย์ และการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศสำหรับธุรกิจด้านบัญชีด้านกฎหมายด้านโฆษณาด้านสถาปัตยกรรมและด้านวิศวกรรมโยธา ต้องได้รับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า หรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้องก่อนยื่นคำขอรับการส่งเสริม ๒.๓ การให้บริการข้อมูลข่าวสารด้านการจัดซื้อจัดหาสินค้า ๒.๔ การให้บริการทางวิศวกรรมและเทคโนโลยีที่ไม่รวมถึงการให้บริการทางสถาปัตยกรรมและทางวิศวกรรมโยธา ๒.๕ กิจกรรมทางธุรกิจเกี่ยวกับเครื่องจักร เครื่องกลเครื่องมือ และอุปกรณ์ ได้แก่ - การนำเข้าเพื่อค้าส่ง - การให้บริการฝึกอบรม - การติดตั้งบำรุงรักษาซ่อมแซม - การปรับ (Calibration) ๒.๖ การค้าส่งสินค้าที่ผลิตในประเทศ	B ๒

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	สิทธิและประโยชน์
	<p>๒.๗ การให้บริการรับจ้างบริหารระบบธุรกิจระหว่างประเทศ (International Business Process Outsourcing) โดยต้องให้บริการผ่านเครือข่ายโทรคมนาคมในด้านต่างๆ เช่น Administration Services, Finance & Accounting Services, Human Resource Services, Sales & Marketing Services, Customer Services, Data Processing เป็นต้น</p> <p>๓. ไม่สามารถขอรับสิทธิและประโยชน์เพิ่มเติมตามคุณค่าของโครงการได้</p>	
๗.๘ กิจการบริการด้านจัดการพลังงาน (Energy Service Company: ESCO)	ต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงพลังงาน ก่อนยื่นคำขอรับการส่งเสริม	A ๑
<p>๗.๙ กิจการพัฒนาพื้นที่สำหรับกิจการอุตสาหกรรม</p> <p>๗.๙.๑ กิจการนิคมหรือเขตอุตสาหกรรม</p> <p>๗.๙.๑.๑ กิจการนิคมหรือเขตอุตสาหกรรม</p>	<p>๑. ไม่ให้การส่งเสริมในกรุงเทพมหานครและสมุทรปราการ</p> <p>๒. ต้องมีที่ดินไม่น้อยกว่า ๕๐๐ ไร่</p> <p>๓. ที่ดินที่เป็นที่ตั้งโรงงานต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ และไม่เกินร้อยละ ๗๕ ของพื้นที่ทั้งหมด ยกเว้นกรณีมีที่ดินทั้งหมดเกิน ๑,๐๐๐ ไร่ ให้กำหนดตามที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบ</p> <p>๔. เงื่อนไขอื่นมีดังนี้</p> <p>๔.๑ มาตรฐานของถนนหลัก</p> <ul style="list-style-type: none"> - กรณีที่ดินเกินกว่า ๑,๐๐๐ ไร่ ขึ้นไป ต้องมีถนน ๔ ช่องทาง เขตทางไม่น้อยกว่า ๓๐ เมตร ผิวจราจรไม่น้อยกว่า ๑๔ เมตร มีเกาะกลางถนนและทางเท้าไม่น้อยกว่า ๒ เมตรต่อข้าง นอกจากนี้ต้องมีผิวทางหรือไหล่ทางกว้างเพียงพอที่จะให้รถยนต์จอดฉุกเฉิน - กรณีที่ดินเกินกว่า ๕๐๐-๑,๐๐๐ ไร่ ต้องมีถนน ๒ ช่องทาง เขตทางไม่น้อยกว่า ๒๐ เมตร ผิวจราจรไม่น้อยกว่า ๗ เมตร มีทางเท้าไม่น้อยกว่า ๒ เมตรต่อข้าง นอกจากนี้ต้องมีผิวทางหรือไหล่ทางกว้างเพียงพอที่จะให้รถยนต์จอดฉุกเฉิน 	B ๑

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	สิทธิและประโยชน์
<p>๗.๙.๑.๒ กิจการนิคมหรือเขตอุตสาหกรรมอัญมณี และเครื่องประดับ</p>	<p>๔.๒ มาตรฐานของถนนสายรองต้องมีผิวจราจรไม่น้อยกว่า ๘.๕๐ เมตร ไหล่ถนนไม่น้อยกว่า ๒ เมตรต่อข้าง</p> <p>๔.๓ ระบบบำบัดน้ำเสียต้องเหมาะสมตามลักษณะสมบัติของน้ำเสีย และการบำบัดน้ำเสียต้องเป็นไปตามมาตรฐานน้ำทิ้งตามที่กฎหมายกำหนด โดยมีบ่อเก็บน้ำทิ้งหลังการบำบัดด้วย</p> <p>๔.๔ ระบบระบายน้ำเสียต้องแยกออกจากระบบระบายน้ำฝนโดยเด็ดขาด</p> <p>๔.๕ ต้องจัดให้มีที่รวบรวม จัดเก็บ และกำจัดขยะที่เหมาะสมตามที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบ</p> <p>๔.๖ โรงงานที่เข้าใช้พื้นที่ต้องเป็นโรงงานที่สอดคล้องกับอุตสาหกรรมเป้าหมายและอุตสาหกรรมต้องห้ามตามที่กำหนดไว้ในรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม ที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการผู้ชำนาญการของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <p>๔.๗ ต้องมีบริการสาธารณูปโภค โดยมีไฟฟ้า น้ำประปาและน้ำใช้ โทรศัพท์ และการไปรษณีย์แก่โรงงานอุตสาหกรรมที่เข้าไปอยู่ในเขตอุตสาหกรรมใช้ได้เพียงพอ</p> <p>๔.๘ ต้องจัดปรับปรุงที่ดินประมาณร้อยละ ๒๕ ของที่ดินทั้งหมดหรือตามจำนวนที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบ ให้มีความพร้อมในด้านบริการสาธารณูปโภคต่างๆ ภายในระยะเวลา ๒ ปี นับแต่วันที่ออกบัตรส่งเสริม</p> <p>๑. ต้องมีที่ดินไม่น้อยกว่า ๑๐๐ ไร่</p> <p>๒. ต้องมีพื้นที่สำหรับการประกอบอุตสาหกรรมที่เกี่ยวกับอัญมณีและเครื่องประดับไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ทั้งหมด</p> <p>๓. ต้องมีพื้นที่สำหรับการค้าขายอัญมณีและเครื่องประดับ</p> <p>๔. ต้องมีระบบรักษาความปลอดภัยที่เหมาะสม</p> <p>๕. ต้องมีห้องประชุมและห้องแสดงสินค้า รวมทั้งศูนย์ธุรกิจ</p>	<p>A ๓</p>

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	สิทธิและประโยชน์
<p>๗.๙.๑.๓ กิจการนิคมหรือเขตอุตสาหกรรมโลจิสติกส์ (Logistics Park)</p>	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ต้องมีที่ดินไม่น้อยกว่า ๒๐๐ ไร่ และมีการลงทุนก่อสร้างคลังสินค้าให้เช่า หรือขายโดยมีพื้นที่รวมกันไม่น้อยกว่า ๕๐,๐๐๐ ตารางเมตร ๒. ต้องตั้งในพื้นที่รัศมีไม่เกิน ๕๐ กิโลเมตรจากบริเวณท่าเรือ ท่าอากาศยานด่านชายแดน ศุลกากรสถานีตรวจปล่อย และบรรจุสินค้าเข้าตู้คอนเทนเนอร์ (Inland Container Depot: ICD) หรืออยู่ในเขตประกอบการเสรีหรือเขตปลอดอากร (Free Zone) ๓. ต้องจัดให้มีพื้นที่บางส่วนหรือทั้งหมดเป็นเขตประกอบการเสรีหรือเขตปลอดอากร (Free Zone) ๔. ต้องจัดให้มีสถานีเปลี่ยนถ่ายขึ้น-ลงตู้คอนเทนเนอร์ หรือสถานีรถบรรทุกและสถานีเก็บ และรับฝากตู้คอนเทนเนอร์ไม่น้อยกว่า ๕๐ ตู้ ๕. ต้องมีระบบโทรคมนาคมหลักที่มีการวางสายสื่อสารแบบความเร็วสูงจากเขตอุตสาหกรรมโลจิสติกส์ไปยังศูนย์กลางสื่อสารโทรคมนาคมในประเทศ และระหว่างประเทศ ๖. ต้องมีผู้มีสัญชาติไทยถือหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๑ ของทุนจดทะเบียน ๗. ต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 	A ๓
<p>๗.๙.๑.๔ กิจการนิคมหรือเขตอุตสาหกรรมภาพยนตร์ (Movie Town)</p>	<p>ต้องจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกในเขตอุตสาหกรรมภาพยนตร์ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - โรงถ่ายภาพยนตร์ และ/หรือรายการโทรทัศน์ที่ได้มาตรฐานทั้งในและนอกสถานที่ (Indoor Studio and Outdoor Studio) - บริการหลังการถ่ายทำสำหรับธุรกิจภาพยนตร์ ได้แก่ บริการล้างและพิมพ์ฟิล์มภาพยนตร์ บริการทำเทคนิคภาพพิเศษและภาพแอนิเมชันด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ และบริการห้องบันทึกเสียงสำหรับภาพยนตร์ 	A ๓
<p>๗.๙.๑.๕ กิจการนิคมหรือเขตอุตสาหกรรมเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม</p>	<p>ต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงอุตสาหกรรมก่อนยื่นขอรับการส่งเสริม</p>	A ๓

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	สิทธิและประโยชน์
<p>๗.๙.๒ กิจการนิคมหรือเขตอุตสาหกรรมด้านเทคโนโลยี</p> <p>๗.๙.๒.๑ กิจการนิคมหรือเขตวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Science and Technology Park)</p>	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ต้องมีศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการ (Incubation Center) ๒. ต้องมีระบบการสื่อสารและโทรคมนาคมในประเทศ และระหว่างประเทศ ๓. ต้องมีระบบไฟฟ้าสำรองจ่ายแบบต่อเนื่อง ๔. ต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นตามที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบ 	A ๑
<p>๗.๙.๒.๒ กิจการนิคมหรือเขตอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ (Software Park)</p>	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ต้องมีระบบสื่อสารหลักแบบใยแก้วความเร็วสูงทั่วทั้งเขตอุตสาหกรรม ๒. ต้องมีระบบโทรคมนาคมหลักที่มีการวางสายสื่อสารแบบความเร็วสูงจากเขตอุตสาหกรรมไปยังศูนย์กลางสื่อสารโทรคมนาคมในประเทศและระหว่างประเทศ ๓. ต้องมีระบบไฟฟ้าสำรองจ่ายแบบต่อเนื่อง ๔. ต้องมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า ๕,๐๐๐ ตารางเมตร 	A ๑
<p>๗.๙.๒.๓ กิจการนิคมหรือเขต Data Center</p>	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ต้องจัดให้มีบริการ เช่น บริการรับฝากวางคอมพิวเตอร์แม่ข่าย (Server Co-location) บริการดูแลระบบ (Managed Service) บริการ Backup เครื่อง Server ของลูกค้า บริการ Disaster Recovery Services (DRS) เป็นต้น ๒. ต้องมีพื้นที่สำหรับให้บริการ Data Center ไม่น้อยกว่า ๓,๐๐๐ ตารางเมตร ๓. ต้องมีระบบโทรคมนาคมหลักที่มีการวางสายสื่อสารแบบความเร็วสูงไปยังศูนย์กลางสื่อสารโทรคมนาคมทั้งในประเทศ และระหว่างประเทศ อย่างน้อย ๔ วงจร ทั้งนี้ ต้องเป็นวงจรในประเทศที่มีความเร็วไม่น้อยกว่า ๑๐ Gbps. อย่างน้อย ๓ วงจร และมีความเร็วรวมของทุกวงจรไม่น้อยกว่า ๖๐ Gbps ๔. ต้องสามารถให้บริการได้ในขณะที่มีการซ่อมบำรุงหรือมีการเปลี่ยนแปลงอุปกรณ์ต่างๆ ในระบบ (Concurrently Maintainable) ๕. ต้องมีระบบ Engine Generator ที่เป็น Continuous Rating ที่รองรับปริมาณการใช้ไฟทั้งหมดของ Data Center พร้อมระบบสำรองกรณี Engine Generator ตัวหนึ่งตัวใดชำรุด 	A ๑

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	สิทธิและประโยชน์
	<p>หรือหยุดทำงาน</p> <p>๖. ต้องมีอุปกรณ์หรือระบบสำรองในอุปกรณ์ UPS, IT Cooling และ UPS Cooling โดยต้องทำงานในทันทีที่อุปกรณ์หลักหยุดทำงาน และไม่กระทบต่อการให้บริการ</p> <p>๗. ต้องมีเส้นทางสำรองในระบบส่งจ่ายไฟฟ้าที่ไม่ขึ้นต่อกัน (Independent Distribution Paths)</p> <p>๘. ต้องมีระบบป้องกันความเสี่ยงที่เกิดจากความเสียหายกรณีที่อุปกรณ์ตัวหนึ่งตัวใดชำรุด หรือหยุดทำงาน</p> <p>๙. ต้องมีระบบปรับอากาศที่มีประสิทธิภาพสูง พร้อมระบบสำรอง</p> <p>๑๐. ต้องมีระบบป้องกันอัคคีภัยทั่วพื้นที่</p> <p>๑๑. ต้องมีระบบรักษาความปลอดภัยตลอด ๒๔ ชั่วโมง</p> <p>๑๒. ต้องได้รับมาตรฐาน ISO/IEC 27001 ด้าน Data Center</p>	
๗.๑๐ กิจการ Cloud Service	<p>๑. ต้องตั้งอยู่ใน Data Center ที่ได้รับมาตรฐาน ISO/IEC 27001 ด้าน Data Center ไม่น้อยกว่า ๒ ศูนย์ที่อยู่ในประเทศ</p> <p>๒. ต้องมีการเชื่อมต่อระหว่างศูนย์ Data Center ทุกศูนย์เข้าด้วยกัน ด้วยความเร็วไม่ต่ำกว่า ๑๐ Gbps. ในทุกเส้นทาง พร้อมมีวงจรสำรองที่มีขนาดเท่ากัน</p> <p>๓. ต้องได้รับมาตรฐาน ISO/IEC 27001 ด้าน Cloud Security และมาตรฐาน ISO/IEC 20000-1 ด้าน Cloud Service</p>	A ๑
๗.๑๑ กิจการวิจัยและพัฒนา	<p>๑. ต้องมีขอบข่ายธุรกิจ ดังนี้</p> <p>๑.๑ การวิจัยขั้นพื้นฐาน (Basic Research) หมายถึง การวิจัย หรือการค้นคว้า เพื่อการค้นพบองค์ความรู้ใหม่ที่มีคุณค่าทางวิชาการ และองค์ความรู้นี้อาจนำไปสู่การใช้ประโยชน์หรือแก้ปัญหาในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ กระบวนการการผลิต หรือการให้บริการในอนาคต</p> <p>๑.๒ การวิจัยประยุกต์ (Applied Research) หมายถึง การวิจัยที่นำความรู้พื้นฐานมาประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหา หรือพัฒนาองค์ความรู้เพื่อประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ โดยมิวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ หรือ</p>	A ๑

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	สิทธิและประโยชน์
	<p>กระบวนการใหม่ ทั้งนี้รวมถึงกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง เช่น การคิดค้นสูตร การออกแบบผลิตภัณฑ์ และการออกแบบกระบวนการผลิตที่นำไปสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงอุตสาหกรรม และเชิงพาณิชย์</p> <p>๑.๓ การวิจัยพัฒนาระดับนำร่อง (Pilot Development) หมายถึง การขยายขนาดการผลิตที่เป็นผลมาจากการวิจัยขั้นพื้นฐานและการวิจัยประยุกต์ เป็นการทดลองผลิตผลิตภัณฑ์ต้นแบบ (Prototype) และ/หรือทดสอบกระบวนการผลิตในระดับกึ่งอุตสาหกรรม เพื่อวัตถุประสงค์ในการทดสอบตลาด และ/หรือ เก็บรวบรวมข้อมูลสถานะที่เหมาะสมสำหรับการผลิตผลิตภัณฑ์ เพื่อใช้ในการออกแบบกระบวนการผลิตในระดับอุตสาหกรรม</p> <p>๑.๔ การวิจัยพัฒนาเชิงสาธิต (Demonstration Development) หมายถึง การวิจัยพัฒนาที่นำผลการวิจัยพัฒนาระดับนำร่องมาขยายขนาด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบกระบวนการผลิตในระดับอุตสาหกรรม เพื่อยืนยันความน่าเชื่อถือของเทคโนโลยี และกระบวนการผลิต รวมทั้งสาธิตให้เห็นถึงความเสถียรของกระบวนการ และศักยภาพการผลิตเชิงพาณิชย์ ทั้งในส่วนของการควบคุมคุณภาพและการประเมินต้นทุน</p> <p>๒. ต้องเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับขอบข่ายการวิจัยและการพัฒนา จำนวนนักวิจัยตามโครงการตลอดจนประวัติการศึกษา และประสบการณ์ของนักวิจัย</p> <p>๓. รายได้ที่ได้รับการส่งเสริมให้นำบรมรายได้จากการจำหน่ายหรือการให้บริการ ซึ่งเป็นผลงานที่เกี่ยวกับกิจการที่ได้รับการส่งเสริมโดยตรงหรือนำไปผลิตต่อในเชิงพาณิชย์ ไม่ว่าจะผลิตเองหรือว่าจ้างผู้อื่นผลิต</p> <p>๔. หากตั้งอยู่ในเขตวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ได้รับการส่งเสริมหรือได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ให้ได้รับการลดหย่อนภาษีเงินได้</p>	

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	สิทธิและประโยชน์
	<p>นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิร้อยละ ๕๐ เป็นระยะเวลา ๕ ปี นับแต่วันที่กำหนดระยะเวลาการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสิ้นสุดลง</p> <p>๕. ต้องมีค่าใช้จ่ายเงินเดือนของบุคลากรด้านวิจัยและพัฒนาไม่น้อยกว่า ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท ต่อปี</p>	
<p>๗.๑๒ กิจการเทคโนโลยีชีวภาพ (Biotechnology)</p> <p>๗.๑๒.๑ กิจการวิจัยและพัฒนา และ/หรือ อุตสาหกรรมการผลิตเมล็ดพันธุ์ หรือการปรับปรุงพันธุ์พืช สัตว์ และจุลินทรีย์ ที่ใช้เทคโนโลยีชีวภาพ</p> <p>๗.๑๒.๒ กิจการวิจัยและพัฒนา และ/หรือ อุตสาหกรรมการผลิตสารเวชภัณฑ์ที่ใช้เทคโนโลยีชีวภาพ</p> <p>๗.๑๒.๓ กิจการวิจัยและพัฒนา และ/หรือ อุตสาหกรรมการผลิตชุดตรวจวินิจฉัยทางการแพทย์ การเกษตร อาหาร และสิ่งแวดล้อม</p> <p>๗.๑๒.๔ กิจการวิจัยและพัฒนา และ/หรือ อุตสาหกรรมการผลิตที่ใช้เซลล์ จุลินทรีย์ เซลล์พืช และเซลล์สัตว์ ในการผลิตสารชีวโมเลกุล และสารออกฤทธิ์ชีวภาพ</p> <p>๗.๑๒.๕ กิจการผลิตวัตถุดิบ และ/หรือ วัสดุจำเป็นที่ใช้เพื่อการวิจัยและพัฒนา การทดลอง การทดสอบ การควบคุมคุณภาพ และ/หรือ การผลิตผลิตภัณฑ์ชีวภาพ</p> <p>๗.๑๒.๖ กิจการบริการด้านการตรวจวิเคราะห์ และ/หรือ สังเคราะห์ สารชีวภาพ และ/หรือ ควบคุมคุณภาพ และ/หรือ ตรวจสอบยืนยันความถูกต้อง</p>	<p>๑. ต้องใช้เทคโนโลยีชีวภาพที่ทันสมัยตามที่ได้รับ ความเห็นชอบจากสำนักงานพัฒนา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ หรือศูนย์ ความเป็นเลิศด้านชีววิทยาศาสตร์</p> <p>๒. หากตั้งอยู่ในเขตวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ ได้รับการส่งเสริมหรือได้รับความเห็นชอบจาก คณะกรรมการ ให้ได้รับการลดหย่อนภาษีเงินได้ นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิร้อยละ ๕๐ เป็น ระยะเวลา ๕ ปี นับแต่วันที่กำหนดระยะเวลา การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสิ้นสุดลง</p>	<p>A ๑</p> <p>A ๑</p> <p>A ๑</p> <p>A ๑</p> <p>A ๑</p> <p>A ๑</p>

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	สิทธิและประโยชน์
๗.๑๓ กิจการบริการออกแบบทางวิศวกรรม	๑. หากตั้งอยู่ในเขตวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ได้รับการส่งเสริมหรือได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ให้ได้รับการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิร้อยละ ๕๐ เป็นระยะเวลา ๕ ปี นับแต่วันที่กำหนดระยะเวลาการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสิ้นสุดลง ๒. ต้องมีค่าใช้จ่ายเงินเดือนของบุคลากรด้านออกแบบทางวิศวกรรมไม่น้อยกว่า ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท ต่อปี	A ๑
๗.๑๔ กิจการบริการทดสอบทางวิทยาศาสตร์	หากตั้งอยู่ในเขตวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ได้รับการส่งเสริมหรือได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ให้ได้รับการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิร้อยละ ๕๐ เป็นระยะเวลา ๕ ปี นับแต่วันที่กำหนดระยะเวลาการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสิ้นสุดลง	A ๑
๗.๑๕ กิจการบริการสอบเทียบมาตรฐาน	หากตั้งอยู่ในเขตวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ได้รับการส่งเสริมหรือได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ให้ได้รับการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิร้อยละ ๕๐ เป็นระยะเวลา ๕ ปี นับแต่วันที่กำหนดระยะเวลาการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสิ้นสุดลง	A ๑
๗.๑๖ กิจการบริการฆ่าเชื้อแก่ผลิตภัณฑ์		A ๒
๗.๑๗ กิจการนำวัสดุที่ไม่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่	๑. ต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ๒. ต้องตั้งในนิคมอุตสาหกรรมหรือเขตอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมเท่านั้น ยกเว้นคณะกรรมการจะพิจารณาผ่อนผันเป็นรายกรณี ๓. ต้องดำเนินการจัดการวัสดุที่ไม่ใช้แล้วที่เกิดขึ้นในประเทศเท่านั้น ๔. ต้องมีกระบวนการคัดแยกหรือแปรรูปวัสดุที่ไม่ใช้แล้วด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย ตามที่คณะกรรมการเห็นชอบ ๕. ให้ได้รับสิทธิและประโยชน์ ดังนี้ - กรณีคัดแยก (Sorting) - กรณีคัดแยกที่มีกระบวนการแปรรูปเพิ่มเติมหรือนำกลับมาใช้ประโยชน์อื่น (Recycle) หรือนำกลับคืนมาใหม่ (Recovery)	A ๓ A ๒
๗.๑๘ กิจการบำบัดหรือกำจัดของเสีย	ต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง	A ๒

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	สิทธิและประโยชน์
๗.๑๙ กิจการสถานฝึกฝนวิชาชีพ	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ต้องเป็นกิจการสถานฝึกฝนวิชาชีพที่มีการสอนหรือฝึกอบรมทางเทคนิคในสาขาวิชาชีพเฉพาะ รวมถึงการออกแบบ (Design Training Center) ตามที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบ ๒. ต้องมีวัสดุอุปกรณ์ ห้องปฏิบัติการ และอื่นๆ ที่จำเป็น ๓. หากตั้งอยู่ในเขตวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ได้รับการส่งเสริมหรือได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ให้ได้รับการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิร้อยละ ๕๐ เป็นระยะเวลา ๕ ปี นับแต่วันที่กำหนดระยะเวลาการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสิ้นสุดลง 	A ๑
๗.๒๐ กิจการสร้างภาพยนตร์ไทย	<ol style="list-style-type: none"> ๑. การสร้างภาพยนตร์ไทย ให้รวมถึงภาพยนตร์เรื่อง สารคดี รายการโทรทัศน์ ภาพยนตร์แอนิเมชัน แต่ไม่รวมถึงภาพยนตร์โฆษณา ๒. รายได้ที่อยู่ในข่ายได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลให้รวมถึง <ol style="list-style-type: none"> ๒.๑ รายได้จากการขายลิขสิทธิ์ รวมทั้งการจำหน่ายภาพยนตร์ในรูปแบบต่างๆ เช่น แผ่นซีดี วีซีดี และดีวีดี เป็นต้น ๒.๒ รายได้ส่วนแบ่งจากโรงภาพยนตร์ และสายหนัง 	A ๓
๗.๒๑ กิจการบริการแก่ธุรกิจสร้างภาพยนตร์	<p>การบริการแก่ธุรกิจสร้างภาพยนตร์ ให้รวมถึง ภาพยนตร์เรื่อง สารคดี รายการโทรทัศน์ ภาพยนตร์แอนิเมชัน และภาพยนตร์โฆษณา โดยมีข้อยกเว้นการให้บริการ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. บริการให้เช่าอุปกรณ์ถ่ายทำ และ/หรือ ประกอบการถ่ายทำภาพยนตร์ โดยมีอุปกรณ์หลัก เช่น กล้องถ่ายทำภาพยนตร์ อุปกรณ์เสริม ความเคลื่อนไหวของกล้อง อุปกรณ์ไฟถ่ายทำภาพยนตร์ เป็นต้น ๒. บริการล้างและพิมพ์ฟิล์มภาพยนตร์ หรือสำเนาไฟล์ภาพยนตร์ โดยมีอุปกรณ์หลัก เช่น เครื่องล้างฟิล์ม เครื่องพิมพ์ฟิล์ม อุปกรณ์สำเนาไฟล์ภาพยนตร์ระบบดิจิทัล เป็นต้น ๓. บริการบันทึกเสียงภาพยนตร์ โดยมีอุปกรณ์หลัก เช่น ชุดบันทึกเสียงระบบดิจิทัล ชุดตัดต่อเสียงระบบดิจิทัลชุดผสมเสียงระบบดิจิทัล เป็นต้น 	A ๓

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	สิทธิและประโยชน์
	<p>๔. บริการทำเทคนิคด้านภาพ ต้องมีเครื่องจักรและอุปกรณ์สร้างภาพพิเศษ ซึ่งไม่สามารถทำได้สำเร็จในตัวกล้อง เช่น เครื่องตัดต่อและลำดับภาพ เครื่องประกอบสร้างเทคนิคพิเศษและภาพระบบดิจิทัล เป็นต้น</p> <p>๕. บริการประสานงานภาพยนตร์จากต่างประเทศที่มาถ่ายทำในประเทศไทย โดยมีขอข่วยการให้บริการครอบคลุมถึงการติดต่อขออนุญาตจากทางราชการการติดต่อหาสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์ การติดต่อหาบุคลากร และการติดต่อหาอุปกรณ์สร้างภาพยนตร์</p> <p>๖. บริการให้เช่าโรงถ่ายทำภาพยนตร์ และรายการโทรทัศน์ที่ได้มาตรฐาน</p>	
<p>๗.๒๒ กิจการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว</p> <p>๗.๒๒.๑ กิจการเรือเฟอร์รี่ หรือเดินเรือท่องเที่ยว หรือให้เช่าเรือท่องเที่ยว</p> <p>๗.๒๒.๒ กิจการบริการที่จอดเรือท่องเที่ยว</p> <p>๗.๒๒.๓ กิจการสวนสนุก</p> <p>๗.๒๒.๔ กิจการศูนย์แสดงศิลปวัฒนธรรมหรือศูนย์ศิลปหัตถกรรม</p> <p>๗.๒๒.๕ กิจการสวนสัตว์เปิด</p>	<p>ต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง</p> <p>ต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น อุปกรณ์ยกเรือ ที่จอดเรือบนบก โรงจอดเรือสำหรับซ่อมบำรุงเรือ เป็นต้น</p> <p>๑. ต้องมีเงินลงทุน (ไม่รวมค่าที่ดิน และทุนหมุนเวียน) ไม่น้อยกว่า ๕๐๐ ล้านบาท</p> <p>๒. ส่วนประกอบของโครงการต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ</p> <p>ต้องมีเงินลงทุน (ไม่รวมค่าที่ดิน และทุนหมุนเวียน) ไม่น้อยกว่า ๓๐ ล้านบาท</p> <p>๑. ต้องมีเงินลงทุน (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน) ไม่น้อยกว่า ๕๐๐ ล้านบาท และต้องมีที่ดินไม่น้อยกว่า ๕๐๐ ไร่</p> <p>๒. ส่วนประกอบของโครงการต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ</p> <p>๓. ต้องจัดที่ดินเป็นพื้นที่สีเขียวและที่จอดรถ อย่างละไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๕ ของที่ดินทั้งหมด</p>	<p>B ๑</p> <p>B ๑</p> <p>A ๓</p> <p>A ๓</p> <p>A ๓</p>

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	สิทธิและประโยชน์
๗.๒๒.๖ กิจการพิพิธภัณฑสถานสัตว์น้ำ	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ต้องมีเงินลงทุน (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน) ไม่น้อยกว่า ๑๐๐ ล้านบาท ๒. จัดทำมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ภายใน ๑๒ เดือน นับแต่วันที่ออกบัตรส่งเสริม 	A ๓
๗.๒๒.๗ กิจการสนามแข่งขันยานยนต์	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ๒. ต้องได้รับมาตรฐานจาก Federation Internationale de L'Automobile (FIA) หรือ Federation Internationale de Motocyclisme (FIM) ๓. ต้องมีมาตรการป้องกันและควบคุม มิให้เกิดอันตรายหรือความเดือดร้อนแก่ผู้อยู่ใกล้เคียง ๔. ต้องจัดทำมาตรการป้องกัน และแก้ไขผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ภายใน ๑๒ เดือน นับแต่วันที่ออกบัตรส่งเสริม 	A ๓
๗.๒๒.๘ กิจการกระเช้าไฟฟ้า	ต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง	A ๓
๗.๒๓ กิจการเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว ๗.๒๓.๑ กิจการโรงแรม	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ต้องมีจำนวนห้องพักไม่น้อยกว่า ๑๐๐ ห้อง หรือต้องมีเงินลงทุน (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน) ไม่น้อยกว่า ๕๐๐ ล้านบาท ๒. ให้ได้รับสิทธิและประโยชน์ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> - กรณีตั้งสถานประกอบการในเขตส่งเสริมการลงทุน เฉพาะพื้นที่ ๒๐ จังหวัด - กรณีตั้งสถานประกอบการในพื้นที่อื่นๆ ไม่สามารถขอรับสิทธิและประโยชน์เพิ่มเติมตามคุณค่าของโครงการได้ 	A ๔ B ๒
๗.๒๓.๒ กิจการหอประชุมขนาดใหญ่	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ต้องมีพื้นที่ส่วนที่ใช้เพื่อการประชุมไม่น้อยกว่า ๔,๐๐๐ ตารางเมตร โดยห้องประชุมขนาดใหญ่ที่สุดต้องมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า ๓,๐๐๐ ตารางเมตร ๒. ต้องมีเครื่องมือและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมกับโครงการ ๓. แบบแปลนแผนผังต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ 	A ๓

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	สิทธิและประโยชน์
๗.๒๓.๓ กิจการศูนย์แสดงสินค้านานาชาติ	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ต้องมีพื้นที่แสดงสินค้าภายในอาคารไม่น้อยกว่า ๒๕,๐๐๐ ตารางเมตร ๒. ต้องมีห้องสำหรับเจรจาธุรกิจทุกห้องแสดงสินค้า 	A ๓
๗.๒๓.๔ กิจการศูนย์ฟื้นฟูสุขภาพ	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ต้องใช้เทคโนโลยีทางการแพทย์ในการบำบัดและฟื้นฟูสุขภาพ ๒. ต้องมีการจัดโปรแกรมการฟื้นฟูสุขภาพแบบต่อเนื่อง และมีการพักค้างคืนสำหรับผู้มาใช้บริการ ๓. ไม่สามารถขอรับสิทธิและประโยชน์เพิ่มเติมตามคุณค่าของโครงการได้ 	B ๑

ภาคผนวกที่ 7 ความก้าวหน้าการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัด สระแก้ว

จากการศึกษาได้นำข้อมูล ความก้าวหน้าการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว ตั้งแต่ พ.ศ. 2559 – 2564 จากสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มาใช้ในการวิเคราะห์ประเด็น ยุทธศาสตร์ โดยข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ การกำหนดพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ การลงทุนและ มาตรการส่งเสริมการลงทุน การจัดระบบแรงงานต่างด้าว การจัดหาที่ดินและบริหารจัดการ ด้านโครงสร้าง พื้นฐานและด้านบุคลากร เป็นต้น ซึ่งได้สรุปรายละเอียด ดังตารางที่ 7.7-1

รายงานความก้าวหน้าการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

1. รัฐบาลได้เริ่มดำเนินงานพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษใน 10 พื้นที่ชายแดนเป้าหมาย ได้แก่ ตาก สระแก้ว มุกดาหาร ตราด สงขลา หนองคาย นครพนม กาญจนบุรี นราธิวาส และ เชียงราย เมื่อปี 2558 เพื่อกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค ยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิต ของประชาชน จัดระเบียบความมั่นคงชายแดน และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ของประเทศโดยใช้ประโยชน์จากการเป็นช่องทางการค้าชายแดนที่สำคัญของประเทศ การตั้งอยู่บนแนวระเบียบเศรษฐกิจสำคัญของประเทศในภูมิภาค และการเป็นประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน(AEC) โดยรัฐบาลได้ให้การสนับสนุนในด้านสิทธิประโยชน์การลงทุน การจัดตั้งศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จด้านการบริหารจัดการแรงงาน และการลงทุน การพัฒนา โครงสร้างพื้นฐานและด้านศุลกากร การจัดหาพื้นที่พัฒนาเพื่อใช้ประโยชน์สำหรับการลงทุน โดยมีคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อน การดำเนินงานซึ่งต่อมาได้รับการยกเลิกไปโดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2562 และปัจจุบันได้มีคณะกรรมการนโยบายการพัฒนา เขตเศรษฐกิจพิเศษ (กพศ.) เป็นกลไกในการดำเนินงานตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. 2564
2. มูลค่าการลงทุนเอกชนและ กนอ. ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ รวมประมาณ 25,841 ล้านบาท (ข้อมูลปี 2558 - ปัจจุบัน) ประกอบด้วย
 - 2.1 การลงทุนที่ได้รับการส่งเสริมจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (สกท.) (BOI) และดำเนินการลงทุนแล้ว 57 โครงการ วงเงิน 8,658 ล้านบาท ในประเภทกิจการ อาทิ เสื้อผ้าสำเร็จรูป พลาสติก อาหารสัตว์ ยานยนต์ เครื่องจักรและชิ้นส่วน อุปกรณ์ก่อสร้าง โรงพยาบาล ภูมิทางการแพทย์ (จากโครงการที่ขอรับการส่งเสริม การลงทุนทั้งหมด 94 โครงการ วงเงิน 24,322 ล้านบาท)
 - 2.2 มูลค่าการลงทุนของภาคเอกชนเพื่อพัฒนาที่ดินราชพัสดุในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ตราด กาญจนบุรี และนครพนม รวม 5,106.02 ล้านบาท
 - 2.3 การลงทุนของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจ พิเศษสระแก้วและสงขลา รวม 2,114.21 ล้านบาท
 - 2.4 การจัดตั้งธุรกิจใหม่ 4,975 ราย มูลค่าทุนจดทะเบียนรวม 9,823.03 ล้านบาท โดยส่วนใหญ่เป็น SMEs สูงถึงร้อยละ 98 มีประเภทกิจการ อาทิ ก่อสร้างอาคาร ทั่วไป โลจิสติกส์ ผลิตเสื้อผ้า อสังหาริมทรัพย์ และโรงแรม รีสอร์ทและห้องชุด ผลิตภัณฑ์ สัตว์น้ำ ผลิตไฟฟ้า ผลิตภัณฑ์จากไม้แปรรูป
 - 2.5 การขอใช้สิทธิประโยชน์ภายใต้มาตรการส่งเสริมการลงทุนของกรมศุลกากร 2 โครงการ ได้แก่ เขตปลอดอากรประเภทอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจ

พิเศษตาก และคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทร้านค้าปลอดอากรในเมืองในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลา วงเงินรวม 140 ล้านบาท

3. **แผนงบประมาณบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์เรื่องเขตเศรษฐกิจพิเศษ** การพัฒนาโครงการสำคัญในพื้นที่ที่ได้รับจัดสรรงบประมาณระหว่างปี 2559-2564 รวมทั้งสิ้น 47,223.45 ล้านบาท (โดยได้รับจัดสรรงบประมาณในปี 2559 รวม 6,168.91 ล้านบาท ในปี 2560 รวม 10,267.52 ล้านบาท ในปี 2561 รวม 9,883.50 ล้านบาท ในปี 2562 รวม 8,757.98 ล้านบาท ในปี 2563 รวม 6,393.90 ล้านบาท และในปี 2564 รวม 5,751.64 ล้านบาท) ทั้งนี้ โครงการส่วนใหญ่เป็นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่ง/ ด้านศุลกากร CIQ/ ความมั่นคง/ พัฒนาระบบประปา/ การผังเมือง/ สาธารณสุข
4. **การบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ** การจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านแรงงานในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ 10 จังหวัดแล้วเสร็จ และปัจจุบันมีแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ 10 จังหวัด ระหว่างเดือนตุลาคม 2560 – 25 พฤษภาคม 2564 ทุกสัญชาติ รวมจำนวนทั้งสิ้น 456,052 คน แยกเป็นแรงงานที่เข้ามาทำงานในลักษณะไป-กลับหรือตามฤดูกาล (มาตรา 64 แห่งพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560 และที่แก้ไขเพิ่มเติม) จำนวน 400,465 คน เป็นแรงงานกัมพูชา 169,019 คน และแรงงานเมียนมา 231,446 คน
5. **การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ใน 10 พื้นที่** ครอบคลุมทั้งในด้านการคมนาคมขนส่ง ระบบสาธารณูปโภค/ สาธารณูปการ การพัฒนาด้านพรมแดน/ ด้านศุลกากร การจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านสังคม ซึ่งสามารถดำเนินการได้ตามแผน ปัจจุบันมีความก้าวหน้าการดำเนินงานเฉลี่ยร้อยละ 70 และมีโครงการสำคัญที่แล้วเสร็จ/ จะทยอยแล้วเสร็จในช่วงปี 2562-2565 โดยโครงการที่ก่อสร้างแล้วเสร็จ เช่น ทางหลวงหมายเลข 12 ตาก-แม่สอด (แล้วเสร็จทั้งเส้นในปี 2562) อาคารท่าอากาศยานแม่สอด (ก่อสร้างแล้วเสร็จปี 2562) สะพานข้ามแม่น้ำเมยแห่งที่ 2 (เปิดใช้งานแล้วเมื่อตุลาคม 2562) ด้านศุลกากรและระบบอำนวยความสะดวกการผ่านแดน เช่น ด้านศุลกากรสะเดาแห่งใหม่ (ก่อสร้างแล้วเสร็จปี 2562) ด้านพรมแดนแม่สอดแห่งที่ 2 (ก่อสร้างแล้วเสร็จปี 2562) ด้านบ้านพุน้ำร้อน (ก่อสร้างแล้วเสร็จปี 2563) อาคารที่ทำการด้านศุลกากรเชียงแสนแห่งใหม่ และสิ่งปลูกสร้างประกอบ (ก่อสร้างแล้วเสร็จปี 2563) การต่อเติมความยาวทางวิ่งสนามบินแม่สอดให้สามารถรองรับเครื่องบินที่มีขนาดใหญ่ขึ้น เช่น Boeing 737 (ก่อสร้างแล้วเสร็จ เมษายน 2564) เป็นต้น และมีโครงการที่อยู่ระหว่างดำเนินการ เช่น ด้านศุลกากรแม่สอดแห่งที่ 2 (คาดว่าจะแล้วเสร็จปี 2564) ถนนแยก ทล.4 – ด้านสะเดา แห่งที่ 2 (คาดว่าจะแล้วเสร็จปี 2565)
6. **การจัดการพื้นที่พัฒนา** เพื่อนำร่องการลงทุนซึ่งปัจจุบันเอกชนและ กนอ. ได้เข้าพื้นที่พัฒนาแล้ว 5 พื้นที่ จาก 8 พื้นที่ โดยมีรายละเอียดดังนี้
 - 6.1 **สระแก้ว** : ก่อสร้างนิคมอุตสาหกรรมแล้วเสร็จและเปิดดำเนินการเมื่อเดือนกรกฎาคม 2562 ปัจจุบันมีนักลงทุนเข้าใช้พื้นที่แล้ว

- 6.2 **สงขลา :** ก่อสร้างนิคมอุตสาหกรรม ระยะที่ 1 แล้วเสร็จ
- 6.3 **ตราด :** ปัจจุบันเอกชนผู้เช่าพื้นที่พัฒนาอยู่ระหว่างปรับแผนการดำเนินงานเพื่อเริ่มการก่อสร้างตลาดการค้าชายแดน และในระยะต่อไปจะพัฒนาเป็นเมืองศูนย์กลางการท่องเที่ยวนานาชาติและบริการการค้าระหว่างประเทศครบวงจร
- 6.4 **นครพนม และกาญจนบุรี :** ปัจจุบันเอกชนผู้เช่าพื้นที่พัฒนาอยู่ระหว่างเตรียมการเข้าใช้พื้นที่ เพื่อพัฒนาด้านอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และโลจิสติกส์ กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม พาณิชยกรรม ศูนย์กระจายสินค้า SMEs OTOP และอุตสาหกรรมทั่วไป
- 6.5 **ตาก :** แปลงที่ 1 : กรมธนารักษ์เตรียมเปิดประมูลให้เอกชนลงทุน ส่วนแปลงที่ 2 : กนอ. ออกแบบนิคมอุตสาหกรรมและจัดทำ EIA แล้วเสร็จ โดยคาดว่าจะก่อสร้างในปี 2565

มุกดาหาร และหนองคาย : อยู่ระหว่างรอเสนอคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษพิจารณาแนวทางสนับสนุนให้เกิดการลงทุนในพื้นที่ราชพัสดุต่อไป

7. **การตลาดและประชาสัมพันธ์** หน่วยงานต่างๆ ได้มีการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคอย่างต่อเนื่อง อาทิ Roadshow สัมมนา สื่อวิทยุ

8. ความก้าวหน้าการพัฒนาที่สำคัญรายพื้นที่

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ	การลงทุน	โครงสร้างพื้นฐาน	การพัฒนาในพื้นที่พัฒนา
1. ตาก	<ul style="list-style-type: none"> ■ สกท. : ดำเนินการลงทุนแล้ว 25 โครงการ วงเงิน 2,417 ลบ. (จากโครงการที่ขอรับการส่งเสริมฯ 37 โครงการ วงเงิน 4,050 ลบ.) ■ ธุรกิจตั้งใหม่ : 1,168 ราย วงเงิน 2,480.50 ลบ. ■ กรมศุลกากร : ผู้จัดตั้งเขตปลอดอากรประเภทอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม วงเงิน 80 ลบ. 	<p>แล้วเสร็จ : ทางเลี่ยงเมืองแม่สอดและสะพานข้ามแม่น้ำเมย 2/ ทางหลวงหมายเลข 12 (ตาก-แม่สอด ตอน 1, 2, 3 และ 4)/ ท่าอากาศยานแม่สอด (อาคารผู้โดยสารใหม่ ทางขับ ลานจอด เครื่องบิน เสริมผิวทางวิ่งเดิมและต่อเติมความยาวทางวิ่ง)</p> <p>เสร็จปี 2564 : ด้านศุลกากรแม่สอด แห่งที่ 2</p> <p>เสร็จปี 2565 : นิคมอุตสาหกรรมตาก (แม่สอด)</p>	<p>พื้นที่พัฒนามี 2 ส่วน</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ ส่วนที่ 1 : กรมธนารักษ์ เตรียมเปิดประมูลให้เอกชนลงทุน ■ ส่วนที่ 2 : กรมธนารักษ์จะให้ กนอ. เข้า โดย กนอ. ออกแบบ นิคมฯ และจัดทำ EIA แล้วเสร็จ คาดว่าจะเริ่มก่อสร้างในปี 2565
2. สระแก้ว	<ul style="list-style-type: none"> ■ สกท. : ดำเนินการลงทุนแล้ว 6 โครงการ วงเงิน 1,960 ลบ. (จากโครงการที่ขอรับการส่งเสริมฯ 9 โครงการ วงเงิน 7,792 ลบ.) ■ ธุรกิจตั้งใหม่ : 133 ราย วงเงิน 296.63 ลบ. 	<p>แล้วเสร็จ : ทางรถไฟช่วงชุมทางแก่งคอย – คลองสิบกี้ – สุดสะพานคลองลึก รวมสะพานข้ามคลองลึก/ นิคมอุตสาหกรรมสระแก้ว/ ทางหลวงอรัญประเทศ – ชายแดนไทย (บ.หนองเอี่ยน)/ การปรับปรุงด่านพรมแดนคลองลึก/ ด้านศุลกากรอรัญประเทศ (บ.ป่าไร่)</p> <p>เสร็จปี 2565 : ด้านศุลกากรอรัญประเทศ (บ.หนองเอี่ยน)</p>	<p>พื้นที่พัฒนามี 2 ส่วน</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ ส่วนที่ 1 : กรมศุลกากร ก่อสร้างด่านศุลกากรอรัญประเทศแห่งใหม่ (บ.ป่าไร่) แล้วเสร็จเมื่อเดือน พ.ค. 2563 ■ ส่วนที่ 2 : กนอ. ก่อสร้างนิคมฯ แล้วเสร็จ เริ่มเปิดดำเนินการ ก.ค. 2562 ปัจจุบันมีนักลงทุนเข้าใช้พื้นที่แล้ว
3. สงขลา	<ul style="list-style-type: none"> ■ สกท. : ดำเนินการลงทุนแล้ว 8 โครงการ วงเงิน 2,453 ลบ. (จากโครงการที่ขอรับการส่งเสริมฯ 18 โครงการ วงเงิน 9,113 ลบ.) ■ ธุรกิจตั้งใหม่ 304 ราย วงเงิน 1,071.57 ลบ. ■ กรมศุลกากร: คลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทร้านค้าปลอดอากรในเมืองวงเงิน 60 ลบ. 	<p>แล้วเสร็จ : การปรับปรุงด่านศุลกากรป่าดงเบขาร์ ระยะที่ 2/ ถนนสาย สข. 1207-ป่าดงเบขาร์ / ด้านศุลกากร สะเดาแห่งใหม่/ นิคมอุตสาหกรรมสงขลา (สะเดา)</p> <p>เสร็จปี 2565 : ถนนแยก ทางหลวงหมายเลข 4 – ด้านสะเดาแห่งที่ 2</p>	<p>พื้นที่พัฒนามี 3 ส่วน</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ ส่วนที่ 1 : กนอ. ก่อสร้างนิคมฯ แล้วเสร็จ มี.ค. 2564 ■ ส่วนที่ 2 : กนอ. ออกแบบนิคมฯ และจัดทำ EIA แล้วเสร็จ ปัจจุบัน จ.สงขลาอยู่ระหว่างแก้ไขปัญหาราษฎรครอบครองใช้ประโยชน์ที่ดิน ซึ่งเมื่อแล้วเสร็จกรมธนารักษ์จะจัดให้ กนอ. เข้าต่อไป และเทศบาลตำบลสำนักขามได้รับอนุญาตให้ใช้พื้นที่ 19-3-28.3 ไร่เพื่อก่อสร้างถนนเชื่อมโยงโครงการนิคมอุตสาหกรรมสงขลา กับ ■ ส่วนที่ 3 : อบจ.สงขลา ปรับพื้นที่ก่อสร้างศูนย์คมนาคมขนส่ง และศึกษารูปแบบการลงทุนแล้ว เสร็จ โดยคาดว่าจะเริ่มก่อสร้างในปี 65

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ	การลงทุน	โครงสร้างพื้นฐาน	การพัฒนาในพื้นที่พัฒนา
4. ตราด	<ul style="list-style-type: none"> ▪ สกท. : ขอรับการส่งเสริมฯ 2 โครงการ วงเงิน 280 ลบ. ▪ ธุรกิจตั้งใหม่ : 74 ราย วงเงิน 111.18 ลบ. ▪ พื้นที่พัฒนา : 1 โครงการ 3,001 ลบ. 	<p>แล้วเสร็จ : ทำเทียบเรืออเนกประสงค์ คลองใหญ่/ ถนนทางเข้าทำเทียบเรือ อเนกประสงค์คลองใหญ่/ ทางหลวงหมายเลข 3 ตราด-หาดเล็ก (ตอน 2 - 3)</p> <p>เสร็จปี 2565 : ทางหลวงหมายเลข 3 ตราด - หาดเล็ก ตอนแยก ต.ไม้รูด - บ.คลองจาก</p>	บริษัท พร็อพเพอร์ตี้ เพอร์เฟค จำกัด (มหาชน) (ลงนามสัญญาเช่าจากกรมธนารักษ์เมื่อ 23 พ.ย. 2559) อยู่ระหว่างปรับแผนการดำเนินงานเพื่อเริ่มก่อสร้างตลาดการค้าชายแดน และในระยะต่อไปจะพัฒนาเป็นเมืองศูนย์กลางการท่องเที่ยวนานาชาติและบริการการค้าระหว่างประเทศครบวงจร
5. มุกดาหาร	<ul style="list-style-type: none"> ▪ สกท. : ดำเนินการลงทุนแล้ว 3 โครงการ วงเงิน 342 ลบ. (จากโครงการที่ขอรับการส่งเสริมฯ 4 โครงการ วงเงิน 350 ลบ.) ▪ ธุรกิจตั้งใหม่ : 662 ราย วงเงิน 1,268.80 ลบ. 	<p>แล้วเสร็จ : ทางหลวงหมายเลข 12 กาฬสินธุ์ - บ.นาโครี ตอน 1 และ ตอน 2/ ทางหลวงหมายเลข 212 ห้วยใหญ่-ธาตุพนม / สิ่งอำนวยความสะดวกด้านศุลกากรมุกดาหาร/ ทางหลวงหมายเลข 12 บ.นาโครี - คำชะอี</p> <p>เสร็จปี 2566 : ถนนสาย มท. 3019 แยก ทล. 212 -อ.เมือง จ.มุกดาหาร (ตอน 1)</p> <p>เสร็จปี 2567: ถนนสาย มท. 3019 แยก ทล. 212 - บ.บางทรายใหญ่ อ.เมือง จ.มุกดาหาร (ตอน 2)</p>	อยู่ระหว่างรอเสนอคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษพิจารณาแนวทางสนับสนุนให้เกิดการลงทุนในพื้นที่ราชพัสดุต่อไป
6. หนองคาย	<ul style="list-style-type: none"> ▪ สกท. : ดำเนินการลงทุนแล้ว 3 โครงการ วงเงิน 420 ลบ. (จากโครงการที่ขอรับการส่งเสริมฯ 6 โครงการ วงเงิน 1,336 ลบ.) ▪ ธุรกิจตั้งใหม่ : 809 ราย วงเงิน 1,445.58 ลบ. 	<p>แล้วเสร็จ : ทางหลวงหมายเลข 212 หนองคาย - โพนพิสัย/ ทางหลวงหมายเลข 212 โพนพิสัย-บึงกาฬ ตอน 1/ ด้านศุลกากรหนองคายแห่งใหม่พร้อมสิ่งปลูกสร้างประกอบ/ ถนนแยกทางหลวงหมายเลข 2 - ทางหลวงหมายเลข 211 ตอน 1</p> <p>เสร็จปี 2564 : ทางหลวงหมายเลข 211 แยกสาย 2 (บ.หนองสองห้อง)-อ.ท่าบ่อ-อ.ศรีเชียงใหม่ ตอน 2</p> <p>เสร็จปี 2566: ทางเลี่ยงเมืองหนองคาย (ตะวันออก)</p>	อยู่ระหว่างรอเสนอคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษพิจารณาแนวทางสนับสนุนให้เกิดการลงทุนในพื้นที่ราชพัสดุต่อไป
7. กาญจนบุรี	<ul style="list-style-type: none"> ▪ สกท. : ดำเนินการลงทุนแล้ว 4 โครงการ วงเงิน 723 ลบ. (จากโครงการที่ขอรับการส่งเสริมฯ 6 โครงการ วงเงิน 945 ลบ.) ▪ ธุรกิจตั้งใหม่ : 93 ราย วงเงิน 155.21 ลบ. ▪ พื้นที่พัฒนา : 1 โครงการ วงเงิน 420ลบ. 	<p>แล้วเสร็จ : ทางหลวงหมายเลข 367 ทางเลี่ยงเมืองกาญจนบุรี/ ทางหลวงหมายเลข 3229 แยกทางหลวงหมายเลข 323-แควน้อย/ ด้านศุลกากรพุน้ำร้อน</p> <p>เสร็จปี 2565 : ทางหลวงหมายเลข 81 บางใหญ่-บ้านโป่ง-กาญจนบุรี</p>	บริษัท พร้อมเพรียงชัย ก่อสร้าง จำกัด (ลงนามสัญญาเช่าจากกรมธนารักษ์เมื่อ 13 พ.ย. 2561) เตรียมเข้าใช้พื้นที่ (ซึ่งยังมีราษฎรครอบครองใช้ประโยชน์) เพื่อพัฒนาโครงการลงทุนด้านอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และโลจิสติกส์
8. เชียงราย	<ul style="list-style-type: none"> ▪ สกท. : ดำเนินการลงทุนแล้ว 5 โครงการ วงเงิน 176 ลบ. (จากโครงการที่ขอรับการส่งเสริมฯ 7 โครงการ วงเงิน 226 ลบ.) 	<p>แล้วเสร็จ : สิ่งอำนวยความสะดวกด้านศุลกากรแม่สาย/ ทางหลวงหมายเลข 1290 อ.เชียงแสน - อ.เชียงของ ตอน 3/ ทางเลี่ยงเมืองเชียงรายด้านตะวันตก/ ด้านศุลกากรเชียงแสนแห่งใหม่/ ศูนย์</p>	ส่งเสริมและสนับสนุนตามมาตรการส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และมาตรการทางผังเมืองโดยไม่ต้องมีการจัดหาที่ดินของรัฐ

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ	การลงทุน	โครงสร้างพื้นฐาน	การพัฒนาในพื้นที่พัฒนา
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ธุรกิจตั้งใหม่ : 1,069 ราย วงเงิน 1,799.40 ลบ. 	<p>เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งสินค้า เชียงของ</p> <p>เสร็จปี 2566 : ทางหลวงหมายเลข 1021 อ.เทิง-อ.ดอกคำใต้ ตอน อ.เชียงคำ-อ.เทิง</p>	
9. นครพนม	<ul style="list-style-type: none"> ▪ สกท. : ดำเนินการลงทุนแล้ว 1 โครงการ วงเงิน 15 ลบ. (จากโครงการที่ขอรับการส่งเสริมฯ 2 โครงการ วงเงิน 58 ลบ.) ▪ ธุรกิจตั้งใหม่ : 476 ราย วงเงิน 889.44 ลบ. ▪ พื้นที่พัฒนา : 1 โครงการ วงเงิน 1,685.015 ลบ. 	<p>แล้วเสร็จ : ด้านศุลกากรนครพนมแห่งใหม่/ ทางหลวงหมายเลข 22 ช่วง สกลนคร-นครพนม ตอน 1 / ทางหลวงหมายเลข 212 (นครพนม-ท่าอุเทน)</p> <p>เสร็จปี 2567 : ศูนย์การขนส่งชายแดน จังหวัดนครพนม</p>	<p>บริษัท เจซีเค อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (ลงนามสัญญาเช่าจาก กรมธนารักษ์เมื่อ 15 ก.ค. 2562) เตรียมเข้าใช้พื้นที่ เพื่อพัฒนา กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม พาณิชยกรรม ศูนย์กระจายสินค้า SMEs OTOP และอุตสาหกรรม ทั่วไป</p>
10. นราธิวาส	<ul style="list-style-type: none"> ▪ สกท. : ดำเนินการลงทุนแล้ว 2 โครงการ วงเงิน 152 ลบ. (จากโครงการที่ขอรับการส่งเสริมฯ 3 โครงการ วงเงิน 172 ลบ.) ▪ ธุรกิจตั้งใหม่ : 187 ราย วงเงิน 304.72 ลบ. <p><small>* ได้รับการส่งเสริมภายใต้นโยบายส่งเสริมการลงทุน เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้</small></p>	<p>แล้วเสร็จ : ปรับปรุงด้านศุลกากร สุโงะโก-ลก/ ขยายด้านศุลกากรบูเก๊ะตา ระยะ 3</p> <p>เสร็จปี 2566 : นิคมอุตสาหกรรม นราธิวาส</p>	<p>ศอ.บต. จังหวัดนราธิวาส และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ระหว่าง จัดเตรียมข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณ เพื่อจัดซื้อที่ดินเอกชน</p>

ตารางที่ 7.1-1 ความก้าวหน้าการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2559-2560

รายละเอียด	2559	2560											
	พ.ย.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1. การกำหนดพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ													
1.1 ออกประกาศคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) ที่ 1/2558 ลงวันที่ 19 มกราคม 2558 เรื่อง กำหนดพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ระยะที่ 1	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
2. การลงทุนและมาตรการส่งเสริมการลงทุน													
2.1 การลงทุนและการขอรับการลงทุน	บรรจุภัณฑ์พลาสติก, การผลิตอาหารสัตว์						บรรจุภัณฑ์พลาสติก, การผลิตอาหารสัตว์, Metal Parts						
ประกาศ กกท. ที่ 1-5/2558 ลงวันที่ 23 เมษายน 2558 เรื่องนโยบายส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว, และออกประกาศ กกท. ที่ 17-21/2558 ลงวันที่ 15 ธันวาคม 2558 เรื่องแก้ไขเพิ่มเติมกิจการเป้าหมายในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
จัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านการลงทุน (OSS) ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระยะที่ 1 และ 2	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
3. การจัดระบบแรงงานต่างด้าวแบบไป กลับอย่างถูกกฎหมาย													
- จัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านแรงงานในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ แรงงานกัมพูชาเข้ามาทำงาน (คน)	19916	8474	8474	16065*	4372*	2222*	2222*	30036*	35275*	43113*	47755*	48315*	13953*
4. การจัดหาที่ดินและบริหารจัดการ													
เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว พื้นที่ 3 แปลง แปลงที่ 1 จำนวน 525-3-00 ไร่ แปลงที่ 2 จำนวน 660 2 23 ไร่ ออกโฉนดให้กรมศุลกากรใช้เป็นพื้นที่ CIQ และให้ กนอ.เช่า	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√

ตารางที่ 7.1-1 ความก้าวหน้าการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2559-2560

รายละเอียด	2559	2560											
	พ.ย.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
4.3 ระยะเวลาการเช่า หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การจัดให้เช่าที่ดินราชพัสดุในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ สระแก้ว ระยะเวลาการเช่า 50 ปี และอาจต่อสัญญาเช่าได้อีก 50 ปี	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
4.4 อัตราค่าเช่าและค่าธรรมเนียมการจัดให้เช่าที่ราชพัสดุ ดังนี้ (1) อัตราค่าเช่า/ไร่/ปี สระแก้ว 32,000 บาท (2) ค่าธรรมเนียมการจัดให้เช่าที่ดิน/ไร่/50 ปี สระแก้ว 225,000 บาท	ü	ü	ü	ü	ü	ü	ü	ü	ü	ü	ü	ü	ü
5. ด้านโครงสร้างพื้นฐานและด้านศุลกากร													
(1)โครงการทางหลวงรัฐประเทศ ชายแดนไทย/กัมพูชา (บ.หนองเอี่ยน-สตึงบท)	กรมทางหลวงได้ปรับแก้แนวเส้นทาง และอยู่ระหว่างจัดทำ EIA กำหนดแล้วเสร็จเดือนพฤศจิกายน 2559	กรมศิลปากรสำรวจพบโบราณสถานในแนวเส้นทาง ขณะนี้ กรมทางหลวงได้ปรับแก้แนวเส้นทาง และอยู่ระหว่างจัดทำ EIA		อยู่ระหว่างก่อสร้างช่วงสะพานข้ามพรมแดน									
(2) โครงการปรับปรุงทางรถไฟช่วงชุมทางแก่งคอย คลองสีกะ สูดสะพานคลองลึก (รวมสะพานข้ามคลองลึก)	ฝั่งไทยเสร็จเรียบร้อยแล้ว, เหลืองานก่อสร้าง Missing Link ฝั่งกัมพูชา (ปอยเปต คลองลึก) ซึ่งกำหนดแล้วเสร็จภายในปี 2559				ฝั่งไทยเสร็จเรียบร้อยแล้ว, เหลืองานก่อสร้าง Missing Link ฝั่งกัมพูชา (ปอยเปต คลองลึก) ซึ่งกำหนดแล้วเสร็จภายในปี 2559				ฝั่งไทยเสร็จเรียบร้อยแล้ว,สถานีรถไฟปอยเปต (แบบชั่วคราว) คาดว่าจะแล้วเสร็จประมาณต้นปี 2561				

ตารางที่ 7.1-1 ความก้าวหน้าการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2559-2560

รายละเอียด	2559			2560									
	พ.ย.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
(3) โครงการพัฒนาด้านศุลกากรอรัญประเทศ (บ้านหนองเอี่ยน สติงบท)	กรมทางหลวงอยู่ระหว่างจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน และเตรียมพื้นที่ก่อสร้างอาคารสำนักงาน CIQ พร้อมกับการเวนคืนที่ดินก่อสร้าง			กรมศุลกากรอยู่ระหว่างรอรับมอบพื้นที่จากกรมทางหลวง ซึ่งคาดว่าจะส่งมอบพื้นที่ได้ในเดือนมิถุนายน 2560			กรมศุลกากรอยู่ระหว่างรอรับมอบพื้นที่จากกรมทางหลวง ซึ่งอยู่ระหว่างจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน						
สิทธิประโยชน์สำหรับกิจการเป้าหมาย และการจัดตั้ง OSS ด้านการลงทุน													
- ประกาศ กกท. ที่ 5/2558 ส่งเสริมการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว 12 กลุ่มกิจการเป้าหมาย	- มีโครงการขอรับการส่งเสริมการลงทุน ณ วันที่ วันที่ 1 ม.ค. - 7 ต.ค. 59 มีโครงการขอรับการส่งเสริมการลงทุน จำนวน 4 ราย เงินลงทุนรวม 1,362.75 ล้านบาท ผ่านการอนุมัติแล้ว 2 โครงการ เงินลงทุนรวม 550 ล้านบาท			- มีโครงการขอรับการส่งเสริมการลงทุน ณ วันที่ วันที่ 1 ม.ค. - 7 ต.ค. 59 มีโครงการขอรับการส่งเสริมการลงทุน จำนวน 4 ราย เงินลงทุนรวม 1,362.75 ล้านบาท ผ่านการอนุมัติแล้ว 3 โครงการ เงินลงทุนรวม 1,278.75 ล้านบาท			- มีโครงการขอรับการส่งเสริมการลงทุน ณ วันที่ วันที่ 1 ม.ค. - 7 ต.ค. 59 มีโครงการขอรับการส่งเสริมการลงทุน จำนวน 4 ราย เงินลงทุนรวม 1,362.75 ล้านบาท ผ่านการอนุมัติแล้ว 4 โครงการ เงินลงทุนรวม 1,315.60 ล้านบาท						
- ประกาศกท. ที่ 20/2558 เพิ่มเติมกิจการเป้าหมายในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วอีก 10 ประเภทกิจการที่จะได้รับสิทธิประโยชน์สูงสุดในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ													
- OSS ด้านการลงทุนเปิดให้บริการ ณ ศาลากลางจังหวัดสระแก้ว													
การจัดหาที่ดิน													
- ประกาศ คสช. ที่ 17/2558 เรื่อง การจัดหาที่ดินเพื่อใช้ประโยชน์พิเศษ โดยเพิกถอนที่ดินของรัฐ ต.บ้านป่าไร่ อ.อรัญประเทศ จ.สระแก้ว				- กรมธนารักษ์อนุญาตให้กรมศุลกากรใช้พื้นที่ก่อสร้าง CIQ แล้ว - กนอ. เข้าพื้นที่จากกรมธนารักษ์แล้ว (18 ก.พ.59) ระยะเวลาเช่า 50 ปี - กนอ. จัดทำรายงาน EIA และออกแบบรายละเอียดแล้วเสร็จ									

ตารางที่ 7.1-1 ความก้าวหน้าการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2559-2560

รายละเอียด	2559		2560												
	พ.ย.		ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
- ที่ดินเพื่อใช้ประโยชน์ในเขตเศรษฐกิจพิเศษ สระแก้ว 2 แปลง แปลงที่ 1 : 525-3-00 ไร่ และ แปลงที่ 2 : 660-2-23 ไร่	- การเชิญชวนนักลงทุน ซึ่งขณะนี้ผู้สนใจเข้ามาติดต่อลงทุนแล้ว														
OSS ด้านแรงงาน															
- เปิดให้บริการ อาคารเลขที่ 55/283 ต.ป่าไร่ อ. อรัญประเทศ (ตลาดอินโดจีน)	- เปิดให้บริการจดทะเบียนแรงงานกัมพูชาในลักษณะไป-กลับได้ แล้วโดยสามารถพำนักได้เป็นเวลาไม่เกิน 30 วัน					- เปิดให้บริการจดทะเบียนแรงงานกัมพูชา ในลักษณะไป-กลับได้แล้วโดยสามารถ พำนักได้เป็นเวลาไม่เกิน 30 วัน					- เปิดให้บริการจดทะเบียนแรงงาน กัมพูชาในลักษณะไป-กลับได้แล้ว โดยสามารถพำนักได้เป็นเวลาไม่ เกิน 30 วัน				
- ไทยและกัมพูชาได้ลงนามในข้อตกลงว่าด้วยการ ข้ามแดนไทย กัมพูชาแล้วเมื่อวันที่ 11 ก.ค. 2558															
- เปิดให้บริการ ณ อาคารพาณิชย์ เลขที่ 631 หมู่ที่ 1 ตำบลบ้านใหม่หนองไทร อ.อรัญประเทศ จ.สระแก้ว															
การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน															
คมนาคมขนส่ง															
- ทล. 3 โครงการ(อรัญประเทศ-ชายแดนไทย/ กัมพูชา บ.หนองเอี่ยน-สตึงบท	F/S EIA Detail Design														
- ทล.348 อรัญประเทศ-แก้วเพชรพลอย และ ทล. 37 ทางเลี่ยงเมืองอรัญประเทศ)															
- ทช. 1 โครงการ (ทล. 348-บ้านป่าไร่)	จัดหาที่ดิน														
- ทช. 2 โครงการ (แยก ทล. 33-ตำบลบ้านคลองลึก, ทางต่างระดับถนนสายแยก 33-ตำบลบ้านคลองลึก)	ก่อสร้าง														
- รพท. 1 โครงการ (ปรับปรุงทางรถไฟชุมทางแก่งคอย- คลองสิบเก้า-สุดสะพานคลองลึก แล้วเสร็จ ก.พ. 59)															
ด้านศุลกากร/ระบบการผ่านแดน															

ตารางที่ 7.1-1 ความก้าวหน้าการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2559-2560

รายละเอียด	2559		2560											
	พ.ย.		ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
- ศก. 1 โครงการ (ปรับปรุงอาคารด้านคลองลึก ระบบ C.I.Q)	ประกวดราคา													
- ศก. 2 โครงการ (ด้านหนองเอี่ยน-สตึงบທ່ານ บ้านป่าไร่-โอเนียง)	จัดหาที่ดิน													
- สตม. 1 โครงการ (พัฒนาช่องทางจราจรหนังสือเดินทาง)	ก่อสร้าง													
- วก. และ ปศ. โครงการเดียวกับ จ.ตาก														
อุตสาหกรรม														
- กนอ. 1 โครงการ (โครงการเดียวกับ จ.ตาก)	F/S EIA Detail Design													
- กนอ. 1 โครงการ(เช่าที่ดินราชพัสดุ 660 ไร่ จัดตั้ง นิคมอุตสาหกรรม)	เตรียมการก่อสร้าง													
สาธารณูปโภค														
- กปภ. 2 โครงการ (ปรับปรุงขยาย กปภ.อรัญประเทศ)	หาผู้รับจ้าง													
- กฟภ. 1 โครงการ (โครงการเดียวกับ จ.ตาก)	ก่อสร้าง													

ตารางที่ 7.1-2 ความก้าวหน้าการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2561

รายละเอียด	2561											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1. การกำหนดพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ												
1.1 ออกประกาศคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) ที่ 1/2558 ลงวันที่ 19 มกราคม 2558 เรื่อง กำหนดพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ระยะที่ 1	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
2. การลงทุนและมาตรการส่งเสริมการลงทุน												
2.1 การลงทุนและการขอรับการส่งเสริมการลงทุน	บรรจุภัณฑ์พลาสติก, การผลิตอาหารสัตว์, Metal Parts	บรรจุภัณฑ์พลาสติก, การผลิตอาหารสัตว์, Metal Parts										
ประกาศ กทท. ที่ 1-5/2558 ลงวันที่ 23 เมษายน 2558 เรื่อง นโยบายส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว, และออกประกาศ กทท. ที่ 17-21/2558 ลงวันที่ 15 ธันวาคม 2558 เรื่องแก้ไขเพิ่มเติมกิจการเป้าหมายในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
จัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านการลงทุน (OSS) ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระยะที่ 1 และ 2	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
3. การจัดระบบแรงงานต่างด้าวแบบไป กลับอย่างถูกกฎหมาย												
- จัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านแรงงานในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ แรงงานกัมพูชาเข้ามาทำงาน (คน)	13953*	13953*	45983*	54009*	58487*	58487*	71626*	78357*	85118*	91463*	94551*	98443*
4. การจัดหาที่ดินและบริหารจัดการ												

ตารางที่ 7.1-2 ความก้าวหน้าการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2561

รายละเอียด	2561											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว พื้นที่ 3 แปลง แปลงที่ 1 จำนวน 525-3-00 ไร่ แปลงที่ 2 จำนวน 660 2 23 ไร่ ออกโฉนดให้กรมศุลกากรใช้เป็นพื้นที่ CIQ และให้ กนอ.เช่า	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
4.3 ระยะเวลาการเช่า หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การจัดให้เช่าที่ดินราชพัสดุในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ สระแก้ว ระยะเวลาการเช่า 50 ปี และอาจต่อสัญญาเช่าได้อีก 50 ปี	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
4.4 อัตราค่าเช่าและค่าธรรมเนียมการจัดให้เช่าที่ราชพัสดุดังนี้ (1) อัตราค่าเช่า/ไร่/ปี สระแก้ว 32,000 บาท (2) ค่าธรรมเนียมการจัดให้เช่าที่ดิน/ไร่/50 ปี สระแก้ว 225,000 บาท	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
5. ด้านโครงสร้างพื้นฐานและด้านศุลกากร												
(1)โครงการทางหลวงรัฐประเทศ ชายแดนไทย/กัมพูชา (บ.หนองเอี่ยน-สตึงบท)	อยู่ระหว่างก่อสร้างช่วงสะพานข้ามพรมแดนไทยกัมพูชา (ผลงาน ร้อยละ 10.55) คาดว่าแล้วเสร็จปี 2562	อยู่ระหว่างก่อสร้าง (ผลงานร้อยละ 25) คาดว่าแล้วเสร็จปี 2562	อยู่ระหว่างก่อสร้าง (ผลงานร้อยละ 32)	อยู่ระหว่างก่อสร้าง (ผลงานร้อยละ 60)	อยู่ระหว่างก่อสร้าง (ผลงานร้อยละ 77)							
(2) โครงการปรับปรุงทางรถไฟช่วงชุมทางแก่งคอย คลองสิบกี้ สุดสะพานคลองลึก (รวมสะพานข้ามคลองลึก)	ฝั่งไทยเสร็จเรียบร้อยแล้ว,สถานีรถไฟออยเปต (แบบชั่วคราว) คาดว่าจะแล้วเสร็จประมาณต้นปี 2561											

ตารางที่ 7.1-2 ความก้าวหน้าการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2561

รายละเอียด	2561											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
(3) โครงการพัฒนาด้านศุลกากรอรัญประเทศ (บ้านหนองเอี่ยน สติงบท)	กรมศุลกากรอยู่ระหว่างรอรับมอบพื้นที่จากกรมทางหลวง ซึ่งอยู่ระหว่างจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน		กรมศุลกากรได้รับมอบพื้นที่จากกรมทางหลวงแล้ว				กรมศุลกากรได้รับมอบพื้นที่จากกรมทางหลวงแล้ว					
(4) การจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม	อยู่ระหว่างการก่อสร้าง					ก่อสร้างระยะ 2						
(5) โครงการก่อสร้างด้านศุลกากรอรัญประเทศ (บ้านป่าไร่)	ก่อสร้าง ผลงานร้อยละ 60										ก่อสร้าง ผลงานร้อยละ 72	
สิทธิประโยชน์สำหรับกิจการเป้าหมาย และ การจัดตั้ง OSS ด้านการลงทุน												
- ประกาศ กกท. ที่ 5/2558 ส่งเสริมการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว 12 กลุ่มกิจการเป้าหมาย	- มีโครงการขอรับการส่งเสริมการลงทุน ณ วันที่ วันที่ 1 ม.ค. - 7 ต.ค. 59 มีโครงการขอรับการส่งเสริมการลงทุน จำนวน 4 ราย เงินลงทุนรวม 1,362.75 ล้านบาท ผ่านการอนุมัติแล้ว 4 โครงการ เงินลงทุนรวม 1,315.60 ล้านบาท											
- ประกาศกกท. ที่ 20/2558 เพิ่มเติมกิจการเป้าหมายในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วอีก 10 ประเภทกิจการที่จะได้รับสิทธิประโยชน์สูงสุดในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ												
- OSS ด้านการลงทุนเปิดให้บริการ ณ ศาลากลางจังหวัดสระแก้ว												
การจัดหาที่ดิน												

ตารางที่ 7.1-2 ความก้าวหน้าการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2561

รายละเอียด	2561											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
<p>- ประกาศ คสช. ที่ 17/2558 เรื่อง การจัดหาที่ดินเพื่อใช้ประโยชน์พิเศษ โดยเพิกถอนที่ดินของรัฐ ต.บ้านป่าไร่ อ.อรัญประเทศ จ.สระแก้ว</p> <p>- ที่ดินเพื่อใช้ประโยชน์ในเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว 2 แปลง แปลงที่ 1 : 525-3-00 ไร่ และแปลงที่ 2 : 660-2-23 ไร่</p>	<p>- กรมธนารักษ์อนุญาตให้กรมศุลกากรใช้พื้นที่ก่อสร้าง CIQ แล้ว</p> <p>- กนอ. เข้าพื้นที่จากกรมธนารักษ์แล้ว (18 ก.พ.59) ระยะเวลาเช่า 50 ปี</p> <p>- กนอ. จัดทำรายงาน EIA และออกแบบรายละเอียดแล้วเสร็จ</p> <p>- การเชิญชวนนักลงทุน ซึ่งขณะนี้ มีผู้สนใจเข้ามาติดต่อลงทุนแล้ว</p>			<p>- กนอ. เข้าพื้นที่จากกรมธนารักษ์แล้ว (18 ก.พ.59) ระยะเวลาเช่า 50 ปี</p> <p>- ปัจจุบันก่อสร้างนิคมอุตสาหกรรม ระยะที่ 1 แล้วเสร็จและเปิดให้เข้าใช้พื้นที่แล้ว ปัจจุบันอยู่ระหว่างก่อสร้างระยะที่ 2 คาดว่าจะแล้วเสร็จและเปิดให้บริการได้ภายในเดือนมกราคม 2562</p>								
OSS ด้านแรงงาน												
<p>- เปิดให้บริการ ณ อาคารพาณิชย์ เลขที่ 631 หมู่ที่ 1 ต.บ้านใหม่หนองไทร อ.อรัญประเทศ จ.สระแก้ว</p> <p>- ไทยและกัมพูชาได้ลงนามในข้อตกลงว่าด้วยการข้ามแดนไทย กัมพูชาแล้วเมื่อวันที่ 11 ก.ค. 2558</p>	<p>- เปิดให้บริการจดทะเบียนแรงงานกัมพูชาในลักษณะไป-กลับได้แล้วโดยสามารถพำนักได้เป็นเวลาไม่เกิน 30 วัน</p>											
การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน												
คมนาคมขนส่ง												
<p>- ทล. 1 โครงการ ถนนอรัญประเทศ ชายแดนไทย/กัมพูชา (บ.หนองเอี่ยน)</p>	<p>ก่อสร้าง 25% คาดว่าจะแล้วเสร็จปี 2562 จัดทำรายละเอียด EIA ใหม่บางส่วน</p>					<p>ก่อสร้าง 32% คาดว่าจะแล้วเสร็จปี 2562 จัดทำรายละเอียด EIA ใหม่</p>		<p>ก่อสร้าง 60% คาดว่าจะแล้วเสร็จปี 2562 จัดทำรายละเอียด EIA ใหม่</p>		<p>ก่อสร้าง 77% คาดว่าจะแล้วเสร็จปี 2562 จัดทำรายละเอียด EIA ใหม่</p>		

ตารางที่ 7.1-2 ความก้าวหน้าการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2561

รายละเอียด	2561											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
- ทล. 2 โครงการ (อรัญประเทศ ชายแดนไทย/กัมพูชา บ.หนองเอี่ยน สติงบท)	Detail Design EIA					จัดหาที่ดิน		เสนอเข้า ครม.				
- ทล.348 อรัญประเทศ-แก้วเพชรพลอย	Detail Design					ก่อสร้างผลงาน 67% (ปี 2559 2561)		แล้วเสร็จ				
- ทล.37 ทางเลี่ยงเมืองอรัญประเทศ)						ก่อสร้างแล้วเสร็จ						
- ทช. ทล. 348-บ้านป่าไร่						จัดหาที่ดิน		เสนอเข้า ครม.				
- ทช.ทางต่างระดับบนถนนแยก 33 ด้าน บ.คลองลึก	ก่อสร้าง	ก่อสร้างผลงาน 67% (ปี 2559 2561)				จัดหาที่ดิน						
- ทช. ถนนแยก ทล. 33 ด้าน บ.คลองลึก	ก่อสร้าง	ก่อสร้างแล้วเสร็จ										
- รพท. 1 โครงการ (ปรับปรุงทางรถไฟชุมทางแก่งคอย-คลองสิบกี้-สุดสะพานคลองลึก แล้วเสร็จ ก.พ. 59)	ก่อสร้าง	ฝั่งไทยแล้วเสร็จ (ฝั่งกัมพูชาเหลือ 1 กม.) คาดว่าจะเปิดเดินรถไฟไทย กัมพูชาได้ใน ปี 2561				แล้วเสร็จ						
ด้านศุลกากร/ระบบการผ่านแดน												
- ศก. 1 โครงการ (ปรับปรุงอาคารด่านคลองลึก ระบบ C.I.Q)	ก่อสร้าง	ก่อสร้าง คาดว่าจะแล้วเสร็จปี 2561				แล้วเสร็จ						
- ศก. ด่านด่านพรมแดนป่าไร่	ก่อสร้าง						ก่อสร้าง 60%	ก่อสร้าง 63%	ก่อสร้าง 63%	ก่อสร้าง 72%		
- ศก. ด่านพรมแดนหนองเอี่ยน	ได้รับมอบพื้นที่เวนคืนจาก ทล. แล้ว											
- สตม. 1 โครงการ (ตรวจจับใบหน้าบุคคลเฝ้าระวัง)	จัดซื้อจัดจ้าง						อยู่ระหว่างการพิจารณาผล การอุทธรณ์ของ กกก.อุทธรณ์			ก่อสร้าง		
- วก. 1 โครงการ (เพิ่มศักยภาพด้านสินค้าเกษตร) และ ปศ. 1 โครงการ (ด้านตรวจสัตว์)	ก่อสร้าง											
อุตสาหกรรม												

ตารางที่ 7.1-2 ความก้าวหน้าการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2561

รายละเอียด	2561												
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
- กนอ. 1 โครงการ(จัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม)	ก่อสร้าง	ก่อสร้าง	ก่อสร้าง	ก่อสร้าง	ระยะแรก แล้วเสร็จ ก่อสร้าง ระยะที่ 2	ก่อสร้าง ระยะที่ 2							
- สถานีขนส่งสินค้าสระแก้ว (พื้นที่ 77 ไร่)												จัดหาที่ดิน	
สาธารณูปโภค													
- กปภ. 2 โครงการ (ปรับปรุงขยาย กปภ.อรัญประเทศ)												แล้วเสร็จ	
- กฟภ. 1 โครงการ (พัฒนาระบบไฟฟ้า ระยะแรก 6 พื้นที่ [จ.ตาก สระแก้ว มุกดาหาร สงขลา หนองคาย])												ก่อสร้าง	

ตารางที่ 7.1-3 ความก้าวหน้าการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2562

รายละเอียด	2562				
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.
1. การกำหนดพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ					
1.1 ออกประกาศคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) ที่ 1/2558 ลงวันที่ 19 มกราคม 2558 เรื่องกำหนดพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ระยะที่ 1	√	√	√	√	√
2. การลงทุนและมาตรการส่งเสริมการลงทุน					
2.1 การลงทุนและการขอรับการส่งเสริมการลงทุน					
ประกาศ กกท. ที่ 1-5/2558 ลงวันที่ 23 เมษายน 2558 เรื่องนโยบายส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว, และออกประกาศ กกท. ที่ 17-21/2558 ลงวันที่ 15 ธันวาคม 2558 เรื่องแก้ไขเพิ่มเติมกิจการเป้าหมายในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว	√	√	√	√	√

ตารางที่ 7.1-3 ความก้าวหน้าการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2562

รายละเอียด	2562				
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.
จัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านการลงทุน (OSS) ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระยะที่ 1 และ 2	√	√	√	√	√
3. การจัดระบบแรงงานต่างด้าวแบบไป กลับอย่างถูกกฎหมาย					
- จัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านแรงงานในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ แรงงานกัมพูชาเข้ามาทำงาน (คน)	98443*	115630*	115630*	115630*	134873*
4. การจัดหาที่ดินและบริหารจัดการ					
เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว พื้นที่ 3 แปลง แปลงที่ 1 จำนวน 525-3-00 ไร่ แปลงที่ 2 จำนวน 660 2 23 ไร่ ออกโฉนดให้กรมศุลกากรใช้เป็นพื้นที่ CIQ และให้ กนอ.เช่า	√	√	√	√	√
4.3 ระยะเวลาการเช่า หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การจัดให้เช่าที่ดินราชพัสดุในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ สระแก้ว ระยะเวลาการเช่า 50 ปี และอาจต่อสัญญาเช่าได้อีก 50 ปี	√	√	√	√	√
4.4 อัตราค่าเช่าและค่าธรรมเนียมการจัดให้เช่าที่ราชพัสดุ ดังนี้ (1) อัตราค่าเช่า/ไร่/ปี สระแก้ว 32,000 บาท (2) ค่าธรรมเนียมการจัดให้เช่าที่ดิน/ไร่/50 ปี สระแก้ว 225,000 บาท	√	√	√	√	√
5. ด้านโครงสร้างพื้นฐานและด้านศุลกากร					
(1)โครงการทางหลวงรัฐประเทศ ชายแดนไทย/กัมพูชา (บ.หนองเอี่ยน-สตึงบท)	อยู่ระหว่างก่อสร้าง (ผลงานร้อยละ 77)		แล้วเสร็จ		
(2) โครงการปรับปรุงทางรถไฟช่วงชุมทางแก่งคอย คลองสิบก้า สุดสะพานคลองลึก (รวมสะพานข้ามคลองลึก)	ฝั่งไทยเสร็จเรียบร้อยแล้ว,สถานีรถไฟปอยเปต (แบบชั่วคราว) ก่อสร้างเหลืออีก 1 กม.			แล้วเสร็จ	
(3) โครงการพัฒนาด่านศุลกากรรัฐประเทศ (บ้านหนองเอี่ยน สตึงบท)	กรมศุลกากรได้รับมอบพื้นที่จากกรมทางหลวงแล้ว				
(4) การจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม	ก่อสร้างระยะ 2				
(5) โครงการก่อสร้างด่านศุลกากรรัฐประเทศ (บ้านป่าไร่)	ก่อสร้าง ผลงานร้อยละ 72				
สิทธิประโยชน์สำหรับกิจการเป้าหมาย และการจัดตั้ง OSS ด้านการลงทุน					
- ประกาศ กกท. ที่ 5/2558 ส่งเสริมการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว 12 กลุ่มกิจการเป้าหมาย	- มีโครงการขอรับการส่งเสริมการลงทุน ณ วันที่ วันที่ 1 ม.ค. - 7 ต.ค. 59 มีโครงการขอรับการส่งเสริมการลงทุน จำนวน 4 ราย เงินลงทุนรวม 1,362.75 ล้านบาท ผ่านการอนุมัติแล้ว 4 โครงการ เงินลงทุนรวม				

ตารางที่ 7.1-3 ความก้าวหน้าการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2562

รายละเอียด	2562				
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.
- ประกาศกท. ที่ 20/2558 เพิ่มเติมกิจการเป้าหมายในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วอีก 10 ประเภทกิจการที่จะได้รับสิทธิประโยชน์สูงสุดในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ	1,315.60 ล้านบาท				
- OSS ด้านการลงทุนเปิดให้บริการ ณ ศาลากลางจังหวัดสระแก้ว					
การจัดหาที่ดิน					
- ประกาศ คสช. ที่ 17/2558 เรื่อง การจัดหาที่ดินเพื่อใช้ประโยชน์พิเศษ โดยเพิกถอนที่ดินของรัฐ ต.บ้านป่าไร่ อ.อรัญประเทศ จ.สระแก้ว	-กนอ. เข้าพื้นที่จากกรมธนารักษ์แล้ว (18 ก.พ.59) ระยะเวลาเช่า 50 ปี -ปัจจุบันก่อสร้างนิคมอุตสาหกรรม ระยะที่ 1 แล้วเสร็จและเปิดให้เข้าใช้พื้นที่แล้ว ปัจจุบันอยู่ระหว่างก่อสร้าง ระยะที่ 2 คาดว่าจะแล้วเสร็จและเปิดให้บริการได้ภายในเดือนมกราคม 2563				
- ที่ดินเพื่อใช้ประโยชน์ในเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว 2 แปลง แปลงที่ 1 : 525-3-00 ไร่ และแปลงที่ 2 : 660-2-23 ไร่					
OSS ด้านแรงงาน					
- เปิดให้บริการ ณ อาคารพาณิชย์ เลขที่ 631 หมู่ที่ 1 ต.บ้านใหม่หนองไทร อ.อรัญประเทศ จ.สระแก้ว	- เปิดให้บริการจดทะเบียนแรงงานกัมพูชาในลักษณะไป-กลับได้แล้วโดยสามารถพำนักได้เป็นเวลาไม่เกิน 30 วัน				
- ไทยและกัมพูชาได้ลงนามในข้อตกลงว่าด้วยการข้ามแดนไทย กัมพูชาแล้วเมื่อวันที่ 11 ก.ค. 2558					
การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน					
คมนาคมขนส่ง					
- ทล. 1 โครงการ ถนนอรัญประเทศ ชายแดนไทย/กัมพูชา (บ.หนองเอี่ยน)	ก่อสร้าง 77% คาดว่าจะแล้วเสร็จปี 2562 จัดทำรายละเอียด EIA ใหม่		แล้วเสร็จ	แล้วเสร็จ	แล้วเสร็จ
- ทช. ทล. 348-บ้านป่าไร่	เสนอเข้า ครม.	อยู่ระหว่างออก พ.ร.ฎ. เวนคืน		พิจารณาประกวดราคา	
- ทช.ทางต่างระดับบนถนนแยก 33 ด้าน บ.คลองลึก	แล้วเสร็จ				
- ทช. ถนนแยก ทล. 33 ด้าน บ.คลองลึก	แล้วเสร็จ				
- รพท. 1 โครงการ (ปรับปรุงทางรถไฟชุมทางแก่งคอย-คลองสิบเก้า-สุดสะพานคลองลึก แล้วเสร็จ ก.พ. 59)	ฝั่งไทยแล้วเสร็จ (ฝั่งกัมพูชาเหลือ 1 กม.) คาดว่าจะเปิดเดินรถไฟไทย กัมพูชาได้ใน ปี 2562			แล้วเสร็จ	

ตารางที่ 7.1-3 ความก้าวหน้าการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2562

รายละเอียด	2562				
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.
- สถานีขนส่งสินค้าสระแก้ว (พื้นที่ 77 ไร่)	จัดหาที่ดิน	สำรวจอสังหาริมทรัพย์			
ด้านศุลกากร/ระบบการผ่านแดน					
- ศก. 1 โครงการ (ปรับปรุงอาคารด้านคลองลึก ระบบ C.I.Q)	แล้วเสร็จ				
- ศก. ด้านพรมแดนป่าไร่	ก่อสร้าง 72%				
- ศก. ด้านพรมแดนหนองเอี่ยน	ได้รับมอบพื้นที่เวนคืนจาก ทล. แล้ว				
- สตม. 1 โครงการ (ตรวจจับใบหน้าบุคคลเฝ้าระวัง)	ก่อสร้าง			แล้วเสร็จ	
- วก. 1 โครงการ (เพิ่มศักยภาพด้านสินค้าเกษตร) และ ปศ. 1 โครงการ (ด้านตรวจสัตว์)					
อุตสาหกรรม					
- กนอ. 1 โครงการ (จัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม)	ก่อสร้าง ระยะที่ 2				
สาธารณูปโภค					
- กปภ. 2 โครงการ (ปรับปรุงขยาย กปภ. อนุรักษ์ประเทศ)	แล้วเสร็จ				
- กฟภ. 1 โครงการ (พัฒนาระบบไฟฟ้า ระยะแรก 6 พื้นที่ [จ.ตาก สระแก้ว มุกดาหาร สงขลา หนองคาย])	ก่อสร้าง				

ตารางที่ 7.1-4 การลงทุนในพื้นที่เขตพัฒนเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2562 - 2564

การลงทุน	2562							2563										2564										
	ม.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.		
1 สกท.	5 โครงการ 1,743.60 ลบ.							6 โครงการ 1,880.60 ลบ.										6 โครงการ 1,881 ลบ.		6 โครงการ 1,960 ลบ.		6 โครงการ 1,880.6 0 ลบ.		6 โครงการ 1,960 ลบ.				
2 ธุรกิจตั้งใหม่	83 ราย 127.87 ลบ.			92 ราย 146.07 ลบ.				98 ราย 159.57 ลบ.			103 ราย 237.57 ลบ.				109 ราย 248.57 ลบ.			125 ราย 281.03 ลบ.				127 ราย 290.53 ลบ.			103 ราย 237.57 ลบ.		133 ราย 296.63 ลบ.	

ตารางที่ 7.1-5 การส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2562 - 2564

รายละเอียด	2562							2563										2564								
	ม.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.
จำนวนโครงการ	5	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
เงินลงทุน (ล้านบาท)	1743 .6	1880 .6	1880 .6	1880 .6	1880 .6	1880 .6	1880 .6	1880 .6	1880 .6	1880 .6	1880 .6	1880 .6	1880 .6	1880 .6	1880 .6	1880 .6	1880 .6	188 1	188 1	188 1	196 0	196 0	1880 .6	196 0	196 0	196 0

ตารางที่ 7.1-6 ธุรกิจตั้งใหม่

รายละเอียด	2562							2563										2564								
	ม.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.
จำนวนราย	83	83	92	92	92	98	98	98	103	103	103	109	109	109	125	125	125	127	127	127	127	127	103	133	133	133
เงินลงทุน (ล้านบาท)	127.8 7	127.8 7	146.0 7	146.0 7	146.0 7	159.5 7	159.5 7	159.5 7	237.5 7	237.5 7	237.5 7	248.5 7	248.5 7	248.5 7	281.0 3	281.0 3	281.0 3	290.5 3	290.5 3	290.5 3	290.5 3	290.5 3	237.5 7	296.6 3	296.6 3	296.6 3

การประชุมเชิงปฏิบัติการ

เรื่อง การกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์และผู้มีส่วนได้เสียโครงการติดตามและประเมินผลเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

วัตถุประสงค์

- ☐ เพื่อร่วมกันบ่งชี้จุดเด่น อุปสรรค ข้อจำกัด ข้อห่วงกังวลและทิศทางการพัฒนาของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ประเด็นยุทธศาสตร์ของการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว และการระบุผู้มีส่วนได้เสียและจัดลำดับความสำคัญ

กลุ่มเป้าหมาย

- ☐ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องข้อในพื้นที่ยุทธศาสตร์ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน องค์กรเอกชนด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม องค์กรพัฒนาเอกชน สถาบันการศึกษา และนักวิชาการอิสระ

ช่วงเวลาดำเนินการ

- ☐ วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563

การนำไปใช้

ผลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ จะนำไปวิเคราะห์เพื่อจัดทำวิสัยทัศน์และประเด็นยุทธศาสตร์ วัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนและตัวชี้วัด และแผนการมีส่วนร่วมและการสื่อสาร เพื่อนำมาประกอบในกระบวนการ SEA และนำเสนอความก้าวหน้าให้กับผู้มีส่วนได้เสียเป็นระยะ ๆ โดยครั้งที่ 2 กำหนดไว้ในเดือนกรกฎาคม 2564

รูปแบบกิจกรรม

- การดำเนินการจัดกิจกรรมแบ่งออกเป็น 2 ช่วง ประกอบด้วย
- ช่วงที่ 1 : การนำเสนอเนื้อหาสาระสำคัญของโครงการติดตามและประเมินผลเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมถึงแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว ทั้งในทางบวกและทางลบของแผนพัฒนา
- ช่วงที่ 2 : กิจกรรมกลุ่มระดมสมอง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นผ่านบัตรคำ จำนวน 2 ประเด็น ประกอบด้วย 1) การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน : โอกาส ความท้าทาย ปัญหา อุปสรรค และความกังวล และ 2) ประเด็นยุทธศาสตร์ของการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว และการระบุและจัดลำดับความสำคัญของผู้มีส่วนได้เสีย และดำเนินการแบ่งกลุ่มระดมความคิดเห็นออกเป็น 4 กลุ่ม ประกอบด้วย
- กลุ่มที่ 1: ระดมสมอง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากภาครัฐ
 - กลุ่มที่ 2: ระดมสมอง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากภาคธุรกิจ
 - กลุ่มที่ 3: ระดมสมอง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากภาคประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - กลุ่มที่ 4: ระดมสมอง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากสถาบันการศึกษา องค์กรพัฒนาเอกชน และรัฐวิสาหกิจ



สรุปประเด็นยุทธศาสตร์เบื้องต้นจากการประชุมเชิงปฏิบัติการฯ

1. ด้านเศรษฐกิจ	2. ด้านสังคม	3. ด้านสิ่งแวดล้อม
<p>1.1 การพัฒนาการเกษตรแปรรูปแบบครบวงจร</p> <p>มีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ และศูนย์กลางการแปรรูปสินค้าเกษตรแบบครบวงจร ในพื้นที่ SEZ สร้างความเชื่อมโยงระหว่างเกษตรกรและอุตสาหกรรมให้เกษตรกรในพื้นที่ได้รับประโยชน์สูงสุดจาก SEZ เพิ่มความสามารถด้านการแข่งขัน เนื่องจากต้นทุน logistic ที่มีราคาถูก</p>	<p>2.1 การพัฒนาฝีมือแรงงานและระบบการศึกษา</p> <p>การมีระบบการศึกษาที่สนับสนุนทักษะในการประกอบอาชีพ</p>	<p>3.1 การจัดการขยะครบวงจร</p> <p>การมีระบบการจัดการขยะภายในพื้นที่ครบวงจร (ขยะครัวเรือน ขยะมือสอง และขยะอุตสาหกรรม)</p>
<p>1.2 การส่งเสริมสิทธิประโยชน์การลงทุนในพื้นที่</p> <p>ปรับภาษีและเงื่อนไขการลงทุนในพื้นที่ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้โดดเด่นกว่าพื้นที่อื่น โดยดึงดูดนักลงทุน และอุตสาหกรรมที่เหมาะสม ตัดสินใจลงทุนในพื้นที่ SEZ จังหวัดสระแก้ว</p>	<p>2.2 การจัดการแรงงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย</p> <p>แรงงานต่างด้าวทำงานในประเทศถูกต้องตามกฎหมาย</p>	
<p>1.3 ส่งเสริมการท่องเที่ยว/อัตลักษณ์ท้องถิ่น</p> <p>ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอุตสาหกรรม เพิ่มเติมจากนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่มีอยู่</p>	<p>2.3 การพัฒนาระบบสาธารณสุข</p> <p>การควบคุมโรคติดต่อ (ทั้งคน เป็ด และสัตว์)</p>	
<p>1.4 การพัฒนาอุตสาหกรรม</p> <p>มุ่งเน้นโรงไฟฟ้าชีวมวล อุตสาหกรรมสีเขียวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม</p>	<p>2.4 ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน</p> <p>การบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดเพื่อให้ปลอดภัยจากอาชญากรรม ยาเสพติด และการค้ามนุษย์ในพื้นที่</p>	
<p>1.5 การจัดการระบบสาธารณสุข</p> <p>มีการบริหารจัดการสาธารณสุขในระดับพื้นที่ที่เพียงพอ</p>	<p>2.5 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมต่อผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่</p> <p>การสร้างกระบวนการรับฟังความคิดเห็น รวมถึงการให้ข้อมูลข่าวสารต่อกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง</p>	
<p>1.6 การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในภาพรวมด้วยระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน</p> <p>พัฒนา SEZ ให้ปราศจากมลพิษ โดยใช้ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy)</p>		

โครงการติดตามและประเมินผลเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

การประชุมเชิงปฏิบัติการในลักษณะกลุ่มย่อยแบบออนไลน์ (Online Focus Group) ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Video Conference)

วัตถุประสงค์

- ☐ เพื่อนำเสนอผลการดำเนินงานของโครงการในช่วงที่ผ่านมา สรุปผลการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ วัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนและตัวชี้วัด ผลการประเมินข้อมูลฐาน ทางเลือกการพัฒนาเบื้องต้น

กลุ่มเป้าหมาย

- ☐ ผู้มีส่วนได้เสียครอบคลุมในพื้นที่ โดยกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ที่จะแยกตามประเด็นยุทธศาสตร์และข้อเสนอแนะของโครงการฯ อาทิ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน องค์กรเอกชนด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม องค์กรพัฒนาเอกชน สถาบันการศึกษา และนักวิชาการอิสระ

ช่วงเวลาดำเนินการ

- ☐ วันพุธที่ 14 – วันอังคารที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2564

การนำไปใช้

ความคิดเห็นจากการดำเนินการโครงการนำร่องฯ จากผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่ ในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ พร้อมกรอบแนวคิดการพัฒนาเบื้องต้น รวมถึงพื้นที่ศักยภาพที่แสดงถึงการพัฒนาตามทางเลือกเบื้องต้น เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาปรับปรุง (ร่าง) รายงานการกำหนดขอบเขต (Scoping Report) ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

รูปแบบกิจกรรม

เนื่องจากปัจจุบันสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ระบาดภายในประเทศอย่างต่อเนื่อง และรัฐบาลมีมาตรการที่เข้มงวดสำหรับการจัดกิจกรรมในพื้นที่จังหวัดสระแก้วซึ่งเป็นพื้นที่ควบคุมสูงสุด ส่งผลกระทบต่อการทำงาน กิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการ ครั้งที่ 2 จำเป็นต้องดำเนินการปรับเปลี่ยนกิจกรรมโดยปรับรูปแบบให้เป็นการประชุมกลุ่มย่อยแบบออนไลน์ (Online Focus Group) ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Video Conference) โดยระบบ Zoom Meeting โดยแบ่งการประชุมออกเป็น 7 กลุ่ม แยกตามประเด็นยุทธศาสตร์และข้อเสนอแนะของโครงการ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียร่วมกันให้ความเห็นในแต่ละด้านได้อย่างชัดเจน ตรงประเด็น ประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1 : เกษตรแปรรูป (หน่วยงานราชการ)

กลุ่มที่ 2 : เกษตรแปรรูป (ภาคประชาชน)

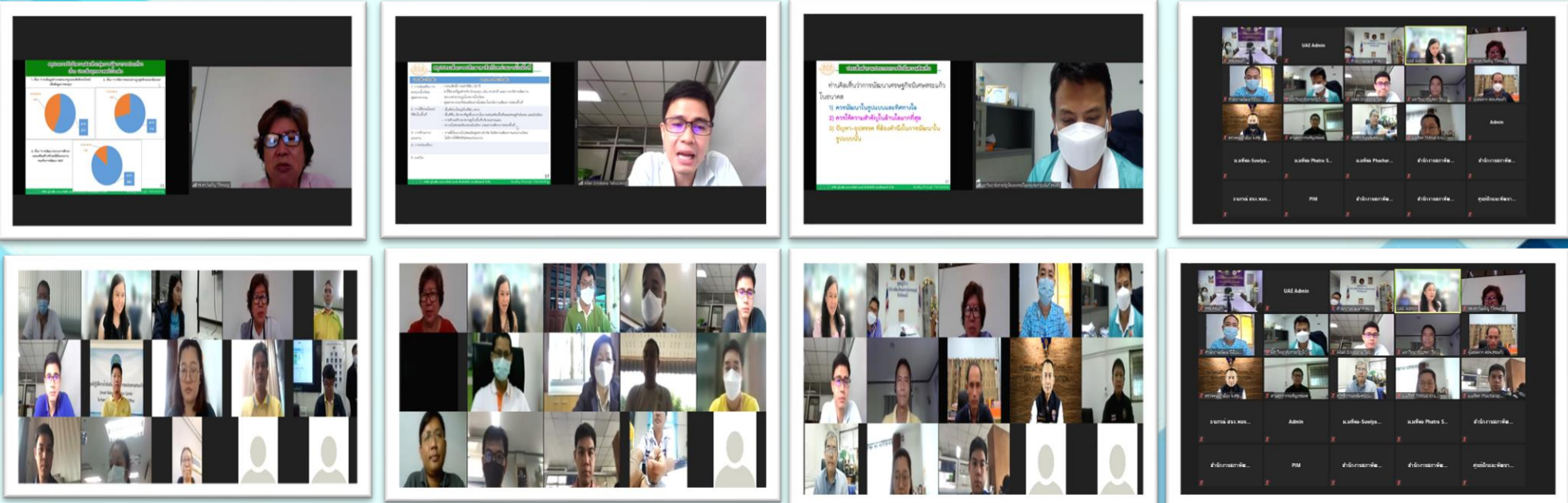
กลุ่มที่ 3 : การจัดการขยะและกฎหมายผังเมือง

กลุ่มที่ 4 : การพัฒนาการท่องเที่ยว

กลุ่มที่ 5 : การพัฒนาทักษะแรงงาน

กลุ่มที่ 6 : สิทธิประโยชน์การลงทุน

กลุ่มที่ 7 : ตัวแทนกลุ่มที่ 1-6 (สรุปผลภาพรวมหลังจากรับฟังความคิดเห็น)



สรุปผลการประชุมกลุ่มย่อยแบบออนไลน์ (Online Focus Group) ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Video Conference)

วิสัยทัศน์

“เขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เติบโต มั่นคง โดยการเชื่อมโยงกับศักยภาพของพื้นที่ และประเทศเพื่อนบ้าน และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อความอยู่ดีมีสุขของสังคม”

การพัฒนาทางเลือกเบื้องต้น

ประเด็นยุทธศาสตร์เบื้องต้น

- 1) การเพิ่มมูลค่าเกษตรแปรรูปและสิทธิประโยชน์ เพื่อดึงดูดการลงทุน
- 2) การจัดการขยะอย่างถูกสุขลักษณะเพียงพอ
- 3) การพัฒนาระบบการศึกษาและเสริมสร้างทักษะฝีมือแรงงานรองรับการพัฒนา SEZ

เสนอทางเลือกเบื้องต้น

- ทางเลือกที่ 1:** การพัฒนา SEZ แบบปกติ
- ทางเลือกที่ 2:** การพัฒนา SEZ แบบเศรษฐกิจหมุนเวียน
- ทางเลือกที่ 3:** การพัฒนา SEZ แบบเศรษฐกิจชีวภาพ-หมุนเวียน-สีเขียว (BCG Model)

โครงการติดตามและประเมินผลเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

การเข้าพบและประชุมหารือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

วัตถุประสงค์

- เพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการและเปิดตัวโครงการต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ศึกษา และเก็บรวบรวมข้อมูลประเด็นต่าง ๆ ที่มีผลต่อการปรับปรุงแผนพัฒนา ดังนี้
 - ข้อมูลโครงการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วทั้งที่ผ่านมาที่ดำเนินการในปัจจุบัน และในอนาคต
 - ปัญหา อุปสรรค จากการดำเนินงาน/ ผลกระทบทั้งเชิงบวก และเชิงลบของ SEZ ที่ผ่านมา/ ความต้องการและข้อเสนอแนะการพัฒนาในระยะต่อไป
 - ข้อมูลพื้นฐานในพื้นที่ อาทิ ข้อมูลทั่วไป ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม และรูปแบบการพัฒนาพื้นที่ในอนาคต

รูปแบบกิจกรรม

พบหน่วยงานเพื่อชี้แจงพร้อมทั้งปรึกษาหารือ ในประเด็นรายละเอียดโครงการ รวมถึงรวบรวมประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนากับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อให้ประเด็นที่จะทำการศึกษามีความครอบคลุมและเชิงลึกมากยิ่งขึ้น

กลุ่มเป้าหมาย

- หน่วยงานในพื้นที่ศึกษาหรือที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการพัฒนาในระดับนโยบายหรือในระดับพื้นที่

การนำไปใช้

ความคิดเห็นจากการดำเนินการโครงการนำร่องฯ นำประเด็นสังเคราะห์ เพื่อนำไปเป็นข้อมูลฐานในการติดตามและประเมินผลการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ช่วงเวลาดำเนินการ

- วันที่ 7 - 9 ตุลาคม พ.ศ. 2563



สรุปผลการเข้าพบและประชุมหารือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

ประเด็นเบื้องต้น

1. การส่งเสริมการลงทุนในนิคมอุตสาหกรรม

- กรมสิทธิการเช่าที่ดิน 30 ปี
- ค่าใช้จ่ายที่สูงสำหรับนักลงทุน เช่น ค่าเช่าที่ และการบริหารจัดการระบบสาธารณูปโภคภายในนิคม
- อุตสาหกรรมที่ส่งเสริมอาจไม่ตอบโจทย์ความต้องการของพื้นที่

2. การใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่

- พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ดิน สปก.
- พื้นที่อื่น มีราคาที่สูงขึ้นจากนโยบายส่งเสริมพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ และผังเมือง
- การห้ามสร้างอาคารสูงในพื้นที่บริเวณชายแดน
- ความไม่สอดคล้องของผังเมือง และความต้องการของพื้นที่

3. การจ้างงาน/แรงงาน

- การตั้งโรงงานในนิคมมีอยู่อย่างจำกัด จึงมีความต้องการแรงงานน้อย
- ไม่มีการให้สิทธิพิเศษแก่แรงงาน

4. การท่องเที่ยว

- จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยยังมีไม่มาก
- นักท่องเที่ยวที่มาจากต่างชาติเป็นกลุ่มรายได้สูง เลือกท่องเที่ยวในพื้นที่อื่น

5. มลพิษ

- ความสามารถในการรองรับและจัดการขยะมูลฝอยที่ไม่เพียงพอ
- คุณภาพน้ำที่ไม่พึงประสงค์
- ครวินจากการเผาไร่อ้อย
- ปัญหาเรื่องมลพิษกลิ่น

ผลการหารือเบื้องต้น